

A V I

- 29] Colliget [קליגט] V,57-8 Latine per Jakob Mantinum q. v. (1553).

AVI=Abu q. v.

AVICEBRON v. Salomon Gabirol.

- ⁴⁴⁸⁶ AVICENNA, Abu Ali et Hosein (Hasin) b. Abd Allah b. el Hosein b. Ali Ibn Sina, Arabs [A.980-1037]. [Inter varia ejus scripta hebr. versa MS. exstant et versiones aliae op.1. W²¹=¹1405.]

1. קאנון *Canon* Opus de medicina universa [ex Vers. lat. Gerhardi di Carmona?] Hebr. [interprete Josef Lorkij III. Ptes.

f. *Neap., in aed. Obadia b. Josef.* 1491-2.

[Jam P. II. fin. 7. Kislew 252 i. e. 9. Nov. 1491. Corr. *Rof. Annal.* p.86 ubi A.1491 et die VI. sed hebr. 1; ff.143+129+141. Praef. recudit W⁴p.747.]

2. — Fen IV. [lib.] primi de univ. ratione medendi [ex Hebr.] per M. Jacob Mantinum (q. v.)

medicum hebr., latinitate donata; denuo Germanis typis nuper multo emendatio in lucem edita

8. *Hagenoia, per Valent. Kob.* 1532.

[Interpres in dedic. ad Andr. Criter: „Quemadmodum pleraque in variis facultatibus ex Hebraico in lat. sermonem converti etc.“, in fine Fen. 1. lib. I. et Fen 1. lib. IV promittit. Corr. varia et contradictoria ap. W¹p.706.³515, ubi edd. *Ven.* 1530, *Etteling* 1531.]

- 3] הרפואות ד' L. *medicinae* Specimen et annunciatio Vers. novae hebr. per J. Euchel q. v. (1794).

AVIGNON v. Jehuda b. Zebi.

AVILA v. Samuel Avila.

AVSA, seu Avza, v. David Gans.

AZOBEB, Azovev etc.=Asobeb q. v.

AZULAI=Asulai q. v.

⁴⁴⁸⁷ B (L.).

Sammlung der Schriften an die Nationalver-
sammlung, die Juden und ihre bürgerliche Ver-
besserung betreffend. Aus dem Französischen.
8. Brl.1789.

BAAL-SCHEM v. Elia Loanz et Joel
Baal Schem.

BABENBERG v. Samuel Bamberg.

BABLI v. Menachem Babli.

BACHARACH v. Abraham b. Menachem
et Chajjim Bacharach.

BACKOFEN v. Jakob Reischer.

BADIRASI (Badreschita) v. Abraham Be-
darschi et Jedaja Penini.

BAER (seu BAERMANN) v. Adler, Blu-
menfeld, Frenk, Günzburg, Oppen-
heim.

 Quae hic desiderantur vide sub Dob et Issachar.

⁴⁴⁹⁸ BAER Bresslau.

In Proverb. VII, 22-3 etib. XIII, 8; v. 1, 90 et 104 collect.
מאסף N. 3713.

⁴⁴⁸⁹ BAERMANN Limburg. [Acrost. in „Bellieder“
f. 5 vel 4.]

1. מכירת יוסף *Venditio Iosefi Comoedia* Germ.
8. s. l. [F. a. M.] s. a. [1712 ?].
[Ff. 30. A. sistit W³413c=2p.1352 n.361. *Serap.*
p.368 n.146.]

2. — edid. juvenis Löb Ginzburg Francforten-
sis [ff. 40 *Serap. ib.*]
8. s. l. e. a. [F. a. M. Saec. XVIII.]

BAGNOLAS (Bañolas) v. Levi b. Gerson.

⁴⁴⁹⁰ BAIL (C. J., Chevalier).

1. Des Juifs au dix-neuvième siècle; ou conside-
rations sur leur état etc., suivies de la notice

biographique des Juifs anciens et modernes
qui se sont illustrés dans les sciences et les
arts
8. Par.1816.

BAKUDA v. Bechai b. Josef.

BALAM v. Jehuda Ibn Balam.

BALENSI (Balnasi) v. Samuel Alvalensi.

BALMESIUS v. Abraham de Balmes.

BALSCHEM=Baal-Schem q. v.

BAMBANSCHI(*corrupt.*)=Benveniste q. v.

BAMBERG v. Samuel Bamberg.

BAN BENESET=Benveniste q. v.

⁴⁴⁹¹ BAPTISTA (Johannes) Exjud., art. et med. doctor.
1. Liber de confutatione Hebr. sectae [W³.4811c]
4. Argent.1500.

[In dedic. ap. W³p.355 liber hebr. sese fert!]

BAR v. sub Ben.

⁴⁴⁹² BARA (Jan).

Manasse b. Israel: *Spes Israelis* et Benjamin
Tudelensis: *Itinerarium* (q. v.) Belgice (1666), ex
quo Germ. per Mardochai per Moses Druk-
ker (1691 etc.).

BARACHJA=Berachja q. v.

⁴⁴⁹³ BARATIER, *Baraterius* (Jo. Phil.). [Mrt. 5. Oct.
1740. Zz, Z. G.15.]

1. Voyages de Rabbi Benjamin fils de Jona de
Tudele en Europe etc. traduits de l'Hebreu et
enrichis de notes et dissertations historiques
et critiques sur ces Voyages. II Ptes.

8. Amst.1734.

[Stricturas v. locis ap. Asher ad Benj. II p. XIII citatis.]

BARBARO v. Josef Loës.

BARBE v. Meir Barbe.

BARCELONI

BARCELONI v. Isak b. Reuben et Jehuda b. Barsillai.

BARGI v. Jakob Bargi.

4494 **BAROCIUS** (Franciscus).

1. Geometr. problema 13 modis demonstratum, quod docet duas lineas in eodem plano designare, quae nunquam invicem coincidunt etc. 4. Ven. 1586.

[Continet quoque locum ex Mos. Maimoni: *Doctor perplex.* l. 73 cum Comm. Lat. versum, quem praeced. p. 211: *Propositiones* de 2 lineis etc. ex Italico Lat. cum Comm. Barocii, qui auctorem male Mos. Narboni habet; est revera Moses Provinciale q. v. W¹p. 883: A. 1568, v. 3. p. 806. — Barocius procul dubio pro Schemarja substituendus est ap. *Gg.*, Mel. Chof. p. 68.]

4495 **BARRIOS** (Daniel Levi de). [Antea: *Don Miguel*, seu Michael Lusitanus, Amstelod. W⁵36 = l. 3. 1412].

1. Triumpho del gobierno popular y de la antequedad Hollandesa [acced. descriptio fraternitatum sacrarum hebr. Amstel.], Luzes y flores de la Ley divina en los caminos de la Salvacion, seu Casa de Jakob [initia Judaismi in Belgia et vita doctorum et poetarum]; Historia universal judaica [specimen], Arbol de las Vidas [de martyribus quibusdam]; Triumphal carro de la perfeccion por el camino de la Salvacion [de Kabbala, acced. disstt. varr.] 8. Amst. 1683.

[Descr. uberiolem v. ap. W³p. 212, qui in fine: Diversa illa opuscula [junctim rariss.] semper novis et sibi propriis, attamen passim sibi non constantibus, paginis signantur: nonnulla quoque ad colophonem non sunt perducta, et passim de industria, ut puto, inter se confusa.] Indicem alphab. v. ap. W²p. 796.]

4496 **BARTOLOCCIUS** (Julius), de Celleno. [Mrt. 1687. Zz. Z. G. 13. Cf. W¹p. 431 et praef. p. 6. *Jud. Lit.* p. 450.]

- f. Bibliotheca magna Rabbinica etc. de scriptoribus et scriptis Hebraeis Hebr. [compend., per magistrum suum Giov. Battista Giona?] et Lat. digestis; aucta et edita a. Car. Jos. Imbonato, cujus acced. Bibliotheca Latino-Hebr. de scriptoribus Romanis, cui acced. de adventu Messiae etc. V. Ptes. f. Romae 1675, 8, 93, 93, 4.

[Insertae sunt dissertatt. et Versiones libellorum integrorum, ut: Eldad l. 129; מנחם אנשימס (N. 1386) p. 383; Aristoteles: *Epist.* p. 476; *Hist.* Ben Syra (N. 1375) p. 684. אהיה דר' עקיבא (N. 3401) IV, 275;

Clavis L. Carreti IV, 420. — „Repertorium“ auctorum sec. classes IVp. XXI, chronologice inde a Mose, ib. p. LXII.]

- 2] Vitae celeberrimorum Rabbinarum, qui in sacrum codicem scripserunt Commentarios [ex op. 1.]; p. 57 analectt. Rabbin. per Adr. Relandum q. v. (1702).

BARUCH v. Isak Baruch et Jakob Baruch et Josua Boas et Meir Baruch.

4497 **BARUCH** [incertus A. 1522; forsitan ille qui literarum commercio junctus cum Tam b. Jachja, vel Germanorum, in praef. Sal. Athias laudatorum, alter.] Auctor *dub.* lib. פרשה אלה מסעי N. 4019.

4498 **BARUCH** Ang'el (אנג'ל), Salon. [Saec. XVII. in., *Conforte* 45a et p. II. ed. Cassel. *Asul.*]

1. חידושים *Novellae* halach. in trett. Talmud. Baba K. et M., Ketubot, Gittin, Schebuot, Chullin f. Salon. 1717.
2. שאלות ותשובות *Quaes. et Resp.* [W⁴417d] f. Salon. (עתה ביד) 1717.

4499 **BARUCH** Austerlitz Levi b. Salomo, Conceionator Prag. et Rabb. Kollin [gener Sam. Tausk primatis Prag.; cf. Naftali Kohen.].

1. דרשה *Concio* habita 28. Tebet in coemeterio et in synagoga Klaus [W³419b] 4. Prag. 1713.

BARUCH b. Baruch, v. Baruch Usiel.

4500 **BARUCH** Ibn Baruch b. Moses ex fam. Bet Jakob. [„ידעיה חב“ ex *Sabb.* in Cat. ms. et *Mich.* 3770 est abbrev. ידעיה ap. *Bart.*, v. W¹3418.]

- 1] קהלת יעקב *Congregatio Jakobi* et קדש ישראל *Sanctitas* [sic] *Israelis* Comm. duplex philos. et exeg. in l. Kohelet N. 333 (1598-9).

[Cf. *Jellinek*, Thomas d'Aquino p. 12 et VII, ubi tituli inscriptio אלה הילדור אדם ad auctorem (?) spectare fertur.]

2. תפלה קצרה *Precatio brevis* quotid., inc. מלא יראתך, cui in medio inserta partiuncula ex Salom. Ibn Gabirol: *Corona regni*, per Abraham Chabertob (ff. 4) [W³] 8. Ven., Dan. Zanetti (ושמחה) 1599.
3] יודי קרוב למלכות *Confessio* etc. v. inter *Prec.* varr. N. 3239-40.

4501 **BARUCH** Czatzkes seu Czackis (טשאצקיס) ex Luck (לויצק).

- 1] הבטחה *Confidentia* ex Russico *Charaskow*, et 2] אמרי בינה *Verba intelligentiae*; XI, 177. 179 collect. בכורי העתים N. 3439.

BARUCH b. DAVID

4502 BARUCH b. David [dub].
vide ורע ברך inter Anon. N.3523.

4503 BARUCH b. David Gnesen.

1. גדולה מדרכי Magnitudo Mardochai Animadvv. et emendd. in Mardochai b. Hillel; acced. 2] אנורת אוזב Fasciculus hyssopi, Excerpta ex l. majore hujus tit., constitt. tractt. Baba Mezia etc. sec. ord. Jos. Karo: Mens. III. [W^{1.3}419=2p. 1219n.7] f. Han. 1715.
- 3] Excerpta ex op. 1., in edd. Isak Alfasi q. v. [W³p.573] (1720 etc.).

4504. BARUCH (Berach בריך) b. Eljakum Götzel Cracov., Filius filiae Baruch b. Isak Eisak Archis. Clementow, dein Concinator Jabrow.

1. זרע ברך שלישי Semen Berach (quod benedixit) tertium, Fragm. op. majoris, Concc. in Genesin [W³421b et p.725] f. Halle, Mos. b. Abr. 1714.
[Operis sine venia excusi capita in christianam fidem injuria exhibere, unde auctorem in carcerem ductum, dein liberatum, sed operis telam abruptam esse refert W. Asulai Ip. 35 (cf. II p. 48) auctorem operibus despoliatum fragmenta tantum exeadisse dicit, quod perperam interpretatur Rof. Diz. p. 195.]
- 2] זרע ברך שלישי Semen, quod benedixit, tertium, in tract. Talm. Berachot f. [F. a. O.? 1731-2].
[Sine tit.; ff. 38. Mich. 1243. Approb. fer. II. 22. Tebet 491.]

4505 BARUCH b. Elkana, Cantor Wittelshofen.

עיטור בכורים Coronatio primitiarum Supercomm. in Jakob b. Ascher in Pentat. q. v. (1752).

4506 BARUCH Heilpern, seu Heilprin (Heilbronn), b. Zebi Hirsch, ex בסקהל, ubi cognomine „Baruch Gebenshter“ (benedictus) nolut.

1. מצות השם Praecepta (nominis i. e.) Dei De 613 praeceptis, acced. היקני השוכה Institutiones poenitentiae et סדר עבודה Ordo cultuum sec. Elia di Vidas, Elasar Worms etc. 8 [Lemb.] מצות ה' ברה באורה 7. Nov.) 1792.

4507 BARUCH (Berach) b. Isak Eisak. [Berechja ap. Asul., mrt. 28. Tebet (24. Jan.) 1664. Unger ap. W². Zz. ap. Busch VI. 90.]

1. זרע ברך (Jes. LXI, 9) Semen quod benedixit P. I. Concc. in Pentat. I-IV. [corr. W^{1.3}421] f. Crac. 1646.

2 — P. H. in Pentat. et Megill. et supplem. ad P. I. in Deuteron. [W^{1.3}] f. Amst. 1662.

3. — [W^{1.3}] f. [Hamb.] 1687.
[Ed. Amst. 1714 ap. W³ ex Baruch b. Eljakum, q. v., exsculpta.]

4] P. I. et II. [W⁴421. Mich. 1241] f. Amst., S. Proops. 1730.

4508 BARUCH b. Isak Wormatiensis (Garmisa), Regensburgi. [Ca. A. 1200, Zz. Z. G. 36. 162. 193. Nomen: Chajjim ap. Mos. Rieti f. 100b error!]

1. התרומה 'ס J. oblationis (seu elevationis) Misc. halach. sectt. 11.

4. maj. Ven., Bomberg. fer. III. 26. Nisan 1523.

[W422. Rof. Ann. p. 25n. 140 praeter rem datum corrig. Cf. Cod. MS. Opp. 683F., ap. W³ p. 1114. Cave confundas librum cum התרומה 'ס Samuel Sardi q. v.]

- 2] תוספות Additamenta in tract. Talmud. Sebachim q. v. p. 211.]

[De Novellis nostro adscriptis v. sub Baruch b. Samuel.]

4509 BARUCH Ibn Jaisch (יעיש) b. Isak b. Salomo b. Isak b. Baruch Cordubensis. [Postremus forsan est Baruch b. Isak Saec. XV. ap. W² 1288 (Cod. Urb. 49 = Rof. 10361 Cod. Bisl. 16) = 3430c etc. v. ad Cod. MS. Mich. 421.]

מקור ברך Fons benedictus (seu Baruch) Comm. in Cantic. N. 235 (1576).

[Kohelet (Prov.) et Job (Ros. Diz.) in tit. tantum laudari jam monet W² p. 162*1]

4510 BARUCH b. Jakob Sklow.

1. עמודי השמים Columnae coelorum Geometria, acc. P. II: תפארת האדם Gloria hominis Anatomia cum Terminologia Latina

8. ברך (ההכטה תחיה אה בעליה) 1777.

BARUCH b. Jehuda, v. B. Lindau.

BARUCH b. Jona, v. B. Jeiteles.

4511 BARUCH Kalai (קלעי) b. Salomo.

1. מקור ברך (שו"ה) Fons benedictus (seu Baruch) Resp., acced. Respp. 3 praeceptoris Ahron Chason ejusque filii Salomo Chason et fratris auctoris Mard. Kalai, rogante filio auctoris Sal., favente (בהשגחה) Isak Jesurun; correxit Samuel Valensi

f. Smyrn. (סא אהה fer. I. 1. Tannius) 1659.

[W^{1.3}427, ad. 31241b. 2010. 2050b: A. 16601]

BARUCH KOHEN

- 4512 BARUCH Kohen, Archis. Czarnikow (שארנקאווע).
1. ברכת כהנים *Benedictio sacerdotum* Concc. seu
disquisitt. philos. 8. Amst. 1828.

- 4513 BARUCH (Bendet) Kojetein (גאייטין), vulgo Goj-
tein in Moravia), Rabb. Höguesz vel Högysz (העריעס)
in Hungaria.

1. כסף נבחר *Argentum electum* 160 regulae me-
thodolog. Talmud. etc. alphab. III. Ptes.
4. Prag. 1827-8.

BARUCH Levin Auerbach, v. B. Auer-
bach.

BARUCH b. Moses, v. Baruch Ibn Baruch.

- 4514 BARUCH Peitusi (פאייטוסי Peitosi? Fautusi?).
1. מקור ברוך *Fons benedictus* (seu *Baruch*) Concc.
in Haftarot et Miscell. Talmudica, acced. (f. 311)
קנטרס הן חלום בלא דברים בטלים Comttio:
Utique Somnium sine rebus futilibus Somnia de
coelo [Cf. ad Cod. MS. Opp. 939 Q.]
f. Liv. (לשך) 1790.

BARUCH b. Salomo, v. Baruch Austerlitz
et Baruch Kalai.

- 4515 BARUCH b. Samuel Levi ex Leipnik (in Mora-
via), Rabb. Scmlin.

1. זרע שמואל *Semen Samuelis* Nov. halach.
in tract. Talmud. Ketubot 4. Wien 1796.
[Non 1826, ut *Rebenst.* 73. Approbh. datae A.
1796, ut in tit. fer. II. prid. Novil. Adar I. שימור, in-
ceptus est lib. Pericop. Exod. XXXV, finitus jejuni-
o Esther לאביחינו בימים האלה, ubi corr. בימים.
Auctor editurus erat lib. לדור ברך in Pentat.]

- 4516 BARUCH b. Samuel Moguntinus (Mainz) [ca. A.
1220. Zz. Z. G. 193].

- ביאור הלכה *Expositio regulae seu thematis* ma-
themat. in tract. Talmud. Bababatra f. 26-7 car-
mine incip. בראש אילן משוררה אני בניה מאושרה. f. 14
a. c. Samuel Edels: Nov. in Jomtob q. v. (s. a.).
[W² 429 (= 430?), cf. p. 269, ubi sec. Sabb.: Baruch
b. Isak Wormatiensis.]

BARUCH Schoenfeld v. B. Schoenfeld.

BARUCH Schottlaender v. B. Schott-
laender.

BARUCH Urbino v. Josef B. Urbino.

- 4517 BARUCH Usiel b. Baruch (הוקיטו W² 426b).
מגלת איכה יועם הורה *Volumen: quomodo ob-*

scuratur aurum De libello repudii; insertum lib.
הפעה N. 3471 (1566).

- 4518 BARUCH (Bendet) Wesel (וויסל), Rabb. Breslau.

1. מקור ברוך (שן"ח) *Fons benedictus* (seu *Baruch*)
Resp. P. I. 4. Dylr. (יקרה) 1755.
2. — Ed. auct. per filium Mosem
4. Amst. (חסדו ואמחו) 1771.

BARUCH b. Zebi, v. Baruch Heilpern.

BASCH v. Isak Basch.

- 4519 BASCH (Abraham).

1. A. B.'s Leben nebst Proben seiner [hebr.]
Dichtungen zur Erinnerung etc. herausg. v.
Dr. L. Weyl und H. Jolowicz 8. Brl. 1841.

- 4520 BASCHWITZ (Zebi Hirsch b. Meir) [typogr.
F. a. O.].

- 1] ליקוטי צבי *Collectanea Zebi* Comm. hebr. una
cum Vers. Germ. in Jedaja Penini: *Examen*
mundi q. v. (1803).
2. ... חפלה על שלום *Precatio in salutem* Frid.
Wilh. III. etc. instituta F. a. O. [cum Napoleon
ex Russia reversus esset; ff. 8] 8. [F. a. O. 1813].

- 4521 BASHUYSEN (Henricus Jacobus van), Prof.

- 1] Lat. vertit excerpta ex Comm. Rabb. in Psal-
mos N. 805 (1712).
2] Lat. vertit [in lib.: Clavis talmud.] Moses b.
Daniel: *Themata Talmud.* q. v. (1714. 1740).

BASILA v. Menachem Basila et Salomo
Basila.

- 4522 BASNAGE de Beauval (Jac.). [Mrt. 22. Sept.
1723. Zz. Z. G. 14.]

1. Histoire des Juifs etc. Nouv. ed. 15 voll.
8. La Haye. 1716.
[Ed. 1. Roterd. 1707: W² p. 1074. — Objectiones
angl.: *Remarks* etc. 1709, v. Cat. Bibl. Bodl. I. 198 a.]
2. Historie of the Jews from the taking of Je-
rusalem to their revolt under Adrian, being a
contin. of Jahns hist. etc. transl. by C. E. Stove
8. Ind. 1829.
3. — [part XII. of Wards library of standard di-
vinity] 8. Ind. 1839-44.

BASS (*Bassista*), v. Sabbatai Bass.

BASSAN v. Chiskijja Bassan et Jesaia
Bassan.

BAUER

⁴⁵²³ BAUER (Zebi b. Mardochai הובאקע) aus Senitz, k. Oberlehrer an der k. deutschungar. und damit vereinigten hebr. Schule in Makowa (מאקאווא).

Varia in collect. נככורי העה"כ N.3429.

מליצי עשרת הדברות (*Schüller*) V.28; מחלוקת הארץ p.53; יד האמת: מאמרי האמונה (*Schüller*) p.78; Carmm.: למת יתן (Macht der Wahrheit) VI,102; החקיה p.103; לעמל (Job.III,19) p.104; שיר משכיל לראשיה השנה; p.105; Expos. (Job. XXXVIII,36 et XII,5 et Prov. XXV,20) ביאור VII,73. Expos. in locos Proverb.: IX,57.]

⁴⁵²⁴ BAYNUS (Rud.), Cantabrigensis, Prof. Lutetia Paris.

1. קצור החלק ראשון המכלול *Compendium Michlol hoc est absolutiss. grammatices Davidis Chimchi* [Kimchi] [W¹p.308] 4. Par.1554.

⁴⁵²⁵ BECHAI (כחי) b. Ascher, Judex (הריין) Caesaraugustanus. [Nominis B. primi noti Caesaraugustani: Auct. sequ. (q.v.) et noster (scrips. op.1.A.1291; Zz. Add.p.318). Transscribitur ap. Hispanos Bahye, seu Bahie et Bahia (W¹p.142 et 143 infra) unde et Munk (ap. Beer, Phil. p.105) Bachja vel Bachje, Jelinek (praef. ad N.4526 op.11) proponit: Bachji, Fürst (Litbl. VII,651) כחי ex [cognomine!] „Abu Jachja“ (כו יחי) contractum putat, sed analogiae non quadrant. Nomen gentile חלאי seu חלאי legitur in MS. op.16 (v. W¹p.231. *Assemani* Cod.86,2). Isak Akrisch in praef. ad. Comm. in Cantic. se possedisse dicit Comm. Mos. חליאואה [== חפוזי והב Mos. b. Isak קלאי sec. Bart. ap. W¹ 1577] חלאי *Assem.* Cod.69,2, qui auctorem Ex-judaeum dicunt; scriba enim Elia b. Menachem med. Nolanus (cf. W¹1441) Indicem eorum adjecit, quae pro Christ. relig., cf. Zz. ad Cantic. N.1211 p.III.] et Damasci a Jehuda חליאואה ך׳ intellexisse, hunc auctorem nepotem fuisse Bechai, cui idem cognomen fuerit (כחי) שוה מחבר היה נכדו של רבינו כחי (שכך היה כינוי Hujus Mosis fil. est forsan Jehuda ap. W¹708b: חלאואה=756b: ut in Cod. MS. Opp.256 Q.). Cf. etiam Dav. b. Samuel חלאי ap. Goldberg Anecdota p.92 et Dav. חלאי ap. Benjakob, Dehar. Atukim II,181, et Mos. חליאואה ap. Conforte 49a b.]

1) ביאור *Bechai* Comm.] in Pentat. allegor. kabbal. ED. PR. f. Neap.1492. [Ed. hucusque ignotae (ap. Rosenthal, Hannoverae) epigraphis, typographiae hebr. historiam illustrans, orditur carmine in laudem libri, cujus acrost. אני שלמה צרפת יחוק, constituitur 15 strophis quadripartitis seu

duobus rhythmis (Beit) constantibus; inc. בחיי אהלה ה' לי אני שלמה בן שאור הגולה, סהרר פרץ ששמו lin. 5: idemque Salomo b. Perez Bonfoi (כונפו) *Zarfati* (sic ca. fin.) pergit oratione soluta (אהלה ואשירה לאל חיי בחיי), opus finitum dicit A. atque nominat adjutores et operam sustinentes ואלה שרי הנצבים לשלמה אשר על המלאכה הרודים) בעם העושים במלאכה אשר נרב לכם אחם לקרבה אל (מלאכה עבודה הקדש הוא לעשות אותה ממנונים suntque: fratres Abraham et Jakob פאקן in insula Siciliae (suppl. Zz. Z. G.522), Asriel b. Jos. Aschkenasi, patris mortui artem seculus, typographus jam per annos clarus, ejusque cognatus (ניסו) Moses b. Isak incisor (גרש חכם וחושב בחרושה עץ לעשות בכל מלאכה?) (הדפוס פלא יועץ Gur Arje Jehuda seu Leon b. Schalom וניקיל et Abraham b. Jakob Landau, cujus studium negotium suum (חורוה אומונוה) Omnes illos literas composuisse, atque sibi socium fuisse Samuel b. Cluskijja Levi in constituenda seu emendanda excusione לפי הרשום לפניו) (בהנהגה מקיטוח) Denique veniam petit de lacunis (מחלופים נשאר כשרי לכן וכו' etc., omnia enim expll. ex oriente advecta (הבאים מארץ המזרח) imperfecta fuisse. Opus postremo absolutum dicit 8. Tammus A. ובאו ציון Neapoli, et clausula ברן יחד כוכבי בוקר A.5252 indicare vid.]

2. — f. *Pesaro, G. Soncino* (1. Swan רסו) 1507. [W^{3.4}374*: A.1487 (רסו) *Rof. Ann.* p.3.n.12.]

3] — [W¹ *Rof. ib.* p.8n.36] f. *Pesaro, G. Soncino* (רעד) 1514.

4] — Ed.III. [scil. Soncin.] f. [*Pesar.*] *G. Soncino* (fin. Adar ורע) 1517.

[Tit. ספר רבי כחי ביאור על ההורה נרפס שלישיה ע' ורע צעיר המחוקקים מורע ישראל שנה ורע Carmen fin. acrost. Moses (משה); Suppl. *Rof. Ann.* p.15n.70. Nostra itaque vid. Ed.III. *Constant.*, quam affert *R. Simon* (ap. W¹p.232, qui jam dubitat), quamquam *Rof.* p.15n.71 ed. inter supposititias reponere non audet, quum alia sit necessaria „ad numerum quinque“ (potius quatuor) edd., quae ed.1526 (seu quintam) praecesserint, unde in Diz. stor. breviter ed. inter integras ponit! Num. III. *Constant.* ad edd. I. II. Soncinat., ommissa ED. PR., referendus esset. Num. V. ed.1524-6 ad PR. et 3 Pisaur. spectare potest.]

5. — Ed. V. f. *Rimini, G. Soncino*. 1524-6, [Inc. 3. Elul כנן ריה (נון) *Rof. Ann.* p.29n.168). fin. Tehet (15. Jan.) פרו W^{1.3*}. Ed. *Ven.* 1526; ap. *Bomb.*, quam (praeter ed.1546) affert *Buct.* effictam „procul dubio“ habet W¹ ex Pisaur. A.247 (rectius 267); potius nostra substituenda, cf. W¹p.232.]

BECHAI b. JOSEF

6. — f. Ven., dei Farri et Soc. (דפ) 1544.
[Fin. 14. Nisan, per Corn. Adelkind. W^{3.4*}. Ed. rara. *Integritatem* hujus et edd. sq. perquirere non potui. *Ref.*, Bibl. antichr. p. 20, praecedentes tantum integras vel fere integras habet. W¹p. 231 antichristiana in ed. Ven. utraque (sunt vero 31) desiderat; quae ex Wagenseilio avertit ad illius expl. spectant. *Buxt.* (cf. W³) antichristiana per censuram Venet. deleta dicit. „Id in Parascha וַיִּצְאֵנוּ הָאֵלֹהִים מִן הַבַּיִת et alibi, saepius videre est, quae in expl. Rivensi fuerunt expressa.“ Tamen locum in ipsa illa ed. ex Crac. restituisse *Wulferum*, idque etiam locis ipsis a *Buxt.* citatis fieri posse legas ap. W¹p. 232.]
7. — cum Indice Bibl., correxit juvenis Moses b. Sacharia Kohen Corfu [W^{3.4*}]
f. Ven., Bomberg (ש"ו, fin. 20. Elul רננו) 1546.
8. — cum notis multis MS. [Jomtov L. Heller sec. Cat. vet.]
9. — [W^{1.3*}] 4. Riva. 1559.
10. — [W^{3.4*}] f. Ven., G. dei Cavalli. 1566.
11. — [Ed. integrior] f. Crac. 1592-3.
[Inc. 1. Sivan ב ששן (unde A. 1632 in Cat. Trigl. ap. W¹), sub Sigismundo, ap. Isak b. Ahron, per eosdem socios, qui A. 1594 Abot N. 1450 et Prec. quolid. N. 2402 (ubi Bechai laudatur) excuderunt. Carmen finale cum acrost. Moses (cf. N. 1986) datum Pericope ה"ש ... א"ו; ff. 246; simulque expressum: Naftali Treves Supercomm. (q. v.). W³: „Crac. A. 370 ap. Isak etc. pp. 244 et alia, quam itidem (in Bibl. Opp.) vidi A. 1592 ap. eundem.“ Ed. 370 (ש"ו) recenset quoque Cat. ms., omittunt vero jam Catall. impressi, A. vero ap. Sabb. (omissa ed. 1592) exprimitur per ל"ש, quod ex משה (omisso א) corruptum putaverim?]
12. — [Cf. W¹p. 232] per socc. Sam. Teixeira Tartas et Isak Lopez (לופיש)
f. Amst., Mos. Frankfurter (נפשו) 1726.
[Supercomm. v. sub Manoach Hendel et Naftali Treves.]
13. — כד הקמה Cadus farinae Misc. theol. eth. et ritual. alphab.
f. Constant. (fer. V. 18. Ijjar הרע"ה sub Selim) 1515.
[W^{1.3.4}, *Ref.* Ann. p. 9n. 46. Zz. Z. G. 229 n. 43. *Dukes*, Zur rabb. Sprüch. 78. — הדרשוהו ל. Concionum nuncupatur a Dav. Gans.]
14. — cum Indic. [W¹] f. Ven. 1545.
[Tit. Kislew ש"ו (fere ut ש"ו), fin. fer. VI. 8. Kislew ל"ב]
15. — u. s. [W^{1.3.4}] f. Lubl. (Kislew 357) 1596.
16. — שלהן ארבע Mensa quatuor (seu quadripartita) De ritibus mensae etc. [tribuitur in fine Mosi Nachmani] 4. s. l. e. a. [Mont. 1513-4].
[Opp. 506 Q. seorsim ff. 14, sed lit. quadratis iisdem ac Zidkijja: Tanja q. v. W³p. 143* (?); „s. l. e. a.
- quam Venet. suspicor.“ *Ref.* Ann. p. 9n. 42. Cat. ms.: *Mant. s. a.*, Zz. Z. G. 250 et Mich. 4470: A. 1514.]
- 17] — f. Constant., Astruc de Toulon. s. a. [ca. 1514].
[Lit. rabb. (iisdem ac Dav. Abudirahim); ff. 11, tetragr. per 3 Jod expressum. Non ap. Soncinales ut *Bart*, f. p. 642 ap. W¹p. 234. *Ref.* Ann. p. 45n. 11. Ap. *Saraval* 237: ED. PR. 1]
18. — [W^{1.3}] f. Ven. 1546.
19. — [W^{1*}] 4. Prag. 1595.
[Tischri קרנו, fin. 2 fer. III. 21. Cheschwan. — Ed. s. l. א"ל ה'ל' 1606 ap. W^{3*} jam in dubium vocat Zz. Z. G. 278 n. 56.]
20. — [W^{1*}] 8. min. Hamb. 1706.
- 21] פירוש Comm. in Job sub tit. שובע שמחות (Satiatus gaudiis) N. 918 (1768).
- 4526 BECHAI b. Josef Ibn Bakoda (פקודה vel בקודה), Judex (הדיין) senior (הזקן), cognomine החסיד Chasid [= officiorum magister sec. Sachs]. [Ut vid. Caesaraugustae Saec. XI². *Ref.* Diz. stor. degli aut. arabi p. 48 cf. p. 27. *Rpp.* Natan nota 40 et Additt. p. 85. *Gg. Ztschr.* I, 152. *Delitzsch*, Z. G. 45. Zz. Additt. p. 318. Z. G. 127. 567. *Sachs*, rel. Poes. 273 ff. (Hymnos nostri Germ. p. 63); *Jellinek* ad op. 11; *Jüd. Lit.* p. 399. *Munk* et *Beer*, Philos. p. 25. 105. Corr. *Nicoll*. p. 562.]
1. اندایه نفایض القلوب Manductio ad officia cordum] Philos. moralis, hebr. sub titulo הוכות הלכות Officia cordum per Jehuda Ibn Tibbon lib. 1. pro Meschullam b. Jakob ex Lunel [A. 1161?], dein [postquam Josef Kimchi pro Meschullam caeteros verterat] libros alios pro Abraham b. David jun. [A. 1170-98]. ED. PR. 4. Neap. 1489. [W³ 375*. Fin. באור הנכה i. e. festo Encaeniorum (non „gratiae tuae“ (!) ut *Ref.* Annal. p. 79, ubi A. 1490) A. נ"ר (18. Novembr. 1489), per Josef Aschkenasi, corr. Sal. b. Perez; ff. 132. Ed. rara. — Jam ipsius operis arab. [W³p. 144] Cod. Uri 313 (exarat. Marcheschwan 4951, i. e. Oct. — Nov. 1490) magis cum Vers. conspirat, quam Cod. Par. a. f. 201 (ut vid. Saec. XII. = Cod. *Munk*, *Gg. Ztschr.* I, 153?), unde *Munk* (Saadja p. 44, cf. p. 5) Cod. Uri retractationem auctoris suspicatur, sec. *Kohen* (Litbl. V, 189) 2. redactio Parisiis servatur. Tibbonis Versio hebr. vero non accurata [de cod. Jak. Romano cf. *Carmoly*, hist. des med. p. 189]. In tit. ed. 1548 auctor arabicus perperam Anou., Bechai vero (ut in Cod. hebr. Par. 233) interpres hebr. alter fertur, hinc inde *Herbelot* (I, 456. II, 188. III, 166 ed. Germ.) opus ex libro القلوب Ibn Athiaae (mrl. A. 996, cf. *Casiri* I p. 218, *Hag'i Chalfa* IV p. 580 n. 9636) v. er-

BECHAI b. JOSEF

- sum, vel concinnatum esse suspicatus est (ut monui: Magazin f. d. Lit. des Auslands 1846 p. 429). — Varr. lectiones in edd. posterioribus Versioni Kimchianae adscribit Jellinek (p. XXI), quam tamen Editores A. 1548 prae oculis habuisse putat (p. XXXVII). De aetate Versionum v. ad Jehuda Ibn Tibbon: *Tes-tament.* p. XI. Excerptum astron. ענין ההל' *Assemani* Cod. 171,35 (cf. 10) ad librum nostrum spectare dicit.]
2. — [ed. prava] [*W*^{1,3}] 4. *Ven.*, *D. Bomberg*. 1548.
3. — acced. Sal. Gabirol: *Corr. morum*; per Isak b. Chajjim Chassan
4. *Constant.* (fer. I. 15. *Tammus* יש) 1550. [*W*^{1,3}. *Zz.* Z. G. 227 n. 61. Ed. rara.]
4. — cum Indicibus 4. *Mant.* 1559. [Fin. 25. Tebet = 4. Jan. *W*^{1,3}. *Zz.* Z. G. 253. — Ed. *Ven.* 1589 ap. *Bart. W*¹ et *Benjakob* p. XLI maxime suspecta. De ed. 1713 v. sub op. 13.]
5. — cum Manoach Hendel Comm. (*Quies cordum*), acc. Moses Maimoni: 13 *fundamenta*, edid. Zadok b. Ascher [Corr. *W*^{1,4} 375. 1872] 4. *Sulzb.* 1691.
6. — cum Comm. eodem atque Annot. per Isak b. Moses Israel Schwerin [*W*³]
12. *Amst.*, *S. Proops* (בעתו) 1716. [F. 278 adjecta וירי *Confessio* ex l. חולדה יצחק, inc. אריר בשחי ואהיטה.]
7. — cum Isak b. Moses etc. Vers. Germ.
4. *Amst.*, *S. Proops*. 1716. [*W*³. *Serap.* p. 334 n. 67. — *Benjakob* male Interpretem op. 8. hic nominat, ed. sequi. omittit.]
8. — u. s. [*W*⁴ omisso textu]
4. *Wilm.*, *Hirsch b. Chajjim* (נפלאותיה) 1726.
9. — cum Samuel Posen mortui Vers. Germ. [revera eadem ac praec.], acced. Versio Germ. [pura] et expositio portae I. Mosis fil. Rab-bini [Josef Steinhart]
4. *Fürth.* (בעתו מה טיב) 1765. [Cf. *Zz.* G. V. 451 d. — Cod. noster nomen fert MS. Jac. Geo. Chr. *Adler*, cujus vid. Introd. MS. Ver-sionis inceptae Germ., lit. germ., ubi inter alios Bru-ckerus citatur.]
10. — s. t. שמחת לבב *Gaudium cordis*, seu תורה חובות הלכות cum Chajjim Abr. b. Arje L. Comm. (*Bucca panis*) [Ed. repet.]
8. *Lemb.* 1846.
11. — s. t. תורה חובות הלכות cum Gloss. hebr. et recensione edd. omnium per I. Benjakob, Introd. Germ. [lit. germ.] in eaque fragmenta Versionis Josef Kimchi praemisit A. Jellinek 16. *Leipzig.* 1846.
12. — Porta l. de unitate (שער היחוד) cum Ma-noach Hendel Comm. (*Quies cordum*) et Comm. dupl. (*Generationes Ahronis*, i. e. *Via sanctit.* et *Timor Isaki*) per Chajjim b. Ahron et fratrem Isak, libri scilicet *Fasciculus vitae* Chajjimi P. II.
4. *F. a. O.* (לרעה כ') 1774.
- 13] — (totum opus) Hispanice (לארנו) [lit. hebr.] per Zaddik b. Josef Formon q. v. (1713).
- 14] — [Vers. fere eadem sed lit. lat.] per Da-vid Pardo q. v. [1610].
- [De Versionibus istis tanta fuit ap. Bibliogr. hucus-que confusio, ut ad errores varios omnes sigillatim re-futandos locus deficiat. Sufficiat hic eorum eminentes breviter indicare: a) Vers. Latinam effinxit *Sabb.* ex verbo לארנו (de quo cf. *W*³ p. 738); b) Ex op. 13. efficta ed. textus ap. *W*³ p. 143, cf. A. 1703 ib. p. 144; c) Ed. ignota *Const.* vel *Salon.* vid. princeps op. 13, v. sub Zaddik; d) De Vers. Lusit. per Sam. Abbas [אבס ap. *Sabb.*, rectius עבאס, Abas ap. *Zz.* Z. G. 235] 4. *Amst.* 1670, v. *W*³ p. 143. 1068, ad. 1355 d.]
- 15] — specimen Vers. Germ. per M. Philipp-son q. v.
16. קיצור חובות הלכות *Compendium Off. cord.* Ed. II, per Jakob Pan Kaz (Kohen) b. Abraham 12. *Prag.*, *Abr. Lemberger.* sub *Matthia* [1614]. [Lit. quadr. — Praef. Editoris [non auctoris]: *W*^{1,3} 1093. *Uri* 330] A. exprimit: ונסעו הכללים שנה עד שיפוח היום עורני להשלים אלהי צור ישועתי שלבתי שנה. In tit. אבסלוי A. 248 sec. com-putationem dici creationis meae, ubi forsitan רבח et למ יום = 374, simulque Chronosticum ED. PR. igno-tissimae recusum, vel ad compositionem alluditur. Nos-tra hucusque posterior (unde ap. *Zz.* Z. G. 290 desid.), ed. 1655 prior ferebatur. Epitomator vid. nepos Meschullam b. Jakob (Saec. XIII. ergo Provincia-lis). Legitur enim in introd. excusa, opus R. Be-chai verum esse a Sam. Ibn Tibbon „per dominum nostrum (ארנוני) etc. Meschullam“, in Cod. *Uri* 330: „per dominum avum suum“ (עי' ארנוני וקני), rectius in Cod. *Opp.* 943 Q.: „per avum nostrum“ עי' אבנו [וקנו ר' משולם].
- 17] — 32. *Ven.* (הורה) 1655. [*W*^{1,3} 1093. 3 p. 144. Cat. ms. — Compendia alia v. sub Jakob Zahalon et Menachem b. Serach.]
- 18] תוכחה *Admonitio* seu *Adhortatio* (animae), vel ab initio exordii: כרכי נפש *Benedic anima mea*; in edd. Praecum variis q. v.
- [Non modo in Praec. fest. rit. hisp. (*Sachs.* p. 278) supra p. 302 sq., sed etiam in rit. rom., ubi jam in edd. primis inter preces pro jejuniis, sed „recitata

BECHOR

quoque (והיא טובה לאומרה) die expiationis⁴⁴; nostro expl. ed. 1521N.2578 omissiones et varr. lectt. antiqua manu adscriptae sunt; de ed. 1626, quam solam affert *W*¹p.238 v. N.2583; exstat quoque in rit. pol. et germ. A. 1597N.2463 (cf. N.2581 p.397, ubi a typogr. בקשה *Petitio* nuncupatur, cujus denominationis alium quoque Hymnum citat auctor ap. *Sachs* p. 275), praeterea e.g. in Benedd. A. 1648N.2609; Custod. matut. s. a. N.3022 etc., etiam ap. Moses Chagis: *Lux primig.* q. v. (*W*¹p.296n.490), ap. Elia Kohlen: *Virga castigationis* c. 7. q. v.; adjicitur quoque edd. nonnullis recentioribus op.1. (corr. *Dks.*, Zur Kenntn. p.45), ut jam in MS. op. arab. Cod. *Uri*313,2 (*W*³p.144!). Fragmentum itaque recensitarum putaverim ed. „s. l. e. a. pp. 3“ s. t. הוכחה הנשמה ap. *W*³p.143* sub Bechai b. Ascher!]

- 19] — Italice pros. vertit Debora Ascarelli q. v. [*W*¹] (1601).
 20] — paraphr. rhythm. Ital. per Jochanan Alatrino cum ejusdem paraphr. rhythm. hebr. per Natan J. b. Elieser q. v. [*W*^{1.3}] (1628).
 21] — rhythm. Germ. p.63 [textus p.18 hebr.] ap. *Sachs*: die relig. Poesie etc. q. v. (1845).

BECHOR SCHOR v. Josef Bechor Schor et Saadja b. Josef Bechor Schor.

4427 *BECKIUS* (Matth. Frid.). [Mrt. A.1701. *Zz.* Z. G.13.]

Lat. vertit Targum Chronicorum N.1156 [*Masch* IIIp.661] (1680-3).

BEDARSCHI v. Abraham Bedarschi.

4528 *BEDWELLUS* (Gul.).

Propheta Hhobadyah ex fonte Hebr. et antiq. Jonatan Paraphr.; cum Comm. Schel. Jarchi, Aben Hhezrae [Esra] et Dav. Kimchi Latine [*Masch* IIIp.563] 4. *Lond.* 1601.

4529 *BEELEN* (Jo. Theod.).

אבני הפז (*Lapides desiderii*) Chrestomathia Rabb. et Chald. cum nott., gloss. et lexico abbrev. 3 Ptes. g. *Lovanii* 1841,3.

BE'ER v. Sabbatai Be'er.

4530 *BEER* (Bernhard), *Dr.*

1. אמרי ישר *Imre Joscher* Religiös-moralische Reden gehalten in Dresden 8. *Lpz.* 1833.
 2. Vorstellung der israelit. Gemeinde zu Dresden an die h. Erste Kammer eingereicht und bevorwortet v. Prof. *Dr. Krug*, 27. März 1833,

verf. und mit Anmerk. versehen v. B. B.

8. *Dresd.* 1833.

3. Der Tod des Frommen dient zur Verherrlichung Gottes. Gedächtniss-Predigt auf den am 28. April verstorb. Ober-Rabb. Abraham Levy. Gehalten am 7. Mai 8. *Dresd.* 1835.
 4. Philosophie und philosophische Schriftsteller der Juden. Aus d. Französ. des S. Munk, mit Anmerk. 8. *Leipz.* 1852.

4531 *BEER* (Perez, seu Peter), Magister Pragensis [mrt. A.1838].

1. יולדות ישראל *Generaciones Israelis* Compd. hist. Israelit., Biblicis potissimum phrasibus, cum Vers. Germ. [lit. hebr.] in usum juventutis. Ed. IV. revisa et aucta 8. *Wien.* 1833.

[Primus inter recentiores hujus generis liber, ed. I. A. 1796 (v. מאסף VII,1), in Austria maxime adhuc popularis. Continuat. v. sub M. J. Stern.]

- 2] Carmina etc., X(1), 7.69.(2)3 collect. מאסף N.3713. [שיח הדיק; האספה; לחומת מכלי יראת עונש]

3. כוס ישועות *Kelch des Heils* etc. [lit. germ.] 8. *Prag.* 1802.

4. Geschichte der Juden etc., nach Flavius Josephus, zunächst für die Jugend 8. *Wien.* 1808.

5. Handbuch der mosaischen Religion etc. 3 Thle. mit d. Portrait des Verf. 8. *Prag.* 1821.

- 6] Was hielten die griech. und frühern röm. Philosophen und Geschichtschreiber von den Juden; v.30 appd. „Erstlinge“ in collect. בכורי העדוים N.3429.

[Cf. etiam J. Dernburg.]

4532 *BEHMEN-JAR* b. el Marzuban, der Persische Aristoteliker aus Avicenna's Schule.

Zwei metaphys. Abhandlungen, Arab. und Deutsch v. Dr. Sal. Popper 8. *Leipzig.* 1851.

BEHR=Baer q. v.

4533 *BEKE* (Matth.), Amstelod.

Lat. vertit Mosis Maimonidis: *Rep. leg.* VII,7. cap.10-3 q. v. (1708).

BEKRAT v. Abraham b. Salomo N. 4305.

BELAIS v. Abraham Belais.

4534 *BELLA* Hurwitz, filia Baer ה"ר R. Chiskijja's ex fam. Hurwitz, uxor Josef Chassan Exsulis Vin-dob. [ca. A 1705. *W*³411b].

- 1] Edid. una cum Rachel Raudnitz מעשה N.3935.
 2] edid. חתנה N.3193.

BELLEFOREST

4535 *BELLEFOREST* (Franc.).

Gallice vertit D. Kyberi Hist. belli jud. [ex Jo-
sippon] q. v. (1609).

BELMONTE v. Isak Nunez et Moses
Belmonte.

 BEN (בן, vel BAR בר, i. e. *filius*), quae
hic desiderantur v. sub nomine vocem
Ben vel Bar sequente; cf. Ibn.

4536 BEN-ESRA (Juan Josafah) Exjud.

The coming of Messiah etc. translated from the
Spanish, with a prelim. discourse by E. Ir-
ving. 2 Ptes. 8. Lnd. 1827.

BEN SIRA v. inter Apocrypha N.1358sq.

BEN ZION=Benzion q. v.

BENBENISTE=Benveniste q. v.

4537 BENDAVID (Lazarus, seu Elasar Lasi b. David).

[Mrt. 28. Mart. 1822. Zz. ap. Busch VI, 94. Noster
vid. ב.ב.ל. supra p. 578.]

1. Ueber die Religion der Hebräer vor Moses
8. Brl. 1812.

2] Ueber den Glauben der Juden an einen
künftigen Messias; ap. Zunz, Zeitschrift p.
197 q. v. (1823).

3. Untersuchungen über den Pentateuch. I. Cap.
Ueber geschrieb. u. mündl. Gesetz. 8. Brl. 1823.

4] — ap. Zunz, Zeitschrift p. 274 q. v. (1823).

5] — Trauerrede etc. deutsch [aus dem Hebr.
des] N. H. Wessely q. v. (1786).

BENDET (i. e. *Benedetto*, *Benedictus*)=Ba-
ruch q. v., et v. B. Meyers.

4538 BENDET (Baruch) b. Josef Levi Lemberg, seu

Achsehrad, Ostrowiae. [Superiorem Homonymum v.
sub פסקי N.4006; corr. *Conforte* 33b et Indicem
ed. Cassel sub בינדיט.]

1] דעת *Filius scientiae* Homil. in Psalmos
N.410 [W¹.3219] (1616).

2. דרוש *Concio* in Decal. [W³] 4. Han. 1616.

3. עבודת הלו' *Ministerium* seu *Cultus Levitae*
Concc. in Genes. f. Crac.,

M. Meisels. sub Wladislaw [1632-48].

[W³.219. Inc. fer. III. 16 (17.?) Ab, quod sec. Calend.

A.1632, 5, 8, 9, 1641, 2, 5, 8, ut vid. vivo adhuc auctore,
et forsan una cum fragm. annexo (*Opp.* 325F.) Je-
hudaе Chasid: *L. piorum* (utrumque approbavit Jom-
tob L. Heller) A.1639, quem notat Cat. ms., librum
vero forma 4., forsan ex confusione cum lib. ho-

monymo Salomo b. Elieser Levi (q. v.), ut ed. *Lubl.*
s. a. ap. Sabb. et W¹.]

BENDIN v. Moses Bendin.

BENE (del) Jehuda, v. Jehuda Mehattob.

BENEDICT=BENET, v. Jakob Benet,
Mardochai Benet, Naftali Benet.

BENEVENTO v. Immanuel b. Jekutiell.

4539 BENFEY (Theodor), Prof. Götting.

[Opera varia, v. Cat. Bibl. Bodl. IV, 88b et Suppl.]

BENISCH seu BENUSCH (polon.)=Ben-
jamin, q. v., praecipue Benjamin b. Je-
huda Loeb.

4540 BENISCH (Abraham), Bohemus.

1] ביאור *Comm. et Vers. Germ. l. Ezechiel; in*
Bibl. N.972 (1836).

2. תורה שבעל פה *The oral Law etc. angl. [anon.]*
8. Lnd. 1842.

4541 BENJAKOB (Isak, Eisak), Wilnensis.

1. מכתמים ושירים *Epigramm. ac poëmata*
varia, adjecta Disst. (מכתם ללמד) de Epigramm.
poëseos natura ac legibus, et (p.114) הוספה
שירים Additt. Carminum versorum ex Schiller,
Matthisson, Frid. II., Metastasio, Uz, Herder,
Hagedorn, Pfeffel 8. Lips. 1842.

2] — nonnulla; XI, 161-4 collect. בכורי העתים N.3429.
משלי *Herder* ילד הדאנה *Schiller* ex דרך אמתנה
[מכתמים *Schiller* et קונפוזיט]

3] פירוש קצר *Comm. brevis* in Bechai b. Josef:
Off. cord. q. v. (1846).

4. קונטרסים דברים עתיקים *Libellus: Verba an-
tiqua, contin.: 1) Saadja Gaon: Expos. 90 ver-
borum; 2) Aristotelis: Epist. eth. ex arab. Ali [Ibn*
Rodhwan] hebr. per Jehuda Charisi 8. Leipz. 1844.

5. — P. II., contin.: 1) שם הגדולים *Nomen magnorum*
[Ahron b. Abr. b. Sam. ?]; 2) Josef Caspi: *Collec-
tio aurea*; 3) S. Werbluner: *Opus Salomonis*;
4) A. Jellinek: *Labium Sapientum* 8. Leipz. 1846.

6] Denuo disposuit: Ch. J. D. Asulai: *Nomen*
magnorum q. v. (1852).

4542 BENJAMIN [incertus, Saec. XVI].

Vide ליד כלה N.3688.

BENJAMIN b. Abraham v. Benjamin
Anaw et Benjamin Motal.

4543 BENJAMIN (Ahron) b. Abraham Salnik vel
Slonik (סלניק, Salouich?) ex Grodno [Aschke-
nasi. *Asul.*] [Vocem הארודנא (op. 2.) Interpres

BENJAMIN ANAW

- Italus Jakob Heilbronn transscripsit „*el Harodono*“, sic in ed. *Pad.* 1625 (*Saraval* n. 781 sub „Mardo-
no“), recusa ex ed. 1614 (sec. *Zd.*), dein ex ed.
1652 nomen corruptum *Ar dono*, seu *Adorno*
(*W*¹ 387, cf. 1017) et opus ipsum germ. (vel
ipsum ejus prototypum anon., ut MS. A. 1575 ap. *Rof.*
III p. 200 Cod. 2) hucusque sub nomine Benj. de
Ar dono (rursus מארדונו transscriptum!)
ap. Bibliogr. omnes circumferebatur, unde a Nostri
Biographo *Fraenkel* (Litbl. IX, 377) omissum est.]
1. **משאת בנימין** (*Donum Benjaminis* Resp.
et Constitutiones [*W*¹ 386: A. 1613])
  4. *Crac.* (1. *Cheschwan*, tempore interregni 393) 1632.
  2. — 4. *Metz* (**משאת בנימין**) 1776.
  3. **סדר מצוות נשים** *Ordo praeceptorum* (seu of-
ficiorum) *Mulierum*, seu: *Ein schön Frauenbüch-
lein*, Germanice, 3 ptibus, §§ 139. *ED. PR.*
4. *Crac.*, *Isak b. Alron*. sub *Stephano* 1577.
[Ed. hucusque ignota (*Serap.* p. 1 in. 200) sola in fine
ante indicem epigr. auctoris hebr. exhibet, qui lib-
rum ex novis et antiquis se collegisse ait, praeter „3
comtiones priores sine cognitione sua (?) expressas“
... דברי צעיר רודם בנימין אהרן בר אברהם שליט“
סליק איש הארדונה המלקט ספר זה סתוך ספרי חרשים
גם ישנים מלבד נ' קונטרסים הראשונים שנדפסו
קדמונים בלתי ידיעה (?) נבנים ונמנים, ובהו יקויים
לכני אמונים וכו' (Ed. germ.: „Es ist gedruckt nach
den alten etc. und nit Einer hot das Büchlein der-
tracht neuert geklaubt aus allen ספרים (libris) etc.
und vor רשות von רבנים (permissionem Rabbino-
rum) genommen“ (tamen in fine monet, ne ex libro solo
decisio sistatur). 3 illae comit. ad lib. quoque tri-
pertitum anon. נשים מצוה N. 3949 (q. v.) respiciunt, ex
quo forsau pauci, qui hic offenduntur, passus rhythmi-
ci. In Cod. *Opp.* 487 Q¹, unico noto, desid. Introductio, incip.:
Gott den wella mir loben, wenn (!) er is lobeuwerth“
(Cf. ליד N. 3655 et 3626). Incip.: Mein Tochter sich
und merk eben auf.“]
  - 4] — 4. *Crac.*, *Isak b. Alron*. 1585.
[Ed. anon. vidi in Bibl. *Vindob.* XX W. 48. Cf. op. S.]
  5. — per Josef b. Elieser Chassan Posnensem
[*W*¹ 387*] 4. *Bas.* 1602.
[Locus *Salon.*, ap. *W*¹, ex nomine סליק auctoris
ad nostrum (*Opp.* 487 Q³) per catalogistam quendam
translatum vid. *Serap. ib.*]
  6. — [*W*¹ 387*] 4. s. l. [*Ilan.*] 1627.
[Typoth. Abraham b. Jekutiel Kohen ex Borgo, hinc inde ed. *Bern.*, vel (ex libro compacto) *Amst.*
1645 in Cat. Bibl. Bodl. I, 229b = H. 808a, *Serap. ib.*]
  7. — s. l. נשים מצוה N. 3949 (*L. praecept. mulierum*) [omiss.

§ 1-12; §§ 68+11+10], acced. בריו טלה (N. 3432)
8. *Dess.*, *Mos. b. Simcha* (יהעזר כי גאה) 1699.
[*W*¹ 387 (*Serap. ib.*): A. 1692, quo nondum *Dess.*
excudebatur.]

8. — u. s. 8. *F. a. M.*,
Jo. Kölnner (כה האמר לביו יעקב) 1714.
[Corr. A. 1719 ex Cat. ms. *Serap. ib.* — Praef.
ex retractione Samuel h. Chajjim (q. v.) sublecta est,
tamen ed. sese ex ed. *Crac.* שנה (1598) recusam fert;
in ed. vero recusa *Fürth* 1776 (*Mich.* 2752) de edd.
Crac. שנה (1595) et *F. a. M.* 1713 sermo est!]

4544 BENJAMIN [Anaw אנאו]. [Plures laudantur no-
minis B. auctores Itali Saec. XIII-XIV., qui varie
combinantur vel cum aliis confunduntur: ¹) *Ben-
jamin b. Jechiel b. Abraham Rofe Anaw* ex fam.
dei Piatelli, Patruus Zidkijjae h. Abr. (q. v.) (*W*³
396. *Conforte* p. 21. *Zz.* ap. *Gg.* *Ztschr.* II, 319 n. 57,
ib. IV, 198. *Schorr* פתח I, 111. 147. *Carmoly*, *His.*
d. med. 95!); ²) *Benjamin b. Abraham b. Je-
chiel b. Abraham Rofe etc.*, frater Zidkijjae (*W*³
385c); ³) *Benjamin b. Jehuda* הב"ח, inter vivos
adhuc A. 1312 (= *W*¹ 383 partim, cf. ad Cod. *Opp.*
254 F.; de *W*³ 383 cf. Benjamin in b. Jehuda 383,
forsan = ⁴) *Benj.*, Exegeta citatus ab Immanuel
(*Zz.* I. I. IV, 192) praeter hujus magistrum: ⁵) *Benj.*,
quem nos male combinavimus (Litbl. IV, 22 n. 50) cum
¹) et *Dks.* (Litbl. V, 403 n. 25) cum ⁶) *Benj.*, auctore
Hymnorum in Machsor Italo. ⁷) *Benjamin b. Isak
Rofe* (*Zz.* *ib.* IV, 198). — Op. 1. rarum (cf. *Rof.* Cod.
1088. lib. st. p. 58!), cum Acrost. „Benjamin“ in fine,
sane tempore Immanuel b. Salomo et Kalonymos b.
Kalonymos (cujus cf. lib. *Lapis lyd.*) scriptum vid.;
Sabb. in indice non modo op. 1. et 2. eidem adscri-
bit auctori, sed etiam Machsor German. (*Sabb.* ט 131
ex Gedalja f. 51b ed. Amst. ap. *W*¹ 385), sed con-
fusus vid. Benjamin b. Meir q. v. Op. 2. ap. Ge-
dalja f. 56b (44a ed. Amst. *W*¹ 385 ubi leg. ידידה
Benjamin, ut vid. ¹, adscribitur. Auctor est (cf.
Schorr I. I. et *Zz.* Z. G. 162) Noster ², cui etiam
op. 3. adscribitur (Litbl. X, 519) excusum sub nomine:
Benjamin בפינזי (pro פאנזילי?), vulgo: Pantin-
us, de Pante vel Fante (*Jid. Lit.* 461 n. 51);
occurrit jam MS. ap. *Rof.* Cod. 61, 959 una cum Nostri
14 *Portis* (= *Goldenthal*, Catal. p. 631), quae in Cod.
MS. *Mich.* 525 junguntur Tabulis Mardochei Finzi
(q. v.), unde lib. יד שערס N. 3551 portas illas
quoque exhibere conjecerim.]

1. **משא גיא הויין** *Prophetia vallis visionis* Ora-
tio ethico-satyrica, ex MS. antiquo unico

BENJAMIN CRACOV.

- [W¹382] 8. Riva 1560.
- 2] In compend. redegit Elieser Metz: *L. Testamentum* q. v.
3. שערי עץ חיים *Portae arboris vitae* Gnomi ethico-rhythmi [W¹3406. Zz. Z. G. 280n.67]
4. s. l. [Prag] 24. Adar 1598.
[Lib. rarus. Ed. superior ignota. An lib. קריה עז. *Urbs roboris*, in op.³ laudatus (W¹), excusus sit, nescio].
- 4545 BENJAMIN (Wolf) Cracoviensis. [A. 1548-74 natus sub Sigism. Aug. (II) in Silesia (Oels?); pergit enim Acrost., ut vid. depravatam in ed. procul dubio repellit, איש פולן דק(רר?) היפשאט, אונדער דען קניג וינסנר ענוסטא אולש (אויש?) [שלעטיא גבורן בנימין חזק ואמן אבן].
Ein schön göttlich Lied deutsch חיים אורח *that man es nennen* etc. v. N. 3670 (1692-8 sic).
- 4546 BENJAMIN (Wolf) b. Daniel, Archis. Chomsk (האמסק), prope Brzesc Littewski.
1. נהלה בנימין *Hereditas Benjaminis* Concc., et Exposit. in Haggadam Paschatis
4. Crac. (fer. III. 28. Schebat) 1642.
[Locus exprimitur: פה קק' W³389g: Prag! Suppl. Zz. Z. G. 303.]
- 4547 BENJAMIN (Rafael) Diaz (דיאש) Brandon, Cantor societatis *Neweh Schalom* Amstel. [mrt. ante A. 1753].
1. אורות המצות *Lumina praeceptorum* De rationib. 613 praecept. sec. pericopas, edidd. cognatus (ניס) Isak de Palacios, Isak di Elia Chisk. Kohen Belinfante et corr. Abr. Jechisk. b. Jak. Bassan 8. Amst. (וילישרי שטתק) 1753.
2. עמק בנימין *Vallis Benjaminis* Resp. [una cum op. 1.] 8. Amst., (וקהוט המשולש לא במהרה יתק) 1753.
- 4548 BENJAMIN (Wolf) b. Elasar b. Arje Löb b. Pinchas Selig [b. Mos.], Rabb. Kollin (in Bohemia).
1. שערי תורה *Portae legis* Methodol. Talmud. f. Wilm. 1821.
- 4549 BENJAMIN (Natan) b. Elischa Chajjim.
Hymnus acrost. in coenam noctis Paschatis chald., inc. אסדר שבתא בלילא דפסחא; p. 151 *Prece. fest.* N. 2378b. (1840).
- BENJAMIN Fante, v. Benjamin Anaw.
- 4550 BENJAMIN (Seeb Wolf) Fischhoff b. Meschullam Auerbach, Nikolsburg. [Saec. XVII. W³391b].

צוואה *Testamentum*, edid. fil. Meschullam; a. c. Isachar b. Mos. Petachja: *Fons sup.* q. v. (1711).

BENJAMIN Fraenkel, v. B. Franklin.

4551 BENJAMIN (Wolf) Friedburg b. Josef.

1. אמתחה בנימין *Saccus Benjaminis* in Mischnam et Comm. Ob. Bertinoro et Jomt. L. Heller; acc. ²) ררשה *Concio* in volumen legis A. 1767 habita, ³) *Novellae* redactoris Josef b. Daniel f. Altona. 1770.

[In chron. בני ב'נימין נ'ח'לה etiam ל punctandum. Approbb. fer. III. 9. Adar מטלכה.]

BENJAMIN b. Immanuel v. Benjamin Musaphia.

BENJAMIN b. Isak v. Benjamin Rapoport.

4552 BENJAMIN (Wolf) b. Isak Levi Leitmeritz.

1. אמרות טהורות *Eloquia pura* Glossar. alfab. in l. *Sohar*, edid. filius Saul [W¹390 = ⁴391c. Cod. MS. Opp. 1171 Q.] 8. Lubl. (ישכן [לובטה]) 1645.

4553 BENJAMIN b. Jechiel Levi.

- 1] גבעת בנימין *Collis Benjaminis* Index alfab. in Josef Karo: *Mens.* 4. Lubl. 1617.
[Cat. ms. W¹397. Mich. 645 impf.; cf. Jechiel Levi.]

4554 BENJAMIN b. Jehuda בל"ב (?). [Saec. XVI. in. — Vox בל"ב sec. Sal. Aschkenasi in nota ad ed. Crac. (recus. Lubl.) est nomen familiae. W³393 nostrum cum Benjamin b. Jehuda (N. ⁴⁵⁴⁴, 3, cf. MS. Reggio 18) *Rof.* ad. Cod. 143 cum libellario A. 1464 conjicit!] Comm. [ab Elia Levita surreptus et paululum mutatus] et *Introd.* ad Moses Kimchi: *Iter* etc. q. v. (1508 etc.).

[In ed. s. a. per Jechiel Elia Rafael *Introducio* (eujus auctor Benj. noster sec. *Münsterum*, Praef. ad Mos. Kimchi) non inscribitur הקדמה seu ספחה, ut in edd. posterioribus.]

4555 BENJAMIN (Benusch) b. Jehuda Löb Kohen ex Krotoschin.

1. אמתחה בנימין *Saccus Benjaminis* Medic. kabbal. etc. et *Precaiones* variae, imprimis kabbal., ut R. Ismael b. Elischa (q. v.), Nachmanidis, Isak Luria etc. [W³389] 4. Wilm. 1716.
2. — mb.
- 3) שם טוב קטן *Nomen bonum parvum* Institut.

BENJAMIN b. JEKUTIEL

- (חיקונים) Preces etc., partim ex op.1. [W^{1.3}]
4. *Sulzb.* 1706.
4. — Ed. II. 4. *Brl.*,
Alron b. Mos. (טוב שם משמן טוב) 1740.
- 4556 BENJAMIN (Jakob) b. Jekutiel Kofmann Levi
[Sacc. XVII-XVIII.].
נכט לייאן, v. Prec. Coll. N.3095.
- 4557 BENJAMIN (Wolf) b. Jekutiel, Archisynagog.
הארדל (Russia).
ענף עץ אבות *Ramus arboris patrum* Comm. in
tract. Talmud. Abot N.1482 [Corr. W⁴389k] (1719).
BENJAMIN b. Jona, v. Benjamin Nabon
et Benjamin Tudelensis.
- BENJAMIN b. Josef v. Benjamin Friedburg.
- 4558 BENJAMIN Kohen ex Alessandria, Rabb. Reggio.
[Mrt. A.1739. כ"ה III, 118; cf. Moses Ch. Luzzatto.]
1] אבות עולם *Patres mundi (aeternitatis)* Comm.
in tract. Talmud. Abot N.1481 [W³400] (1719).
2] אלון בכות *Quercus fletus* Comm. in Threnos
etc. N.803 [W³] (1712).
3. גבול בנימין *Terminus Benjaminis* Concc. [W⁴]
f. *Amst.* 1727.
4. עת הזמיר *Tempus cantici* Cantica varr. in dies
anni mystica, per David b. Rafael Bueno [W³,
ad.1300c] 8. *Ven.* (תשא נס) 1707.
- 4559 BENJAMIN (Simon) Levi Amstelod.
1. דעת קדושים *Cognitio sanctitatis* Gramm. hebr.,
edid. filius Zebi Hirsch
4. *Ind.* (יהוא יישר אורחותיה) 1773.
- 4560 BENJAMIN [Archis.] Lublinensis.
טוב שיר ליום טוב *Carmen in diem festum* acrost, inc.
ברוך וסבורך שמו לעולם; a. c. Samuel Phöbus:
Carmen etc. q. v. (1694).
- 4561 BENJAMIN (Seeb) b. Matatja ex Morca.
1. בנימין זאב *Benjamin Lupus* Resp. 450
[collecta A.1534] 4. *Ven.*,
D. Bomberg (11. *Tischri*-25. *Adar* I) 1539.
[W392. *Rof. Ann.* p.41 n.274. *Asul.* lp.36. Lib. rarus.]
BENJAMIN b. Meir v. Benjamin Winter-
nitz.
- 4562 BENJAMIN b. Meir b. Simon b. Jakob Levi Nürn-
berg, Germanus (Aschkenasi) in Turcia. [Supra
p.370 l.15 leg.: „incend. Sal. A.1545, et pestem

- A.1553⁴, eaque eum pestilentia 4 filios perdidisse
„incepto jam opere“ monet *Luzz.*; cf. ad *Uri* 498 vol. II
p.79. W^{1.3}401. 3387 h; cf. Benjamin Anaw.]
Commentarius, Constitutiones etc. in Prec. fest. N.2451.
2452 (1553-6. 1556-60).
- BENJAMIN b. Meschullam v. Benjamin
Fischhof.
- 4563 BENJAMIN Motal, seu Mutal, b. Abraham. [W^{1.3}
394=3385b], cf. Abraham Motal.]
Edid. collect. חומת ירושלים N.4084 (1622).
- 4564 BENJAMIN Mussaphia, seu Musafia, b. Imma-
nuel, Phil. et Med. *Dr.* Hamburgi et Glückstadt
[mrt.1675]. [Op.4. ed. sub nom. Dionysius.]
1. זכר רב *Memoria ampla* Hist. creationis, ubi
omnes radices et derivata hebr. semel tantum
occurrunt 24. *Amst.*, *Manasse b. Israel.* 1635.
[Dedicatio ad uxorem mort. in hac tantum ed. rara,
ubi A.1638 (השנה) sec. omnes Catall., W^{1.3}402 etc.,
quia ה in expll. nonnullis confluit.]
2. — addita ipsius auctoris Vers. [Lat.] inter-
lineari, cura et labore C. G. Seidelii [W³]
4. *Hamb.* 1638.
[Vers. seu imitatio germ. *Delitzschii* (*Carmoly*, Hist.
des med.181!) 3. 5. et 6. diei tantum v. Litbl. I. II.]
3] מוסר הערוך *Additam. l. Aruch* Natan b.
Jechiel q. v. [W^{1.3}. *Zz.* Benj.285] (1655.1824).
4. Sacro-medicae sententiae ex Bibliis; accedit:
5] מי זהב *Epistola de auro potabili*, Lat.
8. *Hamb.* 1640.
[W¹:A.1638 (*Carmoly*, *ib.*!)³. — De op. מי הים v.
W³p.155, ad.1140b. — Forsan nostri est anon. שחח
פורים N.4071?]]
- 4565 BENJAMIN Nabon (נבון) b. Jona.
פי שנים; v. Chajjim Surnaga: *Os duorum* (1806).
- 4566 BENJAMIN (Seeb Wolf) Rapoport b. Isak
(Rabb. Leipnik) b. Baruch, Rabb. Papa (Hungaria).
1. עדות לישראל *Testimonium Israeli* Comm. in
tract. Talmud. Makkot, cum *Additt.* filii Mendel
4. *Pressburg.* 1839.
2. שמלת בנימין *Vestimentum Benjaminis* Dis-
cussiones, et בגדי כהונה *Vestes sacerdotii* Deci-
siones, super Jos. Karo: *Mens.* II. de votis et ju-
ram. f. *Dylr.* (לכפר איש כי ידר נדר) 1788.
- 4567 BENJAMIN (Wolf) Reichels, Rabb. Nikolsburg.
etc. [mrt. A.1786].
1. עונג דברי החנוגים *Verba deliciarum*, et

BENJAMIN b. SABBATAI

- נפש *Deliciae animae* Exposs. in Genes. et Exod., acced. Josef Lerner. *Med. animae*
4. *Prag.* (חוקי ואמץ לכבדם כל המיחלים) 1795.
- 4568 BENJAMIN (Seeb Wolf) b. Sabbatai, Judex Pinczow.
1. *מסגרת השלחן* *Conclusio mensae* Collectanea in Jos. Karo: *Mens.* IV. [W³392b, ad. 1921b] f. *Brl.* 1713.
- 4569 BENJAMIN (Seeb Wolf) b. Samuel (Darschan [Concionator] Cracov.), Archis. Samigrod (וסיגראד) et Dessau.
1. *עיר בנימין* *Urbs Benjaminis* Comm. in Jak. Chabib: *Dom. Jak.*, Suppl. seu P. II. ad Josia Pinto (q. v.) [W¹. 391, ad. 32013d: A. 1695!] f. *F. a. O.* 1698.
2. *עיר בנימין שני* *Urbs Benjaminis* II., u. s. in Ord. I. II. Talm. Hieros. f. *Fürth* (כהלפטר) 1722.
- 4570 BENJAMIN Tudelensis b. Jona. [Ca. A. 1160. Lithl. II, 398. *Jüd. Lit.* 393.]
1. *מסעות של רב* *Itinerarium R. Benj.* ED. PR. 8. *Constant.*, *Elieser b. Gerson Soncino.* 1543. [Ff. 32. W¹395. *Mich.* 2636. *Saraval* 263. Ed. rarissima. Suppl. *Asher* in recensione edd. ad op. 9.]
2. — [W¹. 3. *Rof.* Ferr. p. 40] 8. *Ferr.* 1556. [Ed. non minus rara ut vid. ex MS. excusa, editoribus posterioribus fere ignota, expl. unicum *Opp.* ab *Asher* potissimum recusum.]
3. — [W¹. 3.] 8. [*Freiburg*] *Breisg.* 1583. [Eadem ac *Basil.* ap. W¹, et 1584 ap. *Zz. Z. G.* 258. Expll. nonnulla nomen Friburgi explicite ferre praeter rem suspicatur *Asher.* Ed. rara.]
4. — cum Vers. Lat. et notis per Constantin L'Empereur [W 395] 8. *L. B.*, *Elzevir.* 1633.
5. — cum Notis MS. Ed. *Pocock.*
6. — u. s. (sine notis) 24. *L. B.*, *Elzevir.* 1633. [Ed. haec minor, quoad librum ipsum, lineatim respondet ed. majori, ubi pagina duabus constat columnis textus et versionis, in nostra minore duos plane sistunt libros compactos, qui etiam seorsim offenduntur, scil. textus pp. 203 (*Opp.* 325D.), vel Versio (W¹ p. 249 nota) ff. 36 + pp. 234 + 7. Ed. major dedicata est Francisco ab Aersseo, ed. minor dedicationem exhibet aliam ad Nicolaum Cromhautium etc., atque in disser- tat. ad lectorem citationes h. b. latine tantum redduntur.]
7. — Ed. IV. per Eljakim b. Jakob, sustinente propinquo (סרסבר) Jakob b. Samuel [una cum Manasse b. Israel: *Spes. Isr.*, sed ff. 27 separ. Corr. W¹] 16. *Amst.* (fer. IV. 20. *Kislev* (כסליו) C. Stern. 1697.
8. — cura Jo. Andr. Mich. Nagel, in usum scholar. academic. 8. *Altdorf*, in aed. Jo. Adam Hezzel (היזל). 1762. [Tit. integer hebr. Ed. rara. De *Nagelii* dissertt. (*Asher*) nihil compertum habeo.]
9. — translated and edited by A. Asber, vol. I. Text [vocalib. instructus], Bibliography and Translation; vol. II. Notes and Essays [partim auctoribus Zunz, Lebrecht, Rapoport, Munk etc.] 8. *Ind. and Brl.*, A. *Asher.* 1840, 1. [Stricturas in Textum et Vers. collegi Litbl. II, 404. 407.]
VERSIONES SINE TEXTU.
10. — Germ. s. t. *Diese sein die Reise etc.* ex Belgico per Mardochai b. Moses Drucker, recognovit Eljakim b. Jakob, impensis Chajjim b. Jakob Drucker [W¹] 8. *Amst.*, *Dav. Tartaz* (אלה מסעי בני ישראל) 1691. [Tit. separ. sed f. 43-76 ad c. Manasse b. Israel: *Spes Israelis.* Interpres Belg. procul dubio Jan Bara A. 1666 (W³), scil. ex Lat. L'Empereurii; corr. *Asher* p. 25. *Serap.* p. 377 n. 155.]
11. — [W¹. *Serap. ib.*] 8. *F. a. O.* 1711.
12. — Latine per Ariam Montanum 8. *Antw.* 1575. [Ed. rarissimam W¹ (cf. 3. 4) et *Rof.* Diz. male hebr.- lat. habent. Ed. *Helmst.* 1636 (W¹ p. 249 nota, 3 p. 152) in typogr. Calixtino excudit Henningus Müllerus. A. in fronte 1636, sed Frid. Ulr. Calixtus in dedic. data Kal. Decembr., triennium nunc esse dicit, quum parens suus librum recudi juberet, exempla enim ejus pridem ad tantam raritatem redacta fuisse, „ut in aliquod aliquando incidisse secundae fortunae imputandum videretur;“ sed quum jam typogr. supremam manum imposuisset, Lugd. ed. duplicem, Lat. et Hebraeo-Lat. per C. L'Empereur prodidisse, quibus visis suam sordere coepisse, atque abjecisse, impetranti vero nunc potestatem emittendi permisisse. Unde a. c. post indicem stemma cum A. 1633. Praecedit diss. L'Empereur ad lectorem, Versionum differentiae et notae accedunt „non omnes, sed praecipuae.“ Absolvitur Benjamin pp. 114, sequuntur descriptiones Meccae etc. partim typis germ., sed Index rerum etc. ad Benjamin tantum spectat. Hinc corr. *Asher* p. 13.]
13. — ex Lat. Ariae Anglice [II, 1437 of Purchase: Pilgrimages] f. *Ind.* 1625.
14. — Ex Lat. Ariac Gallice, ap. Bergeron, Recueil des voyages etc. 4. à la Haye 1735. [Ed. 1729 ap. W¹ est II., prima sub tit.: Relation des Voyages etc. 8. *Par.* 1634, Benjamin non exhibet.]
15. — u. s. [una cum aliis itin.] 8. *Par.* 1630.
16] — Gallice per J. Ph. Baratier q. v. (1734).

BENJAMIN WINTERNITZ

[„Etudes sur B. de T.“ cum mappa ap. *Carmoly*,
Revue I, 115. III, 53; cf. *Gg. Ztsch.* V, 469.]

4571 BENJAMIN (Wolf) Winternitz b. Meir, Mac-
tator Pragensis [W³p. 453. 454].

גבול בנימין *Terminus Benjaminis* Comm. in Ja-
kob Weil: *Reg. mact.* q. v. (1707 etc.).

4572 BENJAMIN (Wolf) b. Zebi Hirsch.

1] החשק *L. Desiderii* Medic. sec. Naftali
Kohen [b. Isak] et Joel [Baal-Schem] Germ.
[W⁴391d] 12. *Han.* 1726.

4573 BENSEEB (Jehuda Löb b. Benjamin Seeb Wolf),
Berol. et Vindob. [Mrt. 25. Febr. 1811, cf. *Jost*,
Annal. II, 63. *Zz.* ap. Busch VI, 92. *Zd.*, Ausw. 240.]

1. מבוא אל מקראי קדש *Introductio in scriptu-
ram sacram* 8. *Wien.* 1810.

2. חלמוד לשון עברי *Grammatica hebr. ED. PR.*
8. *Bressl.* 1796.

[Prima cum syntaxi bene disposita et prolixa (*Luzz.*
Proleg. p. 64), in nonnullis regionibus adhuc popularis.]

3. — ed. auct. IV. 8. *Wien.* 1818.

4] Hebr. cum Comm. et Germ. vertit l. Judith,
inter Apocrypha N. 1343 (1819).

5] u. s. Ecclesiasticum N. 1361-2 (1814. 1828).

6] Varia in collect. מאסף N. 3713.

[Anagr. ק-ל-י. — Inscr. ante Introd. ad P. IV. — בכהם לא
בדור נאווה לכסיל בבור VII, 34. — Annunc. et specim. Comm.
[excusi A. 1789] in Saadja: *L. relig. et dogm.* IV, 281. —
desinentibus per totum carmen iisdem con-
sonant.] IV, 388. — הכילו הסוכן והטההלל V, I. — חירה
V, 79. — Annunc. Jedajae Penini: *Exam.* cum Comm.
Jos. Frances et Mos. Chabib V, 145.]

BENVENISTE v. sub nominibus Chajjim,
Israel, Jakob, Josef, Josua, Meir,
Moses, et v. Samuel b. Jakob.

BENZION Rafael Kohen, v. Benedetto
Frizzi.

4574 BENZION (Jehuda) b. Elia Berkowitz.

1. שמתל אור *Obvelans lucem* (i. e. P. I. libri *שמלת
הגד Vestis Prosclytae*) Regulae in Targum On-
kelos, acced. *Corona gratiae* Annott.
in Targum Psalm. Prov. et Job S. *Wilna* 1843.

2. לחם ושמלה *Panis et vestis* Comm. duplex in
Onkelos sec. ord. Pentateuchi, scil.: לחם
Panis fortium Expos. vocum sec. Elia
Levit. et varr. lect. sec. S. D. Luzzato cum

Additt., et שמלת הגד Expos. sensus;
8. *Wilna.* 1850.

BERAB v. Jakob Berab.

BERACHA v. Isak Beracha.

4575 BERACHJA (Berechja) Nakdan (*punctator*)
b. Nitronai, seu Crispia (קרשפא), Gallus. [Aetatis
definitio cum quaestione de opp. intime juncta est.
Zz. (Z. G. p. 117. 127 cf. 118. *Rof.* Cod. 482) A. sistit 1260
(sic, corr. *Jid. f. it.* 433), idque cum stylo Fabularum
congruit, ubi n. 106 (cf. N. 3961) et 103 jam Vers. hebr.
lib. *Select. marg.* per Jeh. Ibn Tibbon (A. 1167) citata
vid. Si noster fuerit interpres alter vel epitomator
l. *Relig. et dogmat.* Saadjae Gaon (q. v.), — vel
ipsius שיר הדיהור (v. N. 3313), — ante 1170 floruisse
debuerit, quo Jakob b. Reuben jam hac Versione usus
est (sed minime nomen Berachja laudat, quod, non praeter
consuetudinem, subdit *Carmoly*, Litbl. XII, 90), ut ex
nota Heidenheim ad Cod. *Mich.* 229 jam monui *Serap.*
p. 15n. 213. Sed labente jam fundamento illo labitur
conclusio. Nostrum ante A. 1240 floruisse argumenta-
tur *Kirchheim* Litbl. V, 679, sed in indice ad *Zz.* Z. G.
579 alter sistitur Berachja Nakdan. Cf. Cod. *Canon.* 70.]

1. משלי שועלים *Fabulae vulpium*, Indicem denuo
adjecit Josef b. Jakob [Schalit] Patavinus; acced.
(f. 86) [Bonsenior Ibn Jahja:] *Poëma de scacchi-
ludio* 8. *Mant., Vent. Ruffinelli.* 1557-8.

[Fin. fer. VI. 23. Cheschwau 5319 (corr. Cat. ms. ap.
Zz. Z. G. 251-2). W⁴35=41899b. Ed. PR. fertur
(*Rof.* ad Cod. 482), quia superior ignota; A. 1549 et
auctor poematis Elia Levita ap. *Delitzsch*, Z. G. d.
hebr. Poesie p. 70 corr.]

2. — [Praef. auctoris omissa] cum Vers. Lat.
per M. Hanel recognita per L. C. de Veil [W⁴35]
8. *Prag.* 1661.

3. — partim Germ. per Moses Wallich q. v.
[W³] (1687).

[Specimen rhythm. Germ. ap. *Steinschneider*, Manna p.
38, cf. p. 108; *Zz.* Z. G. 144. — Cf. Abraham b. Matatja.]

BERECH v. sub Baruch.

BERECHJA v. Ahron Berechja et Israel
Berechja.

4576 BERENSSOHN (J.).

1. Trauredt bei der Verbindung des Hrn. Adolf
Flies mit Dlle. Henriette Coppel 17. März
8. *Bernburg.* 1824.

BERGEL v. Josef Bergel.

BERGEL

⁴⁵⁷⁷ BERGEL (Josef), Ludimagister Prossnitz.

Varr. in collect. בכורי העתים N.3429.

[פטרון in Prov. XXVII, 19: VI, 40 — משלי קאנפוטוע Sprüche des Confucius, ex Lat. hebr. et germ. VI, 50. — השארה הנפש de immort. VII, 3. — על קבר אבי (Trochaci) ib. p. 123. — פרחי קדם aus Herder: morgenländ. Blumenlese, scil. ההפארה הרע, ראשית הרע, ההפארה, חכמה לקטן קהני, יריד אלהים, חכמה לקטן Epigr. p. 135.]

⁴⁵⁷⁸ BERGER (Gabriel), Pragae.

Varr. in collect. מאסף N.3713.

[הנשואים in nuptias M. J. Landau IX (4) 3.79; X (1) 65. — הרצה ואהבתי (Sonett) X (2) 5.]

⁴⁵⁷⁹ BERGSON (Josef Dr.), Arzt in Berlin.

1. Die Beschneidung von histor., krit. und medic. Standpunkt etc. mit Steindrucktafel 8. Brl. 1844.

BERKOWITZ v. Benzion b. Elia.

BERL=Baer q. v., et v. B. Goldberg.

BERLIN v. sub nominibus Jakob, Jesaia et Saul et Zebi H. b. Arje.

BERNARD seu BERNHARD, quae hic considerantur v. sub Baer.

⁴⁵⁸⁰ BERNARD (Christoph. David) Exjud. [W^{3.4} 1895d. *Delitzsch*, Schild. p. 304.]

1] סוכת דוד *Tugurium Davidis* Gramm. hebr. [potissimum ex Sal. Hanau: *Aedif. Salom.*] cum Vers. Germ. 4. *Wittenb.* 1722.

⁴⁵⁸¹ BERNARD (Hermann Hedwig).

The main principles of the creed and ethics of the Jews, exhibited in selections from the *Yad Hachazakah* of Maimonides, with a literal English translation 8. *Cambr.* 1832.

⁴⁵⁸² BERNAYS (A.).

[Opera varia, v. Cat. Bibl. Bodl. I, 240b.]

⁴⁵⁸³ BERNAYS (Isak), Rabb. Hamburg. [Mrt. A. 1849, op. anon., sed v. recens. per M. Moser, *Zz. Ztsch.* 177.] Der Bibelsche Orient, eine Zeitschrift in zwanglosen Heften. Heft I. II. 8. *München.* 1821.

BERNHARDT (*pseud.*), v. J. Salomon.

⁴⁵⁸⁴ BERNSTEIN (Samuel), Rabb. Gröning.

Sermo in incendium Lugd. Bat. A. 1805, ex Belgico

s. t. דברי הוכחה *Verba admonitionum*; VIII, 291. 341. IX, 40 collect. מאסף N.3713.

⁴⁵⁸⁵ BERQUIN (Arnaud).

Romance: „Heureux enfant que je t'envie,“ hebr. per J. S. Bik q. v. (1824).

⁴⁵⁸⁶ BERR (Michael b. Isak) de Turique. [Mrt. 1843. *Carmoly*, Revue III, 62. Cat. Bibl. Bod. I, 24b. IV, 94b.]

1. Litterature hebraïque (Extrait du Journal Asiat.) 8. *Par.* 1823.

2. Du Rabbanisme et des traditions Juives 8. *Par.* 1832.

3. Notice de l' *appreciation du monde* [Jedaja Penini] trad. de l'hebr. par M. B., par S. de Sacy 8. *s. l. e. a.* [*Par. ca.* 1808].

4] Préface de l' Ouvrage: Abregé de la Bible etc. N. 1317 (1819).

[Cf. *Philippson*, Allg. Zeit. d. Jud. 1839, Beibl. p. 2.]

BERTINORO v. Obadja Bertinoro.

BESCHITZI v. Elia Beschitzi.

⁴⁵⁸⁷ BESODNERUS (Petrus).

1. Biblioth. theolog., h. e. index Biblior. praecip. eorumque Interpretum Hebr. etc.

4. *Franc. March.* [1608].

[Una eademque ed. in 3 expll., vario modo recensitis in Catal. Bibl. Bodl. I, 245b.]

⁴⁵⁸⁸ BEZALEL [auctor *dub.*].

Germ. vertit tract. Abot N. 1504

(1717).

⁴⁵⁸⁹ BEZALEL Aschkenasi b. Abraham [Saec. XVI.].

1. שאלות ותשובות *Quaes. et Resp.* [W^{1.3} 416: A. 1590] f. *Ven.* (*Sivan* השן-fer. VI, 22. *Ab* השנה) 1595.

2] שיטת מקובצת *Series* (seu *Commentatio*) collecta, sive חכמים *Collectio sapientum* Collectio ex antiquioribus potissimum observationibus — in tract. Talmud. Beza (Jomtob); a. c. Josua Soncino: *Hereditas Josuae* q. v. (1731).

3. — in Ketubot

f. *Constant.*, *Jona b. Jakob* (הנהיל) 1738.

4. — in Nasir (partim ex Ascher, Asriel, Isak Chinon etc.). Ed. repet. f. *Qfen.* 1820.

[Corr. A. 1821: *Mich.* 4109 et varr. ap. *Rebenst.* 89= 90! *Asulai* de hoc et op. 10 dubitat, an non sint collecta ab Ahron Lapapa.]

5] — in Sota; a. c. Jakob Peitusi: *Foedus Jakobi* q. v. (1800).

BEZALEL BRANDEIS

6. — in Baba Kamma [corr. *Mich.* 4406]
f. *Ven., Bragad.* (טב כל ארץ מצרים) 1762.
7. — . . . . . f. *Zolk.* 1810.
8. — in Baba Mezia [*W*³] . . . . . f. *Amst.* 1721.
9. — charta max. [Cf. *Cod. MS. Mich.* 803].
10. — in Baba Batra [in tit. auctor fertur Josef
Ibn Megas etc.]. Ed. repet. f. *Lemberg.* 1809.
[Cf. op. 4. *Cod. MS. Opp.* 807 Q. — *Fontes et edd. col-*
lectionis praestantissimas v. ap. Zz. Z. G. 58, et cf. *Cod.*
MS. Mich. 804.]

4590 BEZALEL Brandeis.

1. צידה ברוך *Viaticum Benedicti (Baruch)* Concc.
in Pentat.; edid. filius Baruch Jehuda [corr.
Rebenst. 91] f. *Prag.* (צדה [ב]רוך [א]ב[ד]) 1786.

BEZALEL b. Joel v. Bezalel Rendsburg.

4591 BEZALEL b. Josef Josel, Nepos Lima b. Mos. b.
Isak Jehuda Lima.

1. שאלות ותשובות *Quaes. et Resp.*
4. *Bialystok* (בשם בעלזל) 1807.

4592 BEZALEL Kohen, Rabb. Wilna.

Emendd. et Additt. (תיקונים והוספות) ad Jehuda
Abelsohn: *Mem. Jeh.* q. v. (1851).

4593 BEZALEL Rendsburg (רנשבורג) b. Joel.

1. הורה גבר *Conceptus est mas* Comm. in tract.
Talmud. Horajot f. *Prag.* 1802.
2. מעשה רב *Opus magnum (seu R. Bez.) Ani-*
madvv. in loca *Talmud.* 4. *Prag.* 1823.
3] ציונים ותיקונים *Citationes et Emendd.* in *Tal-*
mud q. v. N. 1418 sq. (1834 etc.).

4594 BEZALEL b. Salomo Kobrin (קאברין), Darschan
(Concionator) Sluck (סלוצק) et Boskowitz [Cf. *Asul.*
II f. 56. *Mrt.* ante A. 1659.]

1. עמודיה שבעה *Columnae ejus septem* Concc. in
Biblia, 7 prtib. [titt. בריית אברהם¹, פהר יצחק²,
מגדל דוד³, קרבן אהרן⁴, הורח משה⁵, עפר יעקב⁶,
יריעות שלמה⁷] [*W*¹ 417] 4. *Lubl.*
(*fer.* I. 1. Tebet-16. Adar II. תתס נשלם כ.) 1666.
2. — [*W*] . . . . . 4. *Prag.* 1674.
3. — [*W*^{1.3}] . . . . . 4. *Dylr.* 1693.
4. פלה הרמון *Fragmentum melogranati* Expos.
haggadica 20 (ex 49) modis [*W*¹] 4. *Amst., J. Benveniste.* (ואז) לבישכ לו) 1659.
5. — [*W*] 4. *Lubl., Sal. b. Jakob Kalmanek Jafe*
et Jakob b. Abraham (ההלל) 1665.
[Primus est notus post A. 1648 *Lubl.* excusus liber,

Typotheta foemina Sara b. Kalonymos Jafe, cf. p. 752
N. 4453, 1.]

6. — [*W*] . . . . . 4. *Prag.* 1689.
7. קרבן שבת *Oblatio Sabbati* De ritibus Sabb.
etc. [*W*^{1.3}] 4. *Dylr.* (הביא קרבן שבת) 1691.

~~MS~~ BI . . . , quae hic desiderantur v. sub
Vi . . .

4595 BIALLOBLITZKY (C. H. T.).

Anglice vertit Josef Kohen: *Chron.* q. v. (1835-6).

BIBAGO v. Abraham Bibago.

BIBAS v. Josef Bibas.

BIDPAI v. sub משרי סנדבר N. 3956 et Jo-
hannes de Capua.

BIGA (*corrupt.*) = Vega q. v.

4596 BIK (Jakob Samuel), Brody. [*Mrt.* 1831, v. כ"ח
1, 81; cf. II, 131.]

- 1] Carmina etc. in collect. בכורי העתים N. 3429.
[*ex Berquin* V, 63; — *ex Pope* IV, 170; — *ex Deshoulieres* VI, 88; —
ההענוג והחכמה ex le *Voleur* VI, 91.]
2] *Epistolae variae*; 1, 59. 69. 81. 96; III, 131 collect.
N. 3595.

BILEAM v. Jehuda Ibn Balam.

BILIA v. David Ibn Bilia.

BING v. Isai B. Bing.

BINJAMIN = Benjamin q. v.

4597 BISCIONIUS (Anton. Maria).

1. *Bibl. Mediceae Laurent. Florent. Ebr.* etc.
Catalogus [vol. I. hebr.] f. *Florent.* 1752.
2. — . . . . . 8. *Florent.* 1757.
[Insertus est *Catalogus Langii* (q. v.) et notae ex
Montfaucon, cf. *Jüd. Lit.* 469 n. 22. In op. 2. adjecti
Codd. 530-7, quos antea St. E. Assemanus in *catal.*
MS. orient. f. *Flor.* 1742 descriperat.]

4598 BISLICHES, seu Bisseliches (ביסליכים) (Mar-
dochai Löh b. Moses), ex Brody.

Catalogus MS. per L. Zunz q. v. (1850).
[In Praef. opp. enumerat, quae ex MS. typis manda-
verat. — *Catal. alium* v. sub J. Fürst.]

BLASOM v. Moses Narboni.

BLITZ v. Jekutiel Blitz.

BLOCH

BLOCH v. Isachar Bloch et Jehuda b. Wolf et Josef Rakower; et v. Blogg.

⁴⁵⁹⁹ BLOCH (Marcus Elieser), ex Anspach, Medic. Berolin. [1723-1799. *Carmoly*, Hist. des medec. 221.]

Ichthyologie etc. trad. par Laveaux
f. *Brl.* 1785-9.

⁴⁶⁰⁰ BLOCH (Moses), Rabb. Buchau [Natus A. 1805, mrt. 13. Mart. 1841, v. *Schott* ap. *Jost*, Annal. II, 192.249].

- 1] Ueber ein altes Mspt. des Commentars Raschi zum Pentat.; ap. Geiger: Zeitschrift IV, 138 q.v.
- 2] Ueber die jüdischen Fasttage, *ib.* p. 205.

⁴⁶⁰¹ BLOCH (Simson b. Isak Levi), ex Brody. [Mrt. 7. Octobr. A. 1845, aetatis 62, v. *Philippson*, Allg. Zeitg. 1845 p. 702. Cf. *Zz. Benj.* 295.—Op. 2-3 partim subscribit *א.ש. ב. ה.*]

1. *חולדות... רש"י* *Vita R. Salomo Isaki* ex Germ. *Driss. L. Zunz* [omissa recensione edd. Comm. in *Biblia*] cum Additt. 8. *Lemberg.* 1840.
- 2] *In fumisugium carmen* (מנחת חור על המקטרה); VIII, 261 collect. בכורי העתים N. 3429.
- 3] *Epistolae variae*; I, 23.94.109; II, 81.126 collect. כרם חמד N. 3595.

⁴⁶⁰² BLOGG (Salomo b. Efraim), Lehrer der hebr. Sprache zu Hannover. [Ex Nimwegen (נימגענען). A. 1827 instituit officinam *Telgeneri* Hannoverae hebraicam, v. *Nostri* A. 1848-50 p. 384, ubi hebr. בלאך (= Bloch) nomen scribit.]

1. *קורות לשוננו הקדושה* Geschichte der hebr. Sprache und Literatur. [Ed. II. auct.] 4. *Hannov.* 1826.
2. *בנין שלמה* (*Aedificium Salomonis*) Vollständige Geschichte der hebr. Sprache, des Talmuds etc., und die Biographien etc. 4. *Hannov.* 1832.

⁴⁶⁰³ BLÜCHER (Efraim Israel b. Simson), Magister Prossnitzii [nunc Lemberg.].

1. *מרפא לשון ארמי* (*Medela linguae Aram.*) Gramm. Aramaica 8. *Viennae.* 1838.

⁴⁶⁰⁴ BLUMAUER (Aloys).

In sapientiam carmen ex Germ. hebr. per Wolf b. Josef q. v. (1810).

⁴⁶⁰⁵ BLUMENFELD (Isachar Baer), Brody. [Op. 2 subscribit *ב.ב. ב.*]

1] Versio Germ. et Comm. in Job N. 958 (1826).
2] Carmen (מזמור האדם); IV, 156 collect. בכורי העתים N. 3429.

3] *Epistolae*; I, 53. II, 123 collect. כרם חמד N. 3595.

⁴⁶⁰⁶ BLUMENFELD (Moses b. Simon), ex Mieltau, Curland. [Pater mrt. A. 1826, v. *Litbl.* X. 604.]

1. *מנחם מנחם* (*sic*) Comm. allegor. in cantica nonnulla Paschatis, scil. ¹ *דבר אמת* *Verbum verum* in cantic. אחד מי יודע secundum 13 fundamenta fidei per quae. et responsa; adjuncta narratio de salvatione mira auctoris; ² *חייית הנפש* *Vita animae* in cantic. חר נריא, capp. 10; מנחת מרחקח; *Oblatio aromatica* 8. *Hannover, Telgener* (ישאלך) 1851.

[*Verbis* המקום שם *למנחת יצחק* שם המקום, loco *Hannov.* adpositis A. 649 (*prave*) exprimitur!]

⁴⁶⁰⁷ BLÜMLEIN (Mardochai).

Epistola cum Aenigmate, IX, 74 collect. בכורי העתים N. 3429.

BOAS v. Josua Boas.

BOCHNER = Buchner q. v., et v. Chajjim Bochner.

⁴⁶⁰⁸ BOCK (M. H., seu Moses b. Zebi).

1. *שפת עבר* ... feierlicher Empfang des Praesidenten Isr. Jacobsohn in M. H. Bock's Lehr- und Bildungsanstalten. Gehalten in deutscher, französischer, englischer u. hebraeischer Sprache [Carmina 4 lingg., ff. 8]

8. *Brl.* 21. Febr. (27. *Schebat*) 1811.

⁴⁶⁰⁹ BOCACCIO (Giovanni).

Historiae [scil. *Decamerone* II, 5.6; VIII, 1; II, 3.4.7.8], ex Belgico Germ. per Josef Maarssen q. v. (1710).

⁴⁶¹⁰ BOCK (Fridr. Wilhelm), Exjud. [W¹ 1850].

Germ. vertit Abraham Jagel: *Doctrina bona* q. v. (1694).

BODEK v. Jakob Bodek.

⁴⁶¹¹ BOEHM (י. ל. = Jehuda Löb?).

Varia (הגנוב, יתרון החכמה); VI, 107 collect. בכורי העתים N. 3429.

⁴⁶¹² BOEHMER (Israel b. Josef), ex Stuck [nunc Berolinij].

BOERNE

1. כהני *Epistolarum* histor. - criticarum prima de
Essaeis 8. Warschau. 1849.

- 4613 BOERNE (Ludwig) [Exjud. Baruch ex F. a. M.,
baptiz. 1817, mrt. Paris. 13. Febr. 1837. Cf. Litbl.
V, 207.]

[Inter scripta collecta (v. Cat. Bibl. Bodl. IV, 119a) non-
nulla de Judaeis tractant.]

- 4614 BOESCHENSTEIN, seu Boeschenstein (Jo-
hann), Exjud. ex Esslingen. [W⁴810b, adde
p. 1042].

1. תפלות העברים (כנר המורה יתפלל כל האורח)
Vil guter Ermanungen zu Gott etc. aus Hebr.
sprach (ff. 16 non pagin.) 8. s. l. e. a. [Saec. XVI.].
[Opusculum ignotum 11 continet ex Precibus quotid.
et poenentialibus cum epilogo interpretis notabili. —
Alia v. sub N. 20 A et 37 et in Catal. Bibl. Bodl. I, 304a.]

- 4615 BOETIUS (A. M. T. Severinus) [W¹368].
De Consolatione philosophiae, carmen V. l. 5. cum
Vers. hebr. per S. D. Luzzatto; p. 4 lib. *Cythara*
etc. q. v. (1825).

- 4616 BOETHIUS, seu Boetius. [Interpretem hujus no-
minis Saec. XIII. vide ap. Jourdain, qui vero Roberto
Lincolniensi translationem s. d. veterem adscribere
videtur, cum qua hebr. congruit. Boet. praecedens
certe interpres non est, v. epistolam I. Leon. Aretini
ap. Jourdain; specimen LIII.]

Ethica Aristotelis, ex Latino hebr. per Meir
Alguadez, q. v.

- 4617 BOHLIUS (Samuel), Gryphenbergensis.
1] Lat. vertit Jonatan et 3 Rabbinos, una cum
disputt. hebr. in Malachiam N. 469 [W²p. 1291.
1405] (1637).
2] Disputatio hebr. exhibens Ps. II [et X] se ipsum
explicantem [hebr.], praesid. S. B., respond.
Jo. Michaelis N. 471 (1637).

BOLAFFI=Abulafia q. v.

BOLAT v. Abraham Bolat et Jehuda
Bolat.

BOMBANESE (corrupt.)=Benveniste q. v.

BON [Bon, nominibus Provinciae Galliae saepius
praemissum].

 Quae hic desiderantur v. sub nomine vocem
Bon sequente, ut Bonastruc v. Astruc.

BONAFED v. Salomo Bonafed.

BONAFOUX=Bonfos q. v.

BONAN v. Ascher b. Abraham et Isak
Bonan.

BONDI v. Abraham Bondi.

- 4618 BONDI (Clemente).

Alcune sentenze, cum Vers. hebr. per J. Al-
manzi: *Meditatio* p. 65. q. v. (1639).

BONEM b. David, v. B. Friedlaender.

BONET v. Jedaia Penini.

- 4619 BONET Latensis, seu de Lattes, Medicus Pro-
vincialis Romae. [Cf. *Carmoly*, Hist. des med. 141.]

1. Compositio annuli astronomici [ad c. Sphaerae
Jo. de Sacrobosco] f. Par. 1516.
[W³371. Praecedunt edd. Paris. 1507 et 1511; ed.
1506 (ap. W¹ et Carmoly) est Cracov. Sacrobosci sine
Boneto, sec. Panzer.]

- 4620 BON-SENIOR (בן שניר) Ibn Jachja. [Nomen
ad Provinciam spectat (cf. Zz. Z. G. 461. 465), Saec.
XIV. vel XV. Ed. I. anon.]

- 1] מליצה שחוק האישקאקי *Poëma* seu *Oratio*
de Scacchiludio, inc. כראשיה ממלכה החלים
Berachja Nakdan: *Fabulae* q. v. (1558).
2] — ex MS. cum Vers. Lat. per Th. Hyde; a. c.
Abraham Ibn Esra: *Poëma* (op. 55-7) q. v.
[W¹373] (1694. 1702. 1767).
3] — hebr. a. c. מערני מלך N. 3856 (1726).
4] — ad c. Abraham Ibn Esra: *Labium superbum*
(op. 69) q. v. (1838).

BONFED=Bonafed q. v.

BONFOS v. Menachem b. Abraham.

BONN v. Natan Bonn.

- 4621 BORCHARDT (Isaak Salomon).

1. Auslegung oder apodiktische Wahrheit eines
kabbalistischen Amuletts (sic) als Inbegriff der
theoretischen und praktischen Kabbalah, nebst
Ansicht philosophisch-medizinisch dargestellt
8. Brl. 1831.
2. Rabbinisch-thalmudische Bemerkungen. Die
Erbhuldigung S. M. Friedrich Wilh. IV. etc.
betreffend etc. Ein Wort über Emancipation
der Israeliten. (Predigt) 8. Brl. 1841.

BORÉ

⁴⁶²² **BORÉ** (Eugène).

Gallice vertit cap. ex Jehuda Charisi: *Tachke-moni* q. v. (1837).

BOSAGLO=Busaglo q. v.

BOSCHAL v. Moses Boschal.

BOSKOWITZ v. Wolf Boskowitz.

BOTON v. subnominibus Abraham, Jakob, Meir.

BOZZOLO v. Chajjim b. Obadja di Bozzolo.

BRANDEIS v. Bezalel Brandeis.

BRANDON v. Benjamin Diaz.

BRAUNSCHWEIG v. Moses Braunschweig.

⁴⁶²³ **BRECHER** (Gideon, seu Gedalja b. Elieser), Dr., Spitalsarzt in Prossnitz. [Natus 13. Jan. 1797.]

1. פירוש Comment. in Jehuda Levi: *Cosari* q. v. (1838-40).

2. Die Beschneidung der Israeliten von der historischen, praktisch-operativen und ritualen Seite etc., mit einem Approbationsschreiben von H. B. Fassel und einem Anhang über die Beschneidung der Muhammedaner von M. Steinschneider 8. Wien. 1845.

3. Das Transcendentale, Magie und magische Heilmittel im Talmud 8. Wien. 1850.

⁴⁶²⁴ **BREITHAUPT** (Chr. Dav.).

1. Comment. in Saadianam Versionem Jesaiae Arab. 8. Rostock. 1819.

⁴⁶²⁵ **BREITHAUPT** (Joh. Frid.).

1) Lat. vertit Josippon q. v. (1707).

2) Lat. vertit Salomo Isaki: Comm. in Biblia q. v. (1710-4).

⁴⁶²⁶ **BRENZ** (Samuel Friedrich), Exjud. [Baptiz. A. 1601. W²131].

Jüdischer abgestreifter Schlangenbalg etc.; a. c. Jo. Wülferi Theriacae jud. q. v. (1681).

BRESNER v. Isak Bresner.

⁴⁶²⁷ **BRESSELAU**, (Meir b. Israel). [Mrt. 25. Decbr. 1839. Op. anon., sed v. *Jost*, *Annal.* II, 18.]

1. הרב נוקמת *Gladium vindicans* Defensio ritus Hamburgensis [N. 2376, cf. 3404]

8. s. l. [Dess.] 1819.

[Opposuit Jehuda L. Reinitz: *Flamma gladii* q. v.]

BRESSLAU v. Baer Breslau et Mendel Bresslau.

⁴⁶²⁸ **BRESSLAU** (M. H. seu Mardochai b. Chajjim). Anglice vertit H. Edelmann: *Treasures of Oxford* q. v. (1850).

[Noster quoque vertit — partimque pervertit: H. Edelmann *Dibrey Hephaz* q. v.]

BRESTIZKI v. Jehuda Brestizki.

BRIEL v. Jehuda Briel.

BRISK=Brzesc q. v.

BRILL v. Asriel Brill.

BRITO v. Isak Ch. Abendana di Brito.

BRODA v. Abraham Broda et Chajjim Broda et Elia Broda.

⁴⁶²⁹ **BROUGHTON** (Hugo), [mrt. A. 1612].

1. Epistolae duae hebr., scil.¹) אל האשרדפנים האררים („to .. the temporal Lords of the Queene“ etc.), ²) אל החשן הנשנב יוחן הויטניפט (to the Archbishop Whitgift) [etiam anglice, graece, lat. etc., adjecta epist. angl. „To the Parliament“, sub tit. generali: Epistolae variae etc.] *ED. PR.* 4. Bas., C. Waldkirch. 1599.

2. — ספרים שחיים אל סרני בריטניאה *Ed. II.*

4. s. l. [Amst.] A. M. 5532 [1606].

[Epist. I. p. א-ה, II. p. ט-כ. Excusa vid. ed. hebr. una cum Vers. Angl., quam seorsim offendi sub tit.: „Two Epistles unto great men etc. in the year 1599 etc.; printed now the second time . . . A. 5532 . . . 1606.“ Forsan etiam aliis linguis recusae sunt. Locus ex typis hebr. majoribus constat iisdem ac in opp. aliis A. 1606 excusis.]

3. — [ex ed. I.] p. 975 et 986 P. IV. operum [W⁴ p. 813] (f. *Lnd.* 1662).

4. משפחת דוד על בני המלכות עם סדר עולם . . . Familia Davidis, quatenus regnum spectat, cum Chronographia sacra ad redemptionem usque continuata. Ad serenissimum principem Henricum regis primogenitum etc. [W⁴ p. 348]

8. Amst., Zach. Heinsius, 1605.

5. — u. s. The familie of David, for the sonnes

BRÜCK

of the kingdom etc. 8. *Amst., Zach. Heyns. 1605.*

[Textus ed. geminae idem lit. rabb. eandem exhibet epist. responsoriam, ac op. sequ., sed usque ad verba tantum הכל נשמע, quae in op. sequ. excipit: „Hebdomadum declaratio“ etc., „Reges Indiae atque Persiae, De annis imperii Graecorum, Partitio 70 septimanarum“ etc., denique: „De regibus quorum mentio perstringitur in comm. vatis“ etc. Utraque ed. ff. 8, hebr.-lat. in fine „Epilogum“ ad Henricum, ed. hebr.-angl. Epistle to Queene Anne exhibet. Ex initio concludi potest, opus non ante A. 1603 compositum esse.]

6. ... פתגם על אגרת איש יהודי Dictatum illustr. Heroi Henrico Principi etc. Responsum ad Epistolam Judaei, sitienter expetentis cognitionem fidei Christianorum, cum Versione Latina, auctore utriusque H. B. [*W^{LS}*] 4. *Amst. 1606.*

[Ff. 16, vers. Lat. ad marg. textus; p. 11 lin. 4 pro נשמע (ut desinit op. 4.5. et legitur p. 22 op. 7.8.) prave expressum שמע.]

7. ... פרשן נשתון איש עברי מעיר לקונסנטין (!) [i. e. op. praeced. hebr., praemissa epistola hebr. adscripta Abraham Ruben data A. 1596] cum 3 figuris 4. *s. l. e. a. [Amst. 1606].*

8. — Ed. paullo differens. *u. s.*
[*W³* p. 229 unam tantum affert ed. *s. l. e. a.*, sed typi sunt iidem ac opp. 6 et 10, simulque expressae Versiones seorsim exstantes sub tit. „Tralatio epistolae hebraeae, qua Byzanthiaco Judaeo respondetur de religione cum versione vocum Hebraearum quae attinent Icones adnexas Hebraeo Opusculo: quae sine haec Latine non de facili quibunt intelligi (*sic*). Interprete ipso auctore, quod idem Graecanice (*sic*) et Britlanice [haec versio in expl. Bodl. desid.] praestat, 4. *Amst. A. M. 5232, A. D. 1606*“; respondeatque Versio haec Lat. epistolae responsoriae tantum fere ad amussim ed. hebr.-Lat. (op. 6). — Op. 8. eo tantum a 7. differt, quod tit. porta est ornatus eadem, quae in tit. Comm. in Eccles. (op. 11); voces nonnullae initiales majoribus typis expressae, numerique paginarum 48 adjecti sunt; unum vero expl. tantum ex 3 quae offendi opp. 7-8, post fol. 4, i. e. ante epist. responsor., insertam exhibet dedicationem (recusam in op. 9.) hebr. ad Philipp. Ludov. Principem Hanoviae, ubi auctor argumenta epistolae respons., scil. Familiam Davidis etc., recenset, atque se epistolam Judaei ipsam praemisisse ait, ut sciant, quo modo ad erudiendos Judaeos excitatus sit (בראש אלה שמח) פרשן כחכ העברי הנזכר למעלה למען ידעו אי מיוה (ההעוררתי להשכיל היהודים בינה). — Hanc tantum epistolam, jam a Coacvis in dubium vocatam, Basileae ca.

A. 1599 bis excusam esse colligo ex verbis Nostri in opp. ed. 1662 T. IV p. 709: „The Jews Epistle twice printed at Basil,“ et ibid. p. 617: „R. Abraham Ruben sent his epistle to England: which when I had printed in Basel, R. Elias“ etc. [i. e. Elia Loanz, qui A. 1600 Basileae fuit (cf. sub voce), cujus vero verba a nostro allata non minus suspecta]. Epistolam, sane non sine Judaei alicujus auxilio confictam, nunquam versam puto, de auctore a *W.* male conjecto v. Abraham Reuben N. ⁴²⁶]

9. — una cum versionibus Epist. repons. IV, 927-9 et 930-49 operum [*W⁴* p. 967.813] (*f. Lnd. 1662*).

10. ... מסכת על החברות היוכלים [De annis jubilaes, contra expectationem Messiae Judaeorum] 4. *s. l. e. a. [Amst. 1606].*

[Ff. numerantur א-ז, dein pp. ז-ה, praemittitur dedicatio ad Mauritium „Lantgrafium“ Hassiae, *W³* p. 230: החברות על פהשן ex confusione cum op. 7. Idem ⁴p. 813: „caetera illa ³p. 229 commemorata Operibus (collectis) contineri per se patet;“ verumtamen op. nostrum frustra ibid. quaesivi!]

11. על שלוש מדות האלהות Of the Trinity, et Mos. Maimonidis lib. XIV tract. 4, de Regibus cap. XLII, hebr. et Angl. p. 26 of the Comment. upon Cohelet seu Ecclesiast.

4. *s. l. [Amst.] 1605.*

12. — II, 302 operum [*W³* p. 229. ⁴p. 916] (*f. Lnd. 1663*).

⁴⁶³⁰ BRÜCK (Moses), Moravus.

1. Rabbinische Ceremonialgebräuche in ihrer Entstehung und geschichtlichen Entwicklung [Cf. *Geiger, Zeitschr. III, 413.*] 8. *Bresslau. 1837.*
2. Pharisäische Volkssitten und Ritualien in ihrer Entstehung und geschichtlichen Entwicklung. 8. *F. a. M. 1840.*

⁴⁶³¹ BRÜCK (Salomo b. Chajjim), Lemberg.

1. חקירת האמת *Perscrutatio veritatis* Miscell., partim ex Anglico, pros. et rhetor. Ed. II. auct. 8. *Wien. (... אמת קנה ו...) 1842.*

BRZESC (בריסק) v. Jakob Brzesc, Josef Brzesc et Moses b. Isak.

BUCHNER v. Chajjim Bochner.

⁴⁶³² BUCHNER (Seeb Wolf b. David Kohen), ex Brody. [*Delitzsch, Z. Gesch. 86.*]

1. צחות המליצה *Elegantia rhetoricae* Epistolae rhetor.; acced. A. Chorin: *Aenigma*. Ed. auct. 8. *Brl. 1810.*

BUE... v. BÜ...

BUFFON

⁴⁶³³ *BUFFON* (G. L. Leclerc, Comte de).
Historia naturalis avis, hebr. per D. Caro q. v. (1830).

BUKRAT v. Abraham b. Salomo ⁴³⁰⁵.

BULAT = Bolat q. v.

BURGIL v. Abraham Ibn Burgil.

BURGOS v. Paulus Burgensis a. St. Maria.

BUSAGLO v. Schalom Busaglo.

⁴⁶³⁴ BÜRGER (Samuel), ex טשענער.
Cantus in aquam, ex Germ. Gesneri;
VI, 108 collect. בכורי העתים N. 3429.

⁴⁶³⁵ BÜRGER, (Gottfried August).
1) Das Lied vom braven Mann, hebr. per Wolf
b. Josef q. v. (1811).
2) Vita rustici, hebr. per S. L. Rapoport
q. v. (1822).

⁴⁶³⁶ BÜSCHENTHAL (Lipmann Moses). [Mrt.
A. 1818 ex.]
1. Rede am Sarge des Hrn. Dr. Samuel Breiners-
dorff, k. preuss. Med.-Rath etc. 14. Mai 1817.
8. [Bresslau. 1817].
2. Der Siegelring des Salomo. Romant. Trauer-
spiel nach einer Tradition [cum imagine auct.]
8. Brl. 1820.
3) — Probesenen, A. 1814 an M. I. Landau für eine
beabsichtigte Anthologie biblischer Dramen; S. 3
der Erstlinge a. c. collect. בכורי העתים N. 3429.
4) Varr. hebr. per M. Letteris et S. L. Ra-
poport q. v.
[Possideo libellum, parum notum, datum a Nostro
et Dr. Heinemann mense Julio 1818, inscriptum
„Ankündigung für die Freunde der hebr. Literatur“
pp. 16, ubi annunciat collectio (nunquam excusa)
2 voll. scil.: „מבחר המאסף“ Auswahl aus dem Sam-
mler“ et „הוספה המאסף“ Anhang zum Sammler“ (cf.
N. 3713), speciminis instar exhibet quoque: „Menalkas
und Alexis“ germ. cum Vers. hebr. David Friedlaen-
der q. v.]

⁴⁶³⁷ BUXTORFIUS (Jo.), Pater. [Mrt. A. 1629, v.
epistolam P. J. Fabricii; cf. Zz. Z. G. 11.12.
Flügel ap. Ersch, Encykl. III vol. V, 200.209, cf.
Jüd. Lit. p. 468. — Varia Buxtorfiorum opp. v. in
Cat. Bibl. Bod. I, 382.]
1. Bibliotheca Rabbinica (ad c.: De abbreviaturis
hebr.) S. Bas. 1613.

2. — cum Appendice [potissimum per Jakob
Romano] et Additt. per Jo. Buxtorf. filium
8. Bas. 1640.

[Ed. Herbormae 1708 curavit Buxtorfius Nepos.]

3] Latine vertit epistolarum hebraic. decadem
N. 3373 (1603).

4. Institutio epistolaris hebr. cum epistolarum
hebr. centuria [60 cum Vers. Lat.] 8. Bas. 1610.

5. — cum Appendice (p. 360-462) epistolarum
R. Mosis Maimonidis (q. v.) etc. per Jo. Bux-
torfium Fil. 8. Bas. 1629.

[A. 1660 ap. W² p. 1252 et 1620, ib. p. 1324 n. 320
corr. De epistolis v. sub אנורי שלומים N. 3373 et
ספר מנלה N. 3718.]

6. Saadjae Carmen de Literis cum explicatione etc.,
cap. XVIII. p. 183 [p. 171 ed. 1665] Comment. in
Masora libri Tiberias (4. Bas. 1620).

⁴⁶³⁸ BUXTORFIUS (Jo.), Filius. [Mrt. A. 1664.
Zz. Z. G. 12. Cf. Carmoly, Revue I, 347.431 (cf.
W³ 1355 f.)]

1. Florilegium hebraicum etc. 8. Bas. 1648.
[W² p. 1372. Dukes, Blumcl. p. 64. Cf. Ben Syra
N. 1374.]

2. Doctor perplexorum Mosis Maimonidis ex Hebr.
Lat. cum Vita auctoris [W² p. 858] 4. Bas. 1629.

3. Dissertatio de sponsalibus et divortiis, cui
accessit (p. 169) Isaaci Abarbenelis Diatriba
de excidii poena ex Comm. in Numer. XV, 30
hebr. et Lat. 4. Bas. 1652.

4] — XXX, 1.157 thesauri Ugolini q. v. (1765).

5] Lat. vertit ex Hebr.: Jehuda Levi: L. Cosari
q. v., praemissis Epistolis Chisdai b. Isak et
Josef b. Ahron regis, adjecta Mantissa disstt.,
ubi Isak Abravanel in loca Biblica, Asarja de
Rossi, Samuel Archevolti, Sam. Ibn Tibbon
etc. (1660).

6] Dissert. Abarbenelis de libro legis II Reg.
XXII, 8 Lat.; p. 356 catalectorum Jo. Bux-
torfii sequ. q. v. (1707).

[Praeterea Nostri Exercitationes seu Disputationes
seu Dissertt. philolog.-theolog. [4. Bas. 1662, ap.
Saraval 310?] plura continent ex Isak Abravanel
(q. v.) et Mose Maimonide (q. v.), partim ab Ugolino
recura.]

³⁶³⁹ BUXTORFIUS (Jo.) [Nepos], Prof. Basil., Jo.
Jacobi filius.

1. ספר קבוצים sive Catalecta philologico-theo-
logica etc. 8. Bas. 1707.

BUXTORFIUS

[Inseruntur: p. 361 Narratiuncula (N. 3892); p. 364 Epistola *Schreckenfuchsi*; p. 369 Epistola Ph. I. *Fabricii*; p. 373 סעשה שאירע לר' יהושע (supra p. 611, nota, 1); p. 379 Epistolae ex Institut. epistol.

(N. 3373); p. 389 W. *Schickardi* Epicedium etc.; denique p. 393 Anonymi Poema in Wilhelmum III., omnia hebr. cum Buxtorfii Vers. Lat.]

[Quae hic desiderantur quaeras sub litera K. De scribendi ratione disscribitur in *Introductione*.]

CABITTUS=Kabissi q. v.

CAHEL Bembic=Sahal b. Bischr q. v.

4640 CAHEN (S.).

1. קורס קדש Cours de lecture Hebraïque; contenant des exercices et un vocabulaire

8. Par. 1832.

2] Gallice vertit etc. Biblia N. 995 [jam XX voll. perfecta]. (1832-51).

3. Archives Israelites de France; revue mensuelle religieuse, historique, biographique et littéraire. Par une société d'hommes de lettres, sous la direction de S. C. Voll. XIII 8. Par. 1840-52.

CALABRESE v. Chajjim Vital.

CALATZ (*Calaz*), v. Jehuda Calaz.

4641 CALID (non: *Caleb*) b. *Jazichi*, „*Judaeus*“ [W¹. 3625=1894. Hoc nomine Judaeus nullus inter Judaeos notus, unde jam alibi [*Jüd. Lit.* 438 nota 39, ubi adde: Wien. Jahrbücher CXIV, 174 et *Jourdain-Stahr* p. 109; et cf. de magistro Mariano seu Mariano quae meo nomine adnotat *Cassel* ad Cosari p. 363] suspicatus sum, nomen varie depravatum (*Wl. L.*) ad Arabem خالد بن يزيد *Chalid ben Jezid* (mrt. A. 704) spectare, cujus opus nonnullum forsitan Judaei operâ versum primum Occidentalibus innotuit.]

[Opera v. in Cat. Bibl. Bodl. I, 398a.]

CALLIMANNI v. Josua Callimanni et Simcha Callimanni.

CALMANCAS=Kalmankes q. v.

CALO=Kalonymos q. v.

CALVO v. Meir Calvo.

4642 CAMILLO Jagel, Exjud. [Censor et Inquisitor librorum hebr. in Italia, A. 1610-20. Praeter rem confunditur cum auctore aequali Abraham Jagel q. v.]

4643 CAMPE (Joach. Heinrich).

1] Entdeckung von Amerika, hebr. v. M. Ginzburg q. v. (1823).

[De Vers. alia v. sub Moses b. Mendel (1807); recens sub tit. קולומבוס (Columbus) edidit אב"מ (A. M. Mohr) 8. *Lemb.* 1846.]

2] Sittenbüchlein für Kinder, hebr. per D. Samosc q. v. (1819).

3] — (?), hebr. per B. Schönfeld q. v. (1831).

4] Robinson der jüngere, hebr. per D. Samosc q. v. (1824).

4644 CAMPENSIS, seu *Van Campen* (Joh.).

1. Ex variis libellis Eliae [Levitae], grammaticorum omnium doctissimi, huc fere congestum est opera Jo. Campensis quidquid ad grammaticen Hebraicam est necessarium [W³ p. 100: A. 1539] 8. Par., *Chr. Wechsel.* 1543.

CANDIA v. Isak Candia, et v. Elia del Medigo et Josef del Medigo.

4645 CANINIUS (Angelus).

Vers. lat. Lud. Carreti: *Visa divina* q. v. (1553).

CANIZAL v. Jakob Canizal.

CANPANTON v. Isak Canpanton.

CANSINO v. Abraham Cansino.

CANTARINI v. Isak Cantarini.

CAPNIO v. Reuchlinus.

CAPUA

CAPUA v. Johannes de Capua.

- 4646 **CARBEN** (Victor de), Exjud. [Epist. J. A. *Strubberg* de Vict. a Carben etc. 4. *Jenae* 1721 affert *W*³ p. 239.]

1. Opus aureum ac novum in quo omnes Judaeorum errores manifestantur, libri IV

4. *Colon.*, *Henr. de Nussia*. 1509.

[Auctorem seu redactorem *Ortuinum Gratium* suspicatur *Reimannus* ap. *W*⁴ p. 816, ubi de ed. 1504.]

2. — (lib. I. sub tit.) De vita et moribus Judaeorum, p. 63 ap. Ricoldo: Contra sectam Muhamet. [*W*³ p. 239.⁴ ib.] (4. *Par.* 1511).

3. Propugnaculum fidei Christianae, instar dialogi inter Christianum et Judeum, in quo quod Jesus verus Messias, verus Deus et homo, totiusque humani generis saluator sit etc.

4. *s. l. e. a.* [*Colon.* 1514-8].

[*Ueberius* descripsit *Engererus* ap. *W*⁴ p. 568, unde A. 1518 ap. *W*^{1.3.4} 565 (ubi Vers. Germ. A. 1519) et A. 1514 in Cat. Bibl. Bodl. IV, 424b expungendus, ubi expl. alteri A. manu sed typis simillime adscriptus. Apud *Brunet*, *Ebert*, *Hayn* librum frustra quaesivi.]

CARDINAL v. Jehuda Cardinal.

CARMi v. Josef Carmi et Mardochai Carmi.

- 4647 **CARMOLY** (Eljakim Götz), Colmarensis. [Exrabb. Brüssel. *Frankel*, *Mthschr.* II, 272. — Auctor fictionibus etc. famosus, proprie ex familia Sulz, sed nomen a se adoptatum ad majores (cf. Isachar b. Jehuda) transfert (cf. *Zz.* ad Benjamin 298, v. *Introd.* nostram). — Scripsit Biographiam et Annot. ad Asulai q. v.]

1. דברי הימים לכני יחיאל *Chronica familiae Jachja* [cf. *Cassel*, *Frankel*, *Zeitschr.* III, 16] 8. *F. a. M.* 1850.

2. Revue orientale. III Ptes. 8. *Bruzelles*. 1841-4. [Cr. *Rapport*, כ"ח VI, 112. *Gg. Ztschr.* V, 454. — Partes nonnullae simul separatim excusae, ut „*Histoire des médecins*“ etc. Multa Nostri nomine eadem Germ. leguntur ap. *Fürst*, *Litbl. des Orients*, Annis iisdem.]

3. הלכות ארץ ישראל *Itinéraires de la terre sainte* des XIII-XVII. Siècle traduits de l'Hebreu et accompagnés de Tables, de Cartes et d'Eclaircissements 8. *Bruzelles*. 1847.

[Post dissertat. „Des Khozars au X. Siècle“ *Itineraria* exhibet non integra sed ad libitum excerpta, q. v. sub Samuel b. Simson, Jakob de Paris, Isak Chelo, Elia de Ferrara, Gerson Scarnela, Uri b. Simon et Samuel b. David Karacus.]

CARO=Karo q. v.

- 4648 **CARO** (David), Magister Posnensis. [Natus urbe Fordon ca. A. 1782, mrt. 25. Decembr. 1839; v. biographiam per *Dr. N. Lippmann* 8. *Glog.* 1840, ap. *Zz.* ad Benjamin p. 300.]

1. ברית אמת *Foedus veritatis* P. I: ברית אלהים *Foedus Dei*, scil.¹ ברית אחים *Foedus fratrum* Epistolae;² ברית ביה אל *Foedus domus Dei* pro cultu reformato Hamburg. [N. 3376];³ נקם ברית *Vindex foederis* contra librum N. 3404. P. II ברית הכהונה *Foedus sacerdotii* de Rabbinis, per Amittai b. Abijada Achizedek [pseudon.]. 8. *Constantin.* [Dess.] 1820.

- 2] Varia in collectione מאסף N. 3713.
[דוד הלל sec. Hymnum Germ. per *Kleist* VIII, 33. נדול בנין (de educatione) IX(4), 14.63. X(1), 25.44. (2) 26.56.86.]

- 3] Varia in collectione העזים בכורי העזים N. 3429.
[החלומות (carmen) XI, 58. — חולדות העוף sec. *Buffon* p. 61. — משכיל לאיחון עלי ערש יונק p. 66. — ענין לאשה p. 168. — השמחה והעצב Epigr. ib. — הכביר (carmen) p. 180. — אל האדם sec. *Schiller* (Sprüche des Confucius) p. 182. — אהבת אשה (carmen) p. 183. — ציון קבר p. 184.]

- 4649 **CARO** (Heimann, seu Josef Chajjim b. Isak Selig ex familia קרא), in Pinn.

סלח למנחה *Simila in oblationem* Comm. hebr., ejusque Vers. Germ. compend. s. tit. לבונה זכה (*Thus purum*), atque Vers. Germ. textus tractat. Talmud. Abot N. 1492 (1847).

- 4650 **CARPZOVIVS** (Jo. Bened.), Filius. [Mrt. 23. Martii 1699; *Zz.* Z. G. 12.]

- 1] Lat. vertit Moses Maimonides: *Rep. leg. de jejuniis* q. v. (1662).

[De Vers. lat. libri: *Doctr. bona* (1687) v. sub Abraham Jagel p. 695 op. 10.]

2. Collegium Rabbिनico-Biblicum in libr. Ruth, per J. B. C. filium et nepotem 4. *Lips.* 1703. [*Masch* II Vol. III p. 658. *W*³ p. 1053: A. 1705 corr.; v. singula sub N. 729 [ubi vero „pater“ expungendum], etiam de ed. compend. A. 1710, ex qua recusa vid. ed. III. ad calcem „Introductionis in gramm. hebr. Altlingianam“ 8. *Traj. ad Rhenum* 1722. una cum Isak Abravanel (q. v.) in Habakuk (*Mich.* 5382). — Nostri filii, et Nepotis varia fragm. ex Hebr. versa (cf. *W*¹ p. 636) v. in Dissputt. ed. 1699 etc., cf. Cat. Bibl. Bodl. I, 449a, ubi etiam opp. Jo. Gottl. Carpozovii, mrt. 7. April. 1767, cf. *Zz.* Z. G. 15.]

CARRETUS

⁴⁶⁵¹ CARRETUS (Ludovicus), Exjud. *Todros Cohen*, Medicus Florentinae [*Delitzsch*, *Schilderungen* 290].

1. מראות אלהים Epistola ad Judaeos, quae inscribitur *Liber visorum divinorum*, qua eos ad resipiscentiam invitat etc. hebr. (cum vocal.) cum Vers. Lat. Aug. Caninii [W1341. *Saraval* 333: A.1554] 4. *Par.*, *Wechel*. 1553.
2. — lat. per H. Germberg (ad calcem Jo. Buxtorffii patris Synagogae Jud.) 8. *Han.* 1604.
3. — u. s. [W¹] 8. *Han.* 1622.
- 4] Clavis; IV,420 Bibl. Rabb. J. Bartolocci q. v. (1693).

⁴⁶⁵² CASA (Giov. della).

Sonnetto XVII, VIII cum Vers. hebr. per S. D. Luzzatto; p. 6 libri *Cythara* etc. q. v. (1825).

⁴⁶⁵³ CASELI [*Caselli*] (Giov.).

Anacreonte Ode XI, cum Vers. hebr. per J. Almanni, p.53 lib. *Medit. in cythara* q. v. (1839).

CASES v. Chananja Cases et Luliane Cases.

⁴⁶⁵⁴ CASPARI (Carolus Paulus). [Exjud. Dessaviensis, nunc Prof. Theol. Christianiae.]

1. Grammatica Arabica in usum scholarum etc. Acc. brevis chrestomathia ex codd. MSS. II Ptes. [P. I. A. 1844 sine tit.] 8. *Lips.* 1848.
2. Der Prophet Obadja, ausgelegt und übersetzt 8. *Leipz.* 1842.
3. Ueber den syrisch-ephraimitischen Krieg unter Jotham und Ahas 8. *Christiania.* 1849.
4. Ueber Micha den Morasthiten und seine prophetische Schrift. I. u. II. Hälfte 8. *Christiania.* 1851,2.

CASPE (*Caspi*) v. Josef Caspi.

CASSEL v. Abraham Cassel.

⁴⁶⁵⁵ CASSEL (David). [Director paedagogii (Nauensches Institut), natus Glogaviae 7. Martii 1818.]

1. Plan der Real-Encyklopaedie des Judenthums. Zunächst für die Mitarbeiter [partim per M. Steinschneider] 8. *Krotoschin.* 1844.
- 2] Introductio, Notae et Indices ad David Conforte: *Kore ha-dorot* q. v. (1846).
- 3] Introductio etc. ad Jehuda b. Ascher: *Memo-ria Jehudae* q. v. (1846).
- 4] Edid., Germ. vertit Introd. Rapoportii ad שאלות ותשובות N. 4054,5. (1848,51).

5] Vers. Germ. epitomaria et Tabellae ad Isak Israeli: *Fundamentum mundi* q. v. (1848).

6] Vers. et Comm. Germ. in Jehuda Levi: *Cosari* q. v. (1853).

[De Vers. Lat. (anon.) Catalogi per *Rebenstein* v. Zz. Z. G. 248 et *Introd.* nostram. — De Indice in De Rossi: *Wörterbuch* v. sub *Jolowicz*.]

⁴⁶⁵⁶ CASTELLUS (Edm.).

Ariae Montani etc. Vers. lat. Targumi in Hagiogr. recognita in Bibliis Polygl. N. 520 [*Masch* II vol. III p. 656.659] (1657).

CASTILIENSIS v. Josef Gikatilia et v. Samuel Castelnovo.

CASTRO, seu *de Castro* [vel etiam *Crasto*], v. Jakob Castro.

⁴⁶⁵⁷ CASTRO (Don Alfonso) [ex stirpe Judaica].

1. The history of the Jews in Spain [*Cádiz* 1847], translated by Rev. D. G. M. Kirwan 8. *Cambr.* 1851.

⁴⁶⁵⁸ CASTRO (Jos. Rodriguez de).

1. Bibliotheca española. II Ptes. (P. I. Biblioth. Rabbin.) f. *Madri.* 1781,6.
[Continet opus, ad scripta Judaeorum hebraea cognoscenda fere nihil novi exhibens, mendis scatens (*Jud. Lit.* p.470), nonnulla ex hebr. versa, ut I p.176 מִעֲרֵי טֵלֶךְ N.3861; p.182 Abraham Ibn Esra: *Poëma de lusore* q. v. op.55.]

⁴⁶⁵⁹ CASTRO (Rodericus a), phil. et medic. Dr. [Lusitanus Hamburgi, mrt. A.1627. W.]

1. Tractatus brevis de natura et causa pestis Hamburg. A.D. 1596 [W¹ 31910] 4. *Hamb.* 1596.
2. De universa mulierum medicina; Pars I. theoria et P. II practica [W] f. *Hamb.* 1603.
3. — [ed. auct.?] 4. *Hamb.* 1662.
4. Medicus politicus; sive de officiis medico-politicis tractatus, 4 libb. [W³] 4. *Hamb.* 1662.

⁴⁶⁶⁰ CASTRO-SARMENTO (Jakob), Medic. D. Londin. [Natus A.1692, mrt. A. 1762, sec. *Carmoly*, *Hist. des méd.* 228, suppl. ex W⁴ 1103c.]

1. Do uso e abuso das minhas agoas de Inglaterra 8. *Lnd.* 1756.
2. A letter to Cromwell Mortimer M. D. Secretary R. S. concerning Diamonds lately found in Brazil; vol.37 p.199 of the *Philos. trans.*

CATALANO

actions of the Royal Society etc. [4. *Lnd.* 1731].

CATALANO v. Moses Catalano.

CAVALIERO (*Cavallero*) v. Isak Cavaliero.

CEVALLERIUS=Chevalier q. v.

CHABIB v. sub nominibus Jakob, Josef, Levi, Moses et Samuel.

CHABILIO v. Simon Habillo.

CHADDAD v. Isak Chaddad.

CHAFEZ=Chefez q. v.

CHAGIS v. Jakob Chagis, Moses Chagis et Samuel Chagis.

CHAI (חי *Vita*). [Nomen apud Italos potissimum adoptatum, nominis proprii quasi comes, unde auctores singulos quaeras sub nomine eorum proprio, c. g. Immanuel Chai Ricchi, ubi Ricchi nomen familiae, v. sub Immanuel (Chai) Ricchi etc.]

CHAI (*corrupt.*)=Hai q. v.

CHAIKA (*polon.*)=Chajjim q. v.

4661 CHAJES [חיות, proprie: Chajut] (Zehi Hirsch b. Meir), Rabb. Zolk.

(אגרת בקורת) *Epistola critica* [4. *Zolk* 1840] refutata a S. L. Rapoport; VI, 119.204 collect. כרם חמד N.3595.

CHAJJA=Chijja q. v.

CHAJJAT (חייט) v. Jehuda Chajjat.

4662 CHAJJIM [auctor dubius].

Comment. in Talmud Hierosolymitanum q. v. N.2040. (1609).

4663 CHAJJIM [incertus].

בקשה *Petitio*, incip. החשתי ולא התמהמהתי; f. 2 Precum quotid. N.2117 (1611).

4664 CHAJJIM Abigdor.

1. פרי עץ חיים (שור) *Fructus arboris vitae* Resp. et Miscell.

f. *Amst.* (... ו. נ. 1) 1742.

CHAJJIM b. Abraham v. Chajjim Broda et Chajjim Kohen et v. Noach (Ch. Z. II.) b. Abraham.

4665 CHAJJIM (Moses) b. Abraham קארינאל, Cantor Hispanorum Amstelodami [W³616c].

Additamenta, ex Jakob (*sic*) Castro, Mos. Galante etc. collecta, ad c. Moses Ventura: *Dextra Mosis* q. v. (1718).

4666 CHAJJIM Abu'lafia b. .... (?) b. Chajjim b. Jakob, Smyrnensis. [Mrt. Damasci A.1744, v. Jakob Berab *jun.* Nostri frater est David, cujus filius Chajjim ap. *Asul.*, sec. *H. M. Michael*. Nomen patris in omnibus opp. frustra quaesivit *Zd.*]

1] יוסף לקח *Augens doctrinam* Conce. in Pentat. III Ptes. 4. *Smyrn.*, Jona b. Jakob et David Chassan. 1729.1730.1732.

[P. I A. לקח ויוסף לצדיק הורע עיר ויחכם (unde A. 1655 ap. *Mich.* 1711, sed corr. עיר, dicitur enim liber additus ad opp.3.4); P. II הורע (*sic*) ויחכם הורע utraque sub Ahmed; P. III A. ישמע ויוסף לצדיק ויוסף חכם ויוסף לקח ונכון, sub Mahmud. W⁴596b.]

2] ישרש יעקב *Radicare faciet Jakobum* in Hag-gadot Talmud., sec. Jakob Chabib; acc. (avi) Isak Ibn Gamil: *Puteus viventis*

4. *Smyrn.* u. s. 1729.

[A. יצאין ופרח ישראל. corr. *Mich.* 1849. W.]

3] מקראי קודש *Convocationes (Lectiones) sanctae* Nov. et exposit. 4. *Smyrn.* u. s. 1729.

[A. היום הוא מקרא ... ל(כ)ם. corr. *Mich.* 2789. W.]

4] עץ החיים *Arbor vitae* Conce. in Pentat.; acc. Gabriel Esperança: *Collectanea* f. *Smyrn.* u. s. 1729.

[*Mich.* 3394; corr. A. 1726 ap. W.]

4671 CHAJJIM (seu Chaika) b. Ahron, ex Samosc. דרך הקודש *Fasciculus vitae* P. II, scil. פרי עץ החיים *Via sanctitatis* Comm. in Bechai b. Josef: *Officia cordum* Port. I. q. v. (1774).

4678 CHAJJIM Alfandari [*avus*] b. Jakob. [Mrt. Hierosol. A. 1640 (הה' ליצירה) A. aetatis 52., v. op. 1 tit. verso.]

1. מגיד מראשית (שור) *Annunciants ab initio* Resp. in Josef Karo: *Mensa* I-IV, adjectis Respp. filiorum Isak (Rafael) et (senioris) Jakob; acc. *Via sanctitatis* per nepotem Editorem Chajjim (N. 4663) f. *Constant.* 1710.

[A. אבקשה כל ישעי sub Ahmed, fin. fer. IV.3. Ab אבקשה ff. 56, quorum ultimum simul & sequentium 31+1+24; apud socios Naftali b. Asriel ex Wilna et Jona b. Jakob, qui typograph. Constantinop. (post intervallum 30 fere annorum) restituens, ad particu-

CHAJJIM ALFANDARI

lam ultimam novas se adhibuisse literas ait (נוסף על זה כי המדפיסים חדשים מקריב באו זה הספר הוא ראשון על כל המעשים ללמוד וללמד מלאכה ההדפסה כי רבה היא לזכות את הרבים — אמר המחוקק הנזכר ראשון למלאכה היו האותיות שנדפס בהם ספר מניד טראשה (ועל פירוש המשנה [=דרך הקודש] חקקתי אותיות יותר טובות); cf. praemonitum Jonae ad partic. ult. et ejusdem verba in tit. Chajjim Alf. nep. W³600b, cf. N. sequ. — Nostri est Resp. 55 in collectione filii Jakob edita per nepotem Chajjim.]

4669 CHAJJIM Alfandari [nepos] b. Isak Rafael b. Chajjim. [W³600b Nostri (plane omissi) censuras avo attribuit, v. ad op. 3.]

1. **אשרת** Ignis [est] lex Concc. in Pentat. (ff. 84); **מוצל מאש** (שור) Ab igni servatum (ereptum) Resp. Jakob Alfandari, adjectis suis (§. 57-69) et Eliae Alfandari (§. 70) (ff. 82 sine tit.) f. Constant. 1718.

[A. כל הכתוב לחיים ליצירה לפ'נ. inc. mense Schebat, fin. op. 1. (f. 81) mense Adar II. A. א. הבאהי. Auctor de adjectis suis ad op. 2 f. 26b: מעט אשר היה לפני שאריה הפליטה אשר טפחתי: כר הוינא מליא להלכה ולא למעשה דרך שקלא וטריא מצל מאש דה.]

3] **דרך הקודש** Via sanctitatis Expos. Mischnae Kelim I, 6; ad c. Chajjim Alfandari (avi): Annuncians etc. q. v. (1710).

[W³600b op. anon. habet; praef. de opere Josef Trani loquitur, ex quo auctor nonnulla hausisse vid. הנה נמצא אחי בדרך במלון דברות קודש להרב... יוסף מטראני העיטק הרחיב את צורה הבינה (713F) opus attribuit, quod vero diserte typogr. Jona in tit. op. 1 Nostri esse dicit, cf. Asulai, ubi de Annot. nostri ad Chajjim Algasi: Filii vitae meae (1717) q. v.]

4] Annot. in Josef Kazabi: Expositt. q. v. (1736).

CHAJJIM Alfasi v. Chajjim b. Masud.

4670 CHAJJIM Alfual (אלפואל) b. Jehuda. [Saec. XVI. in.]

פירוש ההפטרות Comm. in Haftara I. Samuel XX, 18; f. 32 ad c. (filii). Isak Alfual: Liquoravorum q. v. (1582).

[W³600d mendis scatet.]

4671 CHAJJIM Algasi [sen.]. [Constantinop. Saec. XVII. med.; Conforte 51a, Asul.; op. mortuo jam auct. excusum.]

1. **נתיבות המשפט** Semitae iudicii Commun. in partem Lib. rectitudinis Jerucham b. Meschullam,

cum textu, praef. est Jakob Alfandari (cum Indice MS.) [W³598] f. Constant., lit. Sal. Franco per Abraham (fin. fer. III. 13. Tischri במחתי) 1668.

4672 CHAJJIM Algasi [jun.] b. Menachem, Smyrnensis. [Mrt. ante A. 1717.]

1. **בני חיי** Filii vitae meae Nov. in Jakob b. Ascher, tractt. Talmud. et Maimonidem (corr. Chajjim Alfandari) [W³598b, ad. 32100b] f. Orta Kiewai [juxta Constant.] (inc. Nisan כעסה) 1717.

4673 CHAJJIM Amram Palaestinensis. [Auctor lib. מטה המלך, A. 1836 jam defunctus.]

1. **לחם עוני** Sacrificium Paschatis et Panis afflictionis Expositio Haggadae Paschatis, ritus sacrif. Paschatis et Omer et panis etc., cum Additt. suis edid. filius Natan Liv. (פלא הודעה) 1836.

4674 CHAJJIM (Abraham) b. Arje Loeb Kohen ex Mohilew.

לחם פת Bucca panis Comm. in Bechai b. Josef: Officia cordum (sub tit. כבב שמה לחם Gaudio cordis) q. v. [ed. repet.] (1846).

CHAJJIM (Jos. Dav.) Asulai, v. Asulai.

4675 CHAJJIM Ibn Atthâr (עטאר) b. Moses b. Chajjim ex סאלי. [Mrt. Hierosol. mense Tammus 1743. Asul.]

1] **אור החיים** Lux vitae Comm. in Pentat. N. 905 (1742).

2. **הפך ה'** Desiderium Dei [Jes. LIII, 10] Nov. in tractt. Talmudic. Berachot, Sabbat, Horajot, Chullin [corr. W⁴618d; ad. 2032b]

f. Amst., S. Proops (בפצותי) 1732.

3. **ראשון לציון** Primus Zioni Nov. in Talmud, Maimonidem et Jos. Karo, et Comm. in Megillot, Prophetas et Proverbia f. Constant., Reuben et Nissim b. Jona (ישרה לפ'נ) 1750.

[Approb. Hierosol. data A. ... כי עין בעין יראו כ. 1749.]

4676 CHAJJIM (Jair) Bacharach b. Simson. [Mrt. Wormatiae 1. Jan. 1702; curriculum vitae ap. Zz. ap. Busch, Jahrb. VI, 88.]

1. **הוש השני** (שור) Filium dibaplum (seu duplex) Resp. patris Simson et avi Samuel Bacharach, adjectis suis (cum Indice MS.) [W³699d=606b1]

4. s. l. [F. a. M.] (השקט ובטה) 1679.

2. — I. Schilkow. 1833.

CHAJJIM b. BENJAMIN

3. **חזקת יאיר** (שנ'ת) *Villae Jair* Resp.; acc. *Praeff.* in libros edendos [sed nunquam editos] עץ חיים *Arbor vitae* et מקור חיים *Fons vitae* [corr. *W*³1661 c(1): A.1683] 4. *F. a. M.*,
Jo. Wust (fin. fer. V.6. *Adar* למשפט 1699.
 [Nostri §.94 recusum esse sub tit. אסיפה הכללים
 A.1709. (v. Moses Chagis) monet *Asulai* II p.66 ed.
 Benjak.]

CHAJJIM b. Benjamin v. Chajjim Bochner:

- 4571 **CHAJJIM** Benveniste b. Israel b. Mose, Constant. et Smyrnae. [Mrt. 19. Elul 1673, aetatis A. fere 74. *Asul.*]

1. **כנסת הגדולה** *Collectio (congregatio) magna* [opus doctissimum] in Josef Karo: *Mens.* I, edid. fil. Israel f. *Liv.*, *Jedidja Gabbai*. 1657.

[A. חזק, per Jos. Sal. et Chajjim Pinia (פיניא), quorum prior fer. V.9. Kislew, 6 dies ante fine op. decessit. *W*^{1.3}603 (ad.³793d.1316d), qui ed. *Fürth.* affert, ex confusione scil. cum op. 10.]

2. — **כנסת הגדולה** *Reliquiae*, i. e. *Supplementa in Coll. mag.* ad P. I. cum Indice סוגיות (פנייה) f. 139 et Methodolog. כללים f. 152, praef. Abraham di Boton et Sal. Ibn Esra

f. *Smyrn.*, *Abr. Gabbai*. 1671.

[A. במשפט, sub Muhammed. Corr. A.1669 etc. ap. *W*^{1.3}. *Opp.* 565 F. (a Metz omiss.) in tit. manu adscriptum: ע"י הפועל במ"הק... שלמה בלאנסי נר"ץ]

3. — u. s. cum Resp.; acc. David Oppenheimer: *Nov. in Baba Mezia et Baba Batra* [corr. *Mich.* 1910] f. *Constant.*, *Jona b. Jakob* (עץ חיים היא למחויקים) 1729.

4. — in Jos. Karo: *Mens.* II §. 1-69, edid. Abraham Ibn Natan b. Chajjim ex Salon. [lit. minim.]

f. *Constant.*,

Jona b. Jakob (חזק, fin. 15. *Ab* החזק) 1716.

[*W*⁴p.820: „In Catalogo quodam, quem Venetiis A. 1731 accepi, intelligo etc. inde a Sect. I-XLVIII [leg. LXIX] ante quinquennium [=1726! forsan leg. post quinquenn., scil. post op. 5, quod A.1711?], hinc etc. usque ad finem paulo post [! forsan ad op. 6., quod A.1717] lucem vidisse“.]

5. — u. s. §. 69-117; acc. Resp., praef. Chajjim Alfandari b. Isak et Elieser Ibn שאני Chart. magna.

f. *Constant.*,

Naftali b. Asriel et Jona b. Jacob. sub Almed

(כי אהם *fin. Pericop. Num.* XXX,3) 1711.

[Typogr. in tit. 500 tantum expll. se excudisse dicit.

W^{1.3} et cf. ad op. 4.]

6. — **שיעור** (*Supplem.*) edidd. Abraham Ibn Natan et Abraham et Josua שוניה

- f. *Constant.*, *Jona b. Jakob* (אחד היום לפ"ג) 1717.

[In approb. data A. הרע"ה (=1714) de ed. partis *Smyrnae* et de itinere Jonae in Aegyptum ad edenda opp. Abraham Levi mortui [N.⁴²⁸] sermo est; corr. A. 1722: *W*³p.253, *Mich.* 1913.]

- 7] — Indices in P. II) ad c. Rafael Levi: *Vox fil. Levi* q. v. [corr. *W*²p.782] (1727).

- 8] — in Jos. Karo: *Mens.* III [ff. 220. *Mich.* 1914, cf. *W*⁴p.821] f. *Smyrn.*, *Jona b. Jakob*

et *David Chassan* (כי אם בואח ינהלל) 1731.

9. — in Josef Karo: *Mens.* IV §. 1-156 [*W*^{1.3} ad.³1316b] f. *Smyrn.*, *Abraham Gabbai* (ישמע) 1660.

10. — [*W*^{1.3} ad.³1316b.2062b] f. *Fürth.*, typogr. *defuncti Jos. b. Schneior* (... והאם ה...) 1692.

[Residuum in P. IV cum Supplem. in partic. nostram ed. est *Smyrn.* 1734 (פרי צדיק), non 1725 ut *Mich.* 1916.]

- 11] **פסח מעובין** *Pascha condensationum Rituale et Comm.* in Haggada Paschatis rit. hisp. (et germ.) N.2699-b [*W*^{1.3}] (1692).

12. **שאלות ותשובות** *Quaes. et Resp.* (71) in Jos. Karo: *Mens.* I particula II; ex MS. Chajjim Alfandari per Sal. Aschkenasi 4. *Constant.*,

Reuben et Nissim (א"ת החיים ואח הטוב) 1743.

[In tit. monetur, alia praeterea exstare Resp. in *Mens.* I-IV.]

- 4578 **CHAJJIM** b. Bezalel, Rabb. Friedburg. [Frater Lewa b. Bezalel; mrt. festo Pentecost. 1588 (A. 1568, Zz. ap. *Liebermann*, Deutsch. Volkskalend. 1853 p.73, err. typ.) v. Simon Aschenburg: *Junctura bona*, praef., unde: „Chajjim Friedburg“ ap. *W*³597d=⁴604! v. ad cod. MS. *Opp.* 257Q.]

1. **אגרת המזל** *Epistola deambulationis (delectationis)* Expositt. variae alphab. [*W*¹604; suppl. Zz. Z. G. 283 n.91] 8. *Prag.*,

Mos. b. Bezalel (fin. fer. V.23. *Tammus*) 1605.

2. — edid. Simon W. b. Jakob Brandeis Pragensis [*W*^{1.3}] 8. *F. a. O.* (fin. fer. V.4. *Ab*) 1693.

3. — acc. Abraham Ibn Esra: *Aenigma* cum Comm. [Jakob Zausmer], edid. Josef b. Hoeschel b. Sal. Kaz [*W*³]

8. *Ofb.*, typ. erecta per *Seligman Reis*. 1717.

[In tit. opus per 130 [pro 113] annos non recusum fertur: לא נדפס חזק מאה ושלשים שנה]

4. **מים חיים** (*Disputatio*) *Aqua viva* in Mos. Isserls: *Lex sacrificii*, cum epilogo dupl. (*Minus Eliae et Zelus Eliae*) edid. Elia b. Asriel Wilna 8. *Amst.*, S. *Proops.* 1711.

[praef. Mos. נצב על עין המים. A.]

CHAJJIM BOCHNER

- Chagis (מניח) data A. העכ, epilog. I. A. וְהוֹשֵׁב. — Cf. ad MS. *Opp.* 989Q. *Asulai* II p.20.]
5. *L. vitae* Exposs. eth. et ascet., 5 libb. separatim inscriptis, edid. Natan b. Isak Friedburg et socius Abraham b. David, gener Sal. Schnürdreher Pragensis
4. *Crac.*, Isak b. Alron (1593). [W^{1.3} Annum ignorat, Cat. ms. (ex quo *Mich.* 934) A. 1640 subducit ex Chronost. בִּן הַנְּאֻן חַיִּים בֶּן בְּצַלְאֵל in carmine (in ed. sequi. tit. verso excuso!) Isak b. Simson, generi Leva b. Bezael adhuc viventis (יִצְוֹ), unde וְלֵהָהּ in computum non sumendum est sec. *Zd.* Ex nostra *Prag.* effinxit ed. *Eisenmenger* ap. W¹, cf.³.]
6. — II. vice edid. Jehuda Loeb b. Isak Brzesc, cura Salomo Kohen b. Efraim ex fam. Kobrin [W³]
4. *Amst.*, Moses Diaz et Sim. Schammasch (בארזות החיים) 1713. [In tit. auctoris collega dicitur *Moses Isserls*, quem inde auctorem habet possessor Cod. Bodl. et Catalog. II,800a, ubi A.1711 corr.]
- 4679 CHAJJIM Bochner (באכנר, seu Buchner) b. Benjamin Seeb, Cracoviensis. [Mrt. Furthi fer. IV.17. Schebat (2. Febr.) 1684, v. Epitaph. ap. W⁴ p.1190. *Zz.* ap. *Busch* Jahrb. VI,90. Cf. *Asul.* II f.2. — Correx. A.1648 N.3410, et v. Cat. Codd. MS.]
1. אור חדש *Lumen novum* [W^{1.3}602]
4. *Amst.*, Uri. 1671(-5?).
2. — charta magna. [Init. A. בְּטוֹכָה אוֹחַ et בְּגֵרֶל שְׁלוֹם, finit. fer. II.1. Schebat הָלֵה forsā pro הָלֵה, cujus calendarium idem. Continet fere totum lib. אור ישראל (*Lumen Israelis*) praeceptoris Israel Gans.]
- 3] לוח החיים *Tabula vitae* Diaetetica rhetorice 4. [Crac.] 1669.
- 4] — cum Wagenseilii Vers. lat., in ejusdem Exercitt. q. v. (1687).
5. — hebr. (II.4) 4. s. l. e. a. [Prag. ca. 1688]. [De auctore et edd. errores nonnullos sed dubia non omnia tollere possumus. Quam sistit W³ ed. s. l. 1669, ex Cod. *Opp.* 873Q. effinxisse puto, ut Cat. *Mich.* ad n.2009, ubi contra ad eundem Cod. 2575 locus *Prag* sistitur, ex conjectura quidem; typi quoque iidem ac in Salomo Loria: *Candelabr.* (q. v.), utriusque Cod. compacto; ornamentum typographicum idem in tract. Abot germ. (N.1500). Sed haec, ut Wagenseilii ed. (W²p.1319 [n.284b] inter Anon.), jam recusam se habet ex ed. *Crac.* 1669 (... וכדי לזכות והוא הדפוסו בחדש הרב הזהק חיים .. מִקְרָא לִפְרֵט והוא

- יִשְׁקִי'ט לִפְק. וְזֶה לִפְנֵים בִּישְׂרָאֵל וְהַסְכִּימוּ עָלָיו רֵאשִׁי ... (הרופאים), approbantibus Salomo medico magno erudito Lublinensi et Sam. b. Matatja medico Lublin. Incip. libellus: רִבּוֹחַ פְּעֻמִּים אֲשֶׁר לִקְטַחֵי מֵאֲמָרִים מִסְפָּרִי: רְפוּאוֹת הַיָּקָרִים מִלְכָּד מֵאֲשֶׁר שִׁמְעָהּ מִפִּי מוֹרְ אֲבִיר (הרופאים) הַחֲסִיד מִהַרְרֵי אֶלְיָעוֹר דִּקְקָקָא Elief. „Aschkenasi“ [mrt. 1586] non legitur, ut subdit *Carmoly*, Hist. des méd. 157 (ubi nota 4 [inversa cum n.3]: „ed. de Abraham Baessa“) et p.185, ubi ad „Sal.“ addit „Loria,“ neque ad Elieser seu Elasar b. Schalom, avum Tobiae Kohen (q. v.) spectare vid. — Acrost. רפאל (secunda vice ap. *Wagens.* non signatum) certe ad auctorem (quemdam alium) non spectat, qui in fine nomen חיים tertius exprimit.]
- 6] — ad c. Seeb b. Jehuda L.: *Vitis solitaria* q. v. [W³] (1699.1717 etc.).
- 7] *Comm.* literalis et kabbal. in precat. בְּרִךְ שְׁמִיָּה; ad c. Precum Sabb. N.3145 (1650?). [Cf. quoque Chajjim Raschwitz et Elia Levita: *Proventus vitae.*]
- 4680 CHAJJIM Broda b. Abraham. [Postea Lublini. Auctor suspectus.]
- 1] שירים על חנוכה *Carmina in festum Encaeniorum* [W³587c] 8. Ven. 1705.
- CHAJJIM di Bozzolo v. Chajjim Obadja.
- CHAJJIM Chassan v. Chajjim b. Josef et Chajjim Lippschütz.
- 4681 CHAJJIM (Pheibel [חייבל], seu Phöbus) b. David Sacharja Mendel, Gener Jesaiae Levi F. a. M. [i. e. Jesaiae Hurwitz, v. Sabb. ה.57 et W¹ 1823.]
- Animadv.* in Sal. Isaki Comm. et *Expos. vocum.* Targum in Pentat. etc., una cum textu A.1614 N.403; 1640 N.476; 1670 N.560; 1677 N.592; 1683 N.610; 1705 N.747. [Errores W³618b=1.3.1823, ubi de Praef. ad Sabbatai Hurwitz, cf.²p.1158 et 1165] jam locis citatis correcti sunt.]
- CHAJJIM b. Dob v. Chajjim Hurwitz.
- 4682 CHAJJIM b. Elieser b. Chajjim Judessens (יהדנסי). *Anni vitae* Comm. in Proverbia et Kohelet; una cum textu N.917 (1765).
- 4683 CHAJJIM Falag' (פאלאג') b. Jakob. [Gener Rafael Josef Chassan.]

CHAJJIM FLORENTIN

1. **לב חיים** *Cor vitae* in Jos. Karo: *Mens. I*, et Responsa f. *Salon.* (הנהן לך כח) 1823.

4684 CHAJJIM (Samuel) Florentin.

1. **מעיל שמואל** (*Pallium Samuelis* 45 Resp., Observv. in Talmud et in Maimonidis numerat. praeceptorum (partim auctore Isak Florentin); post mortem auctoris edid. Jakob Florentin, praefatus est Sam. Florentin fil. David (fratr. auct.) [*W*⁶22c: s. a.] f. *Salon.*, typogr. *Talmud Tora*, per Abraham b. David Nachman etc. (*סכת הנפלה*) 1724.

CHAJJIM Friedberg v. Chajjim b. Bezalel.

4685 CHAJJIM Garmon (נארמן) b. Nehorai ex Tunis.

1. **צדקה לחיים** *Justitia pro vita* Nov. in loca Maimonidis, edid. frater Pinchas [f. 65 sed tit. separato ad c. Nehorai Garmon q. v.] f. *Liv.* (יהי שמו לעולם) 1787.

4686 CHAJJIM (Abraham) Gatigno (נאטיניו), Salo-nichi [*Asulai* I p. 10].

1. **טירת כסף** *Palatium argenteum* Conce. in Pentat. f. *Salon.*, typogr. *Talmud Tora*, per Abraham Nachman, Jomtov Campillas et Mos. Falcon (באכרם אברהם) 1736.

CHAJJIM Ginzburg v. Ch. Günzburg.

CHAJJIM b. Gumpel (*fict.*), v. sub Alexander b. Moses.

CHAJJIM Hirsch v. Ch. S. Hirsch.

4687 CHAJJIM Hurwitz b. Dob Baerusch Levi, Po-lonus.

1. **הבת ירושלים** *Amor Hierosolymorum* De Hieros. [cujus urbis effigies in fronte ligno incisa] 4. *Hierosol.*, typogr. *Mas'at Mosche ve-Jehudit*, per Israel b. Abraham (ובירושלים) 1844. [Auctorem cur alto praetereat silentio *Lebrecht*, Ver-zeichniss n. 81 nescio.]

4688 CHAJJIM (seu Chaika) Hurwitz b. Josua (Mos. Abron) Levi, Rabb. Grodno. [Frater Zebi H. Hurwitz. Cf. *Ghirondi* p. 102.]

1. **מים חיים** *Aqua viva* Expositt. in Pentat. et Megillot [*W*¹3612] 4. *Dylr.*, Sabb. (תן) 1690.

2. (שני) — *Aqua viva* (*secund.*) Supplement. ad op. 1 4. *Dylr.*, Sabb.

(סגולת) *fin. med. Tebet* (הושב כאיתן) 1703.

3. **נחלת חיים** *Hereditas vitae* Nov. Talmud. cum Indice (f. 29.30) [mrt. auctore] 4. *Wilm.*, Hirsch b. Chajjim ex Fürth. 1713. [א. חבא עלינו *W*³ A. sistit 1719 forsane male supputato Chronost. ed. sequ. vel ex approb. data fer. VI. 8. Sivan חבט לפ"ק i. e. א. 449.]

4. — [*ed. spuria?*] 4. *Wilm.* 1722. [א. חבא עלינו נאולה. Expl. sine Indice *Opp.* 7540¹.]

CHAJJIM b. Isak v. Chajjim Lipschütz.

4689 CHAJJIM Isak [Saec. XVI.?).

זמור *Cantus Sabbaticus*, incip. **זמור**; *זמור* וברך זמור; in Benedd. rit. germ. N. 2600 (A. 1579) sqq. et in Prec. Sabb. N. 3098 sqq.

CHAJJIM b. Israel v. Chajjim Benveniste.

4690 CHAJJIM (Abraham) Israel, Rabb. Aconae.

1. **בית אברהם** *Domus Abrahami* Discussiones prolixae in Josef Karo: *Mens. IV*; acc. קונטרס מאמר המלך *Commentatio Sermo regis* De lege regis f. *Liv.* (יהונן) 1786.

CHAJJIM b. Jakob v. Chajjim Alfandari et Chajjim Falagi et Chajjim Obadja.

4691 CHAJJIM b. Jakob „Drucker“ ex Erbach (ארוך, ארוך, ארוך, ארוך, ארוך) in Franconia. [Typotheta et Editor Amstel. (A. 1680-1725), nonnulla Germ. edita ipse curavit, de quibus v. Sect. III, et cf. N. 2530.]

לב חכמים *Cor sapientum* Ethica et ascetica Germanice; ad c. Isak b. Eljakim: *Cor bonum* q. v. (1706. 1715. 1723).

CHAJJIM b. Jehuda v. Chajjim Alfual et Chajjim Slucki.

CHAJJIM b. Josef v. Chajjim Vital et H. J. Michael.

4692 CHAJJIM b. Josef Chassan (*Cantor*) b. Elia Chassan, Smyrnensis. [Mrt. in Polonia A. 1712. *W.* Cf. filium David b. Chajjim.]

1. **שנות חיים** *Anni vitae* Conce. in Pentat. insertis Nov. Talmud., praef. est pater et Elia b. Sal. Abraham Kohen (פ. 232) f. *Ven.*, Stamp. *Dragad.* (נרן עץ החיים) 1693.

CHAJJIM b. JOSUA

[W³607b=²p.1437, ad.³263b. Ed. Amst. 1694 ap. Rubinstein non exstat.]

CHAJJIM b. Josua v. Chajjim Hurwitz et Jona Teomim jun.

⁴⁶³⁶ CHAJJIM Koeslin b. Naftali Hirz, ex progenie Jomtob L. Heller, Berolinensis Hamburgi. [Corr. Jost, Gesch. IX, 102.]

1. מסלול *Via aggesta* Gramm. hebr.

8. Hamb. 1788.

2. [monogr. ח.ק. Varia in Collect. מאסף N.3713.

[ע"ה השוכה de rad. סכנ II, 175 (recus. העחים ככרי ה' de vocibus hebr. in Mischna IV, 225). — באר רמזות de vocibus hebr. in Mischna III, 51 (recus. ib. V, 116). — Annunc. lib. מסלול IV, 45. — Forsan Nostri sunt quoque ח.ב. signata, v. supra p.578.]

⁴⁶⁹⁴ CHAJJIM Kohen b. Abraham Halebensis. [ארם צוכא, non ex Alexandria ut Delitzsch Z.G. d.h.P. 57. Nostrum ante A.1662 [Liburni sec. Conforte 42a] mortuum esse (W³599) constat ex זל"ה in libro *Portae Zionis* discipuli Natan b. Moses Hannover, ubi Hymnus Nostri (W¹p.368) incip. דודי ירד לגנו לרעה בננים; tamen W³ homonymos conjicit auctores certe diversos, cf. W³ 614b (forte Chajjim K. Perachja sec. Zd.) et ³614c (=1615, vid. ad Cod. MS. Opp. 588.589.599Q.) et v. ad op.3. Ap. Mich. 1618 op.1. (magistro) Chajjim Vital adscribitur.]

1. מור ברקת *Ordo smaragdi* in Jos. Karo: *Mens. I* §.429 sq., partim kabbalistice [W^{1.3}599]

4. Amst., I. Benveniste (מקור חיים) 1654.

2. מור פטרה *Ordo Topasii* u. s. de Sabbato etc. [W^{1.3}]

4. Liv. (חוריה) 1655.

[1 et 2 ad partem I operis מוקור חיים, in Jos. Karo I-IV, quadripartiti spectant, cujus partes singulae proprie 3 ordines (טורים) continere debebant (praef. ad op.3), nunquam ad finem perductos, et denique confusos (Asul. II p.56-7 Benj.); quod sequitur sub tit. generali editum op.3(4) ad partem פטרה פטרה quoque spectare vid., quam Sabb. (W¹) nunquam se vidisse dicit, Asul. vero (II p.56) פטרה פטרה de Sabbato excusum habet. Idem (f.29 et f.30) folia remota (בגניוה) se vidisse testatur ex כור יהלום, qui ad finem mensae II spectet, unde etiam praecedentem נפך ספר excusum esse conjiciendum putat, praeter rem.]

3. מקור חיים *Fons vitae* in Jos. Karo I (§.1-32)

4. Amst., Marasse b. Israel (חוריה) 1650.

[Ed. rara, omissa a Metz (459 Q.), ignota W, qui³p. 252 Cod. MS. Opp. 308 O. confundit, auctore Chajjim Obadja di Bozzolo q. v. A.1655 ap. Mich. 2771 et Cat. ms. corr., cf. Sect. III.]

4. — cura Sal. b. David Kohen Borger [W^{1.3} apud S. Proops!]

4. Amst. (fin. fer. V.21. Adar חזן) 1697.

5. — de Paschate (i. e. Jos. Karo I §.429-93), corr. Abraham Schoschan [W³ corr.]

8. Constant., typis Sal.

Franco mort., per fl. Abraham. s. a. [1640-61].

[Nonnulla Nostri adjecta esse ad Josef Karo: *Mens.*

III. ed. 1694 (q. v.) dicit W⁴599.³p.1122.]

6. תורה חכם *Lex sapientis* Conce. in Pentat. [W^{1.3}]

f. Ven. (מקור חיים) 1654.

[Nostri quoque esse lib. מגדל דוד in Ruth „per alios editum“ (scil. David di Lida q. v.) dicit Asul.]

⁴⁶⁹⁵ CHAJJIM Krochmal, Coucionator Cracov., Gener Abraham חייטש [mrt. ca. A.1657].

1. מקור חיים *Fons vitae* Exposit. in Megillot et Proph., edid. atque Animadv. adjecit filiae filius Jechiel Krochmal

4. Fürth, typ. mort.

Josef b. Salman Schneior (דוד עץ ההיים) 1697.

[W^{1.3}(4)620: A.1696; ex Catal. Rebenst. lat. A. 1797 in Cat. Bibl. Bodl. IV, 188b. Tit. ראשון מ"ה ap. Mich. 3903!]

⁴⁶⁹⁶ CHAJJIM Lipschütz [sen.] b. Isak, Chassan (Cantor) Lublin.

Addit. ad Ascher b. Josef: Comm. in Elegias N.2980 [corr. W¹609] (1616-7).

⁴⁶⁹⁷ CHAJJIM Lipschütz [jun.] b. Moses, Archisynag. סווינק. [Sectatorem Sabb. Zebi Nostrum habet Jak. Emden in notis MS. ad Cod. Mich. 816. Zd.]

1. דרך חיים *Via vitae* i. e. לעוברי דרכים חיים *Mensa instructa viatorum*, Rituale, insertum est (§.58 f.58b) פיק שירה cum Comm., acced. Novellae in tract. Megilla etc.; edidd. discipuli Meir b. Isak Loktsch et Ascher Selig b. Isak ex Dubno, qui patris mortui Isak adjecit Nov. in tract. Abot et Concionem 4. Sulzb., Alron b. Uri (fin. fer. III.29. Kislev עץ חיים למהוים) 1702. [W³616d; cf. 1385d: A.1702; 1132b: A.1704.]

⁴⁶⁹⁸ CHAJJIM (Mardochoi) Margalioth b. Menachem Mannes ex Brody, Rabb. Dubno.

שערי תשובה *Portae Responsionis* Comm. ex plus 160 Resp. collectionibus [in praef. recensitis] compilatus in Josef Karo: *Mens. I* q. v. (1820).

CHAJJIM b. MASUD

4639 CHAJJIM b. Mas'ud Alfasi.

Comm. in Josef Karo, ad c. Mas'ud Rafael Alfasi: *Oleum magistrorum* q. v. (1805).

CHAJJIM di Medina v. Isak di Medina.

4700 CHAJJIM b. Meir [Goldschmidt המספחה הצרפי], Pragensis. [Idem vid. חיים הצרפי urbe Böhmisch Leippa, cujus Carmen p. XXIX P. IV. lexici Natan b. Jechiel ed. 1835.]

נעמי אל Epigram. et אמנון וחמר „frei nach Gessner;“ X(1)39,(2)69 collect. מאסף N. 3713.

CHAJJIM b. Menachem v. Chajjim Al-gasi et Chajjim Margalioth.

4701 CHAJJIM b. Menachem Manus, Glogaviensis.

1. מראה הכתב בל"א וראשי תיבות *Demonstrans* (seu *Speculum*) *scripturae* Germ. et *Abbreviaturae* Institutio scribendi etc. praecipue in usum feminarum 8. s. l. e. a. [Brl. paullo ante 1717].

[Continet: „Die Bescheidung von die Püntel“ [de Vocalibus tabula, quae in ed. plagiat. pag. transversa], „Unterweisung das Schreiben“, nomina virorum et feminarum, et expositio abbreviat. hebr. [Haecque fere omnia exstant in ed. alia ff. 4, titulo ad amussim eodem, substituto tantum nomine Eber b. Petachja q. v.]. Sequitur (f. 5. 6) vocabularium hebr.-Germ. alphab., incip. „אנרה בריב; dein „גב הבחב,“ Aufschrift die Brief,“ et „החלה הלחב,“ das Anfang von Brief.“ In epilogo librum, penuriae causa, se abbreviasse ait auctor, partem vero secundam prolixiorum se editurum, ibique privilegium excusurum esse Rabbiorum, usque ad A. בעהה (1717), quo tempore Messias jam advenerit, — phrasis communis in fine librorum, minime „singulare in hoc scripto“ etc. (W³616b). *Serap.* p. 13 n. 207.]

CHAJJIM b. Moses v. Chajjim Lipschütz.

CHAJJIM b. Naftali v. Chajjim Koeslin.

4702 CHAJJIM b. Natan. [Saec. XVI? v. de ed. 1553 notam ad N. 1184. Suppl. W¹3617.]

Vers. Germ. librorum Biblicorum historicorum, adjectis (in ed. I) apocryphicis; v. inter Biblia Germ. N. 1184-6 (1620 etc.).

CHAJJIM b. Nehorai v. Chajjim Garmon.

4703 CHAJJIM Obadja b. Jakob רבוצל [di Bozzolo?

Conforte 39a nomen ex ore traditum scribit ריבוצל. Cf. *Ghirondi* p. 106?]]

1. באר מים חיים *Fons aquae vivae* Opus quadripartitum, P. I: עץ חיים *Arbor vitae* Ritus mensae; P. II סקר חיים *Fons vitae* Ritus lectionis Schema 8. Salon. (רננו) 1546.

[W¹3618. Cod. MS. Opp. 3080. et *Lilienthal* N. 45, 2, qui auctorem Meir Rothenburg habet, cujus fictitius lib. homonymus ap. *Sabb.* praecedit!]

4704 CHAJJIM b. Oser, Rabb. Hildesheim. Additt. ad (avi) Abraham Schor: *Oves sanctae* q. v. [W⁴618c] (1729).

4705 CHAJJIM Perlmutter b. Sebulun Jakob ex Ostropol.

1. שירה לחיים *Canticum pro vita* (seu *Chajjimi*) in 613 praecepta (seu *Asharot*) ad mentem Eliae Wilna, cum Indice Biblico et Comm. בועז יאחין *Boas* 8. Warschau (בשר נאווה) 1814.

2. — . . . . . 8. Wien 1847.

CHAJJIM Pheibel v. Chajjim b. David.

CHAJJIM Pollach v. Ch. Pollach.

CHAJJIM Pollak v. Ch. Pollak.

4706 CHAJJIM Pontremoli.

הספר *Oratio funebris* in magistrum Rafael Maggior q. v. (1813).

4707 CHAJJIM Raschwitz (Raschpitz, רשפיץ). [Martyr Saec. XVII. in.].

1. תהנה *Supplicatio* tempore calamitatis composita jussu Joel Sirks, Rabb. Cracov. pro societate „עין חפלה“ [Ed. repet.?

8. s. l. e. a. [Crac.? Saec. XVII.].

[Unicum expl. notum Opp. 7160⁴, ff. 8, desecato fine. Inscriptio in fronte: . . . התנה הוואה היתה. in edd. 1671 et s. a., rarissimis quoque, mutata . . . ההתפלה.]

2. — edid. Chajjim Bochner (q. v.)

8. Amst. (לסדר את הכרכה) 1671.

[Typogr. vid. Uri Phöbus. Omiss. a Metz 8300².]

3. — sub tit. עיון חפלה *Intentio precatationis*. Ed. repet. [init. et in fine lit. quadr. min. pulchr.].

8. s. l. e. a. [Prag.? Saec. XVII.].

4. — (ex ed. 1671) [W³620b: A. 1701] 8. Dess., Mos. b. Sincha (הן אל כביר לא ים[א]ם) 1699.

CHAJJIM SABBATAI

5. — per Zebi H. Kaidenower [W] 8. *F. a. M.* 1709.
[Opp. 716 O³; haec et ed. 1699, ut vid., una cum
Vers. Germ. (op. 6.7), cujus auctor male Zebi H. Kai-
denower in *Serap.* p. 27 n. 231, ubi et alia incor-
recta.]

VERS. GERM. ANONYMI

6. — Germ. 8. *Dess., Mos. b. Simcha.* 1699.
[Opp. 494 O⁶; ff. 8; incip. „אנא, ich bitt Dich König
leutseliger.“ *W. Serap. ib.*]
7. — edid. Zebi H. Kaidenower [*W. Serap. ib.*]
8. *s. l.* [*F. a. M.*] 1709.
8. — [Opp. 715 O. *Serap. ib.*] 8. *s. l. e. a.*

4708 CHAJJIM Sabbatai, Rabb. Salonichi. [Mrt. A.
1647, plus 90. aetatis (*Conforte* 44 b), 40. officii.
Asul.]

1. שאלות ותשובות *Quaes. et Responsa* in Jos.
Karo: *Mens.* III [ex op. חיים, praeced.
ענונה דאיתתא Commentatio
de Jure mulieris etc.; edidd. filii Moses et Sab-
batai [W^{1,3} 621; ad. 1552c. 1921c]

- f. *Salon., Abr. Ger* (הח"א ליצירה *Adar*) 1651.
2. חרות חיים *Lex vitae* 100 Resp. in Jos.
Karo IV, part. 1. [W³]

- f. *Salon.* (א"ה החיים) 1713.
3. — part. 2, 40 Resp., praeced. קונטרס דיני בורעא
ואונס [cf. op. 5] [W³] f. *Salon.* (עזה) 1715.

4. — part. 3, 112 Resp.; acc. Sal. Amarillo: *Ra-
cemi vineae* [W³ ib. et p. 1041: A. 1718]

- f. *Salon.* (את הברכה ... חיים עד) 1722.
5. מודעא ואונס (*Modaa we-ones*) *De jure Debi-
torum* ex op. 3 cum Expositione (*Modaa rabba*)
Jirmijjae Rabb. Mattesdorf et (*Modaa suta*) filii
Joab 4. *Lemberg.* 1798.

4709 CHAJJIM b. Sacharja.

משנת חיים *Mischnat Chajjim* Comm. in *Mischnam*
N. 2022 (1731).

4710 CHAJJIM Sack (פ"י).

חידושי חיים *Carmen*; p. 26 ap. Sen. Sachs: *Alae
columbae* q. v. (1848).

4711 CHAJJIM b. Salomo Ibn Baka' (= בן בקא'
= ابن بكاء), *Medicus urbe Huesca* (Osca)
[A. 1298].

Vers. hebr. Comm. Arab. Mos. Maimonidis in
Mischnam Ord. III, una cum Jakob Aksai q. v.

4712 CHAJJIM b. Schalom Polonus.

ליד *Lied auf den Kodesch von Prostit.* N. 3692 (1684?).

[*Dubium auctorem Chajjim b. Schalom ex Mat-
tersdorf* (Hungaria) v. sub Elia Levita: *Proventus
vitae.*]

CHAJJIM Schor v. Abraham Schor.

CHAJJIM b. Sebulun v. Chajjim Perl-
mutter.

CHAJJIM b. Simson v. Chajjim Bacha-
rach.

CHAJJIM (Selig) Slonimski v. Ch. S. Slo-
nimski.

4713 CHAJJIM (Jakob) Slucki (leg. Sluzki) b.
Jehuda Loeb.

1. נטעי נעמנים *Plantae amoenitatum*, P. 1: מדרש
כונן *Midrasch Konen* (N. 3745) cum Comm. dupl.
בחון הזהב *Proba argentum et
Examina aurum* 4. *Wilna.* 1836.

4714 CHAJJIM (Mardochai) Surnaga (סורנאגה).

1. פי שנים *Os duorum* Nov. in 4 Ordines (Jak.
b. Ascher) et Expositiones Ch. S. et Benjamin
Nabon [Corr. *Rebenst.* 116: A. 1797]

f. *Salon.* (בני ישראל היה) 1806.

CHAJJIM Teomim v. Jona Teomim.

4715 CHAJJIM Vital b. Josef Calabrese (passim cor-
rupt.: קלפריו). [Natus A. 1543, mrt. 1. Ijjar 1620
Damasci (Epigr. ad Isak Loria: *Intentiones; Con-
forte* 42a et lib. חזיונות ap. *Asul.*, ex quo *Rof.*
Diz.). Noster imprimis auctor vel redactor fertur
scriptorum kabbalisticorum ad mentem vel ex ore
Isak Loria (q. v.) concinnatorum, quae tamen va-
riis retractationibus seu recensionibus — partim per
filium *Samuel Vital*, et alios, ut *Jakob Zemach*
et *Meir Poppers* (v. *Asul.*) — et sub specie
mysterii atque miraculi artem criticam subterfugiant
unde paucos recensuri typis exscriptos libros (non-
nulli recens in Russia [*Korez* 1795, *Mich.* 142.
3620] editi, desiderantur), titulos secuti sumus, ad
uberiorem MSorum. recensionem in Catal. MS. pro-
vocantes. — Cave confundas Nostrum cum homo-
nymo auctore de Quadrante ap. *Biscioni* p. 151
Cod. 28, 3.]

1. לישראל חק *Statutum Israeli* Lectiones quo-
tidianae Biblicae et Talmudicae, ex redactione
Isak Baruch edid. Abraham Zaddik. II Ptes.
4. *Kahira* (בפריס), *Abraham b. Moses*
יהוש. sub *Mahmud* (בכל) 1740.

CHAJJIM b. ZEBI

- [Unicus hoc loco excusus liber (*Jüd. Typ.* 64), ipsi *Asul.* ignotus.]
2. נוף עץ חיים *Metempsychosis*, seu *עץ דרושי הנשמות* *Ramus* (IV) *arboris vitae*, seu *עץ דרושי הנשמות* *Porta disquisitionum de animalibus* Kabbal. sec. Is. Loria, ex MS. Mardochai Ag'emi cum Meir Eisenstadt b. Chajjim Additt. et David Grünhut Animadvv. [*W*¹p.674.³p.588]
  4. *F. a. M.* (*inc.* 2. *Kislew* 444) 1684.
  3. — pars [ex recensione alia] lat. per Knorrium a Rosenroth q. v. [*W*^{1,3} ubi specimen] (1677). הכוונה v. sub Isak Loria.
  4. עץ (ה) חיים *Arbor vitae* Kabbal. sec. Isak Loria f. Koretz. (החיים כחך הנן) 1785. [*Asul.* II p.112, corr. *Mich.* 3396.]
  5. — Excerpta per discipulum [filium?] Samuel; ad calc. חיקוני ווהר N.3495 (1719).
  6. שערי קדושה *Portae sanctitatis* Eth. kabbal., acced. (f.36) שער נונה Cap. ex lib. *Arbor vitae* et (f.40) *Custodia pro itinere* precatio Mos. Nachmanidis, ex ed. Abraham Ibn Ascher recudit Jehuda Löb b. Jakob [*Asul.* II f.73, cf. *Mich.* 4658]
  8. Sulzb. (שמעון בניס) 1758.

CHAJJIM b. Zebi v. Abraham Schor.

4716 CHAJJIM b. Zebi Posnensis.

1. סם חיים *Aroma* (seu *medicamentum*) *vitae* Eth. et homilet. (ff.48) [*W*^{1,3}619] 4. *Amst.*, *Ascher* *Anschel et Isachar*, ductu *Kosman* (והייה אך) 1692.
2. — charta alba magna.

CHAJJIM (Ibn) v. sub nominibus Ahron, Elia et Jakob.

CHAJJUN, seu CHAJUN, v. sub nominibus Abraham, Jehuda, Nechemja, Samuel et cf. Kijun.

CHAJJUT, seu CHAJUT, v. sub nominibus Abraham, Efraim, Isak et Menachem.

CHAKO v. Elia Chako.

CHALFAN v. Uri Chalfan.

4717 CHALFON (חלפון, incertus). [*Sachs* p.289 eundem esse conjicit ac Abu Said Chalfon Levi, urbe Damiette (cf. *Geiger*, *Divan* 163), quem *Luzz.* (*Virgo* p.111) jam in Hispania benefactorem Jehudae Levi suspicatur (ca. 1150), qui vero

nullibi illum poetam salutat. Celeberrimus vero (cf. *Sachs* p.216) Saec. XI. Abu Ibrahim Isak Ibn Chalfon (חלפון ap. Jeh. Charisi: *Tächkemoni* cap.18, vel חלפון בן ib. cap.3), quem „poetam *κατ' εφοχον*“ habet *Mos. Ibn Esra* (*Cod. Uri* 499 f.31b): „אבי אברהים בן חלפון אלשאער באלאטלאק אלטארי ואלדה סן אלעדזה אלי אלנדרלוס „cujus pater e regione Africana (العدرة) in Andalusiam venit“ [hic pater, vel affinis, forsan citatus ab Ibn ol *G'ezzar*; procul dubio enim pro „ابن حلفون“ (ap. *Dugat*, *Journ. asiat.* 1853 p.290) leg. *حلفون*, seu *خلفون*; et *ὁ δὲ υἱος χαλφῶν* (ap. *Darenberg*, *Archives des missions scientifiques* 1851 p.503) est genitiv. graecus nominis *χαλφον*, vel sic corrigendum]. Carmen nominis *חלפון* in חסאן בן חסאן non, אבן חסאן, non חסאן ut *Dukes*, (נהל קדומים I,10!) citat *Moses Ibn E.* (l. l. 139a, cf. 144a), atque (l. l. f. 74a) ex „opere magno“ Abulwalidi refert, posterioris carmina nonnulla attributa esse חלפון; אלי בן חלפון; eadem revera ex praef. Jonae hebr. excerpit *Dukes*, *Introd.* ad *Prov.* p. XIV, gallice ap. *Munk*, *Notice sur Aboulwalid* p.74, ubi p.78: „Abu Ibrahim ben *خلقون* poeta.“ (Cf. *Carmoly* ap. *Jost*, *Isr. Annal.* II,25 cum *Ersch* I Vol. LVI p.327n.4 s. v. *Gekatilia*.) — Arabes et inter eos Judaei lit. חלפון hebr. passim per *خ*, *ح* expresserunt (cf. *Chisdai*), unde et nomen recens חלפון (e. g. *Josef*, *Ulyssipone* A.1491, ap. *Ros. Annal.* p.82, et v. *Abraham K.*) proprie est חלפון „Collybista.“] Hymnus hebr. et Germ.; p.107 et 39 ap. M. *Sachs*: *Die relig. Poësie* q. v. (1845).

CHALID b. Jezid v. Calid b. Jazichi.

CHALWANA (?) v. Saadja Chlowna.

CHAMIZ v. Josef Chamiz.

4718 CHAMMAI Gaon. [Cf. Benjakob ad *Asulai* II f.83; revera nomen fictitium.]

1] בריה מנוחה v. Abraham b. Isak Grana-

2] העיין v. N.3994.

CHANANEL Nepi v. Ch. Nepi.

4719 CHANANJA (Benjamin) b. Abraham Fessanus.

1. De locustis in Mauritania epistola hebr. et relatio Arab. [datae 24. Menachem et ערב ב'ה (leg.

CHANANJA b. ASAHEL

ח"ה Kislew 448]; p.176 ap. J. Ludolfum: Comment. in Aethiop. hist. [W³640c] (f. F. a. M. 1692).

CHANANJA b. Asahel v. Chananja Rieti.

4720 CHANANJA Cases (קיס) b. Menachem, Medicus Florentiae [W³643a. Nepi p.103].

1. קנאה סופרים *Zelus (Invidia) Scribarum* Defensio Maimonidis lib. praeceptorum contra Nachmanidem; mort. auct. edid. fil. Menachem, corr. Isak di Mose di Paz (פאס), una cum:
2. קונטרס ח"ק לישראל Commentatio Statutum Israelii Animadv. in Chiskia di Silva: *Fructus novus* 4. Liv., stamp. del Ricci e Meldola. 1740.

CHANANJA b. Isak = Honein b. Ishak q. v.

CHANANJA b. Menachem v. Chananja Cases.

4721 CHANANJA de Monselice (טונסליצו seu טונסליצי). [Pater Gamalielis de Monselice; cf. Abraham Jagel. Nepi p.111.]

- ח' מספרים תהלות ה' *Enarrantes laudes Dei* i. e. Comm. in פרק שירה q. v. inter Preces varr. N. 3286; adjectis מאמר הפתיחה *Dissert. introd.*, מאמר הימים *Dissert. marium (sic)* et העפדע *Dissert. ranae* [W³643d] (1661).

4722 CHANANJA (Eljakim) di Rieti b. Asahel, Bononiensis Mantuae. [Cf. ad Codd. MS. Mich. 472-4.]

1. מקץ רדומים *Expergefaciens dormientes* (אשמורת) Hymni in Hoschana Rabba ante ortum aurorae recitandi, edid. fil. David Naftali 8. Mant., typogr. Mos. et Sam. fill. *Schemaja di Medina, ductu (בהנהגה) Jos. Perugia.* 1648. [W³640b. Dks., Libl. V, 454. Zz. Z. G. 260.]
2. סליחות *Preces poenitentiales*; ad c. Custod. matut. N.3001 [ubi et nonnulla Nostri inserta] (1612).

4723 CHANNA bat (filia) Jehuda Loeb Kaz (Kohen), vidua Isak Aschkenasi.

1. חפלה לשבח *Concio pulchra* rhythm. Germ. ex scriptis eth. compilata, acc. *הבוקר הושענה רבה Precatio in Sabbatum*, inc.: "Lieber Gott ich will dein Lob erzählen" rhythm. germ., denique *Precatio מה טובו* germ. et "Gebet am Rosch

chodesch Elul etc." (prec. 1. Elul ante canendum Schofar recitanda) (f.7.8)

8. *Amst. s. a.* [Saec. XVII-VIII].
[Suppl. W³629b. *Serap.* p.329 n.49 = p.366 n.141 ex fragm. (f.7.8) *Opp.* 8960. ^{7.11}.]

CHANNELES (Loeb) v. Jehuda b. Meir.

CHANOCH (famil.) v. Elieser b. Abraham et Jehuda Altschüler; et cf. Perls.

4724 CHANOCH [seu Henoch] b. Abraham b. Jechiel, Gnesen, Posen, dein Pragae.

1. יוסף והשבטים *Disputatio Josefi cum tribubus (fratribus)* Specimen conce. [W^{1.3}630]
4. *Amst., Im. Benveniste s. a.* [ca. 1650].
- 2] חינוך בית יהודה (שוח'') *Initiatio domus Jehudae*, Resp.; v. Chanoch b. Jehuda (1708).
3. פירוש על שיר מזמור *Comm. in Psalmum LXXXIII* Specimen Comm. in Psalmos (II.4)
4. *Prag. (fer. V.13. Tjjar)* 1657.

[In tit. אשר הגלה בראש גולים . . . בן אברהם וצ"ל אשר הגלה בראש יום ה' י"ג במדינת פולין הנר לעה עתה פה ק"ק פראג יום ה' י"ג אייר שנה אגילה ואשמח"ה ב"ו MS. Zz. ap. Zz. Z. G. 299 n.236: A.1608, Cat. MS. Mich.: s. l. e. a.), sed sec. Calendarium et emigrationem Poloniae (1648) certe אנגליה pungendum. Suppl. W³630.]

4. ראשית בכורים *Initium primitiarum* Conce. in 3 festa; acc. filii Jeh. L. et nepotis Chanoch Conce. u. s. [W^{1.3}] 4. *F. a. M., Mat. Andreae* (והחוט המשולש לא במהרה יתק) 1708.

4725 CHANOCH (Henoch) b. Jehuda Loeb b. Chanoch b. Abraham, Rabb. Schneitach.

1. חינוך בית יהודה (שוח'') *Initiatio domus Jehudae* Resp. una cum Resp. patris Jehuda et avi Chanoch 4. *F. a. M., Jo. Koelner.* 1708.
- 2] ראשית בכורים *Initium primitiarum* Conce.; v. Chanoch b. Abraham [W³630b] (1708).

4726 CHANOCH (Sundel) b. Josef [Polonus].

עץ יוסף *Ramus Josefi* et ענף יוסף *Arbor Josefi* Comm. duplex, et יוסף יד *Manus Josefi* Index in Jose b. Chalafta: *Ordo mundi* q. v. (1845).

4727 CHANOCH b. Zebi Hirsch b. Chanoch Levi, F. a. M.

1. אגרת בעלי חיים *Epistola de animalibus* [ex hebr. Kalonymos b. Kalonymos, ejus praef.

CHARASKOW

in fine hebr.] Germ. 4. *Han., Jo. J. Beausang*
(עץ חיים הינא) לסת[חזק]ים [ב]ה 1718.
[Corr. *W*⁴632b=³p.1170 n.9! *Serap.* p.316 n.5.]

4728 *CHARASKOW* [Poeta Russus].

(הכטחון *Confidentia*) ex Russico hebr. per Baruch
Czatztes q. v. (1830).

CHARIF v. Schalom Ullman.

CHARISI v. Jehuda Charisi.

4729 *CHARLESTOWN* (Walter).

1. A short hist. of the Jews *Talmud* collected
out of Josephus, Philo etc.; p.209 ejusdem:
Harmony of natural and positiv laws
(8. *Ind.* 1682).

CHASDAI=Chisdai q. v.

CHASID v. Isak b. Chajjim, Jehuda
Chasid, Moses Chasid, Simson Chasid.
 [Praeterea epitheton חסיד *pious*, pluribus tribuitur
auctoribus praecipue ethicis et kabbalisticis, cf. sub
Bechai b. Josef et *Jüd. Lit.* p.399 et 403.]

CHASKETO (חוקיטו) v. Baruch Usiel.

CHASKUNI, seu Chassekuni (חוקוני), v. Ab-
raham b. Chiskijja, et cf. Chiskijja b.
Manoach.

CHASON (חסון) v. Salomo Chason.

CHASSAN (חון *Cantor*) v. Abraham b.
Menachem, Chajjim b. Josef, Chajjim
Lipschütz, Jehuda Selichower, Isak
Cantarini, Josef Chassan, Lipmann Chas-
san, Natan Chassan, Salomo Lipschütz.
 [Qui praeterea *Cantores* sunt inter auctores hic
enumerare opus non est, eos tantum collegimus,
qui eo nomine vulgares vel ad familiam ab an-
cestore *Cantore* denominatam pertinent.]

CHASSAN (חסאן, حسان) = Hassan q. v.

CHEFEZ v. Elchanan b. Bezalel et Ger-
son Chefez et Moses Chefez.

CHELM v. Efraim b. Josef.

CHEN-TOB=Edelmann q. v.

CHENCINY (Chentschin) v. Jehuda b.
Jakob.

4730 *CHEVALIER*, *Cevallerius* (Anton. Rud.).
Vers. lat. *Targum Pseudo-Jonatan* et s. d. Hieros.
in Pentat.; recognita in Polygl. N.520 (1653-7).
[*W*²p.1165 et 1170, ubi ante „de Synh.“ supplend.:
„Jo. Seldenus.“ *Masch* II vol. III p.650-1.]

4731 *CHIARINI* (*l'Abbé L.*).

1. *Le Talmud* de Babylon traduit en langue
Française et complété par celui de Jérusalem
et par d'autres monumens de l'antiquité Ju-
daïque. II voll. 8. *Leipz.* 1831.
[Cf. quoque: Zunz: *Betrachtung* etc.]

4732 *CHIJA* b. Abba seu Rabba. [Doctor Mischuicus
Saec. III. cui improprie adscribuntur opera nostra.
*W*¹594.]

1] מכילתא (מדרש) N.3803.
2] חוספתא N.4086.

4733 *CHIJA* [al Daudi? אֶלְדָּאדִי, i. e. ex progenie
regis Davidis (cf. *Zz.*, ad Benjamin 164) mrt. in
Castilia jam A. 1154. Hunc eundem suspicatur
Luzz. ac Chijja al Dajjan (Judex), qui carmina
Jehuda Levi (q. v.) primum collegerit, qui vero
in Cod. *Poc.* 74 (v. Add. ad *Uri* 498) Chijja al
Magrebi salutatur (cf. *Geiger*, *Divan* 168). Sed
Hymni recensendi Acrost. tantum exhibent nominis
הייה seu חיה, de cognomine etc. conjecturae pro
re certa venditandae non sunt.]

1] Hymni duo; p.76 ap. S. D. Luzzatto: *Virgo*
filiae Jehuda q. v. (1840).
2] Hymni duo; p.35 (cf. p.61) ap. H. Edelmann:
Treasures of Oxford q. v. (1850).

4734 *CHIJA* Gabriel Zafatensis.

1. סדר זמנים *Ordo temporum* Calendarium in
A. 5435-64. [*W*¹3595] 8. *Ven.*,
Bragad., per Dom. Vedelago 5435 (1674).
[In expl. *Opp.* 8300. compactum est *Calendarium*
(לוח ט"ג מחזוריים) in cyclum 287-399 (=A. M. 5453-
681) fol. expanso, diversum ergo a N.3617.]

4735 *CHIJA* (Kohen) di Lara, Amstelodamensis
[*Nepi* p.105].

1. משמרת כהונה *Custodia* (*Vigilias*?) *sacerdotii*
Miscell. et Methodol. *Talmud.* alphabetice
4. *Amst.* (השחר) 1753.
[Cf. *Dukes*, *Rabb.* *Elumel.* p.63.]

4736 *CHIJA* Rofe (*Medicus*), Zafatae. [Mrt. A.1620,

CHILMEAD

Im. Aboab ap. Cassel ad Conforte 41b. W⁵596: „sua aetate.“]

1. **מעשה חייא** *Opus Chijjæ* Expositt. Talmud. et 27 Resp., edid. fil. Meir Rofe; per Venturin b. David et Jakob Chai b. Abr. Florez [W⁵96] 4. Ven., *Comiss. Vendramina, presso Giov. Imberti* (ביית; *Elul*-7. *Kislew* (יאהה) 1651.
2. — edid. Natan Nata b. Samuel [W⁴] 4. *Fürth, Sam. Bonfed Schneior* (אח[ר] הל[ל] כה[ן] בי חייא) 1727.

4737 **CHILMEAD** (Ed.).

1. The history of the rites, costumes and manner of life of the present Jews throughout the world; translated from the Italian (of Jehuda di Modena) [W⁴p.416] 8. *Lnd.* 1650.

CHIMHI (*corrupt.*) = Kimchi q. v.

CHINON v. Simson Chinon.

CHIQUITILLA v. Josef Gikatilia.

CHISDAI [seu *Chasdar*] b. Abraham v. Chisdai Crescas.

4738 **CHISDAI** Almosnino, urbe Tetuan.

1. **אל חסד אל** *Benignitas Dei* Expositt. et annott. in loca Biblica et Talmud. 4. *Liv.* (להקים אה) 1826.
2. **משמרה הקודש** *Custodia (observatio) sancti* Supercomm. in Sal. Isaki in Pentat. 4. *Liv., typogr. nova Jak. Tubijana* (שכחים וטובי לב על קטובה לפ') 1825.

4739 **CHISDAI** Crescas b. Abraham b. Chisdai b. Jehuda b. Chisdai b. Jehuda. [Caesaraugustæ, opus compos. A.1405-10, v. quæ nomine meo annotavit *D. Cassel* ad Cusari p. XXV, cf. *Geiger* ap. *Bresslauer*, deutsch. Volkskalender I p.35 et cf. ad Cod. MS. *Mich.* 341. — Cave confundas Ascher b. Abr. Bonan Crescas, cf. *Litbl.* V,734.]

1. **אור ה' Inux Dei**, seu **נר מצוה** *Lucmen praecepti Dogmatica*, praecepue de articulis fidei 4. *Ferr.* 1555.

[A. קריה, fin. fer. III. 10. *Elul* העם שט"ו (leg. שט"ו Num. XI,8). W¹3644=13.4648 [de MS. *Vat.* 254,3 ap. W¹648 cf. *Zz.* ad Benjamin 266, *Steinschneider* *Frkl. Ztschr.* III,400. *Jüd. Lit.* 393 n.44]. *Rof.* *Ferr.* p.34: fer. V.4. *Tischri* e libro Jos. b. Schemtob (compacto e. g. ap. *Mich.* 160) ad nostrum notat!]

4740 **CHISDAI** (Abu Jussuf *خشداني*) b. Isak b.

Esra Ibn Schaprut (שפרוט) seu Schabrut, seu Baschrut (بشروط) el Giani (גיאני). [Medicus et minister Abdorrahman III. Cordubæ. De vita (et, quæ cum ea intime juncta, historia liter. Saec. X. hebr.) varr. disstt. v. *Jüd. Lit.* 385 nota 5, 430 nota 8; adde: *S. Cassel*, *Magyarische Alterthümer* p.184; *Munk* ap. *Beer*, *Philos.* p. 101.103, et nuper editam specialem disstt. Ph. Luzzatto (q. v.), qui p.57 Nostrum ca. A.990(?) mortuum ejusque filium fert Josef [p.60, sed vide quæ contra dixi sub Josef b. Chisdai ap. *Ersch*, *Encykl.* II. Vol. XXXI. p.74; emendationem ap. *Jeh. Charisi* (p.21), jam ante Annos prolatam a *Carmoly*, *Rev. or.* I, 178, *Litbl.* II, 585 — cf. *Dukes*, נחל קרטים p.5 — confirmant verba *Mos. Ibn Esra* (quem Charisi passim consuluisse vid.) ap. *Munk*, Notice sur Aboulvalid p.77]. Conjecturas de continuato acrosticho epistolæ v. ap. *S. Sachs* כ"ח VIII,86. — Cave confundas (ut temere facit *Jellinek*, *Beiträge* II, hebr. p.1) „Chisdai Nasi,“ auctorem kabbalisticum hebraeum suspectissimum, de quo in *Catal. Codd. MS.*]

- 1] **מכתב** *Epistola* ad Regem Chazarorum (Josef b. Ahron) cum ejusdem *Resp.*; ap. Isak Akrisch: *Vox annunciantis* q. v. [W¹647] [ca. 1577].
- 2] — cum Jo. Buxtorffii fil. Vers. lat.; ad init. *l. Cosari* Jehuda Levi q. v. [W¹] (1660).
- 3] — hebr.; ad init. *l. Cosari* Jehuda Levi q. v. (1838).

[Recudit quoque cum Vers. Germ. et notis *Zedner*, *Auswahl* p.24. De hac epistola jam *Zz.* ad Benjamin p.246: „It is with injustice that some have tried to question its authenticity (Wolf, Barattier, Jost, Graesse).“ Probata vero jam ab aliis viris doctissimis auctoritate, Academicus *Goldenthal* libellum „Vortrag über den Einfluss etc.“ (8. *Wien* 1848) his verbis concludere ausus est: „Der bekannte Brief des R. Chisdai an den König Josef der Chasaren (*sic*) samt dessen Antwort sind unverkennbar (!) Erdichtung irgend eines (!) Schriftstellers;“ judicium auctore dignum! — In Vers. Germ. libelli Isak Akrisch per David b. Josef Toepnitz (q. v.) epistola tantum legitur regis (corr. *Scrap.* p.382 n.165), inseritur vero maxima pars nostræ a Menachem b. Salomo Levi: שאריה ישראל cap.10.]

- 4] Germ. ap. Israel Landan: *Statutum Israeli* q. v. (1795).
- 5] Gallice ap. E. Carmoly: *Revue orient.* I, 19 (A.1841) et *Itinéraires* p.29 (A.1847) q. v. [Errores gravissimos castigavit *Gy. Ztsch.* V,458.]

CHISKIJJA b. SAMUEL

CHISKIJJA b. Samuel v. Chiskijja Bas-san.

4749 CHISKIJJA de Silva. [Natus Liburni A.1650, postea Hierosolymis, v. J. A. Fraenkel, Litbl. IX, 492 et Zipser ib. 667.]

1. מים חיים *Aqua viva* Observv. Talmud., edid. fil. David [W³591c]

f. Amst., Mos. Frankf. (מים של בעליו) 1730.

2. פרי חדש *Fructus novus* Comm. in Josef Karo: *Mens.* I partim et III partim, et partim in Mos. Maimonid.: *Repet. legis* q. v. [W³591c: A.1696 corr.] (1706).

3. — in Josef Karo: *Mens.* I partic. altera (cum supplem. in *Mens.* II), per fil. David, corr. Abraham b. Jakob Levi f. Amst., Isak b. Salomo Rafael [sic] *Jeh. Leon Templo* (ש[ח]פ[ח]י) 1730.

4. — particula utraque in Josef Karo: *Mens.* I q. v. (1785).

5. — in Josef Karo: *Mens.* II q. v. [W³] (1692). [Animadvv. scripsit Chananja Cases q. v.]

4750 CHISKIJJA Teomim (seu Jechiskijja Pheibel T.) b. Jona, Rabb. Premisla.

1. חקע שופר *Clangor Schofar (buccinae)* Documenta de lite cum communitate Premisl., quae contra Contractum cum nostro Samuel Lembergensem, Rabbin. Slonim, sibi assumpsit 8. Breslau (10. Adar) 1719.

[Libellus rariss. (cujus argumentum ap. W³590b ex tit. effectum!) unicus usque ad Sacc. XVIII. ex hoc loco (ברעסלא) impressus (ff.8), lit. quadr. minim. (praeter introd.), in fine arbor, folio circumplicata inscripto: „*Suspice De [sic] Labor omnia vincit*“.]

CHISKUNI (corrupt.) = Chaskuni q. v.

CHIVAN (corrupt.) = Chajjun q. v.

CHONEIN = Honein q. v.

4751 CHORIN, seu Choriner (Ahron b. Kalman), Rabb. Arad. [Inde a Majo 1789; natus 23. Ab, vel 3. Augusti 1766 (v. op.3 p.51 et 8^a), mrt. A.1844. Vitam enarrat ipse in op.3 et 9b.]

1. אבק סופר *Pulvis (seu Abacus) scribae* Annot. in loca Josef Karo: *Mens.* II et III; acced. חידה חזקה על הדגש *Aenigma de Dagesch* [v. op.7], Jakob Tam: *Resp.*, et ביאור דרשה סתומה *Expositio loci Proverb.* 1.10 8. Prag. 1828

2. אנרת אלמכר *Epistola Elasaf* De reformatione

rituali quasi epistola Rabbini Africani [cf. op.3 p.47] 8. Prag. 1826.

1. ילד וקונים *Jeled Sekunim* oder Kind des hohen Alters, herausgegeben bei Gelegenheit seines Rabbinatejubilaeums [hebr. et germ.]. Mit einer Einleitung: „die Reform des rabbinischen Ritus auf rabbinischem Standpunkte“ von Leop. Löw 8. Wien. 1839.

4. ראש אמנה *Vallis aequa*, P.1 *Caput fidei* etc. de revelationis fine etc. [cf. op.3 p.39 et op.9] 4. Prag. 1803.

5. קנאת האמת *Zelus veritatis* De reformatione; ad calc. Schemtob b. Josef Chajjim: *Via sanctitatis* q. v. [cf. op.3 p.47] (1818).

6] שרת בריני אבילות *Responsum de cultu lugubri*; ap. Jos. Friedlaender: *Mahadura batra* q. v. (1835).

7] חידה *Aenigma* [cf. op.1]; ap. W. Buchner: *Elegantia rhetoricae* q. v. (1810).

[Idem suo nomine inseruit plagiator Samuel (Samuel) Hannover IX(2)63 collect. מאסף N.3713; sed v. מכנה ib. IX(3)61, ubi Abr. Weissenfels Pressburgensis, Elia b. Abigdor et Ahron b. Wolf Fraenkel, Rendsburgi degentes, auctoritatis testimonium exhibent (Nostro) „Ahron b. Kalman Rabb. אהרן“ [leg. אהרן, hujus nominis loco ergo supra p.576 „Chorin“ substituendum erat. Habet suum fatum acnigma! nos quoque schedulam primum ex Cat. Bibl. Bodl. IV,11b descripsimus, ubi „in Jore Deah et Eben Ezra“ pro Eben Ezer (ut ap. *Rebenstein* 41), additumque in schedula *Aenigma* prave ad Abraham Ibn Esra retulimus supra p.683 n.48, ubi expungendum est.)

8] הלל Gespräch zwischen Hillel und Ben Sakkai [hebr. et germ.]; IV,4 collect. בכורי העתים N.3429. — פתרון מאמרי חכמינו ו"ל (de sententiis nonnullis Talmud.); ib. IV,35.

9] Epistola ad I. S. Reggio [de op.2 etc., data A.1804]; I,27-47 collect. כרך חדר N.3595. — Epistola ad L. Löw de vita sua; ib. II,96.

CHRESPIA (*Chrispia*) v. Berachja Nakdan.

CHRISPIN (*Crispin*) v. Isak Crispin.

4752 CHRISTIANI (Frid. Alb.), Exjud. [=Baruch b. Moses (W³427b) ex Prossnitz in Moravia, forsan ad Judaismum reversus; edid. quoque nonnulla alia, v. W³1848. *Delitzsch*, Schild. 301.] Lexicon succinetum ad ed. lib. Jona N.613 [W² p.1405] (1683).

CHRISTMANNUS

⁴⁷⁵³ *CHRISTMANNUS* (Jac.), Johannisbergensis, Prof. Heidelberg. [mrt. A.1613. Zz. Z. G. 11].

- 1) Vers. lat. (ex Hebr. per Jakob Anatolio) Muhammed el Fergani q. v. (1590).
2. Calendarium Palaestinorum et universorum Judaeorum ad annos 40 supputatum auctore R. Orio [Uri] fil. Simeonis, sermone Hebr. in Lat. conversum ac scholiis illustratum; cum Appendice, in qua canones R. Nahasson [Nachschon] de festis et lectionibus sacris ordinandis traduntur [W³p.85] 4. *Francof.* 1594.

⁴⁷⁵⁴ *CHRISTMAS* (Henry), M. A. of St. Johns coll. Cambridge.

1. Universal mythology; with remarks on the Koran and the *Talmud* 8. *Ind.* 1838.

CHYIAH=CHIJJA q. v.

CIVIDAL v. Abigdor Civald et Rafael Civald.

CLARKE=Clericus q. v.

CLATZ v. Jehuda Calaz.

⁴⁷⁵⁵ *CLAVERING* (Rob.). [Episcopus Londinensis, Prof. Oxon., cf. W⁴p.837 n.779c.]

Vers. lat. lib. I tract. 3 et 5 de doctrina legis et de poenitentia ex *Repet. legis* Mosis Maimonidis q. v. (1705).

CLEMENTOW v. Oser b. Meir.

⁴⁷⁵⁶ *CLERICUS*, seu *Clarke*, (Sam.).

- 1) Versio Lat. variorum *Targum* in Pentat. et Propb. emend. juxta textum Buxtorfii, in Bibl. Polygl. N.520 [W³p.733. *Maschl* p.378 n.19] (1657).
- 2) Versio Latina Mischnae, tractatus Berachot N.1584 (1667).
[Exstant nonnulla Nostri MS. in Bibl. Bodl., cf. W¹p.304.²p.1179.⁴p.733, cf. *Masgh* II vol. III p.661.]

⁴⁷⁵⁷ *COCCEJUS*, seu *Koch*, (Jo.), Bremensis, Prof. Lugd. Bat. [Mrt. 5. Nov. 1669. Zz. Z. G. 12.]

- 2) Vers. lat. Mischnae (cum excerptis ex Gemara) tractt. Synhedrin et Makkot N.1924-5 [cf. 1926] (1629.1701).
- 1) -- tractatus Makkot; in Surenhusii Mischna N.2012 (1698-1703).
3. Judaicarum responsionum et quaestionum

consideratio [ex Lusitanico]; acc. praefatio de fide sacrorum Codd. Hebraeorum ac versionis LXX interpretum, et oratio de causis incredulitatis Judaeorum 4. *Amst.* 1662.

[Corr. W²p.1021: A.1661-2, et p.1049 et 1295 (ubi ed. 1644?), cf. *De Rossi*, Bibl. antichr. n.144.]

⁴⁷⁵⁸ *CODDAEUS* (Guil.).

Annott. in Hosea cum varr. Comm. Rabbiorum etc. N.435 [W²p.1407.1495, corr.¹p.1065.] (1621).

⁴⁷⁵⁹ *COHAN* (Eve), now called *Elizabeth Verboon*, baptized Oct. 10. 1680 at St. Martins in the Fields.

- 1 The conversion and persecutions of E. C. etc. 4. *Ind.* 1680.

COHEN (כהן *Ahronides*)=Kohen q. v.

 [Qui hic sequuntur auctores ipsi nomina scribunt litera C.]

⁴⁷⁶⁰ *COHEN* (seu Cohn [A. J.]), Dr. [Magister et Concinator Berol., mrt. A.1851.]

1. Stunde der Weihe. Ein religiöser Vortrag, gehalten am 2. Neujahrstag 5599 (21. Sept. 1838) im Leipzig-Hamburger Tempel 8. *Brl.* 1839.

⁴⁷⁶¹ *COHEN* (Bernard).

1. Compendium of finance; an account of the origin etc. of public Debts 8. *Ind.* 1822.

⁴⁷⁶² *COHEN* (James), M. A.

1. Consider your ways; the famine a divine warning; a sermon on Haggai V,6 8. *Ind.* 1846.

⁴⁷⁶³ *COHEN* (L.)

1. Sacred truth adressed to the children of Israel residing in the British empire, containing strictures on the book entitled: „The new Sanhedrin convened in Paris etc.“ 8. *Exeter. s. a.* [paullo post 1807].
2. A new system of astronomy etc. 8. *Ind.* 1825.
[Auctor unus idem videtur.]

⁴⁷⁶⁴ *COHEN* (Samuel Cornelius) [Exjud.].

1. The glory of the latter house, or the promise fulfilled 8. *Ind.* 1847.

⁴⁷⁶⁵ *COHEN* (Sigismundus), Glogaviensis.

1. De medicina talmudica Dissertat. inauguralis medico-historica 8. *Vratisl.* 12. Jan. 1846.

COHN

COHN v. Cohen (A. J.).

COLON=Kolon q. v.

COLONIENSIS v. Abraham Coloniensis.

CONCIO v. Josef Conzio.

CONFORTE v. David Conforte.

⁴⁷⁶⁶ *CONFUCIUS*, seu *Cong-fu-tse*.
Sententiae nonnullae, ex Lat. hebr. et Germ.
per Jos. Bergel q. v. (1825).

CONIAN (*Cunian?*) v. Israel Conian, Josef
Conian et Naftali Conian.

⁴⁷⁶⁷ *CONSTANTINUS Africanus*. [Saec. XI]
Vers. lat. opp. Isak Israeli b. Salomo q. v.

CONZIO v. Josef Conzio.

CORCOS v. Josef Corcos.

CORDOVERO v. Moses Cordovero.

CORDUBENSIS v. Moses Maimonides.

CORIAT=Korijjat q. v.

CORINALDI v. David Corinaldi.

⁴⁷⁶⁸ *COSMELI* (קסמלי?).
(אל הדרור) hebr. versum per Chaj. Günzburg
q. v. (1824).

⁴⁷⁶⁹ *COSTUS* (Petrus).

1. Typus Messiae etc. ex veterum prophetarum praesensionibus contra Judaeorum *amariav*, acc. חרונ קהלת *Targum Kohelet*, h. e. Chald. paraphr. Ecclesiastis, Latine facta 4. *Lugd.* 1554. [W²p.1181. *Masch* II vol. III p.658. A.1557 supra p.171 N.1152 err. typ.]
2. *Targum Kohelet* u. s.; ap. Jo. de Pineda: Comm. in Eccles. [*Masch*, *ib.*] f. *Hispani.* 1619.
3. — f. *Antw.* 1620. [*Masch*, *ib.* p.298 n.7! cf. IV p.103]

COUCY v. Moses Coucy.

COZZI (*corrupt.*)=Coucy q. v.

⁴⁷⁷⁰ *CRAMERUS* (Jo. Rud.), Prof. Tiguri.
Vers. Lat. lib. VII tract. 6 de primitiis *Repet. legis*
Mosis Maimonidis q. v. (1702).

[De *Jo. Jac. Crameri* Vers. et Comm. in Sukka
v. N.1912-3.]

CRASTO=Castro q. v.

⁴⁷⁷¹ CREIZENACH (Mich.) Dr. [Magister F. a. M.,
mrt. 5. Aug. 1842.]

1. ציון *Zion*, Ephemerides hebr. sive collectio
dissertt., maxime theolog. etc. ad ordinem
mensium lunarium disposita, edidd. M. C. et
J. M. Jost A. DCI et DCII. II voll.

S. F. a. M. 1840, 1.

[Ad vol. II. index non editus est.]

2. שלהן ערוך *Schulchan Aruch*, oder encykl.
Darstellung des Mos. Gesetzes u. s. w. 1. Theil.
Thariag oder Inbegriff der Mosaischen
Vorschriften nach talmudischer Interpretation
[cf. *Geiger*, Zeitschrift II, 548] S. F. a. M. 1833.
3. Paraphr. Germ. lib. *Fundamentum timoris* (*pietatis*) Abraham Ibn Esra q. v. op. 52 (1840).
- 4] Grundlagen des israelitischen Glaubens; ap.
A. Geiger: Zeitschrift für jüd. Theol. I, 39.
II, 68 q. v. (1835, 6).
- 5] Beiträge zur Beurtheilung des Talmuds; ap.
A. Geiger, *ib.* II, 22. III, 171 q. v. (1836, 7).

⁴⁷⁷² *CRENIUS* (Tho.).

1. Fasciuli decem dissertt. historico-critico-
philologicarum 8. *Rotterd.* 1691-1700.
[Varia continent ad lit. hebr. spectantia v. sub Ph.
Aquinas, Josef Athias, Leydecker, Veil.]

CREMIEUX v. Mardochai Carmi et
Moses Carmi.

CRESCAS v. Ascher b. Abraham et
Chisdai Crescas.

CRESPIA v. Berachja Nakdan.

CRETENSIS v. Elia del Medigo.

CRISPIA v. Berachja Nakdan.

CRISPIN v. Isak Crispin.

CRZEMINIEC v. Josef Krzeminiac.

CURIEL v. Israel di Curiel.

⁴⁷⁷³ *CURTIVS* (Seb.), Theol. Prof.
1. Radices linguae sanctae Hebraeae Biblicis

C Z A T Z K E S

moralibus sententiis, adagiis, particulis historicis aliisque elegantioribus e S. Cod. depromtis loquendi formulis eo compendio expressae ut non solum primitiva sed et pleraque vocabula derivata cum genuinis suis significatio-

nibus exiguo temporis spatio addici queant
[W²p.1373: A.1642 corr.] 4. *Geismariae*. 1649.

CZATZKES, seu Czackes, v. Baruch
Czazkes.

4774 *DACHS* (Franc. Bernh.).

Vers. Lat. et Annot. in Mischnae tract. Sukka
N.1913 (1726).

DAFIERA, DAFIRA = de Piera q. v.

DAJJAN i. e. *Judex*. [Auctores qui ab officio
hoc cognominantur hic colligere non opus est;
quaerantur sub nomine proprio, ut Bechai etc.]

DANA (Aben, Ibn) = Abendana q. v.

DANAN v. Saadja b. Maimon et Schneior
Ibn Danan.

DANI v. Eldad.

DANIEL b. Alexander, et Daniel Alexan-
der, v. D. Alexander.

4775 DANIEL b. Chajjim Klif (קליף?), Amsteloda-
mensis. [Op. compos. Hasenpoti in Curlandia A.
הספיקו בו יבא אליהו ומלך המשיח
Mich. 132.]

1. ערונה קטנה *Area parva* De 248 praeceptis
positivis carmen 4. *Hamb.* 1787.

4776 DANIEL Gerasi (Girasi? גיראסי) b. Elia. [Mrt.
ca. 1705. *Unger* ap. *W*³534e. Cf. Jehuda גיראסי
magister *Dav. Conforte* (46b) ca. A.1630.]

1. אורה ה' *Laudabo Deum* Conce. occasionales
(P.1) 4. *Ven., Brag., Dom. Vedelago* (fer. VI.9. *Nisan*
אלי חשב - fer. VI.14. *Schebat* = 23. *Jan.*) 1681-2.
[*W*³534e: אור ה' = 534h (suppl. *Zz. Z. G.* 239b)
et auctor חיראקי: A. 1700. *W*³2225b!]

DANIEL Levi v. D. Barrios.

DANIEL b. Moses v. Daniel Terni.

4777 DANIEL b. Perachja Kohen, Salonich.
Comm. et Additt. ad Josef b. Schemtob b. Je-
schua: *Reliquiae Joseri* q. v. [*W*¹535] (1568).

[„*Tabula* [לוח] expansa folio unico, qua ostendatur
Ordo cycli lunaris perpetuus et ingressus solis in 4
puncta cardinalia *Ven.* 1620,“ quam *Bart.* ap. *Wib.* sub
„Daniel Kohen“ Nostro affert, forsitan ex opere laudato
petita?]

4778 DANIEL Terni (טירני) b. Moses David, Rabb.
Anconensis. [Opus autogr. A.1761 v. in *Cod.*
Reggio 17. Cf. *Nepi* p.79.]

1. סעודה מצוה *Ephulum praecepti* Conce., acc.
Responsum et Index (ff.8); typogr. *Mard.* b.
Salomo Civita (פרייטה)

f. *Ven., Bragad.* (לראשן) 1791.

2. עקרי הד'ט *Radices D[an.] T[erni]* seu 4 *Or-*
dinum, in Josef Karo: *Mens. I.* f. *Florentiae*
(פירינצי) „*lit. Amst.*“ נא ארכרר ורעי (אחי) 1803.
[Cf. *Luzz.* ap. Busch, *Jahrb.* VI, 108.]

3. — u. s. in *Mens. II.*

f. *Florentiae* (אורה ושמהר) 1806.

DANZIG v. Abraham Danzig.

4779 DANZIUS (Jo. Andr.). [Nat. 1. Febr. 1654, mrt.
20. Dec. 1728.]

Vers. Lat. et annot. in lib. III tract. 8. *de novilin.*
capp. I-X Mosis Maimonid. per disput., re-
spond. Wittero q. v. (1703).

DARMSTADT v. Josef Darmstadt.

DARSCHAN (i. e. *Concionator*) v. Ahron
Teomim, David Darschan, Jehuda J. b.
Jakob, Jehuda b. Josef, Josef b. Moses,
Moses b. Salomo, Moses Schedel, Si-
mon Darschan. [Alios hujus officii auctores
ab eo non vulgo denominatos hic colligere non
opus est.]

4780 DASSOVIUS (Theod.), Hamburgensis. [Mrt.
A.1721. *Zz. Z. G.* 12-3.]

1. Ad titulum *Celim* [i. e. tract. *Mischnicum*
Kelim N.1697], nonnulli ex Hebraeorum ma-

DATO

gistris commentabuntur; respond. Theod. Batto
[W²p.707] 4. Wittenb. [1696].

2. Manuscripta Hebraearum Graecarumque rerum
4. Kiliae. 1705.

DATO v. Mardochai Dato.

DAUD v. Abraham b. David sen. N.⁴²¹².

- 4781 DAVID [auctor dubius; cf. David b. Josef
Toeplitz].

ליר *Todten-Lied* [et fors. Vers. germ. lib.
פטירה מרים] N.3665.

- 4782 DAVID (Rafael) b. Abraham פולידו (Fulden-
sis? seu Polido?). „Polnia“ ap. *Sommer-
hausen*, Litbl. XI, 181; anon. et sine loco A. 1736
ap. *Delitzsch*, Z. G. d. h. P. 82.]

- 1] זכרון פורים *Memoria Purim* Testamentum
Hamani aliaque jocosa ad instar precationum
8. Liv. 1703(?).

[*Rof.*, lib. stampati p.46 (inter antiquitates etc.)
Luzz. et *Saraval* 925, ubi in tit. באמתך העמיתים
(Psalm. LIV, 7) לפ"ק, in praef. auctoris vero, data 15.
Schebat אכלו את המן אכלו (1700) ex-
pressum esse intellexi, praeterea nulla eo tempore
typogr. *Liburnensis* adhuc nota!]

DAVID b. Abraham v. David Arama et
David Franco et David Oppenheimer
et David Provinciale et David Rokizan
et David Schemarja.

- 4783 DAVID (Zion?) b. Abraham di Modena. [Auctor
et liber suspectus, uterque fors. effectus ex Je-
huda di Modena et David b. Abraham Provinciale
(auct. lib. דור הפלגה non excusi, cf. *Zz.* כ"ח V, 138)
et lib. anon. דיבר טוב N.3448, ubi p.530 lin.10
A., 1696" corr.]

- 1] דבר טוב *Verbum bonum* Lexidion hebr.-ital.
[W³469*] 12. Ven., di Gara. 1596.

- 4784 DAVID (Ibn) Abū Derahim (vulgo: Abu-
draham) b. Josef b. David b. Abudraham. [Opus
compos. Hispali A.1341. — In epigr. jam Ed. Pr.
(ap. *Rof.* p.68a) et ed. 1513 (ubi tantum Annus
impress. mutatur; in edd. poster. omittitur) legas
למעלה, אבדורה ככני אב למעלה, quae quid sibi velint
nescio. Cognomen أبو دراهم seu الدراهم
„pater Dirhemorum“ fors. nomini Josef adhae-
rere, quia Hagg'ag' b. Jussuf primus Dirhemus

percusserit (ut cognomen Abu'l Hagg'ag' eidem
nomini jungitur), suspicatus sum: „Sabbatblatt“
1846 p.75.]

1. אבדורה *Abudraham* seu סידור הפלוגה
Comm. ordinis precum [in epigr.]. ED. PR.

f. min. *Lisb.*, *Elieser*. 1489.

[In epigr. והחדש לישראל לטובה שמו טבח ... שנה
נר' בשוב ה'הא אלפים.... וצ'ד'ק'נ'ז
mensis sit Israeli in bonum“ etc., quo ad novilunium
Tebet alludi vid., incidens revera fer. IV.=25. Novembr.
(corr. *Rof.* Annal. p.69 (cf. *Zz.* Z. G. 225); *Jüd. Typ.*
p.37); ff.170. Expl. perfectum rariss., nostrum notam
fert manu ipsius *De Rossii* ante editos Annales scriptam.]

2. — f. min. *Constant.*, *Astruc*
de Toulon provincial (fer. IV.4. Tebet הרעד) 1513.
[W^{1.3*}471. *Rof.* Ann. p.7. n.34.]

3. — [W³] f. min. *Ven.*,
Giustin. (finit. fer. II.1. Cheschwan שו) 1546.

[In tit. ed. rarae prolixo repetitur praefatio in com-
pend. redacta (in ed. 1566 compendiosius tantum) lit.
quadr. Ed. nostram in Bibl. *Opp.* recenset W^{1*} et Cat.
ms. sed *Opp.* 431Q. est expl. initio impf. ed. 1566!]

4. — [W¹] 4. *Ven.*,
G. dei Cavalli (fin. 21. *Tischri* 327) 1566.

5. — edidd. Jakob b. Naftali H. פאם et Mena-
chem Man b. Sal. Levi (castrata parte de cal-
endario) [W⁴]

8. *Amst.*, *Mos.* *Frankfurter* (תפלה לידן) 1726.

- 4785 DAVID Abulafia b. Mardochai. [Forsan idem ac
Chiskijja D. Abulafia q. v.]

1. הישר *Rectus Elegia* (קונה) in avunculum (ריון)
Rafael Abr. Mard. Levi, et „*Traduzione degli*
epitaffi del signor Giuseppe de Colletti“ Ital. cum
Vers. hebr. 4. s. l. [Liv.?] 1786.

- 4786 DAVID b. Ahron [b. Israel b. Jehuda Loeb
Kohen], טחוקק (Typographus) Pragensis. [Saec.
XVIII. in., v. Sect. III.]

פירוש קהלת *Paraphrasis Kohelet* Germ. N.1223.

- 4787 DAVID Altaras (אלחארס) b. Salomo, Rabb.
Venetiae. [Mrt. 13. Nisan 1714, v. testamentum
suum et carmen in mortem suam ex lib. anon.
3429, cf. IX, 177 collect. בכורי העתים, *Luzz.*,
Proleg. p.60. *Nepi* p.83. — Nostrum male
W⁵21b (sic) auctorem lib. רבני הבריה (inter
Preces varr. N.3224) habere, atque 476c nomen
„Allevat“ (אלחיהב) corruptum esse monuimus. De
libello כללי הדקדוק v. N.3593A. — Noster non modo

DAVID AMMAR

libros nonnullos approbarit (*W* loco primo l.) sed etiam curavit; v. Sect. III.]

⁴⁷⁸⁸ DAVID Ammâr (עמאר) b. Samuel Liburnensis.

1. תפלה לרוד *Precatio Davidis* Constitutiones 100 Benedictionum quotidianarum (ff.93)

4. Salon., *Raf. Jeh. Kalai*

et *Dav. Nachman* (להוכיח) לרוד (מוסור לרוד) 1777.

[Corr. A. 1 5 77 ap. *Nepi* p.85.]

⁴⁷⁸⁹ DAVID Aptrod (אפטרווד, locus in Hassia sec.

*W*³745, forsán Appenrode sec. *Zz.* Comm. anon.

edid. filius; auctorem suppeditat *W*⁴76e. *Asulai*

II f.58b (cf. p.75), ubi avus patris (?) auctoris יד רוד

(*Dav. Sinzheim*)]

פירוש *Comm.* in *Jehuda Chasid: L. Piorum*

q. v. (1724).

⁴⁷⁹⁰ DAVID Arama b. Abraham. [Opus compos. A.

1545, aetatis 20, v. praef.]

1. פירוש על הרמבם *Comm.* (potius *Annot.*) in Mos. Maimoni: *Repet. legis.*

f. s. l. e. a., *Jos. Jaabez* [*Salon.* 1546-72].

[Cat. ms. *W*^{1,3}474. *Mich.* 3536.]

2. — [*W*³] 4. *Amst.*, Mos. *Diaz* (הסוך) 1706.

DAVID b. Arje Loeb v. David de Lida.

⁴⁷⁹¹ DAVID (Tebler) b. Benjamin Wolf, Exsul Pos-

nenensis, Hamburgi. [*W* nostrum in duos dividit

^{1,3}669 et ³492d, postremo vero loco praeter rem

combinat homonymum Cantorem Dessau. Noster

mrt. exeunte A.1699 (14. Kislew 460, *W*³669),

plenum subscribit nomen in praef. ad Menachem

Asarja Fano (q. v.) A.1663, ibique matrem salutat

Sarka (שרקא) filiam Naftali Hirz b. Isak Darschan

Lemberg b. Abraham R. Hirzkes. Idem sane cu-

ravit Pentat. A.1663-4 N.539, sed in Expl. *Opp.*

26D nomen ad calcem praef. subsecutum.]

1. מסורת הברית *Traditio foederis* Observv. ma-

soreticae in Pentat. et Megillot; edid. filius

Meir (4. s. l. [*Hamb.*] מסורת סיני להורה) 1715.

[*W*³492d: A.1705, v.³1376b]]

2. שערי ציון *Portae Zionis* Ethica et ascet. im-

primis de precibus, edid. filius Meir [*W* ib. ib.]

4. s. l. [*Hamb.*] (הסוך במקום אל חרף) 1715.

⁴⁷⁹² DAVID Ibn Bilal (?) b. Jomtob. [A.1320. *W*³493d

(Cod. MS. *Opp.* 928Q). *Zz.*, Adit. 326. *Isr. Annal.* II,

156. *Dks.*, Libl. VIII, 116.456, קדושים p.48.

S. Sachs ad Cod. *Bisl.* 2 p.31 (*Serap.* 1851 p.32).

Nomen scribitur בילא vel ביליא, unde *Jud. Lit.*

p.398.434: *Billa* seu *Villa* proposui. Offendi

postea nomen scribae docti, ab *Uri* (v. Add. nostra

ad Cod. 80, cf. *W*⁴p.806) mutilati: David b. Jakob

Ibn פוליא, qui A.1381 cod. exaravit דיאנו

(*Villa-Diogo*). — Forsan Nostri filius est astro-

nomus Jakob b. David Bong'oron b. Jomtob Poel?

Jud. Lit. p.440, et cf. sub Prophiat Duran.]

יסודות המשכיל *Fundamenta intelligentis* cum Vers.

Gallica per S. Klein; p.56 lib. הכתבים דברי

N.3441 (1849).

⁴⁷⁹³ DAVID (Tebler) Brzescer (בריסקר, vulgo Brisker).

הירושים *Novellae*, cum suis edid. nepos Josef

b. Israel Levi q. v. (1763).

DAVID Caro v. D. Caro.

DAVID Cassel v. D. Cassel.

DAVID b. Chajjim v. David Kohen.

⁴⁷⁹⁴ DAVID b. Chajjim Chassan (חון) [b. Josef],

Smyrnensis. [Postea (A.1729-39) typographus,

v. Sect. III.]

1. חזון דוד *Videns David* Comm. homilet. in

Psalmos, corr. auctor ipse. Charta alba. [*W*³491c]

4. *Amst.*, *Jos. Dajjan* (ההלה לרוד) 1724.

[ff. 241+1, fin. fer. I. (אך אשר יאכל לכל) 1724.

בסדר (אך אשר יאכל לכל) 1724. נפש הוא in nonnull. expl. הוא,

unde forsán A.1727 ap. *Rubinstein*.]

DAVID Chassan (חסאן) v. David Hassan.

⁴⁷⁹⁵ DAVID (Tebler) Chassan (*Cantor*) Dessau.

[*W*³492d Nostrum male conjicit cum David T.

B. Benjamin q. v.]

Collegit ישרים הפלה inter *Preces* varr. N.3366 (1702).

⁴⁷⁹⁶ DAVID Conforte. [קונפורט non „Konporti“

(*W*³518d). Natus A.1618-9 Salon. Opus ad co-

lophon. perduxit ca. 1677-83, v. *Jud. Lit.* p.463;

cf. sub Chisdai Perachja et Salomo Algasi.]

1. קורות הדורות *Vocans generationes* Chronica et

historia literaria usque ad tempus auctoris, ex

MS. edid. David Aschkenasi

4. *Ven.*, *Stamp. Brag.*, typogr.

Meir da Zara (כי נרצה עונה *Ethel*) 1746.

[Tit. symbol. ab Editore adjectus, qui cum (omisso)

auctore non confundendus; v. *Cassel* ad ed. II p.IV.]

2. — „denuo edid., textum emendavit, Introduct.,

DAVID CORINALDI

Notas, Indices adjecit D. Cassel^a

4. *Brl.*, A. Asher et soc. 1846.

[Vitam verbalim fere describit *Ghirondi* p.91.]

4797 DAVID (Chajjim) Corinaldi (קורינאלי), Italus.

[Cf. *Asulai* II f.8. *Nepi* p.75, *Ghirondi* p.74.]

1. בית דוד *Domus Davidis* Comm. [utilis] in *Mischnam* et Committres. Obadja Bertinoro et Jomtob L. Heller; II Ptes.

4. *Amst.* (צבאוח, מנחה) 1738,9.

4798 DAVID Darschan (*Concionator*) Cracoviensis.

[A.1558 Ferraræ degit in domo cujusdam ex familia בורדלאן [A.1568 Mos. בורדלאן Cracoviam venit cum anathemate Rabbinorum Ital. contra Mos. דרווי (?), qui filiis דרווי permiserat lege christiana (בערכאות) agere]. Aetatis A.19–25 se 400 opp. excusa et MS. pretio centuriarum florenorum corrasisse, provocans ad Matatja Brzesc asseverat Noster, qui carmine laudavit A.1569 Naftali H. b. Menachem: *Comm.* Forsan Noster est „doctissimus“ (החכם הכולל) David Darschan b. הקדוש Manasse, qui A.1 574–6 correxit Isak Düren: *Port.* q. v.]

1. שיר המעלות לדוד *Carmen graduum Davidis*, contin.: אגרת הקודש *Epistola sancta* Introductio et specimina ex 3 opp., scil. ¹ משכיל לדוד *Didascalicon Davidis* Concc.; ² מנחם דוד *Turris Davidis* Resp. et epistolae; ³ ההלה לדוד *Laus Davidis* Halach.

4. *Crac.* (10. Adar II היא יקרה) 1571.

[W^{1,3}486, partim fontem suum (*Sabb.*) non recte intelligens, כהב ההנהגות ed. Lubl. 1548 (!) et MS. *Opp.* op.² effinxit, atque op.³ cum homonymo auct. David b. Jehuda Leon (q. v.) confudit.]

DAVID Deutsch v. D. Deutsch.

4799 DAVID Deutsch b. Mendel.

1. אהל דוד *Tabernaculum Davidis* Nov. in tract. Talmud. Jebamot 4. *Wien.* 1825.

4800 DAVID Disbeck (דישבעק=Diespeck) b. Joel,

Rabb. Feuersdorf et Breit. [ap. *Nepi* p.79 err. typ.]

1. פרדס דוד *Paradisus Davidis* Concc. et exposit. in Pentat., et (f.135=רלה) Concio funebris; acc. (f.137) nonnulla generi Jakob Samuel Archisyn. Schwarzwald et nepotis, Moses; corr. filius auctoris Joel

2. *Sulzb.* (jnn. 1. Schebat שבע) 1786.

4801 DAVID b. Elia b. Ahron.

לשון הזהב *Lingua aurea*, Versio hebr. Targum II. in Esther N.1161 (1732).

4802 DAVID (Salomon) Eybenschütz.

1. לבושי שרר *Vestimenta liturgica* (seu *textilia*) in Josef Karo: *Mens.* I. partim 4. *Zolk.* 1836. [Corr. *Rebenst.* lat. 155. — Ed. *Mohil.* 1815: *Mich.* 1998.]

DAVID Fernbach v. D. Fernbach.

4803 DAVID Franco (hebr. חפשי) Mendes, seu Mendez, b. Abraham, Amstelod. [מינדיס male „Mindis“ ap. *Delitzsch*, Z. G. 111. Carmen in effigiem jam defuncti scripsit A.1796 N. H. Wessely q. v.]

Varia in collect. מאסף N.3713, partim recusa in collect. בכורי העתים N.3429.

[וביחוד Proverb. VII,22–3 I,106 (ב"ה II,60). —

על המסורה מומור לדוד et appd. I,145.149

שבחי מלאכה השיר לשיר בשמחת חורה. —

II,1 (95.99). — חולדות Vita Mos. Rafael di Aguilar

II,15.26 (ב"ה III,31.43). — ספר אהבת דוד

Annunciatio Encyklop. suae alphab. *Amor Davidis* II,48.

— חידה II,113 (ב"ה III,102; solutionem v. sub Saalkind)

et IV,81 (ב"ה VII,70; solut. v. sub A. Wolfsohn). —

על מעשה הכהב Vita Jakob Jehuda Leon

IV,297. — חולדות in effigiem M. Mendelssohn V,225. —

לכבוד ולחפזתה האר. — *Volumen* מנחם יהודית בקיצור

Judith compend. VIII,77.]

DAVID Friedlaender v. D. Friedlaender.

DAVID Friedrichsfeld v. D. Friedrichsfeld.

4804 DAVID Friesenhausen b. Meir. Kohen, Fürthensis. [Berolini, dein Ujhely (אודעל) in Hungaria.]

1. כליל החשבון *Perfectio arithmeticae* Arithm. et algebra, cum figg. 8. *Brl.* (חקנו) 1796.

[Recensionem legas VII,395 collect. מאסף N.3713.]

2. מוסדות חבל *Fundamenta orbis*: ¹ Astronomia sec. Copernicum; ² דמונstratio axiomatica. 11 Euclidis [promissa in op.1.];

³ Testamentum ad posteros suos

8. *Wien*, Strauss. 1820.

4805 DAVID Gans b. Salomo b. Seligman. [Natus

Lippstadtii A.1541, mrt. Pragae 25. Augusti 1613.

Zz. ad Benjamin p.278. *Jüd. Lit.* p.466. *D.*

Cassel ap. *Ersch*, Encykl. vol.43 p.367. Annum

DAVID b. GEDALJA

natalem v. in op.1 P.II ad A.1541 (Zz.). De hebr. verso cognomine דאָדא cf. ad op.1.]

1. **מגן דוד** *Clypeus Davidis* Astronom et Geogr. [Specim. op.2] 4. Prag.,

Abr. b. Bezael (inc. fer. III.1. Elul) 1612.

[Libelli, MSo. rarioris, unicum forsitan expl. *Opp.* 409Q. hic primum fusiùs describere opus est. Constat ff.10. In tit. et f.2 leguntur approbationes Efraim Lentschütz, Isak b. Simson Kohn etc. ff.3.4 exstat *Praefatio* auctoris (הקדמה המחבר) ad filios Josua Selikman (homonym. fratrem auctoris vide in praef. ap. op.3.) et Abba Mari, rogantes *Introduction. et principium parvum in scientiam astron.* (לרוב בקשהם וחשקם לרעה מכאן והחלה קטנה בח' התכונה quibus, ut eis paribus, opus quasi *περὶ ἀστρον.* (פרודור) ex scriptis perpaucis antiquioribus, praecipue ex Isak Israeli extraxerit **מגן דוד** in variis rationibus inscripserit (citatur hic opus suum *de arithmetica et geometria*: (ספר . . . על חכמה המספר והמידה). Sequitur *Index* in 274 §§, quorum 20 ad portam I pertinent. In epigraphie typographus diserte libellum speciminis instar (לכתיבה ולנסיון) ab auctore excusum esse ait, qui totum opus, si placeat, excusurus sit; suppl. *W*¹p.295, qui de op. excuso nihil novit, et *Zz. Z. G.* 288 n.144. Exstat vero in Bibl. Senat. Hamb. Cod. MS. 273 A.1598 exaratus ff.48 continens libellum nostrum seu polius „partem“ operis 2 (sec. *Michael* ap. *Zz.*, Benj. 280), estque id idem MS. cum figuris, quod *W*⁴474d sub David Ausa (אוסא, i. e. „Gans“) recenset (ap. *Zz. ib.* 279g; ap. *Cassel l. l.* nota 31 itaque ad 29 pertinet). Est ergo libellus noster editus specimen libri jam A.1592 compositi vel incepti (praef. Ed. op.3) dein A.1598 continuati, seu retractati (MS. Hamb.) dein A.1613 (epigr. appdiciis: fer. VI.8 Ab. i. e. mense ante mortem) proelo parati, adjecta (proprie in fine) praefatione, et paulum retractati, et sic postea editi sub tit. נהמר ונעים; hicque tit. originem neutique duxisse vid. ab auctore nostro modestissimo, qui librum „januam“ tantum habet (v. supra). — Scripserat quoque librum *de arithmetica, algebra et geometria* (v. supra) sub tit. פרודור, sed MS. jam perdiderat, cum op.2 (§.270) scripsit; illumque eundem esse suspicatur *Zz. l. l.* ac *Turris Davidis* ejusdem argumenti, quem Edit. op.3 excusurus erat (*W*¹). Liber de *Calendario* est lib. promissus in op.3 P.II ad A.1583, procul dubio vel lib. באור לנאמן parvum (v. praef. ad op.2 f.7d, et §.98: ועיין בלוח, et §.203: בסיון (mensis?) בראש משער ההדש, contra *Zz. l. l.*, quem *Cassel* p.368 neglexit). — Librum denique scripserat נבולות הארץ *Fines terrae*, ex eoque effictum habet *Zz. l. l.*

lib. צורת הארץ *Forma terrae* Cosmogr. auct. David Absi (אבסי, pro אבסא, v. supra) 4. *Constant.* (Catal. reginae Sueciae etc. *W*¹472); cf. sub Elia Misrahi.]

2. **נהמר ונעים** *Desiderabile et jucundum* Astron. et Geogr., ex MS. A.1613 edid. Joel b. Jekutieli Glogaviensis, Rabb. Austerlitz, sumpt. Baer Hess Halberstadt

4. *Jesn.* [ו]א[ש] . . . וראו סי ברא אלה. 1743.

[Cum nonnullis expll. compacta est Expositio Jo. Christ. Hebenstreit (q.v.), ubi Praef. nostra Latine exhibetur.]

3. **צמח דוד** *Germen Davidis* (P.II: ימות עולם *Dies mundi*) Chronica usque ad A.1592

4. *Prag.* (12. *Maji*-21. *Oct.*) 1592.

[*W*¹3481, ad. 1913. ²p.1437 n.7001 *Zz. Z. G.* 277 n.49.]

4. — acc. P.III. continuata usque ad A.1692, cura David b. Mos. Rheindorf, degentis ap. [David] Teble Schiff Kohen [qui continuator fertur. *W*¹3] 4. *F. a. M.* [P.II: *Amst.*] (בנתי) 1692.

[Continuatorem etiam in praef. auctoris annos mutavisse monet *Cassel l. l.* p.367 n.16. Inseruit carmen Elchanan Helen q. v.]

5. — . . . 4. *Fürth.* 1785.

6. — cum Additt. per א"מ"ט [Abr. Mend. Mohr] III Ptes (ff.127) 8. *Lemberg.* 1847.

7. — [ex ed. 1692, omissa tamen Praef., Indic. etc.] Germ. per Anon.

4. *F. a. M.*, *Salman Hanau* 1698.

[ה'ופיע והצטי"ח קרן ישראל ל' תשח"ה, fin. 5. Tischri i. e. 5459; approb. enim fer. V.4. Schebat תנה. — *W*¹p.294 typographum interpret. esse suspicatur, praeter rem. *Serap.* p.31 n.248.]

8. — [ex ed. 1592, omissa praef.] Lat. [vers. prava] per G. H. Vorstium q. v. (1644).

[Index alfab. in Vorstii vers. ap. *Wolfium* ²p.791. — Specimen hebr. et Germ. ap. *Zedner*, Auswahl p.127.]

DAVID b. Gedalja v. David Jachja.

- ⁴⁹⁰⁶ DAVID Grünhut b. Natan b. David b. Israel b. Moses Heimerdingen, Rabb. Aue (אויא) et Wiesbaden. [Gener Samuel Gelhäuser (גלהיייר), generi antistitis Moses Oppenheim. — Ad *W*³(4) adde praef. ad Wolf Dajjan q. v.]

1. **סוב רואי** *Pulcher aspectu* Expositio catechetica in Jakob Weil: *Regulae mactandi*, ex varr. auctoribus collecta; acc.

2. **מגדל דוד** *Turris Davidis* Conce. et exposit. in Genes. et Observv. in tract. Talmud. Megilla et Kidduschin [*W*¹483]

4. *F. a. M.*, *Jo. Wast* (בנתי) 1712.

DAVID b. JAKOB

ad Cod. Monac. 71 (A.1517?) בן השוע (i. e. fil. nobilis) vertit ben Josual]

- 1) הלכות טרפות *Regulae (de carne) illicita*; v. sub Moses Nachmanides: *Jura excommunicationis* [1516-8].

[W³p.209*. *Ref. Ann.* p.48 n.34; cf. notam praeced.]

2. לשון לימודים *Lingua eruditionis* Gramm. hebr.; acc. ²) במלאכה השיר *Tractatus brevis de arte metrica* cui tit. שקל הקדש *Siclus sanctus* Compend. grammat. et prosod.

4. *Constant.*, ap. socc. (האחים) *Dav. et Sam. Nachmias* (fin. 19. *Ehul* ירון, sub *Bajazet*) 1506.

3. — cum Annot. MS. partim per Manoach Hendel [sec. Cat. vet. 21b].

[W^{1.3}522, qui ⁴ib. rursus dubitat! Suppl. quoque *Ref. Ann.* p.3 n.10. — Libellus שקל הקדש ejusdem auctoris non esse Gramm. ipsius argumentatur *Luzzatto* (Litbl. VII, 642, ubi vero tit. prave: כמו שכתב זה החוקר. (משקלי השירים), unde *Jüd. Lit.* p.434 et supra N.4079 eum inter Anon. recensimus. Id certe constat, opusculum appendicem ad gramm. Nostri majorem non esse, atque ex verbis introd. כמו שכתב זה החוקר. jam antehac de Aristotele sermonem fuisse praesumeris. Incorrecta fere omnia ap. *Dukes*, נחל קדומים II, 51.]

4. — 4. *Constant.* (fin. 19. *Tebet* פרה sub *Selim*=11. Nov.) 1519.

[Ed. omnium rariss., forsan Editoribus ipsis sequi non visa et illegitima (v. infra), a pluribus Bibliographis plane ommissa vel prave delineata. W⁴522* A. sistit 1525, *Ref. Ann.* p.30 n.174 A.1526 petit ex Cat. vet. 21b, ubi vero bis idem A. indistincte expressus, alter certe רבו esse debet. Nos primum (*Jüd. Typ.* p.38 n.22) errores correximus. Exstat epigraphis ed. I. ita mutilata, ut ejecta apodosi (ההסכמה) נחה שקמה שמואל (כלכ כמר דור וכמר שמואל) sensus deficiat. Columnae sunt astrictae, inscriptio marg. super שקל הקדש (f.49b med.-56) ommissa.]

5. — Ed. II. correctior cura Sal. Almoli, per Josef b. Tam, nepotem auctoris 4. *Constant.*, *Elieser Soncino* (fin. fer. III.11. *Nisan*) 1542.

6. — partim apposit. vocalibus et Notis MS.

7. — cum Notis et additt. in fine MS.

[W^{1.3.4}*, corr. ap. *Ref. Ann.* p.3 n.10. Carmen Almoli vocalibus instructum recudit *Carmoly* p.21, ubi nomen prave: *Techijja*, ut ex metro apparet.]

- 8) — 4. [*Piscar.*] sub dom. Jo. *Sfortiae*. s. a. [Ed. soli *Bart.* II p.280 (ap. W¹p.329. *Ref. Ann.* p.48 n.38) nota, suspectissima, forsan ex solo libello Mosi Kimchi adjecto (op.10) efficta.]

- 9) — Excerpta ex tract. II cum refutatione ap.

Elischa b. Abraham b. Matatja: *Clypeus Davidis* q. v. [W¹p.171] (1517).

- 10) ... שער במלאכה השיר (seu שער בנדר השיר, i. e. Capp. 15-7 lib. de arte metrica op.²), adjecit Benjamin b. Jehuda ad calc. Mosi Kimchi: *Gramm.* q. v. (1508 etc.).

[Elia Levita in nota ad Mos. Kimchi ed. 1546 Benjaminum ex lib. Dav. J. Jachja עקודים נקודים excerptis sic dicit. Corr. W¹p.893 nota, ³p.810.]

11. — (שער במלאכה השיר), *Libellus de metris*, accedunt nonnulla cantica Hebr., quorum initia in ipso libello exempli causa afferuntur, [capp.3] et „Poetica Hebraeorum G. Genebrardo interprete, adjecta sunt nonnulla cantica etc.“ [Lat.] cum scholiis 8. min. *Par.*, *Gul. Morelli*. 1562, 3.

[W^{1.3}522 de duobus tantum capp. loquitur! offenditur hebr. seorsim *Opp.* 5650.]

- 12) — Lat. p.149 in G. Genebrardi *Isagoge* etc. q. v. [W¹] (1587).

- 13) — שער בשמות השיר, i. e. Cap. 16 u. s.) in lib. N.3715 sq. (1552 etc.).

- 14) קב ונקי *Cabus (selectus) et purus* Comm. compilatus in Proverbia, una cum textu A.1492 N. 1067; 1517 N.28; 1522 N.42; 1727 N.872.

[Edd. I-III anonymae, unde auctor *Elieser b. Jakob* (!) ap. *Le Long* (W¹281). In ed. 1522 Nostri Comm. simul cum Josef Chajjun in Psalmos, Comm. alius in Psalmos tit. dubio קב ונקי primum A.1562 (N.171) nomine Schalom b. Abraham excusus est. Jam vero exeunte Saec. XV. Lusitanus Schalom b. Abraham Maecenas laudatur Jos. Chajjun et Davidis nostri (de quo silet *Carmoly* p.19). Hinc (ut jam monui: *Jüd. Lit.* 420) confusio orta Bibliographorum. W¹1935 tres Comm. sub eodem recenset auct. atque tit. (cf. *Masch* I p.98), quamquam melius sub Josef Chajjun (q. v.) instructus erat, idemque repetit *Ref. Diz* s. v. Salom (p.283), ubi praeterea ap. Hamberger sub Chaivan (p.72) et Biblia Rabb. (p.62) „Salomo“ legitur. Denique *Dukes* (Introd. ad Prov. p.39) Comm. (nostrum) auctore Abraham Schalom Ven. 1497 excusum effluxit!]

DAVID b. Jakob v. David Pardo.

- 4833 DAVID (Teb) b. Jakob Aschkenasi, Rabb. Aussee (in Moravia), Gener Israel Aussee.

1. בית דוד *Domus Davidis* Nov. in Talmud; acc. (f.21-54) סגולות ורפואות *Specifica et medicamenta* partim Germ. [cf. N.3964] 8. Wilm., *Zebi b. Chajj.* (הגל יעקב ישמח ישראל) 1734.

DAVID KIMCHI

- v. Geiger ap. Sachs, Kerem Chemed VIII, 48, qui specimen ex Cod. Mon. 28 jam dederat ad Mos. b. Maimon p. 44. — *Rof.* ad Cod. 1246 praeter rem de auctoritate dubitat. Cf. *W¹p.300.³p.189*, qui Comitiolum philos. in *Gen.* II, 7 etc. — quae in Codd. multis sub Nostri nomine circumfertur (v. ad Cod. MS. *Opp.* 222 Q., *Mich.* 354) — male huc refert. Cf. *Rof.* Diz. (p. 167, ad Cod. 1246, unde corr. ad Cod. 1243!) et infra notam ad op. 10.]
- 2] — in Ruth, cuius auctor in MS. fertur D. K., cum Jo. Merceri Vers. Lat. una cum textu N. 176 [*W¹p.304*] (1563).
- 3] — in Proph. prior, una cum textu A. 1485 N. 3 [*W³p.189**]; 1494 N. 18; 1511 N. 1073; 1535 N. 78.
- 4] — in Bibliis Rabb. [*W¹p.301*] A. 1517 N. 28; 1525 N. 52; 1548 N. 125; 1568 N. 206; 1619 N. 423; 1619 N. 424; 1727 N. 782.
- [Comm. hic, eraso partim et mutato nomine auctoris, exstat in Cod. *Uri* 110; v. Add. nostra et cf. *Ersch* S. I. vol. LIV p. 359 sub Gattigno.]
- 5] — in Proph. poster. (incl. minor.) per Salomo Ibn al Kabiz b. Moses Levi. *ED. PR.*
f. *Wad'il hig'ara* (*Guadalaxara*) (ברקך) 1482.
[ff. 316, lin. 33, caractere hisp. perrudi, Antichristiana intacta, ipsa ed. Soncinat. pleniora (v. specimen ex Jes. XLIX, 6 ap. *Rof.* Annal. p. 110, qui tantum Jes. et Germ. [s. l. e. a.] cum epigraphi brevi, ff. 160, possidebat). Ex unico cod. *Saraval* XVI (ubi in Catalogo lege: *Zz. Ztsch.* V, 37. *Ersch* II, XXVIII (*Jüd. Typogr.*) p. 37) sequentem descripsi epigraphin rhythmicam (ubi rhythmum una, lineam duabus designo lineis erectis):
ברוך יי אלהי צבאות | אשר עמי לטובה אה | בפירושי
ר' דוד קמחי ול לנפור || ולעשוה בארבע מאות (?) |
וכל אחד מהם במקומו אבל יודעי דת ודין לעד ולאח |
כי ראה || בצרות נפשי עד השליסם רבות חלאה | נעשו
פה ואדי אלהינארה האחרונים דברי נבואה || בשנה
יי אליך | ברכך סהרה יראנו קץ הפלאה | יפתח עינינו
בחורוה חקוהו וגישמטיאוח || פרפראוח || ועל טובו הגדול
הריני נותן הלל והודאה | זה שמי חיו | שלמה
ברבי || ששה נחו בעדן בן אלקאבץ הלוי | חס חס שבח
ארבע מאות *Quid sibi velint verba ארבע מאות* (400) nescio; singularis quoque orthographia אלקאבץ (القبايظ). — Liber noster primus omnium hoc loco typis exscriptorum, sec. P. G. Reichhart, Die Druckorte des XV. Jahrh. etc. Augsb. 1853 (ubi „Daniel“ expungendum), sed cf. Jakob b. Ascher: *Ordo* III.]
- 6] — una cum textu ca. A. 1485 N. 4 [*W¹p.189**]; 1515 N. 21.
- 7] — u. s. in Bibl. Rabb. ut supra op. 4 [excepta ed. 1525 N. 52, ubi tantum Jerem. et Ezech.].
- 8] — in Jesaiam et Jeremiam, una cum textu N. 13 [*W¹p.301*] (1492).
- 9] — in Jesaiam excerptus per Münsterum, una cum textu N. 1042 [*W¹p.189*] [*Saec. XVI.*].
- 10] — in eundem Germ.; una cum textu Germ. N. 1246 [*W⁴p.806*] (1586).
[Expositio *Visionis Ezech.* (טעשה מרכבה) in multis MS., passim una cum Expos. in *Gen.* II, 7, cf. supra ad op. 1) ulrum de Comm. edito distincta sit, quaerit *W⁴p.806*; sed in postremo ipso (initio) expositio illa ac opusculum separatum, sapientibus tantum destinatum citatur.]
- 11] — in Proph. minores emend. per Fr. Vatablum una cum textu N. 99 [*W¹p.302*] (1539-44).
[Spuria ex nostra edd. titt. novis: *Habak.* 1559, *Jona* 1567, *Malachi* 1618, cf. *W¹p.302.304.³p.190*.]
- 12] — in Hos., Joel, Amos, Obadja et Jona excerptus, una cum textu N. 146 [*W¹p.302*] (1556).
- 13] — [ex ed. praec. *W²p.1407*] Lat. per Jo. Mercetum (?) q. v. (1583-8).
- 14] — in Hos. u. s., cum Merceri Vers. Lat. castrata per Gul. Coddacum et vita auctoris per Pontacum, una cum textu N. 436 [*W¹p.*] (1621).
- 15] — in Hos. u. s. hebr., una cum textu N. 731 [*W¹p.*] (1702-3).
- 16] — in Joel, una cum textu N. 65 [*W¹p.302*] (1530).
- 17] — cum Jo. Leusdeni Vers. Lat., una cum textu N. 523 [*W¹p.*] (1657).
[In Joel per Genebrardum A. 1563 ap. *W¹* et *3p.190* suspectum; cf. N. 177.]
18. — in Amos, una cum textu [supplendo supra p. 14 post N. 69]; acc. Eliae Levitae: *Epistola* ad S. Münsterum
8. Bas., *Henr. Petrus. mense Augusto.* 1531.
[*W¹p.302* textum omittit. *Masch.* App. p. 17. *Rof.* Ann. p. 34 n. 215, ubi et A. 1532 ex Cat. vet. propter annexum (*Opp.* 260 O.) compend. l. Mosis Coucy q. v. — *W¹p.77*: Abraham Ibn Esra! — In Amos et Jona cum Targum et Abraham Ibn Esra (cf. et corr. supra p. 682 op. 23) 4. *Antw.* 1582, ap. *W³p.48* tantum, maxime suspectum.]
- 19] — in Obadja, una cum textu N. 523. 596 [*W¹p.302*] (1657. 1678).
- 20] — cum Vers. Lat. per L. Crocium, una cum textu N. 1074 (1673).
- 21] — Lat. per G. Bedwellum q. v. (1601).
[Obadja, Jona, Zephania Lat. per A. Pontacum (*W¹p.302*), cf. supra p. 682 ad op. 26.]

DAVID KIMCHI

- 22] — in Jona cum Vers. Lat. per Jo. Leusdenum, una cum textu N.516. 666 [W¹] (1656.1692).
- 23] — u. s. sine Vers. N.613.692 (1683.1697).
- 24] — in Haggai, Sacharja, Malachi per Th. Nelum q. v. [W¹] (1557).
- 25] — in Malachi, una cum textu N.65 [W¹] (1530).
- 26] — cum S. Bohlh Vers. Lat. et explic., una cum textu N.469 [W³p.190] (1637).
- 27] — u. s. sine Vers. 8. Lips. 1679. [In usum colleg. ut vid. per J. B. Carpzovium sec. W³p.190.]
- 28] — in Haftarot [ex Comm. in Proph. omnes] una cum textu [fere ubique ad Pentateuchum spectante] A.1505 N.19; 1516 N.28b; 1522 N.41; 1567 N.200; 1568 N.208b; 1588 N.282; 1705 N.747; 1713 N.809; 1726 N.864; 1730 N.891. [Suppl. W¹p.303. ³p.190].
- 29] — excerptus, per Isak b. Elia Levi, una cum textu N.887 (1729).
- 30] — in Psalmos, una cum textu A.1477 N.1; 1487 N.6; 1522 N.42; 1542 N.91 [object. contra Christ. in fine]; 1561 N.168; 1566 N.198; 1596(?) N.315; 1681 N.606; 1696 N.690; 1712 N.804; 1714 N.814; atque in Bibl. Rabb. 1517 N.28. [Suppl. W¹p.303. ³p.191. ⁴p.807. — Specimina castrationis exorbitantis triplicis generis — praeter loca antichristiana, quae etiam in ed. 1517 omissa — inde ab ed. 1561 dedit Luzzatto in collect. כרם חסד V,28, ubi illas edd. quasi Compendia dici posse ait.]
- 31] — excerptus per Michael b. Abraham Kohen, una cum textu N.862 (1725).
- 32] חשוכות לנוצרים *Objectiones* [potius: *Defensiones*] contra Christianos, i. e. loca antichristiana ex Comm. in Psalmos; ad c. Jomtob L. Mühlhausen: Nizzachon q. v. (1644.1709.1711.1848-50). [Corr. W³p.191. ⁴p.807; cf. *Rof.*, Bibl. antichr. p.50, cf. Diz. et infra op.52.]
- 33] — in Psalm. I-X cum Vers. Lat. per P. Fagium, una cum textu N.103 [W¹p.191] (1544).
- 34] — in Psalmos Lat. per A. Janvier q. v. [W¹p.303, corr. p.77] (1666). [Psalm. I-X. ex Fagii Vers. retinuit, eaque recusa A.1702 ap. Relandum. — Ps. XIX. Lat. vertit Ph. Aquinas in lib. Veter. Rabb. etc. ed. 1620 q. v. — Ps. I cum textu A.1612 N.39S. — Psalmi IV cum textu et Targum et opinionibus ex Jalkut (Sim. Darschan) et Vers. Lat. per Jo. Bourdelot. 4. Par. 1619, v. W¹p.303.]
- 35] in Chronica, una cum textu in Bibl. Rabb.

A.1548 N.125 etc. ut supra op.4.

[De Vers. Bibliorum Hispana, quae nostro tribuitur, v. supra p.195 N.1320.]

- 36] — in tract. Talmud. Abot [revera idem cujus auctor Salomo b. Isak dici solet], in Precibus quotid. N.2068 (1525).

GRAMMATICA.

[De libro anon. פתח דברי v. N.4020.]

37. מכלול *Perfectio seu Pandecta* [primitus: Gramm. et Lexicon, cujus P. I: חלק הרקדוק, pars grammatica], versiculis citatis punctatis et indictis etc. f. Constant., Gers. et Elieser Soncino.

Anno XII Solimani (1532, fin. 15. Elul 1534).

[Exstat in frontispicio Ed. rariss. inscriptio celebris typographi, quam plenam dedit W⁴p.448 [non sine mendis: pro הנהגותה l. והנהגותה, pro וי"י ארי (ער כה) l. וי"י ארי (ער כה) l. מה שכלכלתי l. מה שכלכלתי l. (שמו) הסחלל l. (שמו) הסחלל l. 68 (cf. quoque ad N.1403, suppl. Luzz. ap. Polak, Oostersche Vandel. p.45); altum vero silentium ap. ipsum *Rof.* Ann. p.35 n.218 (ubi de error. W¹p.306. ³p.192 etc.) de epigraphi prosaica (vix memorata a W³54b), ubi mortuo patre typographo filii cura et varr. lectionum comparatione opus 15. Elul (26. Augusti) 1534 ad finem perductum dicitur. Incipit 4 tantum verbis iisdem ac Nostr. *L. Radicum* ed. 1491, praecipuaque ejus verba sunt: היום יום בשורה היום ידענו כי בתוכנו י"י אשר לא השבית לנו נואל, נודע שמו בישראל, ה' כ"ר נרשם שונצין ההא נפשו בצרור החיים צרורה, הוא החל במצוה ולא זכה למצוה, ויחמד אחריו בנו הנחמד כ"ר אליעזר אשר ינע בכל מאורו בנופו ובמסותו, להגיה הספר ולחקנו לבררו וללבונו מרוב הטעות המצאות בכל הנוסחאות ונעשה כל זה ע"י אנשי המלאכה יודעי ספר ומכני מדע שלמים וכן רבים ובטורח ועמל גדול לנקד הפסוקים ולבקש מקומותיהם בכל נביאים וכתובים וחמשה חמשים. . . אני החתום. . . וה ל"י ימים ישבתי מרוב הצרות צוררות חבירות סכנות גם סכנותי בימי ערנה, שללו כל טובי הצר"ם היושבים ראשונה במלכות הומן. . . ואף כי ליומים ראשונים בהומן שלי ערכתי מערכה לקראת מערכה בממלכת המלוכה. . . וכחתי או. . . לולי בעותי עתותי המה היו בעותי. . . האללים כי יצאתי ממחיצתי כאשר אלצני אמצני כ"ר אליעזר הנוכח. . . במה שהגתה קצת מאחרית הספר ונודע לך הפזור הרב אשר עשיתי. . . היום בהר י"י יראה רגלי מבשר. . . והיום י"י א"י ל"דורי וידוע ל"י האמר לעדת ישראל ולשונות הע"ר ד"ך נכלס וידוע (cf. Elia Misrachli op.2). Agmen claudii carmen 8 lineis, ubi legitur nomen encomiastae atque partis ultimae Correctoris (ut ex epigr. apparet) Abraham b. Efraim Ihu שגנ"י, ubi signum non abbreviaturae (ut *Rof.* contra W³p.193 et ³54b: *Scharuni*).

DAVID KIMCHI

- In Cat. Bibl. Bodl. I, 676a A. 1530 ex *W* petitus, congruit enim Codex cum *Opp.* 974F; A. 1539 ap. *Mich.* 2495 ex הע"ר ד"ך male computatus; cf. ed. sequ. — *Lexicon* in frontispicio promissum v. op. 47.]
38. — 8. lat. *Constant.*, *Gers. Soncino.* 1532[-4?].
[Ed. hucusque ignota lineatim respondet ed. majori, unde eodem tempore finita vid. In frontispicio A. XII Solimani et נכריה בארץ נכריה, i. e. 293 sed exeunte A. 1532, ubi ergo et altera incepta. Tit. verso exstat stemma Soncinatum notissimum, carmine claudit Salomo b. Massalob sine anno.]
39. — cum Ag. Guidacerii Vers. Lat. 8. *Par.* 1540. [*W*¹p. 308. *Rof.* Ann. p. 43 n. 292.]
40. — cum Eliae Levitae Animadvv., cura Corn. Adelkind f. *Ven.*, *D. Bomberg.* *Elul* 1545. [*W*¹p. 306 bis. ⁴p. 807.]
41. — u. s. [*W*⁴p. 807. Ed. rara] 8. *Ven. u. s.*
[Compendia Latina v. sub Baynus et Pagninus. Defensionem contra Prophiat Duran et David Ibn Jachja scripsit Elischa b. Abraham b. Mat. q. v.]
42. — *Radices* *Lexicon* hebr. [Grammaticae P. altera dicta: חלק הענין. *ED. PR.*
f. s. l. e. a. [ante 1480].
[Ff. 183, linn. 43. Expl. impf. (olim *Rof.*?) ap. *Saraval* X. — De opere ipso cf. *Frensdorf* ad Mos. Nakdan p. V, qui Nostrum ex Parchon hausisse putat.]
43. — adjecto ad marg. Indice pericoparum Pentat. seu libror. biblicorum citatorum per Samuel b. Meir Lathif [qui versiculos nonnullos citatos se non reperisse dicit]
f. *Neap. Elul* (*Aug.-Sept.*) 1490.
[Ff. proprie 144, scil. 18 plagulis, sed omnia hucusque perquisita expll. f. 1 (albo) destituta, incip. f. ב א, sequuntur ff. 7 non signata (quorum ultimum desid. in Cod. *Opp.* 989F, sed exstat in Cod. nuper advecto); hujus modi ergo expll. perfecta habenda, ipsaque rarissima. Exstant Antichristiana, praeter locum rad. על האמתה ה' qui הכריח (Josef) עלם, ubi citatur patris (Josef) הכריח עלם tractet, illeque locus in edd. sequ. restitutus. *Rof.* *Annal.* p. 78. *W*¹p. 306-7.]
44. — inserto Indice u. s.
f. *Neap.* (*fin. fer.* V. 1. *Adar* = 11. *Febr.*) 1491.
[Ff. 168. (1 Appd.) columnis binis, linn. 45. Exstant Antichristiana. Ed. rariss. *W*³p. 194*. *Rof.* *Annal.* p. 80.]
45. — f. *Constant.*, *Sam. Rikoni* et *Astruc de Toulon*, sub *Selim fer.* II. 1. *Adar* 1513.
[Columnis ternis. Ed. rara. *W*¹p. 306. ³p. 194* corr. ap. *Rof.* Ann. p. 7 n. 31, qui carmen Jos. b. Joel Ibn Bibas in tit. silentio praeterit.]
46. — cum Indice capitum librorum citatorum

Biblicorum

f. *Ven.* (הרפט) 1529.

- [Ed. hanc *Rof.* (Diz.) loco sequentis inter 5 priores recensurus erat, sed ipse non possidebat; *W*¹306, *Rof.* Ann. p. 32 n. 191 vix tit. afferunt; exstat vero jam in hac ed. epigr. Correctoris Jesaia b. Elasar Parnas ex Gersonidibus (מבני הגרשוני) — recusa in ed. 1546 (7 annos post mortem suam, v. *W*³1300b!) — qui opus jussu D. Bomberg et Cornelli Adelkind excusum dicit. In Carmine Eliae Livitae inceptum fertur 1. *Adar* (בר"ה סוף לחדשים); cf. ed. 1548.]
47. — ex Codd. emendatior adjectaque nota marg. citatorum ex Bibl. incongruorum
f. *Salon.*, *Gers. Soncino.* s. a. [1332-3].
[Verba praecipua epigraphis, ubi typographus senex de edd. superioribus etc. atque de adjiciendo ad duo opera (Gramm. et Lexic.) tertio חתום חכניה auctore Abr. Bedarschi jussu medici Salomo Cavaliero loquitur, hic apponamus: (sic) הקטן שב-ישראל .. כולל בחלק בחלק גרשם בן הח"ר משה איש שונצין ז"ל אשר בעה וקנהו רצה להנחיל לדורשי כתב אמת .. בס' היקר .. כולל בחלק הא' ממנו כל חלקי חדרוק ואחריו חלק הענין יבאר כל מלה קשה שבמקרא ואף כי מקדמת דנא נדפס ע"י וולתי המעיינים בזה יכירו וידעו ההבדל בין ספרי קדש לחול וכי לא שמנו לריק כהנו בטורח הגהחו בפסוקים ובניקוד וכלי המחבר ולא ברנו מלבנו דבר רק כאשר הורונו הטופסים הובאו מספרד צרפה אשכנז ומאטליה ובענין השכל אשר חננו הש"י ברנו האוכל .. ובכל מקום שמצינו בכל הטופסים פסוק שלא נמצא במקרא ציינו כוליון לא נמצא ... ולחתום חתום חכניה וכווננו בעצה ובמסדה רכב ישראל .. חנבר הוקם על רועה בארש שה פזורה ישראל רופא אומן מחקרי מהר"ר שלמה קבאליירו י"צ לחבר ולהצמיד אליו מחברת הבררשי ז"ל הנקרא (sic) חתום חכניה ואוי במקהלות שפה החלמירים ישבחו ... שלשה חבורים אלו (משורר) Sequitur carmen poetae *W*¹p. 307 Elieser de domo Todros, de quo nihil ap. *W*¹p. 307 (*Cat. Opp.*) ³p. 194*. *Rof.* Ann. p. 46 n. 20. De Anno nullum reliquit dubium epigr. op. 37, cum quo simul inceptum esse debet.]
48. — [ex ed. 1529] cura Corn. Adelkind f. *Ven.*, *D. Bomberg.* (*mense Adar* et הש"ו) 1546.
49. — cum Eliae Levitae Animadvv.
f. *Ven.*, *Giustin.* 1546-8(?).
[In tit. mense Marcheschwan הש"ו (cf. *Mich.* 1105), unde 1547 vel 1552 ap. *W*¹p. 306-7. ⁴p. 807; revera exeunte A. 1546, sed in carmine finali Eliae Levitae legitur וגם נחרט בשנה בש"ה לפרט בראש לחדש: נחקק וגם נחרט בשנה בש"ה לפרט בראש לחדש: סוף לחדשים, quod si corrigitur, A. 1547 efficit et quidem 1. *Adar*, nisi phrasis ex ed. 1529 repetita feratur.]
50. — cum Vers. Lat. radicum in marg., sub

DAVID KOHEN

tit.: Thesaurus linguae Sanctae sive Diction.
Hebr. [*W*^{1.4}] f. u. s.

51. — u. s. adjectis Indicibus variis (etiam auctorum et operum citatorum cum annott. literar.) et Introduct. [nondum edita] per J. H. R. Biesenthal et F. Lebrecht [Ed. optima]

8. *Brl., Friedlaender.* 1847.

VARIA

- 52] *ויכוח Disputatio* [Fragmenta objectionum contra argumenta christiana antijudaica]; p. 13 libri מלחמה הוכחה N. 3810 [*W*⁴ 722.807] (1710).

[Cf. *Geiger*, Proben etc. ap. *Bresslauer*, Deutsch. Volkskal. I (1851) p. 44, qui op. 32 non meminit, cum quo nostrum vix ullo modo connectum fuit.]

Epistolae ad Jehuda Al-Fachchar de philosophia Maimonidis; in collect. *Epistolarum Mosis Maimonidis* q. v., partim p. 396 Instit. epistol. Jo. Buxtorffii patris; v. *W*¹ p. 310; *Geiger*, *Ztschr.* V, 95.]

- 4822 DAVID Kohen (vulgo *ReDaCh* רד"ך) b. Chajjim Corcyrensis [Saec. XVI. in.]

1. *שאלות ותשובות Quaes. et Resp.* quae (praeter?) flammis Adrianopoli erepta atque edita (mortuo auct.) per filium Chajjim et Elia ב"ר b. Samuel ז"ר, Indices adjecit gener auctoris David Vital

4. *Constant., Elieser*

Soncino (עורך, fin. fer. III. 9. *Kislaw* יס"ר) 1537.

[*W*^{1.3} 502. *Rof.* Ann. p. 38 n. 249, cf. *Conforte* 32a.

Liber rarus aestimatus.]

- 4823 DAVID de Lara b. Isak Kohen. [Amstelodamensis Hamburgi mrt. A. 1674 sec. *W*¹ p. 316. Forssan idem est „Davyon Cohen Carlos“ *W*⁴ 502b?]]

- 1] *דברי דוד Verba Davidis* Comm. in Abraham Ibn Esra: *Aenigma* q. v. op. 41 [*W*^{1.3} 501] (1658).

- 2] Versio Lat. *Aenigm.* u. s. op. 42 (1658).

3. *כתר כהונה (Corona Sacerdotii)* „De convenientia vocabulorum Talmudicorum et Rabbin. cum lingua Chald., Syr., Arab., Pers., Turc., Graeca, Lat., Ital., Hisp., Lusit., Germ., Saxonica, Belgica et Anglicana“ (Lexic. Talmud.-Rabbin. exoticum Hebr.-Lat. usque ad lit. י) f. *Hamb., typis Ge. Rebenlin* (זכר רב) MDCLXVIII. [Corr. A. 1667 ap. *W*^{1.3} cf. 4.]

4. *עיר דוד Urbis Davidis Vocabularium Rabbinico-Graec. etc.* [quasi Prodrum ad op. 3] [*W*¹] 4. *Amst.* MDCCXXXVIII.

5. — [Ed. spuria. *W*³] 4. *Amst.* MDCCXXXVIII (sic). [Tit. genuinum exhibet expl. Bibl. Bodl. I, 676a (ubi prave: 1648) et *Mich.* 3347 (ubi A. 777 ex Cat. MS.)]

spurium Codd. *Opp.* 1350Q, Bibl. Bodl. IV, 253b. — De Verss. Nostri Hispanis v. *W*¹ 318. ³ p. 198.]

DAVID Leon v. David b. Jehuda Mantuani.

- 4824 DAVID Levi [Editor potius quam interpres vid.] הלכות N. 3464 et מעשרות N. 2812 cum Vers. Hispana (1609). [Ed. *Hisp. Ven.* 1627 per Isak Athia affert *W*³ 1252.]

- 4825 DAVID Levi.

1. *Lingua sacra* (Hebr. Grammar and Hebr.-Engl. Dictionary) III Ptes. 8. *Lnd.* 1785-7.
2] *Anglice vertit Pentateuch.*, una cum textu N. 926 (1787).
3. *Dissertations on the prophecies of the old Testament*; revised and amended by J. King. Vol. I. 8. *Lnd.* 1817.

- 4826 DAVID de Lida (וואלין ליידא, Volhynia) b. Arje Loeb. [Gener Wolf R. Josefs Lembergensis, ipse Rabb. varr. locis praecipue Moguntiae et Amstelod., mrt. ante A. 1710 (op. 10). In Catal. *Rebenstein* n. 136-7 = 146! Ap. *Rof.* Diz. (p. 183) perperam sub Loeb!]

1. *באר עשק Puteus contentionis Defensio contra Judaeos* Amstelod.

4. s. l. (fer. II. 4. *Ehul* מדר) 1684.

[Locus forsan *F. a. M.*, cf. lib. annexum in Cod. *Opp.* 225Q. *Metz* locum sistit: *Amst.*, *W*³ 477; *Lubl.*, Cat. vet. edd. *F. a. M.* 1680 et 1687 affert ex altero Cod. *Opp.* 913Q. — Cf. quoque op. 19.]

ויהי בריה v. infra ב"ר ה' op. 9.

2. *דברי דוד Verba Davidis* Compend. libri majoris ethici et ascet. (קיצור חוכמה מוסר) juxta 7 dies hebdomadis dispositum 4. *Lubl., Jakob b. Abraham fer.* V. 26. *Tebet s. a.* [1671 vel 1674?].

[Typographus se prohibitum esse dicit opus magnum excudere eo quod Rabbin. folia tract. Ketubot (קטובות) edi jusserint (cf. N. 1711). Suppl. *W*³. — Opusc. excusum incipit: ידיעת החכמה והשגת היראה ביום א' חשבו כל היום... initia § 2: אלה הדברים... et § 4 טוב לנבך etc. ex libro Jonae Gerondi petita. § 72 citat librum suum וְרָב in pericop. Levit. I.]

3. — cum Additt. nonnullis edid. Zebi Murwitz [*W*³] 8. *Ofb.*

Israel b. Mos., typ. Bonaventura de Lamoignon (fin. fest. *encueniorion* (סאה בניכום) = Dec.) 1722.

- 4] — [anon. sub tit. מוסר ד' ל. ethicus; ad c.

DAVID de LIDA

- Arje b. Chajjim: *L. Timoris* q. v. (1724).
 5. חלקי אבנים *Lapides laeves* (excerpt. ex op. 12) Exposit. in Comm. Sal. Isaki in Pentat. etc. [W³] 4. *Färth.*, *Zebi H. b. Jos. Levi, sumpt. Model [Anspach]* (fer. IV. 12. Adar I. תנן) 1693.
 6. יד כל בן *Manus omnium in eo* (seu 14 [perititus] in quo omnia) Collectio 14 librorum, scil. *Pentateuchus* etc. cum Supercomm. in Sal. Isaki dicto מנרול דוד *Turris Davidis*, et *Urbs perfugii* recus. ex op. 13 [v. N. 875]; *Preces quotid.* cum Comm. פתחי שערים *Januae portarum* excerpto per Petachja, praemittuntur *Preces collectae variae*, inseritur liber *Arcanum Dei* cum Comm. *Sceptrum aureum*, recus. ex op. 8, et Comm. *Custodiens Sabbatum* ex op. 15, atque *Supplicationes nonnullae* [quae in tit. grandiloquo nuncupantur שלה *Compendium libri: Duae Tabulae foederis* Jesaiae Hurwitz] etc. [v. N. 2365]; *Psalmi* cum Comm. עשרה היוללים *Decem Laudes* ex 10 Comm. superiorum collecto etc. [v. N. 875b; ff. 24, et 25-34 sic]; *Preces in dies venerabiles* cum Comm. פתחי שערים *Januae portarum* ut supra [v. N. 2540]; *Preces poenit.*, *Instit. noctis H. R.* etc. [v. N. 2894. 3073]; edid. et partim ex scriptis patris maxime concinnavit filius Petachja una cum genero auctoris, Mose b. Salman Mirle's et nepote David b. Petachja f. *F. a. M., Jo. Koelner.* 1727. [W⁴ p. 803 libros, sec. tit. grandiloquum recenset, nos sec. ordinem non optimum libri ipsius, cujus ff. 94 + 56 (Pent.) + 74 + 34 + 54 + 40. Comm. in *Preces inatut.* primum inscribitur: פתחי שערים והם שערי רחמים, שיחזור האדם. .. unde tit. alter N. 2365 expungendus.]
 7. מנרול דוד *Turris Davidis* Comm. in Ruth, una cum textu N. 602 [W³] (1680). [*Asulai* opus attribuit Chajjim Kohen q. v.]
 8. סוד יהוה *Arcanum Dei* De ritu circumcisionis cum Comm. שרביט הזהב *Sceptrum aureum*; acc. *Bened. cibi* 4. *Amst.*, *Dav. Tartaz* (ברית תסדי דוד) 1680. [W³ p. 180 A. 1684 vel ex annexo in Cod. Opp. 347Q. libro Reuben Hoschke, vel ex computato altero efflinit, cum vero praef. Moguntiae A. 1680 scripta esset, ed. anteriorem exstare suspicatur; Metz et Mich. 3175 A. 1694 ex computato praeter rem nomine auctoris (יד) efflinit (Zd.); rectius Cat. vet.; *Jüd. Typ.* 27 n. 4. Ed. haec expungenda *Serap.* p. 25 n. 226.]
 9. — acc. דיין הבן *Statuta redemptionis filii (primogeniti)* et ברית יהוה *Foedus Dei* De cir-
- cumcisione Germanice. Charta alba. 8. *Amst.*, *S. Proops.* 1709. [W¹ 504. ³p. 180. *Serap. ib.*]
 10. — cum Additt. Mardochai b. Arje (*Spes Israelis*) 4. *Brl. (fin. 14. Nisan ער)* 1710. [W³ *Serap. ib.* Singularis plane exstat in fronte inscriptio excusa ad possessorem spectans, qui nomen suum adjecturus erat: ... כהר' שליט' מ'קק' ...]
 11. — (hebr. sine Additt.), in op. 6 (1727).
 12. עיר דוד *Urbs Davidis* Concc. et exposit., edidd. cum accessionibus filius Petachja et nepos David f. *Amst.*, *S. Proops.* 1719. [הנהל לדוד ארוסמך אלוה המלך ואברך. לעולם ועד W⁴ p. 804: „A. 1719 sec. titulum. vere autem 1727,“ verbum „אן למכ“ (i. e. 8 Omer) ad vocem עוכה (1719) perperam addens (Zd.). „In praef. filius calamitates narrat, quibus Judaei tum Lembergae laborabant“ (Rebenst. N. 137). Duo expll. Cat. Bibl. Bodl. IV, 253a non „parum“ sed minime inter se distant. — Excerpta v. supra sub חלקי אבנים op. 5.]
 13. עיר מקלט *Urbs perfugii* de 613 praeceptis Pentateuchi (in singulos dies divisus et f. 53-4 alphab. recensitis) [W¹ 3] 4. *Dyhr.*, *Sabb.* (תקום נפולה) 1690. [*Rubinstein* ed. *Amstd.* praemittit, forsitan quia in tit. opus *Amstd.* finitum fertur: וסימו פה בהיותי אב' ב. באמש']
 14. — in op. 6 (1727). עשרה היוללים v. op. 6. פתחי שערים v. op. 6.
 15. שומר שבת *Custodiens Sabbatum* Ritualia et Comm. in *Preces Sabb.* inter *Preces coll.* N. 3110 (1687). [Compos. Moguntiae A. 1680.]
 16. — in op. 6 (1727).
 17. שיר היוללים *Carmen epaeneticum* in consecrandum volumen Pentat., acrost., incip. דברי שירה הלל וזמרה לאל נתן לנו החזרה cum Comm. (ff. 2) 4. *Amst.*, *David Tartaz. s. a.* [ca. 1680]. [W³ p. 181, cf. ⁴p. 801. *Mich.* 2193-5 male op. 7 neclit.]
 18. *Animadv.* in Jechiel Melli: *Poma aurea* q. v. (1693).
 19. העקק אשר נדפס אות באות מנוף הכחב *Copia excusa verbatim ex autographo, scil. 2 epistol. Rabbiorum 4 provinciarum* A. 1684 (מקדש, מרח, מלך) de lite David de Lida 4. *maj. Amst.*, *Uri Phobus* [1684]. [ff. 2., compacta detexi in Cod. Opp. 973F; cf. op. 1.]

DAVID b. MANASSE

DAVID b. Manasse v. David Darschan.

DAVID Mankiewitz v. D. Mankiewitz.

DAVID Mantuanus v. David b. Jehuda Mantuani.

DAVID b. Mardochai v. David Abulafia.

DAVID b. Meir v. David Friesenhausen.

DAVID Melammed v. David b. Jehuda Melammed.

4327 DAVID Meldola b. Rafael, Amstelod. [Cf. Rafael Meldola. Apud Nepi p.79 nonnulla desiderantur.]

1. דברי דוד (שו"ת) *Verba Davidis* Resp.

8. Amst. (וי"א שם דוד ככל) 1753.

2. דרכי וניסוד הלמוד *Viae [et] fundamentum studii* Hodegetica Talmud. duplex; ad c. Isak Canpanton.: *Viae Gemarae* q. v. (1754).

[Praef. et ff.20 separatim numerata; ut in ed. II. — Lib. הנהגת ולימוד, in tit. lib. Isak Canpanton laudatus, neque in nostro, neque in expl. Mich. 835 adest; excusus est enim f.46-51 ad calcem Jeschuae Levi (Mich. 979), quocum ipse Canpanton proprie editus; cf. ed. sequ.]

3. הנהגת ולימוד התלמידים ודרכי יסוד הלימוד *Regimen et studium studentium et Viae [et] Fundamentum studii* Hodeg. quadruplex. II. vice edid. Jakob b. Salomo Chiskijja Saruk

12. Amst., Jan Janson (דוד לכל דרכי) 1754.

[Praecedunt approb., Dedicatoria Hisp. Editoris data R. H. Elul 5514. — Libellus bipartitus secundus paginatur י"א, י"ב, י"ג, et cf. ed. praeced.]

4. מועד דוד *Festum (seu Tempus statutum) David* De Calendario Carmen cum expositione, ex lib. Precum חפלה ישרים סידור [ed. 1740 Mich. 5171], ed. aucta per Eljaschib Natanel Zarfati

8. Amst. (fin. fer. 1.26. Elul) (עלה) 1740.

[De Proclamatione restaurationis Judaeorum in Sicilia cf. Zz. Z. G. 533.]

4528 DAVID b. Menachem Kohen. [Verba „ejus Comm.“ ap. W⁴506 jam sequentibus refelluntur; ipse Homonymus, in ejus gratiam Codex A.1227 exscriptus, sane non est Noster! v. Add. ad Uri 255. Noster vero vid. Editor Prec. quotid. A. 1628 N.2130.]

1. מזמור לתורה *Canticum Eucharisticum* Res gestae

ex Pentat. etc. usque ad Exol. XXI rhythm. Germ.; acc. [cum tit. separato] 4 Megillot rhythm. Germ.

4. Amst., Elia Aboab (אליה טשוח) 1644.

[Auctor in praef., illidem rhythm., librum rogatu feminarum piarum se composuisse dicit; ex 5 Megillot (quae male recenset W¹506; cf. Serap. p.367 n.143) Threnos argumenti tristis causa omisisse ait. Incipit Pentat. „בראשית“ Zu dem Anfang wie Gott die Welt beschaffen hat, Geregenerirt (!) nach seiner (sic) Rath.“ Cantic. inc.: „Ein Gesang geht über alle Gesang, So der König Schelomoh hat gesungen am Anfang.]

2. Ed. II. 4. Hanau (אל רמסין ונול רעיד) 1717. [W⁴506. Corr. A.1714: Serap. ib.]

DAVID b. Mendel v. David Deutsch.

4829 DAVID al Mokammaz (אלמקמז, seu אלמקמס)

b. Merwan (מרואן), al Rakki, seu Babli (Babyl.).

[Flor. Saec. IX-X. — De nomine, aetate, secta atque

operis titulo different sententiae. Auctores antiquos

v. ap. W¹505.4504c, cf. p.1090; cf. Geiger Ztschr.

II, 120.V, 271 („Proben etc.“ 1,64), Jost ap. Busch,

Jahrb. V, 144. (Ex illis nova sua conflatit Fürst,

Litbl. VIII, 644 [cf. XII, 195], ut emendationem אל

עראקי ex Gg.) Luzz., Bibliotheca f.12.69b. Munk

et Beer, Philos. p.98-101, ubi combinatur David

אלקמס ap. Masudi, vel מקמס (sec. De Sacy)

Hieros. mrt. A.945-6. [Hierosol. Anonymum (רגל

אלמשהטל) auctorem operis philologici

affert Moses Ibn Esra (Cod. Uri 499 f.30b), qui

idem videtur ac Anon. apud Abulualid etc., v.

Jüd. Lit. 414 n.27=p.415=Jakob ib p.416 n.46?]

Tantis dubiis testimonium, fragmentis hebraicis ipsis

aequale, afferre opus est Mosis b. Esra (l. l. f.20b),

qui de lingua Arabica et elegantia Korani disserens

addit: וקר בין ראם אלמחיה ר' שמואל בן

הפני פי כחאכה נסך אלשרע ואצול אלדין

ופרועה, וראור אלרקי אלמערופ באלמקמאז

פי כחאכה אלמלקס באלעשרון טקאלה טא

פיה אלכפאיה למן אלחמטה מנהא האשי טא אפרק

לר' סעדיה פי כחיר מן הואליפה „Daud al Rakki“

[ex Rakka, sec Munk] cognomine

el Mokammaz, auctor libri titulo: *Viginti Trac-*

tatus; jamque forma passiva אלמקמאז non bene

congruit cum Vers. hebraica הכולל בטר דוד הכולל; hoc

enim nomine certe Nostrum citat David b. Jeh.

Leon in l. הקורא עין MS. Reggio 41 f.128b. Nostri

ergo opus ipsum forsitan designari per שרשי הדת

ap. Bechai, praeter rem monui Jüd. Lit. 403 n.3,

DAVID b. MOSES

cf. 406 n. 17, 409 n. 18, 411. Jeh. b. Barsillai librum dicit compositum ad demonstrandum Monotheismum (להורות ייחוד הקב"ה) et ad refutandos oppugnatores; jam ab Ibn Esra citatur liber הייחוד (v. *Jüd. Lit.* 403 n. 28a), cf. S. Sachs כ"ח VIII, 73. Karaei Nostrum inter suos referunt (atque eum Proselytam ferunt nonnulli), argumentum contrarium ap. Beer l. l. (innuente S. Sachs) ex Ibn Zarza ad Exod. I, 4 ducitur, sed ib. (in ed. Mant. f. 27c) non Noster אלקי sed אלקינו *Al-Rasi* notissimus medicus Arabs laudatur!]

Tract. IX. et fragmentum aliud operis vigintipertiti Arabici hebraice, ex Comm. Jehuda b. Barsillai MS. excerpta per S. D. Luzatto; p. 71 ap. G. Polak: *Oostersche Vandelingen* q. v. (1846). [Recusa exstant Litbl. VIII, 620, ubi p. 642 etiam Cap. X. — Jeh. b. Barsillai opus jam hebr. versum excerptisse praetenditur ib. p. 619, verba vero (ap. Polak p. 72) וכחבנו כאן המאמר החשישי והעשירי בסמוך כסו שהועתק מלשון ערבי ללח"ק „et scripsimus hic tract. IX et X sicut versum est ex Arab. hebr.“ id non demonstrant.]

4830 DAVID b. Moses, Judex Wilna.

1. מצורת דוד *Arx Davidis* Nov. haggadicae 4. Alton., Alron b. Elia Kohen (ב"ר) 1736.

4831 DAVID b. Moses. [Auctor suspectus. Praeter *Mehlführerum* ap. W³ 507b, neque illius neque operis hucusque offendi vestigium.]

1) מנן דוד *Clypeus Davidis* Comm. in Proverbia 4. Amst. 1683.

DAVID b. Naftali v. David b. Hirsch.

4832 DAVID b. Naftali Hirsch (b. Benjamin b. David Miris b. Naftali Hirsch), seu David Fraenkel, Rabb. Dessau et Berlin.

1) חוספת שיירי Oblatio congregationis et חוספת קרבן *Addimenta residuorum oblat.* Comm. duplex in Talmud Hierosol. Ord. II. N. 2046 (1743).

2) — in Ord. III. N. 2047 (1757).

4833 DAVID Narboni b. Josef [Saec. XII].

שאלות *Quaestiones* 3 astronomicae cum Resp. Abraham Ibn Esra q. v. (1847).

DAVID b. Natan v. David Grünhut.

4834 DAVID Nieto (*sic*, נייטו, alias Neto, Netto) b. Pinchas, Rabb. et Prof. Medicinae. [Natus Venet. A. 1654, mrt. Lond. 10. Jan. 1728. *Rof. Diz.*, ap.

Carmoly, Rist. des méd. 227. Zz. ap. Busch, Jahrb. VI, 89. Epist. pro Nostro A. 1705 v. sub Zebi Aschkenasi.]

1. אש רת *Ignis [est] lex* Controversia contra Nechemja Chajjun 8. Lnd., Thom. Ilive (אייליה) jussu „SSres del Mahamad“ (עזה) 1715. [W³p. 203. 830.]

2. — hebr. et Hisp. sub tit. *Fuego legal etc.* (et „Reflexiones sobre el execrable systema de Nehemia Hya Hayon“ MS.) [W] 8. Lnd. u. s.

3) כינה לעחים v. sub לוח N. 3613 (1717).

4. מטה דין *Tribus Da. N.*, seu כורי חלק ב' *Cusari* P. II. [cf. Jehuda Levi] Controversia contra Karaeos, Cartes. et Copernic. etc. Charta crassa [W 512] 4. Lnd., Th. Ilive,

cum permissione antistitum Maamad (דעה) 1714.

[Dedicatio data 1. Yeard 5472. Cf. *Jüd. Lit.* 457. 466. Cassel, ad Cusari p. XXXII.]

5. — hebr. et Hisp. [W] 8. Lnd. u. s.

6. Pascologia, ovvero Discorso della Pasca, in cui si assegnano le ragioni delle discrepanze vertenti circa il tempo di celebrare la Pasca tra la Chiesa Latina, Greca etc. All' Altezza Rever. Franc. Maria Cardinale di Medici [Ital.] [W³p. 202] 8. In Colonia [Lnd.?] 1702.

4835 DAVID Nunes-Torres (נוניש טוריס). [Rabb. synag. Lusit. Haag., mrt. A. 1728. W 510. De Catalogo librorum suorum cf. Zz. Z. G. 239.]

1. שבט מישור *Virga aequitudinis* [specimen] § 21 (אגדה אגדה חרעסות), contra discipulos Sam. Edels, qui lugentibus permittunt egredi Sabbato primo (cum Notis MS. viri oppositi)

4. s. l. e. a. [Amst. 1707?].

[Exempl. Opp. 4940, unicum mihi notum, continet f. 65-8, binis columnis, lit. minimis, Responsum datum סדר והיחם נקים מה'... חסו לפ"ק. לימן אחד ועשרים et שבט מישור. Liber totus nunquam excusus videtur.]

4836 DAVID Oppenheimer b. Abraham, ex Worms, Rabb. Nikolsburg [1690-1704] et Prag. [Bibliothecae Oppenh. inde ab A. 1683 collector, mrt. 12. Sept. 1736 (Zz. Z. G. 335. 402), cujus vitam vide in *Introd.* ubi de Bibliotheca nec non fusiis de Documentis recensendis, hucusque ignotis. Quoad approbationes etc. hic innuendum tantum est ad prolixiorum quasi *Introd.* ad Comm. Samuel b. Meir in Pent. N. 747 A. 1705 (W³ 475), et ad Notas insertas Indici in Talmud Hieros. N. 2041

DAVID PARDO

- A.1710. — Nostro praeter rem tribuit Metz Novellas ad c. Ascher b. Jechiel q.v. *Blogy*, ס' החיים p.307 cum Nostro confundit homonymum „b. Süsskind“ mrt. 21. Tebet 549!]
- 1] חידושים *Novellae* in loca Talmudica ex libro מועד דוד *Tempus statutum Davidis*, ad c. Jehuda b. Nisan: *Domus Jehudae* q.v. (1698). [De opere magno MS. (cf. W³p.291) v. ad Cod. Mich. 786.]
- 2] חידושים *Novellae* in tract. Baba Mezia et Batra; ad c. Chajjim Benveniste: *Reliqu. Collect. mag.* P.I q.v. (1729).
- 3] סליחה *Prec. poenitentialis* v. N.2943. [N.2944 v. sub Elieser Aschkenasi.]
4. שאלה *Quaesitum* (seu *Responsum*) ex libro נשאל דוד *Interrogatus est David* (§65) de Disputationibus sic dictis חילוקים (vituperandis) 4. s. l. e. a. [ante A.1707]. [Libellus notabilis, citatus a Mos. Chagis הקטח II f.110, Bibliographis ignotus, ff.2 lit. minimis, diversis ut vid. ac opp.6 sq., compactus cum *Opp.* 340F. aliisque libris. — De opere magno MS. v. Cod. Mich. 786.]
- 5.6.] הפלה *Precatio* v. N.3341.3342. [Ad N.3342 spectare vid. „Precum quaedam formula, tempore pestilentiae recitanda... pp.2“ ap. W³p.179, nisi ad opp.4 retuleris.]

DOCUMENTA.

7. איגרת *Epistola* responsoria ad synagogam Brzesc (ברזסק), quae eum ad munus vocaverat, data Nikolsburg fer. III.13. Nisan 1698 (שחזק); edid. discipulus Abraham fol. patente. Dess., jussu Mos. Dessau b. Simcha Bonem. s. a. [1698].
8. איגרת *Epistola* qua congregatio Optimatum Pragensis fer. IV.26. Ijjar 1702 (ביתן et בקדושים) Dav. Opp. ad munus vocat fol. patente. s. l. e. a. [Frag. 1702].
9. *Epistola* responsoria ad synagogam Hierosolymitanam quae 1. Schebat 5461 eum Rabbinum salutaverat, data Vindobonae fer. I.27. Tamnus 1692 fol. patente. Ven. (fer. V. pericope Deut. XXVI. A. מכתב) 1702.

- 4837 DAVID Pardo [sen.] b. Josef, Rabb. Amstel. [W³516.956 et *Jost*, Gesch. VIII, 263 magna laborant confusione, qua non intacti fuimus: *Jüd. Lit.* 454, quam vero ex *Conforte* 43a, 45b, 52a et praef. nepotis solvemus. Pater Josef, natus Salon., dein Rabb. Amst. mrt. 10. Oct. 1619 (*Bar-*

rios ap. W³956), ubi filius munus excepit. Nostri filius Josef Pardo (q.v.), Cantor Londinensis, auctor est verus libri *Mensa pura*, qui ubique (praeter *Nepi* p.83) tribuitur filio, Cantori Londinensi quoque (Nostri homonymo *nepoti*), David Pardo b. Josef. Postremum Surinami in America ca. 1717 mrt. dicit *Ungerus* ap. W³516.]

1. Libro intitulado „Obligacion de los coracones,“ traduzido de Hebraico en lengua Española por D. P. 4. [Amst. 1610]. [Archetypon adscribitur *Maimonidi*! Est revera lib. *de officiis cord.* Bechai b. Josef (q.v.) atque Versio ipsa potius transscripta ex typis hebr., quibus ediderat Zaddik b. Josef Formou q.v. Corr. W.L.L.]

- 4838 DAVID Pardo [jun.] b. Jakob, ex Spolatro (איזשפלטרו). [Mrt. ante A.1796, quo *Asul.* de eo scripsit.]

1. מומור לרוד *Canticum Davidis* in Jos. Karo *Mens.* II, adjectis *Resp.* et *Nov.* 4. Liv. (רב שלום) 1818.
2. משכיל רוד *Didascalicon Davidis* Supercomm. in Sal. Isaki in Pentat. 4. Ven., *Bragad.* (ובהשכיל) [לחכם] *fin. fer.* II.11. *Cheschwan* 521) 1760.
3. ספרי דבי רב *Sifri de-be Rab* Comm. in lib. ספרי [N.3988] f. *Salon* (דוד המלך להרוד) 1804. [Corr. A.1734 ap. *Rebenst.* 154. — Opus aestimatum.]
4. שושנים דוד *Lilia Davidis* Comm. in *Mischnam* — 4. Ven. (וניהי רוד משכיל ו(ה) ע[ס]ו) 1752.

- 4839 DAVID Perls, Cantor Pragensis. [Cf. sub Elasar Perls.] מיםטעמנט v. N.3550 (1705).

- 4840 DAVID de Pina Zarfati (*Gallus*), Medicus Amstelod. [Gener Is. Orobio a Castro. W³.4518c==³513c.] Sermo; p.133 lib. *Sermoens* N.4151 (1675).

DAVID b. Pinchas v. David Nieto.

- 4841 DAVID de Pomis b. Isak, Medicus Spoletanus. [Natus A.1525. Vitam (ex praef. op.1., recus. ap. *Ghirondi* p.84) enarrant *Basnage* IX, 881, *Rof. Diz.* et plenius *Jost*, *Isr. Annalen* I, 211. Annum fatalem frustra quaesivit *Ungerus* ap. II³p.196, omnisciens vero *Carmoly*, *Hist. des méd.* p.151 (et 260): „Il mourut... en 1578 après avoir publié plusieurs ouvrages etc.“!!]

DAVID b. RAFAEL

1. **צמח דוד** *Germen Davidis* Lexicon hebr. et Chald. lingua Lat. et Ital. expositum [tit. quoque triling.] [*W*^{1.3}499] f. *Ven., di Gara.* 1587
- 2] Paraphrasis Ital. et Annot. in l. Kohelet, una c. textu N.218 [*W*¹p.312.³p.196] (1571).
3. Discorso a l'humana miseria e sopra il modo di fuggirla con molti bellissimi esempi ed avertimenti, composto a maggior intelligenza dell' Ecclesiaste da esso autore tradotto e dichiarato [*W*^{1.3}, cf.²p.449*] 8. *Ven., di Gara.* 1572.
4. Enarratio brevis de senum affectibus praecavendis atque curandis, rationali methodo decorata etc.; acc. *Dioclis* Epistola etc. ac scholiis exposita 4. *Ven., ap. Jos. Variscum.* 1588. [ff.82+1. *W*¹p.313.³p.197. In Dedicatione ad Seren. Princ. Pasquale Ciconia et Senatum de Senatu hebr. disseritur.]
5. De Medico Hebraeo Enarratio apologetica etc. 4. *Ven., ap. Jos. Variscum.* 1588. [Tit. plen. ap. *W*³p.196. Opus notabile. Cf. *Jost l. l.* Praemissa est epist. *Aldi Manutii* et *Jeh. Alchalay*, i. e. אלקלעי, corr. *W*³688b.]

DAVID b. Rafael v. David Meldola.

- ⁴⁸⁴² DAVID Rokizan (ראקזאן) b. Abr (אבר).
דברי דוד *Verba Davidis* i. e. לקט דוד *Collectio Davidis* et **אהל דוד** *Tentorium Davidis* Comm. duplex [et Vers. Germ.?] in tract. Talmud. Abot N.1489 (1795).

- ⁴⁸⁴³ DAVID Sabibi (סביבי) b. Jehuda, Salonichensis. [Legatus Palaestinensis Constantinopoli constitutus, v. Nostri praef. ad Sal. b. Aderet: *Generat. Adami* (A.1657). Op.1 composuit Sienae. Aetatis annos plus 90 attigit, v. *Nepi* p.83. *Ghirondi* p.92.]

1. **מני דוד** *Clypeus Davidis* Compend. l. *Vadum Jabbok* Ahron Berechja, cum praef. sua edid. filius Arje Jehuda, per [typogr.] Jakob Chai b. Jos. Kohen, sumpt. variorum [*W*³493c: A.1696] 8. *Ven., Aluise Bragad.* (הוסיף לזאב) *Elul* (הוא ישיענו) *fin. fer. VI.1.* 1704.
- 2] Edid. מפיל נפשה inter Preces varr. N.3259 [*W*^{1.3}520] (1663).

DAVID b. Salomo v. David Altaras et David Gans et David Hannover et David Jachja et David Simra et David Vital.

DAVID Samosc v. D. Samosc.

DAVID b. Samuel v. David Ammar.

- ⁴⁸⁴⁴ DAVID b. Samuel Levi, Rabb. Ostroh. [Gener. Joel Sirks; frater est Isak b. Samuel Levi. *Asulai* I p.46.]

1. **דברי דוד** *Verba Davidis* Supercomm. in Sal. Isaki in Pentat., prelo tradidit gener filii auctoris, Moses b. Isak Osers, qui nonnulla adjecit [f. ב.א. post Ind. errat. f.79], collegit et correxit Ahron b. Jakob Levi, gener Jos. b. Loeb Archisyn. קאוולי (cujus quoque Epilogus) [*W*^{1.3}523., ad.³184d] f. *Dylr., typogr. nova Sabbatai, literis novis (fin. pridie Novennii 450)* 1689.
2. **הנהרות וחידושים** *Animadvv. et Novellae* in lib. *Ordines aurei* (op.4) ex autographo exstante apud Selig ex Kalisch, per filium ejus Meir [*W*³] 8. *Halle,*

in aed. typogr. Mos. b. Abraham (עח) 1710.

[Cf. Cod. MS. *Opp.* 587Q.]

3. **זרב מווקק** *Aurum purgatum* Omissiones ex libro *Ord. aur.* (P.1); edid. Jehuda L. b. Baruch Wahl [*W*^{3.4}]

8. *Dylr., Isachar b. Sabbatai* (נבש המ...) 1725.

- 4] **טורי זרב** *Ordines aurei* Comm. in Josef Karo: *Mens. instruct.* II. q. v. cum Epilogo contra Sabbatai Kohen (q. v.) [*W*^{1.3}] (1646 etc.).

- 5] — (seu **מנן דוד** *Clypeus Davidis*) in Josef Karo: *Mens. instruct.* I [*W*^{1.3}] (1692 etc.).

על א"ה עריין לא נבשר בדפוס בקראקא

„in partem I. nondum perfectum est typis Cracoviae“

*W*¹ concludit, Crac. edi coeptum esse, cum *Sabb.*scriberet; sed liber *Sabb.* editus est A.1680, quum

jam typographia Cracov. annos quievit, ipse vero

Sabb. ad ed. 1692 ex MS. jam putrido se exendisse

ait, unde ad ed. II. A.1732 aliud adhibitum est MS.]

6. — in Josef Karo u. s. III. (sine textu) f. *Wien.* 1809.

[Cum textu ed. *Zolk.* 1754 ap. *Mich.* 1622.]

7. — in Josef Karo u. s. IV. (sine textu), cum Jonae Teomim et Samuel Kaidenover Annot., edid. Zebi [Aschkenasi] b. Jakob, cura propinqui (סוהרין) Sal. Salman סנורדין b. Ahron Isak Säkcl, nep. Jonae Teomim. Charta magna [*W*³] 4. s. l. e. a [*Hamb.* 1692].

[Epigr. Corr. (f.97) opus finitum dicit 11. Schebat

A. במקדש. Locus et A. manu adscripti Cod. *Opp.*458Q., unde in Cat. ms. et ap. *Mich.* 1623. —

Supercomm., stricturas et refutationes quaeras sub

Josef Karo, Sabbatai Kohen, Joel b. Moses et Josef Teomim.]

DAVID b. SCHEMAJA

- 4845 DAVID b. Schemaja Sauger's (וויגער), Pragensis. [W³p.185 „Sogers, quod Judaeorum more legendum est וויגער (leg. וויגער) *Schweigers*,“ unde „Schweigers“ scripsimus *Jid. Typ.* p.79. Sed nunc aliter sentio. „Soger“ (proprie: Sager, i. e. בגיד, *Concionator*) a Judaeis Germaniae occidentalis pronunciat „Sauger,“ fuit ergo pater Concionator. — Auctor noster, sane „literarum rudis“ (*Wib.*) varia edidit vel redegit, passim antea edita suis (?) auxit, quae *W* dispersa recenset, non sine gravibus quoad locum et Annum erroribus, repetitis partim, ubi de Nostro agit ¹3525. ³489b et ³492c, ubi nomen David b. Tamim (שמעיה pro טמים)! Breviter hic meminisse juvabit quae nobis innotuerunt operum a Nostro editorum, quorum locis emendatt. bibliogr. quaeras. Praeterminandum non est, Nostrum, sec. *W*, A.1698 *Fürthi* בהנהגת N.2624 edidisse, caetera omnia *F. a. M.* lucem viderunt, scil. A.1700 N.3255, et Reuben Hoshke: *Deliciae Sabb.* q.v.; A.1702: סגולות [auctore Jehuda di Modena q.v.] et סדר השלוח N.2615 (cum Chronost.1672), A.1708: Jakob: *Zahalon Marg. bona* (q.v.) et סדר החתונה N.3173. [Quae affert *W*³p.184 (592): MS. פהרן חלומות ex Hebr. לשון הקודש non est liber!] Isak Loria et פרשיות (cf. N.3976), certe proelo paraverat, sed ejus nomine excusa nondum offendimus.] — Cum N.3647 recensere, ipsum *Schudt* non prae oculis habuimus, ubi ed. PR. (*F. a. M.*) recusa; ibid. vero tit. קינה (a *W* effectus) non offenditur. In tit. (p.64) ad nomen auctoris additur: הושב כק' קרניבור; incola synagogae Kroneburg,“ ut in fine (p.73): „wohnhaftig in Kroneburg;“ Annus jam eodem modo iisdemque verbis exprimitur, ac in ed. repetita, unde puncta diacritica ejecta esse conjecerim; A.1712-4 ed. repetitae ad A.1712 restringendus vid.]

קלאגליד *Klaglied* (Elegia de incendio *F. a. M.* A.1711 Germ.), v. sub ליד N.3647.

4846 DAVID Schemarja b. Abraham.

1. הורה אמת *Lex veritatis*, Compend. lib. *Sohar* cum Glossario etc. 4. *Salon.* (fer. VI.14. *Schebat* 364-fer. III.1. *Tjjar* 365) 1604-5. [*W*^{1.3}*165 auctorem vocat: Abraham Schemarja, qui est pater; Metz (*Opp.* 912Q.) הוכחה *Admonitionem* adjicit, forsán legendum est: ספחחות „Indices.“]

- 4847 DAVID (Tebale) Schiff [sen.] Kohen, Antistes (פ'י) *F. a. M.* [Nescio an idem sit Teble Fulden-sis, qui A.1680 *F. a. M.* corr. Samuel Edels: *Nov.* et A.1687 Jakob Levi: *Ritual.*] Auctor fertur *Continuationis* seu P. III. lib. *Germen Davidis* David Gans q.v. [*W*¹668] (1692 etc.). [Qui auctorem dicunt David di Lara (*W*¹p.294) nomine „David Kohen“ seducti sunt.]

4848 DAVID (Tebale) Schiff [jun.] Kohen, Rabb. Londinensis.

1. לשון זהב *Lingua aurea* II Ptes. ¹) Resp., Nov. et Conce., ²) Exposit. in Mischnam; redegit Gabr. Adler Kohen, adjecitque patris Mard. Adler: Commentat. *Alae aquilarum* atque nonnulla sua et fratris majoris Baer f. *Ofb.* 1822. [P. I. A. ויהן לו הכהן, P. II A. בכל דרכיו משכיל, ubi ergo alterum *Qud* magnum esse debuit, fin. 3. Kislev 583, sed exeunte A.1822.]

DAVID Schweigers (*corrupt.*) v. David b. Schemaja Saugers.

4849 DAVID Sered (סערער, Szered, in Hungaria), seu Israel David b. Mardochoi Margalioth Jafe.

1. חזון למועד *Visio tempore statuto* Liber 4 ppt. ¹) Novellae haggadicae scientificae (ע"ד המחקר) et Methodus astronomiae, ²) de Calendario, ³) de die festorum secundo, ⁴) de systemate Maimonidis sec. Ptolomaeum 8. *Pressburg.* 1843.

4850 DAVID Ibn abi Simra (?) b. Salomo. [Nomen vulgo scribitur זמרא vel זמרא, sed forsán rectius *Zamiro* (זמירו) sic, non זמירו ut *Asul.* minus exacte ex Ibn Susan et cf. Litbl. IX, 574: Mandil etc., ubi זמירו hebr.). Isak Akrisch (q.v.) in praef. ad Comm. in Cantic. (ca. 1577) narrat, Nostrum, postquam 40 annos in Aegypto, 20 in Palaestina, Hieros. et Zafatae, „regnaverit,“ postremo loco naturae concessisse. Formula נר"ו ergo, ap. Isachar Ibn Susan ed. 1579 f.70, quae vivis adjicitur, ex ed. I (A.1564) retenta vid. A nonnullis (*Conforte* 36b) 110 Annos vixisse fertur. — Opp. recensionem, quam dedit *Wunderbar*, Litbl. IX, 499, non prae oculis habeo.]

- 1] מדררי נמרים *E montibus pardorum* Index [*Sabb.* *W*¹490] 4. Ven. 1606.
2] כללי הנמרה *Regulae (methodol.) Gemarae*, ap. Abraham Akra: *E montibus pardorum*

DAVID TEBLE

- q. v. (1599).
[*W*^{1.3}490, a *Sabb.* (hicque a *Bart.*) deceptus, his errat.]
- 3] **כתר מלכות** *Corona legis* Hymnus ad instar homonymi per Sal. Ibn Gabirol; ap. Moses Chagis: *Lux primogen.* q. v. (1703).
[*W*^{1.3}, cf. Citata: *Jüd. Lit.* 460.]
- 4] — insertis exposit., cap. 7 ap. Elia Kohen: *Virga castigationis* q. v. (1712 etc.).
5. **מגן דוד** *Clypeus Davidis* Expositio alphabeti hebr. kabbalistica, ex MS. David Oppenheimer [994 Q.] edita
4. *Amst., Ascher Anschel* (חער[ר]ן) 1713.
[*W* 490=¹524; ad.¹808.³1532 p.748.]
6. **שאלות ותשובות** *Quaes. et Responsa* [postea P.I. dicta], edid. Rafael Chajjim cognomine סופניו ex familia Nearim [*W*^{1.3}490; ad.³1914]
f. *Liv., Jedidja Gabbai* (inc. *Kislew* ביה) 1651-2.
7. — (Collectio secunda, bipertita) f. *Ven.*,
(ביום ההוא יהיה י"י אחד ושמו אחד) 1749.
8. — „P. III.“ ex Cod. MS. [*Mich.* 784?] f. *Fürth.* 1781.
[Cf. Cod. *Vindob.* XIV p.23 ap. *Goldenthal*.]

DAVID Teble. [Tebale ex ipsius nominis David Diminutivo in Germania meridionali frequente: *Dāvidle corrupt.*, unde ad id nomen in ordine alphab. non refertur; cf. David b. Benjamin, David Brzescer, David Chassan, David b. Jakob.]

⁴⁸⁵¹ DAVID Theodor (טעאדאר).

- 1] Vers. Germ. et Comm. in Haftarat nonnulla, una cum textu N.930 (1791).
- 2] **חשוכה** ad Wolfsohn de nominibus Jud., et Stricturae ad Perez: critica in Wolfsohnii disstt. de fluxu et refluxu; VI,279.334 collect. מאסף N.3713.

⁴⁸⁵² DAVID Vital, Vidal, b. Messer Salomonis Medici. [Gener David Kohen Coreyrensis (q. v.), exsul Patras A.1532, vixit adhuc A.1546. *Asul., Conforte* 34a.b. (*Carmoly*, Hist. de méd. 166, qui p.136 de patre etc. narrat). *Zz. Z. G.* 231. *Jellinek*, Litbl. VII,198. *Luzzatto* ap. *Polak*, Oostersche Vandel. p.64, qui Nostrum ex familia Vital Calabriana suspicatur; *Nepi* p.83. *Ghirondi* p.84. *Deutsch*, Catal. p.60 (v. „Berichtigungen“) et *Goldenth.* p.75. *Gg. Ztsch.* III,285 n.21 et cf. ad. Cod. *Bisl.* 53.]

- 1] **הלכות בריקה** *Regulae inspectionis* sec. Mai-

monidem brev. rhythmis [petitae ex op.3] incip.: אני ריאה אני מראה כשרוחי וטרפוחי ad c. Jakob Weil: *Regulae etc.* q. v. (1570.1682).

- 2] — (sub tit. שיר חרוז במשקל *Carmen rhythm.*); ad c. Benedictionum N.2619.2657 [scil. ad c. הלכות שחיטה N.3467] (1687.1712).

3. **כתר חורה** *Corona legis* De 613 et 7 praeceptis [quibus includitur op.1, cum figuris pulmonis] *Carmen*, ex apographo Abraham b. Mos. Artae 4. *Constant., Elieser Soncino* (הרצו) 1536.

[*Corr. W*^{1.3}489; v. *Rof. Ann.* p.38 n.244 (*Zz. Z. G.* 223); v. *Luzz. l. l.* Opus apud privatos non frequens.]

4. **מכתם לדוד** *Carmen aureum Davidis* De 13 articulis fidei sec. Maimonidem carmen; acc. בקשת הה"ץ *Petitio litterarum He*, quibus 1000 voces singulae incipiunt, per cognatum Chajjim [b. David] Kohen, cura Eliae Levitae

8. *Ven., Guistiniani. Elul* 1546.

[*W*^{1.3} cf.⁴ (sed MS. allatum est *Opp.* 275Q. auct. David Ulma); cf. *Dks.*, Litbl. VII,780 (*Jüd. Lit.* 422). *Luzz. l. l.* *Carmoly l. l.* p.166 A.1550 („quatorze ans plus tard“) effluxit; cf. *Erundem* Litbl. XI,272.]

⁴⁸⁵³ DAVID Viterbi, Mantuanus. [*Rof. Diz. Sara-val* 1131.]

1. **אם למסורה** *Mater Masorae* de Masora [anon.]
4. *Mant., Rafael Chajjim Rofe de Italia* (חקה) 1748.

DAVID Zarfati v. David de Pina.

DAVID b. Zebi v. D. Friedrichsfeld et David Hurwitz.

DAVID (Ibn) v. Johannes Hispalensis.

⁴⁸⁵⁴ DAVIDS (Arthur Lumley).

1. A Grammar of the Turkish language; with a preliminary Discourse, a vocabulary and extracts 4. *Ind.* 1832.
2. Grammaire turque etc., traduite de l'Anglais par Sara Davids, mère de l'auteur 4. *Ind.* 1836.

⁴⁸⁵⁵ DEBORA (seu Devora) Ascarelli. [Uxor Josef Ascarelli, corr. אסקולי ap. *Ghirondi* p.76.] Italice vertit Moses Rieti: *Habitaculum orantium* q. v., adjectis Bechai b. Josef: *Admonitio*, Nissim b. Jakob: *Confessio magna* et פיר עבודה atque carminibus nonnullis Italice [*W*^{1.3}165] (1601)

D E L A C R U T

DELACRUT, DELAKRUT, v. Matatja
Delacrut et Josef b. Matatja.

⁴⁸⁵⁶ DELGADO (Isaac, seu Isak).

1. A new English translation of the Pentateuch
with a Comm. 4, *Lnd.* 1789.

DELISKAS (*corrupt.*) v. Jakob d'Illeskas.

⁴⁸⁵⁷ DELITZSCH (Franz). [Lipsiensis, dein Prof.
Rostockii, nunc Erlangae. Cf. *Jüd. Lit.* 469b.470b.
et cf. Irmischer: *Catalogus*.]

1. Zur Geschichte der jüdischen Poesie vom
Abschluss der heiligen Schriften des alten
Bundes bis auf die neueste Zeit

8. *Leipzig.* 1836.

[Cf. ספרא N.1372, Aristobul et Ezechiel poeta.
— De libro cf. *Geiger*, *Ztschr.* III,377; *Litbl.* II,233.]

2. Wissenschaft, Kunst und Judenthum. Schil-
derungen und Kritiken 8. *Grimma.* 1838.
[P.286-306 recensentur opera hebr. Exjudaeorum.]

3. *Jesurun*, sive prolegomenon in Concordantias
vet. Testamenti a Jul. Fuerstio editas, libri
tres 8. *Grimmae.* 1838.

- 4) Prolegomena ad Moses Ch. Luzzatto: *Turris
munita* q. v. (1837).

5. *Catalogus libror.* MS. qui in Biblioth. Senatoria
civitatis Lipsiensis asservantur, edid. Aem. G.
R. Naumann. Codd. orient. descripserunt H.
O. Fleischer et [Hebraeos] Fr. Delitzsch. [Addit.
adjecit L. Zunz.] 4. *Grimmae.* 1838.

- 6) Notae, Introd. etc. ad Ahron b. Elia: *Arbor
vitae* q. v. (1841).

DELLA ... vide sub voce nostram sequente,
ut della Torre, della Volta v. sub Torre,
Volta.

DELUGTAS v. Samuel b. Moses.

⁴⁸⁵⁸ DENIS [Dennis, John?].

Carmen hebr. (ספרות העם); p.99 ap. M. Lette-
ris: *Verba carminis* q. v. (1822).

DERNBURG v. Hirsch Dernburg.

⁴⁸⁵⁹ DERNBURG, sen Derenbourg, (Josef) Dr.
phil. [nunc Parisiis].

1. Fables de Loqman le sage, le texte revu etc.,
accompagné d'une version Française et des
notes, et précédé d'une introduction sur la

personne de Loqman etc. 8. *Brl. et Lnd.* 1847.

- 2) Leben und Wirken des Maimonides, von Pet.
Beer; I,97.109.210.414 ap. Geiger: *Zeitschrift*
etc. q. v. (1835).

- 3) החורר והפילוסופיה Thorah u. Philos. etc. v.
J. S. Reggio; II,331 ap. Geiger *ib.*

- 4) Mittheilungen aus der Leydenschen Univer-
sitäts-Bibliothek; III,277,IV,12 ap. Geiger *ib.*

- 5) Das Wesen des Judenthums nach seinen
allgemeinsten Grundzügen; IV,12 ap. Geiger *ib.*

- 6) Die Schriften des Isak ben Juda Giath
[Gajat]; V,396 ap. Geiger *ib.*

- 7) Ueber das letzte Paschamahl Jesus; I,175
Orientalium edd. Juynboll etc. [8. *Amst.* 1840].
[Recus. in *Litbl. des Orients* 1841.]

- 8) Beiträge zur aeltern Grammatik der hebr.
Sprache; II,99 *ib.* [8. *Amst.* 1846].

⁴⁸⁶⁰ DESHOULIERES (Antoinette).

Les moutons, hebr. J. S. Bik q. v. (1825).

DESSAU v. Mos. Mendelssohn et Mo-
ses b. Michael et Salomo b. Jehuda.

⁴⁸⁶¹ DESSAUER (J.H.) Dr.

1. לשון רבנן *Leschon Rabbanan* oder gedraeng-
tes, vollständiges (!) aramäisch-chaldäisch-
rabbinisch-deutsches Wörterbuch des Thal-
muds, der Thargumim und Midraschim etc.

8. *Erlangen.* 1849(?)

[Forsan tit. tantum novus ad ed. 1838?]

⁴⁸⁶² DETMOLD (Isak).

הנולד והנער (latro et puer); V,78 collect. נאסף
N.3713.

DEUTSCH v. David Deutsch et Mar-
dochai Deutsch.

⁴⁸⁶³ DEUTSCH (David), Breslaviae. [Postea Rabb.
Mislowitz? cf. Deutsch *Isr.*]

מלכה ושלם או מוח האם (Milca et Schilleim seu
mors matris) ex Germ. [*Gessner?*]; XII,140 col-
lect. בכורי העמים N.3429.

⁴⁸⁶⁴ DEUTSCH (Israel), Rabb. zu Beuthen und
DEUTSCH David Rabb. zu Mislowitz.

1. Rücksprache mit allen Gläubigen des rabbin.
Judenthums über die Brochüre: Ansprache
an meine Gemeinde v. Dr. Abr. Geiger Bress-
lau 1842 8. *Bressl.* 1843.

DEUTSCH

4865 DEUTSCH (Simon), [Nikolsburgensis, nunc Parisiis.]

1. Die handschriftlichen hebräischen Werke der k. k. Hofbibliothek zu Wien beschrieben von Alb. Kraft und S. D. 8. Wien. 1847.

[Stricturas v. in continuatione per Goldenthal; et cf. *Jüd. Lit.* p.469.]

DEUZ v. Elia Deuz.

DIAS, DIAZ v. Benjamin Diaz.

4866 DIK (Eisak Meir), Wilnensis. [Nomen mihi indicavit Editor.]

מסכת עניות *Tractatus paupertatis*, ad instar tract. Talmudici, satyricæ cum introd. S. Sachs; p.8 collect. *Alae columbae* q. v. (1848).

4867 DIOCLES.

Epistola ad Antigonum Asiae Regem pro tuenda valetudine cum scholiis David de Pomis q. v. (1588).

DIONYSIUS v. Benjamin Mussaphia.

DISBEK v. David Disbek.

4868 DMITRI (ДМИТРИ).

Голубодикъ (hebr. הדינה); p.42 ap. Sal. Salkind: *Carmina Salom.* q. v. (1842).

 DOB, quae hic desiderantur v. sub Baer [i. e. *ursus*; Vers. Germ. vocis Dob] vel sub Isachar, et v. Abraham b. David Plahm.

4869 DOB (Baer) b. Arje Loeb Levi ex דאלכניאר in Lithuania.

ביאור מחל' הללו אורין (Expositio loci Talmud. tract. Erubin); II,24 collect. מאסף N.3713; recus. III,41 collect. בכורי העהים N.3429.

DOB (Baer) Günzburg v. D. Günzburg.

4870 DOB (Baer) Hurwitz Levi b. Jehuda, ex Kamniec (קאמיניק). [Mrt. Grodno. Jam A.1736 edid. avi laudandi lib. alium.]

Cum Additt. suis redegit avi Zebi Hurwitz b. Josua: *Specularia lucentia* q. v. (1776).

4871 DOB (Baer) b. Jehuda.

1. שיר הדש *Carmen novum* Comm. in Canticum

Canticorum 8. Wiln. (קסה) 1800.
[Typogr. וועלכעס קאנאניקא ווילענסקיענא ווייפאטא
'מיסוקיענא אפטיארא קאנסיסט']

4872 DOB b. Schraga ex Lesla, seu Pin.

1. נחלי דבש *Rivi mellis Meditationes ex Maimonide etc.* 4. Brl. (fer. VI.5. Elul) 1832.

4873 DOB (Baer) b. Uri Schraga Pheibel Judicis Lissae, Pressburgensis.

1. באר טוב *Puteus bonus* Nov. in tractt. Talmud. Pesachim, Beza, Megilla, Sabbat et Collectanea f. Alton., Ahron b. Elia Kohen (בחדש אה צום רביעי יהיה לששון ולשמחה) 1737.

DOBROWNA v. Uri b. Salomo.

DOBRUSCHKI v. Moses b. Salomo.

DONASCH = Dunasch q. v.

4874 DONATUS (Franc.), Ord. praed. Theol. et Orient. Lingg. Prof. [A.1635 a Mauris capite truncatus. *W*^{3,4}1859d.]

1. הפוחי זהב *Poma aurea* Hebraicae linguae in 3 opuscula distributa. Primum est de Accentibus; secundum de Abbreviaturis; tertium doctrinam Christianam Hebraico sermone conscriptam, variasque sacrarum rerum versiones [scil. הלמוד משיחי *Doctrina christiana* i. e. Catechism.,²⁻²⁰ Oratio dominica etc. ex N. T. et Apocryph., denique: Salomon b. Gabirol: *Diadema Regium* cum Vers. Lat. p.214-39] etc. 4. Rom. 1618.

[Recens. uberiores v. ap. *W*³, qui ed. 1623, praeter nostram, sec. *Quetif* (*W*⁴) citat suspectam.]

DONOLO v. Sabbatai Donolo.

4875 DORT (Leop. Imman. Jak. van).

Chronica Judaeorum Cochlin Belgice versa, ex qua Germ. per Ritz, exque eo hebr. (cum Annot.) per N. H. Wessely q. v. (1790.1793).

4876 DOVE (John).

1. The importance of rabbinical learning, or the advantage of understanding the rites, customs etc. of the Thalmudists considered, occasioned by Mr. J. Gills preface to his Comm. on the N. T. [Anon.] 8. Lnd. 1746.

DRIESEN v. Moses A. L. b. Samuel.

DROBITSCHER v. Israel N. b. Josef.

DRUSIUS

⁴⁸⁷⁷ *DRUSIUS*, seu *Drieschius*, (Jo.) [*Pater*], Alde-
nardensis, Hebr. lit. Oxonii, Lugd. Bat. et Franek.
Prof. [Mrt. A.1616. Zz. Z. G. 11.]

1. In Psalmos Davidis veterum interpretum quae
exstant fragmenta (pp.36) [desid. ap. *W*²p.1406]

8. *Antw.*, *Offic. Chr. Plantin.* 1581.

2. Alphabetum Ebraicum vetus etc., centum sen-
tentiae veterum sapientum triplici caractere,
Ebraico, Latino, Graeco etc. omnia notis
illustrata 4. *Franek.* 1587.

[100 Sententiae „petitae sunt ex *Proverb. Salom.*,
Ben Sira et *Pirke* [tract. Talmud.] *Abot* breves
admodum et sine Comm.“ *W*²p.1371, ubi et ed. 1609
(*Saraval* 389), quae sola ap. *Dukes*, Rabb. Blumenl.
p.64. Ad Ben Syra (cf. N.1369) versio Lat. e. g.
„Honora medicum priusquam indigeas ejus,“ ap. *Fagium*
(N.1366): „antequam eo opus habeas.“]

3. Apophthegmata Ebraeorum ac Arabum e variis
auctoribus collecta Latine reddita cum brev.
Scholiis 4. *Franek.* 1591.

4. — 4. *Franek.* 1612.

[Apophth. Hebr. III capp.: ¹) ex tract. *Abot* et *Ben Syra*
(v. N.1370), ²) Dicta ton LXX ex hist. Aristaeae [re-
cus. in Opuscc. vet. Graecor. J. C. Orellium, 8. *Lips.*
1819-21 v. Cat. Bibl. Bodl. II, 746b.901b], ³) ex *L.*
Selecta margaritar. [Sal. b. Gabirol]. Omnia Lat. tan-
tum, atque sic recusa A.1714 per *Fabricium*, v. *W*²
p.1371.]

5] Versio Lat. et Scholia ad proverb. Ben Syra,
una cum textu N.1367-8 (1597 etc.).

6. — (Lat.) p.29 ap. Corn. a Lapide: Comm. in
Ecclesiast. (f. *Antw.* 1634).

7. — ap. Jo. Eus. Nieremberg: De origine Scrip-
turae X,9 (f. *Lugd.* 1641).
[*Alias praeterea recenset edd. W*¹p.263.]

8] *Adagiorum Ebraic. decuriae aliquot antehac*
nūquam edita; ad calcem op.5 N.1367 (1597).
[*W*²p.1371. Alia partim ad lit. hebr. spectantia v.
in Cat. Bibl. Bodl. I, 746a; in Dissert. de Hassidaeis, ed.
1603 etc. (Catal. ib. 746b.) exstat caput ex Josip-
pon Latine (*W*³p.388). — Vide quoque *Drusium*
fil. op.2.]

⁴⁸⁷⁸ *DRUSIUS* (Jo.), *Fil.*

1. Lachrymae J. D. tribus carminum generibus
expressae in obitum Jos. Scaligeri, Jul. Cae-
saris a Burden filii; hebraice 4. *Franek.* 1609.

2] *Nomenclator* Eliae Levitae in ord. alphab. re-
ductus etc. (cum censura et Comm. Jos. Dru-
sii patris) q. v. (1652).

⁴⁸⁷⁹ *DRYANDER* (Jo.).

Liber de nativitatibus Abraham Ibn Esra q. v.
op.78 (1537).

DSCH... (= ج) v. sub G....

DUBNO v. Jakob Dubno et Salomo
Dubno.

DUE... v. Dū...

⁴⁸⁸⁰ *DUKES* (Jecheskiel), Mercator Tarnopol.

Epistola ad J. S. Reggio; I, 182 collect. *קדם חסד*
N.3595.

⁴⁸⁸¹ *DUKES* (Leopold, seu Jehuda Loeb b. Zebi
Hirsch), Pressburgensis.

1] *אוקספורד נני* una cum H. Edelmann
q. v. (1850).

2. *נחל קרומים Rivus antiquitatis* Dissertt. et ex-
cerpta ad historiam poeseos hebr. II fascice.
8. *Hannover.* 1853.

3. *קובץ על יד Kobez al Jad*, Proben lexicali-
schen synonymischen und grammatischen In-
halts, aus verschiedenen Handschriften ge-
sammelt, erläutert und herausgegeben. Erstes
Heft. [Specimina hebr. ex Menachem b.
Salomo q. v.] 8. *Esslingen am Neckar.* 1846.

4. Adjecit varia ad ben Ascher: *Comm. de Masora*
q. v. N. ⁴⁴⁶³ (1846).

5] *Varia in collect. בכורי העתים N.3429. על מאמר*
חז"ל מברכין על הרעה [aetatis A.13 auctoris] carmen sec.
German. IV.168. — *לארבע ערות ח"י האדם* [monogr.
VI.69.]

6. Ehrensäulen und Denksteine zu einem künf-
tigen Pantheon hebräischer Dichter und Dich-
tungen, mit hebr. Beilagen und deutschen
Uebersetzungen [Salomo b. Gabirol und Je-
huda Charisi] 8. *Wien.* 1837.

[Cf. *Luzz.* כ"ח III, 181. *Geiger*, Ztsch. III, 394 et
Litbl. II, 233.]

7. Moses ben Esra aus Granada, Darstellung
seines Lebens und literarischen Wirkens, nebst
hebr. Beilagen und deutschen Uebersetzungen
8. *Altona. s. a.* [1839].

8. Zur Kenntniss der neuhebräischen religiösen
Poesie. Ein Beitrag zur Literaturgeschichte,
nebst hebr. Beilagen 8. *F. a. M.* 1842.

[Append. vel omissiones hujus libri dedit auctor in
dissert.: „Ueber die äussern Formen der Piutim,“
Litbl. IV, 337 etc., et „Bibliogr. Notiz über verschiedene
Ritualien etc.,“ ib. V, 218 etc., cf. *Jüd. Lit.* 428.]

DUNASCH b. LABRAT

- 9] Literaturhistorische Mittheilungen über die ältesten hebr. Exegeten, Grammatiker und Lexicographen. Nebst hebr. Beilagen [Grammatische Werke des R. Jehuda Chajjug etc.], i. e. Bd. II. III. der Beiträge zur Geschichte der ältesten Auslegung etc. von H. Ewald u. L. D. q. v. (1844).
10. Rabbinische Blumenlese, enthaltend: Eine Sammlung, Uebersetzung und Erläuterung der hebr. und chald. Sprüche des Sirach, talmudische Sprichwörter, Sentenzen und Maximen, nebst einem Anhang: Leichenreden, und einem Glossar 4. *Leipzig*. 1844.
11. Zur rabbinischen Spruchkunde. Eine Sammlung rabbinischer Sentenzen, Sprichwörter und sprichwörtlicher Redensarten 8. *Wien*. 1851.
[Anhang I (p.71): Bibliographische Notiz über verschiedene ethische Werke; cf. Litbl. XI, 434-567. Anhang II (p.87): Vulgaire Sprichwörter etc., ut magnam partem ipsius libri, jam antea ac supplem. ad op.10 dederat auctor in Litbl.]
12. Nachbiblische Geschichte der hebr. Sprache. Heft I. Die Sprache der Mischna lexicographisch und grammatisch betrachtet 8. *Esslingen*. 1846.
13. *Introduction historique* [aux Proverbes]. Vol. II. Bibl. hebr. Gall. N.995 (1847).
[Plurima cstant Nostri Dissertt., et Excerpta, praesertim ad hist. liter. hebr., in Litbl. IV-XII.]

4882 DUNASCH b. (Ibn?) Labrat, seu Librat (לבראט), el Bagdadi, el Fasi, seu Adonim Levi Babli. [Saec. X.². — Nomen arab. ap. *Munk*, Notice sur Aboulw. p.63 (cf. p.50) ex *Mos. Ibn Esra*, cujus lib. vid. sub tit. אשכול הכופר affertur ab Abr. Sacut (Cod. MS. Bodl.) ap. *Dukes*, נחל קדושים p.5, ubi: אלבנרדי שורש אלבנרדאי אלאל אלפאסי pro Arab. אלפאסי הנשיא, i. e. origine Bagdadensis, patria Fessanus. Nomen לבראט gentilium habui *Jüd. Lit.* p.427 n.23 contra *Luzz.*, qui id ad patrem refert, propter בר. Nomen דונאש seu דונאש (Luzz. Litbl. IX, 550, non „Donasch“) = دوناش „dominus hominum“ unde hebr. אדוני; v. *Jüd. Lit.* p.415 ubi scriptores de Nostro, qui hebraice scripsit (v. *Rapap.* ad Parchon p.Xa, et *Dukes*, Beitr. p.5, corr. *Delitzsch*, Z. G. d. h. P. p. 221, ubi . . . 521! *Fürst*, Litbl. X, 516). — Introd. in *Stricturas* (השקפה) Nostri in *Menachem Ibn*

Saruk ex Cod. *Leyd.* non optimo (v. *Dukes*, ib. p.154; *Luzzatto*, Kerem Chemed IV, 79, Biblioth. 64b) dedit *Dernburg* ap. *Gg. Ztsch.* III, 278; partem generalem carminis (et specimina) v. ap. *Dukes*, Litbl. IV, 228 sq. et rursus ex Cod. alio per *Luzz.* ap. *Phil. Luzzatto*, Notice sur Abou Jousouf Hasdai, p.63, partim Gallice ib. p.24; cf. *Franckel*, Mtschr. I, 451. Totum opus una cum *Saruk* et arbitrio Jakob Tam (cf. Cod. MS. *Opp.* 1372 Q., ubi המקרא נעמי corr.) jam sub proelo sudat. — Acrost. Dunasch ferunt 2 *Hymni* inter Benedd. excusi, incip. דרור יקרא et דוי הסר וגם הרון (suppl. *Heidenheim* de Pijjutim, corr. *Dukes* l. l. p.7), aller procul dubio in Cod. *Rof.* 852, ubi diserte „ben Librat.“ — Miram videbis ap. *Bart.* et W 528 (cf. 172) auctorum, nominum et operum confusionem.]

Animadversiones in Saadja Gaon refutatae per Abraham Ibn Esra: *Lab. superbum* (op.69) q. v. (1838.1843).

[Animadvv. ipsarum Cod. MS. unicus ap. *Luzz.* (Litbl. VII, 678, Biblioth. p.11), ex quo ergo excerpta ap. *Geiger*, Mos. b. Maimon p.42.43.]

DUNASCH b. Tamim, v. sub Isak Israeli sen.

DURAN v. Propariat Duran et Salomo Duran et Simon Duran et Zemach Duran.

DÜREN v. Isak Düren.

4883 DUSCH (Jo. Jak.).

- 1] Moralische Briefe zur Bildung des Herzens, Brief 12, hebr. per ש.ו. (Zebi H. Glogau?); V, 240.274.313 collect. מאסף N.3713.
- 2] — אנה מוסר השכל אל איש (Epist. (דישא) hebr. ap. Isak Kandia: *Generationes Moses* q. v. (1829).

4884 DUSCHAK (Hirschel) ex Trietsch (מריש) in Moravia.
במורי העמים (Meditatio); VI, 44 collect. N.3429.

4885 DUSCHAK (Jacobus).

1. Observationes geographico-medicac. Dissert. inaug. 8. *Pesth.* 1846.

DUSCHAK

⁴³⁸⁶ DUSCHAK (M.) *Dr.*, Rabbiner in Aussee [Moravia].

1. Umriss des biblisch-talmudischen Synagogen-

Rechtes . . . . . 8. Olmütz. 1853.

DUSCHENES v. Gedalja Duschenes.

EBEN=Ibn q. v.

EBENARE (*corrupt.*) v. Abraham Ibn Esra.

⁴⁸⁸⁷ EBER (עבר) b. Petachja Ungarischbrod [Pseudon.?).

1. מראה הכתב כלשון אשכנז וראשי חכמה
Demonstrans (seu Speculum) scripturae Germ. et Abbreviaturae Institutio scribendi etc. [W³1760e]
8. s. l. e. a. [in Germania ca. 1717].

[Libellus plagiarius decurtatus ex homonymo per Chajjim b. Menachem q. v. *Serap.* p.13 n.206. De-
lendus ap. *Zz. Z. G.* 449.]

⁴⁸⁸⁸ EBERTUS (Jac.). [Mrt. 5. Febr. A.1614, aetatis
65. *W³1015[a].*]

1. Scitorum Talmudicorum centuriae II, edid. filius
Theod. 4. *F. a. O.* 1627.

[*W²p.*1371. *Opp.* 220Q.]]

2] Vers. Lat. Hai Gaon: *Instit. etc.* q. v. (1597 etc.).

3] Tetrosticha Hebr. in textus Evangelicos; p.267
ad c. poet. Hebr. Theod. Eberti q. v. (1628).
[*W³1015(a).*]

4] — XXXI,1 thesauri Ugolini q. v. (1766).

⁴⁸⁸⁹ EBERTUS (Theod.) Jacobi fil.

1. Poetica Hebr. harmonica rhythmica metrica,
praeceptis, commentariis, regulis et exemplis
declarata [*W³4667d*] 8. *Lips.* 1628.

[Cf. Ebertus (Jac.) et Hai Gaon op.10. — Ex-
stant carmina nonnulla Lat. ex Praec. festiv. *W²p.*
1343.]

2] — XXXI,1 thesauri Ugolini q. v. (1766).

⁴⁸⁹⁰ ECKARTSHAUSEN (Karl, Freiherr von).

De timore Dei, hebr. per Abr. Goldberg
q. v. (1822).

EDELES v. Samuel Edels.

⁴⁸⁹¹ EDELMANN (Zebi Hirsch b. Mardochai), seu
Chen-Tob (חנן טוב). [Typographus antea Königs-

bergi, cf. N.984.986.2381-2.]

1. גנוי אוקספד *Thesauri Oxford*, Collectio Car-
minum auctt. Jehuda Levi, Salomo b. Gabirol,
Moses Ibn Esra, Abraham Ibn Esra, Chijja
el Daudi (?), Levi [b. al Tubban?], Jehuda al
Charisi, Isak [Ibn Crispin]; ex MS. Bibl. Bodl.
cum Annott. etc. edidd. H. Edelmann et L.
Dukes; acc. Vers. Angl. [tit. *Treasures of Ox-*
ford, seorsim] per M. H. Bresslau

8. *Lnd.* 1850.

[F.41-4 primum adjecerat B. Goldberg Hymnum Isak
b. Reuben Barcelioni, qui in expl. meo adest; pp.1-8
in nullo expl. exstant.]

2. דברי חפץ (*Verba desiderii*) Dibrey Hephhez
„Acceptable words“ or extracts form unprinted
works of eminent hebr. authors selected from
ancient MS. etc. in 4 parts. P. I. [auct. Jehuda
al Charisi, Salomo b. Massal-Tob, Levi b.
Gerson, Salomo b. Aderet, Jehuda Levi, Je-
huda Sarko, Saadja Longo, Salomo b. Gabi-
rol, Salomo Bonfed, Josef Ibn Akinin, Salomo
da Piera] [tit. tantum hebr. et Angl., caetera hebr.]

8. *Lnd.* (עץ להננה) 1853.

[Quae Edit. p.III de Cod. MS. Bodl. temere refert, non
omnino ita sunt, v. Introd. nostram ad Jeh. I. Tibbon
p.XI.]

3. דרך טובים *Via bonorum* contin. Jehuda Ibn
Tibbon: *Testam.* et Mos. Maimonidis(?) ad filium,
Proverbia sapientum, atque Excerpta ex Isak
[Ibn Crispin] et Josef Kimchi: *Sichus sanctus*; ex
MS. Bibl. Bodl. primum [seu: antea] exarata;
acc. [seorsim sub tit.: *The path of good men*]
Vers. Angl. [per M. H. Bresslau] 8. *Lnd.* 1852.

[Tit. ambiguus; ex MS. enim adjecta sunt tantum
excerpta p.23-32, caetera ex ed. Berol. per M.
Steinschneider non exacte recusa, v. sub Jehuda Ibn
Tibbon, ubi etiam de introd.]

4. עלים למבחן *Folia ad inquisitionem* Observv.
haggad.; acc. אגרת הפורים *Epistola Purim* In
festum Purim observ. 8. *Danzig.* 1844.

E D E L S

- 5] Varr. lectt., introd. etc. ad Esthori Parchi:
Melogrammatum et flos q. v. (1852).

EDELS v. Samuel Edels.

EDOMIM v. Asarja de Rossi.

EDREI v. Moses Edrei.

- ⁴⁸⁹² EDZARDI, seu *Edzardus* (G. Elieser), Ex-
jud. Hamburg. [Mrt. 1. Jan. 1708. Zz. Z. G. 12.]

- 1] Vers. Lat. etc. tract. Talmud. Aboda Sara
Cap. I. II. N. 1432. 1432b (1705. 1710).

- 2] Vers. Lat. etc. tract. Talmud. Berachot Cap. I
N. 1581 (1713).

EFRAIM b. Abraham v. Efraim Chajut.

EFRAIM b. Ahron v. Efraim Lentschütz
et Efraim Nabon.

EFRAIM Blücher v. E. J. Blücher.

EFRAIM Bonn v. Efraim b. Jakob.

- ⁴⁸⁹³ EFRAIM Chajut (Chajjut) b. Abraham b. Isak.

1. **אשל אברהם** *Quercetum Abrahami* Concc.
alleg. in Pentat. f. Liv. (כההן יצא) 1819.

EFRAIM Chelm v. Efraim b. Josef.

- ⁴⁸⁹⁴ EFRAIM Hekscher b. Samuel, Archisyn. Altonae
et Hamburg.

1. **אדני פו** *Bases auri puri* P. I in Jos. Karo:
Mens. I et (שו"ה) *Responsa*; P. II **לויית הן** *Corona*
gratiae Nov. halachicae in totum Talmud

- f. Alton. (*Kislew-Adar*) 1743.
2. **לויית הן** *Corona gratiae* Nov. halach., edid. fil.
Isachar f. Alton.,

- typogr. nova Efr. Hekscher b. Chajjim* (1. *Elul*
בהמים - *fer. III* [17?] *Schebat* **המגנן** 1732-3.

- ⁴⁸⁹⁵ EFRAIM b. Jakob ex Bonn [prope Coloniam].

[Auctor Hymnorum (A. 1171-98) variorum partim
excusorum (*W*¹343, ubi בקשה est precatio re-
censenda) et MS. (*Heidenheim*, de Hymnis etc. cum
Add. M. H. *Michael* p. 4. Zz. Z. G. 363) et Comm.
(*Jüd. Lit.* 429); eique adscribitur אבנן *עשה*
Historia Annon excusa in Prec. fest. (cf. *Agg.*
Ztsch. V, 461), ap. *W*¹343[a] p. 209, ex Gedalja (cf.
*W*²783), sub Efraim b. Jak. „*Vienneusi*“ (Vin-
dob.). — Cave confundas aequalem (A. 1160-75)
Efraim b. Isak Regensburg *W*¹342, v. *Asu-*

lai, *Heidenheim* etc. Zz. Z. G. 49. 125. 193, cf.
Edelmann ad Parchi p. XXIX. Illic est Committ.
in Abot (*W*³342=1348), auctor Hymni de ligatione
Isaaci, inc. אש אפס רובע, excusi inter Prec.
poenit., ex quo Carmen inc. אפס אש adjunctum
libro יצקה עקרה (v. Isak Arama) auctore Efraim
Poeta (פיטן) effluxit *Bart.* I p. 430 u. 297 ap.
*W*¹350! Ex illo et Elia Misrachi conjectus vid.
Efraim Misrachi, cui *Plantav.* n. 331 (ap. *Sabb.*
et *W*¹348) adscribit lib. על טהלק הכוכבים (quem
*W*³348 in *Bibl. Opp.* se vidisse praetendit!), provo-
cans ad Manoach Hendel, ubi nomen illud non
offenditur, neque alibi. Ap. *Bart. l. l.* n. 296 liber
dicitur לכה כוכבי ו' טהלק, fons non indi-
catur!]

סליחה *Precatio poenitentialis* chald. incip. שמע
cum Comm. per Jesaia Romanin q. v. (1730).

- ⁴⁸⁹⁶ EFRAIM b. Josef יאמבורר (*Jambrower?*), Chelm.
[Juvenis, postea Rabb. Wreschen (ורענא), ubi ap-
probavit lib. Jakob b. Naftali.]

1. **בכושרות** *In compedibus* (i. e. בכו ושרו flere et
canere) Carmina hebr. et chald. [punctata] par-
tim alphab. seu acrost., scil. Hymni (שרים)
קינות וטרוחה לנ' (הטרוחה), Elegiae in vigiliis
(אשמורה), Preces poenitenciales et pro tempore
pestis etc. cum Comm. seu Indice locorum
Bibl. 2 ptib. **עת הזמיר** *Tempus cantici*, ²) [c.
frontisp.] **קול החור** *Vox turturis* 4. *Crac.*, Isak
b. Ahron (inc. *fer. I. 7. Cheschwan* משהי) 1607.
[*W*¹3345. A. שפה *Litbl.* V, 453 leg. שפה. Lib.
rarus. — Carmen מכך אבני f. 28 alicubi Germ. ver-
sum legisse memini, jam nescio ubi.]

- 2] **קינה** *Elegia* in persecutionem synagogae Ne-
mirow A. 1648; ad c. Jakob b. Naftali: *Hereditas*
Jakobi q. v. (1652).

[Expl. *Opp.* ff. 2 ultimis destitutum (v. sub Jakob b.
Naftali) sed *Saraval* 502 (ut literis edoctus sum)
continet f. 10 קינה על הקדושים *Elegia in Martyres*,
inc. אל אלוה דלפה עיני ואליו אשים דברתי.]

- ⁴⁸⁹⁷ EFRAIM Kohlen Wilnensis [Rabb. Budae et synag.
Germ. Hierosol., mrt. ante A. 1688. Cf. *Asulai*.
Nepos est Zebi Aschkenasi.]

1. **אפרים** *Porta Efraimi* Resp. et
observv., cum Appdice. edid. filius Jehuda
[*W*³342c] f. *Sulzb.*, Mos. b. Uri לכן שפה *fer.*
III. S. *Tammus-decur.* 1. *Schebat* **המקדש** 1688-9.

- ⁴⁸⁹⁸ EFRAIM (Salomo) Lentschütz, seu Landschütz

Efraim Lipschütz

- (לגנטישין, proprie Leczyecz, nomen loci) b. Ahron, Rabb. Prag. [Mrt. 7. [17.] Adar (3. Martii) 1619. *W*³ 346 corr. sec. *Zz.* ap. *Busch*, Jahrb. VI, 92.]
1. **אורה לחיים** *Semita ad vitam* Conce. etc.; acc. **זמור לסעודה כל יום** *Cantus in epulum quotid.* acrost. incip.: אני לדורי הרעה אחי טעורי [*W*^{1.3} 346]
4. *Lubl.*, *Kalon. Jafe*. 1595.
  2. — 4. *Amst.* (תרגלתי לאפרים קהם) 1770.
  3. **כלי יקר** *Vas pretiosum* Observatt. in Pentat. praecip. in Comm. Sal. Isaki [*W*¹]
f. *Lubl.* (inc. fer. V.33. Omer) 1602.
  4. — f. *Prag.*, *Mos. b. Bezael* (18. Tjjar, 4. Maji) 1608.
[*W*^{1.3}. *Zz.* Z. G. 284 n.103.]
  5. — f. *Amst.*, *Jak.*
Alvarez Soto etc. (אמת חסד לאברהם) 1709.
  6. — charta maxima.
[*W*³ A.1703 (unde *Jüd. Typ.* p.70!). *W*⁴ recte A. 1709.]
  7. **סליחות ליום ב' אדר** *Preces poenitenciales in*
2. *Adar* N.2945-6.
  8. **עוללות אפרים** *Racemationes Efraimi* Conce.
IV ptib. f. *Lubl.*, *Kalon. Jafe*. 1590.
[ff.155+14. Inc. 12. Nisan: הלא (!) השלש, unde *Sabb.*, *W*^{1.3}
Cat.ms.ap. *Zz.* Z. G. 303 n.5, neglecta voce טוב, A.1573,
sed Typogr. in praef. diserte mense Adar I A. ש"ן lib.
se adeptum esse ait.]
  9. — Ed. II. ex expl. auctoris (ed. I) correct. et
auct. f. *Prag.*, *Abr. Heila*. 1619-20.
[A. פרשה מושם שם לו חק Schebat VI.12. 1620; praeterea de jam incepto lib. טראה
הזכאה (v. Moses Alscheich) sermo est. De additt.
הזנה.... ע"י המחוקק בעצמו: ומהק ס' הגאון הג"ל אשר ויקק אותו שבעה עם הרבה
... בוקנהו. *W*^{1.3}. Corr. *Zz.* Z. G. 293 n.184.]
  10. — Ed. III, sumpt. Hirsch b. Moses ex F. a. O.
et Liebermann Levi exsul. Wormat. Charta
alba mag. [*W*^{3.4}] f. *Amst.*, *S. Proops* (עה) 1710.
[Expl. *Opp.* 329f. definit in Indice ad lib. Samuel
custode בשהים f.122b; desideratur fol. ult., quod adest
in Cod. *Mich.* 3269.]
  11. **עיר גבורים** *Urbs fortium* Eth. et Conce. in
Pentat. per Mardochai b. Moses Levi, cura
Israel Sifroni f. *Bas.*, *Ambros.*
Proben (יהסו עני עני) 1. *Sican*-10. *Ab*) 1580.
[Fin. ערב ש"ק נהסו A. ש"מ. non ש"מ 14. Juli 1581
ut *Jüd. Typ.* p.48 n.14, cf. p.47 n.13. A.1581 ex
Sabb. etiam ap *W*^{1.3} 346; ad. 1492b. *Zz.* Z. G. 258.

- A. ש"ן (1543) ap. *Mich.* 3345 error typogr.]
12. **עמודי שש** *Columnae marmoris, seu sex*, Conce.
in 6 columnas mundi f. *Prag.*, *Mos. b.*
Bezael (inc. 18. Cheschwan 378 = 16. Nov.) 1617.
[Cat. ms. *W*^{1.3}. *Zz.* Z. G. 292 n.177.]
  13. **שפתי דעת** *Labia scientiae* Conce. et expositt.
in Pentat. [*W*^{1.3}. *Zz.* Z. G. 288 n.137] f. *Prag.*,
Mos. b. Bezael (*Ehul* = *Sept.*) 1610.

4899 Efraim Lipschütz b. Salomo.

חידושי רינים *Nov.*, v. fratr. Elieser Lipschütz:
Respondit Elieser (1749).

4900 Efraim Luzzatto [b. Rafael b. Isak b. Rafael
ex San Daniel (Friaul), Medicus, natus A.1729,
dein in Anglia, mrt. A.1792 Lausonii. *De Sola*
Litbl. I, 7. *Carmoly*, Rev. or. I, 447; Hist. des
méd. 239. *Luzzatto* ap. *Busch*, Jahrb. VI, 111.
Carmen in *Mos. David Vale* etc. ap. *Nepi* p.249.]

- 1] **אלה בני הנעורים** *Carmina excerpta ex lib. Filii pueritiei* [ed. A.1766 100 expll. tantum];
in collect. מאסף 3713; recus. in collect. בכורי
העהים N.3429. (III, 57) ב"ה II, 49 הקים ומשפטים. —
ad דברים נחומים (III, 58) ב"ה II, 50 על בחורי חסד
Jak. Chai Chefez Goritiens. aegrotum II, 51 (III, 59) ב"ה
שיר על — (IV, 227) ב"ה II, 177 אורה עלי פשעי —
sec. חדש האביב *Metastasio* III, 213 (V, 152) ב"ה.]
- 2] נגד צחוק הקארטי (contra lusum paginarum, an-
tea non excusum) VI, 55 collect. בכורי העהים
N.3429.

4901 Efraim (Salman) Margalio b. Menachem
Manes. [Mrt. Brody 24. Ab 1828, v. carmina per
Strelisker.]

1. **טיב** *De libellis repudii* i. e. Comm. in
Samuel b. Uri: *Domus Samuelis* cum ipso textu
et Comm. in *Ord. lib. repudii* Michael R. Jos-
pes (מהר"ם ר"); cum Appd. **יד אפרים** *Manus*
Efraimi Animadvv. in Jos. Karo: *Mens.* III et IV
f. *Zolk.* 1823.
- 2] **יד אפרים** *Manus Efraimi* in Josef Karo:
Mens. I q. v. (1820).
3. **מטה אפרים** *Tribus* (seu *virga*) *Efraim* De
ritibus novennii usque ad diem expiationis, et
אלף למטה *Mille pro tribu fontes rituum illo-
rum* 4. *Zolk.* 1835.

4902 Efraim Nabon (נבון) b. Ahron, Rabb. Con-
stantionop. [Mrt. 18. April. 1735. *Zz.* ap. *Lie-
bermann*, Deutsch. Volkskalender 1853 p.69. Cf.

E F R A I M b. N A F T A L I

Asulai; Ghironi p.8 juniorem b. Jona confundere vid.]

1. **מחנה אפרים** (שניה) *Castra Efraimi* Resp. in Mos. Maimonidem, ex Ed. Pr. Constant. 1738 recusum f. *Zolk.* (רב מאד מחנהו כי עצום) 1832.

E F R A I M b. Naftali v. Efraim Schor.

- 4903 E F R A I M Reischer, Archis. Werthcim, b. Naft. *Zebi* judicis Reische.

1. **שער אפרים** *Porta Efraimi* P. I. in Psalmos III, XXI, XXV; P. II סגולות רפואות וסימני השתן *Specifica et Medic. et symptomata urinae*, ex hebr. Germ. per Correctorem Sal. b. Isak Schreiber 4. *Fürth*,

Bonfed b. Jos. (לסדר עתה ידעה כי גדול) 1728.

E F R A I M b. Salomo v. Efraim Lipschütz.

E F R A I M b. Samuel v. Efraim Hekscher.

- 4904 E F R A I M (Salman) Schor b. Naftali Hirsch. [Cf. sub Jakob Schor.]

1. **תבואת שור** *Proventus bovis* Compend. lib. *Domus Josefi* Josef Karo cum Accessionibus. IV Ptes (ff. 133+115+54+104) [*W*¹ 3344] 4. *Lubl.* lit. novis per *Zebi* (sic) *Jafe*. 1615, (P. II-IV) 1616.

E F R A I M Wehle v. E. Wehle.

E G E R v. Akiba Eger et Natan Eger et Sabel Eger.

E G E S I P P U S = H e g e s i p p u s q. v.

E G O S I v. Menachem Egosi.

- 4905 E H R E N B E R G (Samuel Meyer), Inspector der Samson'schen Freischule zu Wolfenbüttel. [Natus 29. Tischri 534 (16. Octobr. 1773), mrt. 21. Octobr. 1853; v. op. 2, p. 5 et recensione opusculorum ib. p. 48 et 49, ubi ad 9 suppl. In op. 1 nomen: Ehrenberger.]

- 1) **בפר דברי הימים והקדמה לרומים** (Historiae Romanorum inde ab urbe condita usque ad divisionem imperii, specimen); IX(4) 31.74 collect. מאסף N. 3713.

- 2) S. M. Ehrenberg, ein Denkmal für Angehörige etc. von Dr. L. Zunz q. v. (1854).

- 4906 E H R M A N N (Daniel). [Postea Rabb. Hohenems.]

1. Betrachtungen über jüdische Verhältnisse. 1) Der ungarische Landtag im Jahre 1810.

II) Hindernisse der geistigen Bewegung im Judenthume 8. *Pesth.* 1841.

 E I . . . . Quae hic desiderantur vide sub E . . . .

[Poloni nomina E d e l s, E g e r etc. pronunciant E i d e l s, E i g e r etc.]

E I B E N S C H Ü T Z = E y b e n s c h ü t z q. v.

- 4907 E I C H E N B A U M (Jakob). [Magister Odessae A. 1838.]

Epistola in locum lib. *Fundam. timoris* Abraham Ibn Esra, contra S. D. Luzzatto (q. v.); IV, 113 collect. כרך חסד N. 3595.

- 4908 E I C H H O R N (Jo. God.). [Mrt. 25. Jun. 1827.]

1. Repertorium für biblische und morgenländische Literatur 18 Thle. 8. *Leipzig.* 1777-86.
2. Allgemeine Bibliothek der biblischen Literatur. 10 Bde. 8. *Leipzig.* 1787-1800.

[Nonnulla exhibent disst. ad. hist. lit. hebr. recentioris pertinentes, inter auctores sunt pauci Judaei, ut L. Bendavid op. 2: VII, 775. 781. etc.]

E I D L I T Z v. Serach Eidlitz.

E I L E N B U R G v. Isachar b. Israel et Jakob Eilenburg.

- 4909 E I N E M (Jo. Justus von).

1. Introductio in Bibliothecam Hebraeam 8. *Magdeb.* 1738.

E I N H O R N v. Seeb b. Israel.

 E I S A K seu E I S E K [i. e. pronuntiatio *Anglica* et *Judaeo-Germanica* nominis Isak]. Quae hic desiderantur v. sub Isak. [Hic ii tantum sequuntur auctores, qui ita vulgares sunt.]

- 4910 E I S A K Auerbach, seu Isak b. Jesaia Reis (רייס), *Fürthensis*.

1. **באר רחובות** *Puteus platearum* Supercomm. gramm. in Sal. Isaki in Pentat.

8. *Sulzb. Salman b. Ahron* (פרשה הוא הברכה בעזרת יצחק, ציין הפרה) 1729. [*W*¹ 216b = 1212c!]

2. **גירסא דינוקא** *Doctrina pueri* Gramm. element. cum parad. hebr. Germ. [*W*¹ 3216b]

8. *Wilm., Hirsch b. Chajjim.* 1718.

[A. **בפך** היה תורת ה' לכען, corr. A. 1712: *Mich.* 692.]

EISAK BENJAKOB

3. שוּחַא דִּינוּקָה seu *Kindersprach* Elementa gramm. hebr. ling. Germ. 8. Fürth. 1728. [W²216b: A.1725. Desid. *Scrap.* p.47.]

EISAK Benjakob v. Benjakob.

EISAK Dik v. Dik.

EISAK Metz v. Metz.

- 4911 EISAK (Isak) Stein. [Mrt. A.1495 Regensburgi. Zz. Z. G. 194.]

בִּיאֹרִים *Expositiones* in Moses Coucy: *Lib. Praeceptorum* q. v. (1547).

[W¹1156: „et alias,“ sed ed. aliam asserre non potuit. Partem tantum, serius excusam, videbis sub Moses Coucy.]

- 4912 EISAK Tyrnau [Saec. XV. med.].

1. מִנְהַגִּים *Ritualia* totius anni [sec. rit. Germ. et Polon. in edd.] cum Eljakim b. Chiskijja Annot.; ad calc. Prec. quotid. [potissimum cum tit. separato] Ed. III. A.1570 N.2089b; 1578 N.2092b; 1581 N.2094b; 1591 N.2100b; 1592-3 N.2101b; 1597 N.2103b; 1598 N.2104b; 1601-6 N.2114e; 1613 N.2118b; 1612 N.2121; 1647 N.2141; 1648 N.2145; 1648 N.2394; 1668 N.2167; 1668 N.2169; 1681 N.2184; 1688 N.2192-3; 1690 N.2199; 1695-6 N.2215; 1696 N.2208; 1698 N.2222; 1703 N.2246; 1704 N.2256; 1705 [omiss.]; 1706 N.2268; 1707 N.2274; 1708 N.2276; 1708 N.2279; 1713 N.2308; 1718 N.2341. [Suppl. W²214 = 274.1194. De Ed. I et II nihil notum.]

2] — una cum Prec. fest. N.2533 (1716-7).

3] — jussu et sumpt. Zadok b. Abraham [Sarav. 1319] 4. *F. a. O.* (עֲבָדוֹ אֵת) 1723.

4] — excerpta ad calc. Mardochai Jafe: *Vestim.* I q. v. (1590 etc.).

[In edd. 1689.1701 accedit Comm. Elia Spira.]

5] — Germ. v. טִנְהַגִּים N.3819 sq.

- 4913 EISENMENGER (Jo. Andr.), Prof. der orient. Sprachen in Heidelberg. [Mrt. 20. Dec. 1704. Zz. Z. G. 14.]

1. Entdecktes Judenthum etc. II. Thle.

4. *Königsberg* [Brl.] 1711.

[„*Francof.* primum A.1700 editum sed suppressum, tum *Regiomont.* (sec. lit.) vel potius *Berolini* (quod mihi ex eo, qui emendationis curam habuit [atque ex typis] constat) recensum. Historiam libri exponit *Schudtius*, Jüd. Denkwürd. I, V. p.426, (III p.1 ubi decreta

Regia) IV Cont. 1. p.285“ (W²p.1024). — Liber famossus excerptis hebr., ab auctore Judaeis infestissimo non optime Germ. versis, refertus. Index opp. hebr. P.I. praemissus mendis scatet, non ubique a W correctis.]

EISENSTADT v. Jakob b. Elieser et Meir Eisenstadt (*bis*).

 ELASAR (אֵלְסָר) ... Quae hic desiderantur v. sub Elieser (אֵלְסָר). [Jam in antiquis Codd. MS. nomina per Jota tantum distincta saepius confunduntur, cf. sub Elasar Kalir et Elasar Worms et Josef b. Elasar. Elasar compendiose: Lasi, Lasar, *Lazarus*, quod tantum ap. recentiores saepius pro Elieser (Leser) offenditur. Comes Elieser est Liebermann seu Liepman.]

- 4914 ELASAR b. Abdal (? עֲבְדָאֵל, leg. עֲבְרָאֵל Abrol?) Isak ex Ostroh, Hollischau (in Moravia). [Auctor, hucusque ignotus, cum uxore sua Bräundel Palestina petens, sumptibus excudendi operis sui בֶּן מֶשֶׁק *Ben Meschek* expers, ex parte II. librum sequ. edidit.]

1. תִּיקוֹן סוֹפְרִים *Institutio scribarum* 10 Institutiones sec. opus MS. תִּיקוֹן סוֹפְרִים scribae Wolf Szebrszescin; acc. תִּיקוֹן שְׂטָרוֹת *Institutiones contractuum* Regulae variae §§ 29, כָּלִלִי כִינֹו *Regulae Migo* §§ 29 [W²p.1468 n.769b]

4. *Prag* (fer. IV.15. *Tammus* יִשְׁחָק) 1658.

ELASAR b. Abraham Chanoch v. Elasar Perls.

- 4915 ELASAR (*sic*, non Elieser) b. Arach, Doctor Mischnicus. [Auctor *fictitius*, qui a nonnullis confunditur cum Elasar biribi Kalir q. v. W¹319.] תַּפְּלָה *Precatio* inter Preces varr. N.3357 sq. [ubi N.3360 statim post 3358 pertinet.]

- 4916 ELASAR b. Arje Loeb b. Pinchas Selig Trietsch (in Moravia), in פִּילֶץ. [Non „Elieser“ ut *Ghirondi* p.10. Cf. filium Benjamin b. Elasar.]

1] זֶר וְהָב *Corona aurea* Comm. in Hai Gaon: *De emtione et venditione* q. v. (1800).

2. בֵּין שְׁמוּעָה *Intelliget audita* Conce. et disputat. sec. ord. pericoparum Pentateuchi f. *Prag*. 1814.

3. עֵינֵי הָעֶדָה *Oculi congregationis* i. e. Jesaja de Trani: *Tosafot* Kidduschin et Taanit, Jomtob b. Abraham: *Nov.* in Kidduschin, Josef Ibn Megas: *Nov.* in Baba Batra, Nissim Gerondi:

ELASAR ASKERI

- Nov. in Nidda cum Comm. Editoris: זר זרוב (1809).
Corona aurea f. Prag (הקע) 1809.
 4. שמן רוקח (ש"ת) *Oleum aromatarii* Resp.
 f. Novidwor. 1788.
 5. — P. II. f. Prag. 1902.
 6. שער הכמה *Portae Sapientiae* seu שמעחה
Scheb Schemateta Methodol Talmud. f. Prag. 1807.
 7. תורת חסד *Lex benignitatis* Methodol Talmud.
 4. Wien. 1800.

4917 ELASAR Askeri, seu Askari (אוכרי), b. Moses
 b. Elasar Palacstinensis. [Non Elieser אוקרי, ut
Sabb. et Conforte 43b [sic]. 47b (cf. *Asul.*). *Ghi-*
rondi p.48. Op. compos. A.1588 (v. *Rpp.* ap. *Gg.*
Ztsch. II, 514. Cf. Cod. MS. *Mich.* 619); mrt. ante
 A.1601.]

1. הרדים ס' *L. Trepidantium* (seu *Sollicitorum*)
 de 613 praeceptis (praecipue iis quae ad terram
 setam. spectant) sec. membra hominis; edid.
 Jechiel Loria Aschkenasi, cura Isak Gerson
 [W¹314, ad. 992] 4. Ven.,

Dan. Zanetti (inc. 10. Nisan נשא) 1601.

[Ed. non frequens. Fol. ult. ער pro פ"ב. — Jam
 f.43 insertum esse Hymnum נפש ידיר (cf. N.3027.
 3037) monuit Luzz. — *Fragm. Germ.* ap. Jakob
 b. Jirmijja: *Integer et probus* (1674 etc.) q. v.]

ELASAR b. David v. L. Bendavid et
 Elasar Fleckeles.

ELASAR b. Elasar v. Elasar Kalir jun.

4918 ELASAR Fleckeles b. David. [Natus 28. Ab
 1754, Rabb. Kojetein in Moravia, dein „Appellant“
 seu „Oberjurist“ Pragae, ubi decessit 20. Nisan
 (27. April) 1826; v. *Memoria Eleasar* per Jomt.
 Spitz, et Litbl. I, 231.]

1. חזון למועד *Visio tempore statuto* Concc. in festa
 mensis Tischri f. Prag. 1824.
 2. מלאכת הקודש *Opus sanctum* ¹⁾ De nominibus
 sanctis et profanis disquisitiones (inseritur:
 Jehuda Pisa: *Illuminans semitam*), ²⁾ de iisdem
 Resp.; ³⁾ נפש דוד ונפש היה *Anima Davidis*
 et *anima Chajjae* Concc. in memoriam patris et
 matris [Cf. *Mich.* 5308] f. Prag. 1812.
 3. עולת חודש *Holocaustum novilunii* [P.I. דרוש מילי
Concio verborum eodli] Expositt. Conciones
 etc. inseritur: קול קרא אומר de amore erga gentes
 f. Prag. 1785.
 4) עולת צבור *Holocaustum publicum* [edit. A.1787],
 excerpta cum refutatione per Dav. Fried-

länder q. v. . . . . (1788).

5. (ש"ת) תשובה מאהבה *Responsio ex amore*
 Resp. in Jos. Karo: *Mens.* I. P. I, initio Disstt.
 parva עינים כסוח *Tegumentum oculorum* de amore
 erga gentes, in fine item הורה שלמי הורה *Sacrificia*
eucharist. laudis f. Prag., *Eva*
Diesbeck'sche Druckerei durch Fr. Sommer. 1809.
 6. — u. s. P. II., praeced. פחיה שער לרופקי בהשובה
Apertio portae etc. f. Prag., *Scholl*
 (פרק ושלום *fin. fer.* V.6. *Cheschwan* ופחיה) 1815.
 7. — in Jos. Karo: *Mens.* II. cum Indicibus partim
 per juvenem Samuel Oesterreicher ex Toeplitz
 f. Prag., *Scholl* (הלכות ודינים) 1821.
 8] Geist des Judenthums nach dem Hebr. des
 El. Fleckeles von M. Fischer q. v. (1813).

ELASAR b. Isak v. Elieser b. Isak.

ELASAR b. Jehuda v. Elasar Worms.

4919 ELASAR (biribi) Kalir (קליר) ex קריה ספר
 [Forsan „ben Jakob“ (*Rpp.* not. 15). De nomine
 „Kalir“ patria atque aetate, praecedente biographo
 S. L. Rapoport (q. v.) varia a variis prolata sunt,
 quae v. *Jüd. Lit.* p.427, ubi *Rpp.* et *Zz.* sequen-
 tes, Nostrum in Italia Saec. X. floruisse diximus,
 citationem apud Saadja in l. Jezira in dubium re-
 vocantes, quam dein (ex Cod. *Uri* 370 f.28) arab.
 dedit *Munk* (Notice sur Aboulw. p.55, cf. sub Jo-
 sippou) et hebr. plenius *Dukes* (נהל קדומים I, 24).
 Aetas tamen non multum ante Saadiam remo-
 venda; in liturgia enim, quam deteximus Saadiae
 (*Uri* 261), nullum Nostri vestigium, neque nominis,
 neque ullius ex hymnorum cyclo, qui in omnia
 fere festa etc. in *Prec. fest.*, praecipue rit. germ.,
 excusi leguntur (in quos v. Annot. *Luzz.* ap.
 Jost, *Isr. Annal.* II, 320, et *Fried* ap. *M. Stern*,
 חזון למועד V.76), unde Nostrum perperam aucto-
 ritatem a nonnullis circumferri jam supra
 (p.299 Hb) monuimus; cf. W¹3295 sub Elieser;
 a Judaeis nonnullis Noster cum homonymo quo-
 dam Doctore Mischnico confundebatur, praecipue
 Elasar b. Arach (q. v.), cujus nomen saeculis
 postremis iisdem superscriptum *Supplicationibus*
 suppositiis, quae passim Nostri indutae sunt no-
 mine. Noster vero non video cur conjiciatur a *L.*
Bodenheimer (Frankel, *Msschr.* 1853 p.477) cum
 „*Abraham de Kalleri*“ (Cagliari?) hebraeo peri-
 tissimo, laudato in Carmine in Sardiniam ap.
Neugebauer: die Insel Sardinien (1853), cujus
 auctoritas adhuc demonstranda. — *Bart.* (W¹1781)

ELASAR KALIR

et Sabb. s. v. ערונת הבושם (*W¹*) mira laborant confusione, v. Moses Ibn Esra, et cf. „Elieser Aschkenasi“ ap. *Ghirondi* p.47 (A.1349), cf. *Zz. Z. G.* 105? *Asulai* II f.57 n.93? cf. n.91!]

תפלת הויחוד *Supplicationes*, seu *Precatio unitatis* [spur.]; v. inter *Preces* varr. N.3359. 3363.

⁴⁹²⁰ ELASAR Kalir (קאליר) [*jun.*] b. Elasar, Rabb. Rechnitz, Kollu (in Bohemia) etc. [*Ghirondi* p.8 n.26?]

1. אור חדש *Lux nova* Expositt. in Pentat. insertae pericopis singulis l. *Tunicae lucis* avi Meir Eisenstadt, sub tit. מאורי אש *Lumina ignis* f. Fürth (ה[ו]ר[ת]ה) 1766.
2. אור חדש *Lux nova* P. II in tract. Talmud. Pesachim f. F. a. O. (ישראל ה[י]ה) 1776.
3. — in tract. Kidduschin f. Wien. Hraschantzky (מאור חדש) 1799.
4. חות יאיר חדש *Villae Jair, novus* [cf. Chajjim Bacharach] Conce., discuss. halach. etc. 4. Prag (ישרי לב) 1792.

ELASAR b. Moses v. Elasar Askeri.

⁴⁹²¹ ELASAR Perls Altschüler b. Abraham Chanoch, Pragensis. [*W* nonnulla Nostri omittit, alia variis locis et sub membris nominis disiectis affert, cf. *Zz. Z. G.* 291. In epitaphio, filio Isak excuso in op.3, alluditur non sine ambiguitate ad Nostri opera: קנה חכמה (op.2), מרגליות (?), יין, הרקח (i. e. op. socieri Isak b. Jekutiell Kuskes a nostro plenius retractatum, *W³*1212b, Cod. MS. *Opp.*1369Q. [cf. Litbl. XI,761!], socieri est Comm. in Cant. Cod. MS. *Opp.*277Q. ap. *W³*319b sub Nostri nomine), ביאורים לרש"י ז"ל, כסא ה', דמשק אליעזר, סוד מורים (v. infra) ובה שלמה ב' גדול על רשק, פחורא (i. e. op.1 a *Zz.* neglectum, quia ap. *W¹*266 sub Elieser), ibique in epigr. 4 promittit opera: מכתו של שלמה ב' גדול על רשק, פחורא דהבא על מארה עינים ממה ה' ברה, כסא ה' פ' דקדוק יסודות מדור טעלה, דקדוק יצחק על קריאת הפסוקים והחפלה ע"פ דקדוק ומסורה, de editis vero nihil praeterea notum, nisi quod Noster A.1616 (non 1618 ut *W³*313c) op. Sal. Loria (q. v.) edidit. De aliis MS. potissimum a Nostro exaratis (ut Comm. in Pentat. ap. *W³*138b) v. ad Cod. MS. *Opp.*1369Q. et 1033Q. In op.2 f.28a citat op. MS. Meir Katzenellenbogen a se exaratum: כהרר מאיר בפארה ופלה בס' ביהוד שהעקתי

הנקרא על שמו מענין שמו וקבלה טעויות יוחר מה"ק ענינים וסגולות ורפואות וסודות שמוה — Frater Nostri est Jehuda A. M. Altschüler, filii Nostri Isak filius Abraham Perls (A.1683), sed Mosi (Meir) Perls b. Elasar (A.1710) pater certe non Noster, forsitan Elasar Chanoch b. [Noach Abr. Ascher] Selig b. Chiskijja Chassan ex fam. Altschul (ipse Selig gener fuit Mosi b. Chanoch, forsitan Nostri fratris, cf. Sect. III.), Mosisque filius est Ahron Perls (A.1725). Ad familiam quoque pertinere vid. David Perls (A.1705), quos v. omnes inter auctores.]

- 1] זבח תורה v. inter *Preces* varr. N.3241 (1615).
- 2] וקנה חכמתו קנה בינה (*Compara sapientiam*) *compara scientiam* Additt. et Comm. collectus in partem lib. הקנה N.4032 (1609-11).
- 3] Nonnulla ex scriptis relictis edid. filius Isak in lib. חיקון שבה inter *Prec.* coll. N.3153 (1655).

⁴⁹²² ELASAR b. Salomo (Salman) Lisser.

1. חומת אש *Murus ignis*, contin. Aenigma Abraham Ibn Esra [q. v. op.47] cum Commentar.: מגרנות אלעזר *Pretiosa Elasari* et Indice Bibl.: המזכיר *Memorans*, atque auctoris Aenigmata, Epistol. etc. S. Bressl. 1799.
- 2] מגרנות אלעזר *Pretiosa Elasari* Comm. selectus etc. et המזכיר *Memorans* Index in Jedaja Penini: *Examen mundi* etc. q. v. (1792).

⁴⁹²³ ELASAR b. Schalom. [Cognomine וועלשיש *Wielscim* (quod de familia judaica putat interpretandum *W³*p.276), seu וועלשער *Welscher* ut legitur ap. Mos. Nerol f.2 col.2 in nota marg. patris, iudicis Zafatae (cf. *Ghirondi* p.6); cognatus est Elia di Vidas (q. v.), cujus librum Noster A.1593 Cracoviae edid.]

Expositt. nonnullae insertae ap. (fil.) Moses Nerol: *Benedictio boni* q. v. (1711).

⁴⁹²⁴ ELASAR Worms, Wormatiensis (מורמטיש), seu מורמיא „ex Garmisa“, b. Jehuda b. Kalonymos, vulgo: *Rokeach* (ab op.2). [Sacc. XIII. A. fatalis 1238 ap. *Jellinek*, *Auswahl* p.27 (ut vid. a *Fürst* depromptus) ex male intellecto passu ap. Abr. Sacut (f.100 ed. *Amst.*) ortus vid., ubi nimirum ad praecedentem Esra spectat.; hoc A. Nostrum vixisse concludit *Asulai*, citatus ap. *Heidenheim*, de Pijjutim ed. 1839 p.3, ubi vero A.1178 err. typ., ut ex citato hymno in calamitatem Erfurt A.1221 apparet, unde A.1220

ELASAR WORMS

ap. Zz. Z. G. 193 et *Jüd. Lit.* 403. A. 1240 ap. *W*¹³¹⁶ et *Ref. Diz.* deductus ex eodem passu ap. Sacut, ubi tamen „Milliare VI.“ ad auctores sequentes pertinet. De familia sua (cf. *Benjakob* ad *Asul.* p.164.172) v. Cod. MS. *Opp.* 572 O. *Mich.* 757. Inter magistros (quos recenset *Asulai* II,136 ed. Benjak., cf. p.174) praecipuus Jehuda Chasid (q. v.). — Nomen jam in Codd. MS. antiquis depravatur *Elieser* (v. *W*¹³¹⁶ et *Conforte*) in ipso fragm. bibliogr. (ap. *Benjakob*, *Debarim* atikim II,8) ubi tamen monetur, nomen quoad numerum 308 expressum esse in tit. רקח (cf. *W*), ut jam auctor ipse in praef. monuerat. *W*^{277b} sub „*Elieser* b. Jehuda“ affert lib. חכמה הרזים [epitheton ornans Salomonis regis sed ex hujus tit. libro, anon. quidem, loca affert Reuben Hoshke, e. g. 27d, 28a, 90a; cf. *W*¹³¹⁶ p.1012. ²p.1301 n.215! *Asul.* II,52 ed. Benj.] affertque MS. *Opp.* (!) atque auctorem eundem suspicatur „*Elieser*,“ ex cujus MS. lib. *Rasiel* (cf. op.17) editus! Sub *Elasar* b. Kalonymos b. Jehuda (inversis patre et avo) *W*^{819d} recenset Cod. MS. *Opp.* 1570 C Q. Noster denique est *Elasar* ap. *W*^{313b}, v. ad op.6; et Jehuda *W*⁷⁰⁵? — Quid sibi velint nescio פרקי יוסף אליעזר מנורמישא ap. *Jochanan Allemanno* in *Intro.* ad *Comm.* in *Cant.* excusa p.18a, cf. p.48b, 53a, cf. אליעזר הגדול ib. 53a (v. *Elieser* b. Hyrcanos); posteriora citantur in op. Nosri 17 ap. *Luzz.*, *Lihtl.* VIII,343. Ad החשובה (ap. *W*² p.1412 n.606 ad Nostrum vel Jona Gerondi spectans) referri non potest.]

1. *הרקח* *Vinum conditum* (seu *Pigmentarii*) *Comm. kabbalisticus* in I. *Cantic.* et *Ruth* ex apographo Samuel b. Israel Wormatiensis, cura et cum brevibus *Animadvv.* [Reuben] David Teble b. Jecheskiel

4. *Labl., Zebi Jafe* (inc. fer. VI.5. *Adar*) 1608. [*W*¹³¹⁶. Zz. Z. G. 77. Cf. Cod. MS. *Opp.* 83 O., ubi in 5 Megillot.]

- 2) *מורה הטאים* *Docens peccatores* seu *סדר הכפרות* *Liber expiationum* De poenitentia libellus, insertus § 67 [revera 66] libro כל בו N.3589 (*Saec.* XVI etc.).

[Ipse Zz. Z. G. 127 ejusdem argumenti libellos a *W* (p.190) confusos non sejunxit, in Codd. MS. junctum offenduntur. Libellus noster, non ex lib. *Aromatarius* petitus, incip. excusus: אמר רשב"ל משום ר' שמעון: ברבוי יומי ורבני טאי דנחית וידי אדם מהחם. Jam sub tit. nostro sed anon. exstat pars in Cod. vetere *Uri* 268 f.76a incip. אמר ר' ישמעאל בר יוסף ורבני

טאי דנחית בנפידן מהחם בנפידן מהחם כנפי החיות, sed progredditur tantum usque f.73a lib. כל בו ed. 1547, sequitur vero (f.77b) sub tit. ספר הייחוד (*Liber unitatis*) initium *Aromatarii* compendiosius, sed particula nostra integra, in fine (f.85b) libellus rursus recusae sunt edd. sq., unde non modo usque ad comma חל יודע כל נעלם הם חל in ed. Crac. ommissa, exstat in ed. Prag.) progrediuntur, sed usque ad finem paragraphi: והפלתו נשמעת חוק; aliam recens. vide in Cod. MS. *Bisl.* 47 sub tit. דרכי החשובה. Incipit enim אמר ר' יצחק מיום שחרב בית המקדש ואם נחם על הרעה שעשה הא לך דרכי החשובה (cf. op.9). Cave confundas de eodem argumento libell. סוד החשובה (seu דרך דרכי החשובה) auctore Jona Gerondi (q. v.), cum quo MS. סוד החשובה. Nostri (ap. *Jellinek*, *Ausw.* p.29, ut vid. ex *Cat. vet.* II,15b) ex Cod. MS. *Opp.* 724 Q. confusum, vel (= חוקי החשובה) Nostri ap. Zz. l. l.) ex Codd. MS. *Opp.* 1481 et 1570 C. Q.]

- 3) — s. t. מורה הטאים בדרך *Demonstrans peccatoribus viam* 8. Prag. [*Saec.* XVI?].

[Ed. recenset *Buxtorf.* ap. *Bart.* I p.187, qui ed. *Ven.* 1543 ap. *Giustinianum* (ergo non ante 1545-52!) addit; *W*¹³¹⁶ p.190. Ed. separatam ante A.1625 exstare patet ex verbis Editoris ad ed. II.: „cum vidissem libellum parvum hunc;“ jamque Abraham Zabalón in *Comm.* ad Isak Loria נפש ed. 1595 f.19b lib. מורה הטאים citat. Illi ergo citandi erant ap. Zz. Z. G. 299 n.231, ubi Cod. *Opp.* 393 O. affertur, de quo v. op.5.]

4. — Ed. II per Naftali Zebi Hirsch Melammed (*Iudimagister*) et Sofer (*Scriba*) Cracoviens. ex לענטשא b. Mose Tobia Gutman 8. Crac. 1625. [f.17, sed una cum Zebi Sundels: *Ut vadat etc.* et *Precatio poenitentis* (v. op.7) et Mos. Nachmanides: *Epist.*, quam laudat approbatio ad lib. nostrum. *W*¹³¹⁶ p.190: s. a.]

5. — acc. השב הפלת *Precatio poenitentis* ex lib. *Aromatarius*, edid. Salomó b. Moses Abraham (lit. min., ff.8) 8. Prag. s. a. [ca. 1713?]. [*Opp.* 393 O. Editor libellum propter pestem repetititer grassantem se ed. ait (בר מנן)] שנה אחת שנה. An huc spectet lit. nostro lib. *Hisp.* ff.79 ap. *W*² 1200 n.350c nescio.]

6. *הרוקח* *Aromatarius* Eth. et ascet. *ED.* *PK.* f. *Fano.*, *Gers. Soncino* (14. *Nisan*) 1505. [*W*¹³¹⁶ p.190. *Ref. Ann.* p.1 n.1. Corrector fertur Jehuda יעל"ה vir Pisaurensis [ex fam.?] Zebi. Sed praefator ad ed. sequ. id negat, imo: „Editores peccantes

ELASAR WORMS

- forsan non Judaei (!) arbori [viro] magna se suspenderunt. Ex parte I excerptus est lib. dictus **שרשים** *Radices* ap. W³313b, quod latuit *Delitzsch*, Catal. p.296; cf. ad op.17 et v. sub Jehuda Chasid.]
7. — ed. correct. cum Indice [W¹316] f. *Crem.* (בא רוקח, fin. 14. *Nisan*?) 1557. [Ed. „Ven. 1549“ ap. Metz ad 699F. revera = 519F. et 599F.!]
8. — 8. [*Han. fer.* II.15. *Schebat* (שמים) 1630. [W¹3, ubi vox „MS.“ (habet *Opp.*) delenda vid. — Precatio ex libro nostro ap. Jechiel Melli: *Poma aurea* q. v. W¹p.190.]
- 9] — Regulae poenitentiae (ex initio libri excerptae) s.t. **דרכי החשובה** *Viae poenitentiae*; ad c. Meir Rothenburg: *Quaes.* q. v. (1608).
- 10] — excerpta Germ. ap. Zadok b. Ascher: *Mandata Dei* q. v. (1690).
- 11] — Regulae poenitentiae (seu **החשובה** Ordines poenit.) ex *l. Aromatarius* excerpta; f.170-3 *Prec. rit. hisp.* N.2095 (1584).
- 12] — de poenitentia cum Additt. variis sub tit. *Fundamentum poenitentiae* per Isak b. Moses Elles q. v. (1583 etc.).
- [Hujus libri semiplagiatum est op.13 paucis mutatis. Incip. tit. (uterque) כהן ביהיה כי האדם ופיוואה usque ad ופיוואה ר' החסיד ו'ל ושאר דברים ע"כ pro ע"כ pergit. ... כל המשכיל הירא. cf. in epigr.). Dein (et op.12 f.1 initio: הקדמה המחבר, quae praef. vero in ed. 1691 (op.13) postposita) אמר המחבר אף כי אמר ר' שמעון בן גמליאל כל ימי גדלתי „dicit auctor [scil. Isak b. Moses], quamquam dixit R. Simeon b. Gamliel etc.“ (quem ergo perperam auctorem ferunt nonnulli, ut jam contra *Sabb.* monet Cat. vet. 18a), atque de tit. libri: הספר הזה (יסוד חשובה להיחזק כי ספר זה יסודו החשובה ועור שכל) מי שיעלה על רוחו לעשות חשובה. (אלה דברי הצעיר לבית אבי יצחק בן הקדוש ר' משה יורה חטאים כי loco verborum priorum uncis inclus. in op.13. legitur כי postrema verba cum nomine auctoris omissa, unde verbis חשובה ועור שכל לעשות חשובה clauditur f.2a. — Tit. verso libri nostri (f.3 op.13) legitur נחמססא הבה (cf. תוכחה N.3335), definit נחמססא חסידים טובים להיחזק. auctoris (... ויצדי אהבהך ויראהך. f.2. Fol.2 (i.e. primo post tit.) auctor, se librum hunc ex auct. Nostro hausisse sed Additt. multa ex libris antiquioribus et recentioribus excerptis adjecisse ait: קץ הלכות חשובה לכל עבודה והם מיוסד הרב רבינו אלעזר וכו' אך הוספו אני המעקף על' היתה דברים השייכים

- להלכות חשובה כאשר מצאתי בחיבורים אחרים חדשים (huncque passum in op.13 ed. 1691 sequitur praef. auctoris Isak), unde op.12 sq. sub Nostri nomine circumfertur. Additt. a nobis ad op.13 recensita ex tit. op.14 ut accessiones repetit W⁴.]
13. **יורה חטאים בדרך נקרא ס' הכפרות** *Docebit peccatores (viam)* seu *l. Expiationum*, insertis Additt. variis, partim ex lib. *Aromatarius*, ut § 59 מליצת מטטרון [N.3811 ex §28 *Aromat.*; cf. *Jellinek*, *Bet hamidrash* I p.XVI], § 68-9 דין חיבוס הקבר (N. 3533) et §70 Jehuda Chasid: *Testamentum*; sumpt. Abraham Karo (קרא) Aschkenasi, qui librum ex terra remota advexit, cura Mendelein Port (מעיל זרקה) Kohen 8. *Ven., di Gara* (פארט) 1589. [W¹316 libellum ח' מורה (op.5) confundit (ad quem ed. 1543 (?) spectare diximus), Annum 1589 quoque W²p.1364 n.418 ad מורה חטאים notat [cf. *Moses b. Isak Brzesc*, et de מורה חטאים sub Abraham Hurwitz supra p.692], ibique ed. 1691 recte *Fürthensem* fert, quam hic *Leidensem* (!) recenset. Denique tit. secundum depravat הכפרות ס', in fine lectorem ad יורה חטאים (ל. יורה) ablegat, quem tit. frustra inter Anon. quaeras. Recensionem libri (sed ed. repet.) uberiorem v. ap. *Wunderbar*, *Litbl.* IX,514. — Aliud יורה בדרך חטאים v. inter *Prec. varr.* N.3245.]
14. — acc. *Moses b. Isak Brzesc: Exponens peccata*, סדר החרה נדרים, cum Introd. Germ. rhythm., et Zebi b. Sundel: *Via bonorum* 32. *Fürth*, *Josef b. Salman Schneior* (אחן) 1691 [Corr. W¹.]
- 15] — [W⁴. *Mich.* 1716] 16. *Ofb.* (בעהה) 1717.
- EXCERPTA.
- 16] **פירוש** *Comm.* [excerptus] in librum יצירה N.3562 [W¹] (1562).
- [*Jellinek*, *Auswahl* p.29 (sec. *Fürst*?) male ed. 1642 (N.3563) recenset. De MS. plenioribus cf. *Zz. G. V.* 362d (cf. ed. 1652 f.87 et 93c), *Florent.* et *Monac.* 81 [36,2?] ap. *Dukes*, *Lit. Mitth.* 7 (ubi passus secundus allatus ad recens. *Jezira* minorem Cap. III spectat (passus primus excusus!) et noster redactor (חסיד) fertur quoque *Comm. Sabbatai Donolo* (q. v.), cf. *Cod. MS. Bisl.* 3.63), ap. *Iuzzatto* (*Litbl.* VIII,343 et cf. *Episd.* II *Giudaismo* I,41 infra), *Lipsiae* XXX,16 (cf. *Jellinek*, *Beitr.* I,9), et cf. *Cod. MS. Mich.* 192. — In op. excuso praeter Donolo tantum ההסיד [Jehuda] et ר"א (Cap. VI f.196b) laudantur.]
- 17] **סודי רזיאל ס' רזיאל הגדול** *Rasiel magnus* seu סודי רזיאל *Secreta Rasielis*, [scil. excerpta ex lib. סודי רזיאל *Secreta arcanorum*]; f.7b-33b libri [forsan a Nostro reducti] רזיאל N.4042 (1701).

ELCHANAN HELEN

- [Fl.88. Mich. 4567. Serap. ib.]
 6] — 4. Fürth.,
Bonfed Schneior (ואלהים [ואנשים]) 1726.
 [Ed. ignotam vidi Berolini.]
 7] — Ed. III. 4. Wilm.,
Hirsch b. Chajjim. s. a. [1718-26?].
 [W⁴p.1604. Serap. ib. Expl. delirium vidi Berolini.]
 8. — [Ed. castrata] 4. s. l. e. a.
fin. fer. III. [Prag. 1720-30?].
 [W⁴ib.: „ante paucos annos Pragae.“ Expl. Opp.
 1253Q¹ (quod recenset Cat. ms. App., omissus in Serap.
 ib.) fl.102 sine tit. vel praef., lit. crudis.]
 9. **שמחת הנפש** Liber P. II.
Gaud. animae Cantica et Constitutiones de
Sabbato. Cum notis musicis [W⁴225b! Serap.
 ib.] 4. Fürth., *Bonfed*
Schneior (fin. pericope Deut. VII vel XIV) 1727.

4330 **ELCHANAN Helen** (העלן) b. Abraham. [Op.
 hebr. composuit A.376 (1615-6), ut exprimitur
 in fine acrostici (de restitutione Judaeorum). Idem
 Noster vid. Elchanan Frankfurt (q. v.) mrt. ante
 A.1624. De (eadem?) familia: „Helen et Wert-
 heimer“ cf. *Schudt*, Jüd. Denkw. II, 65 et partic.
 2 p.339, ubi medicus Abr. Helen mrt. A.1675,
 aetatis 104, ergo non Nostri pater, jam defunctus
 A.1616, vixque filius.]

1] **מגילה וינץ** *Volumen Vinz* Elegia in calamita-
 tem Judaeorum F.a.M. per Vincenz Fettmilch
 (1614) hebr. incip. 'מעשי ה' אטלל גבורת ואדברה, בעשי ה'
 הגדולים, substratis singulis strophis Germ., me-
 lodia: „Die Schlacht von Pavia,“ incip.: „Ich
 will derzählen Gottes Stärk, seine Wunder
 und Zeichen die grossen.“ *ED. PR.*

8. [ca. 1616].

[Tit. petivimus ex iis quae Germanice exprimuntur
 in tit. ed. 2, ubi auctor ipse carmen suum ubique
 nominandum esse dicit מגילה וינץ (non פינץ, ut ex
 ed. II ap. *Schudt* p.36), quia vocis וינץ literae ad nu-
 meros revocatae eam summam producant. ac אנטיוכוס
 (Antiochus). Editor vid. Natan b. Abraham Helen
 (quem male auctorem habent W³1723d, *Delitzsch*,
Zur Gesch. p.80, cf. *Jüd. Lit.* 464, ubi incorrecta de
 ed. 2), auctoris frater; in tit. hebr. ed. 2 enim legitur
 חיבר אותה אהרן (אהרן?) החכם המופלג
 כמפורסם אלהן. . . . ועוד הוציא (!) כסון טכניו כרי
 להרפיו לפרסומו ניסא בת דברי הספורר הקטן [נתן]
Just, Geschichte VIII, 222 aucto-
 rem omittit, nec utraque lingua eundem habere vid.
 auctorem; carmen hebr. primum („Urform“) habet,

ut etiam W³225 de „Versione“ Germ. loquitur, pro-
 cul dubio quia in tit. ed. 2: „Das עברי (Hebr.) gar
 wol verteutschet und bescheidlich.“ Strophae 103 sibi
 invicem respondent verbatim, hebr. vero tantum acro-
 stichon exhibet; tamen tit. genuinus מגילה וינץ in in-
 scriptione Germ. ed. 2. tantum indicatur. Expll. jam
 in tit. ed. II tempore magno consumpta dicuntur, unde
 procul dubio ed. I. statim excusa, sed non A. 1614,
 nec. F. a. M. (W³1723d), ubi eo tempore nulla ty-
 pogr. hebr., forsitan *Hanoviae* vel *Basileae*. In
Serap. opusculum plane neglexi.]

2] — s. t. **דברי השירה הזאת** *Verba cantici hujus*, re-
 cusum per nepotem auctoris Elchanan b. Naf-
 tali 8. Amst., *Jehuda b.*
Mardochai et Sam. b. Moses Levi (הזאת) 1648.

[Tit. plenum, sed non omnino correctum (cum toto
 libello recusum ap. *Schudt*, Jüd. Denkw. II p.36, qui
 eum „magna industria“ se consecutum esse dicit) partim
 neglexit, partim male intellexit W³225.1723d (cf. ad
 ed. 1) =²p.1280 n.125, ubi anon. et hebr. tantum,
 quamquam *Sabb.* utramque habet linguam, et cf. ad
 op.5.]

3] — hebr. tantum (דברי השירה הזאת), insertum
 Part. III ad A.1614 ap. David Gans: *Germen*
Davidis [contin.] q. v. [W⁴225] (1692 etc.).

4] — Germ. tantum s. t. **דש וינץ הנץ ליד** *Das*
Vinz-Hans-Lied 8. F. a. M., *Josef Trier*. 1696.

[Ed. et tit. plenum affert *Schudt* ib. p.10, tamen
 nulla hujus ed. mentio ap. W³225! — Hebr., jam in lib.
Germen Davidis exstans, omitti dicitur; ex ed. 1648
 repetita vid. nostra cujus nullum nobis innotuit expl.]

5] — ex ed. 1648 s. t. *Ein schön Lied* etc. li-
 teris hebr. et lit. Germanicis, cum notis et in-
 troductione p.111 ap. Wagenseil: *Belehrung*
 etc. q. v. [W⁴225] (1699).

[Verba: „Ein schön Lied hübsch und bescheidlich“
 (vor Weiber und Meidlich) a *Wagens.* ipso substituta
 videntur verbis (ap. *Schudt* p.36) ad ed. 1 allatis,
 omissa parte hebr. Ex Wagenseilio libellum literis
 hebr. et Germ. atque notas repetit *Schudt* p.9 (W³
 225), neque ed. 1696 praeter tit. discrepare vid.]

4331 **ELCHANAN b. Isachar Kaz** (Kohen), seu
 Elchanan Jentel's, Schammash seu Chassan (*Can-*
tor) et Sofer (*Scriva*) Prostiziensis, dein Kremseren-
 sis, Moravus. [Mense Tammus A.1684 Prossnitzii
 fuit (v. N.3692), eodem A. edid. *Pragae* שער
 ההצלחה inter Prae. varr. N.3330, et Meir
 Schmickes: *Nora mirabilia* q. v.]

1. **זאת המורה ביכל** *Sot-Chamuka-Büchel* Historia

ELCHANAN b. JEHUDA

festi Encaeniorum et Judithae rhythmis Germ., „Man mag drauf machen ein ניגון [melodia] wie man will, der rechte ניגון ist aber darauf, wie auf „Tag- und Nacht-Spiel,“ loco ludi legenda, incip.: „Ihr lieben köstlichen frommen Leut“ (ff.16) 8. *F. a. O.*,

Mich. Gottschalk (ואת חנוכה ביכל) 1702.

[*Opp.* 885 O²⁰. *W*³1364d auct. Lipmann Chassan (cf. N.3651) unde hauserit nescio. *Serap.* p.332 n.58.]

2. מראה להתקשט בו *Speculum ad exornandum se eo* [loco speculi suspendendum] Ethice

f. expanso. *Dylr.* (חזן) 1693.

3. ציארשפיגל *Zier-Spiegel* anzuhängen an die Wand Germ.

u. s.

[Folia, huscusque ignota, cum variis libris *Opp.*, ut 601F², 605F² etc. compacta.]

4] Vers. Germ. מליחיה seu *Prec. poenit.* anni intercalaris N.2928-9 [*W*³226c suppl.] (1703.1712).

ELCHANAN b. Jehuda Loeb v. Elch. Löwe.

ELCHANAN Jentels v. Elchanan b. Isachar.

4932 ELCHANAN b. Moses ex Schneitach, Ludi-
magister (מלטר) Haag.

יסוד היראה *Fundamentum timoris* Constitutiones
Germ., et יסוד אהבה *Fundamentum amoris*
Vers. Germ. Haggadae Pasch. N.2726 (1783).

4933 ELCHANAN b. Samuel Sanwel Aschkenasi,
Rabb. Schottland (Danzig). [Mrt. ibid. A.1781, natus,
ut vid., A.1714; v. praef. filii Jehuda L. ap.
Fraenkel, Litbl. VIII,364. Cf. *Asulai* II f.25 et 48]

1. סדרי טהרה *Ordines munditiei* De menstruatione P. II חדור הלכות *Acutatio regularum* et
(f.79-110) שורי טהרה *Residua munditiei*

f. *Brl.* (כי יפלא מן דבר) [בין דם לדם] 1783.

[Lit. i. vocis יפלא dubia, unde A.1773 ap. *Mich.* 3142, sed approb. A.1782.]

4934 ELDAD Dani, i. e. ex tribu Dan, b. Machli etc.
[Saec. X.¹? v. auctores citatos *Jüd. Lit.* 390, et
de edd. *Dukes*, Litbl. XI,766, quem neglexit *Jellinek*,
Bet hamidrasch II p.XXVIII, qui tamquam historiam
enarrat conjecturas *Landaueri* (et cf. *Munk*,
Notice sur Aboulwalid p.57) de „Abudani“ [Daud
ap. *Jellinek*, cf. לראני (non אלהני) ap. *Dukes*, נהל,
קדושים p.28] laudato in MS. Comm. in Jezira dubii
auctoris (cf. sub Isak Israeli), cum jam vacillent
fundamenta chronologica; libellum non omnino
perfecte editum (ex una scil. ed. recentissima

recusum) male dividit. Relationem, ut vid., oralem
Eldadi literis mandatam esse a relatoribus seu
Interrogatoribus Kairowan jam putat *Zedner* (Aus-
wahl histor. Stücke, p.23, ubi initium cum Vers.
Germ.), exstant vero recensiones inter se dis-
crepantes in 3 edd. primariis (op.1.3.4). *Re-
gulas mact.* quoque *Regulas terrae Israel* nun-
cupari, pluribus quam ap. *Asulai* citationibus ar-
gumentatus est *Rpp.* כ"ח V,226. Jam vero pro-
lixiores circumferebantur Saec. XII, quarum frag-
menta ex Cod. Uri 294 edituri sumus, una cum
citatil ap. Jehuda Hedessi § 60.61; cf. Cod. MS.
Opp. 651F. ap. *Edelmann* ad Parchi p.XXIX.]

1. אלדר (ספר כתב) seu אדר (Epistola seu L.) *El-
dad*, i. e. ¹) Relatio Eldadi de 10 tribubus etc.,
²) Quaesitum Judaeorum Kairowan de El-
dad, inserta sunt הלכות שחיטה *Regulae mac-
tationis* et הלכות טריפות *Regulae de illicita*
(carne); ³) Zemach Gaon: *Responsum* ad Quae-
situm. *ED. PR.* (ff.14)

4. s. l. e. a. [per Abraham Conat ca. 1480].

[Ed. extremae raritatis *Rof.* ignotam primus descrip-
sit *Luzz.* Litbl. VII,481; Cat. ms. totum libellum quasi
epilogum lib. *Liquor favorum* Jehuda b. Jecheil
(q. v.) recenset, ad cuius calc. in expl. *Opp.* 1347
offenditur (corr. *Carmoly*, Itin. p.389 et *Dukes*, Litbl.
XI,766); typi et forma in utroque lib. iidem. — Ed.
sequi in tit. librum „ca. 200 annos antea *Constant.*“ ex-
pressum fert, quod ad ed. 1516 vel potius 1519
(scil. prave supputato A.1522 vel 1524) spectare vid.,
sed particulae^{2,3} et ipsi versiculi in limine (בשך עליון)
... קוני ex ed. nostra recus! Ex ed. 1722 recusas
puto posteriores edd. pleniores atque ipsam *Zolk.* 1772
(ex qua unica *Jellinek* suam recudit) quae in tit. ex
ed. *Constant.* recusa fertur.]

2. — Ed. II. (cum licentia Rabb. Constantinop.)
edid. atque *Cantum* etc. adjecit Naftali b. As-
riel Wilna [*W*³221]

12. *Jesn., Israel b.*
Abraham (בית יוסף, *fin. fer.* III.17. *Ijjar*) 1722.
3] — Relatio ¹) tantum [ex MS. passim discre-
pante]; ad calc. דברי המים של משה N.3442-4.
3446 [*W*³221⁴. p.1007] (1516.1544.1605.1648).

[Passum finalem, ubi A.43 (*W*¹) recudit *Dukes*, L. L.;
in Vers. Germ. s. a. (op.5) legitur הששי מ"ג אלה
(=1283!). — Maximam hujus ed. partem, sed non
accurate, recudit *Eisenmenger* II,527 sq. ex ed. 1544,
cf. Indicem suum ad P. I.]

4] — u. s., sed recensio multis locis differens;
ad calc. Ben Syra N.1363 (1519).

[Incipit: בשם ה' אלהי ישראל ישחבה שמו של אלהינו]

ELI b. JOSEF

המלך... ועכשיו נספר אחינו שבתי ישורון,
desinit: זה שמי אלדר (... בן דן בן יעקב אבינו) עליו
[השלום ושלום לכל ישראל אמן]

5. — u. s. Germanice

8. s. l. c. a. [Dess. ca. 1700?].
[Opp. 4940¹⁰; ff. 4, est ergo eadem ap. W³221.
Initio allocutio rhythm. lit. quadr. Idioma est antiquius.
De epigr. v. ad op. 3. Cat. ms. ed. nostram eandem
fert ac sequ. et quidem A. 1722, in *Serap.* p. 319
n. 13 quoque errores typogr., et quae de W dicantur,
corr.]

6. — u. s. Versio purior

8. *Jesn., Israel b. Abraham.* 1723.
[Opp. 8380.; ff. 8. In tit. liber jam bis hebr. editus,
nunc vero Germ. intelligibili versus dicitur (aber itz-
und ist es übersetzt worden in ein verständlich
Teutsch). In fine: „und damit will ich in Kurzem
beschliessen.“ Corr. *Serap. ib.*]

7] — Fragm. hebr. cum Vers. Lat.; I, 101 Biblioth.
Rabb. per J. Bartoloccium q. v. [W¹] (1675).

8] — ex hebr. Lat. per G. Genebrardum q. v.

4935 ELI b. Josef [Saec. XV.], v. sub Jellinek.

4935 ELIA, Elias Propheta. [Auctor fict. W¹3231.
1232, 1265. De בקשה אליה *Petitione Elia*,
quae ad instar petitionis Saadjae Gaon laudibus
(שבחים) referta, jam responsum Abrahami ejus-
dam affert *Zidkija Anaw* in op. עשה הנאונים
MS. § 53.]

1] תנא רבי אליהו N. 4111-2.

2] תפלה inter Prec. varr. N. 3356.

4957 ELIA [incertus], Corrector (בעל מניה).

1. מנחת ידידות *Munus amicitiae* Gratulatio rhe-
thorica (forma Makamarum) ad Natan Nata
in nuptias filii ejus, Sabbatai ex Sklow, cum
פיא, filia Josuae Hoeschel b. Nachman (Rabb.
Brzesc) fer. IV. 5. Schebat 1786 (בל צפור שהורה)
(ff. 8) 8. *Sklow, typogr. Zebi H.*
b. Arje Loeb et generi Sam. b. Isachar Baer [1786].

ELIA b. Abraham v. Elia Misrachi et Elia
Oettingen et Elia Ventura.

4935 ELIA Adeni = אדני, ex Aden in Ara-
bia, non „Hedne“ seu „Hedai“ ut W et *Dukes*,
zur Kenntn. 141, Litbl. VII. 677.]

1. אזהרות (סדר) (*Ordo*) *Asharot* (seu *Admoni-
tionum*) i. e. Carmen de 613 praeceptis pro die

8. festi Tabernaculorum sec. ritum Cochim, in-
cip. (introd.) אדני מסיני בא דבר בפני (misit (cum
prae.) Levi b. Moses Levi בליליא, edid. Moses
Pereyra [W³239b] 8. *Amst.*,

Uri Phoebe (לישהק, fer. III. 1. Adar II) 1688.

2. — (s. t. אליהו יד *Manus Eliae?*) 8. [Amst. ca. 1688].
[Opp. 2530. ff. 14 tit. destitut. (ubi forsitan prae.)
incip. f. 2: יד אליהו (corr. W²p. 1306 n. 236*). Navis in
tit. ed. I. hic in fine.]

4939 ELIA Alfandari b. Jakob, Rabb. Constantinop.
[In tit. op. 1.: „b. Sabbatai,“ ex confusione cum
Edit.]

1. סדר אליה רבא וזוטא *Ordo Eliae major et
minor* i. e. עניני דאחאה de foeminis Commenta-
tio (ff. 13) et שו"ת אבן העזר *Responsa* in Jos.
Karo: *Mens.* III (ff. 69+1); edid. gener. Mar-
dochai Alfandari b. Sabbatai f. *Constant.*,
Jona b. Jakob (הערה) (אלה) (כסדר) 1719.
[W³247c; ad. 157b.]

2. מכתב מאליה *Scriptum ab Elia* De libello
repudii; acc. (post indices) שמות הגטין *Nomina*
lib. repudii et עניני דאחאה Commentatio ad op. 1.
pertinens (ff. 15); sumptib. *Mard. Alfandari*,
prae. est Jakob Alfandari
b. Jehuda [W⁴886b; s. a. I] f. *Constant.*,
Jona b. Jakob (fin. 5. *Sivan* אדני) 1723.

4940 ELIA b. Arje Loeb Kobrzin ex fam. Binkowitzer,
ex progenie Sabbatai Kohen, antea Plongiani
districtus Kaidan provincia Samogit. (ואוט). [W¹
3259—3236b].

מכתב אליה *Scriptum Eliae* Comm. in tract.
Talmud. Abot N. 1479 (1715).

ELIA b. Ascher }
ELIA Aschkenasi } v. Elia Levita.

4941 ELIA Aschkenasi b. Elieser.
זבחי שלמים inter *Preces* varr. N. 3242.

4942 ELIA b. Asriel Wilna ex טריפולינא b. Moses,
ex סאקליב in Polonia minore. [Addidit Amstelod.
A. 1690 (ubi edid. Jakob b. Isak: *Exite* etc.)
התעוררה הסדרים *Admonitionum Editoris* ad
Institut. noctis etc. N. 3054 sq., A. 1693 edid. In-
stitut. Sabb. N. 3117. A. 1709 *F. a. M.* edid. Meir
Poppers: *Luminaria dedit* etc. (q. v.), W²256d.
A. 1712, amissis incendio *F. a. M.* libris multis,

ELIA BACHUR

scripsit „מליצה“ ad Jona Teomim sen.: *Cucurb. Jonae* (q. v.), sed eo morbo correpto frater Nisan libri curam absolvit. A.1718 curavit (מסדר) Pinchas b. Pelta: *Foedus pacis*. A.1738 adjecit מכהב מאליה ad Menachem Lonsano: אור חורה (*Mich.* 187; corr.: Verzeichniss Hebr. Bücher 8. *Brl.* 1841 no.14) et cf. quoque Salomo Hanau. — Nostri frater est Naftali b. Asriel.]

- 1] **מענה אליה** *Sermo Eliae* Dissertatio adjecta ad Comm. grammat. in Preces quotid. una cum patre Asriel b. Moses q. v. (1704 etc.),
2] **קנאותיה ראליה** *Manus Eliae* et **מנחת אליה** *Zelus Eliae* Epilogus ad Chajjim b. Bezalel: *Disp. aquae vitae* q. v. (1711).

ELIA Bachur v. Elia Levita.

ELIA Baal-Schem (Balschem) v. Elia Loanz.

ELIA b. Benjamin v. Elia Levi b. Benjamin et Elia Spira.

- 4943 ELIA Beschizi b. Moses b. Menachem Adrianopolitani, Karaeus Byzantinus. [A.1490 „ultimis suis diebus“ partes operis imperfecti postremas composuit, sec. Kaleb. Nomen בשיצי forsan ture. بشكجي i. e. cunabularum operator seu mercator sec. *Delitzsch* (ad Ahron b. Elia, praef.), sed forsan est „Byzantinus?“ — Cf. quoque Elia del Medigo.]

1. **אדרת אליה** *Pallium Eliae* Liber praeceptorum, partim secundis curis redactus, partim completus [sed non perfectus] per discipulum Kaleb Abba Afendopolo, edi jussit Elia b. Moses b. Elia Beschitzi f. *Constant.*, *Gers. Soncino*, A. XI. *Solimani* [1530-1]. [Ff. 117 (incl. tit., desid. in cod. nostro, olim *Bislich.*) +37. Extremae raritatis, unde A.1835 recusum est. *W¹* 237. *Ref.* Ann. p.34 n.209. Partem MS. cum Vers. Lat. v. in Cod. MS. Bodl. or. 404.]

- 4944 ELIA Broda b. Todros, Mactator Pragensis. [Cf. Abraham Broda b. Elia in Sect. III.]

- 1] **מנחת אליה** *Munus Eliae* Comm. in Jakob Weil: *Regulae mact.* q. v. (1700.1709).
2] Vers. Germ., — cum Constitution. ritus Paschatis (דינים של פסח) Germ. — *Haggadae Pasch.* N.2732 [ca. 1713].

- 4945 ELIA Ibn(ben) Chajjim, Constantinop. [Init.

Saec. XVI. *Fraenkel*, Litbl. IX, 607, cf. 806. — Nepos: Moses Benveniste.]

1. **ספר הנהגות אמרי שפר** Liber qui dat *Verba elegantiae*, Concc. in Pentat., interspersis ubique nonnullis filii [anonymi]; sumpt. Isak Tschelebi (גיליבי) b. Elia Polichrono, nepotis, a matre, Josef Levi, edid. Isak de Domo Leon (ff.228) (Cum Indicibus MS. veter.) f. *Ven.*, *Petr. Al. et Lor. Bragad.*, *Giov. Calleoni* (ש"ץ), 1630. [W¹ 242, qui n.1411 filii nomen Michael ex Corr. ed. sequ. effinxisse vid. Librum apud concionatores recentiores דבי אליה nuncupari monet *Conforte*, 42a, ubi *Cassel* A.1639 addidit, qui error typ. ap. *Hamberger*.]

2. — cura Jechiel Michael Stern b. Wolf f. *F. a. M.* **יהי איש מצליח** 1713. [W³ 242, ad. 993c. Jehuda Loeb b. Josef Samuel in Epilogo se nomen suum iu tit. omisisse ait, quia privil. imperiale ad imprimendum Talmud expectet. Tit. *Mich.* 1044 corr.]
3. **שאלות ותשובות** *Quaes. et Responsa*; acc. **חידושים** *Novellae* in tract. Talmud. Ketubot; edid. Isak de Domo Leon f. *Constant. s. a.*, sub *Achmed* [ante 1618]. [W³ 242. *Beer*, Litbl. IX, 806.]
4] **שאלות ותשובות** *Quaes. et Responsa* non antea edita; una cum Elia Misrachi: *Aquae profundae* q. v. [W¹] (1647). [Tit. מים חיים unde petiverit Cat. *Mich.* 4139 nescio!]

- 4946 ELIA b. Chajjim Kohen ex העכים (Höchheim?). [Frater: Moses b. Chajjim Kohen.]

1. **שבילי דרקיע** *Semitae expansi (coeli)* Geometr., trigonom., sphaer. trigon., astronom. praecipue de calend. jud., optica. Cum 3 *tabulis* aeri incisis 4. *Prag.*, *Jos. Im. Diessbach* (נחבי חכמה) 1785. [A.1784 ap. *Mich.* 4358 corr. — Recensionem vide III, 106 collect. **מספ** N.3713 (p.578) per ב. ד. (L. Bendavid?).]

- 4947 ELIA Chako (חאקו).

1. **רוח אליהו** *Spiritus Eliae* Nov. halach. etc. f. *Salon.* (כי אני ה' בושניצק) 1772.

ELIA Cretensis v. Elia del Medigo.

ELIA b. David v. Elia Gallipapa.

- 4948 ELIA Deutz (דייץ) b. Isak Moses, Hamburgensis. **פי אליה** *Os Eliae* Comm. in *Perek Schira* inter

ELIA b. ELIESER

Preces varr. N.3292 . . . (1735).

ELIA b. Elieser v. Elia Aschkenasi.

⁴⁹⁴⁹ ELIA b. Elieser, Chassan (*Cantor-is?*) Amstelod. Vers. Germ. [transcripta?] lib. *Discip. lusor Jehuda di Modena* q. v. (1698).

⁴⁹⁵⁰ ELIA de Ferrara.

1] **אגרת** *Epistola Hierosolymis Ferraram ad filios* [Israel Chajjim et Josef Baruch] missa A.1438, de Judaeis Habessiniae narrans, ex Cod. MS. Paris. [450]; p.61 collect. דברי חכמים N.3441 (1849).

2] — ex Cod. suo (?) MS. correctioni (?) sub tit. **אהבה ציון** *L'Amour de Sion* Gallice ap. E. Carmoly, *Itinéraires* p.323 q. v. (1847).

[Correctior forsitan A.197 (p.332) cujus loco 194 in ed. hebr., sed Versionem more suo erroribus, fictionibus etc. ornavit Interpres; e. g. p.335: „en face de Kusch, qui est a l'orient“ (וכוש כנגדו במערב); passus finalis „freres de *La Motta*“ etc. partim fictitius, vox למטה (cf. p.360) procul dubio ad textum [ut puto] apographi, quo usus est] non pertinet, significat „vide infra,“ ubi ea post nomen auctoris leguntur, quae in ed. hebr. id praecedunt! — Exstat Fragmentum *Epistolae* datae A.1369 ap. Isak Akrisch: *Historia regni etc.* (q. v.) forsitan ex nostra excerptae, quam quoque Gallice exhibet Carmoly p.359, qui p.326 A.1439 legi jubet, idque excerptum fert ex epistola in fine nostrae „proximo (?) anno“ promissa; in textu hebr. (f.62b lin. 4 a fine) בשנת ה'ל"ל [?]

⁴⁹⁵¹ ELIA Gallina (גאלינה) b. Mose. [Auctorem unde petierint edd. recent. quaeritur, veteriores enim anon. Opus ex Arab. partim auctoribus constatum vid., § 4 citatur כאמיל אלסכנע"ה pro کامل الصناع Ali b. el Abbas?] 1] **חולדות אדם** *Generaciones hominis* Physiognomia et chiromantia §§ 90. Cum figuris.

4. [Constant.] (הרע"ה בשושנים נח. Nisan) 1515. [Mich. 4765: A.1518 corr.; ff.20 non paginata, 2 ultima figuras exhibent ut in ed.1658 etc. Ed. ipsi *Rof.* ignota.]

2. — 4. *Crem., V. Conti* (ויש) 1556.

[Figurae in f.1 et 2 (post tit.), f.3 exhibet Indicem („לוח וסימני“), in ed. sequ. omissum, lit. rabb.; sequ. ff.1-17 hebr. et lat. numerata. Ed. non minus rara. *Rof.* Crem. p.3 n1. — Ex nostra vid. *fict.* ed. Ven. ap. Sabb. W¹253. — Ex ed. nostra exaratus est Cod.

MS. Opp. 918Q, quem W³244 cum Eliae b. Jehuda הולרות'ס confundere vid.]

3. — (sine Indic.) [W¹253]

4. *Amst.* [Uri?] (ואתם חיים) 1658.

4. — [W³] 8. *Ofb., Seligm. Reis et fil. Hirz* (לסדר וישע בשירה הים פרשתי ידי אליך) 1715.

5] — s. t. דברי חכמים *Verba sapientum una cum Aenigmatibus et medic. specificis* 8. *Zolk.* 1730. [*Rubinst.*, cf. ed. sequ.?]]

6. — s. t. חכמת היד *Sapientia manus*; cum Vers. Germ., cum fig. manus [in tit.]; acc. (f.8) חכמת הפרצוף *Sapientia vultus* ex Sohar cum exposit. sec. lib. *Lilium Jakobi* [Jakob b. Mard. Schwerin] 8. *F. a. M.* (רקלו) 1776.

[Corr. plurima ap. Rebenstein 785 hebr. et Lat.]

⁴⁹⁵² ELIA Gallipapa (גאליפאפה, non „Galeppa“) b. David b. Elia, Rhodig. [Cf. ad Cod. MS. *Mich.* 793.]

1. **אליה ירי** *Manus Eliae* de 171 Institutionibus Rabbiorum sec. ord. Maimonidis; acc. (f.86 sq.) *Novellae* varr.; edid. discipulus Samuel Amato f. *Constant.*, Jona b. Jakob (נחלה) 1728. [W¹238b.]

ELIA Hebraeus v. Elia del Medigo.

ELIA b. Isak Moses v. Elia Deuz.

ELIA b. Jakob v. Elia Alfandari.

⁴⁹⁵³ ELIA b. Jakob b. Baruch b. Menachem b. Samuel, ex progenie Schechnae Lublinensis, Rabb. Olianow (אולינאב). [Mater Malka filia Kalonymos Kalman, generi Natan Spira Jeruschalmi.]

1. **ברכת אליה** *Benedictio Eliae* *Novellae* in tract. Talmud. Baba Kamma, Gittin, Ketubot, Kidduschin et partim Pesachim; cum Epilogo et praef. Mos. Chagis de ritibus nonnullis

4. *Wandsb., Isr. b. Abr.* (כשמוע אליה) 1728.

[Cf. *Fraenkel*, Litbl. VIII,249; corr. *Nepi* p.11.]

⁴⁹⁵⁴ ELIA b. Jehuda Loeb Wischnitz (Wisznice) (וישניץ), Fuldae. [W¹3245=3249c ed. *F. a. M.* 1710 recenset effictam.]

1] **פירוש** *Comm.* in tract. Talmud. Hieros. Sebekalim N.2042-3 (1689?1727).

2] — u. s. et in Ordinem I. N.2041 (1710).

⁴⁹⁵⁵ ELIA b. Josef. [Nomen et opp. suspecta.]

1] **קול הרועה** *Vox exsultationis* Conce. [*Sabb.* W¹247.] 8. *Salon.* 1562(?).

2] *Comm.* in Hagioogr. [*W ih.*] in Polonia.

ELIA K Aidan

ELIA Kaidan v. Elia b. Arje.

4956 ELIA b. Kalonymos, Lublinensis.

1. אדרת אליה *Pallium Eliae* Conce. in Pentat.; acc. (f.106b) ששלוו מאי *Precatio missa* ex Palaestina quotidie recitanda (incip. אנה יה' אליה אברהם.... והנורא אשר לו יחנך המלוכה, desin. (ליך אל הר המורים לרור דורים. [W¹²⁶⁰])

4. F. a. O., lit. Beckmann, in aed. M. Gottschalk (inc. fer. III.9. א[נכי] את אליהו. חדש זין הוא אייר. 1694.

4957 ELIA Kohen b. Salomo Abraham, Judex Smyrnensis. [Mrt. A.1729, *Asulai*. Operum recensionem suam Bibliographis recommendat Wunderbar (Litbl. VIII,579) his verbis: „da bei Wolf und in dem zweiten (sic) Sifte Jeschenim [i. e. Rubinstein, qui 3 recenset opp., bis ח' male abbrevians locum (אומר) die grösste Verwirrung (!) in dieser Beziehung herrscht, gepaart mit der unverzeihlichsten Unvollständigkeit, und bei andern Literatoren (!) gar nichts darüber vorkommt.“ Sed ipsius recensio quid nimis praestans inter 7 opp. excusa 4 (ut puto) exhibet edd. fictitias, operis praecipui unam ed. 1819 tantum administrat; opus jam ap. *Asulai* (qui ca. 30-40 Nostrum scripsisse dicit) citatum neglexit; quae affert praeterea (n.8-32) MSS. („sind noch vorhanden“) sunt opera, quae ipse auctor in epigraph. op. excusi 2 (f.168, in edd. recent. praefat.!) commemorat, suntque (ord. alphab. commodius disposita):¹⁾ מעמי הסעות,²⁾ חירושים נפרדים,³⁾ אזור אליה,⁴⁾ מדרש אליה,⁵⁾ מנלה צפונות,⁶⁾ ידו בכל,⁷⁾ מעיל מנחת אליה,⁸⁾ מדרש חלפיות,⁹⁾ האחרוני שיטה על מס' שוה,¹⁰⁾ מוסכים לעד,¹¹⁾ צדקה; פירוש בראי (praeerea Comm. in: Pentat. (triplex=??),¹²⁾ Haftarat,¹³⁾ Cantic., Ruth, Esther [titulus: דנא פשר' et singul.: אורה ושסחה]¹⁴⁾ בשורה אליה,¹⁵⁾ Threnos,¹⁶⁾ Psalms,¹⁷⁾ locos Talmud. tract. Taanit,¹⁸⁾ Haggadot Talmud. Hieros., tract. Kalla et Semachot, et Tanna debe Eljja,¹⁹⁾ tract. Derech Erez maj. et min.,²⁰⁾ Pirke R. Elieser et Uijjot R. Akiba,²¹⁾ Haggada Paschalis, denique²²⁾ De phrasi ולא עוד אלא in Talmud etc., omnia primum op.2 edendum fuisse ait ובהיות דראשית חכמה יראה ה' ספר שבט) (מוסר יצא ראשונה) atque vivente auctore nihil praeterea excusum vid., unde Wffio. innotescere non potuerunt; sunt itaque opp. Nostri, quae excusa

feruntur vel revera exstant, ord. alphab.: אנרה אליה⁽²²⁾ *Smyrn*. 1755 (sec. *Zd.*, cf. *Asulai*), — Kabhal. 8. *Porizk* 1785 (*Wunderb.*), — מדרש אליה^(6,18) *Smyrn*. 1759 (*Mich*. 2261), — [ap. *Wunderb.* מדרש אליה Comm. in Midr. Rabba ed. Constant. 1693 ff.46! et מדרש האחרוני⁽⁷⁾ 4. Constant. 1695 ff.24!], — מדרש חלפיות⁽⁸⁾ *Smyrn*. 1736 (*Mich*. 2296 — 4. *Amst.* 1698 ap. *Wunderb.*!), — מנחת אליה⁽⁹⁾ *Salon*. 1824 (*Mich*. 2591), — מעיל צדקה⁽¹⁰⁾, v. ap. nos op.1, — שאלות וחשובות⁽¹²⁾ 4. *Salikow* 1796 (*Wunderb.*), — שבט מוסר (v. ap. nos op.2) adjecto פירוש etc.]

1. מעיל צדקה *Pallium justitiae*, Eth. de צדקה, adjectus est (f.154) Hymnus (פיוט) Israel Nagara ex lib. *Cant. Isr.* f.135; edid. Moses איש פורנו f. *Smyrn.*, Jona *Aschenasi* et David Chassan (ח'ל נפשי באלהי כ"י) 1731. [Corr. A. 1721 ap. *Mich*. 2658; ed. *Amst.* 1704 unde efflaxerit Wunderbar l. c. nescio.]

2. שבט מוסר *Virga castigationis* Eth. ex libris varr. collecta, 52 capp., acc. supplementa ad lib. מדרש חלפיות etc. *ED. PR.* f. *Constant.*, Jona b. Jakob. sub Achmed (שמע בני) 1712. [W^{247d}=^{3,4}263c. Ed. rara perfectissima. F.168 post epigr. (v. supra) adject typographus nonnulla ex lib. quodam mortui Mosis b. Joel ex Wilna (q. v.), dein Nostri דרוש לחשובה *Concio in poenitentiam* et ליקומים *Collectanea* ff.50 (in edd. sequ. omnibus omiss.) et Indices rerum et capp. (ff.5) in ed. sequ. in limine, in ed. 1761 plane omisissi. Ed. esse PR. (ראה) in tit. etiam ed. II.) jam ex eo constat, quod in fine cap. 27 lib. חקי חיים (*Brl.* 1700) citatur, et totus fere lib. אור קרמון (1703) inseritur. *Jellinek*, Bet ha-midrash I p. XVI male PR. putat ed. 1718 (1728), ubi typographus f.275 epigr. „ex ed. I repetit.“ *Dukes*, Zur Spruchk. p.80: ca. A. 1650! Alter ex altero in recensione particularum insertarum supplendus. Suntque praecipuae: Cap. 6: Jehuda Charisi(?): *Medicam*. (cf. *Sachs*, כ"ח VIII,321). Cap. 7: David Ibn Simra: *Corona regni*, Bechai et Jehuda Chasid *Adhort.*, מרגניתא דבי רב (omnia ex Moses Chagis: *Lux primig.*). Cap. 13: Ascher b. Jeziel: *Testamentum* (*Semitae vitae*). Cap. 16: Elieser b. Isak: *Testamentum* (*Semitae vitae*). Cap. 17: *Longitudo dierum* [auctor Samuel b. Jakob, ignotus *Jellinekio*]. Cap. 19: מליצה בטטרון (v. Elasar Worms). — [Cap. 25 non ריב"ל כ"ל, sed passus ex Jalkut, ut ipse ex Catal. nostro correxit *ib.* II p. XXI.] — Cap. 28-9 ex lib.

ELIA LEVI

- החפזה, [ed. 1519, cf. Abraham b. Chisdai p.674 op.6] scil. הוכחה N.3335 et דברי חכמים ודורות [v. Jehuda Charisi]. Cap. 52 מעשה אברהם אבינו N.3880, q. v. omnes.]
3. — ex ed. Constant. recusa [sine supplem.] [W⁴263c] 4. *Wilm., Hirsch b. Chajjim* (אלמדה פושעים ריכין וחטאים אלן ישוב) 1722.
4. — 8. *Constant., Jona b. Jakob* (נחלה) 1728. [*Jellinek l. l.* ubi A.1718 err. typ. esse ipse mihi indicavit. Fl.276. f.275 legitur: אמר המדפים אלה, דברי הרב המחבר מספר הראשון שהרפסנו, ubi de adjutoribus et libris suis.]
- 5] — eum Annot. 4. *Amst.* 1732. [*Rubinstein et tit. ed. Sulzb.* 1761 recusae.]
- 6] — Germanice [W⁴263c] 4. *Wilm.* 1726.
- 4958 ELIA Levi b. ...? [Mrt. ante A.1715. Amicus intimus Abr. Broda, Rabb. F. a. M., dicitur a filio Editore Benjamin.]
- Annot. in Josef Gikatilia: *Portae lucis* q. v. [W³256c] (1715).

- 4959 ELIA Levi b. Benjamin, Constantinopolitanus. [Saec. XVI.¹. Idem vid. Corrector *Turin* Jakob b. Ascher (q. v.) 1503(?). *Benjakob* in ed. *Asulai* male duos effinxit ex uno (l. f.11 n.154 ubi וכן ארין desiderat *Asul.*) = n.169. A Nostro, Eliae Misrahi discipulo, discernendus tamen posterioris homonymus magister (*Conforte* 33a, corr. Indicem f.32), qui Elia Levi senior nuncupatur ap. *Asulai* (l. l. n.171), quemque *Dukes* (Litbl. V,398) redactorem habet atque auctorem hymnorum nonnullorum — praecipue precatationis בית הלי *Domus Levitae* — insertorum in *Prec. fest.* rit. Graec. N.2587-8 (cf. Chajjim Alfandari b. Jakob: Quacsit. 1: אלוה הלי בפירוש הסדור שלהם, et cf. Elia Levi in Custod. matut. inter *Prec. coll.* N. 3022). *Luzz.* (Litbl. IX,550) collectorem rit. Graec. vocat Elia Levi b. Menachem, in epistolis vero mecum communicavit, acrosticha tantum „Elia ha-Levi“ exhibere, sed „b. Menachem“ in fronte hymnorum excusum esse. Pater quidem magistri Misrahi vocatur abbrev. „M.“ ap. *Conforte* f.31a, sed forsitan Moses (Litbl. IX,613, cf. כח IV,38, alius vero Moses Levi Aschkenasi confundi vid. in Indice ad *Conforte*). Id unum constat, redactorem rit. Graeci Nostrum esse auctorem opp.1.2 (v. praef.); an vero forsitan patris nomen duplex Benjamin Menachem (ut postremo mihi innuit *Luzz.*), vel hymni „b. Menachem“ alius

sint auctoris, in dubio relinquere debeo. — Noster quoque est auctor Quaesiti ad Mos. Alaschkar, non Elia Levita grammaticus (ut *Deutsch*, Litbl. VII,562, Catalog. p.122, v. *Dukes*, Litbl. IX,345), cui etiam W⁴p.156 (sec. Cat. Bibl. Bodl., etiam ed. novae l.p.785) male op.1 tribuit. — Recentior Elia Levi Constant. edid. A.1725 lib. filii Rafael Levi q. v.]

- 1] מאמר כל דאי *Tractatus Kol de'i Methodol.* Talmud.; II f.79 collect. חומת ישרים N.3084 (1622).
2. חנה וקן אהרן *Barba Ahronis*, i. e. חנה רבי אליהו *Tanna debe Eliahu* Resp. collecta a pronepote Benjamin b. Elia b. Benjamin b. Elia Levi, edita per Benjamin Motal f. *Constant.* (פאחון) 1734. [Tit. effinxit typographus antequam praef. offendit.]

- 4960 ELIA Levita, seu Elia b. Ascher Levi, Aschkenasi (*Germanus*). [Salutatur quoque מרדק *Grammaticus* et ipse (in op.1) sese vocat i. e. *magister* (non „Auserwählter“ ut *Deutsch*, Catal. p.105 cf. p.144 [sed in Indice scribarum Nostrum cum superiore homonymo confundit] et cf. tit. op.6). — Mrt. A.1549, forsitan 9. Schebat (v. epitaph. ap. W³p.98 repetitum a *Ghirondi* p.32), carmen in lib. רוח חן N.4037 datum A.309 forsitan ex ed. 1544 N.4036, mutato tantum A., recusum, A.1547 in carmine ad Isak Duran (q. v.) sese octogenarium (cf. *Bart.* ap. W³99) habere (?), primus monuit *M. Konitz* Resp. 105 (cf. S. Felix, זיין I,199; *Fürst*, Litbl. IV,14; *Bodek*, Litbl. VIII,586, qui Nostri vitam usque ad A.1557 (op.48, et cf. ad op.32) protrahit!), unde de Anno quo natus sit (Neustadt an der Aisch, prope Nürnberg) et vita etc. disputant in dissit. specialibus Nagelius (1745-57) Oertelius (1776 etc.), Hirtius (1777), q. v., et v. *Rof.*, Diz., denique *Wunderbar*, Litbl. X,49-85. De habitatione Constantiae A.1540-2 v. *Schott*, Litbl. XI, 270. — Cf. quoque Cod. MS. A.1515 ap. *Luzz.*, Litbl. VIII,342.344 et *Uri* 473. — Nonnullos ornavit carminibus suis libros ut Jakob b. Ascher ed. *Aug.* 1540, praecipue *Venet.* inclinante vita sua excusos, cf. ad Isak Arama op.5, ubi אנכי הלי וזמר „ego Levita et poeta.“ — Operum recensendorum edd. priores omnes rariores.]

- 1] בבה בוך *Baba-Buch* Fabula de duce Baba Germ., cum Glossariolo vocum exoticarum *ET.* *l'l.* [incerto loco. 1506-49?].

ELIA LEVITA

[Ed. plane ignota exstare debebat, forsitan non ante 1540, *Isny* vel *Ven.*, ed. 1660 enim procul dubio non ex MS. excusa. Haec praef. exhibet rhythm. quae desinit: „Aber der ניגון (*melodia*) der darauf wird gehen, Den kenn ich nit geben zu verstehen, Denn einer kennt Musiga (*sic*) oder מולפה (?), So wollt ich ihm wohl haben geholfen, Aber ich sing' es mit einem welschen Gesang, Kann er drauf machen ein bessern, so hab er Dank.“ Sequitur Introd. rhythm.: „Gott den [Herrn, in ed. 1661] soll man ebich [ewig] loben.“ In fine legitur nomen auctoris (quod *W*¹p.99 desiderat, unde sign. interrog. *Serap.* p.321 n.22) et A. composit. 1507, desinit nimirum: „Damit hat das Buch ein Enden. Doch will ich nennen vor... Elia Bachur nennt er sich zwar, Ein ganz Jahr hat er drüber verschrieben, Und hat es gemacht das selbig Jar, Das man zählt 267 [=1507], Er hot [lot=lost?] es aus in Nisan und hob es an in Ijjar... soll uns führen ken Jerusalem hinein, Oder irgend ein Dörfel daneben (!) בנא דאנטונה של כנא אסטוריא, „desinit historia Baba d'Antona,“ sic etiam in libro, forsitan pro Ancona ?]

2. — 8. *Prag.*, *Fill. Jak. Bak* (fin. 13. *Nisan*) 1660.

[*W*³p.99 n.155 et *Serap. ib.* s. a. Ed. rariss. post praef. (v. ad op.1) exhibet figuram candem ac ed. 1661 viri, quem Kain vel Herculeum habueris, sed legitur hic circum: „Albertus Romanorum imperator archidux Austriae“ (qui A.1438-40!). In fine „Drucker“: *Moses Menachem* thut er sich melden *Ben Jehuda Löb* den Helden (!), Von Krakau ist er gekummen in Schweden wesen, Gott soll uns von alle צרה (calamitat.) machen genesen. Amen. Denique: „Nun will ich erst recht zuschicken zu drucken, Viel schöne Stücken, Und das Buch von der schön Glücken, Viel Abenteuer will ich bringen in der [die] Welt“ etc.]

3. — (sine praef.) edid. Abraham b. Mardochai Kohen 8. *Amst.*, *Uri* [1661].

[Una cum Josippon q. v., eadem ergo ap. *W*¹p.155. ²p.593. ³p.99. Cat. ms. (*Serap. ib.*): A. הפא (1721) pro הכנא.]

4. — [*W*³. *Serap. ib.*] 8. *F. a. M.* 1691.

- 5] — 8. *Wilm.*, *Hirsch b. Chajjim*. 1724. [*W*⁴p.782. *Serap. ib.*]

- 6] *הכחור* *Magister* (seu *Selectus*) Gramm. hebr. *ED. PR.* 8. *Rom.* 1518.

[Approb. (5. Tischri 279) opus בדקדוק הפעלים לוח בהבנינים commemorare monet *Rof. Ann.* p.17 n.82, (cf. sub discipulo Josef Schalit). — Opus compos. A.1517, quo A. ed. *Crac.* fluxerunt *Plant.* et *Bart.* ap. *W*¹p.154-5, v. *Rof. Ann.* p.56 n.64.]

- 7] — s. t. דקדוק 'ס *Grammatica hebr.* etc. [hebr. Lat.] item *Institutio elementaria* in hebraicam linguam Seb. Münstero auctore

8. *Bas.*, *Froben. mense Julio.* 1525.

[Münsteri Institutionis hebr. tit. (ut libri stylus) barbarus המורה האחרונה העברית 'ס. *W*¹p.155, cf. ³p.99. *Rof. Ann.* p.49: omissi, et lib. stamp. p.62. Codex *Mus.* Br. 621d. 11. —

*W*¹ in nota minus exacte, *Oppenb.* omnes edd., praeter *Crac.*, memoratas possidere dicit.]

8. — [Tit. lat.: Gramm. hebr. Eliae etc. commodiori interpretatione quam antea per Seb. Münsterum versa ut etiam incipientibus facile usui esse possit. Item *Institutio elementaria* in eandem linguam ex Eliae libellis variis concinnata] 8. *Bas.*, *Froben. mense Maio.* 1532.

[Praecedit Epistola Münsteri, ubi: „Idem exemplar jam denuo studiosis communicamus, sed longe alia ratione versum ut vel a puero intelligi possit. Nam praeter id quod loca quaedam in priori ed. non bene reddita castigavimus“ etc. (cf. Vers. Lat. seorsim recusam (*W*³) sub Münsterus). Ed. nostrae (*Opp.* 3530.) nullibi hucusque offendi notitiam ap. Bibliographos.]

- 9] — u. s. 8. *Bas.*, *Hier.*

Froben et Nic. Episcop. mense Martio. 1537. [*W*³p.99. *Rof. Ann.* p.39 n.254; lib. stamp. *ib.*]

10. — s. t. דקדוק אליו הלוי, sine Vers. (pp.102+2) [*W*^{1.3}] 4. *Isny.* 1542.

- 10a. — cum Notis multis hebr. et Lat. MS. [ut videtur possessorum, quorum nomina codici inscripta].

11. — (הבחור). Ed. III. 8. *Mant.*, *Jak. Kohen* (fer. III.23. *Marcheschwan* שני) 1556. [*W*^{1.3} et ^{3*} ed. 1563! Suppl. *Zz. Z. G.* 253.]

12. — acc. (f.49) *Grammat.* seu 8 *Conjugg.* Anonymi [v. Meir de domo Meir], praef. est Isak b. Abraham Aschkenasi 8. *Lubl.* ש"יולא לכא אה (שנו) 1597. [*Corr. A.* 1607 ap. *W*^{1.3}.]

- 13] *ההרכבה* 'ס *L. Compositionis* De vocibus irregularibus. *ED. PR.* 12. *Rom.*, in domo

Giov. Giac. Facciotti (פאנטי) de Montecclio in platea (בשוק) *Montanari*; in typogr. nova per fratres Isak, Jomtov et Jakob, filios Abigdor Levi Lanui (קצב) *Palatensis.* (1-16. Ab רעה) mense Augusto, A. VII[VU] *Papae Leonis X.* [1518].

[Nomen patris typogr. plenius quam *Rof. Ann.* p.17 n.81 (qui A.1519 ap. *Bart.* et *W*¹p.155 corrigit) descripsi ex Cod. *Saraval* 697. Jakob b. Abigdor,

ELIA LEVITA

- (ut vid. typographus princeps) in fine auctoris opp. alia ejus „gratia et privilegio“ sperare jubet: נב שאר הספרים שנרשמים אחר זה אשר חכרם הסתכר הנדפסים ברשותו ובכח גורח חרמו כמבואר בכחב חסותו הנתן על ככה הנקרא גר צייה ופרי כיליו בלעז, sed unum tantum op.5 (q.v.) innotuit. Typographus vero idem procul dubio A.1525 Tridini Monteferrati offenditur (v.N.2068). Hinc nonnulla corr. et suppl. *Jüd. Typ.* 43 n.26. — Ed. *Salon.* quam *W¹p.155* in *Bibl. Opp.* exstare praetendit, nec ibid. nec aliunde offenditur!]
14. — „Composita verborum etc. nuper a S. Münsteri Latinitati donatum“
8. *Bas., Froben. mense Novembr.* 1525. [*W¹p.155³p.99.* *Rof. Ann.* p.49: omissi, *Cod. Mus. Br.* 521d.11. Lib. incipit hebr. more dextra manu. Praef. Lat. Münsteri data Heidelbergae *decimo Kal. Novembr.* 1525, itaque recusa in ed. 1536. Expl. Bodl. impf. in fine praef. Eliae, quae sola hebr. cum praeced. „carmine libri loquentis;“ ff. sunt 84. Inscriptio in marg. super. „*Liber compositionis.*“]
15. — s. t. „Vocabula hebr. irregularia“
8. *Bas., Henr. Petrus. mense Martio.* 1536. [*W¹1³* rectius quam *Rof. Ann.* p.38 n.247. Opus Latinorum more excusum ad calcem errorum (pp.196 +4) exhibet fol. ubi Annus etc., idque desideratur in expl. *Opp.* 3530, unde *Catall.* ed. 1532 effingunt ex lib. annexo; nostramque ed. exhibent *Codd. Mich.* 5390-1 perfecti! Inscriptio marginalis: *Anomala hebraea.* Eodem A.1536 sed mense Augusto Münsteri „Hebr. gramm. praecipue pars illa quae est de verbor. conjugatione“ lucem vidit.]
16. — hebr. [una cum דקדוקים N.3451 (*W¹1³*)
8. *Ven. (fin. 21. Adar כ"ה א' אדר)* 1546. 17. — טוב טעם *L. boni gustus (seu rationis)* De accentibus hebr.
4. *Ven., Bomberg (fin. 20. Sivan)* 1538. [Pp.35, acced. לוח התיקונים *Tabula correctionum* in libr. מסירת המסורה (op.21) et nostrum, ubi operam praebuit nepos Josef יהוא השל"ט, Suppl. *W¹p.156 (s. a.), Rof. Ann.* p.39 n.259 (cf. N.281!)]
- 18] — una cum op.21 [ubi et Münsteri Vers. Lat. comp.] (1539). [*Corr. W¹p.156.* In fine epigr. ed. prioris A.1538 sed depravata.]
- 19] — מכתב מאלוהי *Epistola Eliae* ad Seb. Münsterum (hebr.) de dubiis nonnullis; ad calc. David Kimchi Comm. in Amos q. v. (1531). [*W¹p.159³p.101;* *Wunderbar* p.72.]
20. — מסורת המסורה *Traditio Traditionis* De Ma-
- sora dissertatt. 2 (לוחות שניות, לוחות ראשונות) et de Abbreviaturis etc. (שער שברי לוחות), praemissis 3 praef., scil. 2 rhytm. et una pros. historica critica; acc. Saadja: *Carmen de literis* 4. *Ven., Bomb.* 1538.
21. — cum Notis multis hebr. et Lat.
[Ult. pag. פ"ו (87). Annus exprimitur per יפרח, sed in expl. *Opp.* 1408B Q. lit. i. crasa, unde in omnibus *Catall.*, non excepto *Cat. ms.*, A.1528 (quem jam corrigit *Rof. Ann.* p.61 n.148). Librum ante sed una cum op.18 excusum esse jam ex *Tabulis* erratorum ad librum utrumque constat, qui ad calcem libri posterioris juncti offenduntur. *W¹p.157* ex *Cat. Opp.* et *3p.100.* *Rof. Ann.* p.39 n.258, suppl. ex p.42 n.280. *Corr. Gg. Ztsch.* III,387.]
22. — [sine Saadja, sed adjectis vocalibus] acc. op.18; jungitur Seb. Münsteri libri summa et praef. tertiae Vers. Lat. (Liber traditionum, cui uberrima accessit praef. etc.), acc. (p.101-9) הטעמים *Accentuum* hebr. brevis expositio (i. e. compend. op.18. Lat.)
4. *Bas., Henr. Petrus. mense Augusto.* 1539. [In expl. *Opp.* 5050. hebr., 4810. Lat. seorsim. *W¹p.157.* *Rof. Ann.* p.42 n.280-1. *Wunderbar* p.73.]
- 23] — 3 praefationes cum Vers. Lat. in disstt. per J. A. M. Nagelium q. v. (1758-71). [Disputatio de accentibus num de Monte Sinai Lat. ap. Phil. Ferdinandum q. v.]
24. — Dissert. III. s. t. פירוש המסורת וקרא שמו שער שברי לוחות *Expositio Masorae seu Porta Fragmentorum tabularum* (ff.8, lit. rabb. med.)
8. s. l. [*Ven., Giorgio dei Cavalli*] 1566. [*W³p.100* (cf. *p.159*). Expl. *Opp.* 4980. in fine err. typogr. A. ו' ש pro שו ubi exhibet, ed. *Prag.* 1546 ap. *Cat. ms.* (*Zz. Z. G.* 273 n.17) minime ergo inventio („Erdichtung“), ut ipse fingit more suo Anonymus *Liubl.* XI,749!]
25. — cum Accessionibus Samuel b. Chajjim
8. [*Prag (לספר)* 1610]. [Expl. *Opp.* 3250., ff.8 (sed initio impf.) idem vid. quod ap. *W³p.100* n.8*, cf. p.417 et 1150; *Zz. Z. G.* 287 n.129, ubi vero *Opp.* 393 et 4390. ad ed. 1566 pertinent. Nostra incipit פירוש המסורה אבר הרב רבי אליהו, usque ad comma הסתבר, quo ed. 1566. incipit.]
5. נדרש הנביא v. N.54
[*Ghirondi* p.32 librum hunc inter opp. (ex *Rof. pe-tila*) recenset.]
26. — מתורגמן *Interpres* Lexicon chaldaicum hebr. f. *Isny.* (cum privil. dato *for.* 125. Ab) 1541.

ELIA LOANZ

- Hebraismum versum 8. *Bas., Jo. Froben.* 1527.
[*W^{1.3}. Ref. Ann.* p.31 n.187. cf. Moses Kimchi. —
Edd. 1 5 3 9.1 5 4 3 Lat. affert *W³*. In expl. *Opp.* 353 O.
liber non exstat!]
38. — hebr. ed. II. [una cum דקדוקים N.3451 [*W¹*]
8. *Ven. (fin. 5. Nisan)* כ"ף ה"א לניסן 1546.
39. — (tit. אליה) [lit. rabb.], praef. est Jakob
b. Abraham [Darschan?]. Ed. III. 8. *Prag.,*
Mos. b. Bezael (ש"ן ס'ט"ד sic) 1600.
[*Suppl. W¹. Zz. Z. G.* 281 n.77.]
40. — [ed. IV.?] [*Sabb. W¹*] 8. [*Lubl.* 1621?].
[*Opp.* 325 O. tit. destitutum, incip. f. b ubi pars praef.
lit. rabb. et liber ipse lit. quadr. usque ad f.14. —
Cat. ms. Mich.: „פרקי אליה הנקרא פרקי שירה. 8. *Amst.*
1692!“ in Cat. ms. Zz. non legitur. Cf. N.3289.]
41. — u. s. cum praef. Mos. Salomo. Ed. V.
8. *Crac., Nachum Meisels* (קראקא) 1642.
[Ed. ignota, lit. quadr., praeterea omnimodo imitatur
ed. 1600, legitur praef. Jakobi, cujus nominis acrost.
initio, verba vero ultima per lit. quadr. et puncta ita
distincta ut chronost. evadat: אֵל עִימָם שֶׁשֶׁה אָהָה
אֵל עִימָם שֶׁשֶׁה אָהָה, atque nomen praefatoris subscrip-
tum in ed. 1600 hic desid. Ad hanc superiorem alegant
praef. altera hic praemissa, incip. (מִשְׁרָה) זכרו חורו
עבדו מסיני לו מסורה (שלמה) ולא חסירה (ubi no-
men procul dubio Edit.) data A. עליו לנקב[ב]צו i. e.
1642.]
42. — s. t. פרק שירה *Capitulum cantici* [a cap. I
petito] 12. *F. a. M. (חמט)* 1689.
43. תוצאות חיים *Proventus vitae Compend. Cap.*
cantici Anon. capp. 13, insertis vocibus Germ.
acc. (f.10b) מאמר על שמנה בנינים *Tractatus de 8*
conjugationibus, et (f.19-20) הלשון בחלוקה *Tractatus de divisione linguae et substan-*
tivorum 8. *Hamb., Isak Chiskijja*
di Cordova (inc. fer. III.23. Adar II בעת) 1710.
[Opus homonym. gramm. scriptis Chajjim Bochner,
v. *W¹* p.369. — Cod. MS. *Opp.* 534 O, eadem exhibet
capp. 13 fere ut excusa sed in fine legitur: תדבר
כלשון ב"א ח"ו אשר אין מדקדקים רק משה (!) על
פיהם, quod hic desid., atque sequuntur alia nonnulla.
Nomen Chajjim b. Schalom ex Mattersdorf occur-
rens in pag. alba ejusd. Codicis de auctore fert Cat.
ms. — *Compend. Cap. Cantici* v. sub Josef Heil-
bronn b. Elchanan.]
44. שמות דברים (Nomina rerum) Nomenclator
Germ.-hebr. cum P. Fagii Vers. verborum
Lat. et Germ. lit. germ. 8. *Isny.* 1542.
[*W¹* p.159.³ p.100.]
45. — in ordinem alphab. lat. redactus et voci-
bus graecis auctus per Jo. Drusium fil., cum
Jo. Drusii patris Censura et Comm., et Christ.
Schotani Exposit. vocum arab. in censura Drusii
8. *Franeg., Idzardus Alberti.* 1652.
[*W¹*: A.1653 corr. Ed. praeterea *Franeg.* 1681
affert *W¹*.]
46. תשבי *Tischbi* 712 voces exoticae ling. Rabbin.,
acc. P. Fagii Vers. Lat. ex adverso [*W¹* p.159.
³p.100, cf.⁴p.782] 4. *Isny* (המחבר אליה) 1541.
[Versio inscribitur „*Jacobo Hartmanno Durlachensi*
juveni docto etc.“, quem Interpretem facit *Metz*
1366Q! — De praef. v. *Schott*, *Litbl.* X, 779, de ety-
mologia hujus libri *Mendelssohn* (Hamburgensem) *ib.*
VIII, 550.]
46. — hebr. tantum 4. u. s. A. M. 5301 (1541).
47. — cum Notis MS.
- 48] — cum Vers. Fagii, cum Add. 4. *Bas.* 1557.
[*W^{1.3}. Ref. Ann.* p.61 n.143, libri stamp. p.64. B.
Beer, *Litbl.* X, 203. Cf. *Frankel*, *Mtschr.* II, 278. 477.]
49. — hebr. tantum Ed. II. [*W^{1.3}*]
4. *Bas., Conrad Waldkirch.* 1601.
50. — cum notis MS. Jonae Jeiteles.
- 51] — voces aliquot cum Annot. Jesaia Berlin,
speciminis instar p.82 ap. Moses Koerner:
Benedictio Mosi q. v. (1833).
- 52] Vers. Germ. *Psalorum* N.1268 (1545 etc.).
[*W¹* p.159.³ p.101.
Ex libris Nostri variis fere congesta Gramm. Jo.
Campensis q. v.]
- OPERA SUPPOSITITIA
- 53] Vers. Germ. *Pentateuchi*, v. ad A.1187. —
- 54] מדרש הנביא v. sub מנלה סחרים p.581 et v. p.938.
- 55] Poëma de Scachchiludio v. sub Berachja Nak-
dan op.1 notam.
- 4961 ELIA Loanz, seu Loans (לואנץ), b. Moses b. Josef
(Josel Rossheim?), Aschkenasi, cogn. Baal Schem
(*Kabbalista*), Rabb. Worms etc. [Mrt. sec. Epi-
taph. (ap. *Blogg*, ס' החיים p.306) fer. V. 21. Tamus,
ergo non A.1637 (ut *ib.*) sed 1636 (ut *Carmoly*, ap.
Jost, *Isr. Annal.* I, 94, *Zz. Z. G.* 402). — *Fraenkel*,
Litbl. VIII, 374, ut *Buxtorfius* et *Ref. Diz.* p.173:
„Lama“ pro לאמא i. e. לאדוני מורי אבי „Domini
doctoris, patris mei“ (v. jam *W¹* 255!) = Aschkenasi
ap. *Ref. ib.* p.48! et „ben Salomo“ (!) ap. *Hirondi*
p.34. Jam quatuor locis de nostro agit *W^{1.3}* 238,
³252c [ubi מדרש הרבים est Mos. Sacut], ⁴254c
[A.1586] 255 (v. quae ad plures ejus Codd. MS.
inter חקק. dicuntur). Forsan Noster quoque „Elia

ELIA LOPEZ

Aschkenasi Broughtonii ap. *W*⁴236c. Cave vero confundas: *Elia Belin b. Moses Wormatiensis*. A.1490 ap. *W*³238b (cf. *Zz. Z. G.* 107) = ¹233, cf. Cod. MS. *Opp.* 6850. — Carmen 2 op.4 compositum A.1597 (ונשא) urbe רודניץ (Raudnitz?) in Bohemia. A.1599–1600 *Basiliae* praeter op.3 edid. opera nonnulla Sal. Loria (non vero 1601 *Benedd.* N.2602, ut antea coniecimus *Jüd. Typogr.* 48 n.25). 2. Nisan A.1611 approbavit nomine Rabbini lib. Ahron S. b. Mos. Schalom *Hanoviae* excusum; et cf. *Asulai* I f.66.]

1] *מבלל יופי* *Perfectio pulchritudinis* Comm. in *Kobelet*; una cum textu N.678 (1695). [*W*¹236.³252c.]

2. — [una cum textu sine pctis. edid. Meir b. Leser Durlach (טורלך) *Wormatiensis* (ff.26) 4. *Brl.* 1775.

3] *רנת הודים* *Cantus amicorum* Comm. in *Canticum*; una cum textu N.335 [*W*¹255] (1600).

4. *זמירות ותושבחות* *Cantus et laudes* in *Sabbatum* auctore Akiba Frankfurter [nepote], adjectisque duobus partim cum versione Germ. (f.11) cum Comm. hebr.; acc. (f.22b) *וייבוח היין והמים* *Disputatio inter vinum et aquam* Carmen Germ., melodia „Dietrich von Bern,“ incip.: „Ihr Leut ich ruf zu euch,“ cum Vers. hebr. (acrost.), incip. אישם אקרא בעלי נפש הטהורה, cum Comm. duplici hebr. et Germ. 8. *Bas.*, *Conr. Waldkirch.* mense *Elul.* 1599.

[Libellus rarissimus, ff.35 (לא in fol. ult. err. typ.). Hymnus Nostri 1. jam f.11b: *שיר ליום השבת*: „Ein Gesang zum sabbat mit Namen,“ melodia Hymni Menachem Ziuni, Paraphrasin sistit hebr. et Germ. Psalmorum vespere Sabb.; 2. f.18a *שבת אחר לשבת*, incip. וטר אחר לשבת, ארון עולם בלי גולם (cum Comm.) partis precatio Schemon-esra, et particula pro Sabbat. fest. encaeniorum, incip. *המעריב ערבים*. נהעלסה באהבים. — Hinc. corr. *W*³p.888, *Dukes*, Mos. b. Esra p.23 (ubi specimen *Disput.*) et *Serap.* p.332 n.60 = p.331 n.56.]

5. *ההנות ככל יום* *Supplicationes omni die recitandae* rhyth. hebr. auctore Akiba Frankfurter, adjectis nonnullis (f.13b–16)

8. *Bas. s. a.* [1599].

[Corr. *W*³p.888, opp.4 et 5 enim simul excusa sed alterum ad calc. alterius compactum. Cf. *Dukes*, *Lithl.* V,453. De libro homon. *Mich.* 4963 vid. inter *libr. omiss.*]

Sermo; inter *Sermoens* N.4151 . . . (1675).

⁴⁹⁶³ ELIA Mantuanus. [Auctor suspectus atque op. (ap. *Sabb.*, *W*¹251), v. Salomo b. Abraham Paniel.]

1] *אור עינים* *Lux oculorum*, *Exposit.* in *Pentat.* 8. *Mant.* ?

⁴⁹⁶⁴ ELIA (*Helias*) del Medigo (Medico) b. Moses Abba b. Schemarja Jkriti (*Cretensis* „ex Candia“), etiam: Elia Hebraeus vel Judaeus. [Magister philosoph. Pataviae, mrt. A.1493. *Geiger*, *Melo Chofn.* XXIV (ex quo potissimum *Ghirondi* p.14), *Carmoly*, *Hist.* p.137. *Munk* ap. *Beer*, *Philos.* p.36. 120. *Sabb.* confundit medicum Elia b. Jehuda (A.1478, cf. *Assemani* 360.366,⁴) corrigens vero *W*¹244 jam ³244 confundit Elia Gallina (q. v.), atque ipse *W*³262 rursus confundit aequalem Cretensem Elia Kapsoli sen. (cf. *Conforte* 33b *Asulai* s. v.) cujus „librum utrumque (!) MS. habere dicitur *Oppenheimerus*,“ praeter rem [v. de *Chronica* רברי הימים סדר אליה *Geiger* l. l. p.88 (cf. p. XXIII) et *Phil. Luzzatto*, *Notice* sur Abou Jousuf p.9; *Ghirondi* p.6; prostat quoque MS. ap. Bibliopolam Vindobonae. *אשרי* legas quoque pro *אשרי* ap. *W*¹258 (*Assemani*. Cod. 72) ubi confunditur ³239.] — „Opus astronom.“ MS. *Opp.* (!) ap. *Rof.* *Diz.* p.214, est *עצם הגלגל* ap. *W*³261, de quo cf. sub Abraham de Balme p.764 op.24. Confundendus non est (ut sit ap. *Rof.* *Diz.* et *Ghirondi*) Elia Cretensis b. ha Parnas (forsan pro Schemarja b. Elia), cui Sam. *Algasi* (ad A.1390) tribuit Comm. in *Canticum*. Incertus vero Elia Philosophus, cujus *Logica* (Cod. *Paris.* 245) Nostro tribuit *W*³246, vel Eliae Beschitzi ³p.94, ap. *Rof.* ad cod. 772, qui et Eliam Misrahi proponit; cf. ad Cod. *Mich.* 82.]

1. *בחנית הרת* *Examen legis* De religione et philosophia [compos. 28. *Tebet* 252, 29. Dec. A.1491], in collect. *Abscondita sapientiae* per Samuel Aschkenasi q. v. [*W*³261] (1629–31).

2. — cum Comm. et Annot. J. S. Reggio, acc. (p.80) *Epistola* una Saul Kohen 8. *Wien.* 1833. [Partim castratum, vide e. g. p.16.]

3. Quaestiones tres: I De primo motore; II De mundi efficientia; III De esse essentia et uno. Acc. Adnotationes in plurima dicta Commentatoris [seu Annotationes quaedam in librum de Physico auditu super quibusdam dictis Commentatoris [i. e. Averrois] et aliis rebus

ELIA b. MEIR

ad declarationem et confirmationem demonstrationum Aristotelis et Commentatoris in eodem libro]; una cum Jo. de Gandavo [Janduno] Quaestt. in 8 lib. Physic. Aristot.

f. Ven., per Bonet. Locatellum. 1501.

4. — u. s.

f. Ven. 1544.

[Quaest. 2. Venet. A.1480 composita (W¹261). Annot. in „Committ.“ male in Jo. de Janduno interpretantur W¹261 et Schöttgen ap. W¹. Eadem, in fine Julii 1485 Florentiae pro Pico de la Mirandola compositae (W¹) procul dubio idem sunt ac „Comm. in Phys.“ MS. Paris. 6508 ap. Munk l. l. p.120, cf. Hühnel, Cod. Bas. 638 A.III.1. — 5 laudantur edd.: 1501 (W¹261, desid. ap. Renan, Averroes etc. p.155, cf. p.270!), ed. II.1506 (W³.4), 1544 (W¹), 1575 (W³262 v. supra, desid. ap. Renan), 1598 (Sabb. 145 ap. W¹=1244).]

VERSIONES LAT. EX HEBR.

5. Averrois Comm. [med. seu Summa] in Metheora Aristotelis, Lat. interprete Elia Hebraeo Cretensi

f. Ven.,

Andreas de Thoresanis de Asula. 1488.

6. Averrois Quaestio in librum Priorum [Analyt.] de Hebr. in Lat. traducta per Heliam Hebraicum

4. Ven., apud Alhum. 1497.

[Utrumque MS. tantum recenset W¹246, et sic priorem lib. Renan l. l. p.304, qui addit, Averrois Comm. med. in Metaphysicorum lib. I-VII ex Vers. Eliae ex Vers. hebr. [per Kalonymos b. Kalonymos?], non ex Arabico ut dicant Editores (!), primum excusum esse in ed. Opp. Aristotelis 1560, ubi vero frustra quaesivi in vol. VIII! — Op.5 orditur praef.: „Quamquam hoc opus difficile atque indignum mihi esse reputo“ etc. Comm. ipse, prout accepi, congruit cum excusa Exposit. media (opp. Aristotelis ed. 1550, T.V f.180), sed finis magis accedit ad fontem, ut vid., scil. Vers. ex Arab. hebr. (in Codd. Canon. 48.63), quam Mosis Ibn Tibbon habeo. Finem libri accepi: „Sed jam tetigi hoc in quaestionibus de intellectu et iō nolo ad pñs. magis prolongare.“ —

Op.6 incip.: „Intentio in hoc sermone est investigare de propositione quae vocatur inventa in actu et absoluta, quae propositio sit illa, et quid opinio Aristotelis de hac.“ Finis quaest.: „Non concludens propterea quia habet virtutem negationis, quod est contrarium illi quod dicit sapiens.“ (Suppl. supra sub Averroce p.764 op.23, ubi cf. Quaestio de absoluto seu inesse l. p.263 opp.) Desinit liber: „Et maxime ab eo qui bene consideravit librum priorum secundum expositionem Commentatoris, quamvis, in multis harum

quaestionum oppositum quod illic dixit asserat, ut expresse apparet, et ipsemet dicit, et his causam assignavit in quaestione ultima de mistione tamen id adjuvat. Finis... has nobiles quaestiones... transtuli domino Joanni Pico Mirandulano“ etc.]

ELIA b. Meir v. Pinchas b. Meir.

ELIA b. Menachem v. Elia Saken.

4965 ELIA Misrachi (*Orientalis* seu *Levanticus*) b. Abraham, vulgo *ReEM* (רֵאֵם), Rabb. Constantinop. [Mrt. A.1522-7 (v. op.13). Cave confundas (cum nonnullis ap. Conforte 29a, Asulai et Ghirondii p.266-7) aequalem Elia [b.] Parnas, seu b. Samuel Stephani, cf. Zz. ad Benjamin p.41, ubi loco Kerem Chemed citandus: W³263d, Cod. MS. Opp. 278Q. De Nostro cf. *Jüd. Lit.* 441.]

1. מִים עֲמוּקִים (שְׁנִי"ה) *Aquae profundae* Resp., acc. Elia b. Chajjim: *Quaes. et Resp.*, quae per 20 annos perdita nunc Constantinopoli delata a Simon Alluf, proelo misit Moses Benveniste, nepos Eliae b. Chajjim, cura Samuel b. Schemaja di Medina (ff.160+12) [W¹250] f. Ven., Commiss.

Vendram., Franc. Viecieri (ויצירי) (אוח) 1647.

2. מְלַאכַת הַמְסָפֵר [Ars] *arithmetica*

4. Constant., G. Soncino. 1532-4.

[Inc. liber rarus A.XII. Solimani A. בארץ, fin. fer. V.26. Adar (12. Martii) הרצד, unde nescio cur *Rof.* Ann. p.35 n.220 inter opera A.1532 id recenseat, rectius in Diz. s. v. W¹: A.1534, W³: A.1533. Epigraphin jam a filio *Elieser Soncino* additam habeo, mortuo *Gersono*, dicitur enim: „Qui nobis dedit vim ad imprimendum librum hunc... nos dignos faciat, qui persiciamus (לְהַשִּׁילִים) librum *Michlol* (cf. David Kimchi) aliosque libros innumerabiles.“]

3] קִצּוֹר מְלַאכַת הַמְסָפֵר *Compendium artis arithmeticae* cum Osw. Schreckenfuhsii Vers. Lat. et notis ut et Münsteri; ad calc. Abraham b. Chijja: *Forma terrae* q. v. [W¹3] (1546).

[Idem non modo Codd. MS. Opp. 1175 et 1674Q (cf. W³p.102), sed etiam סֵפֶר הַחֲשׁוֹבוֹת (W³p.103) scil. Cod. MS. Opp. 1673Q f.100-139 (a Metz omissum), ubi in fine: הַחֲשׁוֹבוֹת הַשְּׁלֵמִים' קִצּוֹר הַמְּלַאכָה בְּסֵף הַחֲשׁוֹבוֹת הַשְּׁלֵמִים' *Compend. operis ex l. Algebrae perfectae* non-eupatur. — Ex confusione cum ed. utraque Nostri, ut vid., praeterea lib. בארץ הָאָרֶץ *Forma terrae* capp. 10 ed. Constant. 1540 Nostro tribuitur a Sabb. (s. 16 ap. W¹p.162, qui ed. Bas. 1546 addit! et ap. *Reg.* Ann. p.43 n.288; cf. Zz. ad Benjamin 279c), praeter

ELIA MORPURGO

- homonymum lib. David אבוי [i. e. David Gans q. v. ?] ed. Constant. s. a. (Sabb. § 14) !]
4. פירוש רש"י *Commentarius* (seu Supercomm.) in *Raschi* (i. e. Sal. Isaki Comm. in Pentat.) [vulgo: מורח"י *Misrachi*], mortuo auctore edid. filius Israel, opera (בהשגחתו) Chajjim b. Moses Alton (אלטון), per Corn. Adelkind *ED. PR.* f. Ven., *D. Bomberg.* (fin. fer. VI.22. *Ehul*) 1527. [Corr. *W*¹³³ (et ¹1310) ap. *Rof. Ann.* p.30 n.176, *Zz. Z. G.* 10 (Mos. Alton), *Jüd. Typ.* 45. Nostra ed. PR. rara eadem est ed. „*Antw.* 1532“ in Catal. Bibl. Bodl. I, 784a. *Mich.* 2371: A.1523 = *Mich.* 2521 — Typogr. *Al. Bragad.* ap. *W*¹ ad ed. 334 (1574) pertinet.]
5. — (tit. ... הופיע והור"ח). Ed. reperta per Corn. Adelkind [*W*¹³³] f. Ven., *D. Bomberg.* 1545.
6. — [*W*¹³³] f. Ven., *Al. Bragadin.* 1574. [Pars inferior tit. in expl. *Opp.* 214F dilacerata, A. exstat in fine.]
7. — [*W*¹³³] f. Crac., *Isak b. Ahron.* (inc. fer. II.3. *Nisan*) 1595.
8. — indicatis locis Biblicis etc. f. *Amst.*, *S. Proops* (בעקו) 1718. [*W*³, ad. ³1065b.: *F. a. M.*! *Mich.* 254 = 2372!]
9. — cum Jakob b. Benjamin Comm. (*Hereditas Jakobi*) f. Constant., *Jona b. Jakob* (כנס) 1726. [Approb. fer. I.22. Tammus 1723, unde hic A. ap. *W*⁴.]
10. קיצור מורח"י *Compendium Misrachi* (i. e. operis praeced.) [per Jakob Marcaria?]; una cum Pentat. N.164 (*Riva* 1561). [Opus, quasi ignotum, promittitur in lib. anon. דקדוקי רש"י (v. N.3450), quem cum nostro confundit *Sabb.*, qui loco *Riva* (1560) sistit *Ven.*, eumque sequitur *W*¹p.162 et ³p.102* (*Opp.* 194.207Q)! *Zz. Z. G.* 122 operis nostri ed. propter anon. illud peremptam supponit, sed verba באנו למלאוהו אה דבריו vertenda puto: venimus ad complenda verba sua, ita ut דקדוקי רש"י quasi nostri supplem. feratur.]
- 11] Compendia (*Dona pauperis*) per Isak Kohen Ostroh q. v., et *Porta Misrachi* per Abraham Stern q. v. [In Nostri supercomm. plures iterum auctores recentes commentati sunt vel animadverterunt, qui in ipsum commentatorem Salomo Isaki (q. v.), cf. praecipue: Abraham Koriati, Elia Ventura, Moses b. Schemaja al Kaim, Moses Toledano, Samuel Zarfati.]
12. שאלות ותשובות *Quaes. et Responsa*; per Salomo b. Menachem Kabuli [*W*¹³³ et ²2005 A.1556 corr.] f. Constant., *Sal. Jaabez* (בשו"ב fer. IV.5. *Tischri.* fin. fer. VI.15. *Sivan* הרנניו) 1559-61.
- 13] חוספות *Additamenta* in Moses Coucy: *L. Praeceptorum* (cum locis textus), cum epigr. Salom. Massal Tob (lit. quadr. maj.) 4. Constant., sub *Soliman* (fin. 15. *Kislew* בעט"ר) 1520. [A.1526: *W*³, Catall. *Opp.* ad 717Q. (718Q. et *Mich.* 4804 (ubi A. ex Cat. ms.) enim mancum in fine), *Rof. Ann.* p.30 n.170. A. א. עט"ר = 1519 v. N.1363. Opus vivente adhuc auctore excusum, ed. rara.]
- 14] — (s. t. חידושים *Novellae*) una cum textu, v. Moses Coucy: *L. Praeceptorum* [*W*¹] (1547 etc.).
- ELIA Morpurgo v. E. Marpurgo.
- ELIA b. Moses v. Elia Beschitz et Elia Deuz et Elia Gallina et Elia Loanz et Elia del Medigo et Elia di Vidas.
- 4966 ELIA (Chai) b. Natan Tunisi.
1. מנדנות נחן *Pretiosa Natan* (seu *dedit*) Nov. in tractt. Talmud. Schebuot, Makkot, Chullin, atque in Maimonid. et Jos. Karo, inserta sunt Ascher b. Jechiel *Additt.* in Schebuot et Megilla f. *Liv.* (רמשרה) 1785.
- 4967 ELIA Oettingen b. Abraham b. Mardochai b. Elia Levi, Rabb. Wengrow. [Noster A. ימ"ש (1627) emit Jakob Chabib: *Oculus Jak.* ed. 1621,2 Cod. *Seld.*]
1. ברית הלוי *Foedus Levitae* Expositio loci Deut. III, 23.26 modis 345 (מש"ה) 4. Lubl. הכ"א אליה (אלהיו משיחא *Ijjar* במהרה אמן, fin. 5. *Ijjar*) 1645.
- 2] חוספות *Additamenta* in tract. Talmud Horajot; ad c. tract. Talmud. Sukka N.1911 [*Saec.* XVII.]. [*Zz. Z. G.* 45 Nostrum scribam tantum putat *Additt.* antiquorum, ita Editorem eum fert *Bezalel Rendsburg* in Horajot, in ed. 1736 vero auctor fertur (והמהכר) (הוא ר' אליה), neque aliter sentit *Asulai* in Comm. in hunc tract. [*Zd.*]; in ed. nostra PR. tantum dicitur, MS. in seriniis (אמההתו) Nostri latuisse, phrasis similis in edd. Talmud. integri. Monendum est, jam in *Additt.* nostris Comm. Raschi secundum folia excusa citari (ad f.4b: ה"ה או שלא היה) et Codicem correctum Palaestinensem (ספר המדויק דבא מא"י ad f.2b).]
- 3] — una cum textu N.1673 A. [*W*⁴236] (1727).
- 4] — in editionibus Talmudis integri q. v. p.214,g (1761 etc.).
- ELIA Olianow v. Elia b. Jakob.

ELIA SAKEN

- ⁴⁹⁶⁸ ELIA Saken (*Senex*). [b. Menachem ex provincia Mans (מנשה), ita in Cod. *Uffl.* ap. *W*¹³ 241 (i. e. Cod. Hamb. ap. *Dukes*, Z. K. d. rel. P.143-41), ex quo, ut vid., *Michael* ad Heidenheim s. v., *Carmoly* ad Asulai p.281 (v. ad op.1) Litbl. XI,51, et *Benjakob* ad Asulai II f.82, quorum nullus tamen monet, op. excusum esse. — „Elia Saken b. Menachem“ legitur quoque in Acrost. *Admonitionum* (אזהרות), incip. אמה יהנה חכי, excusarum ex MS. per *S. D. Luzzatto* (Litbl. VIII, cf. Litbl. XI,337), qui auctorem generum Scherirae Gaon discernit ab Elia Parisiensi contra *Zz. Z. G.* 192, qui „Elia Saken“ Parisiis A.1050 sistit (cf. *Luzz.*, Biblioth. 55 et ad *Carmen Sal. b. Gabirol* p.16, ubi fratrem Jekutieli suspicatur). — Kabbalistam Babylonicum Nostrum facit *Jellinek* (Beitr. II,7) auctoritate Mos. Botarel et argumentis futilibus, atque (p.79) conjecturam affert *Fürstii*, Nostrum esse auctorem lib. הנא רבי אליה (N.4111)! — *Admonitiones* Eliae Senis acceptas esse in ritu Germ. dicit *Gedalya J. Jachja* (*Asulai*), confusione ut putat *Heidenheim* etc., sed *Admon.* incip. אזהרה הנהלה חזרה exstant etiam in ritu Rom., ibique auctor diserte dicitur Elia (v. N.2576, ubi „Saken“ uncis includ.), etiam in Cod. MS. A.1426 nuper acquisito.]

סדר מערכת *Seder Maarechet* i. e. Ordo lectionis versiculorum Biblicorum in 7 dies hebdomadis; in *Prec.* quotid. N.2074 (1537).

[*Carmoly* ad Asulai l. l. in hoc ordine (בסדר זה) exstare dicit sub Nostri nomine שיר הייחוד notum (N.3313); sed vereor, ne testimonium suspectissimum effectum sit ex errore typogr. ap. *Hamberger* (*Rof.*, Wrth. p.283), ubi: „im [leg. ein] Seder [,] ein Gedicht über die Einheit etc.“, ap. *Rof.* sub *Elia senior* legitur: „un suo Seder od Ordine biblico, un Poema dell unità di Dio ed un altro sui divini precepti“, postremus hymnus non est alius ac „*Asharot*“ primo loco a *Rof.* laudata, rectius in indice ad Codd. MS.; hymnus unitatis vero a *Rof.* ad Cod. 62 Nostro adscribitur, sed v. ad Cod. 591.]

ELIA b. Salomo v. Elia Kohen et Elia Wilna.

- ⁴⁹⁶⁹ ELIA b. Samuel Lublinensis, Rabb. Eybenschütz in Moravia. [Cf. *Asulai* II f.30 n.13.]

1. (שנה) יד אליהו *Manus Eliae* Resp. Charta magna. [H²263c] f. Amst., Mos. *Diaz et Simon Schammusch* (*Tebet עשר תבית אדור* II.) 1711-2.

- ⁴⁹⁷⁰ ELIA b. Samuel Phöbus Bachur (*ludimagistri*), Pragensis. [Cf. sub *Jechiel M. b. Abraham Salman*.]

שריפה ליד N.3698 (1689).

- ⁴⁹⁷¹ ELIA Schidlow (*Szidlow* שידלוב).

1. עטרת אליה *Corona Eliae* in tractt. Talmud. Sebachim, Menachot, Temura et in *Tosefta* tract. Sebachim; edid. filius Zebi [Cf. *Nepi* p.27] 4. *Fürth.* (ויקה אדרת אליהו) *fin. fer.* III.17. *Kislew* (אשר המלאכה) 1775.

- ⁴⁹⁷² ELIA Spira b. Benjamin Wolf b. Ahron Simon (רא"ש) b. Wolf Pragensis, Rabb. Tikotin. [Mrt. 8. Nisan 1712 sec. *Unger* ap. *W*³237b. — Cf. *Asulai*. Socer est Jakob Reischer, avum v. sub Simon Spira.]

1] אליה וזמא *Elia parvus* Comm. in Mardocheai Jafe: *Vestimentum* I.II (et annexa excerpta ex *Eisak Tyrnau: Ritual.*) q. v. (1689.1701). [*W*³237b=264b!=²p.1260.³p.1176 n.52.]

2] אליה רבה *Elia magnus* Comm. in Josef Karo: *Mens.* I q. v. (1757).

3. ששן שטות [ששה] 6 *Themata*, seu חידושי אליה רבה *Novellae Eliae magni* in tract. Talmud. Ketubot, Kidd., Gittin, Baba Kamma et Batra et Chullin, acc. ליקוטים *Collect.* in tract. Nidda; edid. nepos Elia b. Wolf Fürthensis f. *Fürth.*

(ויבא א[ל]יו מכה[נ] מאליוו *Sivan* mense) 1768.

- ⁴⁹⁷³ ELIA di Vidas (non: Vidas) b. Moses. [Zafatae opus finivit 18. Adar 1575 (v. praef.), A.1593 adhuc vixisse vid. (ישר"י in tit. ed. II), mrt. Hebroni (*Asul.*) antequam op.8 excusum fuit. *W*³254 (ex quo *Rof.*, Diz.) Nostrum in Poloniam emigrasse effluxit ex praef. Tobia b. Mos. (q. v.), qui de avo suo, editore ed. Crac., Nostri nepote (scil. cognati Schalom filio), Elasar loquitur! — Cf. ad Cod. MS. *Opp.* 989Q. — Ap. *Dukes*, Zur rabb. Spruchkunde p.79 male: *Gedalya*!]

1. ראשית חכמה *Initium Sapientiae* Ethica partim kabbal. Portis V. [inserta sunt גיהנם N.3844 et חיוב הקבר N.3529], adjectis nonnullis ex Israel [Alnaqua] *Candelabrum luminaris*; sumpt. Mos. Gabbai, cura Isak Treves b. Gerson. *ED. P.R.* [*W*254]

4. *Ven., di Gara* (השלט) 1578.

[Ed. jam perrara; II.421 et Indice., ubi epigr. Correct. (השלט) יום ב' חנוכה הכונה ... אשלה] i. e. 25. Nov.

ELIA b. TODROS

- 1578), qui maximam partem mense Tischri per operatores Christianos compositam, hinc inde non opus optime correctum esse dicit. Tit. verso Praef. Abr. Provincialis (quam W¹66 ad ed. 1593 tantum refert) de libro jam excuso (כי נדפס חיבורו הולד) loquitur, lib. ipse incip. f. ב. — Libro ipsi 5 Capp. ex op. MS. Israel [Alnaqua q. v.] etc. se adjecisse dicit auctor in praef. אמנם ראינו ה' פרקים במנורה המאור של הרבני ישראל ע"ה והוא נמצא בכ"י... ושם בפרק ד"א נעתיק סדר חופת אליה וכלל קצור ספר מנורה המאור (של הרבני ישראל ע"ה), sed in ed. II. Ven. etc. in tit. ista 5 capp. quasi Additt. enumerantur (עם פרקים) (נוספים), unde Sabb. (unde Cat. MS. et Mich. 2710 ad ed. Crac.) edd. recusas auctiores putat; tractatus „binos“ ap. W¹p.164 corr.]
2. — cura Israel Sifroni et Isak Gerson. Ed. II. (ff.391+Ind.) [W^{1.3}] 8. maj. Ven., di Gara (שמחה, fin. mense Tammus) 1593. [Epigr. Sifroni (suppl. Zz. Z. G. 258) in fine tantum ab ed. I recedit, ubi filium juvenem Gur Arje fato abreptum deplorat.]
3. — edid. (משהל) Elieser [Elasar b. Schalom] Kohen [W^{1.3}] 4. Crac., Isak b. Ahron. 1593(-4?). [Tit. A. 1593 (et 1595, quem notat Carmoly, Hist. des méd. 185), fin. A. שמחה, quod exeunte A. 1593 vid. — In particulae finalis philyra prima lineae 6 omissae fuerant, unde recusa ff.1-4 in ed. separata q. v. sub Israel Alnaqua [Zd.]. — De Editore v. supra sub nomine. — Ed. Prag. 1694 ap. Eisenmeng. citari dicit W¹, sed ibid. legitur „354 das ist 1694“ (pro 1594), locos Crac. et Prag. vero saepius confundit ille, atque expl. sine tit. habuit.]
4. — corr. Salomo b. Zebi Loktscher. Ed. III. (ff.202) 4. Brl. (אשר דבריהם נטועים כסממנות) 1703.
5. — Charta alba magna. [W^{1.3}; ad. 32014b. — Jehudae L. Neumark et Jablonskio alludi vid. verbis: בער ההעסקות והוצא המדפים הראשון אשר שם במלכת השמים כוונת, הוא הנעלה הירוע בספרים הקדמונים, להמציא הדפוס בק"ק הנ"ל, עם סיעת איש חיל רב פעלים איש אמנים. — Ed. hebr.-Hisp. 8. Amst. 1703 recenset Zd. in Cat. desid., mihi suspectam. Porta I. de timore Hisp. per David de Lara Amst. 1633, v. ap. W^{1.3} et 13501.]
6. — ed. IV. emend. ex Codice Jechiel Melli, quem possedit nepos typographus 4. Amst., Natanel Poa (הבטח, fin. 15. Schebat) 1708. [W^{1.3}. Cat. ms.]
7. — „quarta vice editum, nunc vero recusum“ [corr. W³]. Charta alba 8. Amst., S. Proops (העו) 1717.
8. הוצאות חיים Proventus vitae Compendium operis praecedentis; per Jakob Luzzat, concionatorem (דרשו) Posnensem 8. Crac., Isak b. Ahron. s. a. [Saec. XVI. ex.].
9. — Ed. paullo differens 8. Crac. u. s. [Ed. utraque fere eadem. Tit. הוצאות חיים ראה זה דבר חדש הוא קיצור של הספר הנכבד ראשית חכמה כל הקורא בו מכשחו עונה ויראה ה'. חברו ה"ה כמור"ר אליה די ויראש נ"ע Ed. 8. (Opp. 440 O. et 175 O.) tit. porta cum columnis, in fine „Jakob b. Meir מחוקק“ lit. quadr., Isak b. Ahron ut in tit. lit. rabb.; ed. 9 (Opp. 198 O.) tit. figuras Adami et Evas exhibet, Isak b. Ahron in tit. et in fine lit. quadr., Jakob etc. lit. rabb. W^{1.3} unam tantum recenset ed. Tempus secundum Editorem definivimus; cf. sub Jakob Luzzatto.]
10. — acc. יורה הטאים בדרך (N.3245) [W³] 8. Amst., Im. Benveniste (קרוש) 1650.
11. — s. t. קיצור שני מראשית חכמה והוא הוצאות חיים Compendium II. lib. Initium sapientiae i. e. Proventus vitae [sine access.] 8. Prag., sub Leopoldo s. a. [1657-88].
12. — cum Annot. MS. per Jakob Jehuda „qui degit“ (הגר בק"ק) urbe Zausmer (post A.1688). [W^{1.3}=3*. Zz. Z. G. 299 n.232 Cat. ms. deceptus (Cat. ms. Mich. unum tantum expl. recenset atque nomen Jakob Z. omittit) Annotatorem ad op.12 cum auctore homonymo Jakob Zausmer sen. (q. v.) eundem putavit, novaeque confusione cum Jakob b. Mardochai Poggetto (q. v.) ipsum epitomatorem habuimus Jakob Zausmer (Jud. Lit. p.455). Noster Codicem Opp. 439 O. a Selig b. Schemaja (sic) emit fer. II.11. Omer A. אחרוני' רוח' שלמים i. e. A.1688, ut notat quoque ad בנדרת הוטן, ubi codicis indicem adscripsit; novam ed. molitus esse vid. atque ff.3 initio, inscriptiones in marg. sup. etc. ex suis adjecit.]
13. — (tit. הוצאות חיים) [W¹] 8. Dylr., Sabb. (כי האיש החפץ חיים) 1693. MS. Compendia alia [W^{1.3}] vide sub Jakob b. Mardochai Poggetto et Jechiel Melli.
- ELIA b. Todros v. Elia Broda.
- 4374 ELIA Ventura b. Abraham.
1. כנבא דשביט Cometa Novellae, acc. (f.126) Commentatio in Elia Misrahi et (f.131b) קנטרים Responso f. Salon. 1799.

ELIA WILNA

⁴⁹⁷⁵ ELIA Wilna b. Salman, Rabb. Wilna. [Natus 2. April 1722 (cf. Litbl. XI, 510), mrt. 10. Octobr. 1797. *Zz.* ad Benjam. 291, qui 23 Nostri opp. excusa esse refert ex ore H. J. Michael, nonnulla quoque nomine celeberrimo *spuria* vel suspecta, ut op. 18.19. Ex Nostri MS. edit. sunt 32 *modi* Elieser b. Jose q. v.]

1] אדרת אליה *Pallium Eliae* Comm. in Pentat.; una cum textu N.937 (1804).

2] איל משולש *Aries trigeminus* Trigonometria, redegit Samuel b. Josef Loknik

4. Wilna et Grodno (טוב לדעת חכמה) „1833.“

3] אליה רבה *Elia magnus* Comm. in Mischnae Ord. Tohorot 4. Brunn. 1802.

4] ביאור וגם הגהות *Comm. et Annot.* in totum lib. *Sohar* et partes ejus [cf. p. 538], specimen ex autographo edidd. filius Jehuda Loeb et nepos Moses b. Abraham 8. [Wilna] 1810.

5] ביאור על הערוגה *Comm. in areolam* i. e. thema geometr. tract. Mischnae Kilajim III, 1; ad c. Serachja Levi: *L. Exercit.* q. v. (1803).

6] מדרת הקודש *Mundities sancti* Comm. in חופתה Ord. VI Tohorot N.4091 [cf. op. 18.19] (1804).

7] מכתב מאליה *Scriptio Eliae* Comm. in Canticum et Habakuk (acc. ליקוטים מהדושי Collect. ex *Novell.*); una cum textu N.946 [cf. op. 11] (1811).

8] שיטות וגירסאות *Themata et lectiones* in Talmud Hieros. Ord. I; apud Israel b. Asriel: *Angulus mensae* q. v. (1836).

9] שנות אליה *Anni Eliae* Comm. in Mischnam Ord. I. N.2024 (1799).

10] — redegit Josua Hoeschel Kohen Reines, Ord. I-IV N.2029 (1841-5).

11] De terminis terrae sanctae, de aedificio templi antiqui et templi Ezechielis, Annot. in Habakuk et Chronica; in ed. Proph. et Hagiogr. N.922 [Suppl. *Zz.* L. I.] (1780).

12] Comm. in Jose b. Chalafta: *Ordo mundi maj.* q. v. (1801).

13] Comm. in Haggada Paschatis N.2728 (1807).

14] Comm. in Josef Kæro: *Mens* II. q. v. (1806).

15] Animadvv. in eundem *ib.*, ap. Simon Krumenau [Oppenheim]: *Mons Carmel* q. v. (1812).

16] Annot. in Talmud. Babyl. N.1417 sq. (1830-1 etc.).

17] Comm. in Proverb. (s. t. אליה רב) una cum textu N.947 (1814).

18] Annot. [*suspectae*] in חופתה Ord. I. N.4087 (1799).

19] — in idem Ord. I-III N.4088 (1837, 11).

ELIA Wischnitz v. Elia b. Jehuda.

ELIA b. Wolf v. Elia Spira.

⁴⁹⁷⁶ ELIA b. Zebi Hirsch.

מדרת המזבח (על) *De mensuris altaris*; ad c. Jom-tob L. Heller: *Forma domus sanct.* q. v. [W³256f] (1714).

⁴⁹⁷⁷ ELIASAR Bar-Isajah, a Jew born(?). [Epigr. אליזר (!) בר ישעיה כהן מספרניה (!) מסקויה איש ישר i. e. „Elieser b. Jesaja Kohen ex provincia Moscoviae vir probus“ sanc Hebraei nati non vid. — W⁴316b ex Catal. Cnollen. lib. Nostri „A brief Compendium of the vain hopes of Jews Messias“ 4. *Ind.* 16 5 2 recenset.]

1. A vindication of the Christians Messiah 4. *Ind.* 1653.

 ELIESER....., quae hic desiderantur quaeras sub Elasar..... [Cf. notam sub Elasar.]

⁴⁹⁷⁸ ELIESER (Mazliach) b. Abraham Kohen, seu Lazaro da Viterbo. [Cf. Cod. MS. Mich. 486.]

Il tempio di oratori, i. e. Vers. Ital. lib. *Habitaculum petentium* Mosis Rieti q. v. [ca. 1585]. [W³p.112.]

⁴⁹⁷⁹ ELIESER b. Achimelech Noses.

אויגן עפנר *Augen-Oeffner* i. e. Vers. Germ. lib. *Jannia oculorum* per Moses Jakar Aschkenasi q. v. [et Sal. b. Gabriel: 13 *virtutes*?] (1664). [De erroribus W³268b v. sub auctore laudato.]

⁴⁹⁸⁰ ELIESER Aschkenasi (*Germanus*) b. Elia Rose (*Medic.*). [Mrt. Cracoviae A.1586 (ושם) sec. Epitaph. ap. W⁴p.1211. Natum esse Germanum ex nomine praeter rem concludit *Rof.*, Diz. A.1561 ex Aegypto Famaugustam in insula Cypro (גִּיפְרִי) petivit, sec. praef. ad op.1, quod ac Rabb. Cremonae A.1576 dedicavit Josefo Nasi. Cf. *Geiger*, Mel. Chof. 87; *Asulai* II p.60 et f.43; et quae, more suo, subdit *Carmoly*, Hist. des méd. 156 (cf. Litbl. II.244) cf. p.185 et supra sub Chajjim Bochner. Filius vid. Elia Aschkenasi q. v.]

1] יוסף לקח *Augens doctrinam* Comm. in Esther, una cum textu N.236.236b.794 (1576 bis. 1711). [W⁴269, ad. 1991b.]

2. מעשה ד' *Opus Dei* Conce. in historias Pentat.

ELIESER AVILA

- 4 ptibus, tertia exhibet quoque Comm. in Haggadam Paschatis; per Baruch b. Simcha Kalman מעריין; corr. Isak Treves (ff 6+197)
f. Ven., di Gara (fin. fer. VI.25. Tammus) 1583.
[W¹269=1140! ad. 3430b. In fine הגני שולח לכם את אליה הנביא לפני ב"א יום ה' היא שט"ג לפק ubi verba signata integra computanda. — In expl. Opp. 222F. praef. sequitur carmen acrost. MS. per Meschullam b. Moses.]
3. — (ff.174) f. Crac. s. a. [Saec. XVII?].
[A.1584 ap. W¹(3) ex Sabb., qui שולח notat, sed in fine ex ed. praeced. recusum legitur: שנה הגני שולח לכם את אליהו הנביא לפני ב"א יום י" הגדול והנורא (sic), neque formula נר"ו nomini auctoris in tit. adjecta cum adhuc vixisse probat, cum tit. quoque cum A. ex ed. praeced. verbatim recusus sit! Corrector dicitur מהר"ש החסיד הגאון החסיד, forsitan Jakob Schor (q. v.)? — Excerpta Germ. v. ap. Jakob b. Isak Aschkenasi: *Interpr. recte.*]
- 4] סליחות *Preces poenitenciales* N.2947-51.
[Nostro tribuit Zz. etiam סליחה N.2944.]
- 5] בקשה *Petitio pulchra* in disputatione inter animam et corpus, incip. אל נא ברכני וזכרתי inter Prec. varr. N.3242* (1613).
[Desid. ap. Dukes, Zur Kenntniss d. r. P. 99.151. — Nostro perperam adscribitur Hymnus Josef Ibn Wakkar q. v.]
- 4381 ELIESER di Avila (אבילה) b. Samuel, nepos Mos. [Scripsit quoque אחרון וקונטרס מזה. Matris frater (sec. Asulai, pater sec. Ghirondi p.46) est Chajjim Ibn Althar.]
1. באר מים חיים *Puteus aquae vitae* Resp., edid. nepos Josef di Avila b. Moses ex auct. generi auct. Sam. di Avila (cujus praef. in fine!) f. Liv. (מעין ננים באר מים) 1806.
2. מנן גבורים *Clypeus heroum* P.I. Novellae in tractt. Talmud. Baba Mezia et Horajot, P.II in Ketubot et Kidduschin; edid. Raf. Jeh. Israel. II Ptes
f. Liv. (כי וזע ברכני ה' לפני' et מאשר) 1781,5.
3. מעין ננים *Fons hortorum* in Jakob b. Ascher Ord. I-IV.; per Jos. di Avila sumpt. Sal. di Avila f. Liv. (מעין ננים באר מים) 1806.

ELIESER Belin v. Elieser b. Jakob.

4382 ELIESER b. Chanina Tarnigrod.

1] *Compend.* Comm. Mosis Alscheich in Megillot

- q. v. [W³272b] (1698).
2] *Compend.* Comm. Mos. Alscheich in Psalmos, una cum textu N.679 (1695).

ELIESER b. Elia v. Elieser Aschkenasi.

ELIESER Emden v. E. Emden.

- 4383 ELIESER Fischel (פישל) b. Isak ex שמרינוב. שטרנוב.
1. עולם הגדול נקרא בשם מדרש לפרושים *Mundus magnus* qui nuncupatur *Midrasch le-Peruschim* Exposit. 70 de historia Jakobi et Esau 4. Zolk. (רוזיש) 1800.

4384 ELIESER (Nachman) Foa (פואה). [Rabb. Reggio, v. Asul., Ghirondi p.5.]

- 1] מדרש בהדוש *Expositio per nova* Comm. in Haggadam Paschatis; adjecta Precatione pro peccatoribus (ההנחלות לפשעי ישראל); inter Preceum Coll. N.2691 [W³292d] (1641).
2] — *ib.* N.2729 (1809).

ELIESER ha-Gadol v. Elieser b. Isak.

- 4385 ELIESER b. Hyrcanos, seu ha-Gadol (*magnus, major*), doctor Mischnicus. [Auctor *fictitius* (W 271 cf. 4p.403. *Ref. Diz.* p.124); ex *Testamento* Nostri nonnulla de Paradiso in Additt. ad *Sohar* ויקהל פ' I, 272 ed. Amstd., et vide sub Elieser b. Isak op.10, et § 47 ap. Elieser L. Sofer *Resp. linguae*, unde forsitan exstitit recensio op.1 uberior, quam quidem auctor paucae fidei Jakob b. Naftali vidisse praetendit (cf. Zz. Z. G. 124), idemque צפה (ut jam Abr. Sakut 21b ed. Amstd. ע"י במרכבה (שמות וסודות גדולות); in Comm. ad N.2068 (ante נמצא במעשה מרכבה כשעלה: legitor: יקום פורקן ר', אליעזר למרום נכנס לפניו מן הפרגוד unde apparet Nostrum quoque ad heroes (seu auctores orales) lib. היכלות pertinere (v. supra p.532 et cf. Reuben Hoshke f.15d, supra p.612). Sermones qui Nostri nomine additi ad אליה (N.4111, cf. Zz. G. V. 116) proprie ad op.3 pertinere putat S. Sachs, Frankel, Monatschr. I, 280). Nostri responsa ad discipulos partem sistent lib. היבוס הקבר (N.3527), praeter rem ergo *Jellinek*, Mos. de Leon p.20, passum in lib. Bahir ad Elasar Worms refert). Nostri Quaesita in משלי (N.3749, v. Zz. *ib.* 269d), unde inscriptionem super libellum *De resurrectione* a scriba positam ad Nostrum respexisse puto,

ELIESER b. ISAK

quamquam Elieser b. Jechiel Parisiensis auctor fertur in Cod. Vat. 324b ap. *Assemanum* (quem affert *Zz. Z. G.* 165), est enim fragmentum ex Saadja Gaon: *L. Relig. etc.* q. v. cf. quoque „אליעזר“ ap. *Jalienthal*, Cod. Mon. 222,3.]

1] ארחות חיים v. sub Elieser b. Isak.

2] עולם הבא seu עין נג N.3991-3.

3] פירקי דר' אליעזר N.4008 sq.

ELIESER b. Isak v. Elieser Fischel et Elieser Rieti.

4986 ELIESER b. Isak, cognom. ha-Gadol (*magnus, major*). [Saec. XI. med. Wormatiæ, v. *Zz. Z. G.* 124 (unde ap. *Benjakob* in ed. *Asulai* ff.12 n.189=190). 567.130.226. — Introductio operis sone auctorem (oralem) habere vult Elieser b. Hyrcanos (q. v.) (incip. אלקינר ר' אלעזר. הגדול... קרא להורקנום בנו... בוא ואלמדך הגדול...), unde M. Lonsano hanc introd. a scriba quodam subditam fert (cf. *Asulai* II p.10). Idem Noster W²284, sec. *Michael* ad Heidenheim p.4, sed homonymum „Levi“ habet *Landskult*.]

1] ארחות חיים *Semitæ vitæ* [seu *Testamentum* ad filium] Eth.; una cum Ben Syra N.1363-5 [W¹p.174. ³p.110] (1519.1544.1697).

2] — ad init. (vel f.90 in ed. post.) ap. Josef b. Schemtob b. Jeschua: *Reliquiæ Josef* q. v. [W¹] (1521.1568).

3. — acc. (f. 3-12) מדרש *Midrasch Decalogi* N.3751 4. *Lubl., Elieser*

b. Isak s. a., fin. fer. IV. novil. *Tammus* [1572]. [Calendarium congruit cum A.1562.1565.1569.1572. 1575.1579; typi iidem ac in op. Isak Chajut A.1573. Expl. Opp. 1370AQ lit. non exhibet, inc. f.1, cf. *Zz. G. V.* 142d. Ed. rarissima.]

4. — acc. לקבל פני שבת [i. e. Hymnus דורי חנה] 8. *Prag., sub Imper. Rudolfo, rege Matth.* 1612. [W¹ ex *Sabb.* locum *Crac.* habet, ³ recte nomen (Editoris?) scribit „Salomo b. Gerson“ כק (Kohen) Popper (פספר) ex familia Gersoni, cf. *Liubl.* XII,86 contra *Zz. Z. G.* 289 n.148, cf. p.264. Ed. rara.]

5. — adjecit (f.8-12) lib. suum *Lilium Jakobi* Editor Jakob Heilbronn b. Elehanan

8. *Ven., Piet. Lor. Bragad.* 1623.

[Dedicatur fer. II.15. Schebat (ר"ה לאילנות) 3 discipulis ex familia patricia, scil. 3 nepotibus antistitis senis Isak Luzzatto, nimirum: Isak b. Simcha Luzzatto, Isak b. Jehuda Luzzatto et Isak b. Simcha Callimani (קלימני), quorum exemplo pueri alii, quibus libellum

suum annexit, ad lib. ethicum alliciantur. — Acced. carmen discipuli David b. Schemarja Morpurgo (מורבורג), quod typographus libro *Heredit. Jakobi* adjicere pollicitus erat, fraudeque omisit. — Lib. rarus, ex quo suppl. *Luzz.* ap. Busch VI,103.]

6. — 4. [*Crac.* 1648].

[Forsan una cum collect. ארזי לבנון N.3410 loco missi Abraham Ibn Akra q. v.]

7] — (! צומח ר"ה הגדול וסדר ארחות חיים) \$ 47 ap. Elieser L. Sofer: *Resp. linguæ* q. v. (1658).

8] — ad c. Jakob Chagis: *Semita etc.* q. v. [W²: A.1715 corr.] (1709.1724-5).

9] — apud Elia Kohen: *Virga castigationis* cap. 16 q. v. (1712 etc.).

10. — Germanice s. t. ... צומח 4. *Amst.* 1649.

[In fine: „Weiters hat er seinem Sohn gesagt von dem ich hab besonders drucken lassen „בספר ישועות ונחמות“ (i. e. praeterea dixit (scil. Elieser) filio suo quae separatim excudere feci in *L. Auxilia et consolationes*,“ i. e. N.3579, quocum lib. noster simul excusus. Sed epigraphis potius ex Ed. PR. ignota *Han.* 1620 recusa vid., Interpretis itaque utriusque libri Jakob b. Meschullum q. v. Corr. W³p.110: „partem,“ *Serap.* p.31 n.246. — Cf. supra sub Elieser b. Hyrcanos.]

4987 ELIESER (Sussmann) b. Isak Roedelsheim (רודלסום). [In op.1 et 3: Elasar, sed accidens Sussmann saepius nomini Elieser jungitur, cf. W¹ praef. p.33, idemque Elies. *Sussmann*, cujus Epistolae Belgicae ad *Eggo Tonkens van Hoevenberg* editae alicubi notatae sunt.]

1] מגישי מנחה *Oblatores oblationis* Vers. Germ. Bibliorum (simul cum Menachem b. Sal. Levi), una cum textu N.882 (1728-9).

[הגני מנחה ap. *Rubinst.* error typogr.]

2] מקרא מפורש *Biblia exposita* Germ. P. I. Pentat. N.1197 (1749).

3] גיזרון, i. e. *Jüdischer Teriak* auct. Salomo Z. Offenhausen q. v. (1737).

4988 ELIESER b. Jakob Belin (בלין) Aschkenasi. [W²283=1026, v. p.608, ³p.451! — Cf. Elia Belin sub Elia di Vidas.]

1. עברונות *De intercalatione* seu regulæ de Calendario ex libris veteribus et recentibus digestæ [cf. N.3989] atque expositæ, cum tabella nundinarum etc., accedit (f.27b) Nachschon Gaon: *Circulus*, et (f.40b) ס' רעביס (N.4044). *Ed. PR.* [Corr. W¹p.608*] 4. *Lubl., Zebi Jaffe*,

ELIESER b. JAKOB

litteris novis pulchrior. (inc. 1. Kislew 375) 1614-5.

[Ed. extremae raritatis, expl. *Mich.* 3252 impl. neque in *Mus. Br.*, expl. *Opp.* 1653Q. ff.41, et in fine manu suppletum, exhibet praef., in ed. II. omissam, auctoris, quem vero saepius, ut quoad טמן עכין, tantum descripsisse (ab aliis: אינו אלא כטעמיהק) dicit praefator ad ed. II.]

2. — cum Additt. et Praef. David b. Jakob ex Lomza [omissa praef. auct.] [*W*¹p.608]

4. *Lubl., typogr. defuncti Zebi Jafe, sub Wladisl. (המסנה ב' מ' יע' ש' י' ש' א'ל) 1640.*

[In lit. approb. data fer. III.4. Nisan 1640 per Jak. b. Efraim Naftali, Lubl., Abr. b. Benjamin, Brzesc, Isak Eisak b. Abr. Grodno et Naftali b. Isak Kohen, Pinsk. Expl. *Opp.* post f.41 (duo ultima טא) 4 manu suppleta exhibet. *Mich.* 3253 (ex Cat. ms.!) Additt. Davidis perperam ad ed. PR. notat!]

3. — (ex ed. PR., ff.36) [*W*¹283 et p.608]

4. *F. a. O., in aed. Prof. Beckmann (inc. fer. IV.17. Schebat ישראל ... לרעת ... בינה) 1691.*

4. — u. s. partim compendiosius, edid., Commentationem *Dans salutem* (f.33-40) adjecit Meir b. Natan Josua [*W*²283] 4. *Ojb., Bonav. de Launoy, per Israel b. Abraham (בעהה [אחישנא]) 1722.*

ELIESER b. Jakob Katzenellenbogen v. Laz. Riesser.

- 4989 ELIESER b. Jechiel Parisiensis. [Auctor fictit. v. sub Elieser b. Hyrcanos.]

ELIESER b. Jehuda v. Elieser Sofer.

- 4990 ELIESER b. Jehuda Loeb [b. Chanoch? qui edid. לה N.3606 A.1685? — Nomen in carminis initio אל יעור ללא עור וטושע, בר נפלי לנו הולה וחופע, טהר רחם והנחם אל הרעה, יהודה אלעור בן לאמשהור יודה ליב ופל חוק omnino praeterit *Majum* et *W*²1434 n.685!]

(שיר על פורים) *Carmen in Purim* hebr. et Lat. per *Majum*, Bibl. Uffenb. Lp.136 q. v.

- 4991 ELIESER (Sinai) b. Jehuda (Loeb). [Postea Dr. Kirschbaum, Exjud. Medic. Cracov.]

1. הלכות ימות המשיח *Regulae dierum Messiae* [quos in America boreali expectat auctor] 8. s. l. [*Brl.*] (שיפור בני עמי) 1822.

- 4992 ELIESER (Liepmann) b. Jehuda (Loeb) Levi ex Brody (בראד).

מגדל דוד *Ros plantarum* Introd., et *Turris Davidis* Comm. in Psalmos; una cum textu N.933 (1792).

- 4993 ELIESER b. Jehuda Archisynag. Pinczow. [Nepos Zebi Hirsch Rabb. Lublin., gener sororis Jakob Mosis Helen.]

1. דמשק אליעזר *Damascenus Elieser* Annot. eth. etc. in Masoram Bibl. (ff.127+3). Charta alba. 4. *Jesn., Israel b. Abraham (בירו טוב דמשק, fin. fer. III.20. Schebat [ב]ע[ור]י) אביו 1723.* [*W*³294b.]

- 2] משנת ר' אליעזר *Mischna R. Elieser* Comm. brevis in מדרש רבות N.3768-9 [*W*] (1725.1732).

ELIESER b. Jesaja v. Eliasar b. Jesaja.

- 4994 ELIESER (Liebermann) b. Jiftach Josef מנצפך (Cantoris) b. Naftali Hirz, ex familia מנצפך (Auspach?) Wormatiensis, Amstelodami. [Recudi curavit מוסר patris Jiftach q. v. A.1690.]

1. מעשה נסים *Historia miraculorum* praecipue Wormatiae ut virorum clarorum Raschi, Elieser [leg. Elasar] Worms, Nachmani (*sic*) etc., ex ore et scriptis, post incendium Wormat. (1689) relictis patris, adjectis suis nonnullis Germ., acc. *Klaglied* N.3677 *ED. PR.* 4. *Amst., Ascher Anschel etc. (fin. fer. V.11. Adar II.) 1696.*

[Corr. *Serap.* p.382 n.167. MS. ap. *Asulai* sub Elasar (Rokeach) non cum alio homon. (ut Cod. MS. *Mich.* 206) conjiciendum ap. *Benjakob* II, s. v.]

- 2] — [*W*³287c.898b. *Serap. ib.*] 8. *F. a. O.* 1702.
3] — acced. *Klaglied* [i. e. Stroph. I. ex *Todtenlied*, N.3666] 4. *Amst., S. Proops (נרלו מעשך) 1723.* [Una cum מעשה בוך (N.3902) etc. *W*³898b. *Mich.* 2716. *Serap. ib.*]

- 4] — [*W*⁴. *Serap. ib.*] 8. *Homb. a. H.* 1725.

- 5] הפלה לקיבוץ גלויהינו v. *Preces* varr. N.3347 (1705). [*W*³1363b!]

- 4995 ELIESER b. Jose Galilaei (הגלילי), Doctor Mischneus. [Sacc. II. *W*¹279 abbrev. ראב"ה. ap. *Sabb.* male ad Nostrum refert, est Elieser b. Joel ha-Levi, de quo modo *W*¹278, opus קריה פער vero neutrius, sed Menachem Meiri. Ad op. nostrum cf. *W*²p.809 (etiam in aliis, et quidem plurimis libris methodologicis exponitur) et *Zz.* G. V. 86 (cf. 325). Cf. quoque *Jehuda Hedessi* §.155. — Nomen prave decurtatum Jose Galilaeus ap. Jeschua b. Josef Levi: *Itinera mundi*

ELIESER b. JOSEF

IV,3 (et in op.2), qui differentias inter Nostrum et R. Ismael ex Simson Chinson praemittit, quae in op. I singulis modis (numeratis) adjiciuntur.]

- 1) **שלישים ושתים מדות** *Triginta duo Modi* exponendi Biblia [seu **ברייתא דר"א** *Boraito* R. Elieser]; inserta Vol. I edd. Talmudis N.1414 sq. (1714-21 etc.).
- 2) — ex MS. Eliae Wilna; ad c. Serachja Levi: *L. Exercitus* q. v. (1803).
3. — s. t. **נתיבות עולם** *Itinera mundi* [ut jam a Simson Chinson nuncupatur] cum Comm. dupl. (*Nov. et Comm.*) Zebi H. Katzenellenbogen b. Simcha 8. *Wilna* (לישרי לב) 1822.
4. — acc. **פרקי דר' אליעזר** (N.4017) utrumque cum Comm. Seeb W. b. Israel Einhorn, s. t. **מדרש מנאים** *Midrasch Tannaim* 4. *Wilna* (הקטן) 1838. [In tit. liber accedens praemittitur.]

ELIESER b. Josef v. Elieser Trillinger et v. Liebermann b. Josef.

4996 ELIESER (Lasi) b. Josef b. Lasi Berolinensis.

1. **משנה דר' אליעזר והוא דמשק אליעזר** *Mischna R. Elieser i. e. Damascenus Elieser* in Jos. Karo *Mens.* IV etc. P. I. f. Alton. (*Adar* II. רוח והשלה 1815-6. [sic] יעמוד ליהודים, *fin. mens. Nisan* (נעיסום) 1815-6. [P. II. nunquam excusa.]

4997 ELIESER b. Josua ex Szczebrzescin.

- דמשק אליעזר** *Damascenus Elieser* Comm. in Compend. lib. *Lex sacrificii* Mosis Isserls q. v. (1718).

4998 ELIESER (Leser) Karpeles.

1. **מאכני המקום** *E lapidibus loci* Nov. in tract. Talmud. Horajot et in Maimonidem 8. *Prag.* 1801.
2. **ערכי עלי** *Erki alai* Nov. in tract. Arachin et Chullin f. *Prag.* 1815.

ELIESER Landshut v. E. Landshut.

4999 ELIESER Lipschütz b. Salomo Salman b. Elieser etc. [Cf. sub Israel Lipschütz jun.]

1. **השיב ר' אליעזר ושיח השרה** *Respondit Elieser et Meditatio aperi* Resp., acced. filii Israel Lipschütz: *Stratum amore*, et fratris Elraim Lipsch.: *Nov.*; P. II: **דמשק אליעזר** *Damascenus Elieser* Nov. in Jos. Karo: *Mens.* II et IV, edid. fil. Salomo f. *Neuwied.* (ביום ההוא יתה יתה אחר ושבו אחר) 1748-9.

[P. I. finita fer. II. primo die festi encacniorum 509.]

ELIESER b. Loeb v. Elieser Sofer.

ELIESER Mainz v. Elieser b. Natan.

ELIESER Mazliach v. Elieser b. Abraham.

5000 ELIESER ex Melli (מילי). [Non „Mimmeli“, neque „Mili“, nec auctor (*Zz.* כ"ח VII, 123, *Rebenst.* 205) sed Editor A.1552. *W*¹289.]

לכל חפץ v. sub שטרות N.4097.

5001 ELIESER (Liepmann) b. Menachem (Manele) ex Samosc.

1. **לקח טוב** *Doctrina bona* Expositt. in loca Biblica et Talmudica

4. *F. a. O., Mich. Gottschalk.* 1703-4.

[Approb. (*W*³389h) A.1701, unde hic A. ap. *W*¹292, sed. Chron. (כ"ו) לסדר האחר אליעזר כי [כ"ו] אלהי אבי בעזרי]

5002 ELIESER b. Menachem (Mannes, Mannisch) Sternburg. [Jam A.1619 corr. Jakob Chabib: *Ocul. Jakobi.*]

1. **פתח עינים** *Apertura oculorum* Index Biblicus in *l. Solhar* etc. (ff.2+30+2) [*W*¹290]

4. *Crac., Menachem Meisels, sub Wladisl.* 1647.

[A. סדר והודעה אח חקי אלהים... חול' in praef.; in approb. Rabb. Josua b. Jos.; in fine ante Ind. errat. finit. dicitur fer. II, 15. Schebat לסדר בעזרי אלהי אבי [אב"י] Ann. p.63 n.171 contra Jechiel Heilprin.]

- 2] — adjectum lib. **זוהר** N.3480 sq. [*W*] (1684 etc.).

5003 ELIESER ex Metz (מטיץ *Metensis*, seu רא"ם)

b. Samuel. [Saec. XII. ex. *Zz.* Z. G. 162, 193; cf. *Asulai* I p.24, cf. f.14 n.199 in fine. Annum fatalem 1238 sistit *W*¹p.179 (ex quo *Rof.*, Diz. p.238), provocans ad *Gedalya* (f.38b ed. Amst.), qui id ex *Abraham Sacut* „videri“ (נראה) dicit, sed *Sacut* (f.100a ed. Amst.), postquam *Esrām*, magistrum *Nachmanidis* A.1238 mrt. dixit, eo tempore *Elasar Worms* (q. v.) et Nostrum vixisse dicit, de Nostro, discipulo Jakob Tam (qui A.1171 decessit), minus exacte.]

1. **יראים** *L. Timentium* Halacha, in compend. (12 columnis) redactum per Benjamin [Anaw] b. Abraham [*W*¹291]

4. *Ven., G. dei Cavalli* (*jin. fer.* VI.22. *Elul*) 1566. [Liber „denuo excusus“ (נרדף במדרש) fertur, quae phrasis vero etiam in Edd. PR. offenditur. — Liber

ELIESER b. NATAN

totus §§ 613 (464 sec. *Asulai*) MS. Cod. *Paris*. 279 ap. *Carmoly*, Rev. or. I, 279.]

ELIESER Nachman v. Elieser Foa.

ELIESER b. Naftali v. Elieser Treves.

- 5004 ELIESER b. Natan Mainz (Moguntinus), vulgo ר"א נ"ן *RaABa N.* [Saec. XII. med., sec. Zz. Z. G. 192 (cf. 72.125) et 162. A.1233.1247 (*Jüd. Lit.* 390 n.33a) et 1252 offendi in op.1 jam monet *Asulai* I f.13 (ad I f.14 ablegandum erat ad emendationem II f.63, quam neglexit quoque *Rof.*, Diz. p.206), *Heidenheim* de Pijjutim p.3, qui perperam Nostro tribuit op.2, ut monet *Michael* in Add. ib., cf. *Benjakob* ad *Asulai* II f.164. — *Adler* (*Jüd. Lit.* 392 n.21) Nostrum habet relatores de calamitatibus A.1096 etc. sed hunc(?) salutari „*Elasar Levi*," atque A.1103 natum esse, sec. fragmenta ap. *Josef Kohen*: *Vall. Aetius* p.24.31, monet *L. Landshtut.*]

1. זכנת פענה אבן העזר *Lapis auxilii* [ex libro *Revelator arcanorum*] [vulgo ר"א בן Halacha, edid. *Isak b. Ahron Samuel* f. *Prag.*, *Mos. b. Bezael* (1. *Nisan*=25. *Mart.*) 1610. [W¹.3294, ad. 1918. 1153. Zz. Z. G. 287 n.136. — *De MS. Opp.* 951Q. ap. W³294 v. sub *Josef b. Elasar.*]
- 2] מאמר השכל, revera anon. 3709 sq.

- 5005 ELIESER (Leser) Rewitz (רעוויץ, *Rawicz?*), *Judex Bamberg.* [W nomen *Eleasar* (!) *hakaton* (*parvus*) ex titulo effluxit.]

1. שלחן ערוך של ר' אליעזר הקטן *Mensa instructa Elieseris parva Eth.* et ascet., acc. (f.22b) generi juvenis *Menachem As. b. Arje*: פירוש על ר' ישמעאל (f.27a) *Concio etc.*, denique (f.27a) *Comm. in R. Ismael* 13 modos et *הפלה הדרך* *Precatio itineris* [W³319c: A.1710] S. *Fürth.*, typ. defuncti *Jos. b. Salm. Schneior* (אחו בל) 1697.

ELIESER Nin v. Elieser Trillinger.

ELIESER b. Nissim v. Elieser Schangi.

ELIESER Pinczow v. Elieser b. Jehuda N.⁴⁹⁰¹.

- 5006 ELIESER Rieti (ראיטי *Reatensis*) b. *Isak.* [*Glirondi* p.46 corr., v. ad Cod. MS. *Mich.* 344, exaratum urbe *Conian.*]

1. לוח מאמרי עין ישראל *Tabula (Index) dictio- num lib. En Israel* (*Jakob Chabib*) alphab. 8. min. Ven., con. *lie. dei Super.* (שעב) 1612.

[*Sabb.* libellum bis recenset, sub עין ישראל ש"עב (ש"ב ap. *Rubinst.*) — unde 1632 ap. *Hyde* (et *Catal. Bibl. Bodl.* ed. nova II, 375b) ap. W¹p.591, A.1612 ap. W¹285 — et sub לוח א. ש"פ: „393C.1533" ap. W²p.1318 n.283, quod *Rof. Ann.* p.63 n.166 A.1633 emendat, rectius W³285. — Ed. *Amst.* 1684 ap. W¹285 ex ipso *Jakob Chabib* efficta q. v.]

ELIESER b. Salomo v. Elieser Lipschütz.

ELIESER b. Samuel v. Elieser di Avila et Elieser Metz.

- 5007 ELIESER b. Samuel Archisya. Opatow (אשכנז) prope Cracov. [*Asulai* sub „*Elieser Aschkenasi*," i. e. German. seu *Polonus* (cf. s. v. רמסק). — Cf. *Samuel b. Elieser* et *Josef b. Elieser Aschkenasi.*]

1. דמשק אליעזר *Damascenus Elieser Comm.* prolixus in tract. *Talmud. Chullin* (ff.431) [W¹.3297] f. *Lubl.*, typogr. erecta per defunctum *Zebi Jafe* (הבא נאוליה) 1645.
- 2] שיה השדה *Meditatio agri Ordo Maamadot* et *Precationum matutinarum aliarumque* [W: s. a. Cat. ms.] 4. *Lubl.*, typogr. u. s. 1645.

- 5008 ELIESER Schang'i (שנג'י seu שנג'י?) b. *Nissim*, *Rabb. Constantinop.* [Mrt. A.1712 sec. praef. De nomine שנג'י cf. *Serap.* 1854 p.92. Inter Resp. sunt nonnulla fratris *Jakob*, mrt. A.1696 (unde forsitan מרה"י ap. *Rubinstein*); alia incendio A.1712 perierunt. Noster praef. est in libros A.1710-1 excusos, W¹.3291.]

1. דת ודין *Lex et judicium* Expositit. et Resp., illas sec. ord. Pentag. disposuit *Josef Sason* et edid. filius *Chajjim*, praef. sunt *Isak Marabit* (מראביט) et *Josua Kaleb* (ff.2+78+35+1) [W¹298] f. *Constant.*, *Jona b. Jakob* (בסחלוה) 1726.

- 5009 ELIESER (Liebermann) b. Seeb Wolf, *Rabb. Hennegau* [Hagenau? והגלי]. [Auctor lib. עיר דמשק.]

1. אור נוגה *Lux jubaris* Defensio synagogae novae Hamburgensis. Upticulae 4. *Dessau*, *Schlieder* (לסדר... זקקה ומרפא בוכן[פיה]) 1818. [Praecedat fere ubique lib. a Nostro editus נוגה זקק auctorr. *Schemtob b. Josef Chaj.* etc. q. v.]

ELIESER Skreinka v. E. Skreinka.

ELIESER SOFER

- ⁵⁰¹⁰ ELIESER (Liebermann) Sofer (*Scriba*) b. [Jehuda] Loeb Rofe (*medici*) Darschan (*concionatoris*) Mainz, Pragensis. [Pater mrt. A.1644, v. N.3161.]
- 1) זמר נאה inter Prec. Sabb. N.3161.
- 2) מענה לשון *Responsio* (seu *Sermo*) *linguae* Precationes varr. praecipue apud sepulchra recitandae cum instructione et Indice Germ., acc. Testamentum Elieser [b. Isak] et דרכי נ ערן *Viae Paradisi*, inseritur (§ 6) Precatio Elieser b. Arach [W¹288²p.1359 n.393] 8. *Prag.* [1658?]. [Ed. rarissima, forsā ipsa PR. (*Opp.* 7080¹²), in fine praef. A. exhibere vid. 1658 (שואלן על החיים). Sed Index cum libro non omnino congruit, סדר בלקוה (§ 46) revera est § ultimus 47. Testament. Elieser in omnibus edd. plenioribus indicatum ac § 47 (vel § 48 in ed. 1715) non exstat, nisi idem velit ac דרכי נ ערן (cf. sub Elieser b. Hyrcanos) seu עין חיים *Viae arboris vitae* ut alias nuncupatur; cf. ad ed. 1704. — *W* perperam librum anon. discernit; §§ 38 et 47 (בער"ח) enim acrost. exhibent auctoris, quem Anon. falsarius Litbl. XII, 87 Bibliopolam („Verleger!“) dicit ed. III. libri homonymi Jakob b. Abraham (q. v.), cujus libellus maxima parte nostro magno inseritur, atque ed. desiderat ap. Zunz, qui tamen in *Annal. Prag.* ad A.1657 tantum progreditur!]
3. — per Josef b. Alexander Süsskind Cantorem Altonae, Lissensem [W¹²] 8. *Amst.*, *Uri Phöbus* (fer. VI.8. *Kislew* 438) 1677.
4. — [W²] 8. *Prag.*, *Nepotes Mos. Kaz.* 1687.
5. — §§ 22 annexis § 23-33 8. *Sulzb.*, *Mos. Bloch* (אהן) 1691.
6. — (sec. op.3) per Gers. Wiener [W¹.²p.1360] 8. *F. a. O.*, *Mich. Gottschalk*, *inspic. Prof. Beckmann.* 1698.
7. — u. s. corr. Eljakim b. Jakob, per S. Proops 8. *Amst.*, *Ascher Ansel et Isachar.* 1699. [W³p.112.⁴p.784.²p.1359.]
8. — §§ 37 [scil. סדר מלקה § 36, הצור הים, 37] 8. *F. a. M.*, *litteris Amst.* (נחיה ולא נחיה) 1703. [W³p.112.]
9. — [ut ed. 1699] 8. *Dylr.*, *Sabb.* 1704. [W¹: A.1703, et עין חיים hic primum additum putat; ³p.1204: A.1704.]
10. — Ed. II. [scil. ed. 1699] [W³p.112.⁴p.784.²p.1359] 8. *Amst.*, *S. Proops.* 1705.
11. — jussa Gers. Wiener [W²p.1360] 8. *F. a. O.*, *Mich. Gottschalk.* 1707.
12. — [in §§ 48 divisum] 8. *Amst.*, *S. Proops.* 1715. [W³p.751, corr. A.1710 ap. *Mich.* 2674.]
13. — §§ 39 8. *Wilm.*, *Hirsch b. Chajjim.* 1716.
- 14] — cum Vers. Germ. non integra [§§ 50?] 8. *Dylr.*, *Isachar.* 1718. [W³p.112.1204.⁴p.784; cf. infra Germ. op.21.]
- 15] — [in §§ 50 divisum] cum Vers. Germ. (ff.135) 8. *Amst.*, *S. Proops* (נדרו בעשך) 1723. [*Mich.* 2676. W⁴p.784: „Amst. cum textu Hebr. et seorsim quoque(?) sine illo textu 1723.“ *Corr. Serap.* p.379 n.156.]
- 16] — [in §§ 48 divisum], acc. (f.80) Reuben b. Salomo: *Cantus pulcher etc.* 8. *F. a. M.*, *Jo. Koelner, Sal. Aptrod et Mos. Gamburg.* 1726. [W⁴p.1052. *Mich.* 2675.]
- VERSIO GERM. [ANON.]
17. — §§ 41 [§ 36 est Precatio Elieser b. Arach] 8. *F. a. O.*, sub *Electore Brandenburg. Frider. III. s. a.* [1688?]. [An Ed. sit PR. nescio sed prior vid. quam ed. decurtata A.1689. § 1 continet historiam Elieser b. Simon b. Jochai, quae in edd. hebr. § 44. § 13 incipit pag. nova. *Serap.* p.378 n.156.]
18. — „Man sagt an ערה und auch an ע"כ und auch sonst auf אכזה (compend., ff.12) [Serap. ib.] 8. *Dylr.*, *Sabbatai.* 1689.
19. — §§ 39 8. *Prag.*, *Nepotes Mos. Kaz.* 1708. [*Opp.* 7110⁶ in fine imperf. — *Serap. ib.*]
20. — [u. s. sed in §§ 38 divisum] 8. *F. a. M.*, *typogr. nova Leser Flörsheim.* 1709.
21. — 8. *F. a. M.*, *typogr. nova Seligman Reis.* 1709. [Ed. gemina ad amussim eadem, ipsum canistrum in fine, lit. tantum ed. Reis lit. quadr. crassioribus et cinctura latior. W² ed. hebr. recenset, in *Serap. ib.* locus *F. a. M.* vitio ejectus. — W²p.1360: „Preces sunt in universum 38, quae singulae certum habent argumentum, v. c. *educationem liberorum, victum etc.*“ in vol. ³p.1204 vero: „illae a *sepulchralibus* istis sunt distinctae, quamvis eundem referant titulum.“ Sed sub lit. nostro nulla nobis nota ed. *Supplicationum*, quibus descriptio talis respondeat, neque hebr. neque Germ. (N.3169 sq.), praeterea in edd. hebr. §§ 39 punctatae, et hic quoque pro rebus istis oratur. Cf. quoque ad ed. 1724.]
22. — §§ 33 [omissis nonnullis initio] 8. *s. l.* [*Dylr.*?] 1718. [*Opp.* 7110⁶ ff.24. *Serap. ib.* locum ex conjectura addit; pertinere enim vid. ad. hebr. op.14.]
23. — §§ 42 8. *Hemb. a. H.*, *Simson b. Salomon Hanan.* 1724. [Cal. ms. *Serap. ib.* male *Hemb.* 1727, unde forsā

ELIESER STEINITZ

- Supplicationes* 8. *Homb.* 1727 per Simson etc. ap. *W*¹p.1065 n.757.]
24. — §§ 41 8. *F. a. O.*,
sub *Rege Frid. Wilh. s. a.* [init. *Saec.* XVIII.].
[Cat. ms. *Serap. ib.* male Ducem (Electorem) repetit
ex op. 17. In ed. nostra § 18 incip. pag. nova. *W*³p.112 ed. hebr. recenset. — Ed. hebr.-Germ. 1723
v. op. 15.]
- 25] תפלות ובקשות נאים v. Prec. varr. N. 3349.
ELIESER Steinitz v. E. Steinitz.
ELIESER Sternburg v. Elieser b. Me-
nachem.
ELIESER Szczebrzescin v. Elieser b.
Josua.
- 5011 ELIESER Treves b. Naftali Hirz. [Auctor fictit.
*W*293. *Rof.* Diz. p.320: mrt. A.1563! v. Sect.
III. et cf. Naftali Treves.]
- 5012 ELIESER Trillinger b. Josef (Jospe), vulgo
Leser Nin (נן), Nikolsburgensis.
1. אליעזר משנת ר' Mischna R. Elieser Concc.
in Pentat., mortuo auct. edid. filius Josef, ge-
ner Abraham Chasid Leipnik
4. *F. a. O.*, *Mich. Gottschalk.* 1707.
[Tit. A. אלעזר בן דוד בא וינאל i. e. 477 (ut *Asulai*
II p.86, non 467 ut *W*²316b), sed approbb. A.1706
non excedunt, fin. fer. III. pridie novil. Cheschwan
חסון, unde 1708 ap. *W*¹280.]
- 5013 ELIESER ex Tuch (? טוך). [Saec. XIII². *Zz.*
Z. G. 39; cf. *Carmoly*, Rev. or. II.399.]
תוספות Additt. adhibita ad edd. תוספות in Tal-
mud q. v. p.211C.7.
- 5014 ELIESER b. Zebi Hirsch, Pinczow.
אסירי התקוה *Vincti spe* Comm. kabbal. in Pro-
verbia, una cum textu N.911 (1749).
- 5015 ELISCHA b. Abraham b. Jehuda, ex Grodno.
[Gener Sal. b. Jirmijja Fürst (פערשט). Corr.
Nepi p.7.]
1. פי שנים *Os duorum* i. e. Ascher b. Jechiel
Comm. in Mischnam Ord. I cum Annot. (ff.10
+108). Charta alba magna 4. *Alton.*, *Altron b.*
Elia (הטימור), fin. pericop. *Deut.* XXVI.15) 1735.
2] קב וגני *Cabus et purus* Comm. succinetus in
Mischnam N.2011 [*W*¹303] (1697).
3] — ed. auct. N.2014.2016.2031 (1699.1713. s. a.).
[Cf. Emendanda ad N.2014.]
- 5016 ELISCHA b. Abraham b. Matalja.
1. מנודר *Clypeus Davidis* Defensio David Kimchi
contra Ephodaeum [Prophiat Duran] et David
Ibn Jachja (q. v.)
4. *Constant.*, sub *Selim* (14. *Nisan* עזר) 1517.
[*W*¹267: Elieser, =³303b: A.1516, *Rof.* Ann.
p.15 n.72. — Liber rarus; cf. *Dukes*, Litbl. VIII.482.]
- 5017 ELISCHA Gallico (גאליק) b. Gabriel, Praeses
Acad. Zafatae. [Mrt. inter A.1578-83? cf. *Rof.*,
Diz., *Asulai*, et v. ad. N.279 contra *Bart.* ap. *W*¹
305 de Comm. in 5 Megillot edito.]
1. פירוש *Comm.* in *Kohelet kabbal.*, cura Sam.
Archevolti (ff.143+1) [*W*¹*305] 4. *Ven.*,
de Gara (fin. fer. III.4. *Tischri* השלח) 1577.
[Ed. 1548 ap. *Bart.*, *W*¹, non exstat.]
2. פירוש *Comm.* in lib. Esther, cum praef. (in
qua nonnulla exponuntur) Gerson Kitzingen b.
Simcha 4. *Ven.*, jussu Messer Zuan fil.
Al. Bragadin per Ascher Parenz (הושמן) 1583.
[*W*¹.3 ap. di Gara!]
3] פירוש *Comm.* in Canticum; una cum textu
N.279 [*W*¹.3] (1587).
- 5018 ELJAKIM [incertus, Saec. XVI.?).
בקשה *Petitio* (tempore pestilentiae recitanda)
incip. סלהי עז ההלוי, inserta Prec. varr. ut זכור
שלמים N.3242 A.1613; מציל נפשות N.3259 A.1663;
שפר דקרוקא N.3333 A.1685.
ELJAKIM b. Abraham v. Eljakim London.
ELJAKIM Carmoly v. E. Carmoly.
- 5019 ELJAKIM (Gottschalk, seu Getschlik געטשליק)
b. Chiskijja. [Aetas et patria ita ut edd. primae
latent, apud Bibliographos altum de Nostro silen-
tium. Nomen Germanum seu Polonum indicat.]
פירוש והגהות *Comm. et Animadv.* in *Eisak*
Tyrnau: Ritualia q. v. (1571 etc.).
ELJAKIM Finzi v. Salomo Finzi.
- 5020 ELJAKIM b. Isserl (Israel) Soldin (זלדין), ex
Kopenhagen. [Auctor lib. שומר אמונים (MS.?).]
1. תולדות האדם *Generations* (seu *futum*) hominis,
i. e. versic. Job XII.1 versibus expressus, incip.
אדם ילוד אשה חרם את חרסי אדמה (ff.4 lit. min.
quadr.) 8. s. l. e. a. [Saec. XIX.?).
- 5021 ELJAKIM b. Jakob Melammed (*Tulimagister*)
seu Cantor (ק"ש), ex Camorna (קאמורנה) tract.

ELJAKIM b. JEHUDA

Lemberg., Amstelodami. [Mrt. jam fertur in approb. data fer. V.11. Ab 1709 ad op.2. — Correxerit et curavit libros varios, cf. Sect. III.]

- 1] לשון לימודים v. sub מנלה ספר N.3719 (1686).
- 2] מלמד שיה *Docens elogium*, Glossarium hebr.-Germanicum in Pentat. et Megillot in usum ludimagistrorum cum praefatiuncula rhythm. Germ., edid. filius Pinchas [W³300. *Serap.* p.376 n.148.] 4. *Amst.* (באמשטרדם), *in aed. Chajjim b. Jakob Drucker* (עה) 1710.
- 3] — Ed. II. [una cum Pentat.?] (?)
4. — Ed. III [W³. *Serap. ib.*] 8. *Dylr. Sabbatai per fil. Josef* (אחיה ומטיב למדני הקין) 1718.
5. — Ed. IV., jussu et sumpt. Isak Buchbinder (ב"ס) ex Lakenbach (לטינבאך) in Hungaria (פ.156) 8. *F. a. O., Mich. Gottschalk.* 1726.
- 6] — [פ.149. W⁴p.784. *Serap. ib.*] 8. *Fürth.* 1726.
- 7] — una cum Pentat. N.864.891 (1726.1730). [W⁴. *Serap. ib.*]
8. — s. t. שער לימוד *Porta docendi* 12. *Luneville* (לינעוויל). *Abr.* פריעק (חינוק) 1806.
- 9] מקוה ישראל *Spes Israelis ex Belgico* [Germ.?] Manasse b. Israel q. v. (1697). [In praef. opus suum נאמן יחד. edere optat. — Libri Manasse (q. v.) etc. Vers. Germ. Noster tantum recognovit, ut recte W¹300. *Corr. Serap.* p.13 n.205.]
- 10] רפואת הנפש inter Preces varr. 3304 (1692). **VERSS. GERM.**
- 11] *Preces quotid.*, atque Vers. Psalmorum Eliae Levitae recognita, v. N.2421 et 1275 (1705 etc.). [Corr. W³.]
- 12] סליחות *Preces poenitenciales*, v. N.2914 sq. [W³] (1688 etc.). [Cf. quoque Jehuda Verga.]

ELJAKIM b. Jehuda v. Eljakim Mehlsack.

⁵⁰²² ELJAKIM London b. Abraham.

1. עין הקורא *Oculus lectoris* Gramm. hebr. prae-cipue de vocalibus 8. *Brl.* (ש[פה] אחת ו[דברים] אחרים) 1803. [Cf. quoque Josef Gikātīlia.]

⁵⁰²³ ELJAKIM (Götz) b. Meir R. Götz's Posnensis, Archisynag. Hildesheim. [Opus 2 auctoris juventute (בילדותו), cum caset Archisynag. Schwarsenz., A. 1679 compositum, post mortem editum. בניני שלמה [auctore Josua b. Josef] non Noster (W) edid., sed Elj. Götz b. Mardochoi, Archis. Posnensis, nepos auctoris.]

1. אבן השם ומאירת עינים (שורה) *Lapis Sardonyx et Illuminans oculos* Resp. etc., edid. filius Meir f. *Dylr., Isachar* (תאזה צדיק גטול) 1733. [Illic vid. liber quem אבני שהם laudat *Asulai* II f.1.]
2. רפדוני בתפוחים *Sustentate me pomis* Expositio narrationum de Rabba b. b. Chana (in tract. Baba Batra Cap. 5), edid. filius Samuel (Sanel) Judex Schwarsenz 4. *Brl., Baruch Buchbinder* (תכא עלינו ברכה), *fin. fer.* V.1. *Nisan* 1712. [W³299b.]

⁵⁰²⁴ ELJAKIM Mehlsack b. Jehuda. [Nomen scribit (sic) המילואהני ha-Melsahgi, lit. op. ex abbrev. nominis dissimulati compositus.]

1. ראביה *Rabia* Critica operum L. Zunz et S. J. [L.] Rapoport 4. *Ofen.* 1837. [Vide refutationes S. L. Rapoport, כרם חמר VI, 96.]

⁵⁰²⁵ ELJAKIM b. Naftali.

1. טוב שם *Melius [est] nomen* [Kohel. VII, 1] Eth. et ascet., edid. filius Josef, correxit Isak Ger-son 8. *Ven.* 1606. [A. 1607 ap. W¹⁻³301 et 1586 ap. *Nepi* p.19 corr.]

ELJAKIM Rieti v. Chananja E. Rieti.

⁵⁰²⁶ ELJAKIM (Gottschalk) Rothenburg. [Ex familia Meir Rothenburg. Nomen tit. verso per יקום ואל indicator; *Zz. l. l.*, suppl. *Nepi* p.72.]

1. גאולת הנר *Liberatio proselytae* Comm. literalis in *Targum* in 5 Megillot 4. *Prag.*, *Abr. b. Simon Heida* (בשלוים) 1618. [W¹p.574.³p.677, ubi „MS.“ *Opp. delendum*, ²p.1273 n.109, sed p.1177: „Meir“ et A.1614. *Zz. Z. G.* 293 n.180.]

⁵⁰²⁷ ELJASCHIB Natanel Zarfati.

Ed. auct. lib. *Festum Davidis* David Meldola q. v. (1740).

ELKAN v. Meir Elkan.

⁵⁰²⁸ ELKAN (M.) [Ludimagister].

Vers. Germ. P. IV. Bibliorum; una cum textu N.999 (1848).

⁵⁰²⁹ ELKANA (seu Kana) Ibn Gadur [seu Elkana b. Jerucham b. Abigdor ex familia רב etc. Auctor *fictitius* seu *pseudon.* (W 330), nisi cum *Ghi-rondi* p.45 nugas de revelatione Eliae Prophetae

ELLUSCH

repetiveris, vel cum *Graziano* ap. *Rof.* ad Cod. 488 Hispanum Elkana confuderis. (Cf. de Elchanan et Schemarja sub Jakob Provinciale.) *Rof.* ipse *ib.* (cf. sub Levi Ibn Tubban) et in Diz. (p.95) nomen Nostri אלכנה cum nomine אלחנן Elchanan confundit.]

קנה v. N.4032.

- 5030 ELLUSCH [עלש, i. e. polon. pro Ella, non: Alusch], filia Mardochai Michaels Sluzk, uxor Ahron b. Eljakum Götz, ante Archisynagogi שלשע prope Wilna. [Conjuges in Moravia cum legatis Palaestinensibus Palaest. petentes per pestilentiam divisi, maritus Leipnikii concionator remansit (Approb.). Filius Moses gener Rabb. Kaidan (praef. hebr. ad op.2).]

1. קיצור מעבר יבוק *Compendium* [lib.] *Vadum Jabbok* Ahron Berechja, Germ. (ff.8)

8. *F. a. O.* (initio: אל יתן לכו) 1704.

[Serap. p.47 n.284.]

- 2] Vers. Germ. סדר שומרים לכוך inter Prec. Coll. N.3021 [W¹1793] (1704 (sic) 1719).

ELSASS (Elsuss) v. Moses Elsass.

EMANUEL=Immanuel q. v.

EMDEN v. Jakob Emden.

- 5031 EMDEN (Elieser, Leser Levi), Med. Altonae. Vers. Lat. Catalogi Biblioth. R. David Oppenheimer (*Collectio Davidis*) E. Metz q. v. (1826).

- 5032 EMPEREUR (Constant. P) van Oppyk. [Mrt. A.1648. Zz. Z. G. 12.]

VERS. LAT.

- 1] Tract. Mischnicus Middot N.1776 (et ap. Surenhus.) N.2012 (1630.1698-1703).
2] Benjamin Tudelensis: *Itiner.* q. v. [etiam scorsim] (1633).
3] Josef Ibn Jachja: *Comm.* in Daniel cum refutatione; una cum textu N.461 (1633).
4] Jeschua b. Josef Levi: *Itinera mundi* et Samuel Nagid: *Introd. in Gemarim* (sub tit. *Clavis Talmud.*) q. v. (1634.1714.1741). [Opera Judaei usus est sec. W¹p.701.]
5. Liber קמא קמא i. e. Porta anterior, de legibus Ebraeorum forensibus liber, ex Ebraeorum pandectis [scil. tract. Mischnae] versus et Commentariis illustratus 4. L. B. 1637. [W²p.703.]

- 6] R. Isaaci (Isak) Abrabanielis et R. Mosis Alschechi Comm. in Esaiac prophetiam etc. [hebr.] subjuncta refutatione q. v. (1631 etc.).

- 7] Annot. in Moses Kimchi: *סדמותגיא* q. v. (1631).

EN... quae hic desiderantur v. sub nomine, cui „En“ praefixum est. [אן „En“ (non „An“), seu שן (Sen=Senhor), ita ut „Don“ nomini Judaeorum Provinciae Galliae et Cataloniae loco „Rabbi“ (q. v.) praemittitur vel praefigitur, nomen patris (cum vel sine „ben“) quasi gentilicium addunt (v. Zz., Z. G. 461, ubi exempla, cf. apud nos En-Duran sub Abba-Mari et Prophiat). *Asulai* (שלמה אסטרק, cf. *Ersch*, Encykl. I vol. LIV p.357) abbreviaturam vocis „אדון“ (Dominus) conjecturat, quod argumentis non validis defendit *Jellinek*, Lithl. VI,763; nec rectius *Weisse* (ad En-Bonet Jedaja Penini q. v.) אן=אבן Ibn (q. v.) habet. Cf. sub Bon.]

- 5033 ENSHEIM (Moses), seu Mos. Metz (*Metensis*). [=„Einsheim“ ap. *Jost*, Gesch. IX,117? — A.1784 magister filii M. Mendelssohn (Schriften ed. 1843 V,685, cf. I p.54, ubi produnt Nostrum nihil publici juris fecisse). Cf. *Philippson*, A. Z. d. J. 1839, Lit. Beibl. n.1.]

צרפה אל הועד הגדול אשר במדינת-צרפה (carmen); VI,33 collect. חידות הענוגי פעלי בניל — VI,33. — [anon.] *ib.* VI,33 [v. supra p.578 infra.]

[Postremum seorsim ed. *Mech.* 4547, sec. *Carmoly*, Revue III,284: Metz 1787.]

EPHODAEUS v. Prophiat Duran.

EPPSTEIN, seu Epstein, v. Jechiel Eppstein.

ERGAS v. Josef Ergas.

- 5034 ERTER (Isak), Medicus Brody. [Mrt. 17-18. Nisan 1851, v. *S. Sachs*, היורה p.96.]

- 1] בכורי העהים (visio); III,166 collect. N.3429.

- 2] Epistolae; I,135.137; (באמר חסידות והכמה) II,138; (חלונות סני וסנסני וסנסנולף) III,106 collect. כרם חמר N.3595.

ESCAPA v. Josef Escapa.

ESOBİ v. Josef Esobi.

ESPERANÇA v. Gabriel Esperança.

ESRA FANO

⁵⁰³⁵ **ESRA.** [Magister Mosis Nachmani, mrt. A.1238, sec. Abr. Sacut f.100 ed. Amstd. — Ad ea quae jam annotata sunt supra p.755 N.⁴⁴⁷³ sub Asriel, qui fors an idem ac Noster, vel Nostri operum nonnullorum auctor fertur, cf. quae modo typis exscripta sunt a *Jellinek* et *Sachs*, Kerem Chemed VIII,109.115.160.] In Cod. MS. varia Kabbalistica continente carmen offendi in decem Sefirot, incip.

אהלל לקוני, והוא יובני, להעק ספרי קבלה ללמד

אהללך, in fine legitur: לשוני, ברוך אשר לו הכתר נורא, יה עזרתי, זכור רצון אבותינו, חסיד זכור קדושנו: ביגדול כיכור רצוננו, מינחם שלח הנואלנו, ב'קבץ נפוצותינו, ב'טהרה רצוננו, יבכנ קדושנו אחת, ergo acrost.: Esra b. Moses Brucka, idem vero alio ejusdem Cod. loco sese libellarium, (המעתיק ספרי קודש) subscribit festo Encaeniorum A.5287 (1526). Hunc vereor ne Catalogistae passim cum Nostro confuderint.]

⁵⁷³⁶ **ESRA de Fano** b. Isak Mañtuanus. [Vixit adhuc Saec. XVII. W¹1770=1769c et cf. N.3954. Zz. כ"ח VII.122 (ubi cf. Cod. Monach. 34) et Z. G. 233. *Ghirondi* p.282, *Nepi* p.289.]

Expositio vocum etc. in מדרש הנחומא N.3797 sq. (1563 etc.).

⁵⁰³⁷ **ESRA Molchi** (מלכי, Malchi?) b. Rafael Mardochai Rhodig. (רודיג).

1. **עין משפט** (שוח) *Oculus judicii* Resp. f. *Constant.*, socc. *Samuel Aschkenasi* b. *Nissim et Menachem Aschkenasi* b. *Reuben* (לרור ורור ער) 1770.

ESRA (Ibn) v. Abraham Ibn Esra, Josef Ibn Esra et Moses Ibn Esra.

ESTROCK=Astruc q. v.

⁵⁰³⁸ **ESTHORI** ha-Parchi, seu Pharchi, Farchi (אישתורי i. e. ex Florença) b. Moses. [Galliae provinciae exsul A.1306, A.1322 scripsit in Palaestina opus, quod editum est ex MS. musei Isak Kohen (Scholal, שולל), qui Auctor circumferebatur. Zz. ad Benj. p.260, et excerpta ad topographiam Palaestinae Anglice ib. p.393.]

1. **כפתור ופרח** *Melogrammatum et flos* de ritibus, antiquitatibus, geographia etc. Palaestinae, cura Mosis Kohen b. Sacharja [W¹1218] 4. Ven., per *Meir* b. *Jakob Parenz*, s. a. [ca. 1546-50]. [„About 1549“ ap. Zz. p.262, in ed. H. p.XI et in Tit. minus exacte: „A.1549“. „MS.“ Opp. ap. W

³1218 delendum. Codicem tantum operis *Uri* 258 possidet Biblioth. Bodlej. Notae MS. ad *Misch.* 1939 sunt Heidenheimii [Zd.], cf. ed. II. p.XII. *Plantavit.* auctorem confundit lib. homon. *Jakob Luzzatto* q. v.]

2. — „auctore Pharchi (Parchi), denuo edidit, textum ex codice. manuscr. Bibl. Bodlej. emendavit, introductionem [ubi Zunzii de auctore notitia ex Anglico hebr.] variique generis annotationes adjecit *H. Edelmann*

8. maj. *Brl.* 1852.

[Opus, praeter accessiones, corr. *S. Sachs*.]

ETHAUSEN v. Alexander b. Moses.

⁵⁰³⁹ **ETTLINGER** (Jakob (יעקב) b. Ahron) Rabb. Altona.

1. **ערוך לנר** *Paratus lumini* Nov. halach. et haggad. collectae in tract. Talmud Jebamot

4. Alton. (יערך אהרן... בקר) 1850.

⁵⁰⁴⁰ **EUCHEL** (Isak, יצחק, אִיסַק) b. Abraham, ex Kopenhagen. [Natus A.1756, mrt. Berol. A.1804. *Jost*, Gesch. IX,86, cf. Litbl. X,407. Redegit: „Zugaben zum Sammler“ vel „zu der hebräischen Monatschrift“ N.3713; cf. quoque I-1.]

1] Gebete der Juden aus dem Hebr. übersetzt [lit. Germ.] N.2423-4. (1786-1799).

2] Vers. Germ. et Comm. hebr. in Proverbia; una cum textu [et Annot. MS. per D. Friedlaender] N.929 [cf. מאסף VI,190] (1790).

3] Vers. Germ. et Comm. hebr. in Haftarot nonnulla; una cum textu N.930. (1790-1).

4] Varia in collect. מאסף N.3713, partim recusa in collect. בכורי העתים N.3429.

[Recensio Psalmorum I,92 — שאלה (de tempore sepe liendi) II,87 (anon.) *ib.* דברי האיש השואל III,152. III,183.202 IV,209. VI,31.43). — Annunciatio ed. lib. *Doctor perplex.* Maimonidis IV,243. — אגרת Epistola ad discipulum Michael Friedlaender, Königsbergi data II,116.157 (ב"ה III,105. IV,199) cf. *Haller*. — דבר אל המדברים (בענין פיוטים) III,205 (ב"ה VI,45). — אגרת IV,65 (ב"ה) להלמידו בשמעו שמהעצל כהורה והכמה VII,64). — הולדות רמב"ם IV,113.177.337. V,33 (cf. op.5, quod recenseatur a נ-פ *ib.* V,249) — הפלה aus dem Deutschen von *M. Herz* VI,242. — Versio ex מ'רמב"ם *Alcimenae* VII,92. — Ist nach dem jüdischen Gesetze das Uebernachten der Todten wirklich verboten? (Germ. lit. hebr.) VII,361. —

Ankündigung eines kritisch-philosophischen Wörter-Buchs (von *Wessely* mit Deutsch von *Euchel*) nebst

EUCHEL

Proben „I. Zugabe zum Sammler“ (III) 1786 p.1.
Antwort an Prof. Köhler „Zugabe Januar“ I p.11. —
Uebersetzung des Gebets Hesebias (Jes. XXXVIII,9 sq.)
II. Zugabe 1786 p.1.]

⁵⁰⁴¹ תולדות רמב"ם *Biographia R. Mosis b. Menachem [Mendelssohn]* [ex op.4 separatim] 8 Brl. (תקט"ח) 1788.

⁵⁰⁴¹ EUCHEL (Jechiel).
Vers. Germ. et Comm. hebr. in Haftaret non-
nulla; una cum textu N.930 (1790-1).

⁵⁰⁴² EUCLIDES. [Verss. hebr. ex Arab. MS. v. in
Catal. MS., cf. W 204.]

- 1] Elementa, novo ordine, hebr. per Abraham
J. Menz q. v. (1775).
- 2] Propositio de 2 lineis exposita hebr., v. Mo-
ses Provinciale (1553).

EULENBERG = Eilenburg q. v.

EVENARE (*corrupt.*) v. Abraham Ibn Esra.

⁵⁰⁴³ EWALD (Geo. Henr. Aug.), Prof. Göttingen.
1. Beiträge zur Geschichte der aeltesten Aus-
legung und Spracherklärung des A. T. von H.

Ewald und L. Dukes. 1. Bändchen: Ueber die
arabisch geschriebenen Werke jüdischer Sprach-
gelehrten etc. 8. Stuttgart. 1844.

[Auctores, de quibus disseritur, praecipue ex Codd.
MS. Bibl. Bodl., sunt: Saadja, [Moses] Ibn Gikatilia,
Jehuda Ibn Koreisch, Jehuda Chajjug, Jona Ibn
Gannach (cf. *Munk*, Aboulw. p.109.119.129.167),
Tanchum Jeruschalmi q. v. omnes. — P. II et III v.
sub L. Dukes et Jehuda Chajjug.]

⁵⁰⁴⁴ EZECHIEL, (Ἐzekías), Poeta tragicus. [200-
100 a. Chr., v. *Philippson* ad op.1 et *Delitzsch*
op.2 p.28.134. W³984b.]

 Edd. superiores Graec. Lat. (per Fed. *Morellum*)
v. in Catal. Bibl. Bodl. I,834b.]

1. Ἐξαιγῶν Auszug aus Egypten und Philo's
des Aelteren Jerusalem, nach ihren Fragmenten
herausgegeben, übersetzt und commentirt von
L. M. Philippson 8. Brl. 1830.
- 2 — Graece; p.210 apud F. Delitzsch: Zur
Geschichte der hebr. Poesie q. v. (1836):

EZECHIEL = Jecheskiel q. v.

EZOVI v. Josef Esobi.

⁵⁰⁴⁵ *FABRICIUS* (Ern. Christ.), Pastor adjunctus. Vers. Lat. Sal. J. Melech et Jakob Abendana in Proph. Jona; una cum textu N.932 (1792).

⁵⁰⁴⁶ *FABRICIUS* (Jo. Alb.), Lipsiensis. [Natus 11. Novembr. 1668, mrt. 30. April 1736.]

1. Codex pseudepigraphus Vet. Testamenti etc. 2 Ptes. 8. *Hamb.* 1713.1723.
[I, p.1165 inseritur *Volumen Antiochi ex Bartolocii* Vers. Lat.]

⁵⁰⁴⁷ *FABRICIUS* (Phil. Jac.), Prof. Rostochiensis. Epistola ad Buxtorfium Filium hebraica, qua eum de obitu (Buxtorfii) Patris consolatur (A.1629), cum Vers. Lat. Jo. Buxtorfii Prof. Basil.; p.369 Catalect. q. v. (1707).

⁵⁰⁴⁸ *FAGIUS* (Paul.). [Apud Zz. Z. G. 10 Noster desideratur.]

VERS. LAT.

- 1] Tract. Talmud. Abot N.1435.1735 (1541.1703).
[Versiones ex nostra emend. v. N.1518.]
- 2] Elia Levita: *Tischbi* q. v. (1541 etc.).
- 3] Elia Levita: Nomenclator q. v. (1542 etc.).
- 4] Elia Levita: Praef. *Meturgeman* q. v. (1542).
- 5] Tobias, inter Apocrypha N.1352,3 (1542.1657).
- 6] Ben Syra, Alphab. duplex ib. N.1366 (1542).
- 7] אִמְנָה 'ס [ipse textus?] N.3406 (1542).
- 8] David Kimchi Comm. in Psalm. I-X q. v.
[Cf. N.103 et sub Janvier.] (1544 etc.).
9. Targum Onkeli cum Annot. P. I [Scil. Targum] f. *Argentor. per Ge. Machaeropoem* 1546.
[W²p.1158. *Masch.* II Vol. III p.650. De 13 articulo-
rum Vers. suspecta v. sub Moses Maimonides.]
10. Exegesis sive expositio dictionum hebr. liter-
alis in quatuor capp. Geneseos 4. *Isny.* 1542.
[Expos. ex Comm. Rabbinicis potissimum hausta, acc.
p.155-74 loca ex Onkelos Vers. Lat. W²p.396.]
- 11] Vers. Germ. [una cum M. Adam] Geneseos

cap. I-IV. N.1188 . . . . . (1543).

FAITUSI v. Jakob Peitusi.

FALAGI v. Chajjim Falagi.

FALAUQUERA = Palquera q. v.

FALK (פֶּלֶק, וּלֶק) v. sub Josua et v. Falk Wilda.

FANO v. Esra de Fano, Jakob Fano et Isak Berechja et Menachem Asarja.

FANTE (*corrupt.*) v. Benjamin Anaw.

⁵⁰⁴⁹ *FARABI*, vulgo: *Alpharabius* (الفَرَابِي), Abu Nassar (نَصْر) Muhammed b. Muhammed b. Tarkhan, Medicus Arabs. [A.870-950. (Ex Nostro enim, quem A.980 sistit J. B. Riccioli in Indice ad P. I. Almagesti novi p. XXIX, alterum effinxit idem medicum A.1200 ut puto propter (effictum) congressum astron. sub Alphonso. Cf. sub Ali Ibn Abi'l Rag'al). Nomen arab. אֲבוּ נַצָּר in MSS. hebr. saepius cum אֲבוּ בֶּכֶר *Abu Bekr* confunditur [cf. *Scheyer*, Psychol. p.92, VIII, 56; cf. quae attuli sub Josef Ibn Aknin ap. *Ersch*, Encykl. II T. XXXI p.52 et 45 de confusione cum „Abu Maser“ (מַעֲשֵׂר) Astrologo) atque hebr. vertitur אֲבוּ יֵשַׁע *Abu Jescha*, i. e. Pater salvationis (cf. אֲבוּ יֵשַׁע II, 122 et אֲבוּ יֵשַׁע i. e. in introd. ad Comm. in Nicomachiam Aristot. ap. Sam. Ibn Tibbon, Epist. ad Maimonidem ms.), ex quo corruptum אֲבוּ יֵשַׁע in Cod. Vindob. CX, ubi *Goldenthal* p.82 male legit atque in pejus corrigit (cf. sub Josef Ibn Aknin), unde pro אֲבוּ יֵשַׁע אֵל פֶּרַחֲבִי leg. אֲבוּ יֵשַׁע אֵל פֶּרַחֲבִי (ut in Cod. *Mich.* 330,2) = IV 19. — Varia Nostri opp. ex Arab. hebr. versa exstant MS. (aliaque ab auctoribus hebr. citantur), quae neque omnia neque exacte, secundum *Wüstenfeld*.

⁵⁰⁴⁵ *FABRICIUS* (Ern. Christ.), Pastor adjunctus. Vers. Lat. Sal. J. Melech et Jakob Abendana in Proph. Jona; una cum textu N.932 (1792).

⁵⁰⁴⁶ *FABRICIUS* (Jo. Alb.), Lipsiensis. [Natus 11. Novembr. 1668, mrt. 30. April 1736.]

1. Codex pseudepigraphus Vet. Testamenti etc. 2 Ptes. 8. *Hamb.* 1713.1723.

[I, p.1165 inseritur *Volumen Antiochi ex Bartolocii* Vers. Lat.]

⁵⁰⁴⁷ *FABRICIUS* (Phil. Jac.), Prof. Rostochiensis. Epistola ad Buxtorfium Filium hebraica, qua eum de obitu (Buxtorfii) Patris consolatur (A.1629), cum Vers. Lat. Jo. Buxtorfii Prof. Basil; p.369 Catalect. q. v. (1707).

⁵⁰⁴⁸ *FAGIUS* (Paul.). [Apud Zz. Z. G. 10 Noster desideratur.]

VERS. LAT.

1] Tract. Talmud. Abot N.1435.1735 (1541.1703). [Versiones ex nostra emend. v. N.1518.]

2] Elia Levita: *Tischbi* q. v. (1541 etc.).

3] Elia Levita: Nomenclator q. v. (1542 etc.).

4] Elia Levita: Praef. *Meturgeman* q. v. (1542).

5] Tobias, inter Apocrypha N.1352.3 (1542.1657).

6] Ben Syra, Alphab. duplex *ib.* N.1366 (1542).

7] *אמנה* *ו'אמנה* ipse textus? N.3406 (1542).

8] David Kimchi Comm. in Psalm. I-X q. v. [Cf. N.103 et sub Janvier.] (1544 etc.).

9. Targum Onkeli cum Annot. P. I [Scil. Targum] f. *Argentor. per Ge. Machaeropoem* 1546.

[W²p.1158. *Masch.* II Vol. III p.650. De 13 articulo- rum Vers. suspecta v. sub Moses Maimonides.]

10. Exegesis sive expositio dictionum hebr. literalis in quatuor capp. Geneseos 4. *Isny.* 1542. [Expos. ex Comm. Rabbinicis potissimum hausta, acc. p.155-74 loca ex Onkelos Vers. Lat. W²p.396.]

11] Vers. Germ. [una cum M. Adam] Geneseos

cap. I-IV. N.1188 . . . (1543).

FAITUSI v. Jakob Peitusi.

FALAGI v. Chajjim Falagi.

FALAUQUERA = Palquera q. v.

FALK (פלך, ולך) v. sub Josua et v. Falk Wilda.

FANO v. Esra de Fano, Jakob Fano et Isak Berechja et Menachem Asarja.

FANTE (*corrupt.*) v. Benjamin Anaw.

⁵⁰⁴⁹ *FARABI*, vulgo: *Alpharabius* (الفراحي), Abu Nassar (نصار) Muhammed b. Muhammed b. Tarkhan, Medicus Arabs. [A.870-950. (Ex Nostro enim, quem A.980 sistit J. B. Riccioli in Indice ad P. I. Almagesti novi p. XXIX, alterum effinxit idem medicum A. 1200 ut puto propter (effictum) congressum astron. sub Alphonso. Cf. sub Ali Ibn Abi'l Rag'al). Nomen arab. *فَارَافَر* in MSS. hebr. saepius cum *בכר* *אבו* *Abu Bekr* confunditur [cf. *Scheyer*, Psychol. p.92, כ"ח VIII, 56; cf. quae attuli sub Josef Ibn Akinin ap. *Ersch*, Encykl. II T. XXXI p.52 et 45 de confusione cum „Abu Maser“ (מעשר) Astrologo] atque hebr. vertitur *אבו ישע* *Abu Jescha*, i. e. Pater salvationis (cf. *אבו ישע* II, 122 et *אבו ישע*, i. e. in introd. ad Comm. in Nicomachiam Aristot. ap. Sam. Ibn Tibbon, Epist. ad Maimonidem ms.), ex quo corruptum *אבו ישע* in Cod. Vindob. CX, ubi *Golden- thal* p.82 male legit atque in pejus corrigit (cf. sub Josef Ibn Akinin), unde pro *אבו ישע* *אבו ישע אל פראבי* (W¹1297, v. *Assemani* ad Cod. 274b) leg. *אבו ישע אל פראבי* (ut in Cod. *Mich.* 330,2) = W¹19. — Varia Nostri opp. ex Arab. hebr. versa exstant MS. (aliaque ab auctoribus hebr. citantur), quae neque omnia neque exacte, secundum *Wüstenfeld*,

FARAG b. SALEM

Gesch. d. arab. Aerzte § 105 — addito tantum efficto אסטרולוגיה (!) טבוא אל אסטרולוגיה [ex *W*³p.6: Introd. etc.] — enumerat *Fürst*, Litbl. X, 147 [in recensione op. ס' ההחלוח (مباني الموجودات), a *Filipowski* in lib. האסיה 8. *Lnd.* 1849 editi ex MS. Mus. Brit. Interprete Samuel Ibn Tibbon — seu Mos. b. Samuel in Codd. aliis] — vel ipse *Munk*, Diction. des sciences philos. P. II (1844) p. 380. Sed de iis fusius in Catal. MSS. disserendum erit. — Opera Nostri excusa Lat. A. 1638 an ex Hebr. versa sint, nescio, opus alterum *De scientiis* (i. e. sec. *Munk*: Compend. ex lib. احصاء العلوم sec. *Jourdain-Stahr* p. 119 sq. a Johanne Avendehut, i. e. Hispalensi, ex Arab. versum, forsitan idem ac *De divisione philosophiae* l. l. Alterum *De intellectu* etc. hebr. vertit Kalonymos Ibn Kalonymos A. 1314, v. ad Cod. *Opp.* 1172Q., et cf. sub Jedaja Penini.]

1. Liber de Causis cum Comm. Aegidii Romani 4. *Ven.* 1550.

[Est liber idem, qui tribuitur Aristoteli q. v.]

⁵⁰⁵⁰ FARAG' (seu Faragi) b. Salem. [Judaus ex Girgenti A. 1297 jussu Caroli d'Anjou ex Arab. Lat. vertit lib. الحايي auctore el Razi: Cod. ms. Lat. Colbert. nunc N. 6912, ut nuper intellexi ex *Amari*, La guerra del vespre Siciliano, *Par.* 1851 p. 65. Hic procul dubio est idem ac *Farragut*, seu *Farragus* (non: *Sarragus*), qui Interpres circumfertur operis recensendi (v. *W*¹ 1818 b. ⁴1845 b; *Reiske* ad *Abulfeda* III p. 713, ap. *Sprengel* II p. 364; *Jourdain-Stahr* p. 80; *Astruc* ap. *Carmoly*, Hist. de medec. 83), quamquam nomen interpretis in libro ipso frustra quaesivi atque omittit *Wüstenfeld*, Gesch. d. arab. Aerzte § 145. Nomen „Faradsch“ jam conjecturavi *Jüd. Lit.* 445, huiusque nominis virum A. 1303 (Palermo) v. ap. *Zz. Z. G.* 516.]

1. *Tacuini corporum* etc. [i. e. تقويم البلدان] ex Arabico Buhahylyha Byngesla [i. e. Abu Ali Ibn Gezla] f. *Argentor.* 1532.

FARCHI v. Isak Farchi et Esthori Parchi.

FARISSOL, FARIZOL v. Abraham Farissol.

FARRAGUT = Farag q. v.

⁵⁰⁵¹ FASSEL (Hirsch B.), Rabb. in Prossnitz und Kanischa. [Natus Boskowitzii in Moravia.]

1. Warum freut sich unser Land? etc. Gesprochen bei dem Dankfest etc. und der Todtenfeier etc. zu Prossnitz am 25. März 1848. 8. *Olmütz.* 1818.
2. Das Mosaisch-rabbinische Civilrecht, bearbeitet nach Anordnung u. Eintheilung der neuern Gesetzbücher, und erläutert mit Angabe der Quellen. Bd. I. Th. 1.2. 8. *Wien.* 1852.
- 3] Ueber Trauungen in der Synagoge; ap. A. Geiger *Zeitschrift* IV, 36 q. v.

⁵⁰⁵² FEDER (Tobia), Berditschew. [In epist. p. 100 בחבורי להט ההרב legendum puto המהפכה (cf. *Mich.* 2003) et cf. p. 99: מקול מופצים, utrumque lit.]

Epistola ad Jak. Sam. Bik (data 21. Nisan 1815) contra רמ"ס [Mendel Levi Satanow?]; 1, 99 Collect. כרם חמר N. 3595.

FEIBEL = FEIWEL = Pheibel q. v.

FEIDEL, seu FEITEL, v. Natan F. b. Samuel Phöbus.

FEISCH v. F. Heimroth.

⁵⁰⁵³ FERDINANDUS (Philippus), Polonus, Exjud. [Mrt. A. 1598. *W*¹p. 979 (sine num.) ³1831 (¹). ¹1832. Ubiorem libri recensione v. ap. *W*³ p. 62.]

1. Haec sunt verba Dei etc. Praecepta in monte Sinai data Judaeis sunt 613 etc., collecta per Magistrum Abrahamum fil. Kattani [est Abraham Ibn Hassan q. v.] et impressa in Bibliis Bomberg. A. a mundo creato 5288 [rectius 1517] Venetiis, ab autore (!) *Vox Dei* appellata: translata in Ling. Latinam. His accesserunt nonnulla quae sequens pagina indicabit. [Inter ea: 13 fundamenta [Mos. Maimonidis]; Legis disputatio de accentibus ex Elia Germano [Levita], Nugae Rab. Jakob [b. Ascher] super Cap. I. Geneseos; acc. (ff. 4): Tredecim figurae etc. collectae a M. Abraham filio Davidis (? N. ⁴²¹⁵) S. *Cantabr.*, ex off. *Joh. Legat.* 1597.

2] — (Praecepta, sine access.); p. 447 apud Jo. a Lent: de moderna theologia Judaica q. v. [*W*³p. 62] (1694).

⁵⁰⁵⁴ FERGANI, vulgo: *Alyraganus* (الفَرَغَانِي), Ahmed (Muhammed) b. Koteir (Ketir), Astron. Arabs.

FERNBACH

[Flor. 833-44 (*Rof.*, Diz. storico degli autori Arabi p.75), non 950, ut sec. *Christmann* ipse *Delambre*, Hist. de l'astron. III,63, cf. p.3. — Fictam *Tabularum* ed. hebr. v. sub Moses Ibn Tibbon, et cf. *Jüd. Lit.* p.437 n.35. *W*¹328. ¹1407.]

1. Elementa astronomiae Lat. Joanne Hispalensi (q. v.) interprete 4. *Norimb.* 1537.
2. — 8. *Par. ex off. Christ. Wechelii.* 1546. [Ed. 1493 v. ap. *Graesse*, Literärgesch. II,2814. 828.]
3. — Versio Lat. nova [ex Hebr. Jakob Anatoli, qui consulto Arab. vertit, Cap. 33. de mutatione dierum etc. addidit] cum scholiis etc. per J. Christmannum 8. *F. a. M.* 1590. [*W*²p.126, cf. sub Jakob Anatoli.]

⁵⁰⁵⁵ FERNBACH (David), Lehrer der Arithmetik und Vorsteher einer Schule in Berlin. Ankündigung eines neuen, nach der Klausberg'schen Methode in Jüdisch-deutsch abgefassten Rechenbuchs betitelt כעשה חושב [*Opus computantis*] oder „Arithmetische Resultate;“ VII,175 collect. מאסף N.3713.

FERRARA v. Elia de Ferrara.

FIAMETTA v. Josef Fiametta.

FIDANQUE v. Jakob Fidanque.

FIGO v. Asarja Figo et Moses Figo.

⁵⁰⁵⁶ FIGUEIRO, seu *Figuro*, (Petr. a).

1. Opera II Ptes. 8. *L. B.* 1615. [Continet Vers. Targum Jonatan in Proph. min. differentem à Merceri vel Polygl.]

⁵⁰⁵⁷ FILICAJA (Vic. de).

Sonetto 82 et 194 cum Vers. hebr.; p.35 ap. J. Almanzi: *Meditatio in cythara* q. v. (1839).

⁵⁰⁵⁸ FILIPOWSKI (Hirschel, seu Zebi b. Jecheskiel). [Nunc Edinburgi. — Cf. Liibl. IX,463.] Introductio ad Abraham b. Chijja: *L. de intercalatione* q. v. (1851).

FINZI (פינזי, פינץ) v. Arje Finzi, Jakob Finzi, Mardochai Finzi et Salomo Finzi.

⁵⁰⁵⁹ FINZI (Moyses, Moses). [Noster vix Interpres hebr. Algebræ Abu Kamil ap. *Gg. Zisch.* III,286

n.37, sed forsân idem quem ex Jakob Be-rab Resp. III,128 laudat *Conforte* 37a. Præter nostram enim (sed 1570 pro 1576) ed. 1558 recenset *Fabricius-Harless*, Bibl. Graeca VI,814 n.6.]

1. Themistii paraphrasis in duodecimum [λ] librum Metaph. Aristotelis ex interpr. hebr. [Mos. Ibn Tibbon?] Lat. versa f. *Ven.* 1576. [Incip. „Quamquam ens pluribus modis dicitur;“ finis: „Nec principum multitudo bona est.“ Congruit cum Vers. hebr. ex Arab. in Cod. *Canon.* 63.]

FISCHEL v. Abraham Fischel et Elieser Fischel et Simcha Fischel.

⁵⁰⁶⁰ FISCHER (Meir, Marcus). [Filius Mos. Fischels Rabbini Vindob. — Opera recenset Schalom Cohen, בכורי העתים III,182.]

1. אוצר הספרים Handbibliothek für Freunde der hebr. Literatur, I. Bändchen: תולדות ישורון *Generationes Jesurun*, Historia Judaeorum in Mauritania sub regibus Mohadi et Edris 8. *Prag.* 1817. [Corr. A. 1783 ap. *Rebenst.* 529.]

2] — excerptum: מנהגי היהודים הישנים במוריטאניה Ritus Judaeorum in Maurit.; II,19 collect. ביכורי העתים N.3429.

3. Geist des Judenthums, frei bearbeitet nach dem Hebräischen des Elasar Fleckeles 24. *Prag.* 1813.

⁵⁰⁶¹ FISCHMANN (Nachman Isak Kohen), Lemberg.

1. הרואה *Videns Excursion*es in opp. J. S. Regio, per Fischmann, A. M. Mohr, Jakob Bodek et Jakob Mentsch. P. I.

8. *Lemberg.* (תקצח) 1837.

2. — in opp. S. L. Rapoport et S. D. Luzzatto P. II. 8. *Ofen.* 1839.

[Cf. refutationes Rapop. IV,112 collect. כרם חמר N.3595, quæ insectatores non ita pridem ad retractionem compulerunt.]

- 3] Varia in collect. בכורי העתים N.3429. [שני האברים] VII,96. — על מנה חכם אחד (freie Uebersetzung nach *Kleist*) *ib.* p.119. — העינים (carmen) *ib.* p.120. — חידה (aenigma) *ib.* p.122.]

FLECKELES v. Elasar Fleckeles.

⁵⁰⁶² FLESCH (Abraham), Archisynag. Wien.

סדר הודות *Ordo confessionis* rhythm. alphab., melodiodia בשירי וזהירה, incip. שומר עיה אד; ad c. Isak b. Jehuda *L.*: *Munus Isaki* q. v. (1688).

FLESCH

5063 FLESCH (Josef), Moravus Rausnitziensis. [Non „Pless“ ut Delitzsch, Zur Gesch. d. h. P. 109. Mrt. 14. Jan. 1840.]

- 1) Hebr. vertit: Philonis: *De vita Mosis etc.* q. v. (1838).
- 2) Varia in collect. בכורי העתים N.3429. [חידה] (aenigma) VI,111. — רנשוח לכ בימי הכניז בשנוחה — חטבע אח טעמה (grösstentheils nach *Heidenreich* [*Heydenreich*]) VII,29. — חידה א'ב' *ib.* p.131-2. — (Lotos) IX,55. — דבר אל מחקר לשון עבר במלה לוח (de השבועה) *ib.* p.68. — חקון (הפעל et פועל) *ib.* p.70. — בענין שמוה שפה ולשון *ib.* p.73. — טעות הדפוס כרש' *ib.* p.74. — קשימה דאורייתא *ib.* p.79.]

FLORENTIN v. Chajjim Florentin et Isak Florentin et Samuel Florentin.

5064 FLORIAN (J. P. Claris de).
נאם הקטן והצעיר ר' יחזק פרזאוס הרמנסאוס
hebr. per Sal. Heilberg: *Lesestücke*
q. v. (1828).

FOA v. Elieser Foa.

FONSECA v. Abraham Fonseca.

FONTANELLA v. Israel Berechja.

FORMON v. Zaddik Formon.

5065 FORMSTECHE (S.), Prediger zu Offenbach.

1. Die Relig. des Geistes, eine wissenschaftliche Darstellung des Judenthums nach seinem Charakter, Entwicklungsgänge und Berufe in der Menschheit 8. *F. a. M.* 1841.
- 2) Beitrag zur Entwicklungsgeschichte des Begriffs von der Unsterblichkeit der Seele im Judenthume; apud Geiger: *Zeitschrift etc.* IV,231 q. v.

5066 FORNARI (Angelo), studente nel pio istituto Rabb. dell' università di Roma.

1. Discorso nel possesso del etc. Mosé Israel Hazzan [Chassan] Gerosolimitano alla carica di Rabbino maggiore di Roma
8. *Roma, typogr. Menicanti.* 1847.

5067 FORTIUS (Joh.), Hortensius, Exjudaus. [Initium libri (a me neglecti) communicatum habeo נאם הקטן והצעיר ר' יחזק פרזאוס הרמנסאוס בן אנדראם הבה ודורכה יודא "אמו ו"ל מולד בעיר

גורמא ולעח עתה חושב ועירון בעיר הגדולה המהוללה והמטלכה (!) פראנא הקדמונה בארץ מלכות טשעחיי חתה ממשלה אדונינו המלך והקיסר מקסימיליאנוס „natus urbe גורמא nunc incola et civis urbis magnae etc. Pragae etc. sub Dominio Dom. etc. Maximilianii,“ ergo A.1564-76.]

1. Grammatica hebr. 4. s. l. e. a. [*Prag.* 1564-76]. [Unicum notum expl. *Opp.* 1322Q. ff.14 tit. destit. vid., p.6 lit. major.: חלק הדקדוק לשון הקדש; sec. catall. (ap. *Zz. Z. G.* 274 n.24) A.1570. Desid. ap. *Luzz.*, Proleg. *W*³821 (cf. *Delitzsch*, *Schilderungen* p.292) nostrum eundem habere vid. ac librum: *De mystica literarum significatione, ex quo locum affert ex Galatino sec. Kircherum.*]

5068 FR-L. (Immanuel).

Die Verkündigung, biblische Idylle; V,45 der „Erstlinge“ in collect. בכורי העתים N.3429.

FRAENK = Frenk q. v.

FRAENKEL v. David b. Naftali et Isachar Fraenkel, Isak M. Fraenkel et Moses Fraenkel atque Benj. Franklin; quaeque desiderantur v. sub Teomim.

5069 FRAENKEL (Albert). [Filius Davidis Fr., Berolini.]

1. Das moderne Judenthum, die Frankfurter Reformfreunde und die neue Zeit
8. *Reutlingen.* 1844.

5070 FRAENKEL (David) Dr., Herzoglich Anhalt-Dessauischer Direktor der israelitischen Schulen.

1. Sulamith, eine Zeitschrift zur Beförderung der Cultur und Humanität unter den Juden. Jahrgg. 1-8 und Jahrg. 9 [Neue Folge 1. Bd.] Heft 1. u. 2. 8. *Dess.* [1806-46].

5071 FRAENKEL (J. A.). [Postea Rabb. Märkisch-Friedland, nunc Zwolle.]

1. Die Cultus-Ordnung der Juden in Preussen, vorgeschlagen etc. 8. *F. a. O.* 1842.

5072 FRAENKEL (Maimon), Hamburgi. [Mrt. A.1849 v. Necrologum per *G. Salomon*, Litbl. X,486, ubi notatur, Nostrum nonnulla sub nomine Fredau edidisse.]

Varia in collect. מאסף N.3713. [נאם הקטן והצעיר ר' יחזק פרזאוס nach einem Gedicht von *Kleist* IX(4)10. — מות הבל der Tod Abels von *Gessner* 4. Abschn. X(2)36.]

FRAENKEL

⁵⁰⁷³ FRAENKEL (Saekel, Isak), Hamburg. [Mrt. 4. Junii 1835. *Zz. ap. Liebermann, Deutsch. Volkskalender 1853 p.73.*]

- 1] Versio hebraica Bibliorum Apocryphorum N.1336 (1830).
- 2] Ordnung der öffentlichen Andacht etc. des neuen Tempelvereins N.2376 (1819).
3. Schutzschrift des zu Hamburg erschienenen Israelitischen Gebetbuches für die Mitglieder des Neuen-Tempelvereins, nebst einer Beleuchtung des Rabbismus 8. *Hamburg.* 1819.

FRANCES, seu FRANCESE, v. Jakob Frances et Josef Frances.

⁵⁰⁷⁴ FRANCK (Adolphe). [Prof. Paris., Editor dirigens lib. „Dictionnaire des sciences philosoph.“ ubi variae suae dissertt.]

1. La Kabbale, ou la philosophie religieuse des Hebreux 8. *Par.* 1843.
[Germ. vertit auxitque A. Gelinek (i. e. Jellinek) A.1844, cf. *Jüd. Lit.* p.401 et *Carmoly, Rev. orient.* et *Itiner.* p.265.]

FRANCO v. David Franco et Josef Franco.

⁵⁰⁷⁵ FRANCOLM (J. A.), *Dr.*, erster Inspector u. Oberlehrer d. königl. Wilhelmsschule.

1. Die mosaische Sittenlehre zum Gebrauche beim Religionsunterricht für Lehrer u. Schüler dargestellt. [Charta caerul.] 8. *Bresslau.* 1831.

⁵⁰⁷⁶ FRANKEL (Zacharia) *Dr.*, Rabbiner in Dresden [antea Toeplitz in Bohemia, natus Pragae.]

1. Historisch-kritische Studien zu der Septuaginta nebst Beiträgen zu den Targumim (sic) Bd.I. Abth. I. Vorstudien zu der Septuaginta 8. *Leipzig.* 1841.
2. Ueber den Einfluss der palästinensischen Exegese auf die alexandrinische Hermeneutik 8. *Leipzig.* 1851.
3. Zeitschrift für die religiösen Interessen des Judenthums, herausgeg. v. Z. F. Jahrgg. I.II.III. [ultra nihil express.] 8. *Brl.* 1844-6.

FRANKFURT, seu FRANKFURTER v. Elchanan Frankfurt et Jehuda L. b. Simon et Josef (Isachar) b. Elchanan et Josef b. Moses et Moses Frankfurter et Moses b. Mendel et Simon Frankfurter.

⁵⁰⁷⁷ FRANKFURTER (Naftali), *Dr.* Festpredigten zur 25jährigen Jubelfeier des neuen Israelitischen Tempelvereins am 17. u. 18. Oct. 1843, v. N. F. u. G. Salomon 8. *Hamburg.* 1843.

⁵⁰⁷⁸ FRANKLIN (Benjamin) *Dr.*, seu Benjamin Fraenkel (פרענקעל). [Auctor lib. מלך הרועה Mich. 5281.]

1. נצח והוד The glory of eternity treating of the immortality etc. [hebr. et Angl.] 8. *Lnd.* (17. Tammus) 1836.

⁵⁰⁷⁹ FRANKLIN (Jakob Abraham).

1. קול יעקב Voice of Jakob on fortnightly publication. Voll. I-III. 4. *Lnd.* 1841-4.

⁵⁰⁸⁰ FRENK, seu Fraenk (Baer), Pressburgensis.

1. מטה משה „der Stab Moses“ (Baculum Mosis) Narratio ex Talmud et Midrasch 8. *Pressburg.* 1834.
- 2] Israelitische Handwerker in Pressburg; II, 176 collect. עבודת העמים N.3429.

⁵⁰⁸¹ FRENSDORFF (Emile).

1. Etudes sur Eschyle, vol. I. 8. *Bruzelles* 1846.

FREUDMANN = Simcha q. v. (praecipue Simcha b. Gerson).

⁵⁰⁸² FREUND (Samuel), „Appellant“ Prag.

1. חסד ושלום השוכה קרן שמואל Cornu Samuelis Resp. de illicitis festo Paschatis leguminibus, contra lib. אשרו חסן [Jos. Dormitzer] 8. *Prag.* 1841.

⁵⁰⁸³ FREUND (Wilhelm), *Dr.* [Nunc Londini, auctor Lexici latini.]

Zur Judenfrage in Deutschland. Vom Standpunkte der Gewissensfreiheit. Im Verein mit mehreren Gelehrten herausgegeben (6 Lieferungen) 8. *Brl.* 1843.

⁵⁰⁸⁴ FREY (Josef Samuel Christian Frederick), Exjud. [Patre Samuel Levi natus 21. Sept. 1771. baptizatus 8. Maji 1798, ubi ex sermonis textu Joh. VIII, 38 nomen assumsit.]

1. His narrative 8. *Lnd.* 1809.
2. — with an adress to Christians of all denominations in behalf of the descendants of Abraham 8. *Lnd.* 1813.
[Cf. Jakob Nikelsburger.]
3. A Hebrew, Latin and English dictionary; 2 Ptes. 8. *Lnd.* 1815.

FREYSTADT

4. Judah and Israel; or the restoration and conversion of the Jews and ten tribes; with essays on the Passover 8. *Lnd.* 1837.

- 5085 FREYSTADT (Mor.), *Dr. Phil. Koenigsbergi.* [Opus geogr., de cujus prospectu v. Zz. ad Benjamin p.302, lucem non vidit.]
1. Philosophia cabbalistica et pantheismus [dissert. inaug.] 8. *Regiom.* 1832.
[Cf. *Geiger*, *Ztschr.* IV, 235.]

FRIEDBURG v. Benjamin Friedburg et Chajjim b. Bezalel.

- 5086 FRIEDENTHAL (Marc. Baer, scu Mardochai Dob), Bresslau.

- 1] *Varia in collect.* בכורי העתים N.3429. [פיץ ענן] VII, 75. — אורו על מאמר קשה בהלמוד (festo saeculari societatis) VIII, 68.]

- 2] *יסוד הדת* [Fundamentum legis] die Männer Gottes etc. aus J'ssod Hadath. Ins Deutsche übertragen von R.J. Fürstenthal q.v. (1835). [cf. *Mich.* 1760.]

- 5087 FRIEDLAENDER (Abr. Wolf).

Vers. Germ. et Comm. hebr. in Haftarat nonnulla; una cum textu N.930 (1790-1).

- 5088 FRIEDLAENDER (Bonem b. David).

Vers. Germ. et Comm. hebr. in Haftarat nonnulla; una cum textu N.930 (1790-1).

- 5089 FRIEDLAENDER (David), Berolin. [Natus 6. Decembr. A.1750 Königsbergi, mrt. 26. Decembr. 1834. — Cf. *Jost* Gesch. IX, 87, et v. E. Kley: Gehet nicht eurem Herzen etc. Nonnulla Nostrī leguntur in „Berlinische Monatschrift,“ ut A.1791. (Bd. XVII) p.474, cf. 1790 (Bd. XV p.377 anon.) et cf. op.8. — Annot. MS. ad Proverb. v. N.929.]

- 1] *Kohelet Germanice* [secundum Comm. Mendelssohn, lit. Germ.] N.1217. (1788).

- 2] — [lit. hebr.]; una cum textu N.927.972 (1788.1833-7).

- 3] *Haftara Jesaia LVII, 14* Germ.; una cum textu N.928b (1788)

- 4] Vers. Germ. et Comm. hebr. in Haftarat nonnulla; una cum textu N.930 [ubi supplend.] (1790-1).

- 5] *Pracf. etc. ad M. Mendelssohn l. de anima* q. v. (1787).

[Cf. ed. 1811 sub eodem.]

6. *שני שירי רועים* „Zwei Idyllen. Urtext von

Sal. Gessner, übersetzt aus dem Deutschen in's Hebraeische im Jahre 1784 und 85 [v. op.7]. Neu abgedruckt und interpunktirt etc. Zur Unterstützung der dürftigen Schüler allhier [ff.8 Germ. et pp.16 hebr.]

4. *Brl., bei dem Verfasser und bei dem Buchhändler Herrn Ascher, Neue Friedrichstr.* 47. (Preis 2½ sg.) 18. *April* (חי אביב) 1832.

- 7] *Varia in collect.* סמספ N.3713; partim recusa in collect. בכורי העתים N.3429. [אין שמחה לנפש] i. e. „Menalkas und Alexis“ von Gessner, recusum ex lib. חוין [Is. Satanow, corr. Mich. 1473, ubi A.1805, rectius 1785 sec. Zd.] I, 20 (כ"ה, 176). — בישראל הרועה i. e. „Amyntas“ von Gessner, II, 52 (ה"ה III, 59) [utrumque recus. in op.6]. — Auszug aus einem Schreiben von F-dr an J. A. Euchel [de Adleri Versione שטרות N.4104], I. Zugabe zu A. 1786 p.54. — Friedlaenderישראל mit Deutsch. Uebers. u. Anm. 8. *Brl.* 1786, recensuit — ו-ע-י III, 138. — Schreiben an meine Mitbrüder in Deutschland [contra Elasar Fleckes עולת צבור, ex quo specimina et approb. Jecheskiel Landau cum notis] „ausserordentliche Beilage“ ad IV, 1. Hälfte [lit. hebr., seorsim ap. Mich. 1231]. — Jesaia I und XL. zur Probe übersetzt V, 293. — Hiob Cap. XXVIII. übersetzt VI, 323. — Für Liebhaber morgenländischer Dichtkunst, ein Versuch. An H. Gottlieb Euchel in Königsberg [Jes. XIII. XIV et Job XIV. XXIX. XXXI Germ.] VII.1. Zugabe (1795) p.1. — *Epistolam* A.1822 scriptam v. ap. Creizenach, ב"ן II, 106.]

8. Vorlesung bei der erneuerten Todesfeyer Mendelssohns. Gehalten in der Gesellschaft zur Beförderung des Edlen und Schönen 9. Jan. 1791. (Aus d. Deutschen Monatschrift)

8. *Brl.* 1791.

9. Aktenstücke die Reform der Jüdischen Kolonien in den Preuss. Staaten betreffend. 8. *Brl.* 1793.
10. Sendschreiben an H. Ober-Consistorial-Rath u. Probst Teller zu Berlin von einigen Hausvätern jüdischer Religion. [anon.] 8. *Brl.* 1799. [Epistola famosa multos provocavit refutatores, animadvertentes etc. inter Christianos [hic omisso] et Judaeos; ad posteriores pertinent auctores anon. opp. sequ. 10a et b et S. Ascher.]

- 10a. Treue Relation des ersten Eindruckes, den das ... an den Probst Teller gerichtete Sendschreiben auf das Publikum machte

8. *Brl.* 1799.

- 10b. Gespräch über das Sendschreiben von einigen jüdischen Hausvätern an den Probst Teller,

FRIEDLAENDER

- zwischen einem christlichen Theologen und einem alten Juden 8. *Brl.* 1799.
11. Ueber die durch die neue Organisation der Judenschaften in den Preuss. Staaten nothwendig gewordene Umbildung 1) ihres Gottesdienstes etc. 2) ihrer Unterrichtsanstalten etc. 3) ihres Erziehungswesens überhaupt. 8. *Brl.* 1812.
- 11a. Licht und Wahrheit, die Umbildung des Israelitischen Kultus betreffend. In zwei Briefen [von H. an S.] etc. veranlasst durch die ... in Berlin unlängst ersch. Schrift. [op.11] 8. *Leipzig* 1813.
- [In epist. Anonymi H. p.4 nota: „ein Aufsatz über Indifferentismus soll die erste Stelle in unserm angekündigten Journale erhalten,“ quod de *Jedidja* interpretatus essem, nisi Dr. Heinemann ipse se auctorem hujus libelli esse negaverit.]
- 12] Einleitung zu M. Mendelssohn: Phaedon q. v. (1814).
13. Reden der Erbauung gebildeter Israeliten gewidmet. Für Gönner und Freunde abgedruckt 8. *Brl.* 1815.
14. — Erste Folge 8. *Brl.* 1817.
15. Briefe über die Moral des Handels, geschr. im Jahre 1795. Voran ein Gewissensfall im Handel nebst einem Schreiben von *Mendelssohn*. (Aus der Zeitschr. *Jedidja* I. Bd. 2. Heft.) 8. *Brl.* 1817.
16. Moses Mendelssohn (q. v.) Fragmente von ihm und über ihn. Für Gönner und Freunde. (Aus der Zeitschr. *Jedidja* abgedruckt.) 8. *Brl.* 1819.
17. Ueber die Verbesserung der Israeliten im Königreich Pohlen. Ein von der Regierung daselbst im Jahr 1816 abgefordertes Gutachten. 8. *Brl.* 1819.
18. Beitrag zur Geschichte der Verfolgung der Juden im 19. Jahrhundert durch Schriftsteller. Ein Sendschreiben an die Frau Kammerherrin von der Recke geb. Gräfin v. Medem 8. *Brl.* 1820.
- 19] Briefe über das Lesen der heiligen Schriften, nebst einer Uebersetzung des 6. u. 7. Kapitels des Micha als Beilage; apud Zunz, Zeitschrift etc. p.68 q. v.
- 5090 FRIEDLAENDER, (Joseph), Landrabb. im Herz. Westphalen etc.
1. *Schoresch Josef* [שורש יוסף]. Apologia sui et Polem. [De die secunda festorum abroganda] 8. *Brilon.* 1834.
2. *מהדורה בחרה* Appendix ad op. praeced., acced. A. Chorin: *Resp.* 8. s. l. (ברקאי נח מדרק) 1835.
- 5091 FRIEDLAENDER (J. H.).
1. ליום מועד משוש לבנו
יביע אומר פרי מעללינו
לנצח יקים פאר שלומנו
Festo diei pro pace patriaque liberata celebrando die 18. Jan. 1816. hebr. carmen dedicatum est Vratislaviae (ff. 4. hebr.) 4. s. l. e. a.
- 2] Uebersetzung des Ebräischen Siegesliedes zum Friedensfeste, Bresslau 18. Jan. 1816 von J. H. Friedlaender [ff. 4 Germ.], ib.
- 5092 FRIEDLAENDER (Michael), Medicus [Natus Königsbergi A. 1769, mrt. Parisiis April 1824. Zz. ad Benjam. 293, ubi op. nostrum 2 desid. — *Jost*, Gesch. IX, 92 nostrum inter collaboratores principales collect. מאסף N. 3713 recenset, sed nihil Nostrum offendi, nisi כ.פ. V, 341 (cum *Delitzsch* Z. G. d. h. P. 108) de eo interpretatus sis, sed v. supra p. 578.]
1. Bibliographie methodolog. etc. des ouvrages publiés en Allemagne sur les pauvres. 8. *Paris* 1822.
2. Tableau géographique d'institutions des pauvres en Allemagne II. Ptes. 8. *Paris* 1822.
- 5093 FRIEDLAENDER (Moses b. David).
Vers. Germ. et Comm. hebr. in Haftarot nonnulla; una cum textu N. 930 [ubi supplend.] (1790-1).
- 5094 FRIEDLAENDER Simon et Friedlaender Samuel, v. supra מאסף N. 3713.
- 5095 FRIEDRICH der Grosse, König von Preussen. Allegorie aus Fr. d. Gr. hinterlassenen Werken Bd. VII; hebr. (עמק עמק) p. 116 ap. J. Ben-jakob: *Epigr.* q. v. (1842).
- 5096 FRIESENHAUSEN v. David Friesenhausen.
- FRILOK (*corrupt.*) v. Arje L. Priluk.
- FRISSOL v. Abraham Farissol.
- 5097 FRIEDRICHSFELD (David b. Zebi Hirsch,) Berolinensis.

FRIZZI

1. הכרית והאהבה *Verba foederis et amoris*
In nuptias Zebi Hirsch ben Isak Itzig Heidel-
burg (sic) Levi Berolinensis et Bella (בילא) b.
Josef Levi Rotterdam., fer. I.6. Tebet, pros. et
poetica (ff. 4) 8. s. l. [Amst.?] (כל בשר) 1792.
2. זכר צדיק *Memoria justi* Biographia N. H.
Wesel [Wessely], acc. (p.47) Dissertatio de
poesi Hebraeorum 8. Amst. (קטנה) 1809.
[Specimen hebr. et Germ. ap. Zedner, Auswahl p.252.]
3. קול מבשר משמיע שלום *Vox annunciantis pro-*
clamans pacem d'Amiens 23. Adar כמבשר (1802),
Carmen dedicatum Jacob Sasportas (שש הרלוהו)
8. Amst., Sal. b. Abr. Proops [1802].
- 4] Varia in collect. מאבק N.3713, partim recusa
in collect. בכורי העתים N.3429. [אברה עם שיר לחדלע'
II,33 (inscript. מליצת יהודה. ציר III,45). —
שאלה על] III,99 (ב"ה) II,99 מכתב עם שיר לחדלע'
— ד. פ. פ. כב. V,65, monogr. [אחרי רבים להטות
ex lib. זכר צדיק (op.2) VIII,230.263. cf.
Saraval 451?]

⁵⁰⁸⁸ FRIZZI (Benedetto), Dr., seu Benzion Rafael
Kohen. [Opera 10 alia hucusque fere ignota v.
in Catal. Saraval 454-63 cf. Luzz. כנור נעים
p.131.]

1. פתח עינים „*Oculus Israelis Populi*. Dilucida-
zioni filosof., phys., mathem., med. Talmud.“
[hebr. et Ital.] 2 Ptes. 8. Liv. 1815.

⁵⁰⁹⁹ FROMMANNUS (Chr. Andr.)

1. Philosophemata quaedam R. Mosis Maimonidis
[*Doctor perplexorum*] cum Recentiorum quorun-
dam sententiis collata. Resp. Fried. Ulmer
4. Altorf. 1745.

FUHRMANN (corrupt.)=Formon q. v.

⁵¹⁰⁰ FÜRST (Julius, Josef b. Jakob ex Zerkowo),
Lector Univers. Lips. [Natus 12. Maji 1805, v.
Biblioth. I,306.]

1. איצר לשון הקודש *Concordantiae librorum V. T.*
etc. f. Lips. 1840.
[Buxtorfii Concord. sed auctac. — Introd. vide sub
Delitzsch: *Jesurun*.]
2. Der Orient: Berichte, Studien und Kritiken
für jüdische Geschichte und Literatur [et Li-
teraturblatt des Orients foliis separatim usque
ad A. inclus. 1849] XII Jahrgänge.
4. maj. Leipzig 1840-51[-53]
[Quoad Orient cf. Geiger, Ztschr. V,377. Postremis

annis excerpta et disst. per Dukes et Luzzatto in
Lithl. praecipue litteras hebraicas tractaverunt. Vol. XII
constat 12 fasciculis.]

3. Kultur- und Literaturgeschichte der Juden in
Asien Th. I. 8. Leipzig 1849.
[Ex Literaturbl. d. Orients, 1847 sq. separatim ex-
csum, cf. citata Jüd. Lit. 347 n.47.]
4. *Bibliotheca Judaica*. Bibliographisches Hand-
buch der gesammten jüdischen Literatur, mit
Einschluss der Schriften über Juden und Juden-
thum und einer Geschichte der jüdischen Bib-
liographie. Nach alphabetischer Ordnung der
Verfasser bearbeitet. Th. I. II. [litt. A-M.]
8. Leipzig. 1849,51.
[Opus paucae utilitatis, nullius fidei, v. Introd.
nostram.]
5. Hebräisches und Chaldäisches Handwörterbuch
über das alte Testament. I. II. Lieferung
8. Leipzig. 1851,2.
- 6] Aus einem Schreiben des Dr. F. vom 5. Feb-
ruar 1837; apud Geiger: Zeitschrift III,282.
q. v.
[Catal. 45 Codd. MS. et 3 opp. excusorum fratrum
Bislichis (q. v.) hebr. excusus huic epistolae ad-
jectus a Geiger ut vid. compendiose Germ. versus est
ib. — Cf. quoque Jaffe et Jehuda di Modena:
Leo rugiens.]

⁵¹⁰¹ FÜRSTENTHAL (Jakob Rafael, seu R. J.).
[Cf. Delitzsch, Zur Gesch. d. h. P. 103,106.]

1. אכל יחיד (*Luctus singuli*) Trauergedicht auf
den Tod des hochberühmten R. Jakob Moses
Eger, genannt Akiba Gins, Oberrabb. zu Posen.
[hebr. et Germ.] 8. Bresslau. 1837.
2. Rabbinische Anthologie oder Sammlung von
Erzählungen, Sprichwörtern, Weisheitsregeln,
Lehren und Meinungen der alten Hebräer.
[hebr. et Germ.] 8. Bresslau. 1834.
- 3] Varia in collect. מאבק N.3713. [קינה על הרבן ביה'
IX,437. — מאמר הברור הפילוסופי (I) über
die philos. Evidenz aus M. Mendelssohn's Abhandlung
aus dem Französischen X(2)6.49.79.]
- 4] Comm. hebr. et Vers. Germ. P. I. l. *Doctor*
perplexorum Mosis Maimonidis q. v. (1839).
5. Das Judenthum in staatsbürgerlicher Bezie-
hung. Aus dem Hebr. von A. L. Landau
übersetzt 8. Bresslau. 1832.
6. Die Männer Gottes oder biblische Charakte-
ristik. Aus dem hebr. Werke J'sod Hadath
[יסוד הדת] des Hrn. Marc. Friedenthal. Ins

FÜRTH

Deutsche übertragen von R. J. Fürstenthal u.
zum Druck befördert durch M. Heinemann

8. Brl. 1835.

7] Vers. Germ. [ad finem perduxit Benzion Beh-

rend] lib. *Candel. lumin.* Isak Aboab q. v. (1848).

FÜRTH v. Meir Elkan et Michael b.
Abraham Kohen.

GABBAI v. Isak Gabbai et Meir Gabbai.

GABBAIS (גבאי?) v. Menachem Zion Gabbais.

GABRIOL v. Salomo Gabirol.

GABRIEL v. Chijja Gabriel.

⁵¹⁰² GABRIEL [incertus, auctor dubius].
אורי' והומים (vel pars דסיהרא דסידורא N.3392).

GABRIEL Adler v. Adler.

⁵¹⁰³ GABRIEL b. Ahron Kohen, ex Glogau [A. aetatis 15. auctor].
מכתב אל עדה המאספיה (Epistola ad Meassefim),
et שיר לאל חי (Carmen in בכל דרכיו);
X(1)76.78 collect. מאסף N.3713.

GABRIEL Berger v. G. Berger.

⁵¹⁰⁴ GABRIEL Esperança (איספיראנסה), Zafatensis.
[Saec. XVII. Asul].
Excerpta homiletica in Pentat.; ad c. Chajjim
Abulafia: *Arbor vitae* q. v. (1729).

⁵¹⁰⁵ GABRIEL b. Josua Hoeschel Schossburg, Pro-
fugus Poloniae, Reyschae.

1. פתח תשובה *Janua poenitentiae* Elegiae in
persecutionem Judaeorum Litthuaniae A.1648-9,
incip. ¹ alphab. הושיענו אלהים כי באו סים עד נפש)
et aerost., melodia אל דמי לדמי (השר"ק), cum
מכניסי רחמים (השר"ק), melodia מדינתא רעיא
Comm. (ff.16) [W^{1.3}446] 4. *Amst.*,
Im. Benveniste (שובה ידור ער) 1651(1653?).
[Vox ידור Chronost. an ידור computanda sit nescio.]

GABRIEL Lippmann v. G. Lippmann.

GABRIEL b. Mardochai v. G. Adler.

GABRIEL b. Oser Südfeld v. G. Südfeld.

GABRIEL (Isak) Polak v. G. J. Polak.

⁵¹⁰⁶ GABRIEL b. Reuben Israel Kohen.

1. מאור עינים *Oculi Israelis*: P.I. עיני ישראל
Lumen oculorum Nov. in tract. Talmud. Sche-
buot et Baba Batra 4. *Wien*. 1822.

GABRIEL Schossburg v. Gabriel b.
Josua.

GADILIA=Gedalja q. v.

GADOL v. Elieser b. Isak.

⁵¹⁰⁷ GAFFARELLUS (Jac.). [Mrt. A.1681. Zz.
Z. G. 13. Auctor paucae fidei. Praef. est ad Je-
huda di Modena: *Hist. dei riti etc.* (1637) q. v.]
1. יום יהוה (*Dies domini*) sive de fine mundi ex
hebr.(?) Elcha b. David [q. v.] Latine cum
Annott. [W^{1.3}223]

8. *Par., ap. Hervetum du Mesnil*. 1629.
2. Index codd. cabbalist. MSS. quibus usus est
Joan. Pic. Mirandolanus 8. *Par.* 1651.
3] — ad c. T. I. Biblioth. hebr. Jo. Chr. Wolfii
q. v. (1715).

GAFRUT=Schafrut q. v.

⁵¹⁰⁸ GAGNIER (Jo.), ling. Orient. Prof. apud Oxon.
[Natus Paris. ca. A.1670, mrt. A.1740. Apographa
Arabica partim Judaeorum in Bibl. Bodl. vide apud
Nicoll, Index p.680, cf. *Munk*, Notice sur Aboul-
walid p.130 nota, et de specimine edito sub Sa adja
Gaon. — De Excerptis et communicationibus Nostri
ex Codd. MS. hebr. Bibl. Bodl. insertis a *Wolfio*, quibus
non ubique usus est *Uri*, v. Add. nostra ad *Uri* passim.]
Vers. Lat. et Annott. in Josippon q. v. (1706).

GAIOTIUS v. sub Hippocrates.

GAJJAT v. Isak Gajat.

GALANTE v. sub nominibus Abraham,
Jedidja, Moses et Samuel.

GALENUS

5109 **GALENUS** (Claudius), Pergamenus, Medicus.
[Plura Nostro adscripta ex Arabico potissimum
hebr. versa exstant MS., cf. recensionem neque
perfectam nec accuratam ap. *W*¹ 3440, et cf. *Jüd.*
Lit. p.445 et p.372 n.25 de supposito eodem cum
Nostro „Gamaliel ha-Nasi!“ Orthographiam
גמליאל frequentiore et Arabicam praeferendam
putavit *Jellinek* ad ed. op.5 (v. praef. p.10),
scriptioni גלליאנוס, quae tamen huic op. genuina;
cf. ad *Cod. Opp.* 1159Q.]

1. De clysteriis et colica liber, a Johannitio [Honein] e Graeca in Arabicam, et inde a Kalonymo [b. Kalonymos] in hebr. linguam translatus et hinc in Latinam jam primum in lucem editus per Fr. Raphelengium

8. *L. B.* 1591.

[„Ut quae vel obscure barbareque sonarent, vel minus gratia alioqui delicatioribus forent, emendanda prius et expolienda doctissimo viro *Petro Pauvio* Medico, mihi amico tradiderim“ (dedic. Raphael. ad filium Justum). Parallela ex Maimonidis Aphorism. subjuncta sunt. — Init.: „Qui cum iudicio praxim medicam aggredi in eaque fructum facere volet.“ Finis: „Quod certe, ni in ungas tibi evenerit, dum pustularum fiet proventus.“ — De Interprete et *Cod. hebr.* v. sub Kalonymos.]

2. — in Opp. Galeni (ed. IX ap. Juntas) inter spuria p.123 [*W*¹p.1006] f. *Ven.* 1625.

- 3] In Hippocratem: De aere, aquis et locis Commentarii [i. e. tractatus] III. interprete Mose Alatino q. v.

[Versionem ex Arabico (cf. *Wenrich*, de auctor graec. p.266) hebr., interprete Salomo b. Natan Hamati (A.1299), nuper detexi MS. in Codice ex Italia advecto, nunc in Bibl. Bodl., ex qua Latinam factam esse demonstrabo.]

- 4] De plantis [*spur.*], Lat. per Abraham Medicum q. v.

[*Belinus* (ap. Arabes Apollonius vel Plinius) de plantis citatur ap. *Jourdain-Staler* p.184.412, sed *Galen* کتاب في النبات ex Arab. Lat. fert *Wenrich* l. l. p.263.]

- 5] *Dialogus de anima* [*spur.*] ex Arab. hebr. per Jehuda Charisi q. v.

[*Jellinek* ed. suam (A.1852) inscripsit کتاب في العقل مقالة ex conjectura quidem, — کتاب في اخلاق النفس de moribus animae citat *Josef Ibn Alkuin* *Cod. Uri* 341 f.44, cf. *Ersch.* *Encykl.* S. II. vol. XXXI p.32 nota 51.]

GALEPPA (*corrupt.*) = Gallipapa q. v.

GALLIAGO v. Josef Galliago et Josef Schalom Ibn Schalom Galliago.

GALLICHI v. Abraham Jagel et Elischa Gallico et Samuel Gallico.

GALLINA v. Elia Gallina.

GALLIPAPA v. Elia Gallipapa.

5110 **GAMALIEL** b. Chananja de Monselice, Praeses Academ. provinciae Parmae. [*Nepi* p.72.]

שפתי רננה *Labia sonora* (seu *hymnorum*) Comm. in פרקי שירה inter Praeces varr. N.3286 (1661). [*W*¹455e.]

G'AMIL v. Isak G'amil.

GANS v. David Gans.

5111 **GANS** (Eduard), *Dr.* [Natus 22.-3. Martii 1797-8, baptizatus Parisiis 12. Decembr. 1825, Prof. Jur. Berol., mrt. 5. Maji 1839. *Zz.* ap. *Liebermann*, *Deutsch. Volkskalender* 1853 p.71 monet, Nostri Judaei exercitationem omisam esse a biographo *Laube*. Apud *Ersch* I Vol. LIII p.368 nequidem Judaeum natum esse notatur, refertur vero in articulo proxime praecedente familiam Nostri Berolinensem a David Gans Pragensi originem ducere. Cf. quoque *Philippson*, *A. Z. d. J.* 1839 p.294.]

1. Rede bei der Wiedereröffnung der Sitzungen des Vereins für Cultur und Wissenschaft der Juden. Gehalten (Berlin 28. Oct. 1821) von E. G., Praesidenten des Vereins

8. *Hamburg.* 1822.

2. Halbjähriger Bericht im Verein für Cultur u. Wissenschaft der Juden (28. April 1822)

8. *Hamburg.* 1822.

- 3] Aus der Rede etc. und Bericht etc. [op.1. et 2. excerpta lit. hebr.]; IV,245 collect. בכורי העתים N.3429.

4. Dritter Bericht im Verein etc. (4. May 1823)

8. *Hamburg.* 1823.

- 5] Gesetzgebung über Juden in Rom, nach den Quellen des Römischen Rechts; p.25.231 ap. Zunz: *Zeitschrift* etc. q. v. (1822-3),

- 6] Vorlesungen über die Geschichte der Juden im Norden von Europa und in den slavischen Ländern; p.95 *ibid.*

GAON

GAON (*Rector*) v. auctores Hai, Nachschon, Nissim, Saadja, Scherira et Zemach. [Cf. N.⁵¹¹¹.]

GAON (*nomen familiae*) v. Samuel Gaon.

⁵¹¹² GAONIM, seu *Geonaei*, i. e. Rectores seu Praesides academ. Babyl. [Saec. VII–XI med. *Jüd. Lit.* 369.387.]

שאלות ותשובות *Responsa* N.4051 sq.

⁵¹¹³ GARBITIUS (*Matth.*).

Vers. Lat. Aristeae, hebr. per Asarja de Rossi q. v.

GARMIZA v. Elasar Worms.

G'ARMON v. Chajjim G'armon et Nehorai G'armon.

GATIGNO v. Chajjim Gatigno.

⁵¹¹⁴ GAULMYN (*Gilb.*) [*Mrt.* A.1667].

1) Vers. Lat. lib. דברי הימים של משה etc., una cum textu N.3445 (1628–9).

2) — sine textu; p.303 apud A. F. Gfroerer: *Prophetæ veteres pseudepigraphi* q. v. (1840).

GAVISON v. Abraham Gavison et Jakob Gavison.

⁵¹¹⁵ GAY (*John*).

The shepherd and the philosopher, hebr. per ... ח. ... כ., in collect. מאסף (et בכורי העתים) v. N.3713 p.578.

⁵¹¹⁶ GAZZALI, vulgo *Algazel*, seu *Algazali* etc., Abu Hamid (*Chamad*) Muhammed b. Muhammed b. Ahmed al G. (الغزالي), Arabs. [A.1038–1111 (sec. nonnullos mrt. A.1126). De vita et scriptis auctores recentiores praecipui sunt: *De Rossi*, Diz. storico degli aut. arab. p.80. *Wüstenfeld*, die Akad. d. Araber p.13. *V. Hammer* ad Vers. lib. „O Kind;“ ex duobus postremis hebr. (etiam operum tituli) ap. *Goldenthal*, Praef. ad op.1. *Schmolders*, Essai sur les ecoles etc. et notamment sur la doctrine d'Algazzali p.14.213 (cf. *Dernburg*, Heidelberger Jahrbücher 1845 p.420–31), ubi conspectus titulorum, varr. locis citatorum desideratur. *Munk*, Diction. des sciences philos. s. v. II, 507. Addit. et emendationes nonnullas ex fontibus praecipue hebr. alio loco suppedituri su-

mus; Opp. exstant variis interpretibus hebr. (partim ap. *W* 6=1.316, inter Codd. MS.)

1) میزان العمل sive Compendium doctrinae Ethicae, de Arabico hebr. conversum [s. t. מאוני ערך] ab Abraham b. Chisdai q. v. (1839).

[Rectius ap. *Hammer*: میزان الأعمال *Bilances operum*, ut monet *Schmoelders* p.213, cf. *Jellinek*, Litbl. V, 573, ipse enim Interpres hebr., qui opus more hebr.–Bibl. *Bilances justitiae* nuncupavit, in praef. (p.3) auctorem id מרוחיהם ומעשיהם citatur a Simon Duran (v. „Manna“ meum p.105, futilia contra dixit *Goldenthal*. Litbl. VI, 393). Idem opus per brachylogiam میزان الأعمال *Bilances* salutatur, ut ipse auctor (p.7 l.4): בספרנו זה אשר קראנוהו מאונים. — Exstat liber Nostri impf. sub tit. القسطاس (*Statera*) in Cod. *Escur.* 628, ubi *Casirius* nihil de argumento etc. addit. Hunc cum nostro male confundit *Wüstenfeld*, ad cuius auctoritatem de argumento eodem(!) contra *Hammer* provocat *Goldenthal*, fontem non respiciens. Procul dubio ille est libellus, qui etiam القسطاس المستقيم „*Bilance juste*“ ab auctore ipso salutatur (ap. *Schmoelders* p.49.52.78), atque hebr. sub tit. מאוני הענינים *Statera speculationum* exstat MS., passim (jam a *Mos. Ibn Tibbon*, v. ad Cod. MS. *Poc.* 280B et in Codd. perpaucis, unde ap. *Renan*, *Averr.* p.53 op.24) perperam *Averrois* tribuitur, idem a Simon Duran (שה 24b) מאוני החכמה salutatur. Eundemque libellum puto citatum in op. nostro hebr. sub tit. המבחן (p.162.166), vel מבחן החכמה (p.6 et 33 ubi var. lect. *statera scientiae*, ut in praef. lib. *Destructio* MS.; — tit. similis المنظر lapis lydius speculationis, non „*quaestionis*“ ut *Wstf.* n.45, nec מבחן אבן בוחן העיון vel הראוהו ut *Goldt.*, sed מבחן בוחן העיון ut apparet ex initio. Jam hoc loco sufficiat monitum breve (cf. quoque Registrum ad Catal. *Michael* p.320), fusi-
sius ad Cod. *Opp.* 8340. disputabimus.]

2) Logica et Philosophia [i. e. Metaphysica et Physical], quam Lat. vertit Dominicus Archidiaconus Secobiensis apud Toletum ex Arabico 4. Ven., Petr. Liechtenstein Coloniensis. 1506.

[Est liber triperlitus arab. notissimus مقاصد الفلاسفة *Intentiones* seu *Propositiones philosophorum*, qui hebr. sub tit. כוננות הפילוסופים variis interpretibus, (sub tit. דעות הפילוסופים seu דעות הרעיון ab *Isak Albalag*) inter MSS. fusius recensendus. In fine auctor ipse has opiniones in op. sequi. (*Destruct.*) refutatum iri

GEBAUER

dicat, sed clausula haec omitta in ed. Lat. [ut in Cod. hebr. *Canon*. 17 f.44b], ut etiam praef., ubi nostrum opus praemittendum dicit; idque philosophiae historiographos vexasse demonstrat *Munk* p.507, qui *ib.* monet, Arab. in Bibl. Paris. (884,7) ultim. fol. tantum, sed nostrum *cum op. sequenti*, ut vid., in Cod. *Escur.* 628 offendi. Alio loco (Diction. etc. II p.179) dixerat: „On ne connaît en Europe aucun (!) exemplaire arabe de . . *Makacid*,“ quamquam jam *Wüstenf. l. l.* ad N.53 Cod. *Escur.* 1100 attulit, ubi ap. *Casiri* tit. „*Scopus Philos.*“ Exstantque 3 partes lit. hebr. in Cod. *Uri* 409 (cf. Add. nostra et quae jam quasi praecipi *Jud. Lit.* 398 n.8, neque dubito, quin *Physica* hebr. ap. *Wüstenf.* n.69 sit pars III op. nostri; כהנא אלקים vero ap. *Assemanum* Cod. 426,2 potius ad *Averrois* Destruct. destructionis retulerim, quod hebr. ההקדמה 'ס nuncupatur in Cod. *Warn.* 15 ap. *Dukes*, Libl. IV, 140). Jamque aliter de Cod. *Escur.* 628 sentit *Munk* (ap. *Beer*, Philos. p.44 n.27, cf. *Wüstenf.* ad n.21). Ex confusa *Casirii* descriptione suspicari licet, partem incip. الأخ فقد سالتني ايها الاخ a *Schmoeklero* editum continere! — Monet praeterea *Munk l. l.* p.507 eundem esse lib. معيار العلم i. e. *Modulus scientiae* ap. *Wstf.* 52, quocum *Goldenthal* male combinat lib. מבחן ההכמה citatum in op.1., rectius vero logicam hebr. tribuit Mos. Narboni [quam vero ille non vertit neque op. sequi. (ut *Casiri*, *Wstf.*) sed commentatus est]. — Interpres Lat. „Philosophiae“ in libro ipso legitur ad calcem, et in Cod. lat. *Paris.* 655,2 ap. *Jourdain-Stahr* p.120 (cf. *Munk l. l.*), ejusque adiutor in lib. vertendis fuit Johannes Avendehut seu Hispalensis (q. v.); forsan ergo et ejusdem *de Logica Aristotelis* citatum ab Alberto Magno est nostra, non Avicennae ut conjecturat *Jourd.*, atque eadem ad quam refert Gundisalvi verbis „et jam nosti ex doctrina logices“ ap. *Jourd.*

- 3) *Destructio* [seu *Prostratio* تدمير Philosophorum [partim] cum Destructione destructionis *Averrois* q. v.

[Cf. *Munk l. l.* — Nostrum procul dubio op. exstat in Cod. *Vatic.* Arab. 291.]

- 4) *Lib. de causis*, vide sub *Aristoteles* p.741

5117 GEBAUER.

Nach Sirach [carmen ut vid. ex hebr. J. L. Jeiteles q. v.]; VII, 108 collect. בכורי הערים N.3429.

GEDALJA v. Abraham Gedalja et Jehuda Gedalja.

GEDALJA Brecher v. G. Brecher.

- 5118 GEDALJA Cordovero b. Moses. [Varia edid. quoque, A.1585 sq., patris sui q. v. sub Moses Cordovero. *W*¹452.]

שלמה חשק N.1325-6.

GEDALJA b. David v. Gedalja Ibn Jachja sen.

GEDALJA b. Israel v. Ged alj a Lipschütz.

- 5119 GEDALJA Ibn Jachja [sen.] b. David [b. Salomo b. David. Natus A.1437, mrt. Constant. 3. Tischni רחם (1487) sec. *Carmoly*, ap. Jost, *Isr. Annal.* II, 26; Hist. des medec. 123, *Chron. fam. Jachja* p.17. — Ex Nostri op. citatur passus communicatus cum *Zz. Z. G.* 394 auctore efficto Jehuda b. Isak b. Sabbatai, cujus op. compact. (*Opp.* 552A.O.) et excusum vid. In eulogio medici Josef Ibn Jachja male tit. 7 oculi ab eo derivatur, quod 7 scientias tradat (כי שבע הכמות מסודרות) (בהוכיח), quod repetunt *Sabb.*, *W.*, *Rof.*, *Diz.* (133)!]

1. שכעה עינים *Septem oculi* De septem virtutibus Judaeorum cardinalibus, rhetorice [*W*³450. *Rof.* lib. stamp. p.59] 4. s. l. e. a. [*Const. ca.* 1543]. [Lib. rariss. frontisp. non exhibet, sed incip. אלה דברי החכם הרופא. Annum ex annexo Benjamin Tudel. (ap. *Mich.* 560) conjecturat *Zd.*]
2. — [*W*¹. Ed. rarior] 12. *Ven.* s. a. [*Saec.* XVI. ?].

- 5120 GEDALJA Ibn Jachja [jun.], b. Josef. [Natus ante A.1523, v. *Carmoly*, *Fam. Jachja* p.34. Nostri autographon v. N.36; cf. *Nepi* p.72.]

1. שלשלת הקבלה *Catena traditionis* Chronica et histor. liter. pro filio Josef, inseruntur Dissertt. astron. et medic.; sumptibus Jos. Sammega, cura Sam. Archevolti. *ED. PR.* [*W*451] 4. *Ven.*, di Gara. 1587.

[Ed. optima integerrima op. minime critici, ipsi *Asulai* (II f.11 n.229, f.33 n.14, f.46 n.29) paucae fidei digni. De carminibus insertis (f.46 et 51 ed. Amst.) partim falsa more suo profert *Carmoly*, l. c. p.38 cf. p.9.]

2. — [*W*^{1.3}] f. *Crac.*, *Isak b. Alron.* 1596.
3. — Charta crassa. 8. *Amst.*, *Ascher Ansel et Isachar*, auxilio (בעזר) *S. Proops* (הכנה) 1697. [*W*¹p.280 et 1055 n.1984. Index alphab. in hanc ed. pravam ap. *W*²p.781.]

GEDALJA b. JAKOB

5121 GEDALJA b. Jakob Duschene's, Judex Pragensis. [Duschene est nomen feminae, ut vid., matris Jakobi.]

1. שפה ברורה *Labium purum* Compend. gramm. hebr. ad recitandas lectiones Biblicas etc. cum benedictionibus nonnullis (ff.8) [W³451b]

8. Prag., *Nepotes Mos. Kaz* (אהבהנו) 1704.

2. — Ed. II, per Meir b. Jospe Kohen ex Hamburg [W] 8. *Ofb., Seligman Reis.* 1717.

GEDALJA b. Josef v. Gedalja b. Jachja jun.

5122 GEDALJA Lipschütz b. Israel, Rabb. Obrzisk (אברשיצק). Noster vid. „Gedalja אברשיצק“ in op.3. — Nonnulla v. sub Israel Lipschütz.]

1. חומרי מחניה *Chumre Matnita* Annot. in Talmud. Babyl.; ²) מלות ורות *Verba difficilia*; ³) עטרה ראש *Corona capitis* in Ascher b. Jechiel; ⁴) מעשה אלפס *Opus [in] Alfasi*; ⁵) מני הרמבא *Modi paraphraseos* in Targum in Pentat.; ⁶) כרכב הסנה *Currus secundarii* in Mischnam etc., omnia specimina librorum varr. 4. *Brl.* 1784.

2. כנסת ישראל *Congregatio Israelis* Nov. in Mischnam, insertis Novv. patris (Israel) et filii, Editoris (Israel); acc. מאמר דרך חיים tract. *Via vitae* Comm. in lib. *Jezira*, et מאמר מקור חיים tract. *Fons vitae* in 13 modos R. Ismael 4. *Bresslau.* 1818.

3] Vers. Germ. et Comm. hebr. in Haftarot nonnulla; una cum textu N.930 (1790-1).

GEDALJA b. Moses v. Gedalja Cordovero.

5123 GEDALJA b. Salomo Lipschütz, Polonus. [Cf. Sect. III et Abraham Gedalja.]

עץ שחול *Arbor plantata* Comm. duplex, scil. שרשים (*Radices*) ענפים (*Rami*), atque Index (*Folia*) in Josef Albo: *Fundamenta* q. v. [W^{1,3}453] (1618).

5124 GEDALJA ex Śemiecz (סעמיצש), Palaestinsensis.

1. שאלו שלום ירושלים *Petite pacem Hierosolymarian* De Hierosolymis, praecipue quoad Judaeos (ff.16) 8. *Brl.* (לסדר בעתו אהישנו) 1716.

[In praef. auctor sese fert minimum collegarum Jehudae Levi (unde Jehuda ap. W³799c=449b), i. e. Jehuda Chasid jun. (q. v.), ejus decessus primo folio narratur, inseruntur denique vix memoranda ad

eventus recentes spectantia, sed cave credas Falsario impudenti, Lithl. XII, 297, qui (contra Zz. ad Benjamin p. 298) libellum historiam potissimum tractare dicit etc.!!]

5125 GEDALJA (Moses) b. Zebi (Hirsch) Levi, Rabb. Loschitz (in Moravia).

משה הכור *Desiderium Mosi* in Josef Karo: *Mens.* I q. v. (1769).

5126 GEDIKE (Fried.), Professor.

Rede zur Einweihung der Wilhelmsschule; hebr. per Josel Reichenau [i. e. Josef Pik q. v.] (1796).

GEIGER v. Salomo Geiger.

5127 GEIGER (Abraham b. Michael), Dr., Rabb. Wiesbaden, dein Bresslau. [Natus F. a. M. 20. Iijar, seu 24. Maji 1810.]

1] Epistola (data 8. Marcheschwan 600); V, 99 collect. כרם חסד N.3595

2. Was hat Mohammed aus dem Judenthum aufgenommen? Eine von der k. Preuss. Rheinuniversität gekrönte Preisschrift. 8. *Bonn.* 1833. [Cf. Umbreit, Theolog. Studien und Critiken 1841 Bd. I. Heft I. p. 212. *Fleischer*, Litbl. II n. 6 sq.]

3. Wissenschaftliche Zeitschrift für jüdische Theologie. Herausgegeben von einem Verein jüdischer Gelehrter. Bd. I-V u. Bd. VI Heft 1-3. [omnia quae prodierunt] 8. *F. a. M.* 1835, 6. *Stuttg.* 1837, 9. *Grünberg u. Leipz.* 1844, 7-8.

[Plurimae dissert. etc., partim anon., ab Editore insertae, quarum praecipuae ad histor. liter. spectantes:

Die wissenschaftliche Ausbildung des Judenthums in den 2 ersten Jahrhunderten des II. Jahrtausends bis zum Auftreten des Maimonides I, 13. 151. 307. — Jüdische Geschichte (recens.) I, 170. 182. 378. II, 504 — Karäische Literatur II, 93. — Einiges über Plan und Anordnung der Mischna II, 474. — Neuhebräische Poesie (recens.) III, 376. — Handschriftliche Vergleichung III, 427. — Karäische und rabbanitische Manuscripte [Catalog. Biblioth. Krimaeae] III, 441. — Jüdische Zeitschriften IV, 286. 459 et V, 372. — Midrasch Elle Eskerah IV, 449. — Priphot [i. e. *Prophiat*] Duran's Brief an einen Abtrünnigen IV, 451. — Neue Beiträge zur Geschichte des Streites über das Studium der Philosophie in den Jahren 1232 bis 1306 V, 82. — Zur Entwicklungsgeschichte der hebr. Sprachkunde, biblischen Exegese und hebr. Dichtkunst unter den arabischen Juden im 10.-12. Jahrh. I. Artikel: *Saadias b. Josef*

GEKATILIA

Gaon V, 261. — *Schimschon* ein Lexicograph in Deutschland V, 413. — Zur Würdigung des wissenschaftlichen Standpunkts in Palästina vom 7. bis zum 10. Jahrhundert: I. Abot u. 49. Middot des R. Natan VI, 17 — Literarisch-kritische Uebersicht VI, 91 — Alia v. I, 1. 52 (II, 78). 170 (II, 504). 193. 198. 204. 235. II, 1. 246. 351. III, 313. IV, 18 (223). 114. 161. 250. 321. 355-448 (recens. varr.). 472. V, 1. 53 (das Verhältniss des natürl. Schriftsinns etc.). 139. 199. VI, 1 (81). 35. 63. 75. —

Aliorum collaboratorum disst. v. sub Arnheim, Aub, Auerbach (Jak.), Bloch, Creizenach, Derenburg, Fassel, Formstecher, Fürst, Grünbaum, Gutmann, Herxheimer, Holdheim, Jost, Kohn, Krafft, Levy (M.), Lippmann, Luzzatto (S. D.), Munk, Rapoport (S. L.), Reggio, Saalschütz, Salomon (G.), Schorr, Steinheim, Stern, Wechsler, Zunz. — Inter societatis membra nominantur praeterea: Hess, Kley, Dr. Levi (Rabb. Giessen), Maier (Rabb. Stuttgart).]

4. מלא חפנים [miscellan. auctt. Josef del Medigo, Sabbatai Donolo, Sal. Isaki, Jehuda Levi, Mos. Nachmani, Prophiat Duran, Gumpelin, Mos. Maimonid.], *Melo Chofnanim* deutscher Theil: Biographie Jos. S. del Medigo's, dessen Brief an Serach b. Natan übersetzt und durch Anmerkungen erweitert, nebst einzelnen Anmerkungen zu andern hebr. hier gedruckten Schriften (dabei del Medigo's lithographirtes Bildniss) 8. Brl. 1840.

[Cavillationes in nostrum — et a G. editum librum קובץ ויכוחים קובץ Prophiat Duran etc. (q. v.) — v. sub P. M. Heilpern.]

5. Die letzten zwei Jahre. Sendschreiben an einen befreundeten Rabbiner 8. Bressl. 1840. [Cf. Deutsch, Israel.]
6. Festvortrag am Geburts- und Huldigungstage S. M. des Königs Friedr. Wilh. IV., gehalten zu Bresslau (15. Okt. 1840). [Praeced. *precatio hebraea* auctoris.] 8. Bressl. 1840.
7. Das Vaterland. Zwei Predigten gehalten zu Bresslau (26. Febr. u. 5. März 1842) 8. Bressl. 1842.
8. Lehr- und Lesebuch der Sprache der Mischna. Abth. I. Lehrbuch, Abth. II. Lesestücke mit Anmerkungen und Glossar 8. Bressl. 1845.
9. נטעי נעמים oder Sammlung aus alten schätzbaren Manuscripten [auctt. Josef Kara, Nissim Gaon, Moses Maimonides et Mos. Ibn Tibbon], herausgegeb. von S. L. Heilberg, I hebr. Theil. II. [deutscher Theil] Beiträge zur

jüdischen Literaturgeschichte in 4 Abhandlungen über die im hebr. Theil, enthaltenen Stücke 8. Bressl. 1847.

10. Moses b. Maimon. Studien. I. Heft herausgeg. von M. Breslauer; acc. Mos. Maimonides: *Epistola etc.* 8. Rosenberg, Bressl. [1850].
11. Divan des Castiliers Abu'l Hassan Juda [Jehuda] ha-Levi. Nebst Biographie und Anmerkungen 16. Bressl. 1851.

GEKATILIA (*corrupt.*), v. Gikatiliala.

5128 GELLERT (Christoph.).

- 1] Fabula (האב וכו') ex Germ. hebr. per Josef Haltern q. v. (1784).
- 2] (חרל לך סנכסרה) hebr. per M. Strelisker q. v. (1828).
- 3] (סנישך כרכו) hebr. p. 46 ap. Isak Candia: *Generaciones Mosis* q. v. (1829).

5129 GELLING (Michael), Exjudaeus. [Baptizatus A. 1616, op. ex MS. hebr. vertisse(?) fertur Hamburgi A. 1631-3 (*W*¹ 1412b), sed v. sub Isak b. Abraham.]

Versionis Germ. lib. *Munimen fidei* Isak b. Abraham Troki specimen; IV, 639 Bibliothecae hebr. J. Chr. Wolfii q. v. (1733).

5130 GENEBRARDUS (Gilb.). [Mrt. 14. Mart. 1597. *Zz. Z. G.* 11. *W*² p. 1406. — Opp. speciatim recensenda putavimus ad evitandos errores varr. Bibliograph.]

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ad legenda et intelligenda Rabbiorum Commentaria; acc. (p. 49-64) Joel Cap. II. cum Targum Jonatan et David Kimchi cum Vers. Lat. [N. 177] 4. *Par.*, Mart. Juven. 1563. [Targum in Joel Lat. *Paris* 1563 recenset *W*² p. 1167 = Joel cum Targum et Comm. Sal. Isaki, Ibn Esra et Dav. Kimchi Lat. ap. *W*¹ p. 77. 302. 1065, ² p. 1406, et ita (ex *Niceronio*) *Masch* II Vol. III p. 655 § 14 n. 4, qui idem suspicatur n. 5: Joel chald.-Lat. 1565 ap. *Le Long* (*Masch* II p. 41); dein sub n. 6 Targum Lat. ed. 1583 ex *Le Long* recenset; de Isagoge nostra nihil sentiunt.]
2. — u. s. acc. (p. 83) tabulae Rabbinae, et „Index librorum rabbinicorum, qui ad meam notitiam pervenerunt,“ denique (p. 149-68): *Libellus de metris* [op. 3]

4. *Par.*, Aegid. Corbinus. 1587.

GENTILE

VERS. LAT.

- 3] *Libellus de metris* [adscr.] David Ibn Jachja q. v. (1563).
 4] — p.149 Isagoges op.2 (1587).
 5] Eldad Danius: De Judaeis clausis etc., p.75 ad c. Chronolog. maj. op.22 (1584 etc.). [W¹p.141 ed. separatam 8. Par. 1563 recenset.]
 6. Symbolum fidei Judaeorum e R. Mose Aegypt. [Maimonide], preces pro defuncto etc. [i. e. op.8], et 613 praecepta [op.11] 8. Par. 1569.
 7] — ad c. Chronolog. Hebr. op.22 (1584 etc.). [Symbol. incip. p.104 (ed. 1584), cf. W¹p.867=21392 n.540! sed praecedit p.100: י'ן מדרו ex *Machsor* (Prec. fest.) rit. hisp. et precatio יגדל in 13 artic. fidei, ad quam spectare vid. ap. W²p.1343: „Precatio in memoriam Symboli fidei“ etc.]
 8] Supremum officium lugentium e lib. *Mahazor* [i. e. Prec. fest.] rit. Rom. etc. [ut Benedictio cibi etc.]; ad c. Symboli op.6 (1569).
 9] — IV,103 Veterum patrum per M. de la Bigne [f. Par. 1575 etc.]. [Edd. 1589 et 1609-10 v. in Catal. Bibl. Bodl. I,263a. — W²p.1344 ed. separatam 8. Par. 1575 recenset, quam suspectam habeo.]
 10] — p.110 ad c. Chronologiae Hebr. op.22 (1584 etc.).
 11] 613 praecepta e capp. ultimis *More Nebuchim* [sic]; ad c. Symboli op.6 sq. (1569.1584 etc.). [Suppl. W²p.1366. 613 praecepta recenset Moses Maimonides in Introd. ad lib. *Repet. legis* q. v.]
 12] Hebraeorum breve Chronicon (quod inscribitur *Seder Olam zuta*), sive Compendium de mundi ordine et temporibus ab orbe condito [et Historica Cabbala, i. e. pars l. *Traditionis* Abraham b. David] usque ad A. Christi 1112; acc. (p.47) varia de Messia [op.15.17.19]; una cum textu ad c. Chronol. maj. Jose b. Chalafta q. v. (1572). [Bart. ap. W¹p.42 ed. l. Tradit. integrae Abraham b. David (v. supra p.677) 1533, forsan hebr. Lat. quoque, praeter nostram, recenset, omnino fictitiam.]
 13] — (sine accessionibus); una cum textu ad c. Chronol. maj. q. v. sub Jose b. Chalafta (1580.1694).
 14] — p.55 ad c. Chronol. maj. op.22 (1584 etc.). [W¹p.498, qui ³p.376 nostrum additum dicit ed. Chronol. maj. 1577 (rectius 1578), sed in Cod. Bodl. non accedit, cf. ad op.20.]
 15] Capita R. Mose b. Maimon [Maimonidis] de Rebus Christi Regis [lib. XIV tract. 5 cap. 11.12], una cum textu; p.47 ad c. Hebr. brev.

- Chron. op.12 (1572).
 16] — p.80 ad c. Chronolog. maj. op.22 (1584 etc.). [W¹p.847.]
 17] Eliae Levitae Collectanea de Messia ex *Me-turgeman* s. v. משה, una cum textu; ad c. Hebr. breve Chron. op.12 (1572).
 18] — p.84 ad c. Chronolog. maj. op.22 (1584 etc.). [W¹p.158.]
 19] Jakob [Chabib fil.] Salomonis cap. Chelek Lat.; ad c. Hebr. breve Chron. op.12.14 [W³457.¹³1114.²p.711] (1572.1584 etc.).
 20. Chronologia Hebraeorum major [Jose b. Chalafta] Lat. [desid. ff.15 prima] 8. Par. 1578. [W¹p.43 nota. — ³p.376 etiam Chron. breve (v. ad op.14) et A.1577, ut ¹p.498. Ed. Basil. 1580 dedicationem exhibet datam „pridie natalitiorum 1577.“ In ed. Chronogr. ed. 1584 „pridie D. Joannis Bapt. 1579.“]
 21] — una cum textu Jose b. Chalafta q. v. (1580).
 22. — Lat.; acc. (p.55) Chron. breve, et Historica Cabbala (op.14), Eldad (op.5), de Christo (opp.16.18.19), Symbolum etc. (op.7.10.11) f. Par. 1584[1585]. [Liber seorsim paginatus adjectus est Genebrardi *Chronograph. lib. IV* f. Par. 1585, *Lugd.* 1599 [W³p.376 et alias *Lugd.* 1699 citat] et Par. 1600 (v. Catal. Bibl. Bodl. I,520a). In recensione accessionum paginam notavimus ed. 1584, W, locis citatis, mox hujus mox aliarum edd. notat.]
 23. Canticum Canticorum versibus et Comm. illustratum etc., subjunctae sunt [p.112 sq.] trium Rabbiorum Salomonis Jarhij [i. e. Isaki], Abr. Aben Esrae et Innominati cujusdam Comm. G. G. interprete cum Annot. 8. Par. 1585. [Comm. Anon. incipit „Cant. Cant.: Hoc est excellentissimum omnium Canticorum quae confecit Salomo.“ — Ed. 1570 suspectam v. N.215. — Cf. W¹p.78.1065.]
 24. Calendaria varia, scil. Hebraeorum, Syrorum et Graecorum ed. G. G. 8. Par. 1595. [Objecta Hebraeorum etc. Jos. Albo et Dav. Kimchi 8. Par. 1566 etc. v. W¹p.504.³p.381.]

GENTILE v. Moses Chafez.

- 5131 *GENTIUS* (Geo.). [Mrt. A.1667. *Zz. Z. G.* 12. — De praf. (ms.?) ap. Eliam Morporgo v. מרפא I,32.]

VERS. LAT.

- 1] Moses Maimonides: Canones ethici [i. e. lib. I. tract. 2] q. v. (1640).

GER

2. Salomo Ibn Verga: *Virga Jehudae* [omissa praefatione] [*W*^p.1052.⁴p.983] 4. *Amst.* 1651.
3. — (cum dedicatione ad *Seldenum* et tit. A.1654).

GER (*Proselyta*) v. Israel b. Abraham Abinu et Isak Ger.

GERARDUS Veltuyckus v. Veltuyckus.

GERASI v. Daniel Gerasi.

5132 *GERMBÉRG* (Herm.).

Liber visorum divinorum ex Hebr. L. Carreti q. v. (1604.1622).

GERONDI (ex *Girona*) v. Jona Gerondi et Moses b. Nachman et Nissim Gerondi et v. Ghirondi.

GERSCHOM=Gerson q. v.

GERSON Asche v. G. Asche.

5133 *GERSON* b. Ascher Scarmela (איש שקרמילה).

[Ipsum nomen non sine fictionibus evasit ex manibus falsarii *Carmoly*, Itin. p.374, ubi „fils d'Ascher, ou de Moseh Ascher;“ antea enim p.364 verba tit. (quae ipse legi) בשם היקר כתר בשר משה אשר ו"ל transfert: „par ordre de M. *Gerson* fils de(!) Moseh Ascher, dont la memoire soit en benediction,“ sed hic Editor aliquis Mos. [b.] Ascher vld.; Correctori („Kulfa!“ p.368) omissiones attribuit etc.]

1. *הצדיקים יחוס* *Genealogia justorum* De sepulchris doctorum et piorum in Palaestina ex autopsia, adjectis locis Bibl. vel Talmudicis etc., ubi virorum dicta vel facta, adjectis Precationibus sepulchralibus etc.; corr. Jehuda b. Isak Levi ex F. a. M., vulgo Löb Kulb (ליבא) Aschkenasi (ff.104) 8. *Mant., per Jakob b. Naftali Kohen* (fin. fer. II.18. *Sivan*) 1561. [*W*¹460 (cf. Gerson b. Elieser) et p.143. *Zz. Z. G.* 256.569 (cf. supra sub היכלה p.532). — Liber rarus non confundendus cum ... אגרה מספרה N.3379 ubi p.517 Nostri nomen vitio perversum.]
2. — accedunt 2 *Petitiones* Jeh. di Modena; edid., Josef b. [?] Moses מטרק, seu Josef b. Simson מיטק, Cracoviensis coecus, per minimum typographorum Nissim Schoschan 8. *Ven., Dan. Zanetti, sub duce Marin Grimani* (באו מארץ חוילה) (fin. fer. IV.18. *Kislew* שנט) 1598. [Ed. quoque rara (*Mich.* 1719 impl.). *W*^p.134*. *Zz.* ad Benj. sub Nostro p.275 (sec. *Metz*) A.1590

sistit (omissa voce כתר), et p.276 sub Uri b. Simon (q. v.) ed. 1599 ex Cat. Heidenheim, ubi errorem in tit. recte suspicatur *Carmoly*, p.390; postremus vero p.369 ed. 1626 ap. *Sabb.* perperam ex nostra effictam habet, cum revera ad אגרה N.3379 spectet.]

- 3] Excerpta geographica Gallice apud E. Carmoly: *Revue or.* III,406 (A.1843) et E. Carmoly: *Itinéraires* p.361 (A.1847) q. v.

5134 *GERSON* Aschkenasi, seu Oulif (אוליק), Rabb. Prostiz, Nikolsburg, Wien et Metz. [Mrt. A.1694 sec. *Carmoly*, ap. *Jost*, Isr. Ann. II,80; cf. *W*¹458 (et *Asul.*) et ²460b=³460c, ut pro n.461 erroneo citamus.]

1. חידושי הגרשוני *Novellae Gersoni* Annot. in Jak. b. Ascher: *Ord.* II-IV et in Pentat., excerptae per nepotem Jekutiell Lasi b. Nachum Aschkenasi [*W*³460c: A.1700] 4. *F. a. M., Matth. Andreae* (מנחם חקתי וחורווי) 1710.
2. — Charta alba.
3. עבודת הגרשוני (שור'') *Ministerium Gersoni* Resp., praef. est discipulus David Oppenheimer. Charta magna. f. *F. a. M., Jo. Wust* (למשפט) 1699. [*W*³ et ³1864c: A.1700, *Rubinstein: F. a. O. s. a.!*]
4. תפארת הגרשוני *Gloria Gersoni* Concc. in Pentat., edid. fil. Natan 4. *F. a. M.* יבוא ויגאליו בטהרה יבוא ויגאליו 1699. [*W*³; ad. 1724d. 1864c: A.1700.]

GERSON Catalanus v. Gerson b. Salomo.

5135 *GERSON* Chafez (Chafez) b. Moses. [Mrt. A.1700, aetatis 17. *Nepi* p.70, et cf. sub Moses Chafez. — Superior Gerson Chafez b. Kalonymos A.1627 praef. est ad Menachem Rofe Porat. *W*³p.461b.]

1. יד הרוויים *Manus rhythmorum* Regulae et lexicon rhythmorum, acc. Sal. b. Jesaia Nizza: *Oratio funebris* in auctorem, hujusque *Carmen* de 613 praeceptis; praef. est de vita auctoris pater Moses (ff.72+4) [*W*⁴461c]

4. *Ven., Vendramini* (fin. *Elul* ייה) 1700.

2. — Ed. II. auct. per correctorem Simcha Callimani 8. *Ven.,*

Stamp. Vendramina, Meir da Zara [1738-45?].

[In fine: העוסק במלאכה זו ולקטן בכ"ר יקותיאל: ריקיני ו"ל המכונה בראשון b. Jekutiell Richetti cognomine Boratin.]

5136 *GERSON* b. Elieser Levi, Pragensis. [In praef. אני הקטן והצעיר מבני הגולה חושבי ק"ק פראג]

GERSON b. ISRAEL

sed nihil de „familia Jüdel“, quam subdit more suo falsarius Anon. Litbl. XII, 295, quamquam illa ad Ahronidas pertinet!]

1) גלילות ארץ ישראל *Regiones terrae Israel*
Itinerarium ad Hierosolymas etc.

8. Lubl. [1634-5].

[Expl. hujus ed. nullum notum, sed legitur ap. *Manasse b. Israel* (Specs Israelis) ed. Lat. A. 1650 (p. 65 med. Sect. XIX): „A. 5394, hoc est ante annos quindecim, in civitate *Lublinski* duo Poloni, postquam jam diu peregrinati essent, scripserunt Germanice libellum de origine fluvii Sabbathici: sed Senatus in nundinis *Werslaviae* (sic) jussit comburi persuasione Jesuitarum.“ In ed. Hisp. (*Mich.* 2768) legitur: „Oy haze 15 años q'en la ciudad de Lublin, dos polacos despues de muy larga peregrinacion estamparon un libro pequeno en lengua germanica mostrando el lugar adonde le avian visto, mas por orden del Tribunal, en la feria de *Werslavia* fue mandado quemar a presuacion (sic) de los *Jesuitas*.“ Ex Vers. Anglicana Anonymi Christiani A. 1650 passum debeo, ut praeced. Hisp., *Zednero*: „In the year 5394, that is 15 years agon, in the City *Lubin* (sic) two Polonians, after they had travelled long, they wrot in *Ducht* (sic) a book of the originall of the Sabbathicall river but the Senate commanded it to be burnt at the Mart [Markt?] of *Breslaw* (l) by the persuasion of the *Jesuites*.“ In ed. hebr. (de qua vide sub *Manasse*) sic legitur (cap. 10 § 41) כהיום ט"ו שנה באו שני יהודים מאנשי פולין אחר נסעם בעולם ומן רב אל לובלין ויחננו להרפים ספר קטן בלשון אשכנז יהודית ובחורבו היו מספרים ענין ועסק המדינה הנזכרת ונשרף הספר הקטן הנזכר בעצם הכותרים בעיר ווארשויא ונקרא גלילות א"י „consilio sapientum“ (pro *Clericorum*), unde *Zz.* ad Benjamin p. 281 (quem secuti sumus *Jüd. Typ.* p. 30 n. 34) id de Judaeis interpretatus est, cf. *Anon. l. l.* Locum *Werslavia* Anglus *Wratistlaviam* (Bresslau), Hebraeus *Warsaviam* (ita ergo *W* et *Zz.*) interpretatus est, legit nimirum *Wershavia*, nescio quam recte. In limine ed. 1723 libellus jam expressus dicitur *Amst.* et A. 1635 cum approbationibus Joel Sirks etc. (ונרפס כבר באמש' ובשנה (sic) ששה לפק עם הסכמות), unde *Zz. l. l.* minus exacte ed. nostram vel Lubl. vel *Amst.* excusam fert, — sed forsitan ed. *Amstd.* ad ed. 1705 spectat, — *Carmoly* vero (*Itiner.* p. 103, ad quem locum ablegaturus erat p. 376, ubi: „dans la suite de ce recueil“, cf. quoque Litbl. l. l.), more suo, Versionem hebraeam A. 1635 *Amst.* editam per Ahron ha-Lewi (cf. N. 4305?) effinxit, quam

ed. Germ. A. 1723 non sibi visa sequi videatur, non innuens ad *Zz.*, ex cujus citatione una cum tit. ed. hebr. (op. 5) suam excoxisse vid.; *Rubinstein* ed. hebr. (cf. *Serap.* p. 327 n. 40) *Prag.* 1635 forsitan ex patria urbe auctoris efflinxit. *Asulai* II p. 24 opus anon., et procul dubio idem op. (in libro במדבר (שלח) ap. *Benjakob* II p. 12 n. 6 tit. א"י גלילות recenset. — De annexo אברה v. ad ed. sequi.]

2. — Ed. II. [acced. ... אברה מספרה (N. 3385) Germanice]

8. Fürth.,

per typogr. Jos. b. Salm. Schneior (אהן) 1691.

[*W*^{1,3}. 460; corr. A. 1693 ex Cat. MS. (*Opp.* 845 O.

initio impl.) *Serap. ib.* Ed. quoque rarissima. Super tit. hebr. acced. אברה legitur: כן ירבה יוסף וי"אל מ"שה לבאר דברי האל spectent, qui hoc primum annexerit, an ad Editores ed. I., nescio.]

3. — [*W*^{1,3}. *Serap.*] 8. *Amst.*, *Ascher Anschel.* 1705.

4) — s. t.: *Kurze Beschreibung von ארץ ישראל* (terra Israel); ad c. מעשה בוך N. 3902 (1723).

[*W*⁴. 460. Cf. supra ad ed. I. Inscriptio marg.

Kurze Beschreibung pergit super ipso אברה (f. 102b sq.). Nostra vid. ed. 1724 ap. *Rubinstein*; corr. *Serap. ib.* Ed. *Prag.* 1824 v. Kerem Chemed II, 30; cf. *Carmoly*, *Itin.* p. 397 et Litbl. *ib.*]

5. — hebr. s. t. אגרת הקודש *Epistola sacra*, acc. אגרת חידושים נפלאים *Nova Mirabilia* ex David Gans: *Germ. Davidis* et Benjamin Tudelensi (Hist. Pseudomessiae David el-ראי), excerpta in fugam vacui

8. Grodno. 1796.

[In tit. opus A. 1635 *Amst.* (l) cum approb. Joel Sirks excusum dicitur, sed vereor, ne Annaus tantum ex ed. anteriore hebr. vel locus quoque ex tit. ed. praeced. minus exacte petitus sit (v. ad ed. I). Anon. toties laudatus libellum hebr. *Amst.* sub tit. דרך הקודש bis lucem vidisse dicit. Idem (procul dubio) *Carmoly*, *Itiner.* p. 104 ed. 1749 sine mentione tit. affert. —

Compend. libri nostri per Josef quendam, ab *Eisenmengero* effictum, v. sub Isak Akrisch.]

GERSON b. Israel v. Gerson Kitzingen.

5157

GERSON b. Jehuda, ha-saken (*senex*), cogn. Meor ha-golah (*Lumen exilii*). [Metensis mrt. dicitur A. 1040 (Sal. Loria) ap. *Zz. Ztschr.* 309 cf. 367, cf. Z. G. 192, vel 1027-8 (*Gedalya* ap. *W*¹, cf. *Goldberg* ap. *Sachs*, Kerem Chemed VIII, 107). ליאונטין (sic) „Leontin“ est nomen praeceptoris (corr. *W*¹ p. 284, v. *Asulai* et *Zz. l. l.*)

GERSON KITZINGEN

De auctore celeberrimo ejusque opp. v. praeter citata: *W*^{1.3}458=^{1.3}461=³461d (v. Codd. MS. *Opp.* 844F.781Q.), *Heidenheim* de Pijjutim cum Add. *Michael, Rapoport*, Natan nota 46, Additt. p.86, *Geiger* Ztsch. I, 25. De erroribus *Carmoly* (Rev. or. I, 210, 273) v. Litbl. II n.44, cf. *Gg.* Ztsch. V, 461. *Luzz.* כ"ח VIII, 78 (הלכות טרפות) et Litbl. VIII, 564 (specimina ex Comm. in Baba Batra) cf. *Jüd. Lit.* 388; *Reifmann, Frank.* Ztschr. III, 229.]

1] תקנות. *Institutiones rituales*; § 116 lib. בל כו. N.3589 sq. [Saec. XVI. in. etc.].

2] — (acc. *Prov. sap.* ex Jehuda Charisi); una cum Abraham Ibn Chisdai: *L. de Pomo* q. v. [vel seorsim. *W*^{1.3}461] [1519].

3] — ad c. Meir Rothenburg: *Quaes. et Resp.* q. v. [W¹] (1608).

[*Frankel*, *Monatschr.* II, 301 nota 7 male nostra in fine Respons. „citata“ habet. Supplendae sunt ex *Mar-dochai b. Hillel* f.164d, sec. *Zz.* Ztsch. 311.

Comm. in Talmud Fragmenta inserta in *Comm.* Sal. Isaki, supra sub *Talmud* p.211, 2. הנהגות חידושים *Annot.* et *Novellae* excerpta, ut vid., partim ex Nostri *Comm.* leguntur ad calcem tract. *Arachin* in edd. *Talmud.* 1762 etc., supra p.214, 12. — Pertinent huc quoque „*Observationes in Ord. Kodaschim*“ (*W*³458 cf. p.907), de quibus in praef. ad ed. 1714–21 N.1414 (v. supra p.225) ita: הנהגות הנאון ר"נמ"ה וחי' על מסכת (!) קדשים מה שהובא ע"י הרב המופלג מבר"ר יוסף פולנא.]

5138 GERSON Kitzingen (קצינגן, leg. קצינין) b. Is-rael Venetus, Cantor synagogae German. Sam. b. Simcha et Uri Schraga de Sanguini Mutinae. [Gers. Kitzingen b. Simcha A.1583 praef. est ad *Elischa Gallico* q. v.]

1. סדר קרבן תודה. *Ordo oblationis laudis* (seu *confessionis*) Precatio introd. et confessio magna alphabetica (incip. אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי) cum *Annot.*, recitanda diebus poenitent. etc. praecipue pro societate jejunium servante [dedicat. *Manasse Mandolin Padua*, *Bocetti*: במוס"י] [*W*³461c. *Zz.* Z. G. 260] 8. *Mant., in aed.* *Jch. Sam. Perugia*, per minimum typographorum (המחוקקים) *Chananya Maron b. Mardochai.* 1623.

GERSON Meor ha-Gola v. Gerson b. Jehuda.

GERSON b. Moses v. Gerson Chefez.

GERSON Oulif v. Gerson Aschkenasi.

GERSON (ha-) Saken v. Gerson b. Je-huda.

5139

GERSON b. Salomo Catalanus. [Saec. XIII.². „About the middle of the XIII. Century,“ *Zz.* ad Benjamin p.10; *ib.* p.259: „Nepos Nachmanidis ca. 1290“ corrig. videtur: „pater Levi b. Gerson nepotis etc.“ ita enim jam *Abr. Sacut* (f.101a ed. Amst. ap. *Asul.* II p.144), ex quo *Buxtorf.* et *Sabb.* (ap. *W*¹285). Patrem suum citat Levi Gersonides in *Pentat.* (cf. *Sacut* l. c.) e. g. ap. *Abravanel*, *Achre Mot* in fine. — Noster ex *Arles* (*Zz.* *ib.* et Z. G. 480) non confundendus (ut fit *ib.* in *Indice* p.585) cum homonymo aequali ex *Beziers* (*ib.* p.475). Nostrum in praef. diserte nominatum auctorem non esse libri (recentioris) se demonstrare putat *Scheyer*, *Psychol.* des *Maim.* p.6, revera circulo vitioso (cf. ad רוח הן N.4036), exstant revera *Maimonidis* 8 capp. sub tit. ס' הנפש in *Cod. Vatic.* 303, 8, ut apparet ex initio apud ipsum negantem *Asseman.*! *S. Sachs* vero, *Kerem Chemed* VIII, 153, non modo existentiam illius libri absolute negat, sed etiam hoc argu-mento suffulcit emendationem (alias non omnino reprobendam) in praef. libri Nostri. Vacillantibus quoque argumentis aetatem libri, itaque auctoris, superiorem facit, nimirum (p.156) identitate temere conjecturata medici Salomo (f.26b ed. Ven.), qui forsitan Salomo b. Josef Ibn Ajub Granatensis postea Biterrae, *Interpres* A.1262 *Commentarii* Averrois in *Carmen Avicennae*, a Nostro (f.50b) citati (cf. *Frankel* Ztsch. III, 274) etc.; id recte quidem monet, Nostrum versionibus ex Arabico Abraham Ibn Chisdai et Jakob Anatoli (1231–6) usum esse. Idem concludit (p.158), כהה הרעה (f.56b.c) antiquiorem esse versionem (cujus expl. non innotuit), non castigatam a Jedaja Pe-nini (cujus aequalem Nostrum habet *Munk*, *Notice* sur *Aboulwalid* p.48). Tempus definiendum putat ex passu de monte orto in *Anglia* (f.9a, ubi: „ante 20 Annos,“ cujus loco ap. *Sam. Ibn Tibbon* legitur „ante 10 Annos,“ sed varia lectio tam levis (עשרה vel עשרים), nihil probat, neque liber noster ca. A.1240 compositus habendus.]

1. שערי שמים. *Portae coelorum* *Cosmographia*, per Meir b. Jakob Parenz 4. Ven. 1547. [*W*^{1.3}463. *Ref.* *Annal.* p.162. — Auctor in praef. opus compilatum triperlitum dicit, 1 de physicis rebus, 2 de astronomicis, praecipue sec. *Al-Fergani* etc.,

GERSON b. TOBIA

3 de metaphys. [ubi psycholog. nonnulla includenda puto], praecipue sec. lib. *de anima Maimonidis* (*W¹* ap. *Uri* 398, ubi p.2.3 minime desid.). Sed ed. nostra 13 tractatus (מאמרים) continet, quorum ultimus rursus de astronomia tractat atque in Codd. MS. nonnullis, ut *Mich.* 820, *Rof.* 1210 desideratur (in ed. non optima A.1801 a *Heidenheimio* ante nostrum tract. 12. excusus est), unde *Rof.* illum ad opus pertinere negat; in fine quoque tract. 12. legitur clausula כבוד הנוחן ליעף כח. Part. 3. (in edd. castratae) adjecturum se dicit auctor (in praef.) tractatum unum (מאמר אחד) Averrois (הראשון אברו) (v. p.765 n.25) in libro ipso non legitur in Cod. MS. *Uri* 398). Hic tractatus:

¹) incipit (inscriptione varia in Codd. MS.) אמרי הדרך אשר דרך בה אריסטו נאמרים בענין השכל החמרי אם אפשר שישכיל הנפרדים לפי מה שספר אלכסנדר ,dixi, via quam ingressus est *Aristot.* quoad *intellectum materiale* si possibile est intelligat abstracta secundum id quod retulit *Alexander* [Afrodisiensis, ejus cf. ed. Lat. A.1501 f.22c]. Vers. Lat. hujus tractatuli (seu recensionis) nullibi commemoratam video, editio castrata est (f.60a post verba והמחשבה אל החוש), ut apparet ex Comm. *Levi Gersonidis* (Cod. MS. Bodl. 600 f.139a). [Comm. Mos. Narboni et Jos. b. Schemtob (ejus 3 discernenda sunt opp. in eundem tract., scil. ¹) Comm. magnus, ²) Analysis, ³) Excursus in initium Averrois), quos auctoritatis causa attuli (p.765 op.25), non ad nostrum spectant textum, sed ad recensionem majorem, libri *de intellectu materiali*, qui incip.: Intentio in hoc tractatu est ut inquiramus an possibile sit intellectui materiali etc.; in fine promittit opinionem suam de libro Ibn Alzaig, in quem Comm. recensetur ap. *Renan*, Averroes p.50 n.6.] Sed in omnibus, quos vidi, operis nostri Codd. MSS. (ut *Opp.* 1187Q; ap. *W⁴* etc.) praecedit:

²) tractatus alter (seu *Epistola* de conjunctione, qui (varia inscriptione) incipit: עמדה האה הנכבד על אשר שאלה אלי Operam dedi, frater optime, ei quod petisti a me, ut tibi patefaciam mentem *Aristotelis* circa connexionem intellectus abstracti cum homine (בהדבקה השכל הנפרד באדם); isque ex Vers. Lat. *Kalonymi* excusus est (supra p.765 op.26). — Sed exstant quoque alibi

³) על ההדבקה השכל הפועל עם השכל החמרי (scor-sim Cod. MS. *Mich.* 393), qui *Averrois filio* tribuitur, quia auctor in introductioneula de patre loquitur, ejus jussu opusculum composuit; hic inscribitur „Tractatus qualiter intellectus materialis conjungatur intelligentiae abstractae“ seu „Epistola de

intellectu“ ejus Vers. Lat. [procul dubio ex Hebr.] MS. nuper detexit. *Renan* l. c. p.50 n.5 (ubi corrige notam 1), ubi in specimine adjecto (p.347 lin.11) post verba: „recipiam a Domino“ adde: „patre meo“ (מאמר)! Initium est hebr. הכונה כזה המאמר לכאר הדברים (הדרכים). Collationis accuratioris horum tractatum inter se invicem et cum iis, qui Lat. editi sunt, hic non est locus, ubi propterea tantum breviter recensiti sunt, quia ex Cod. MS. nuperrime acquisito didici, tres illas dissertt. proprie a Samuel Ibn Tibbon (q. v.) appendicis instar ad calcem Comm. sui in *Kohelet* (cf. *Biscioni* p.104 Cod. 51 cum p.4 Cod. 5!) adjectas esse; Samuel ergo procul dubio est Interpres ex Arabico hucusque ignotus, jamque in omnes 3 commentatus est Levi Gersonides (cf. ad ¹). —

Cave confundas cum lib. nostro homonymum merum philos. Isak Latif (q. v.), de quo procul dubio loquitur del Medigo ap. *Geiger*, Melo Chofn. p.75.]

GERSON b. Tobia v. G. Asche.

GERSON v. Isak Gerson et Isak b. Mardochoi Gerson.

⁵¹⁴⁰ GERSON (Christian), Exjud. [Natus Recklingshausi 1. Augusti 1569, baptizatus 9. Octobr. 1600, mrt. Pastor Droebelensis 25. Sept. 1627. *W¹* 1896. Ex sententiis ap. *W^{1,4}* allatis *Muhl*i sola (*W³* p. 1008) vera.]

1. Der Jüden Thalmud fürnembster Inhalt und Widerlegung, mit einer Juden-Predigt M. Joan. Tevell gezieret S. Gosslar. 1609. [*W³*: A.1607 ex epistola dedicatoria.]
2. *Chelec* oder Talmudischer Judenschatz [i. e. tract. Talmud Synhedrin Cap. X seu XI Germ. cum notis] [*W¹*] S. Helmstadt. 1610.

GERSONI, GERSONIDES, v. Isachar b. Isachar Kaz et Levi b. Gerson.

⁵¹⁴¹ GESNERUS (Conr.). [Mrt. A.1565. Primus Christianus, qui Catal. libr. hebr. edidit. *W²* praef. p.1. *Zz. Z. G.* 10.]

1. Bibliotheca universalis (Graeca, Lat., Hebr.) f. *Tiguri.* 1545-8.
2. — per Jos. Semlerum aucta f. *Tig.* 1574.
3. — cum Add. J. J. Frisii f. *Tig.* 1583.

⁵¹⁴² GESSNER (Sal.).

 [Ex Germanis Nostri Idyllis omnia recensenda hebr. versa sunt interpretibus ad quos oblegamus

GETSCH

brevitatis causa, quamquam opp. in collect. בכורי
et העתים N.3429 et 3595 leguntur.]

- 1] שמחה הוקן ברזילי v. Simon b. S[acharja] (1785.1822).
- 2] Idas und Micon (אלדר ומידר) v. eundem u. s.
- 3] Mirtil u. Daphne v. eundem (1786.1824).
- 4] Daphnis u. Chloe v. eundem (1786.1825).
- 5] Der Sturm v. eundem (1789).
- 6] Menalkas u. Alexis, u. Amyntas v. D. Fried-
laender (1784,5.1820,2.1832).
- 7] Der Tod Abels, 4. Gesang v. Maim. Fraen-
kel (1811).
- 8] — (שיר-רועי) v. Abr. Trachtenberg (1826).
- 9] Amnon und Tamar v. Chajjim b. Meir
[Goldschmidt] (1811).
- 10] אליפלט ונמרד הנזר v. Abr. Goldberg (1821).
- 11] [Sündfluth] שיר בימי המבול (Romance) p.45 ap.
M. Letteris: *Verba Carminis* (1822).
- 12] — המים v. Sam. Bürger (1825).
- 13] — v. Jeh. L. Jeiteles (1829).
- 14] — מלכה ושלם או מזה האם [anon.] v. Dav.
Deutsch (1831).

GETSCH seu GETZ=Goetz q. v.

⁵¹⁴³ GFROERER (A. F.).

1. Prophetæ veteres pseudepigraphi partim ex
Abyssinico vel Hebraico sermonibus Latine versi
edente A. F. Gf. [cf. Gaulmyn] 8. Stuttgart. 1840.

⁵¹⁴⁴ GHIRONDI (Mardochai Samuel b. Ben Zion
Arje) Rabb. Paduæ. [Mrt. 4. Jan. 1852. Orient.
XII,608; de patre, avo etc. v. op.1 p.56 n.16.17.
p.38 n.92. Nostri leguntur nonnulla in collect.
קבוצה כסף et ליקוטי שושנים opp. ירושלים
citat in op.1, p.80 n.22. p.162 n.60. Nomen גירונדי
alias Gerondi scribitur q. v.]

1. תולדות גדולי ישראל (*Generaciones (historia)*
magnorum Israelis, una cum Chan. Nepi: *Me-*
moriam justorum etc. cum Additt. insertis, opus
duplex biblio- et biographicum ad instar Asu-
lai, præcipue de Rabbinis Italiae; edid. filius
major Abr. Raf. Ghironi 8. Trieste. 1853.

[Utrumque auctore defuncto non secundis curis proelo
paratum excerpta exhibet nequidem alphabetico per-
fecto ordine digesta; v. *Introd.* nostram.]

- 2] על הלכה ארון ה' מזה ישראל קוניאן in mortem
Isr. Conian [monogr. (מ. נ.)]; VI,57 collect.
בכורי העתים N.3429.
- 3] Varia in collect. כרם חזר N.3595. [Vita Mos.

Chaj. Luzzatto II,53. — תולדות גדולי ישראל רבני
Hist. Rabb. Patavin. III,59. — Epistola ad
Editorem IV,13. — Ubi Nostri 11 disstt. ad Editorem
missae nunc exstent, nescimus.]

⁵¹⁴⁵ GHISLERUS (Mich.), Rom. cler. Reg.

1. Comm. in Jerem. Thren. f. L. B. 1622-3.
[Continet Vers. Lat. Targumi. Masch. II Vol. III
p.653.]

GIAT (*corrupt.*)=Gajat q. v.

⁵¹⁴⁶ GIGGEIUS (Ant.), Mediolanensis.

1. In Proverbia Salomonis Commii. trium Rab-
binorum [Sal. Isaki, Abraham Ibn Esra [rec-
tius Mos. Kimchi] et Levi b. Gerson], quos
A. G. interpretatus est, castigavit, illustravit.
His accesserunt Versiones Chaldaee paraphra-
sis ac Syrae lectiones etc.

4. Mediol., ap. Jo. Jac. Cumum. 1620.

[Pp.538. Lectiones Chald. passus tantum exhibent,
qui a textu sacro recedunt, in Rabb., præcipue in
Gersonide, nonnulla omitta. Auctor „Benevolo Lec-
tori:“ „Ad extremum condonandum aliquid ineptas
Rabbinorum nugus quandoque evulganti, nec studiose
confutanti, cum hos aliorum partes esse censuerim.“
Textus sacer Lat. (desid. ap. Masch.). Cf. W²p.1406
de ficta ed. 1642.]

GIKATILIA (*Chiquitilla*) v. Josef Gikatilia
et Moses Gikatilia et cf. Nagdilla (Sa-
muel Nagid).

GIMPEL=Gumpel q. v.

GINESI v. Jehuda Schalom.

GINs v. Akiba Eger.

GINSBURG=Ginzburg q. v.

GINZBURG v. sub nominibus Jakob, Je-
huda, Josef, Naftali et Seligmann
Levi et Simon Levi. [Postremus scribit
גוינצבורג, ergo orthographia genuina vid. Günz-
burg q. v. et v. Günsburg.]

⁵¹⁴⁷ GINZBURG, seu Günsburg (Mardochai
Ahron b. Ascher Magnus), ex Polangen. [Mrt.
4. Novembr. 1846. Cf. Zz. ad Benj. 295.]

1. גלות ארץ החדשה *Detectio terrae novae*, i. e.
die Entdeckung Amerika's von Campe, hebr.
8. Wilna. 1823.

GIRASI

2. הצרפתים ברוסיה *Galli in Russia* historia
8. Wilna. 1843.
3. פי החירות *Pi ha-Chirot* (seu *Os libertatis*) Li-
beratio Russiae a Gallis, contin. op. praec.
8. Wilna. 1846.
4. חולדות בני אדם *Generatio hominum* Historiae
generalis [secundum Pölitz potissimum] P. I.
usque ad Romae interitum [non continuata]
8. Wilna. 1835.

GIRASI v. Daniel Gerasi.

GIRON v. Jakob Giron.

- 5148 *GLEIM* (Jo. Wilh. Ludw.),
[Trinklied], hebr. (שיר היין) per M. Letteris:
Verba Carminis p.67 (1822).

GLEIWITZ v. Jakob b. Salomo.

GLOGAU v. Jecheskiel Glogau, Je-
chiel b. Usiel (Michel Glogau), Jehuda
Glogau, Meir Glogau (*bis*), Moses Glo-
gau et Zebi H. Glogau.

- 5149 *GOETHE* (Jo. Wlfg.).
1] Schäfers Klagelied; hebr. per Ch. Günzburg
q. v. (1825).
2] (משפט המשוררים) hebr. per S. Salkind: *Carm.*
Salom. p.90 q. v. (1842).

GOETZ (seu Getsch, Getz, Gottschalk,
Goettschlick, omnia sunt comites no-
minis Eljakim q. v.).

GOJETEIN v. Baruch Kojetein.

- 5150 GOLDBERG (Abraham) ex ראובן. [„Rava in
Polen,“ sec. *Delitzsch*, Z. G. d. h. P. 109.]
Varia in collect. בכורי העתים N.3429. — אליפלט ונטור.
נחיר nach *Gessner* II,155. — יראה אלהים nach
Eckartshausen III,140.]

- 5151 GOLDBERG (Berl), Polonus. [Natus Racz-
kowi, dein Berolini, Londini, Oxonii, nunc Pari-
siis. Editor lib. *Fundam. Mundi* Isak Israeli
q. v.]

1. הפש מטמונים „*Chofes Matmonim* sive Anec-
dota Rabbinica continentia: ¹) Scherirae Gao-
nis: *Epistolam*, ²) Varias R. Salomonis Jizchaki
Quaestiones [in libro ipso ¹) et ²) loco mutuato],
³) [Abraham] Ibn Esrae *Chai ben Mekiz*, ⁴) *Ta-
bulas* [N.3812], ⁵) *Carmen liburg.* R. Isaaki bar

Jehuda Ibn Giat [Gajjat] cum Comm. etc, ex
cod. MS. vetusto primum edid., notis illustravit
B. G. P. I. [non contin.] 8. Brl. 1845.

2. קונטרס מסוד חכמים *Commentatio „Mysod
Chachamim“* (ex secreto seu decreto sapientum)
Chronologia jud. cum tabulis 8. Brl. 1844.
3. Chronologische Tafeln zur immerwährenden
Berechnung des jüdischen Kalenders
8. Königsberg. 1842.

[Opusculum utilissimum, sec. systema Isak Israeli.]

4. Chronologische Tafel zur Berechnung des
christlichen Kalenders. Für die ganze Julia-
nische Periode berechnet 8. Königsberg. 1842.

- 5152 GOLDE (Levin), jüngster Sohn des k. preuss.
40jähr. Obercollecteurs in Meseritz M. Golde.

1. Rede am Tage meiner ehelichen Verbindung
mit meiner *Cous. Dlle.* Caroline Israel Mese-
ritzter. Buck 3. Februar 1835. 8. Eilenburg [1835].

- 5153 GOLDENBERG (Samuel Jehuda Loeb),
ex Balchow (באלחוב), Tarnopoli. [Natus ca. A.
1808, mrt. 3. Jan. 1846, v. „Orient“ n.5.]
Collegit כרם המד N.3595.

- 5154 GOLDENTHAL (Jakob), Dr. [Ex Brody,
nunc Prof. ling. orient. et Academiae Vindob. so-
dalis correspondens, cujus „Sitzungsberichte, philos.
histor. Klasse“ varia Nostri continent, partim se-
orsim quoque edita (cf. Litbl. XI,419). Edid. cum
praef. etc. ex MS. hebr. nonnulla q. v. sub auc-
toribus vel Interpretibus: Abraham Ibn Chisdai,
Averroes, Jakob b. Nissim, Kalonymos et
Moses Rieti. Edere - incepit ציין החדש *Zion
novum* (T. III), sed unum tantum speciminis folium
lucem vidit.]

1. לוח הספרים הגרשמים חזן מהנלוים *In-
dex alphabeticus librorum quos volumina vel solos
vel primo loco positos continent* [i. e. Index sup-
plem. ad Catalogum Bibl. Oppenheim a E.
Metz A.1826 editum] 8. Lips. s. a. [1845].

[Cf. *Serap.* 1848 p.316 nota 2, ubi pro „einem Juden“
leg. „seinem Index“ (cf. *ib.* 1851 p.44) et cf. *Introd.*
nostram de Biblioth. Oppenh.]

- 2] Epistola [de Pinner: Einleit.]; II,194 collect.
כרם המד N.3595.
3. Die neuerworbenen handschriftlichen hebräi-
schen Werke der k. k. Hofbibliothek zu Wien,
beschrieben sammt (*sic*) Ergaenzungen zum
[Deutsch- u.] Kraft'schen Catalog 4. Wn. 1851.

G U M B I N N E R

Terumot et Maaserot cap. I); Lat. vertit et Comm. illustr. G. G.; acc. Mosis Maimonidis praef. in Misnam, Edv. Pocockio interprete [W²p.704] 4. Oxon., e theatro Sheldon. 1690.

GUMBINNER v. Abraham Abele.

GUMPEL (nomen est comes nominis Marchochai q. v.).

⁵¹⁶⁹ GUMPEL Levi, ex Wien.

Vers. Germ. *Cantus in diem Sabb.* Meir b. Samuel Szebr. q. v. (1654).

⁵¹⁷⁰ GUMPERTZ (Ruben [b.] Samuel), Rentier. [Natus 5. Augusti 1769, mrt. 9. Martii 1851. Familia ejus in Moravia sese Gompertz scribit.]

1. Verzeichniss seltener und werthvoller hebräischer Bücher aus dem Nachlasse des R. S. G., welche am 4. Mai versteigert werden sollen [von F. Lt.] 8. Brl., Friedlaender. 1852. [Auctor est F. Lebrecht. Cf. *Serap.* 1853 p.282.]

⁵¹⁷¹ GUMPLIN: [Germanus, medii aevi sec. Zz. Z. G. 167.]

שיר לען לבני רינום Spottgedicht auf die Rheinländer [hebr. et Germ.] p.51 et 102 apud Geiger: *Melo Chofn.* q. v. (1840).

GUNA (de la) v. Prophiat Duran.

⁵¹⁷² GÜNSBURG (C. S.), Dr. [Carmen iu nuptias 8. Juli 1819 v. sub S. Plessner.]

1. Parabeln III Theile 8. Bresslau. 1826. [Partim judaica. — Parabola „der Nagel des Zeltes“ hebr. יתד האהל per M. H. Miro: Judas Makkabaeus (1841) q. v.]

2] Die deutsche Synagoge etc.; una cum E. Kley

q. v. (1817).

~~NE~~ GÜNZBURG, quae hic desiderantur v. sub Ginzburg.

⁵¹⁷³ GÜNZBURG (Dob Baer), ex Brody. [Natus A.1776, mrt. ca. A.1821, v. בכורי העתים II,157, cf. Philippson, A. Z. d. J. II,216. De introd. ad Mos. Ch. Luzzatto: *Lingua erudit.* ed. 1810 v. sub Schalom Cohen.]

Varia in collect. מאסף N.3713. [אל השלום IX(1)3. — שיר ספורי nach *Ossian ib.* (2)31. — (Romanze) *ib.* (3)9.]

⁵¹⁷⁴ GÜNZBURG (Chajjim b. Dob Baer), ex Brody. Varia in collect. בכורי העתים N.3429. [קבורה ילד] (carmen primigenium, A. aetatis 16) II,157. — העור III,164. — אל הדרור IV,169. — באביב V,10. — האניה הרועה (Schaefers Klagelied von Goethe) VI,68.]

GUR v. sub Arje.

GUTMANN (Versio Germ. et comes nominis Tobia q. v.).

⁵¹⁷⁵ GUSSETIUS, seu Gousset (Jac.), Bloesensis, in acad. Gron. Omland. Prof.

1. שמש צדקה ומרפא בכנפיה sive Jesu Christi evangelique veritas salutifera, in confutatione libri *Chizzouk Emunah* a R. Isaco [b. Abraham Troki] scripti [ex Vers. Wagenseilii]

4. *Amst.* 1712. [W³p.546, cf. ¹p.643 de parte ed. A.1688.]

⁵¹⁷⁶ GUTMANN (M.), Districtsrabbiner zu Redwitz. Ueber die Leviratsehe und die Ceremonie des Schuhausziehens; ap. Geiger: *Zeitschrift* IV, 61 q. v. (1839).

H. (S.) i.e. Hirschfeld (S.) q. v.

5177 H. [incertus].

Licht und Wahrheit etc.; v. David Friedlaender op. 11a.

5178 HAARBLEICHER (Moses b. Meir).

נתן וידריה, aus dem Deutschen des —sch [1784 Zugabe]; IX(2)7 collect. מאסף N.3713. [Op. primigenium.]

5179 HAARBRÜCKER (Theod.).

Versio Lat. Comm. arab. Tanchum Jeruschalmi in Proph. nonnull. (1843-4).

HAAS v. Salomo Haas.

HABILLO v. Simon Habillo et cf. Eli b. Josef.

5180 HACKSPAN (Theod.). [Nat. 8. Nov. 1607, mrt. 18. Jan. 1659, v. Delitzsch ad Cod. Lips. XXXIII. p.298.]

1. חכמה ומנהגים של תלמודיים Theologiae Talmudicae specimen [hebr. anon.]

4. Altorf., sumpt. collectoris, e typogr. Georgi Hagen. s. a. [Saec. XVII.].

[Collectorem nominat W²p.965.992.4p.456.]

2] De usu scriptorum Judaicorum in Theologia vario; ad c. Jom tob Lipm. Mühlhausen: Nizzachon q. v. [W²p.969] (1644).

HAEHNLE v. Elchanan Haehndel et v. Manoach.

5181 HAGEDORN (Fried. v.). [Poeta Germ.]

1] הוזה קשה ex Germ. hebr. per ז-ש (Zebi Hirsch Glogau?); V,82 collect. מאסף N.3713.

2] Die Furcht und die Hoffnung; p.144 ap. I. Benjakob: Epigr. etc. q. v. (1842).

5182 HAGEMEISTER.

הילת אל הבן הילת ex Germ. hebr.; p.117 ap. M. Letteris: Verba carminis q. v. (1822).

HAHN v. Josef Noerdlingen.

5183 HAI (האי) Gaon b. Scherira Gaon. [Ultimus

Gaon, seu Rector acad. Babyl., natus A.969 (sed v. Benjakob ad Asul. II f.86), mrt. 28. Mrt. 1038 (Zz. ap. Busch VI,94 — de carmine Sal. Ibn Gabirol cf. Gg. Ztsch. I,387. Luzz. Litbl. VIII,536).—

Non confundendus Hai b. David (W¹542.3227, ubi בכה קול ה' בכה MS. Opp. non exstat, cf. Gg. Ztsch. V,398, cf. S. Sachs: ההחיה p.45, et ad מוסבה מצילות et Hai b. Nachschon (Litbl. X,261). — Nomen modo Arab. האי Haja semel tantum ap. Mose Ibn Esra (Cod. Uri 499

f.18b; האי vero f.26a.67b.119b, cf. notitiam meam ap. Cassel ad Cusari p.407), Chai in op.9-12 depravatam. — Vitam et scripta v. ap. Rosf., Diz. (p.120) et degli aut. Arab. p.120; S. L. Rapoport, X,75 collect. בכורי העתים (N.3429) et Add. ib. XI,90, cujus ed. auct. et emend. jam promisit A.1847 [Quaesit. Gaeon. N.4054 f.12a, cf. p.3, cf. ad Cod. Canon. 2] ad Nostri Comm. in

Tract. Tohorot [cf. Cod. MS. Mich. 575], qui jam tunc excusus, sed propter Vitam promissam, jamque ab auctore aliunde citatam, nondum publici juris factus est. Cf. Brück, Phar. Volkssit. p.19. Geiger, Ztsch. I,384, V,84.398.444, Melo Chofn. p. LIII. Meklenburg, Litbl. I,358. Reifmann, Litbl. V,164. Dukes, Beitr. 164, Litbl. VII,663 (IX,537.538); cf. Munk, Notice sur Aboulw. 69, et quae ad opp. citabuntur. Suppositiones de opp. kabbalisticis (cf. Jüd. Lit. 403) recens critice defendere conatus est Jellinek, Beiträge II,9 (cf. ad op.17); forsan nonnulla eorum, quae impostor Mos. Botarel (locis a Jell. collectis) ex lib. הקטורה citat, ex lib. الحادي (= הכתוב) petita sunt

(cf. quae scripsi in Zeitschr. der deutsch-morgentl.

HAI

Gesellsch. VI, 414. VIII, 550; החלוק II, 61; cf. *Munk*, Notice sur Aboulwalid p. 69. 174. 198). Eundem habeo הכולל כ' citatum ab Abraham b. Salomo בקראט f. 24b lib. הזכרון (quem locum debeo *D. Cassel*), hucque forsan pertinet locus ap. *Esthori* כפהור ופרח f. 124a, omissus ab *Edelmann* in Indice scriptorum p. XXXI, cf. Cod. *Uri* 294 f. 18b. De illo aliisque nonnulla nova suppedi-
tabimus in Add. ad Codd. *Uri* 95. 194. 265. 294. 309. 499; hic tantum monemus, jam *Mazliach* Judicem Siciliae, Bagdado reversum, *Samueli Nagid* librum dedicasse Arab. de consuetudinibus praecipuis

סירה רבינו האי גאון ז"ל ואחארה. Nostri sub tit. אלפא-לה (cf. *Josef Ibn Akinin*, ap. *Ersch* S. II vol. XXXI p. 56 n. 87). — Ad opp. nondum excusa pertinent praecipue השוכות *Responsa* varia (cf. *Luzz.* Biblioth. 48a) partim Arab., vel ex Arab. versa, vel hebr., cf. e. g. ad Cod. MS. *Opp.* 1704Q. (*Monach.* 210, 14. *Vatic.* 170, 2). Nonnulla simul vel vicissim patri *Scherira* tribuuntur q. v. Nostri Resp. nonnulla genuina recens ex Cod. MS. excerpta hic breviter colligimus:

¹⁾ *Resp.* seu *Concio* (דרשה, cf. *Jellinek*, Bet hamdrasch II p. XXIII, 2) de redemptione etc. ap. M. Stern: *Stellae Isaki* V, 73 (1846); scil. fragm. ex Cod. *Lips.* XII, 5 = *Vatic.* 181, 3. *Rof.* 327, 10. *Vat.* 1138, 15 v. *Zz.* Addit. p. 318, unde praemonitum suum repetit plagiator *Goldenthal*.

²⁾ *Resp.* de supputatione annorum ex Abraham b. Chijja: *L. de intercalatione* q. v. (1849).

³⁾ *Resp.* de libro Adam, ex apogr. Cod. *Foa* nunc Parmae per S. G. Stern, ap. L. Dukes: *Zur rabb. Spruchkunde* p. 66 (1851).

⁴⁾ *Resp.* de Schiur koma [cf. supra p. 533] ex apogr. meo Cod. Bodl. ap. S. Sachs, ההחיה p. 41 (1850-3). [*Sachs* p. 45 *Scheriram*, in limine nominatum, excludere vult, Fas vicinam habet *Kairovan*, atque in lib. האי ליקומי ר' (de quo cf. *Jellinek*, l. l. p. 9) pro ובפאם emendat ובפי, qua re Hai ipse Fessanus evaderet!]

1. המקה והממכר *De emtione et venditione portis* 60; acc. המשכון *De pignore*, משפטי התנאים *Jura contractuum*, משפטי הלואות *jura mutuum*, ex Arabico vertit Isak b. Reuben; MS. ex museo (ביה המדרש) Abtalon de Modena, castigatum ab Obadja Sforno b. Israel, edid. Moses Minz b. Isak Menachem Levi, corr. Jehuda b. Moses de Fano (כהרריב), per Istr. Sifroni
4. Ven.,

di Gara (13. Omer-fer. VI. 17. *Tammus*) 1602.

[*W^{1,3}* 541. *Zz.* Z. G. 258. „Joab“ ap. *Zz.*: *Gg. Ztschr.* III, 57 delendus, idem Jehuda approbavit lib. (*Zd.*). — Huc refero tit. Arab. סן אלכיועאח [אלס? ?] ap. *Goldenth.* p. 22. — Vers. alteram v. sub op. 3 et cf. ad Cod. MS. *Opp.* 611Q. et *Mich.* 575, cf. Add. ad *Uri* 460, ubi f. 22a citatur Noster (רבינו האי גאון), f. 58b ad partem de emtionibus ablegatur (כבר ביארנו בהלכות) (טקח וממכר); corr. *W³* p. 226.]

2. — cum Comm. brevi (*Corona aurea*) Elasar b. Arje L.

4. *Wien* (ישראל) 1800.

[*Corr.* A. 1830 ap. *Mich.* 1035. — Cf. *Rapop.* nota 25.]

3. משפטי שבועות *Jura juramentorum*; acc. דיני דיני מקח וממכר *Jura pecuniarum et jura emtionis et venditionis* [scil. op. 1 Versionis alius compendium], omnia ex Arabico hebr., acc. *Recensio nova Midrasch Rabba* [N. 3775] et כרייהא ומלאכה המשכן [N. 3431]; ex museo Esra de Fano edid. שמלאי Levi, corr. Nissim Schoschan [*W^{1,3}*, ad. ³ 1769c]

4. *Ven.*

Dan. Zanetti (fin. fer. IV. 15. *Schebat* (בשטר) 1602.

[Cod. Arab. sub tit. שערי שבועות *Portae juramentorum* vidit *Asul.* (II f. 73 ed. Benjak.) ap. *Rapop.* l. l., qui monet (nota 22) tit. שערים [i. e. أبواب] generalem esse, atque (Add. ad notam 13) lib. nostrum quoque salutari לשבועות והשרשים. Exstat vero MS. ab excuso valde discrepans ap. *Uri* 260², sub tit. ספר מחובר בקורן מן הדין כביאר כללים ועיקרים (v. Add. nostra ad hunc Cod.), alius Cod. MS. vel apogr. apud *Heinemann* (Litbl. VII, 320), ex quo varr. lect. excerptae ad marg. *Mich.* 2988. — Forsan lib. Arab. metricus et metricus versus, vel aliud de juramentis exstabat carmen, cf. Nachmanidem ap. *Rapop.* Add. l. l., שיר גדול ap. *Asulai* (II p. 140) et בהרה דיני בחרה ap. *Reifmann*, Litbl. V, 482, corr. *Dukes*, Beitr. 164, *Fürst*, Litbl. IX, 182.]

41. מוסר השכל (שירי) (*Carmina*) *Institutio intelli-*

gendi [Prov. 1, 3]; ad c. Jona Gerondi: *Porta poenit.* q. v. [*W¹* p. 344] [ca. 1505].

[De opere suspecto atque auctore, praeter rem conjecturato *Josef Esubi*, v. citata *Jüd. Lit.* 432, adde Litbl. XI, 505. *Dukes*, Ehrens., non exacte de eod. in Nachsor vet. ed. Ven. et Fano loquitur, jamque a *Gagnier* ap. *W⁴* p. 938 discere potuit, בשלים, *Parabolas* seu *Apophthegmata*, in Cod. *Uri* 461, 10 nostrum esse opus; sicut שירי מוסר *Portae ethicae*, Cod. MS. *Mich.* 704, et ארנהה i. e. Carmen metro ܐܪܢܗܐ, in Cod. MS. *Mich.* 16 (v. Registrum meum p. 326). *Brück*, l. l.

HAJECHINI

nostrum lib. ritualem („das erste Minhagimbuch“) nuncupat, forsā propter verba פסקים ומנהגים ap. *Sabb.*]

- 5] — acc. Josef Esobi: *Scutella argentea* 16. *Constant., Gers. Soncino. A. XI. Solimani* (בארץ) 1531. [*Rof. Ann.* p.35 n.217, contra *Bart.* ap. *W¹* p.344: A. 1533, quem rursus restituere vid. *Carmoly*, *Rev. or. III*, 187 (ubi tamen 1523) ut etiam *Rof.* ad *Cod.* 98; cf. *Serapeum* 1854 p.98.]

6. — acc. Jos. Esobi u. s.; utriusque Jo. Merceri Vers. Lat. [*W^{1,3}*] 8. *Par.* 1559, 61.

[A. 1562 ap. *Sabb.* (*W¹*) ex compacto lib. de metris (v. David Ibn Jachja), ut in expl. hebr. *Opp.* 565 O.]

- 7] — acc. Jos. Esobi u. s., hebr. tantum (ff.24) 16. min. *Ven., di Gara.* 1578.

[Nomine Jochanan Durante (cf. Ascher b. Jeziel: *Manductio*). *Dukes*, *Litbl.* XI, 651. *Mich.* 2326. *Corr.* A. 1579 ap. *W¹* p.344.]

- 8] — (sine access.) insertum compendio constitt. etc., (*Decor sanctitatis*), adjecto Precibus fest. per Isak b. Jakob Josbel Levi q. v. (1600 etc.).

- 9] — s. t. מוסר השכל במליצה „*Institutio intellectus cum elegantia*“ text. hebr. punctatus et Jac. Eberti Vers. Lat. et Annot. 8. *F. a. O.* 1597. [*Dedic.* A. 1593. *W³*]

- 10] — u. s. hebr. Lat.; p.237 poet. hebr. Th. Eberti q. v. [*W³*] (1628).

- 11] — v. Casp. Seidelius: 3 manipul. (1638). [*W^{1,3}*]

- 12] — XXXI, 103 Thesauri Bl. Ugolini q. v. (1766).

- 13] — ex apogr. S. D. Luzzatto hebr.; p.96 apud L. Dukes: Ehrensäulen q. v. (1837).

[Emendd. v. ap. *Geiger*, *Ztsch.* IV, 401.]

SPURIA.

14. פתרון חלומות *Interpretatio somniorum* Oneirocritica, acc. הרפפות ס' (N.4048), per Sam. Zarfati (ff.1+15) 8. *Ferr.* 1552.

[*W³* p.227* ap. *Rof.* *Ferr.* p.26. Auctor in *Cod.* perantiquo nominari dicitur initio, cf. ad *Cod.* MS. *Mich.* 535, *Canon.* 70. Liber portis divisus est (unde Nostri שערין inter fontes ptis. II libri sui homonymi recenset Salomo Almoli, sub quo eas quaeras add., quae per confusionem ap. Bibliographos sub Nostro recensentur); I est שער היין השכר והשמן, incip. הרואה שסוחט עינים בכוס טובה יהיה לו רפפות cf. *Jüd. Lit.* 447. — Etiam lib. quidam רפפות Nostro adscribitur sub tit. פירוש ספר הפרקים שער חיים Chananja Isak Michael Arje (in lib. *de emtion.*, op.1)

f. *Salon.* 1814, quem avus Jakob Arje legatus A.1679 Babyloniae (i. e. Bagdadi) ex autographo (!) verbatim descripsisse fertur. Incipit ille: אמר חכמים ו'ל שטה גרים יש באדם . . . . . גלגלה אמרו חכמים יחן לו הקב"ה כסף . . . כל אכרו. מי שחפרכם גלגלה יחן לו הקב"ה כסף . . . ירכב על הכהמה ויילך למקום אחר]

- 15] — et (f.23b-24) רפפות; desiderio juvenis Menachem b. David Trinco

4. *Ven., in aed. Giov. Calleoni, appr. Pietro e Lor. Bragadini* (הרשב"א, fin. 22. *Tebet*) 1623.

[In tit. adduntur anctores: Josef patriarcha, Daniel Propheta, Raschi, „aliique sapientes,“ unde forsā *Sabb.* (*W¹* p.1042) libellum Sal. Almoli attribuit. *Catal. ms. Bibl. Vindob.* s. v. (*Cod.* XX. T 27) A. computat 1628, contra *W³* p.327.]

- 16] פירוש מעלינו *Comm. in [precationem] Alenu*, seu אנרת *Epistola* ad Rabbinos insulae ארנלק, ex apogr. *Cod. MS. Bibl. Paris.* [a. f.67?]; I f.8b ap. Jehuda Korijjat: *Lumen et sol* q. v.

(1838-9).

[Citantur jam Gerson et Alfasi, v. *Carmoly*, *Rev.* II, 112, *Dukes*, *Litbl.* IX, 815, de quo silet *Goldenthal*, *Catal.* p.23, ubi initio bis eadem excusa; omnibus vero ignota ed. nostra atque emendatio אטרנטו *Otranto* pro ארנלק ap. *Zz. G. V.* 363e, qui vero op. genuinum habuit.]

- 17] שאלה *Quaesitum R. Paltoi et Responsum Hai* de 13 modis et 10 Sefirot in lib. *Jezira*; ap. A. Jellinek: *Beiträge* II, 71 q. v. (1852).

[Eadem exstant in *Codd.* multis MS., ut *Opp.* 969. 989.999Q., 912F. *Uri* 384.461. *Vatic.* 31 (cf. *W³* p. 327. *p.* 345. *p.* 812.939. *Dukes*, *Beitr.* p.164). *Goldenthal* p.22 *Cod.* XIII, 1 (ubi 2.3 quasi append.), multis varr. lectionibus. Spurium habet quoque *Sachs*, *Kerem Chemed* VIII, 90. Forsan initium — quod solum legitur in *Cod. Mich. Add.* — genuinum. Jam *Josef Ibn Wakkar* (v. *Ersch*, S. II vol. XXXI p.101 n.3) de auctoritate dubitare videtur.]

HA-JECHINI v. Abraham Jachini.

HALY (*Hali*=*Ali*) fil. *Abbas*; v. sub Isak Israeli sen. op.7.

HALLE (Ahron), v. A. Wolfsohn.

5184 HALLER (Albr. v.). [*Opp.* recensenda omnia ex Germ. hebr. versa.]

- 1] Ueber die Ehre [carminis fragm. per anon.] inseruit Is. Euchel in *Epistolam* ad discip. q. v. (1785 etc.).

HALTERN

- 2] רעיוני שחר per Jos. Haltern q. v. (1784.1820).
 3] Brief an seinen Schüler v. Zebi H. Glogau q. v. (1809).
 4] שר על הנעה; p.70 ap. M. Letteris: *Verba carminis* q. v. (1822).

5185 HALTERN (האלטערן, Josef). [Mrt. Berol. A.1817, sec. Anon. ap. *Philippson*, A. Z. d. J. II, 216.]

Varia in collect. מאסף N.3713; partim recusa in collect. בכורי העתים N.3429. [רעיוני שחר] Uebers. des ersten Gedichts von Hrn. v. *Haller* I, 17 (כ"ה I, 74). — האב ובנו aus *Gellert's* Fabeln I, 150 (כ"ה II, 99). — der Greis und Salomons Schatten, aus dem Deutschen I, 82.]

5186 HAMBERGER (C. H.) *Dr.* [Medicus Lipsiae, mrt. 14. Adar 1847 aetate propecta, sec. *Fürst*, Biblioth. I, 359. Opus 1. sub nom. H. A. M. Berger editum.]

1. Nordische Götterlehre 8. *Leipzig*. 1826.
 2] Historisches Wörterbuch der jüdischen Schriftsteller etc. von G. B. de Rossi, aus dem Italienischen etc. q. v. (1839).

5187 HAMBURG (Wolf, seu Abraham Benjamin), Rabb. Fürth. [Mrt. A. 1850-1, quo tempore etiam excusus Catalogus (רשימה) librorum suorum 4. medio s. a. e. l. [Fürth] non optime alphab. vel bibliographice dispositus, additis pretiis, pp. 20.]

1. שמלה בנימין (שורה) *Vestis Benjaminis* Resp. in Jos. Karo: *Mens.* I. II. 4. Fürth. 1840.
 2. — P. II., seu נחלת בנימין *Hereditas Benjaminis* Resp. in Jos. Karo III. IV., acc. קנטרים הסילה Comment. de circumcisione 4. Fürth. 1841.
 3. שער וקנים (שורה) *Porta senum* P. I. Conciones partim funebres et Resp. Meschullam S. b. Sal. Kohen; P. II. בית מלוא Bet Millo Resp. II. voll. 4. Sulzb. mense Adar. 1830.

HAMBURGER v. Uri Hamburger et Jakob Hamburger.

HAMON (המון) v. Obadja Bertinoro.

HANAU v. Salomo Hanau et Mardochai b. Josef.

5198 HANEL (Melchior).
 Vers. Latina *Fabul. vulp.* Berachja Nakdan q. v. (1661).

HANNOVER v. David Hannover et Jirmijja Hannover et Natan b. Moses et Rafael Levi.

 HAR.... [Nominibus hebraicis praefigitur 'הר i. e. ha-Rab (*Doctus*), unde apud Nonnullos compositiones pravae ut *Harambam* etc. offenduntur, cf. sub Ra....]

5189 HARDT (Ant. Jul. von der).
 De usu linguae ex Isak Arama, Lat. q. v. (1729).

5190 HARDT (Herrm. von der).
 1. Programma, quo ad philologicam Hoseae et commentatorum Rabbinicorum publicam enarrationem, philologiae cultores invitati, G. Wicelli duobus praeclaris opusculis de fontium Hebraicorum studio suppeditatis

4. *Helmst.* 1704.

2. Programma in Aben Esram publice recensendum, Jeremia recensito et Jobo expectato

4. *Helmst., lit. Hammianis.* 1712.

[Particulae datae inde a Calend. Decembr. (p. 10) usque ad 30. Decembr. 1711 (p. 73), in fine (p. 76) 9. April. 1712. Legitur p. 5: „Sed incidere quae aestum temperarent, Jobique quaerulae voci aërem tantisper indulgerent, donec intervallum quoddam Judaicis doctoribus, Kimchio, Aben Esrae, Raschio et Abarbaneli esset datum.“ Ipsum Programma nostrum, ap. *W* desideratum, modo a bibliopola *I. Mai* (Catal., Brl. 1854 n. 6383) emtum.]

3. Programma in Raschium [Sal. Isaki] publice recensendum 4. *Helmst.* [26. *Maji*] 1712.

4. Hoseae historiae et antiquitati redditus, cum disst. [12] in Raschium 4. *Helmst.* [7. *Julii*] 1712.

[Ed. Comm. ipsorum Rabbiorum in Hoseam A. 1702-3 v. N. 731. — Desid. Dissertt. de fructu, quem ex librorum Judaic. lectione percipiunt Christiani. *Jenae* 1683; *W* p. 969. — Ex lib. *Aenigm. jud.* [*Helmst.* 1727] suum effecit Germ. P. Lebrecht q. v. (1731). — De Vers. Lat. et inde Germ. lib. *doctrina bona* v. Abraham Jagel; et cf. tract. Makkot N. 1749.]

5] Vers. Lat. tract. Mischnici Taanit (acc. Corporis antiqui Judaeorum juris effigies Nativae), una cum textu N. 1938 (1712).
 [W² p. 715 (sic) 742.]

5191 HARENBERGIUS (Jo. Christoph).

1. Amos propheta expositus etc., acc. (p. 493) Vindiciae vaticiniorum Amosi recte exposito-

HASSAN

rum ab interpretationibus quas R. Lipmann [Jomtob Mühlhausen] in *Sefer Nizzachon* opposuit Christianis 4. L. B. 1763.

HASSAN v. Abraham b. David.

HAUSEN v. Moses Hausen.

HAYON=Chajjun q. v.

5192 *HARIRI* (الحريري), Abu'l Kasim Muhammed, Arabs. [A.1054-1121. W²18, et cf. sub Interprete.]

المقامات *Consessus* (nonnulli) hebr. per Jehuda Charisi q. v.

5193 HARRIS (Samuel), a polish Jew.

1. His history and conversion 8. *Bradford*. 1833.

5194 HARZUGE (Johann), Exjud. [Hujus ac auctoris, vel potius transcriptoris, nomen adscriptum vidit W²p.459, ad quem locum spectat ablegatio '812.]

1] *Das neue Testament das da wirt genannt Evangelion das ist auf Teutsch eine fröhliche Botschaft, gleichwie im Hebräischen בשורה טובה* [ex Vers. M. Lutheri, lit. hebr.] f. gedruckt zu Krakau durch Paul Halic im Jahr 1540. [Fl.144., sign. A-Z et aa-nn, linn. 37. Verba gedruckt etc. lit. Germ. v. E. Tross in *Serap*. 1850 p.382, et cf. Sect. III sub Crac.]

5195 *HEBENSTREIT* (Jo. Chr.).

1. Expositio acad. astronomica

4. s. l. e. a. [Lips.? ca. 1743].

[Exhibet. praeft. lib. *Desiderabile et jucund.* David Gans (q. v.). Cf. Zz. ad Benjamin 280a.]

HEBRAEUS v. Elia del Medigo et cf. Judaeus.

HECHINGEN v. Moses b. Chajjim Kohen.

HECKSCHER=Hekscher q. v.

HEDESSI v. Jehuda Hedessi.

HEDNI (corrupt.)=Adeni q. v.

5196 *HEGESIPPUS* seu *Egesippus* (junior). [Saec. IV. — Senior (Saec. II.) Exjudaeus *Hegesippus*, ap. W¹547. — Nostri Hist. Vers. ex Graeco Lat. per *Ambrosium Mediolanensem* edd. v. in Cat. Bibl. Bodl. I, 779b. W¹548.]

Historia de excidio templi Hierosol. etc.; hebr. apud Josippon q. v.

HEIDA v. Moses b. Josef et Samuel Heida.

5197 *HEIDENHEIM* (Wolf, seu Benjamin b. Simson), Typographus Rödelheim. [Mrt. 26. Febr. 1832, v. Zz. Z. G. 242 (ap. Busch VI, 92), ubi de Catalogo libr. ed. A.1833, ex quo Codd. MS. plures, partim autogr. (cf. Litbl. IV, 298) nunc inter Codd. Mich. (Annot. ms. in marg. librorum varr. Mich.). — Librorum a Nostro excusorum (1799 sq.) recensionem (non perfectam) v. ap. Carmoly, *Revue* III, 303; cf. *Jüd. Typ.* p.81.]

1. משפטי העצמים *Jura accentuum hebraicorum secundum Masoretas, Ben Ascher, Jehuda Ibn Balam* [q. v.], Chajjug et alios 8. *Rödelheim*. 1808. [F.40-43 op. aestimalissimi exstat pars praeft. Sal. Parchon; cf. *Gg. Ztsch.* V, 409. Corr. A.1806 ap. *Druks*, Mittheil. p.187. De op. MS. in accent. poet. (אמ"ה) cf. *Dukes* ad Chajjug p.194.]

2] הכנה המקרא *Intelligentia Scripturae* Coman: in Pentat.; una cum textu N.952 (1818).

3] עין הסופר *Oculus scribae* Nott. in Pentat.; una cum textu N.953 (1818-21).

4] מסורת התיבות *Masoret verborum* ad Pentat. N.954 (1818-21).

5] Vers. Germ. Pentat.; una cum textu N.955 (1818-21).

6] Comm. hebr. et Vers. Germ. in tract. Talmud. Abot N.1490 (1822).

7] Comm. hebr. et Vers. Germ. et Intrad. [v. op.8] in Preces fest. N.2542 (1800-7).

8. הפיוטים והפייטנים *Pijjutim et Pajtanim* de Hymnis et eorum auctoribus ordine alphabetico, cum Additt. H. Michael. Charta alba.

8. s. l. e. a. [Hannover. 1839].

[Pertinet ad ed. Prec. fest. repetitam, cf. Zz. praeft. ad Catal. Mich. p. IV.]

9] Varia in collect. מאסף N.3713. העור והפסח IV, 225. — רגל מבשר Ankündigung v. Sal. Pappenheim's יסודות לשון עברי od. Krit. etymol. synon. hebr. Wörterb. (Germ.) VIII, 53.]

HEIDENREICH=Heydenreich q. v.

5198 *HEILBERG* (Salomo L.), aus Bresslau, Lehrer der Talmud-Tora in Berlin. [Dein Bresslau, ubi A.1847 nonnulla adjecit ad A. Geiger: נטעי נעמים q. v.]

HEILBRON

1. **לזכר עולם יהיה צדיק** (*Memoriae aeternae erit justus*) Empfindungen bei Gelegenheit der Sae-
cularfeier zu Ehren [der Geburt, 12. Elul] des
sel. M. Mendelssohn, ein Gedicht in hebr.
Sprache den Aeltesten der hiesigen Gemeinde
nebst den Vorstehern der Thalmud Thora ge-
widmet (ff.2)

4. *Brl., W. Plahn et Co.* 10. Sep. 1829.

2. Einige Lesestücke als Probe aus meinem
herauszugebenden Lesebuche **העוללות** oder
die Nachlese betitelt, bestehend in einer prac-
tischen nach d. hebr. Grammatik v. Gesenius
ausgearbeiteten Beispielsammlung. Sämmtliche
Lesestücke punctirt mit syntact. Anm. u. voll-
ständigem Wörterbuch (ff.4)

8. *Bressl., 21. Nov. 1828.*

[N.1. est **המשל והאמת** sec. *Florian.*]

HEILBRONN v. Abraham Heilbronn et
Jakob Heilbronn (*bis*) et Josef Heil-
bronn et v. Heilpern et Heilprin.

HEILPERN v. Baruch Heilpern et Isak
Heilpern et v. Heilprin.

- 5199 **HEILPERN** (Pinchas). [Nomen in op.1 פלאי
i. e. „ignotus,“ in op.2: ב. י. ד. litt. nominis fina-
libus.]

1. **אבן בוחן** *Lapis lydius* P. I. contin. Mos. Mai-
monid. *Logica*, textus hebr. crasse [potius arbi-
trarie] restitutus cum Annot.; P. II. **שכל טוב**
Intellectus bonus contin. אבן ההוים *Lapis erran-
tium* Insectiones in lib. Melo Chofnajim A.
Geigeri (p. I-XXXII), Prophiat Duran: *Epistola*
cum Comm. hebr., Astruc Rimoch et Sal. Bonfed
Epist. et Isak [Tarfon]: *Petitio*, omnia recon-
structa, acc. (p.37) **שבת לנו חסר לב** *Virga in dor-
sum ignorantis* i. e. *Epistola* Prophiat Germ.
versa 8. *F. a. M.*

והוציא אותו אל זקני עירו ואל שער מקומו)

1846. (ואמרו אל זקני עירו כננו זה סורר ומורה)

[Vide objurgationes *K(irschheim)*, Litbl. VII, 493.]

2. **תשובות כאנשי און** *Responsiones (Refutationes)*
in homines impios Holdheim et consortes, polem.
8. *F. a. M.* 1845.

[Lib. oppositum v. sub Isak Z. b. David, 1849.]

HEILPRIN v. Jechiel Heilprin.

HEIMANN Caro v. H. Caro et v. Hy-
mann.

- 5200 **HEIMANN** (Julius).

1. *Suarezius contra Tribonianum, sive de jure
antejustiniano in jure Borussico disstt.*
8. *Halis.* 1851.

- 5201 **HEIMROTH** (Pheisch).

Varia in collect. בכורי העתים N.3429. [ההצלחה] (epigr.)
VIII, 38. — חידה *ib.* p.44.169. — הציר והרחם והיונה
ib. 268. — מלך אכיון מעשה אנוש (Kambyses aus
Millet's Weltgesch.) *ib.* 269. — חידה IX, 173(227). —
על אבן קולע *ib.* 223.]

- 5202 **HEINEMANN** (Jirmijja b. Meinster Levi) *Dr.*,
ehemaliger Consistorialrath in Cassel. [Natus 25.
Tammus, 20. Julii 1778. Plus 40 opp. sua ipse
enumerat in „Verlags- und Kommissions-Verzeich-
niss vom Bureau für Literatur und Kunst in Berlin“
Juli 1852 (ff.2). Cf. quoque notam ad Büschen-
thal p.809.]

1. **ביאור לתלמוד** *Expositio discipulo* Comm. bre-
vis in Pentat.; una cum textu N.966 (1831-3).
2. **מזמור שיר חברת נוח צדק** *Song of praise
unto the association of the N'we Zedeck* [hebr. et
Angl. ff.8] 8. *Brl.* 1847.
3. **מקרא מפורש** *Biblia explicata* Comm. hebr.
et Vers. Germ. in Jesaia; una cum textu hebr.
N.978 (1842).
4. **שירי תהלות** *Carmina laudis* Hymni in usum
scholarum etc. [incept. Cassel A.1810] 2 Abthlg.
8. *Brl.* 1816.
5. Religions-Bekenntniss für Israeliten in Fragen
und Antworten. Zum Gebrauch derer, welche
die Konfirmation verrichten 12. *Kassel.* 1812.
[Auctor litt. Hn. tantum designatur.]
6. An meine Brüder aus dem Hause Israel!
Freundlicher Zuruf bei Gelegenheit der all-
gemeinen Einführung der Konfirmation im
Juni 1813 8. *Kassel.* [1813].
7. Aussichten in die Ewigkeit. Erbauungsrede,
gehalten bei Eröffnung der israelit. Armen-
Töcherschule zu Berlin am 6. Febr. 1825
von *Dr. H.*, Vorsteher 8. *Brl.* 1825.
8. Moses Mendelssohn. Sammlung theils noch
ungedruckter, theils in andern Schriften zer-
streuter Aufsätze und Briefe von ihm, an und
über ihn. Mit einem *Titelkupfer* (Mendelssohn
und Socrates in Medaillen) 8. *Leipzig.* 1831.

- 5203 **HEINEMANN** (Moses b. Meinster ha-Levi).
[Natus 23. Cheschwan 557, 24. Nov. 1796. Nunc
mercator Berolin.]

HEINEMANN

1. הפטרת שבת חנוכה Exegetischer Commentar einer Haftorah aus S'charjah II, 14-IV, 8 mit grammat. Anmerkungen 8. *Brl.* 1830.
- 2] Uebersetzung des Kohelet etc. N. 1219 (1831).
3. Euer Stolz tödtet. Cholera-Predigt für die Tage der Trübsale. Zum Troste der leidenden Menschheit 8. *Brl.* 1837.

5204 HEINEMANN (W.).

1. An introduction to the Hebrew language 8. *Lnd.* 1823.

HEKSCHER v. Efraim Hekscher et Samuel Hekscher.

HELEN v. Elchanan Helen et Jakob M. Helen.

HELIA=Elia (del Medigo) q. v.

HELLER v. Jomtob L. Heller et Menachem Heller et Zebi Heller.

HELLISCHAU=Hollischau q. v.

5205 HELL (Theodor).

Trost; hebr. per Is. Plessner; p. 67 ap. M. H. Miro: *Judas Makkab.* q. v. (1841).

5206 HELLWITZ (L. L.), Obervorsteher im Herzogthum Westphalen u. der Grafschaft Mark.

1. Die Organisation der Israeliten in Deutschland 8. *Magdeburg.* 1819.
2. — 3. Auflage 8. *Arnsberg und Soest.* 1837.
3. Wahrer und falscher Eifer. Predigt gehalten zu Soest 8. *s. l.* [Soest?] gedruckt bei Franz Wilh. Nasse. 1836.
4. Der ächten Busse Wehe! Das zerrissene Herz. Predigt am Vorabend zum Versöhnungsfeste 1836 üb. Joel 2, 12-14. 1. Hälfte 8. *bei F. W. Nasse.* [1836].
5. Von der Seligkeit gebesserter Sünder [Predigt]. Am Versöhnungstage üb. Psalm. 32 V. 1. 2. 8. *bei F. W. Nasse.* 1836.
6. Die Preussischen Provinzialstände und die Israeliten. Ein Wort an die demnächst zusammentretenden Stände-Ausschüsse 8. *Soest.* 1842.

5207 HELNER (Sam.).

Convenientia disconvenientis R. Abarbanelis; praesid. G. W. Kellero q. v.

5208 HELVICUS, seu Helwich (Christoph). [Mrt. A. 1617, aetatis 36. Cf. *Schudt*, Jüdische Denkwürd. II, 69.]

1. Tractatus historicus et theologicus de Chaldaeis Bibliorum paraphrasibus etc. [W⁴p. 733] 4. *Giessae.* 1612.
2. — p. 857 cum Comm. in epist. Pauli per Lud. Tenam [W. ib.] (f. *Lnd.* 1661).

HENE=Hanau q. v.

HENDEL, HENLE v. Elchanan Haehndel et Manoach.

HENOGH=Chanoch q. v.

5209 HENRICI (Georg), Dr.

Gedicht über die Schule zu Seesen; hebr. von Schalom Cohen q. v. (1809).

5210 HENRICUS Bates (Magister). [In fine operis, caeteris ex Versione Petr. d'Abano inserti, „Explicit lib. de mundo completus die Lunae horae post festum bli. luce diei qsi. 10 Anno dei 1281 incept. in Leodio, perfectus in Machilinia, translatus a magist. Henrico bate ex Hebr. in Lat.“ Nostrum — sub auctore omisum — frustra ap. Bibliogr. quaesivi. Inferior notus Homonymus Cancell. Paris. etc. A. 1350. Cf. *Graesse*, Litgesch. II, 2, 815.]

Liber de mundo ex Hebr. Abraham Ibn Esra q. v.

5211 HENRY (H. A., seu Zebi Hirsch b. Abraham).

- 1] Form of prayer and thanksgiving, to be said by ladies etc.; una cum hebr. N. J. Valentine q. v. (1837).
2. A class book for Jewish youth of both sexes 8. *Lnd.* 1839.

5212 HERDER (Joh. Gottfr. von).

- 1] Salomo König von Israel; hebr. per W. Roether q. v. (1822).
- 2] Verkleinerung des Mondes [Sonne u. Mond] mit hebr. Uebersetzung von B. Oppenheim q. v. (1823).
- 3] Aus „Morgenlaendische Blumenlese“ hebr. v. Jos. Bergel q. v. (1826).
- 4] Das Kind der Sorge, hebr. per I. Benjakob q. v. (1830. 1842).

HERERA v. Abraham Herera.

HERFELD

5213 **HERFELD** (Leopold) Exjud., Censor in Hebraicis Vindob. [A nonnullis auctor fertur sequentium disstt. cum anagr. פ.פ., sed dubitat *Weisse*. Supra p.525 „Herzfeld“ err. typ.]

Varia in collect. בכורי העתים N.3429. [Nachricht von einigen etc. in Wien bestehenden oder neu eingeführten Anstalten III,185.188.214. Notizen über בית הקברות und הקדש in Wien IV,261.]

HERRERA=Herera q. v.

5214 **HERRSCHEL** (Ridley H.), dissenting minister [Exjud.].

1. The national restoration of the Jews to their fatherland, and consequent fulfilment of the promise to the patriarchs; a sermon on Heb. XI,16. 8. *Lnd.* 1843.
2. A visit to my Fatherland, being notes of a journey to Syria and Palaestina in 1843 8. *Lnd.* 1844.

5215 **HERTZ** (Henrik). [Natus Kopenhag. 25. Aug. 1798. Litbl. XI,72.]

1. King René's daughter; a lyric drama; translated from the danish by Jane F. Chapman 8. *Lnd.* 1845.

5216 **HERXHEIMER** (Salomo), *Dr.*, Kreisrabb. zu Eschwege, dann herz. Landesrabb. zu Anhalt-Bernburg.

1. יסודי התורה Israel. Glaubens- u. Pflichtenlehre für Schule und Haus 8. *Hannöv. Münden.* 1831.
- 2] Vers. Germ. etc. Bibliorum; una cum textu N.992 (1841-8).
- 3] Ueber die synagogische Zulässigkeit u. Einrichtung der Confirmation; ap. Geiger: *Zeitschrift* I,68 q. v. (1835).
- 4] Ueber die Abschaffung bestehender Gebräuche, ib. II,226 (1836).

HERZ v. sub Hirz et Hertz et v. H. Homberg.

5217 **HERZ** (Marcus, seu Mardochai b. Hirz Levi), Hofrath, Prof. philos., magister filiorum Regis. [Natus 17. Jan. 1747, mrt. Berol. 26. Tebet (19. Jan.) 1803. *Biogr. univers.* XX,317 ap. *Car-moly*, Hist. des med. 224. *Zz.* ap. Busch VI,89. *Huschke*, Litbl. X,408; cf. מאסף IV,368.VI,32 et v. N. Ries: *Saccus et pubris*. Carmen hebr.

in Nostrum v. מאסף IV,223. — *Blogg*, ס' החיים p.308. — Precationem medici hebr. vertit J. Euchel q. v. 1790.]

- 1] An die Herausgeber des hebräischen Sammlers, über die frühe Beerdigung der Juden; Erste Zugabe zum Sammler Bd. IV N.3713 (1787). [Ed. II, memorata מאסף VII,380, A.1788.]
2. — hebr. per medicinae studiosum s. t. מכתב אל מחברי המאסף *Epistola ad editores „Collectoris“* 8. [Brl.] 1789.

5218 **HERZFELD** (Levi), *Dr.* Ellrichiensis [nunc Rabb. Braunschweig].

1. Chronologia Judicum et primorum regum Hebraeorum. Dissert. inaug. 8. *Brl.* 1836.
- 2] Comm. et Vers. Germ. in Kohelet, una cum textu N.976 (1838).

5219 **HESS** (Mendel), *Dr.*, Grossherzoglich Weimar-Eisenach'scher Landrabb. zu Stadt Lengsfeld.

1. Gottesdienst-Ordnung für die Juden im Grossherzogthum Sachsen Weimar-Eisenach 8. *Weimar.* 1833.
2. Predigten, Confirmations, Trau- und Schulführungreden. 1. Sammlung 8. *Eisenach.* 1839.

HERZIKS v. Jakob Heilbronn b. Elchanan.

HESCHEL=Hoeschel=Josua q. v.

5220 **HEYDENREICH** (Karl Heinr.) [Opp. ex Germ. hebr. versa sunt.]

- 1] רשעה לב per Jos. Flesch q. v. (1826).
- 2] זכרון דודים per Sal. Salkind: *Carmina Salom.* p.30 q. v. (1842).

HIERONYMUS a Ste. Fide v. Josua Lorki.

5221 **HILL** (Wilh.), Gedanensis.

1. Commentatio de Hebraeorum Rabbinis seu Magistris 4. *Jenae.* 1741.

HILLEL Kohen della Torre q. v.

5222 **HILLEL** Saken (*senex*), seu Babli (Babylonicus), Doctor Mischnicus. [Saec. I. in. *W*²p.824.⁴p.380. *Jüd. Lit.* 365. *Biesen-thal*, Theolog. histor. Studien 8. *Brl.* 1847 p.68, et ex „Blätter für Israels Zukunft“ excerptum Litbl. IX,680. *Kaempff*, Litbl. X, n.10-38 et ap. *Frankel*, Monatsschr.

HILLEL b. NAFTALI

II,201. — Nescio an Nostro tribuatur סדר רחיצה inter Preces varr. N.3223 A.1653 (*sic*), vel forsán homonymo ex Erfurt (יחסינ f.125a ed. Amstd.).]

Hillel, Biographie v. G. Salomo q. v. (1710).

⁵²²³ HILLEL b. Naftali Hirz Aschkenasi (*Germanus*), Rabb. Alton. etc. et Zolk. [Mrt. 3. Jan. 1690, non 1670 ut *W*¹.3554, cf. sub Abraham b. Benjamin et v. *Zz.* ap. Busch VI,88, *Fraenkel*, Litbl. VII,634.761. VIII,375.]

בית הלל *Domus Hillel* Comm. in Josef Karo: *Mens.* II.III. q. v. (1691 etc.).

HIN v. David Ibn Hin.

⁵²²⁴ HIPPOCRATES, Cous. אבוקרט seu אפוקרט more Arab. ap. Judaeos, raro אפוקרט ut *W*215. — Nonnulla ejus opp. ex Arab. (nonnulla, ut vid., ex Lat.) hebr. versa in Catal. Codd. MS. recensenda, ubi etiam Vers. Aphor. ex Arabico *Honein b. Ishak*, una cum Comm. Maimonidis hebr. per *Mos. Ibn Tibbon* (1258-68) et rhythmicam, adscriptam *Samuel Ibn Tibbon* sub tit. אגור (ca. 1200) diligentius conferemus cum excusis; de Interprete suppositio Menachem Manle v. sub Josef del Medigo.]

1. Aphorismi Graece, Hebr., Lat., studio M. A. Gaiotii 8. Rom. 1647.

[*W*¹.215: „hebr. prodierunt ex Cod. Plantavitii MS. mutilo, et alio, quem in Italia nactus erat etc.“ (sed Cod. Plant. N.585 cum scholiis Galeni vid. Vers. hebr. per *Natan Hamati*), cf. *W*³. *Gaiotius* ipse in dedicat. ad Cardinal. Mazarin (data 1. April 1547): „Interque Europaeos divinus habitus est Hippocr. eundem nunc primum meo labore Divina loquentem lingua sive Primigenia ac Hebraica, nedum Graeca, ac Latina, humaniter ut soles, accipiendum putes.“ Et sic in Ode: „In cl. virum M. A. Gaot., qui primus Hipp. sententias definitivas hebr. exhibuit,“ unde G. ipsum interpretem habueris; mihi vero Judaeus quidam, quamquam stylo inferior Josefo del Medigo, videtur auctor Versionis ex Lat. nimium verbalis, quae loca parallela non repetit atque desinit cap. VII § 59, i. e. § 67 Graec. Lat. (ubi §§ 79 exstant) vel § 75 ap. del Medigo. Omissa excusantur verbis: השמטנו מסוף הספר הוה פרקים ארבעה חמשה מיוחסים לאפוקרט אבל הם כפולים וכן עובנו פרקים נמצאים בהערה מה לא מצאנו בנוצרי ולא ראינו בעניינים (כעניינים) העלת אמרתי הנה הנוצרים ביוכח מרחיבים פה על

האומר דבר ולא בשם אמרו ולכן לא אשימם מכשול האומר דבר ולא בשם אמרו ולכן לא אשימם מכשול Lat. ita versis: „Christianos arbitratos sum aliqua de re tractantes sermonem producere, dum quidpiam efferunt nec ad verbum verba reddere(!)“]

2] — Ex Lat. hebr. per Josef del Medigo q. v.

HIRSCH, quae hic desiderantur v. sub Naftali et Zebi, et v. Edelmann, Goldschmied, Ree, et cf. Hirschel.

⁵²²⁵ HIRSCH (seu Zebi) b. Chajjim, ex Fürth, typographus Wilmersdorf. [A.1712-36 vel 1738, *Zz.* Z. G. 268 et v. Sect. III. *W*³.41865 Nostrum confundit cum Zebi H. b. Chajjim Chassan q. v.]

1] רכי נועם *Viae jucundae* Institutio itineraria, preces et index itinerum, Germ. 16. *Wilm.* 1724. [*W*⁴.1865. Expl. ubi exstet nescio. Desid. opus ap. *Zz.* ad. Benj. p.289 et *Serap.* p.329.]

2] ליקוטי צבי v. inter Prec. varr. N.3247.

3] פירוש *Commentarius* in Preces poenitent. N.2884 (1714).

⁵²²⁶ HIRSCH Dernburg.

יושבי חבל *Incolae orbis* Poëma ad instar Mos. Ch. Luzzatto ההלה לישרים [Ofb. 1789]; recensuit י - ל - [i. e. J. Loewe q. v.] V,282 collect. מאסף N.3713.

⁵²²⁷ HIRSCH b. J. Ch. (כרי"ח) ex Wolcz (וואלצט). Varia in collect. מאסף N.3713. [et רישונו נפש] חלה שניה carmina VIII,182. IX(2)65.]

HIRSCH Mendel Pinneles v. H. M. Pinneles.

⁵²²⁸ HIRSCH Tausk (Taussig) b. David, seu Hirschl Weinschenk, Pragensis. [Saec. XVII.] *Ein hübsch Lied von R. Lipmann Chassan* N.3651.

⁵²²⁹ HIRSCH (Chajjim Simcha).

האדם והרבורה (nach *Lessing*); XII,169 collect. בכורי העתים N.3429.

⁵²³⁰ HIRSCH (Meyer). [Mrt. Berolini, mente jam dudum alienata, 11. Febr. 1851, aetatis 83.] [Opp. varia mathem. v. Catal. Bibl. II,313b.]

⁵²³¹ HIRSCH (Samuel), Dr., Anhalt-Dessauischer Landesrabb. [nunc Luxemburg].

1. Was ist Judenthum und was dessen Verhältniss zu andern Religionen? Predigt zur Ein-

HIRSCHEL

- segnungsfeier seiner beiden Zöglinge etc. am 17. Juni 1838. (Mit einem Vorw.) 8. *Brl.* 1838.
 2. Friede, Freiheit und Einheit. 6 Predigten gehalten zu Dessau 8. *Dessau.* 1839.
 3. Predigt zur hundertjährigen Geburtsfeier unseres hochseligen Herzogs Leopold Friedrich Franz, 10. August 1840 (11. Ab) 8. *Dessau.* [1840].

HIRSCHEL [*diminut.*] = Hirsch q. v. et v. Duschak et Zebi b. Arje (Hirschel Loebel).

5232 HIRSCHFELD (H. S.) *Dr.*, Rabb. in Wollstein [nunc Gleiwitz].

1. מדות ודרשות ההלכה Halachische Exegese. Ein Beitrag zur Geschichte der Exegese und zur Methodologie des Talmuds 8. *Brl.* 1840.
 2] Tract. Talmud Makkot etc. N. 1746 (1842).
 3. Molochsglaube und Religionsschändung, eine nothwendige Schrift für Hrn. Ghillany. Abfertigung der Schrift: „das Judenthum und die Kritik“ 8. *Wollstein u. Posen.* 1844.

5233 HIRSCHFELD (Josef), Privatlehrer in Schwerin a. d. Warthe. [Postea Berol. etc. Mrt. mense Decembr. A. 1848. — Auctor suspectus.]

1. לקימת יוסף *Collectio Josefi de homophon.* hebr., hebr. et Germ.
 4. לרור מסג גבול רערו ער *Lissa* (כלול הספ עשרה שנה, *fin. fer.* VI. 28. *Adar I.*) 1824.
 2. *Schemot Hamirdafim.* Neues synonymisches Handwörterbuch zur Beförderung der hebr. Sprache für hohe Schulen etc. (cum tit. hebr. יד יוסף *Manus Josefi* etc.) 8. *F. a. O.* 1828.
 3. שמות הנדרפים *Synonymik* zur Beförderung der hebr. Sprache 8. *Brl.* 1830.
 4. Huldigungen der Gottheit dargebracht in 7 Gesängen dem hebräischen des Rabbi Samuel Chassid nachgebildet [scil. שיר הייחוד N. 3318A] 8. *Brl.* 1831.

5234 HIRTIUS (Jo. Frid.) S. T. D. et phil. Prof.

1. Memoria saecularis tertia Eliae Levitae Germani usum accentuum hebr. non negantis sed commendantis 4. *Jenae.* 1777.
 2. Versio duplex hebr. rhythmica cantici notissimi: Nun komm der Heyden Heiland 4. *Wittenb.* 1779.

HIRZ = Hirsch vel Naftali q. v.

5235 HIRZ (seu Herz, הערץ) R. Osers. [*W*³555c corr.]

Germ. vertit. P. II. lib. *Interpret. somniorum* Salomo Almoli q. v. (1694 etc.).

5236 HIRZ (Naftali) Ullmann, Monguntinus. [Op. finitum 20. Elul 1777. Cf. ad Codd. MS. *Mich.* 296 sq. et Codd. *Leydens.* 86 sq.]

1. חכמת השרשים *Scientia radicum* i. e. philosophia prima [secund. *J. C. Wolf*] 8. *Haag, by J. H. Munnikhuizen* (אשכנז) 1781.

HISKIA = Chiskijja q. v.

HISPALENSIS v. Johannes Hispalensis

HISPANUS = Sefardi q. v.

HOELLISCHAU = Hollischau q. v.

5237 HOENIGSBERG (Loeb, seu Loew, Edler v.). [Hebr. anagr. ל-ב-ה.]

אגרת חכמה, de locis haggad. tract. Berachot, ex ore Nostri literis mandavit Meir Semnitz (ס-מ); VII, 22. 196 collect. נאסף N. 3713.

HOENIGSTEIN v. Oser Hoenigstein.

HOESCHEL, HOESCHKE = Josua q. v. et v. Reuben Hoschke.

5238 HOLDHEIM (Samuel), *Dr.*, Rabb. in F. a. O., Schwerin, Prediger der Reformgemeinde in Berlin.

1. Gebet und Belehrung vereinigt sind Bestandtheile des jüdischen Gottesdienstes. Rede gehalten am Sabbath- und Neumondstage des Schebat 5597 8. *F. a. O.* 1837.
 2. דברי ה' Worte Gottes oder Gottesdienstliche Vorträge gehalten in der Synagoge zu Frankfurt a. O. Heft 1. u. 2. 8. *F. a. O.* 1839.
 3. Gedächtnissrede zu der, Friedrich Wilh. III. am 23. Juni 1840 gehaltenen Todtenfeier 8. *Leipzig.* [1840].
 4. Der religiöse Fortschritt im deutschen Judenthum 8. *Leipz.* 1840.
 5. Ueber das Gebetbuch nach dem Gebrauche des neuen Israel. Tempelvereins zu Hamburg 8. *Hamb.* 1841.
 6. Die drei Symbole des Ueberschreitungsfestes. Worte des Schmerzes etc. am Tage der feierl. Beisetzung S. K. II. Paul Friedrich 19. März 1842 zu Schwerin 8. *Schwerin.* 1842.
 7. Verketzung und Gewissensfreiheit. Ein zwei-

HOLISCH

- tes Votum in dem Hamburger Tempelstreit, mit besonderer Berücksichtigung der Erwiderung eines Ungenannten auf mein erstes Votum 8. *Schwerin*. 1842.
8. Ueber die Autonomie der Rabbinen und das Princip der jüdischen Ehe 8. *Schwerin*. 1843.
9. Vorträge über die mosaische Religion für denkende Israeliten 8. *Schwerin*. 1844.
10. Ueber die Beschneidung zunächst in religiös-dogmatischer Beziehung 8. *Schwerin*. 1844.
11. Predigt bei der am 2. April stattgefundenen Einweihung des Gotteshauses der Genossenschaft für Reform im Judenthum 8. *Brl*. 1846.
- 12] Materialien zu einem Commissionsbericht über die Speisegesetze; ap. Geiger: Zeitschrift VI,41 q. v. (1847).
13. Die geprüfte Vaterlandsliebe. Predigt gehalten am Tage vor Eröffnung der Preuss. Kammern (25. Febr. 1849) im Tempel der Genossenschaft für Reform etc. 8. *Brl*. 1849.
14. Gemischte Ehen zwischen Juden u. Christen. Die Gutachten der Berliner Rabbinatsverwaltung und des Königsberger Consistoriums beleuchtet 8. *Brl*. 1850.

HOLISCH v. Mardochai b. Jehuda.

- 5239 HOLISCH (Loebusch).
Epistola ad S. L. Rapoport (data 3. Siv. 1829); II,135 collect. נרם חסד N.3595.

HOLLISCHAU v. Jochanan Hollischau.

- 5240 HOLLISCHAUER (העלישוער, Mardochai).
Psalm. 103 metrice; XII,151 collect. בכורי העתים N.3429.

- 5241 HOLLAENDER (P. פ').
פחרון החרה X(I),75 collect. מאסף N.3713.

- 5242 HOMBERG (Herz), k. k. Schulrath. הומברג, proprie „Homburg“ (v. op.5). — Natus A.1749 vico Lieben, prope Prag, dein variis urbibus Germ. Polon. et Austriae, mrt. med. August. 1841 Pragae. V. Mendelssohns ges. Schrft. ed. Leipz. Bd. V, unde in „Sabbatblatt“ 1846 p.55, ubi op.6 desid.]

1. אמרי שפר *Verba elegantiae* Doctrina religionis Jud., hebr. et Germ. 8. *Wien*. 1808.
2. בן יקיר *Ben Jakir* Catechismus (Germ.-hebr.) 8. *Wien*. 1820.

[Vide annunc. VIII,62 collect. מאסף N.3713.]

3. *Bne Zion* ein religiös-moralisches Lehrbuch für die Jugend 8. *Wien*. 1812.

[Opus jussu Superiorum in usum publicum compositum, usque ad annos novissimos obligatorium, saepius recusum. In Sabbatbl. l. c. male „Augsb.“]

- 4] Comm. in Deuteronom., una cum Pentat. N.934 (A.1783 sic); N.966 (A.1833).

[Cf. מאסף VIII,352 et *Reggio*, Epistol. I,14; *Carmoly*, *Revue orient.* I,107.]

- 5] אברה אל רועי שה פורה *Epistola* ad Rabb. et antistites in Polonia de educatione; IV,227 collect. מאסף N.3713.

[Seorsim quoque jussu supremo Lembergi excusum dicitur.]

- 6] *Varia* in collect. בכורי העתים N.3429. [Abhandlung über הלצה III,111. — Uebersetzung des 38. Cap. Jesaia (als Probe) IV,101. — Uebersetz. des 28. Cap. Jes. „Erstlinge“ V,41.]

5243 HOMMELIUS (Car. Ferd.)

1. *Bibliotheca juris Rabbinica et Saracenorum Arabica* [Zz. Z. G. 30] 8. *Baruthi*. 1762.

5244 HONEIN, seu Chonein (حنين), Abu Zeid

b. Ishak b. Soleiman el Ibadi, vulgo *Johannitius*, Hircensis, Christianus. [A.809-73. *Casiri* I,286. *Ref. Diz. stor. degli aut. arabi* p.102. *Wüstenfeld*, *Gesch. d. arab. Aerzte* p.26; *Gartz* et *Flügel* ap. *Ersch*, *Encykl.* II,X,354. Cf. *Hille*, *Alii* b. Isa specimen p.36. *Zenker* ad *Categor.* p.5. Plura exstant Nostri ex Arab. hebr. versa inter Codd. MS. — praecipue *Introd. in Medicinam* (etiam *tabellaria* Arab. et Lat.), *dialogica*, (cf. יחנני בן עסכר „*Joh. b. Ascher*“ ap. *Pasinum* ad *Cod.* 154!) vel etiam ex Lat. versa, — unde Noster vel modo Arab. חנין (*W* 636) vel hebr. חנן (ut ap. *Schemtob Palquera*, f.15a, ap. *Sachs*, *die rel. Poesie* p.185) vel Latin. etc. יוחנניס, יוחנניסיו, יוחנניס, perperam יוחנניסאום *W* 1825. — In op. excuso 1. errore typogr. legitur בן יצחק Chananja b. Isak ha-jozri, pro הנוצרי *Nozri* i. e. Christianus (ut jam recte legit *Catal. Biblioth. Lugd. Bat.* ed. 1716 p.406 *Cod. Warn.* 26, vox „Christianus“ ergo suppleri debuit ad citatum ex ed. 1674 ap. *W* 1386), unde *Jak. Marcaria* in praef. librum a Chananja ex Arab. hebr. versum habuit, is vero in fine *introd. suae* sese linguam Arab. didicisse, atque libros ex *Gracco*, *Hebraeo* (פלשון הקדוש), quod interpola-

H O R A T I U S

tionem esse, ut putavit *Goldenthal*, non sine signo dubitationis retuli ap. *Frankel*, *Ztschr.* III, 280, cf. quoque *Jüd. Lit.* p. 436 n. 10. cf. 372. 394) et ex Aramaico in linguam Arabicam transtulisse. Chananjam hunc esse Honein jam suspicatus est *Dukes*, *Ehrens.* p. 28; vocem הנצרי emendarunt *Carmoly* ap. *Jost*, *Isr. Annal.* II, 97 et *Sachs*, *rel. Poes.* p. 185. In *Cod. Taur.* 54 (cf. *Scalig.* 2, 8) nomen Interpretis Arab. Aphorism. Hippocratis cum Comm. Galeni legitur חנן בן אסחק [אסחק. ל.] *Chanan b. Ishak Israelita* [forsan pro *Ismaelita* (cf. sub *Sahal b. Bischr*), ap. *W*⁴ p. 775 vero *Isak Israelita*, q. v. sub op. 5]; hinc inde forsitan praeter חנן בר יצחק citatur חנניה בן יצחק הישראלי in libro medico היושר (*Cod. MS. Opp.* 1138F f. 113); et Chananja b. Isak היצרי inter auctores hebr. recensent Bibliographi, ut *Bart.*, *W*⁴ 642 etc., ipseque *Ghirondi* p. 104; ap. *Lilienthal* 342, 3 vero is interpres hebraeus fertur operis Arabici auctore Jehuda Charisi! Neque Bibliographi orientales laudati Vers. hebr. cognoverunt. De op. 1 Arab. ipso: آداب الفلاسفة, speciatim de parte III Vers. hebr. (*Historia Alexandri*), v. quae scripsi: „Manna“ p. 109 et *Zeitschr. der deutsch-morgentl. Gesellschaft* VIII, 549, ubi vero *Cod. Arab. Leyd.* 994 delendus.]

- 1) *Apophthegmata Philosophorum*; hebr. per Jehuda Charisi q. v. (1562).
- 2) Galeni de Clysterib. et colica hebr. per Kalonymos et hinc Latine q. v. (1591).

5245 *HORATIUS* (Quintus), Flaccus.

Ode 15 L. 2 (Non ebur neque aureum), Od. 13 L. 2 (Otium divos rogat) et (Nullus argento color); hebr. per B. Schoenfeld q. v. (1825, 6).

HORWITZ, quae hic desiderantur v. sub Hourwitz et Hurwitz.

5246 *HORWITZ* (Ahron) Levi. [Natus 2. Maji 1812, nunc Director scholae israelit. publ. Berol.]

1. Plan zur Errichtung einer jüdischen Unterrichts- und Erziehungs-Anstalt für Knaben

8. *Brl.* 1845.

[Der alte Bund ex lib. „Lebenssymptome“ [8. *Brl.* 1842] hebr. ap. S. Sachs: *Alae columb.* p. 37 q. v.]

5247 *HOSCHAJA*, seu *Oschaja Rabba (senior)*, Doctor Talmudicus. - [Sacc. II. Auctor supposititius. *W*¹ 546.]

1] מדרש (מדרש) N. 3803 sq.

2] מדרש רבה N. 3753 sq.

3] חוספתא N. 4086 sq.

HOSCHKE v. Reuben Hoschke (et cf. sub Josua).

5248 *HOTTINGERUS* (Jo. Henr.). [Mrt. A. 1667. *Zz. Z. G.* 13. Elenchus tractatum a Nostro editorum adjectus est op. 5 ad limen.]

1. Juris Hebr. Leges 261 etc. ductu R. [Ahron] Levi Barcelonitae [*W*¹ p. 123] 4. *Tiguri.* 1655.

2] — III, 913 Thesauri Ugolini q. v. (1745).

3. Promptuarium, seu Bibliotheca orientalis 4. *Heidell.* 1658.

4] Cippi hebr. [i. e. Uri b. Simon: *Genealogia Patriarcharum* hebr. Lat.]; acc. Dissertatt. etc. (cum figuris) [*W*¹ 246] 12. *Heidell.* 1659.

5] — Ed. II. auctior [*W*] 8. *Heidell.* 1662.

[Ed. 1661 in Elencho script. ad A. 1619 de ipsa ed. 1662 recte interpretatur *Carmoly*, *Itiner.* p. 423, qui posterioris textum an eodem jure corruptiorem habeat nescio, cum collationis occasio defuerit.]

6] — XXXIII, 1033 Thesauri Ugolini q. v. (1767).

7. De usu scriptorum Hebr. in N. T.; p. 387 in Disstt. Rhenferdii (4. *Leovardi.* 1701).

[De Analectis histor. 8. *Tig.* 1652 cf. sub Asarja de Rossi.]

5249 *HOTTINGER* (Jo. Henr.) Henr. ex Henr. nepos. Discursus Gemaricus de incestu etc. hebr. Lat. N. 1623 (1704).

5250 *HOUBIGANT* (Charles Franc.).

1. Conférences de Metz entre un Juif, un protestant et deux docteurs de Sorbonne

8. *Leyd.* 1750.

HOURWITZ = Hurwitz q. v.

5251 *HOURWITZ* (Zalkind). [= Horwitz, Salkind (*Jost*, *Gesch.* IX, 99), Interpres hebr. Biblioth. Reg. Paris., natus in Lithuania A. 1738, mrt. Paris. A. 1812. Cf. *Philippson*, A. Z. d. J. 1839 Beiblatt p. 2.]

1. Origine des langues (pp. 116)

8. *Par. s. a.* [1810?]

5252 *HOUTING* (Henr.).

Vers. Lat. etc. tract. Mischnici etc. Rosch hashana (et Maimonid. de Synhedriis) N. 1837.

2012 (1695. 1703).

HOWEL

5253 *HOWEL* (James).

A compendious history etc. translated [by Pet. Morvynq q. v.] and revised (1653 etc.).

5254 *HUETIUS* (Pet. Dan.).

1. De interpretatione libb. II, alter de claris interpretibus 4. *Par.* 1661.
2. — . . . 8. *Hag. Com.* 1683.

5255 *HULDRICUS*, seu *Huldrich* (Joh. Jac.).

Vers. Lat. etc. lib. *Hist. Jeschu*, q. v. sub חולדות ישו N.4083 (1705).

5256 *HULSIUS* (Ant.). [Mrt. A.1685. Zz. Z. G. 12.]

1. ריב ה' עם יהודה Theologia judaica, seu Versio et Comm. ad librum *Pulvis aromatarii*, qui tribuitur רב R. Machir [lib. I de Messia, una cum textu hebr.]; c. Append., quae est recapitulatio lib. *Fontes salutis* [Isak] Abarbanelis; cum Vers. et Comm. 4. *Bredae.* 1653. [*W*³p.761.]
2. Disputatio epistolaris hebr. [de gloria templi] inter A. H. et Jac. Abendanah, addita Vers. Lat. [*W*³p.438] 4. *L. B.* 1669. [„Recusa deinceps in calce *Nuclei Prophetici* ib. 1683.4,“ *W*³p.579; librum *Leydae* frustra quaesivi.]

HURWITZ v. sub nominibus Abraham, Arje, Bella, Chajjim, David, Dob, Jacob, Jesaia, Pinchas, Sabbatai et Zebi, et v. Horwitz et Hourwitz.

5257 *HURWITZ* (Hymann, seu Heimann). [Prof. Londin., mrt. A.1844, v. Orient. V,281.]

1. Elements of the Hebr. language 8. *Ind.* 1807.
2. Vindiciae Hebraicae, or a defence of the Hebr. scriptures, as a vehicle of revealed religion, against Mr. Bellamy 8. *Ind.* 1820.
3. Essay on the still existing remains of the Hebr. sages etc. 8. *Ind.* 1826.
4. Hebr. tales; selected and translated from the writings of the ancient Hebr. sages 8. *Ind.* 1826.

5258 *HURWITZ* (Philipp Lazarus), bestellter Religionslehrer der jüdischen Gemeinde [vixit adhuc A.1832.]

1. Plan zu einer künftigen jüdischen Religions-Lehranstalt, in allen Theilen dieser Wissenschaft. Nebst einigen Betrachtungen über das

jetzige Judenthum und einigen Skizzen aus dem Leben meines Vaters [*Lazarus H.*, mrt. 26. Ijar, 1. Juni 1818] 8. *Brl.* 1821.

- 2] Ueber die Moral und Wissenschaft der alten Hebräer; deutsche Zugabe zum 2. Heft S. 1. und 3. Heft S. 17. des 1. Jahrg. des Sammlers N.3713.

5259 *HUSEN* (Franc. ab).

1. Isak Abarbanelis (Abravanel) Comm. in Hoseam [cum ipsius Hos. Vers. Lat.] et prooemium in 12 Proph. min.; Lat cum notis. 4. *L. B.* 1686.

[*W*³p.542 nomine *Dassovii* refert, auctorem a professorib. Groning. admonitum, quod multa in interpretatione omiserit etc., plurima exemplarima abolevisse, atque hinc illa rariora evasisse; sed id ad ed. I. 4. *Grönnin* 1676 spectare vid., de qua cf. N.586. *Masch.* I p.162. III p.560.]

5260 *HYDIUS*, seu *Hyde* (Thom.), ling. Hebr. et Arab. Prof. et protobibliothecarius Bodleianus, S. T. P. [Mrt. A.1703. Zz. Z. G. 13.]

1. Catalogus impressorum librorum in biblioth. Bodleiana f. *Oxon. e theatro Sheld.* 1674.
2. — ed. auct. per Rob. Fysher 2 Voll. f. *Oxon.* 1738.
3. — ed. auct. per B. Bandinel 4 Voll. [scil. vol. IV, librorum quibus aucta est Bibl. Bodl. Annis 1835-47] f. *Oxon.* 1834.1851. [Edd. novas hic commoditatis et ea causa addimus, quia libri hebr. maxima parte sec. Hydii recensionem in edd. recentioribus repetuntur. Cf. *Introd.* nostram.]
- 4] Specimen lib. „*More Nevochim*“ Mosis Maimonidis Arab. et Lat. edendi q. v. (1690).
- 5] — p.433 Syntagm. disstt. op.10 (1767).
6. De ludis Orientalibus libri duo; acc. Abraham Ibn Esra: *Poema de lusore* (op.55), מערני סוף (N.3858) et Bon Senior: *Poema*, cum Vers. Lat. 8. *Oxon.* 1694. [Cf. quoque Jehuda di Modena: *Recede a malo.*]
7. — 8. *Oxon.* 1702.
- 8] — ad c. Syntagm. disstt. op.10 (1767).
- 9] Vers. Lat. *Epist. itiner. mundi* Abraham Farrisol cum acc. variis q. v. (1691.1747.1767). [Confunditur a Nonnullis cum Petachja, v. *W*³p.956.]
10. Syntagma dissertationum; accesserunt nonnulla ejusdem opuscula [ut 8.9.5], nec non de ejus vita etc. prolegomena a G. Sharpe recognita. 2 Voll. 4. *Oxon.* 1767.

H Y M A N N

11] Vers. Lat. Vers. Persicae in Pentat. per
Jakob Tawus; in Bibl. Polygl. N.520 (1653-7).

[Castigationes hic pertinentes adjectae operi 9, cf. *W*

²p352 nota a.]

⁵²⁶¹ HYMANN (T.).

1. Die Anfangsgründe der hebr. Sprache

8. *Par.* 1852.

HYSSOPAEUS v. Josef Esobi.

I. Ibn Musa v. Ibn Musa.

IBN .... v. sub nomine vocem Ibn sequente. אִבְּן apud Hebraeos est vox exotica, Arab. ابْن: *filius*, cujus loco Arabes بَن tantum

ponunt, si nomen filii proxime praecedit et simul nomen patris proxime sequitur, vocalis vero literae Alef semper abjicitur, si vox aliqua praecedit, ita

ut ابْن (cum signo conjunctionis) cum vocali finali vocis praecedentis pronuncietur. Hebraei medii aevi primum hanc vocem literis hebr. transscripserunt, ut praesumere licet, occurrentibus nominibus Arabicis vel ipsorum Arabum vel Hebraeorum; procul dubio distinguentes inter genuinum hebr. בֶּן (Ben q. v.) et אִבְּן, cujus solius vid. proprie Abbreviatura אִבְּן (unica hujus generis, exemplo ut vid. Arabico); postea vero, variis causis, utrumque promiscue nominibus Arabicis vel hebraicis, a patre, familia (ancestore), patria urbe etc. petitis, praepositum est; cujus rei historica investigatio adhuc omnino desideratur (cf. *Introd.* nostram de nominibus Judaeorum Arabicis). Neque ipsa pronuntiatio vocis אִבְּן constat. *Geiger* (Mos. b. Maimon p. 46) ad pronunciationem antea vulgarem Aben revertitur, quia in carmine ad init. libri יְסוּד מוֹרָא Abrah. Ibn Ezra sec. metrum אִבְּן punctandum sit (sed a carmine argumentum

non petierim), atque auctores scholastici, qui nomina ex ore („nach dem Gehöre“) reddant(?), Aben per „Av.“ (Avi-cenna etc.) expresserint; supponit ergo, auctores scholasticos nomina Arabum nonnisi ex ore Judaeorum vel Christianorum literis mandasse; de pronunciatione enim Ibn (seu minus exacte Ebn) ap. Arabes ipsos dubium non est; Judaeos tantum Hispanos vocem אִבְּן „Aben“ seu „Aven“ pronunciasse, dein vero vocem אִבְּן cum אִבְּן (Abu (*pater*), Abi, Avi etc. q. v.) confudisse (unde Avi-cenna ex Ibn Sina etc.)

jam monet *Wüstenfeld* (Gesch. d. arab. Aerzte p. XV), cui tamen addendum, jam ap. Arabes ipsos facile ابْن cum ابو seu ابي confundi. — Sane pronunciationi genuinae Arabicae repugnat indoles linguae hebraicae, nomen ergo אִבְּן אִבְּרָהִם „Abraham...“ non omnino ut Arab. „Ibrahima...“ pronuciari potuit, unde conjecturari licet, primitus vocalem genuinam I(Ibn) pronunciatam esse, dein vero usu et abusu scripturae potius quam linguae oralis, pronunciationem Aben, Aven etc. praevalluisse. Nos ergo, auctores hebr. recensentes, vocem אִבְּן plane exoticam consideramus (vocali genuina pronuciandam), nomini ancestoris, familiae, patriae etc. more Arabico praepositam, — unde saepissime omnino abjicitur, — ubi vero nomini patris praecedit hebraicum ben restituumus, quod hoc loco nonnisi ignorantia scribarum et typographorum etc. cum Ibn commutari potuit.]

IDRIS v. חִנְךְ N.3546.

IGNAZ v. J. B. Oppenheimer; praeterea respondet passim hebraico Isak q. v.

⁵²⁶² IKENIUS (Conr.).

Vers. Lat. Mischnae tract. Tamid N.1943 (1736).

⁵²⁶³ I-L. [Forsan ipse Is. Euchel q. v.]

Einige Briefe an J. A. Euchel über Massora, Psalm-Uebersetzung; 2. Zugabe zum Sammler 1784 p.12, 1785 S.1., (una cum סַמְכָה N.3713.

d' ILLESCAS v. Jakob d'Illescas.

⁵²⁶⁴ IMBONATUS (Car. Jos.).

מִנְּן וְחֶרֶב וּמִלְחָמָה Bibliotheca Latino-Hebr. de scriptoribus Romanis etc. Continuatio [seu vol. V] Biblioth. magnae Rabb. J. Bartoloccii q. v. (1694).

[Accedit שְׁמֵעַ יִשְׂרָאֵל *Adventus Messiae* a Judaeorum

IMMANUEL

blasphemiis vindicatus, praemittitur Chronologia totius S. Scripturae, ubi p.32 סדר עולם וזמא cum Vers. Genebrardi, cf. sub Jose b. Chalafta.]

5265 IMMANUEL Aboab. [Op. compos. A.1616-25 (Cassel ad Cusari p.XXXI), paullo post mrt. est. Rof. Diz. (p.12).]

1. Nomologia o Discursos legales, a costa y despeza de sus herederos 4. s. l. [Amst.] 1629. [W¹.31788. Opus notiliis ad histor. liter. pertinentibus, quamquam non ubique exactis, refertum.]

IMMANUEL Benevento v. Immanuel b. Jekutiel.

IMMANUEL b. David v. Immanuel Roches.

IMMANUEL de Fano v. Menachem Asarja.

IMMANUEL b. Jakob [errore] v. Immanuel b. Salomo op.7.

5266 IMMANUEL b. Jekutiel Benevento, Mantuanus. [Conforte (qui filii Nostri nepos) f.40a, cf.17a de praef. ad lib. Jehuda Chajjut (cf. W³1789), cf. Nepi p.291. Nomen Benev. ab urbe nota derivandum puto, contra Jellinek, ad registr. p.30 n.15.]

1. לויית חן Corona (Additamenta) gratiae Gramm. hebr. 4. Mant., per socc. Meir b. Efraim et Jakob b. Naft., in aed. Vent. Rufinelli per Jakob (אשנבהו, fin. 1. Elul) 1557. [W¹.31789. Suppl. Zz.Z.G.253. Nostrum est anon. ap. Asulai II f.36 n.17.]

- 2] Animadverss. in חיקונו ווהר N.3492 sq. (1557 etc.).

IMMANUEL b. Menachem v. Immanuel Sefardi.

IMMANUEL Porto v. Menachem-Zion Porto.

5267 IMMANUEL (seur Raphael Im. Chai) Ricchi (ריקי), seu Ricco (ריקו, non Rechi, Reki, Riki etc.), b. Abraham. [Ferrarensis educatus a matre Mirjam, sorore Jedidjae b. Moses Rabbino (Cod. Reggio 56); dein varr. locis Italiae (ut פינאלי, i.e. Finale Mutinensis, non nomen auctoris, ut W³ p.876!) et Palaestinae, occisus a 3 militibus (religionis causa?) prope Mutinam 25. Febr. 1743; v. praef. filii Abr. Sam. ad op.4, Jakob London praef. ad שבעה עניים; Zz. ap. Busch VI,91; Nepi p.289.

Natus A.1693 sec. Jellinek (Litbl. VII,232), quia op.6 Liburni A. aetatis 34 se composuisse ait auctor (W⁴) A. הכנונה ליפירה, quod vero forsitan ad supput. majorem spectat (in tit. legitur לפי), unde A.1688 natus esset.]

1. אדרת אליהו Pallium Elia Exposs. locorum Talmud., P.I. titt. סכנה לאליה, קריה חנה, עברי יצחק, פה אליה; P.II (c. frontisp. et pagin. separatis) titt. מי נדה, שוה, סופי ענבים, et לחכמה ubi Aenigmata et Carmina

4. Liv. (מקשיבים, fin. 1. Elul) 1742.

2. שירי חן Opes divitis Exposs. in Mishnam; acc. Omissiones (ff.2) et שבה ומילה שיר על שבה ומילה Carmen in Sabbat, circumcisionem et Tefillin, ejus melodiam (vulgarem) notis musicis adscripsit Abr. Caceres (קאסירס) rogatu Jehudae Urbino 4. Amst., S. Proops (סאן) 1731.

[W⁴1791d. Autogr. paululum differens, ante A.1714 exaratum in Cod. Reggio 56 tit. fert דקדוק עניות Disquisitio paupertatis.]

3. חושב מחשבות Cogitans Cogitationes De mensura balnei aliisque thematibus Talmud. et Bibl. expositiones [cf. W⁴] 8. Amst., S. Proops (אברהמי מפורק מזהב ומפן) 1732.

- 4] חזה ציון Inspice in Zion Comm. in Psalmos (adjuncta Elegia in mortem etc.); una cum textu N.907 (1742-3).

5. מעשה חושב Opus artificis (cogitantis) De structura tabernaculi cum Comm. et Carmen de literis אההער

4. Ven., Bragad. (עברת mense Abib) 1716.

[In tit. fertur בחרא i.e. „secundis curis“ (ut recte W³p.876, ad.345c, 519b; non secunda vice, ut W³1974b), compositum vero A. הובל הואה i.e. 1714 inter Pascha et Pentec. Exstat in fine לוח המעיות שני Index errat. secundus, dicitque ואלה מוסיק על הראשונים: שבתאיה טקסון. Ed. alia ignota, „8. Amst. 1737“ ap. Rof., Diz. sub Riki (p.276) ex omisso op. sequente pro 1727.]

6. משנת חסידים Mishna piorum Kabbal. et ascet. in dies anni. 3 Ptes et praef. inscripta Mundus parvus; proelo misit Jeh. Urbino b. Samuel 8. Amst. (הכנונה לפי) 1727.

[W⁴; corr. A.1730 ap. Rubinstein. Officina vid. S. Proops. De compos. v. supra sub nomine. Indicem uberiolem, ad instar Talmudis ordines etc., et carmen initiale recudit Wunderbar, Libl. VIII,193. — De עולם קפן cf. Asulai II f.54.]

IMMANUEL ROCHES

5268 IMMANUEL Roches (רוקיס) b. David Elia.

1. מליה קטן *Tabit parvum* Compend. rituum maxime necessariorum, praecipue de precatione etc. ex Jos. Karo (I) petitum (pp.76)

8. Ven., dalla typogr. Ital.-Ebr.-Graeco-Tedesca di Gius. Molinari (ולמיתם אתם בניכם) 1839. [Typographiae jam degeneris Venetae specimen memorabile, prout libellum designavit possessor.]

5269 IMMANUEL b. Salomo, ex familia צפרוני

[i. e. Romanorum?], Romanus. [Urbe Fermo post A.1321 — (cf. Litbl. IV,34.36, inexacte A.1328 ap. *Gg.* Volkskalender 1853 p.28) — poemata sua in op.1 collexit, ca. A.1332, aetatis 60., cap. ult. (seu op.2) composuit. Vitam scripsi (*Sider*) Litbl. IV,1, ubi p.21 de nomine צפרוני forsā = ופרוני. Cf. *Jüd. Lit.* 433 n.40. Opp. inedita enumerat *Zz.* ap. *Gg.* IV,195; cf. etiam *Carmoly*, Rev. or. III, 495; *Dukes*, Litbl. X,14 et Catal. Codd. MS.]

1. מחברות *Compositiones* seu *Makamae* (ex poematibus et scriptis oratoricis collectae). ED. PR.

4. Brescia

(ברישיה) sub dominio Veneto, Gers. Soncino (*fer.* II.26. *Marcheschwan* 252=30. Oct.) 1491.

[FF.160, sed f.1 album in plerisque desid. expll. Ex nostra exsculpta ed. Ven., v. W1796, *Rof.* Annal. p.84. „Antichristiana“ de quibus *Bart.* (*Rof.* p.83) fere nulla; cf. „Manna“ p.96 ad p.18 lin.11.]

2. — Ed. II., punctatis carminibus

4. Constant., *Elieser Soncino* (*fer.*

III.17. [l. 19.] *Adar-fer.* II. 23. *Ehul* (הרצ"ה) 1535.

[W^{1,3,4}. *Rof.* Ann. p.37 n.236. *Zz.* Z. G. 223. Ex libro nostro effictam puto ed. 1540 lib. *Tachkemoni* Jehudae Charisi q. v.]

3. — Cap. 28 (ult.) s. t. מחברת העדן והתופת (*sic*) *Compositio* (*Makama*) de *Eden* et *Tofet* Descriptio Infernorum et Paradisi [ad instar *Divina Commedia* per Dante], cum praef. typographi Abraham [Lemberger?]

8. Prag. [*festo Purim*] 1613.

[Opp. 3930. initio et in fine imperf., sed expl. 4390. bis A. exprimit: לפרט עושר וכבוד בשמאל בקים Sabb. ap. W¹p.951 sub tit. שלוח מנוה איש לרעהו מחברת התופת והעדן (uti in op.1 et in Cod. MS. ap. W⁴ inscribitur rectius) ed. *Prag.* s. a. affert, quam recenset *Zz.* Z. G. 299 n.234. In ed. 1713 in tit. legitur מחברת והורפס בפראט „excudebatur 318 *Pragae*,“ unde A. 1558 ap. W³p.881 (qui Abrah. typogr. ad ed. 1713 refert), forsā pro שיח legendum שעה = 1614-5 propter annexum op. Jeh. di Modena.]

4. — Ed. II. 8. *F. a. M.*,

Ant. Heinscheit, zu bekommen bei Sim. Wolf b. Abrah. Menz [Mainz] (חביא עלינו [אולה]) 1713.

[W³. Recusum vid. una cum Jehudao di Modena opusculo (ex ed. 1614), cf. *Opp.* 3930. 4390.]

5. — Germ. s. t. גיהנום ונו עדן ביכל (*sic*); acc. עמק ex עמק *we-Gan Eden Büchel* (המלך (N.3918) 8. [*Prag.*] s. a. [ca. 1660-2].

[Opp. 405 0². Operarii Moses Menachem b. Jehuda Loeb קץ Cracoviensis et Jehuda b. Isak ex Grodno (הגרניא); in fine leo Pragensis ut in Eliae Levitae *Baba* A.1660. Corr. W²p.1274 n.113 (*anon.*, quamquam incipit: „אמר, er hat gesagt *Immanuel* b. *Salomo*“, *Zz.* Z. G. 299 n.234, qui, tit. inverso (ex Cat. ms.), aetatem superiorem fert, rectius vero Cat. vet. f.35a עניני ג"ה ג"ע) huc refert, quem supra p.285 n.116 male ad רוון נארטין (N.4035) retulerat, et *Serap.* p.327 n.42. W³p.881 MS. Uffenb. affert, forsā Versionis ineditae Mos. Eisenstadt (qui Saec. XVIII. floruit) ap. W¹p.951 et 801. — Ed. totius operis fol. *Prag.* (ap. *Bart.*) W¹p.951 omni jure in dubium revocat.]

6. — hebr.; praeced. Cap. 25 et partim 26 מחברה [הופה ועדן ומחברה הפורים וקצת מחברה הוקנות] [castig. partim per Rabb. Berolin.]

8. Brl. (והוא אדר היקר) 1778.

[Corr. A.1758 ap. *Rebenst.* 248. — An huc spectet lib. עמנואל (N.3942A) nescio.]

7. — cap. 6 et excerpta rhythm. Germ.; p.13.85 (cf.95.106.111) lib. *Manna* per M. Steinschneider q. v. (1847).

8. פירוש *Comm.* in Proverbia [sub nomine *Imm. b. Jakob* excusus]; una cum textu N.1066 [1486]. [Excerpta v. ap. *Dukes*, Rabb. Blumenl. p.268 et Introd. ad *Mischle* p.136.]

9. Scholia in selecta loca Psalmorum, ex inedito ejus *Comm.* decerpsit ac. Lat. vertit J. B. de Rossi

8. *Parmae.* 1806.

[Loca in aliis opp. *Rof.* denotat *Zz.* ap. *Gg.* Ztsch. IV,196.]

5270 IMMANUEL Sefardi (*Hispanus*) b. Menachem.

[ap. בן חסין ap. *Ghirondi* p.282.]

כללי גמרא *Regulae Gemarae*; ap. Abraham Ibn Akra: *Ex montibus pardorum* q. v. (1599).

IRIRA v. Abraham Herera.

5271 IRMISCHER (Jo. Conr.).

1. Diplomatische Beschreibung der MSS., welche

ISAACUS

- sich in der k. Universitäts-Bibliothek zu Erlangen befinden Bd. I. 8. *Erlangen*. 1829.
 2. Handschriften-Katalog der k. Universitäts-Bibliothek zu Erlangen 8. *F. a. M.* 1852.
 [Codd. hebr. 18 iidem descripti in opp. utroque, sed melius in ed. II. per *F. Delitzsch*.]

5272 ISAAC[US], Exjudaus. [Auctor incertae aetatis, suspectus. *W*^{1,3}1136=11199? cf. 11198. *Rof.*, Bibl. antichr. p.46; et cf. Samuel Marokki.]
Liber fidei de sancta Trinitate etc. (varr. collectionibus).
 [Edd. v. in Catal. Bibl. Bodl. II, 435b.]

5273 ISAACUS (Jochanan), Levita, Germanus, Exjud. [W.816. *Delitzsch*, Schilderungen, p.287.]

1. Meditationes Hebr. in artem grammaticam per integrum lib. Ruth [N.158] explicatae; adjecta sunt etiam quaedam contra fallacissimam Castalionis Bibliorum interpretationem, et contra confusissimum D. J. Försteri Lexicon [*W*^{1,3}]
 4. *Colon*. 1558.
2. Defensio veritatis hebr. sacrarum scripturarum adversus Lindanum [*W*^{1,3}474] 4. *Colon*. 1559.
3. Grammatica hebr. in duos libros distincta. Ed. IV. 4. *Antw.* 1564.
 [Expl. Bodl. non exhibet Jona et Obadja 183, de quibus ex *W*³p.357 nihil definiendum. Ed. I. *Colon*. 1553 (cf. N.139) nobis non visa. — De ed. forsan ex nostra efficta lib. סקנה אברהם v. sub Abraham de Balmes, cf. *W*¹p.474 ³p.357.]
- 4] Vers. Lat. lib. רוח חן N.4038, una cum Mos. Maimonidis: *Epistola ad sapientes Mars.* (1555). [*W*¹p.474. ²p.1429: Latinitatem emendavit Jo. Habichhorst.]

5274 ISAACS (Hyam,=Chajjim).

1. Ceremonies, customs, rites and traditions of the Jews, interspersed with gleanings from the Jerus. and Babyl. Talmud 8. *Lnd. s. a.*
2. The awakening of the Jews from their slumbers etc. 8. *Lnd.* 1842.

5275 ISACHAR (Baer) b. Arje Loeb ל"ש (Lasch, seu Lichtenstadt), Judex Krotoschin.

1. אהל יששכר *Tentorium Isacharis* Conce., acc. קונטרס שער יששכר Commentt. *Porta Isachar* Nov. halach. 4. *Alton.* (אהלך יש[שכר]) 1826.

5276 ISACHAR (Baer) Bloch b. Simson [Chasid] Hamburgensis, Rabb. varr. synagogarum Moraviae, Dobitschau etc.

1. בינה יששכר *Intelligentia Isacharis* Conce. et expositt. rituales in omnia tempora, varr. inscriptionibus, ut דרך חיים, דרך ה', דרך אמונה etc. 4. *Prag.*

מבני יששכר יודעי בינה לעהים לדעה מה יעשה)
 (ישראל ראשיהם מאהים וכל אחיהם על פיהם 1785.

ISACHAR Blumenfeld v. I. Blumenfeld.

ISACHAR Eilenburg v. Isachar b. Israel.

ISACHAR b. Elchanan v. Josef (Isach.) b. Elchanan.

5277 ISACHAR (Baermann) Fraenkel Levi, Rabb. Schwabach etc.

1. כומה יששכר *Baculus (tribus) Isachar* Nov. et Conce.; edid. nepos Elia Fraenkel b. Benjamin Wolf f. *Fürth.* (יששכר יודעי בינה) 1792.

5278 ISACHAR b. Isachar Kaz (Kohen) ex familia Gersoni, seu Baerl כ"ץ מחוקק (Typographus), Pragensis. [Nomen auctoris in fine: „Wenn etz (ihr) wollt wissen wer das göttlich Lied hat gemacht“ etc. Noster „Pressenzieher“ Saec. XVII. et XVIII., v. Sect. III.]

1. עפוש ליד פון פראג *Ippusch Lied von Prag* Carmen de pestilentia Pragensi A.1713-4, Germ., melodia: אריר ואים וורא, incip. „Einige[r] Gott in deinem Himmelreich, In keinerlei Gestalt gefint [findt] man deinesgleich;“ excudere fecit („hot losen drucken“) Meir b. Naftali ex Kaswitz, vulgo Meir Glaser Pragensis

8. *Prag.*, *Nepotes Mos. Kaz.* 1714.

[*Opp.* 567 ⁰¹⁷D; ff.6. *Serap.* p.351 n.106, ubi jam Cat. ms. Zz. Annum et locum habet, sed auctorem omittit. Carmen nostrum, ut vid. ignotum, a Cat. ms. et Referente quodam seducti, supra N.3684 perperam ac ed. I carminis similis coaevo auctore Mose Eisenstadt (q. v.) recensuimus, dein autopsia melius edocti sumus. Nostrum initio modo supplicationis compositum fertur (Ein schön hübsch Lied woru gemacht בלשון חזנה ist es worn ausgetracht etc.), atque cujusvis strophae finis: „Vater König.“ Historica plura enarrat, quam relatio prosaica exigua פרליק N.4007A, quae forsan ex nostra hausit.]

5279 ISACHAR (Baer) b. Israel Leser (Posnensis), seu J. B. Eilenburg, Antistes (Parnas) provincia. Friaul, Goritiae. [Mrt. ante A.1620. *W*³. *Asuel*

ISACHAR b. JEHUDA

I f.58. ad. II p.12.— *W. ib. MS. Opp.* 1478Q. affert homonymi „Levi“.]

1. **באר שבע** *Puteus septem* Nov. ad instar Tosafot in tractt. Talmud. ubi illa desiderantur, 7 inscriptionibus (נרות); acc. **באר מים חיים** *Puteus aquae vitae* et (f.89b) **שאלות ותשובות** *Quaes. et Resp.* 4. Ven., in aed. *Giov. Cajon.* 1614. [*W*^{1.3} 413. ad. 3596.1201b.]
2. — [*W*^{1.3}]
4. *F. a. M., Jo. Koelner.* 1709.
3. — Charta alba major.
4. **צידה לדרך** *Viaticum in viam* Supercomm. in Sal. Isaki in Pentat., edid. fil. Chajjim Leipnikiensis f. *Prag., Fill. Jak. Bak* (10. Sivan—15. Schebat=5. Febr.) 1623-4. [*W*^{1.3} Zz. Z. G. 295 n.203.]

ISACHAR b. Jehuda v. Isachar Perlhefter et Isachar Teller.

5280 ISACHAR (Baer) b. Jehuda Lima, ex רפשוורו [1735-81 sec. *Carmoly*, Rev. or. II p.545. III, 240, qui vero nomen suum *Carmoly* Nostro, ancestoris, aliaque affingit (cf. *Gg. Ztsch.* V, 468. *Zz.* ad Benjamin p.299); cf. quoque *Ghirondi* p.149.]

1. **ים יששכר** *Mare Isachar* Comm. duplex in *Tosefta* tract. Beza (N.4089) et Appendix (מהדורא בהרא), ubi acc. (f.3-9) **מצודת יששכר** *Arx Isachar* in Josef Karo quoad tractatum eundem et Indices f. *Metz.* (בצאתך ויששכר בארליך) 1769.

ISACHAR Lasch (Lichtenstadt?) v. Isachar b. Arje.

5281 ISACHAR (Dob) b. Mardochai Lithbauer. [ליטווער, non ליטער, neque *Wien*, ut *Ghirondi* p.210.]

1. **דעת יששכר** *Scientia Isacharis* Supercomm. et supplem. in Sal. Isaki in Pentat. et 5 Megillot 4. *Ofen.* 1827.

5282 ISACHAR b. Mardochai, cognomine Ibn Susan (אבן סוסאן). [De nomine, opere aestimalissimo, quamquam non frequente, et edd. hic habeas junctionem nonnulla correctiora, ex ed. II. locis cit. petita. Vox chald. דירע (ut arab. المعروف) nomen non est, sed vertendum: „cognomine.“ Noster, qui sese המשער (i. e. „calculator“) nuncupat, non „Arabs“ (ut *W*³) sed בערבי, i. e. Mauritanus, seu ad synagogam „Maarabim“ Zafatensem pertinens. Natus vid. Fasi (f.66), magistrum audit

Hierosolymis Levi b. Chahib (12a, cf. 73b). A.1538, ut vid. (3b), peregre profectus (de Aegypto v. 32b, 70b), variis petentibus opus tit. חיקון יששכר (11b) A.1539 adornavit (87a), atque inde ab eo Anno elaboravit tabulas חקופות (f.16b) et חקופות (שמואל) (110b), sed Editor uterque eos, qui tunc (1564 et 1575) jam elapsi erant, annos omisit, quamquam A.1539 in tit. (unde ap. Bibliogr.) apparet (et cf. emendd. in Nachschon Gaon (q. v.) f.10a). Liber, inscio auctore, bis vel ter descriptus fuit (2a), conscio vero Salonichi a Vidal di בריר, cujus tamen apographon, antequam auctor emendationes illi mittere potuit, magno Salon. incendio [ut vid. A. 1545, cf. *Zz. Z. G.* 232] consumtum fuit (12a). Auctor Zafatam reversus, juvante Jeschua, iudice synagogae „Mostaarabim“ (69a, cf. 45a) opus recognovit; jamque addidit nonnulla A.1545 et 1548(32b), 1546(7a), 1552(29b), 1559(61a, 124b) et 1563(64b), nonnulla decurtavit (58a,b). Opus die Sabbato Novilun. Ab 1554 (שר) vidit Ahron Aschkenasi, cujus encomium et carmen jam excusum in ed. prava A.1564 (corr. *W*³179b), cujus Editor de parte יששכר פערלע nihil excudit praeter חקופות in 100 annos, suo nomine (in ed. II in 170 Annos auct.); ex suis, vel aliorum, revera tabulam tantum addidit Novilun. in 33 Annos, unde auctor A.1575 (88b) tales in 150 annos (335-484) adjecit, atque in fine moniti brevis praemissi (2a) „omnem hunc librum describentem vel excurrentem“ hoc simul verbatim describere implorat, sese ipsum nuncupans זה המחקן ספר זה „qui instituit (seu castigat) hunc librum“ (unde de Correctore male interpretatur *W*³), ita auctorem quoque nuncupat Descriptor (המסעה), f.16b etc.) A.1575, qui vix ipse Moses Gabbai, „qui librum advexit“ (136a).]

1. **חיקון יששכר** *Institutio Isacharis* Chronologia ritualis cum tabulis in Annos 5324-6000, cum Additt. edid. Salomo Ibn Rei

4. [*Salon.* (והשינה) 1564].

[Locus et annus (quem non certum habet *Rapp.* ap. *Gg. Ztschr.* II, 128) legitur ad calcem tabularum nomine Editoris, quas sequuntur auctoris מנהגות ומהפכות II, 4, ita *Opp.* 1659Q., quod *Constant. s. a.* perperam fertur ap. *W*¹1333*. Initio exstat carmen hebr. et arab. incip. כנפיהן כיהאבי (!), utrumque in ed. II. omissum.]

2. — s. t. **עיבור שנים** *Intercalatio annorum* ab auctore castigatum et auctum, continet: regulas

ISACHAR b. NAFTALI

intercalationis et de trimestribus (עבור שנים וחוקפוח) cum tabulis in A.5335-6000, et 14 formas anni, acc. (f.51) Ritualia (מנהגות) excerpta cum Additt. auctoris, et (f.74) Sectiones pericoparum partim ex MS. veteri, Gaonaeis (סדר גאונים) et Esrae adscripto, dein (f.92) Tabulas Novilunii in A.335-484; acc. (f.109) פְּעוּלַת יִשְׁשַׁכַּר *Opus Isachar* de Trimestribus secundum Samuel cum tabulis in A.5335-6000 et aliis (f.121) in A.5319-488, et (f.130-6) secundum R. Ada. Corr. Isak Treves, desiderio Mos. Gabbai

4. Ven., di Gara (אשלה, fin. 17. Tebet = 16. Decembr.) 1578.

[W^{1.3}. — Ed. 1591 (Bart. ap. W¹) non exstat. Nostra *Indicem Capp. Mischnae* in tit. promissum, in epigraphe non commemoratum, non exhibet, ut ex tribus comparatis expll. constat.]

ISACHAR b. Moses Petachja v. Isachar b. Petachja Moses.

- 5283 ISACHAR (Baer, Baermann) b. Naftali Kohen, ex Szezechrzeszin. [Mrt. Hebrone. *Conforte* 41a. *Ungerus* ap. W³. Op.1. finivit fer. I (יום) להנחיל אהבי יש לשפץ 18. Ijjar (יהי אור) 1550 (calend. etiam cum A.1574, scil. addito verbo אהבי congruit). De epigr. ad op.4. A.1584 v. sub N.3758.]

1. מראה כהן *Visio sacerdotis* Index realis (secundum 17 categorias) et ²) Biblicus in lib. *Sohar*; edid. nepos Abraham b. Elieser Kohen, promovente socero Noach b. Chajjim [W^{1.3}1329] 4. Crac. (אשמה inc. fer. III.27. mensis IV.) 1589.

2. — jussu Chajjim Perez, Antistitis (פרנס) Posnensis [W¹] 4. Amst. (אמשטלרדם) *Uri Phöbus* (fer. II.11. Ab-17. Elul) 1673.

[Typogr. in epigr. inceptum jam Pentat. cum triplici Targum sperari jubet.]

- 3) — (P.1) Lat. (inscripta: Synopsis celeb. Cod. cabbalistici qui vulgo dicitur lib. *Zohar* etc.) cum parallelismo locorum V. T.; II,1 Cabbalae deundatae per Knorrium a Rosenroth q. v. [W^{1.3}] (1677).

- 4) מתנות כהונה *Dona sacerdotalia* Comm. in מדרש רבה N.3758 A.1588; N.3759 A.1594; N.3761 A.1609 etc. [W¹].

- 5284 ISACHAR (Baer) b. Perez, Archisynag. Raustiz (scu Rausnitz), dein Nikolsburg, Gener David Stettin Nikolsburgensis. [W¹1325d auctorem omittit.]

בית פרץ *Domus Perez* Nov. in tract. Talmud. Megilla etc.; ad c. Israel Spira: *Domus Israel* q. v. (1726).

- 5285 ISACHAR (Baer) Perlhefter (פערלדעפטר), Sofer (*Scriba*) rabbinatus Pragensis et Judex, b. Jehuda Loeb Rabb. Toepnitz (usque ad A.1646) b. Moses Dajjan et Sofer Eybenschütz. [„Samuel cognomine Baer“ etc. (non „ben Isachar“ ut W¹32091, ubi antea Judex Hamburg., A.1713 Rabb.(?) Pragensis fertur) sese vocat e. g. ad Josef Karo I. ed. 1688 (*Jüd. Typ.* 76 n.100), aliaque edidit vel curavit, ut 1687 *Pars Sim.* Simon b. Efraim Jehuda (W³2167: „Baer Perl“), 1688 *Metempsych.* Menachem Asarja Fano (q. v.), 1689 N.1470, 1692 Prophet. etc. N.665, A.1695 Jecheskiel Kindeles: *Visio Ezechielis*. — Uxori Bella, filiae Jakob Perlhefter dedicavit שבוע באר Cod. Opp. 856F (W²p.1265 n.74 anon., cf. Zz. Additt. p.322).]

- 1] אהל יששכר *Tentorium Isachar* Annott. cum Vers. Germ. in Jakob Weil: *Regul. mactat.* q. v. (1670).

[W¹2091 vocem tituli אהל omittit, unde MS. Opp. affert, de quo cf. sub Isachar b. Israel.]

2. באר היטב *Declarando bene* Glossarium alphab. in Targum (Pseudo) Jonatan in Pentat. [W³1332b] 8. Prag.,

Socc. in typogr. Mos. Kaz. 1699.

3. מעשה חושן וקטורה *Opus pectorale et suffitus*, edid. auctor cum socio [Elasar] Chanoch b. Selig Chiskijja's [W³] 4. Prag., Josef b. Jehuda Bak et Mos. b. Jakob Bak. 1686.

[Opus ex Abraham Portaleone: *Chypei fortium* polissimum excerptum, v. Zz. Additt. p.322.]

- 5286 ISACHAR (Baer) b. Petachja Moses, seu b. Mos. Petachja, degens קרעמניץ (Kremnitz, seu Krzemieniec?). [Cf. *Jellinek*, Litbl. VII,254, ubi male: „Behr.“ Cf. *Ghirondi* p.183.]

1. אמרי כינה *Eloquia intelligentiae* Glossarium et Index historiarum in lib. *Sohar*

4. Prag., Mos. b. Bezalel

(fer. I.12.-28. Kislew = 14. December) 1610.

[W^{1.3}1328. Zz. Z. G. 288 n.138; corr. *Jell. l. l.*]

- 2] — una cum מדרש נחיר N.3480 sq. [W¹] (1680 etc.).

3. יש שבר *Est merces* Ritualia ex *Sohar* sec. ord. Jos. Karo 4. Prag., Gerson b. Bezalel. 1609. [W^{1.3}. Zz. Z. G. 285 n.112.]

ISACHAR ROSANES

4. **מקור חכמה** *Fons sapientiae* Exposs. in lib. *Sohar* [quasi P. II op. 1] 4. *Prag., Mos. b. Bezalel* (1. *Kislew-fer*. V. 14. *Tebet* 371=30. *Decembr.*) 1610. [*W*^{1,3}. *Zz. ib.* 288 n. 139: A. 1611.]
5. — Ed. II, acc. Index historiarum [scil. ex op. 1], dein (f. 27) Editoris Meschullam S. Fischhof *Adhort. ethica* et patris Benjamin Fischhof: *Testamentum* 4. *Brl.* [1711].
[Annus (ap. *W*³) in tit. hic non exprimitur, sed in approb. **לאסור אסר על**, atque ex simul recuso op. 7 constaf.]
6. **פתחי יה** *Januae Dei* Introd. in Kabbalam 4. *Prag., Gers. b. Bezalel* (*fer.* VI. 16. *Adar* I. **בה** *שמוח* ירושלים ויגלו *בה*) 1609. [*W*^{1,3} (ubi jam A. 1594 corrig.), suppl. *Zz. ib.* 285 n. 113.]
7. — Ed. II per Meschullam S. Fischhof [*W*³] 4. *Brl.* (**חכא חיים**) 1711.
- 5287 ISACHAR (Dob Baerusch) [Rosanes?], Archisyn. Podheiz (**בארהייץ**?).
- חידושים** *Novellae* una cum filii Zebi H. Rosanes: *Novem themat.* q. v. (1800).
- ISACHAR Schlesinger v. J. B. Schlesinger.
- ISACHAR b. Simson v. Isachar Bloch.
- ISACHAR Ibn Susan v. Isachar b. Mardochoi.
- 5288 ISACHAR (Baer) Teller Rofe (*Medicus*), b. Jehuda Loeb Satan (**ישטן** seu **סטן**). [Ex op. 2 forsaf effictus lib. **רפואות** auctore Baer b. Gumpel 8. *Prag. s. a.* ap. *W*³ 412b, scil. per confusionem cum Mardochoi (Gimpel) b. Elasar q. v.]
1. **באר מים חיים** *Puteus aquae vitae* de Medicina Germ., cum *effigie* auctoris A. aetatis 43; acc. magistri Josef del Medigo: Vers. hebr. *Aphorism. Hippocratis* 8. *Prag. s. a.* [ante 1657].
[Initio Carmen acrost. hebr. et nonnulla introductoria de elementis et aetate etc. (ff. 8), quae in ed. sequ. omitta, ibique carmen Germ. acrost. (**אני בער**.) in limine positum, quod hic in fine cum custode ante Aphorism., quae in tit. quoque laudantur (In Cat. ms. **מלכודי** „nach den Aphorismen“ [Serap. p. 321 n. 21] leg. **ולימודי** i. e. et Aphorism.), caque sunt „Hebraica“ Nostro adscripta ap. *W*³ 1327, qui p. 570 correctiora ex *Sabb.* notaverat! Del Medigo (mrt. A. 1656) vivus

salutatur phrase **נר**. Suppl. *Zz. Z. G.* 301(569). Litbl. XII, 87.]

2. — [Ed. castrata sine access.] s. t. **סגולות**
ורפואות *Specifica et medicamenta*
8. *Prag., Fill. Jeh. Bak.* 1694.
[Tit. tantum idem ac N. 3964. *W*² p. 1377 n. 477 anon. *Serap.* p. 219 n. 16, et v. supra sub nomine.]

- 5289 ISAI, seu Jischai, (Baer) Bing. [„Salinen-director in Nancy,“ de quo notitiae in epistolis D. Friedlaender ad M. *Letteris* ab hoc nondum editis. Natus Metis A. 1759, mrt. Paris. 21. Julii 1805 sec. *Carmoly*, Rev. or. II, 337, ubi male opus A. 1786 excusum dicitur; nomen male „Jesaias Berr“ ap. *L. Philippson*, Allg. Z. d. J. 1839 Liter. Beibl. p. 1.]
Vers. hebr. lib. *Phaedon* M. Mendelssohn q. v. (1787).

ISAK v. Levi Isak.

- 5290 ISAK (b. ?).
חידושים *Novellae* in tract. Talmud. Abot et **דרוש** *Concio*, per fil. Ascher adjecta lib. *Via vitae* Chajjim Lippschütz b. Moses q. v. [*W*³ 1132b] (1703).

- 5291 ISAK b. Abba-Mari, Massiliensis (**ממרשיליא**).
[Opus non integrum expressum (*Conforte* 13a. 14b ap. *Rof. Diz.* (p. 1: A. 1197!) composuit A. 1179–1189 aetatis plus 40 (*Conforte, Asulai* I f. 49, II p. 108 etc. *Gg. Ztschr.* V, 470 (contra interpolationem *Carmoly*) et „Mos. b. Maimon“ p. 62. Natus ca. A. 1130 sec. *Zz.* ad Benjamin p. 14. Auctorem ferunt Editorem *Plantav.* et *Hyde*, v. *W*^{1,3}, cf. Cod. MS. *Opp.* 673F. Autogr. (?) A. 1193 affert *Bartol.* ap. *W*^{1,3}.]

1. **עיסור ס' ה' העיסור** *L. Coronationis* [plenius **עיסור סופרים** *Coronatio scribarum*] De rebus judicialibus et ritualibus sectiones 12, praeced. 10 disstt. (**מאמרות**); sumptibus Josef Ibn Saruk [*W*^{1,3} 1137] f. *Ven., di Gara.* 1608.

[Forsan lib. **הרכרות** (עשרה) Nostro adscriptum idem ac 10 **מאמרות** ?]

- 2] — pars: **סדר הניקור** *Ordo purificationis* carnis, ad c. Isak Düren: *Portae* q. v. (1547. 1564).
3] — cum Comm. (*Aditus portarum*) Natan Spiro b. Simson; ad c. Isak Düren u. s. q. v. [1574–6].
4] — **הלכות ניקור** (*Regulae purif.*) cum Comm. Zebi b. Isak; f. 28 ad c. Jakob Weil: *Regul. mac-*

ISAK ABENDANA

tationis q. v. (1577 etc.).

[Fragm. ed. 1577 est *Opp.* 1396Q¹⁴. Tit. סדר הניקור עם בעל העמוד inscript. marg. super. הלכות ניקור. In edd. Saec. XVII. plurimis omittitur.]

5] — u. s. cum Comm., vide Ahron Perls: *Mundities Ahronis* [W⁴: A.1712] (1725).

6] — loca varia cum Comm. ap. Jakob Sason: *Filii Jakobi* q. v. (1714).

7] — loca varia cum Comm. dupl. ap. Jakob A. Giron: *Instit. scribarum etc.* q. v. (1756).

[Expos. ex opere perduto v. ap. Jakob di Boton: *Testimon. de Jakobo.*]

5292 ISAK Abendana, seu Aben Dana (אבן דנא), [Linguae hebr. interpres Oxonii, W^{1.3} 1141, ubi Dav. Nieto auctor affertur, Nostrum medicum non fuisse, talem tamen eum (et quidem Cantabrigii) facit *Carmoly*, Hist. des medec. 178 citato. W¹⁰.] The Jewish Kalendar etc. N.3609 (1695-6).

5293 ISAK (Chajjim) Abendana (אבן דנא) de Brito (בריט), Praeses Academiae Amstelod. [Mrt. die Sabbato 19. (בטוב) Nisan 1760 (non 13.?) April. 1765, ut Zz. ap. *Liebermann*, deutsch. Volkskalendar 1853 p.68], v. op.1 vol. IV f.99. Cf. de Nostro *Nepi* p.165.]

1. שאלות ותשובות פרי עץ חיים *Quaesita et Responsa: Fructus arboris vitae* (seu חכמי בית המדרש עץ חיים *Quaesita et Responsa sapientum Bet hamidrash: Ez Chajjim*) sub praesidio Isak etc. sigillatim excusa. IV Voll.

4. Amst. [1728-61].

[Dissertationes hujus Academiae celebris (de qua v. Barrios: *Arbol de las vidas*) praeter Bet hamidrash Hispanorum Amstelodami vix alicubi collectae integrae exstant; expl. nostrum modo acquisitum splendidum omnia continere vid., quae sub Praeside uno excusa sunt, unde more Catal. Bibl. Bodl. sub eo, sed diligentius propter raritatem et voluminum peculiaritatem recensemus. IV exstant frontispicia, quorum I.III.IV tit. ferunt, quem nos primum posuimus, excusaque dicuntur in aed. et typogr. fratrum Josef, Jakob et Abraham, fill. defuncti Sal. Proops A. עץ חיים vel signo quovis diacritico! Cum illo frontispicio cohaeret fol. unum, ubi Eulogium (ברכה השבה) subscriptum a sodali Abraham Chiskijja (seu *Tschiskijja*, ut III f.169b) fil. Jakobi Bassan (בשן), sodalis antea, nunc Rabbini Hamburg.; Jakobus hic A.1756 adhuc Amstelod. fuit (v. infra n.¹¹), Praeses vero in frontisp. et

Eulogio vivus (נרו) salutatur, utrumque folium ergo proprie ad vol. IV. excusum habeo. Vol. II tit. fert שאלות ותשובות בעלי הריסין.... חכמי בית המדרש סדי חדש) Responsa mensualim (בחדשו) edita dicuntur; typographus est Abraham Athias b. Rafael Chiskijja, A. שמעיה אה. נאקת בני ישראל, i. e. 1741. Hoc volumen frequentius occurrit seorsim, sed non ubique integrum. Ita in Cod. Mich. 4205a et expl. altero, quod antea possidebat Bibl. Bodl. (Catal. IV, 498a), ff. 71 tantum 24 exstant Respp. numerata, quorum primum datum 23. Tebet נאקת (i. e. 11. Jan. 1741), Resp. 24 datum 19. Cheschwan A.503; eaque pars in Codd. aliis charta alba a residuo discrepat; pergitur enim in Cod. Mich. 4205b et expl. altero jam antea Bodl. inde a f.73 (sic) usque ad f.168, adjectis scil. Responsis 25-65, quorum ultimum datum ושמרהם; in nostro vero Cod. exstant etiam Resp. 66-9, ultimum (f.176b) datum 22. Ab ליצירה i. e. 1746, etiam praecedens Respons. 68 mense Ab datum est; ergo non omni mensi pertinet responsum. Volumen hoc litt. rabb. minoribus excusum est. Literis minimis excusus est fasciculus, qui in limine vol. I exstat; ejus nec folia (31) nec phillyrae signaturam exhibent, nec Responsa numerantur; quae sunt novem (procul dubio seorsim edita), primum datur 27. Sivan 1728, ultimum לך אה ליח'ה בסדר ואחנה לך אה ליח'ה i. e. 1729. Vol. I ipsum, ff. 455 iisdem excusum typis, ac voll. III.IV eorumque frontispicia, scil. rabb. majoribus quam vol. II, procul dubio apud Sal. Proops, et inde a mense Ab A.1734 apud Orphanos ejus; f.223 enim ad calcem responsi dati אה (sic) עקב תשמעו (i. e. 1729). In aedibus Orphanorum (יהמי) defuncti Sal. Proops Kohen excuduntur et venduntur ut antea omnis generis libri (quod dein in fine plurium responsorum repetitur). Resp. hujus volum. primum (numerus in voll. I.III.IV. non additur) datum ושקה סטנה i. e. 1729, ultimum fer. IV.26. Cheschwan לך האלהים i. e. exeunte A.1740. Vol. III ff. 289 (revera 269, post ע"ט enim male p sequitur, phillyra est 40, praecedit phillyra 38 et 40!); Resp. primum datum יום בכר i. e. mense Tischri A.507 (1746); ultimum 12. Elul 1756. Vol. IV ff. 136, Resp. primum datum ושקה לשון בישה i. e. exeunte A.1756, ultimum fer. III.28. Tischri 529, i. e. exeunte A.1761. (Nota tamen, Chronostica nonnulla male ex-

ISAK ABOAB

pressa et nonnisi per alia emendanda esse, praecipue quoad majorem et minorem supputationem.) Pauca ergo excusa post Praesidis mortem, cujus in responsis tempore proxime sequentibus memoratur, scil. f.98 sq., cf. f.108, ubi de antistite quoque *Abr. Chiskijja da Vega* (ויגא) ejusque socero *Moses di Gavis* (גאויש). — [Seriem recentiorum A.1768–87 v. ap. *Mich.* 4237]. —

Respondentes cum suo loco recensere non licuerit, Index vero nullibi adjiciatur, locupletissimam hic adjicimus recensionem sec. ordinem Respond. alphabet., adjecto Anno primi ubi occurrit Responsi (in cujus limine legitur Introd. (הקדמה) in laudem societatis et praesidis) et cujusvis ultimi; numerus arabicus in vol. I.III.IV folium designat (semperque incipit Resp. fol. recto, uti sigillatim excusa vid.), in vol. II ad numerum Resp. spectat; fasciculum, vol. I. adjectum, per „*Fasc.*“ designavimus, numerum Resp. adjecimus.

¹⁾ *Abraham da Cos'a* (רא קושטא) *Abendana*: *Fasc.* [n.1 Sivan 1728 et n.8]. Vol. I, 20.42.64.73. 87.134.160 (A.1733).

²⁾ *Abraham Fernandez* (פירננדס): Vol. III, 136 (A.1751). 147.162.182.198.218.239.255.274. — IV, 3.19.40.56.78.95.108.125 (A.1761).

³⁾ *Abraham di Misa b. Jakob di Salomo*: *Fasc.* [n.5, Tischri 489=1728]. Vol. I, 9.38.53.102.144. 170.201 (A.1734).

⁴⁾ *Ahron Ledesma* (לירישטא), *Medicus*: *Fasc.* [n.6 A.489=1728]. Vol. I, 32.58.81.107.129.148. 174.205.228.251.274 (A.496=1735–6).

⁵⁾ *Chijja (Kohen) di Lara* (לאָראַר) (sic) cf. N.⁴⁷³⁵: Vol. I, 179 (A.1733). 215.234.260.283.299.315.341. 364.390.412.433.453. — II R. 8.15.23.31.39.45.52. 59.66.111. — III, 5.23.37.50.64.78.127.143.155. 176.192.212.233.250.267.285. — IV, 14.33.52.68. 89.103.121 (A.1761).

⁶⁾ *David Franco Mendez b. Abraham*, Antistes societatis [cf. N.⁴⁸⁰³]: Vol. IV f.40 (scil. 40 secundo, ubi praecedit permissio Praesidis).

⁷⁾ *David di Misa b. Jakob*, *Medicus*: *Fasc.* [n.7 A.489=1728]. Vol. I, 13.35.60.109.124.131.151. 177.224.253.276.294.313.338.362.387.410.431. 451. — II, 7.14.22.30.38.44.51.58.65. — III, 3.18. 35.48.62.76.113.126.141.153.175 (A.513=1752).

⁸⁾ *Isak Enriquez Faro* (אֵיזַק עֵנְרִיקֵז פֶּאַרוֹ) *b. Jakob*: Vol. III, 139 (A.1751). 148.164.186.200.220.245.259. 276. — IV, 5.21.43.58.80.97.112.126 (A.1761).

⁹⁾ *Isak (b. Salomo) Saruk*: *Fasc.* [n.4 A.1728 et n.9]. Vol. I, 22.44.67.90.111. — II R. 49.56.63. — III, 7.20.33.60.72.109.124.138.160.166.184.214.

227.237.257.272. — IV, 1.24.38.60.75.93.113 (A.1761).

¹⁰⁾ *Jakob (Chiskijja) Athias b. David Israel*: Vol. I, 327 (A.1737). 353.377.402.421.441. II R. 3 (A.1741).

¹¹⁾ *Jakob Bassan* (בשן) *b. Abraham*: Vol. I, 237 (mense Tebet 495). 263.302.318.344.367.393.414. 436. — II R. 1.9.16.24.32.46.53.60.67. — III, 10. 25.39.52.66.100.114.132 (8. Tebet 516).

¹²⁾ *Jehuda Pisa*: Vol. I, 324 (A.1737). 349.373.398. 418.439. — II R. 2.10.17.25.33.40.47.54.61.68. — III, 16.27.41.54.68.103.116 (A.1755).

¹³⁾ *Jona Abravanel b. Manasse*: Vol. I, 62 (A.1730). 84.158.185.218.242.266 (6. Tischri 496=1735).

¹⁴⁾ *Josef Montel* (מאָנטל): Vol. IV, 132 (A.1761).

¹⁵⁾ *Manasse Delgado*: Vol. I, 154 (A.1733). 197.209. 231.257.280.296 (A.1736).

¹⁶⁾ *Meir b. Abraham Kohen Alfasi*: Vol. III, 169 (A.1752). 190.202.222.243.261.277. — IV, 8.26. 45.62.82.99.115.128 (A.1761).

¹⁷⁾ *Moses Alvarez*: Vol. II R. 4 (A.1741). 11.18.26. 34.41.48.55.62.69. — III, 12.29.43.56.70.105.120. 134.145.157.179.195.216.234.254.269.287. — IV, 17.36.55.71.91.124 (21. Sefrae A.1761, in epiloquo (חזקיה) fata sua enarrat).

¹⁸⁾ *Moses Gomez di Mesquita* (מישקוּטָה): *Fasc.* [n.2 A.1728]. Vol. I, 1.28.47.70.93.116.137.163.189. 219.245.285.305.331.356.381.405.427.444. II R. 5.12.20.28.36 (25. Cheschwan 504=1743).

¹⁹⁾ *Moses b. Samuel Israel*: Vol. III, 205 (A.1754). 224.241.263.280. — IV, 10.28.47.64.85.101.117. 130 (A.1761).

²⁰⁾ *Salomo Saruk*: Vol. I, 321 (A.1737). 346.370. 395.416 (23. Cheschwan 500=1739).

²¹⁾ *Samuel Mendez di Silva b. David Chiskijja*: Vol. II R. 19 (A.1742). 27.35.42 (A.1744).

²²⁾ *Samuel di Salomo*: *Fasc.* [n.3 A.1728]. Vol. I, 5.25.50.97.120.140.167.193.211.221.248.267.290. 309.334.359.384.407.428.447. — II R. 6.13.21.29. 37.43.50.57.64. — III, 1.14.31.45.58.74.122.129. 141.150.173.188.209.230.247.265.282. — IV, 12. 30.49.66.87.119.135 (ultimum A.1761, v. supra).]

5234

ISAK Aboab [sen.] (ר' יִצְחָק אָבּוֹאָב, compend. סְבִירִי). [Exsul Castilian. mrt. in Lusitania A.1493, aetatis 60, v. (discipulum) Abr. Sacut et Imman. Aboab (ex posteris) ap. *W¹* 1139, *Ref. Diz.*, *Conforte* 28a etc., *Asulai*, qui praeter rem de op.4 dubitat. De opp. ineditis v. Sal. Massal-Tob ad op.14.

ISAK ABOAB

Nostri est Cod. MS. 789Q. ap. *W*³p.539 sub Isak Abrab. *jun.*]

1. **ביאור פירוש הרמב"ן** *Supercomm. in Comm. Mosi Nachmani* in Pentat. *ED. PR.*

4. s.l. [*Constant.*] *per artificem* (האומן) *Menachem Dajjan* (fer. V.8. *Tammus* לייצרה) 1525.

[Ed. rarissima ff.106, scil. sextern. 17 et quatern. 1, ubi in fine epigraphis, ex qua *Benzelius* ap. *W*³p.537 (ap. *Rof. Ann.* p.27 n.158 etc.) Annum dedit; litt. rabb. linn. 34. Expl. *Opp.* 330Q. ff.4 ultimis destitutum, unde s.l.e.a. ap. *W*³* (qui male partem op. hujus habet Cod. *Hunt.* 342, v. Add. nostra ad *Uri* 164). Typographum, hucusque ignotum et diem ex Cod. *Almanzi* mecum communicavit *Luzz.*]

- 2] — una cum Pentateucho N.126 A.1548; 1588 N.282; 1713 N.809 [*W*^{1.3}].

- 3] **חידושים** *Novellae* in tract. Talmud. Beza continuatae a Jedidja Galante q. v. [*W*³] (1608.1716).

- 4] **מנורה המאור** *Candelabrum luminaris Ethica* et ascet. *ED. PR.*

f. *Constant.*, *Astruc de Toulon* (רב חסד) 1514.

[Operis celebris ed. nuperrime detecta, sola loca Talmudica de Jesu exhibet intacta, ut in Talmud Bomberg., sec. *Luzz.*, qui eam vidit ap. *Ab. Schalom* Patavinum; ff. sunt 164 (scil. 19×8+2×6) column. binis, linn. 46; locus etc. legitur in frontisp., epigr. non adest.]

5. — cura Corn. Adelkind et Baruch Chasak (חוק), per socios Jehuda b. Isak Levi et Jehiel b. Jekutiel Kohen (ff.132) f. *Ven.*, *Zan.*

de Farri et fratr. (פ"ד fin. 24. *Tammus*) 1544.

[*W*^{1.3}1139, edd. maxime confundit; ap. *Sabb.* enim recte edd. *Ven.* 1544 et 1595, *Mant.* vero 1623 vel pro 1563 (שכנ) vel cum tertia *Ven.* 1623 confusa. *W*³ vero ed. apud Corn. Adelkind A.1594 (!) pp.132 et ap. de Gara 1595 in Bibl. *Opp.* vidisse, ed. vero „tertiam“ 1544, apud ש"י, ibid. non vidisse et praeter ed. „illis duobus priorem (!)“ *Mant.* 1563 etiam aliam *Mant.* 1623 se vidisse praetendit, quae non exstat; potius edd. *Ven.* 1544 et 1595 vidit, tertiam 1623, quam *Bart.* affert; non vidit in Bibl. *Opp.*, ubi vero *Mant.* 1563. — Ed. *Crac.* 1597 ap. *W*¹ ex homonymo op. Israel Alnaqua efflata vid., quod *Eisenmenger* (ap. *W*^{il.}) perperam Nostro tribuerat.]

6. — cum Exposit. vocum diffie. (ff.116) per socios Efraim b. Isak, Meir b. Mos. Heilpron et Meir b. Efraim f. *Mant.*, in aed.

Giac. Rujinelli (fin. fer. I.15. *Adur* I.) 1563.

[*Zz. Z. G.* 257. Verba epigr. בדפוס שהיה בחק]

המגדל עון שהשעות מהגדים מיסר יאקובו רופינילו „in typogr. quae est in turri magna horologii“ (*torre dell' Orologio* adhuc exstans, ut edoctus sum a *Luzz.*) repeluntur in ed. *F. a. M.* 1687! *W*³*: „Officina Philotarsi el Calidano Philippini fratrum pp.116 oculis meis usurpavi.“ Nihil tale in Cod. *Opp.* et *Mich.* 2569.]

7. — cum Annot. ex MS. Abigdor Civald; corr. Sam. Archevolti [*W*^{1.3}*] f. *Ven.*, di Gara (שנה, fin. fer. VI.23. *Omer* [=8. *Ijjar*] שסב) 1595-1602.

- 8] — [*W. Mich.* 2568] f. *Ven.*, *Piet. e Lor. Bragadini* (ישכון וברא) 1623.

9. — cum Expos. vocum auct. [*W*¹] f. *F. a. M.* (fin. fer. II.18. *Ab*) 1687.

10. — cum Mos. Frankfurt Comm. (*Anima Jehudae*), edidd. Simon b. Jehuda Josef et socer Abraham b. Moses Natan et Jehuda L. b. Jehuda Josef [*W*¹]

8. *Amst.*, *Ascher Anschel et Isachar* (נפש יהודה, fin. fer. III.17. *Kislew* אהכס) 1700.

11. — cum Vers. Germ. Mos. Frankfurter recognita per Chajjim b. Jakob Drucker, per postremum et Sal. Proops f. *Amst.*, in aed. Mos. Frankfurt (וברעה) 1722.

[*W*^{3.4}p.875 (ubi nomen et numerus erron.). *Serap.* p.377 n.151. — *W*⁴ ed. hebr. cum Comm. hebr. fol. *Amst.* 1722 recenset suspectam, forsitan ex „ed. IV.“ in tit. ed. sequ. (nobis non visae) exsculptam.]

- 12] — cum Mos. Frankfurt Comm. [ut op.10] [*W*⁴] 8. *F. a. M.*, *Sal. Aptrod et Mos. Gamburg.* 1728.

13. — cum Vers. Germ. (litt. germ.) per R. J. Fürstenthal, continuata per Benzion Behrend. III-Ptes. 8. *Krotoschin.*

(*Wien, Schmidtsche Buchhandl.*) 1848.

[Vers. *Hisp.* f. *Liv.* 1657, *Amst.* 1724 vel 1727 v. *W*³ et *Saraval* 140.141. — Compend. hebr. v. Moses Frankfurter: *Septem. fila.*]

14. **נדר פישון** *Fluvius Pischon* Exposit. in loca Biblica et Talmudica etc.; acc. **ביאור הגמ'** *Expositio libelli repudii*, edid. fil. Jakob, cura Sal. b. Massal Tob 4. *Constant.*, *Elieser Soncino* (fer. V.2. *Schebat*-fer. V.3. *Sivan*) 1538. [*W*^{1.3}1139. *Rof. Ann.* p.40 n.263 suppl. — Ed. rarissima.]

- 15] **שאלות ותשובות** *Quaes. et Resp.* inter eum et Don Nissim Benveniste ad c. lib. שבעה עניים N.4061 (1745).

525 ISAK Aboab [*jun.*], b. Matatja, Archisyn. Amstelod. [Natus Castro d'airo, seu San Jun do

ISAK b. ABRAHAM

Luz A.1606, ut recte ap. *W*³p.538, non 1609 ut ⁴p.875 (et *Ref. Diz.*!), additur enim: mrt. die Sabbato 27. Adar II. 1693, aetatis 88. Amstelod. De Catalogo librorum suorum 4. *Amst.* 1693 v. *Zz. Z. G.* 234. Cf. quoque מאסף IV, 167. Cave confundas Amstelodamenses quoque Isak Aboab b. David, Correctorem A.1627-8 (*W*¹1183), vel Isak Zemach Aboab, Medicum 1642-7 (*W*³1140b).]

- 1] בית אלהים *Domus Dei* ex Hisp. Abraham Herera q. v. [*W*¹p.627] (1655).
- 2] שער השמים *Porta coeli* ex Hisp. Abraham Herera q. v. [*W*] (1655).
3. וידוי והפלה *Confessio et precatio*, acc. (f.7.8) Sal. Oliveyra: *Confessio expiationis* 12. *Amst.* (inc. *prid. Novilun. Adar* מושע) 1666. [Una cum Prec. poenit. rit. Hisp. N.2917 q. v. Opusculum ignotum.]
- 4] — ad c. Instit. legendi etc. inter Prec. Coll. N.3034 (1666).
5. Parafrasis Commentado sobre el Pentateucho [*W*^{1.3}] f. *Amst.*, en caza de Jaacob de Cordova (אמח) 5441[1681]. [Opus magnum aestimatum dedicatur praesidibus Talmud Tora: Jak. Enriquez, Abr. Mendez de Silva, Mos. de Matatja Aboab [frater?], Abr. de Jeuda Toro, Dan. Jesurun Espinosa, Abr. Teles, Is. Mendes Peña Gabay, Jos. Jesurun Lobo. — Inter libr. hebr. perperam ap. *Mich.* 3495.]
- 6] Sermo, inter *Sermoens* N.4151 [*W*³p.539] (1675).
- 7] Vers. Hisp. Benedictionum (vel etiam hebr. nonnulla); inter Prec. Collect. N.2619.2619b [*W*^{3.4}] (1687-8).
8. [רבני מוסר] Praecepta ethica ad filium, ex Hispan. versa f. expanso s. l. [*Amst.*] (אחן) 1691. [Libellum modo Amstelodami detexi; in marg. super. versicul., quasi inscriptio: סור מרע ועשה טוב (Psalm. XXXIV, 15), introductiuncula incipit: ידי נפשי בני יצחק בן משה; praeepta ipsa acrost. exhibent משהיה יצחק בן משה; qui in fine praeepta moralia (רבני מוסר) in gratiam filii composuisse dicitur, eaque כלשון לעו versa esse.]

ISAK b. Abraham v. Isak Akrisch et Isak Chajjut et Isak Ger et Isak Jeschurun et I. A. Euchel.

- 5296 ISAK b. Abraham Arnder (ארנדר?) ex Radon (ראדון) prope Wilna. [Saec. XVII.².]
לוח כי בן יבורך נבר, v. Benedd. inter Prec. Coll. N.2653.

5297 ISAK b. Abraham b. David, seu Isak Sagi Nahor (coecus). [Non fil. Abr. b. Dav. „halewi“ (*W*^{1.3}1149) i. e. *senioris* N.⁴²¹², sed *junioris* N.⁴²¹³ (v. locis citatis, cf. etiam ad ⁴²¹⁴); nuncupatur „Pater Kabbalae“ (אבי הקבלה, *Jüd. Lit.* 403) et „Sapiens“ (החכם), seu „Pius“ (החסיד), atque suspicatur vel fingitur auctor librorum variorum, cf. *Asulai* II p.132 n.116.]

- 1] בהיר N.3423.
- 2] קרנים v. Ahron Cardina.

5298 ISAK b. Abraham (seu Aberl's) Kohen, Darschan (*Concionator*) Cracoviensis. [Aberl = Abraham.]

1. תולדות יצחק *Generaciones Isaki* Concc. in Genesin, cum Accessionibus nonnullis (mortuo auctore) edid. filius Salomo b. Isak [*W*^{1.3}1138. 1146] 4. *F. a. O.*, in *aed. Jo. Chr. Beckmann* (אח כל, *fin. fer.* VI.20. *Elul*) 1691.

5299 ISAK (Seligmann) b. Abraham Kohen, Ludimagister Rotterdam.

1. מנחת עני ומנחת כהן *Munus pauperis et munus sacerdotis* Expositt. in Pentat., partim ex Saul b. Arje Loeb, Rabb. Amstelod. 8. *Amst.* (לסגולה) 1769.

5300 ISAK b. Abraham ex Neustadt (עיר חדש), Judex Amstelod. [*W*¹1147=31148c; cf. *Jellinek*, *Litbl.* VIII, 254. Editor A.1701.]

- 1] זוהר חדש N.3500.
- 2] רזיאל N.4042.

5301 ISAK b. Abraham Troki. [A.1533-94. Karaeum fuisse, ex libro excuso negavi (*Jüd. Lit.* 451; p.410 omnino delendus erat), dein ex testimonio affirmativo epitomatoris Wilnensis in Cod. MS. *Opp.* 1179Q. (ap. *W*³p.662) A.1630 (ש"ץ, non שח ut *Gg.*) melius edoctus sum (et cf. Josef b. Mardochei Troki), quod nuper *Geiger* (Proben etc. III, Deutscher Volkskalender 1853 p.21, cf. p.55) necessarie demonstravit, monuitque (p.42), auctoris vel discipuli MS. [cf. Supplem. cum Vers. Lat. ap. *W*³ in Appendice, et varr. lectt. ap. *W*¹p.647 et in Codd. aliis; cf. ad *Opp.* 1169Q. descript. 1. Tebet 378(1617) ap. *W*³p.546] ab anonymo Rabbanita A.1615 arbitrarie mutatum a Wagenseil editum esse, sententias tamen Talmudicas genuinas habet (p.42 cf. p.54), de citato (1,22 in fine) *Siddur Hispanorum* (v. *Jüd. Lit. l.l.*) omnino silet, for-

ISAK ABRAVANEL

san quia ap. *W*⁴p.681 nulla varia lectio; sed legitur כל ק"ק סידורי חפלות in Cod. *Warner*. 51 (*W*³p.546, cf. Catal. nostrum Codd. MS. Bibl. Leyd.). In Cod. *Opp*. 3710. (exarato Pragae A.1630) non „Karaeus“ legitur, ut minus exacte *Gg*. p.55, provocans ad *Dukes*, Litbl. XI,297. — Isak Troki ap. *W*⁴710 alium habet *Gg*. p.51.]

- 1) חוֹק אֲמוֹנָה *Munimen fidei* P.I. Apologia religionis Judaicae contra Christianos et P.II Polemica contra N. T.; inscriptiones capp. [mortuo auctore] complevit et praef. est discipulus Josef b. Mardochai Krakau [leg. Troki]; ex apographo africano [A.1661-7] cum Vers. Lat. Chr. Wagenseilii, in ejusdem Telis igneis q. v. [*W*1145] (1681).

[Cf. *Delitzsch* ad Cod. Lips. XXI p.287 ap. *Gg*. l. l. p.43.57.]

2. — hebr. (ex Ed. Wagenseilii) 12. *Amst.* (עֲמִים שֹׁפֵר) 1705. [De variantibus, ut vid. ex MS. v. *W*¹p.642. *Gg*. l. l. p.57 n.20.]

3. — „ut excusum est Amstelodami“ (fl.100 lit. quadr.) 8. s. l. [*Hierosolymis*]

(ברורה [לקר] ולעברו [ש]כס אחר) 1845.

- 4] — Germ. per Anon. [ex ed. 2] 8. *Amst.* 1717. [*W*³p.546. *Rof.*, lib. stamp. p.54. *Serap.* p.334 n.68a, ubi pro „polnische“ leg. „polemische.“]

- 5] Versionis Germ. (purae) per Mich. Gelling. specimen q. v. (1733).

[Quae de hac Versione ejusque origine traduntur ap. *W*⁴p.639 sq. (quem unum locum consuluit *Geiger*, p.43), critica adhuc egent inquisitione, sed MS. ipso atque *Mülleri* Judaismo carentes, loca inquisitionis praecipua tantum indicare possumus. Gellingii Versio facta dicitur ex apographo hebr., ubi praefationi auctoris subjunctum est praemonitum subscriptum ab *Ahron b. Gabriel (sic) Loria* „allhier (!) zu Altenau dazu mahl (*sic*) wohnende nun (!) aber in der Neustadt zu Hamburg wohnhaftig. Im Jahr... 384 A. C. 1624.“ (*W*⁴p.646). Is rationem descriptae etiam praefationis auctoris („Diese Vorrede habe ich auch abgeschrieben aus diesem Buch...“) reddit allata sententia notissima Rabbiorum ad Esther II,22 etc. „De hac praemonitione,“ addit *W*p.647, „interpretor glossas illas, quas cum libro *Chassuk Emma* Hispanice converso, *Jo. Müllerus* in Indice librorum hebr., Judaismo detecto subjuncto, exstare ait. Unde et suspicor, τὸν μαχαρίτην ipsa hac Germanica versione, quamvis illa non ex Hispanico sed Hebraico facta dicatur, usum esse. Ceterum, me non monente

ex Specimine hoc apparet, interpretationem hanc Germanicam nonnunquam mentem Auctoris Latinis verbis exprimere, sive Interpres Exjudaeus Latine sciverit, sive vir doctus alius [ipse *Müllerus*?] versionem ejus recognoverit, et pro lubitu(?) Germanica ejus Latine expresserit. Posterius hoc alteri fere praetulerim, cum versio ipsa ad linguae Germanicae genium propius accedere videatur, quam quidem a Judaeo nato expectare possis.“ Mihi passus illi non pro lubitu Latine redditi videntur, forsam jam ap. Gellingium hebraice exstabant non versi, si re vera ille ex apogr. hebr. (i. e. lingua hebr.) Ahronis Loria vertit (Cf. de nomine *Heyd* sub Josef b. Mardochai). Passum de *Nizzachon* in ipsa auctoris praef. (ap. *W*⁴p.645) interpolatum denunciat *Geiger* p.56 n.12. Ceterum *Loria* ille ap. *W*¹p.276 n.444 (ex quo *Rof.*, Bibl. antichr. p.34 n.49) *Gabriel b. Ahron (sic)* auctor dicitur Glossarum Hispan., ablegat *W* praeterea ad ¹p.642, ubi non sine ambiguitate: „Hispan. imo et Germ. ... Illum (?) ipse habuit *Müllerus* etc.“ in epistola *Mülleri* (in *Buxtorffii* Catalect. p.444), a *W* citata, nequidem operis titulus indicatus est.]

- 6] — Lat. [*Wagenseilii*] cum Refutatione Jac. Gussetii q. v. [*W*¹p.643.³p.546] (1712).

[Vers. Hsp. *Isak Athia* non in Bibl. Bodl. (ut *W*³p.548 et *Rof.*, Biblioth. antichrist. p.19) sed Franc. Bernardi, atque ap. *Rof.* Cod. Hsp. 3 (cf. Bibl. antichr. p.218), ubi „*Perguntas*“ forsam P. II libri nostri? — Refutationum auctores v. ap. *W*¹.³]

- 5302 ISAK (Don) Abravanel, seu Abarbanel etc. (אברבנאל) b. Jehuda etc. [Minister regius, natus Ulissipone A.1437, mrt. Venetiis, sepultus Pataviae A.1508 (A.269, quem habet *Asulai*, jam sepulchrum obsessione destructum, v. *Baruch* in praef. op.30 et *Is. Cantarini* פהר יצחק f.10 (ex quo procul dubio narratio Italica in cod. *Lips.* XXXV ap. *Delitzsch* p.299). Vitam ipse partim enarrat in praef., praecipue ad Josua, Reges et Deuteron. (cum Vers. Germ. ap. *Zedner*, Auswahl p.78), opera in Resp. ad Saul (op.49.50). „Omnium primus et caeteris accuratius de fatiis ac scriptis auctor praefationis ad בעייני הישועה (op.30) R. *Baruch*“ (*Rof.* ad Cod. 658). Ex illis sua reproduxerunt potissimum: *Bart.*, *W*¹p.629, *Rof.*, Diz., ubi in fine judicia de Nostro prolixiora (cf. *W*¹p.640 infra, ³p.544), nominanturque inter recentiores *De Castro* et *Boissi*. Nominis dissimulationibus tantum (a nobis omissis) locuples est *Hartmann*, ap. *Kersch*, Encykl. S. I. Vol. I p.150,

ISAK ABRAVANEL

ubi *W* et *Rof.* tantum repetuntur. Omnes vero latuit lucusque infestissimus in Nostrum defensor Maimonidis, aequalis David b. Jehuda Leon (Cod. *Reggio* 41). — Dissertt. speciales edidd. Majus (q. v.) A.1708 et 1711 (ad op.38); hebr. Anonymus I,38.57 collect. מאסף N.3713, recus. I,14 collect. בכורי העתים N.3429. Cf. quoque *Barth. Riccius*: Oratio pro Is. Abarh. 4. *Ferr.* 1566 (*W*³p.544) et Vitam carmine hebr. ap. J. Almanni (q. v.): *Meditatio* p.79 (1839). — Singula de Nostro v. ap. *Delitzsch*, Litbl. I,81. *Geiger*, Melo Chofn. 73.75; opp. ignota ap. *Carmoly*, Familia Jachja p.15 n.56 et *Jellinek*: Thom. d'Aquino p.8. Ex עולם צדק (*W*¹p.638) citat *Tobia Kohen*, מעשה טוביה I,7 §21. — *Alb. ab Holten*: Clavis rabb. scriptorum Abarh. (8. *Tübing.* 1675?) maxime suspectum, v. *W*⁴p.877. *Refutationes* et *Versiones* librorum vel capp. singulorum, quae hic desiderantur, quaeras ap. *W* locis ad libros ipsos citatis.]

A. EXEGETICA.

 [Ipsi auctores et catalogi hebr. saepissime loco tituli genuini (פירוש) in Pentat. et Proph. auctoris nomen אברבנאל ponunt.]

1. פירוש החוריה *Comm. in Pentateuchum*; cura Sam. Archivolti. *ED. PR.* f. Ven., jussu Messer Zuan Bragadin fil. Alois., in aed. di Gara (השל"ט) 11. *Ijjar-fer.* VI.15. *Elul* 1579. [Edd. 1584 et 1604 ex nostra, ab Inquisitoribus castrata, exsculptas esse recte monet *Bashuysen* ap. *W*¹1142. Tit. verso exstat praemonitum factoris (נאמן) jam in tit. commemorati Ascher פרינצו, qui hic פרינצו יעקב פארנצו || בכמ"ר אשר subscribebit, unde „Jakob Parentio“ ap. *W*¹1094, quem jam mortuum deplorat A.1566 (v. Simon Darschan) filius aller Meir, ipse jam A.1575 defunctus (v. sub Moses Maimonides: *Resp. leg.*), male ergo huc conjecturatus: *Jüd. Typ.* p.45 n.60. An hujus vel Correctoris sit praefatio (הקדמה) definire non audeo. — Epigraphis (non „Aufschrift“ ut *Rof.* Diz. ap. Hamberger) Geneseos: „Finivi urbe Neapoli etc. A.5282 cujus chrouostigum אפא"ר scribae forsan Cod. MS. (*Rof.* 658), epigraphis Exodi Venetiis Novil. Marcheschwan 206 (i. e. 1605); de Deuteron. v. infra op.4.]
2. — cum Indicibus marginal. etc. per H. J. v. *Bashuysen* f. Han., in typogr. Editoris propria orientali. 1710.
3. — Charta alba magna. [Inceptum mense Tischri, ergo A.1709. Exstat dedicatio Lat. (f.1) et Conspectus seu Index rerum

hebr. vel Lat. cum tit. בית שער קטן f.11 vel initio vel in fine (*W*¹p.630) compactus. — פירוש שכן המשורה i. e. *Comm. in Exod.* XXX,11 sq. seorsim excusus 8. *Par.* 1650, pp.26, ap. *W*⁵p.541, forsan ad opus aliud pertinet.]

4. — in Deuteron., cui tit. מרכבת המשנה *Cursus secundani*, praef. est Jos. Schalit — f. *Sabion.*, *Tob. Foa* (*Sivan-fer.* III.25. *Ab*) 1551. [Ed. integrior. *W*¹3. *Rof.* Sabion. p.1 n.1 (cf. p.5) et cf. *Annales Saec.* XVI. p.53 n.36 et ad Cod. 658. *Zz. Z. G.* 251. — Epigraphis auctoris Monopoli 20. *Schebat* 1496 (רנו, in op.1 vitio typogr. רנו=1466). Opus, sec. introduct., 20 annos antea adornavit, fuga vero amisit, dein Corcyrae (אי קרפו) reperit et retractavit. Hinc Edd. illis annis quae circumferuntur *fictitiae* sunt, v. ap. *Rof.* II. II.]
- 5] פירוש על נביאים ראשונים *Comm. in Prophet. priores*; una cum textu N.1039.630 [*W*¹3.] (ca. 1511–2.1686). [Compositus Neapoli ultimo Elul גריס=1493. Ed. I integrior.]

6. — cum Jak. Fidanque Additt. [*W*¹p.631] f. *Hamb.*, *Thomas Rose* (טוימיס רוס) A. M. 5447 (ואהם, fin. mense *Kislew*) 1686.
7. — Charta maxima.
- 8] פירוש (על נביאים אחרונים) *Comm. in Prophet. posteriores*; una cum textu N.36.479 [castrat.] [*W*¹3.] (1520.1641[?]). *Comm. in Daniel* v. מעיני הישועה op.30.

PARTICULAE.

- 9] Prooemium in Leviticum hebr. et Lat. per L. Comp. de Veil q. v. [*W*¹p.630] (1683).
- 10] In Levit. XIII,47 et XIV,33 de lepra vestimentorum et aedium, in Exod. XV. de poesi vett. Hebraeorum, in Exod. XII,1 [hebr. quoque] de principio anni et consecratione Novilunii Lat. per Jo. Buxtorfium fil. p.400.405.407.431 ad c. Jehuda Levi: *Cosri* q. v. [*W*¹] (1660).
- 11] In Num. XV,30 de excidii poena cum Vers. Lat. per Jo. Buxtorfium fil.; p.169 ad c. dissert. de sponsalibus q. v. [*W*¹] (1652.1765).
- 12] Munia offerentium et sacerdotum in sacrificio holocausto ex Abarh. designata et illustrata per J. G. Lakenmacherum q. v. (1730). [Alia diss. A.1721 ap. *W*³p.541.]
- 13] In Deuter. XVII,14–20 et 1 Sam. VIII,1 de statu et jure regio, cum Jo. Buxtorfii fil. Vers. Lat.; XXIV,825 thesauri Ugolini q. v. (1761). [Recusa ex Disslt., seu Disputt. vel Exercitt. (cf. Jo. Buxtorf. nepotem, *Catalecta* p.356) Buxtorfii [ed. 1662,

ISAK ABRAVANEL

- cf. *Saraval* 310], ubi et alia, recensita ap. *W*^{p.630.631.}
- 14] Ex praef. in Judic., de iudicum et regum differentia cum Jo. Buxtorfii fil. Vers. Lat.; XXIV,883 thesauri Ugolini q. v. (1761). [*W*^{p.631} (cf. notam ad op.13), ubi: ex praef. in Jos.]
- 15] In II. Reg. XXII,8, de libro legis a Chilkija invento; Lat. per Jo. Buxtorfium fil.; p.356 Catal. Rabb. Jo. Buxtorfii Jo. Jacobi fil. q. v. (1707).
- 16] In Jes. XXXIV. et Obadja refutatum a S. Schnellio q. v. [*W*^{1.3}] (1647).
- 17] In Jes. XXXIV, de eo quod per Edom Romani et Christiani intelligantur, Lat. per Jo. Buxtorfium fil.; p.389 ad c. Jehuda Levi: *Cosri* q. v. (1660).
18. R. Isaaci Abrabanielis et R. Mosis Alscheichi Comm. in Esaiiae prophetiam XXX. [i. e. cap. LII,13-LIII] cum additamento eorum, quae e veterum dictis R. Simeon [Darschan] collegit [hebr.] sub juncta refutatione et textus [Biblici] nova versione ac paraphrasi
8. L. B. 1631.
[*W*^{1.3}; desid. ap. *Le Long-Masch* IV,110.]
- 19] — [*W*¹] 8. *Franequ.* 1687.
[Vers. Lat. *Schultenii* seu *Granbergii* cum textu hebr. recenset *W*¹, sine textu *W*⁴.]
20. החיית העצמות i. e. visio Proph. Jechezkieli in cap. XXXVII,1-14 commentatore R. J. Abarbinelo (*sic*) cum Vers. Lat. per Chr. Seyfried 4. *Lips.* (הכר) 1664.
- 21] In Hoseam et prooemium in 12 Proph. minores; Lat. cum notis a Fr. ab Husen q. v. [*W*^{1.3}] (1686).
- 22] In Obadiam, Vers. Lat. et examen Aug. Pfeifferi q. v.
[Refut. Schnellii v. supra ad c. Jesaiiae op.16.]
- 23] In Jonam hebr., una cum textu N.613.692 [*W*^{1.3}] (1683.1697).
- 24] In Habakuk et partes potiores in Nahum, Zephania, Haggai, Zacharia et Malachi Lat. per Jo. Meyerum q. v. [*W*^{p.633}] (1699).
- 25] In Nahum et Habakuk cum J. D. Sprecheri Vers. Lat. 4. *Helmst.* 1703.
[Habak. „ex Vers.“ illa recusum 8. *Traject. ad. Rhen.* 1710 recenset *W*^{p.633}, procul dubio una cum Carpzovii (q. v.) Collegio in Ruth, ejus ed. III. 8. *Tr. ad Rh.* 1722 annexa Abravaneli in Habakuk hebr. et lat. [Sprecheri] ap. *Mich.* 5382.]
- 26] In Haggai Lat. per Jo. A. Scherzerum

q. v. [*W*¹] (1663 etc.).
27] In Malachi cum Vers. Lat. Jo. Meyeri [*W*³p.542] 8. *Hammoniae.* 1685.

B. VARIA.

28] זבח פסח *Sacrificium Paschatis* Comm. in Haggadam Paschatis inter Precum Coll. A.1505 N.2671; A.1545 N.2675; A.1557 N.2678; A.1561 N.2680; A.1592 N.2684; [excerptus et mutatus] A.1695 N.2702; A.1711 N.2711; A.1712 N.2712; A.1718 N.2719.

[Suppl. et partim corr. *W*^{p.634.3}p.542. *W*²p.1286 ad ed. 1712: „hinc inde paraphrasticè explicato.“ — Compositum est Monopoli 14. Nisan 1496 = 1496. Cf. *Rof. Annal.* p.172. —

~~29~~ *Compendia* vide sub Isak Chajjut b. Abraham, Jakob Heilbronn b. Eljakim et Jehuda di Modena.]
29. ישועות משיחו *Salutes Messiae* De Messia, ex apographo Cod. MS. Parisiensis primum editum 4. *Karlsruh.* 1828.

[Opus hoc una cum 30 et 35 tit. generalem habuit מגדול ישועות *Magnitudo salutis*, v. Resp. ad Saul (op.50). *W*^{p.638.3}p.543.4p.877. *De Rof.*, *Bibl. jud. antichr.* p.13.]

30. מעייני הישועה *Fontes Salutis* Comm. in Proph. Daniel, cum praef. [de vita auctoris] edid. Baruch [Usiel חוקיו?] (ff.142)

4. s. l. [*Ferr.*].

per typogr. Samuel (15. Schebat 5715).

[Compositum Monopoli 1. Tebet 257 (i. e. exeunte A.1496), unde *W*^{p.633}* (cf. ³p.542) ed. *Neapol.* 1497 se vidisse praetendit, expl. vero *Opp.* 220Q. minime tit. destitutum, ut suspicatur *Rof.*, *Annal.* p.173; sed possedit illud *Alardus Uchtmannus* Lugd. Bat. A.1648, qui locum *Constant.* (ut puto ex conjectura *Buxtorfii*) adscripsit, quem ergo sistent Catalogi (ut jam *Sabb.* et Catal. *Bibl. Leyd.*, ubi Cod. inspexi), ut ipse Catal. *Mich.* 2668 atque *Heidenheim* ad calcem op.49. Locum *Ferr.* jam habet *Plantav.* et typographum nominat *Rof.*, *Ferr.* p.18, ex fine praef. (ante vitam) Editoris. Hunc eundem suspicor ac N.⁴⁵¹⁷, is enim edid. A.1556 *Animadvv. Mos.* Alaschkar, atque hic initio praef. verbis: החוק בהואר ובנתי עני מדעתי ולהח ושיקני המחוק ידי המחוק מניע כפני, ad nomen חוקיו alludere vid. Idem est ברק עזיאל et עזיאל ברק חוקיו in Iudice ad *Conforte*, depravatum vero nomen עזיאל ברק עזיאל ap. *Nepi* p.53 = *Ghirondi* p.63 n.27. Cf. *Zz.* כ"ה V,155, et cf. *Moses Maimonides* ed. 1574.]

31. — [*W*^{1.3.4}] 4. *Amst.* (המח לייצרה) 1647.
[Exstat et tit. Lat., ubi A. MDCLVII, unde corr.

ISAK ABRAVANEL

- A. 1652 in Cat. ms., ex quo ap. *Mich.* 2668. David de Castro non est typographus (*W*³), qui non nominatur, sed procul dubio est *Josef b. Israel.*
- 32] — excerpt.; una cum textu lib. Daniel N.877 [*W*⁴] (1727).
- 33] — recapitulatio [de 70 hebdom.] cum Vers. Lat. A. Hulsii ad c. Theologiae judaeae q. v. (1653).
34. מַפְעֵלוֹת אֱלֹהִים *Opera Dei* De creatione; ex duobus Codd. MS. apud Menachem Asarja de Fano et Sam. Frances primum editum, corr. Is. Gerson 4. *Ven., di Gara* (ושמו ושבים) 1592. [*W*¹p.365.³p.542. — Cf. Cod. *Rof.* 153.]
- 35] מַשְׁמֵעַ יְשׁוּעָה *Praeco salutis* De redemptione, exegetica de Messia (antichristiana). *ED. PR.* f. [*Salon.*] *Jeh. Gedalja.* 1526. [*Bart.* III p.879 ap. *Rof.* Ann. p.29 n.166 (cf. *Saraval* 121 non a me collatum), qui p.60 n.135,6 non monet, ad c. operis (ante Indicem in ed. Amstd.) A. expressum esse compositionis Monopoli tractu Neapolis 4. Adar II ירחם=1498; hinc inde ed. *Neap.* ap. *Sabb.*, vel *Constant.* sec. alios ap. *W*¹p.635.]
36. — Ed. II. (ff.84)
4. *Amst., Imm. Benveniste* (קרש) 1644. [*W*^{1,3}, ubi de expl. sine nomine typogr., cujus tamen tit. pars inferior evulsa vid. Ed. in fol. (*Rebenstein* n.254) non est nostra, cujus chronostichon recusum est, sed sequens.]
37. — (prophetiae nonnullae.)
f. s. l. [*Helmst.*] s. a. [1700-14?].
[Edid. *J. Fr. Wincklerus* in usum praelectionum ex ed. Amst., cujus frontispicium fere totum repetitum; ff. non numerata sunt 20, ergo quartam fere partem exhibet totius libri, initio pagina paginae respondet ed. nostrae, lacunae asteriscis notatae sunt. Indicem locorum v. ap. *W*¹p.635, qui Editorem etc. nominat.]
- 38] — Lat. cum vita auctoris [ex ed. 1708] per J. H. Majum q. v. [*W*^{1,4}: A.1712 corr.] (1711).
- 39] נַחֲלַת אֲבוֹת *Hereditas patrum* Comm. in tract. Talmud. Abot N.1433A; 1435A; 1443 [*W*¹p.636.⁴p.543] (1505.1545.1566).
40. עֲמָרַת זִקְנִים *Corona senum* Expositio in Exod. XXIII,20; acc. op.43. 4. *Sabion., Tob. Foa* (inc. 17. *Bul., fin.* יִשְׁבֶּה *pericop. Levit. I.*) 1557.
41. — mb.
[*W*¹p.637, ³p.543, ubi se ed. libelli annexi *Ven.* in Bibl. *Opp.* vidisse praetendit, forsau 1134Q., ubi liber *Ven.* expressus compactus; cf. *Rof.* Sabion. p.31 n.18. Ed. *Cremon.* in Cat. vet. (ap. *Rof.*, *Cremon.* p.7 n.10) ex confusione cum op.47. Nostra ed. dedica-
- tur Asahel b. Isak Rieti et Reuben b. Rafael Zarfati Orleans, estque forsau primum hujus modi inscriptionis (in ed. repet. *Amst.* 1739 omissae) specimen. — Juventute compositum dicitur opus in op.44, v. *Rof.* ad Cod. 136.]
42. פִּירֶשׁ *Comm.* MS. in R. Mosis Maimonidis tractatum *More Nebuchim* [imperf.], nunc edid. cum praef. et Adnotationibus (*Docens justitiam*) illustravit M. J. Landau. II Voll.
4. *Prag.* 1831,2.
[Tit. Lat. et hebr. — Codicem hujus et op.49 A.1558 Salonichi in domo Isak Abravanel (nepotis? cf. *W*¹p.640, *Zz.* כ"ח V,154) a Leon מלכי (Molchi?) b. David descriptum (ergo non „autograph.“ ut in Censura A.1828 per *C. Fischer*) ex Italia advexit Isak b. Simon Bisselichus (ביסליכוס sic), cujus epistola in praef. — Vol. II. continet Comm. in Moreh I,50-5 et II,31-45, acced. (f.48) *Excursus* generalis de curru Ezechielis contra Moreh III (cf. *W*¹p.638 et praef. p. V), quem Praefator (p. III) citatum putat ad I,5 sub tit. עֲבוֹרַת הַזִּקְנִים (leg. עֲמָרַת i. e. op.40 contra *Gg.* Mel. Chofn. 74), compositus (v. f.53) urbe *Molinc* [Hispaniae ergo ante 1493] in domo Abraham Zarfati; sequitur P. III cap. 1, scribaque se audiisse fertur (verba ipsissima desiderantur), auctorem fato prohibitum fuisse, quominus opus ad finem perduxerit. Revera in fine *Tractatus brevis*, qui ex op.50 recusus hic agmen claudit (f.54-58), ad singula explicanda ablegatur, cf. p. IV (ubi ad alia testimonia addendum, quod ad II,36 f.38b Comm. suum in Samuel citat). Ad Comm. in III(32) ablegat e. g. I,36 in fine, f.60. Cod. „autographus(?)“ in Krimea (*Gg.* Ztsch. III,446 n.30) consulendi dignus.]
- 43] צוֹרַת הַיְסוּדוֹת *Forma elementorum* Dissertatio metaphysica; ad calcem op.40 (1557). [Cf. Rabbino b. Elia.]
44. ראש אֲמֵנָה *Caput fidei* De 13 articulis fidei Maimonidis [quorum Vers. hebr. per Samuel Ibn Tibbon inseritur] f. min. [*Constant.* 1505]. [Simul cum op.39 et 28, unde efflicta ed. *Neapol.* ap. *Hyde* etc. *W*¹p.637.³p.543. *Rof.* Ann. p.1 n.4. — De opere cf. sub Abraham Bibago.]
45. — [*W*^{1,3}] 4. *Ven., M. Giustiniani* (fin. fer. IV.7. *Nisan*) 1545.
46. — cum Indice locorum citatorum 4. *Cremon., V. Conti, per Socios* (fer. VI.22. *Sivan*) 1557.
47. — charta caerulea.
[*W*^{1,3}. *Rof.* *Cremon.* p.5 n.9. Quam vidisse testatur *W*¹ in Bibl. *Opp.* ed. *Sabion.* est op.40. Ed. vid. castrata.]

ISAK ALBAALI

etc., ut *Jüd. Typ.* p.39 ex errore typogr. ap. Carmoly, l. l., qui rectius in „Itinéraires“ p.67 sentit. A.1577 pro Nostro descriptus est Cod. Saraval N.XXVI, et cf. Isak Onkeneira. Noster desideratur ap. *Rof.*, *Biblioth. antichrist.*

1. מעשה בית דוד בימי מלכות דוד *Historia domus Davidis tempore Persarum*, i. e. מעשה ד' בכתנאי (N.3881), acc. (f.6) קול מבשר *Vox annunciantis* de 10 tribubus relationes; et (f.8a-13b) *Introductio Editoris* et Chisdai b. Isak: *Epistola ad regem Chazarorum* et hujus (Josef) *Resp.*, denique (inscripta: גם זה מכשר *etiam hoc annunciat*) Mos. Aschkenasi Cretensis: *Relatio de Narratione Ali Ismaelitae* [A.1483] de Judaeis juxta flumen Sambatjon et Elia [Ferrarensis]: *Epistola* (f.13-6) 8. *Constant.*, s. a. [ca. 1577]. [W¹1150^{*}; Carmoly, *Itin.* p.67 postrema hujus edd. rarissimae non optime recenset. Ex fine particulae N.3881 (v. ibid. notam) effictus lib. ספר זכרונות בית דוד ap. *Schickardum*, corr. W²p.1298 n.192.]

2. — 8. s. l. e. a. [*Opp.* 8560.; ff.22, linn. 27 (ultima paginae lin. ultima vox מפורסם tantum); manu adscriptum fert locum *Cracov.*, qui ergo notatur in *Cat. ms.* (et ap. *Mich.* 2689, a me ipso collatum), W¹ ex *Plantav.* — Ed. *Basil.* v. sub 4.]
3. — ad c. Abraham Farissol: *Epistola etc.* q. v. (1720). [W³1150 et 166 sub Abraham Sason q. v. — A.1712 ap. *Zz.* ad Benjamin p.276 corr.]

VERSS. GERM.

- 4] — s. t. פרס מעשה מלכות בית דוד בימי פרס *Historia regni domus etc.* 3 particulis, scil. מעשה בוסחנאי¹ *Historia Bostenai*,² מעשה עשרה השבטים³ *Historia 10 tribuum* [i. e. relatio Mos. Aschkenasi],³ מעשה מלך אלכור *Historia regis Chazarorum* [scilicet regis Josef *Responsum*] [ex Hebr. vertit David b. Josef Toeplitz]

4. *Bas.*, C. Waldkirch [ca. 1600-9].

[Ed. anon. recenset *Buxtorfius* in *Bibl. Rabb.* et in *Thesauro* p.663 (ed. 1629) ap. W¹645, qui p.644 eandem ap. *Bart.* et *Sabb.* (ex *Buxt.*) male ad textum refert. Interpres, David b. Josef (q. v.), qui A.1601 Venetiis fuit (atque A.1602 nonnulla hujus generis *Bas.* edita sunt), in ed. 1686 nominatur, ex qua etiam inscriptiones hebr. huc retulimus, cum recensione *Buxtorfii* congruentes, qui de aliis accessionibus nihil refert. *Epistola Chisdai*, quae brevitatis causae ommissa dicitur, nec in ed. I. exstare vid. Non dubito,

quin ed. „4. *Basil.* 1569 (!)“ ap. *Rof.*, libri stamp. p.53 sit nostra Germ. forsitan A.1599?]

5. — acc. חזנה *Supplicatio* [v. 3193 notam] et מעשה *Historia* [N.3905] et מעשה *Historia* ex Isak b. Elieser: *Hortus*, omnia Germ. (ff.20)

4. *Amst.*, in aed. Uri Phoebus per Ascher *Anschel* (fer. II.11. Tebet-fer. II.3. Schebat) 1685-6. [A.1684 in *Serap.* p.381 n.165 err. typogr. Ed. quoque rara.]

6. — acc. schoene neue חזנה [eadem!] et מעשה ex Isak b. Elieser; Ed. II. per Bella Hurwitz bat Baer b. Chiskijja Levi 8. *Prag.* 1705. [*Opp.* 8810. Eadem vid. ac ed. *Francof. a. M.* ap. W³. Cf. *Serap. ib.*]

7. — s. t. מעשיות וסיפורים מן מלכי ישראל *Historiae et narrationes de regibus Israel* [Ed. castrata] 8. *Amst.* s. a. [Saec. XVII.-XVIII.].

[*Opp.* 8850³; ff.5. Praef. Interpretis ommissa, sed eadem est Versio, e. g. פערמנט in fine מלכות מעשה pro „Pergament.“ Continet בוסחנאי et *Epistolam Eliae*. Opus Josefo cuidam adscribit et compendium ex Gerson b. Elieser (*sic*) habet *Eisenmenger* ap. W¹851; *Zz.* vero ad Benjamin p.287 n.116: anon; *Serap.* p.10 n.195 delendum; est enim idem ac p.381 n.165.]

8. מעשה בית דוד בימי מלכות פרס *Ein wunderlich Geschächtniss [historia] etc. von einem der hot geheissen Bostanai* (in fine: „das Büchel hat Menachem Stummer lasen drucken Gott und die Leut zu ehren“)

4. s. l. e. a. [*Prag.* ca. 1686-90].

[*Opp.* 16900⁵; ff.4. Eadem exhibet Vers. historiae Bostanai tantum ipsam, sine prologo et epilogo Is. Akrisch. *Serap.* p.381 n.165.]

5906 ISAK Albaali (אלבעלי) b. Nissim Moses.

1. פרי העץ *Fructus arboris* Nov. in tract. *Talmud. Aboda Sara* et de „Asmachta“ f. *Salon.* (ענף ועשה) 1821.

5907 ISAK Alchadib (אלחדיב) *Gilbosus*, non אלחזי b. Salomo b. Zaddik. [Astronomus Castiliensis Saec. XIV²; *Zz.* Z. G. 423, cf. sub Samuel Zarza et *Jüd. Lit.* p.439 n.46a, p.440 n.61a. De eo in *Catal. Codd. MS.* fusius disserendum erit, unde hic auctores non colligimus, ubi tantum de *ficta* ed. op. לשון הורה monendum est: id in Appd. ad *Buxtorf.* ac *MS.* laudatum esse (cf. *Zz.* Z. G. p.536), ed. *Ven.* 4. ap. ipsum *Buxtorf.* ad opus

ISAK ALCHAKIM

homon. spectabat, de quo sub Jedaja Penini; male ergo ed. *Ven.* operis Nostri recensetur ap. *Sab.*, *W*¹p.648 n.1160, ex quo ap. *Rof.*, *Diz.* (p.35) et *Ghirondi* p.191!]

- 5308 ISAK Alchakim (אלחכים, i. e. arab.: *Medicus*). [A.1550, *Jüd. Typ.* 39, non ad Nostrum spectat, qui 1553 mense Schebat *Const.*, ante Elul *Ferrarae* fuit, ubi ad אורי החיים Josef Jaabez (q. v.) promittit ejusdem in *Comm. Ahol*, *W*³p.403; cur *W*³1160b: Sæc. XVI inclinante Nostrum locaverit nescio, neque cur *Ghirondi* eum Rabb. Ferrarensem habuerit.]

- 1) Additt. (et praeft.) ad Simon Duran *Comm.* in Hoschaanot, inter *Prec. Coll.* N.2752 (1553).
2) דיני חלה והדלקת הנר בקיצור *Constitutiones de placenta et illuminatione luminis compendiosae* et praeft. in Isak Duran: *Portae Durenenses* (q. v.) (1553).

- 5309 ISAK (Rafael) Alfandari b. Chajjim b. Jakob, Constantinop. [Resp. 1 datum A.1686. *W*³p.555 tantum ablegat.]

שאלות ותשובות *Quaes. et Responsa*, ad c. Chajjim Alfandari: *Annuncians ab initio* (1710).

- 5310 ISAK Alfasi (אלפסי, rectius אלפאסי, seu Alphesi) b. Jakob, vulgo: *RIF* (ר' יצחק פאסי = ר' יצחק פאסי), seu (ר' יצחק). [אלפאסי est *Fessanus* (non „prope Fessam“ ut *Danz* ap. *W*⁴1207, cf. יצחק פסי: *W*³1259e), quamquam proprie ex Kalaat Haman (Hamad?), mrt. Rabb. Lucenae A.1103 [unde in *Catal. Bibl. Leydens.* ed. 1716 p.314 n.3 liber ipse (ED. PR.): „*Eleusinae* 1503“ excusus dicitur! A. ההפנ ap. Is. Israeli: *Fundam. mundi* ed. 1848 f.38 error typogr. pro ההפנ] aetatis ca. 90. Diem, de quo differunt relationes, optime 10. Sivan, i. e. 19. Maji conjecturavit *Luzz.*, v. ap. *Jost*, *Isr. Annal.* II, 88, *Rpp.*, כ"ח VII, 255, *Zz. Z. G.* 405. De sepulchro cf. *Abrav.* משמיע ישועה f.61 ed. 1644. Epitaphium *Mosis Ibn Esra* 5 tantum strophis excusum est in edd. 1509 etc. (ex ed. 1522 ap. *Bart.* I p.905) operis Nostri, hinc inde ap. David Gans ad A.4863 [Lat. „infelicititer verum“ ap. *Vorstium*, optime per *Carpzovium*, ex Schickardo recusum ap. *W*³p.569; Germanice ap. *Jost*, *Geschichte* VI, 147], stropham 6. ex libro הטים דעים supplent edd. posteriores; ap. *Conforte* 7b vero id epitaph. omnino non recusum (ut *Luzz.* כ"ח IV, 93), sed continuatio *anon.* (Corr. itaque

Dukes, Mos. b. Esra p.16). Idem *M. Ibn Esra* (Cod. *Uri* 499 f.39b) Nostrum R. יצחק פאסי valde laudat, quamquam poeticae artis nihil perfecit, A. fatalem vero non addit. Elegiam Jehudae Levi v. Germanice ap. *Geiger*, *Divan* p.42. — De Nostro disserunt praeterea *Asulai*, *Rof.*, *Diz.*, *Rpp.*, Chananel, nota 17.20 (cf. *Jost*, *Isr. Annal.* III, 407, ubi de operis retractione), *Hartmann*, s. v. „Alphesi“ ap. *Ersch* I vol. III, 218, *Gg.*, *Ztsch.* I, 23; cf. *Dernburg* ap. *Gg.* *Ztsch.* V, 397 de adventu A.1088 et lite cum Isak Ibn Gajjat (q. v., mrt. A.1088-9) et de *Quaest.* op.17. Nomen „Isak ben“ ejectum supplendum est *Jüd. Lit.* 387. — Ab opere vulgo בעל הלכות auctor *Regularum* quoque dicitur, quod ignorare vid. *Rof.* ad Cod. 313.]

1. הלכות *Regulae* [אלפסי] *Alfasi* Compendium Talmudicum, adjectae sunt Jonae Gerondi Novellae a discipulo compositaе, Nissim Gerondi Novellae, Ascher b. Jechiel (q. v.): *Collectanea ex decisionibus* et Josef Chabib: *Strictureae* in *Regulas parvas*, insertae Mardochai b. Hillel: *Decisiones*. III Ptes. *ED. PR.* f. *Constant.*, *Socc.*

David et Sam. Nachmias (ואברכם) 1509.

[Ed. extremae raritatis, in ipso expl. *Opp.* 599F. desid. frontisp. vel etiam f.1, quae modo in *Biblioth. Leydensi* (cf. supra) oculis meis usurpavi. Tit. lit. quadr. expressus est: החבור הגדול מההלכות הנהוגות לרב רבינו יצחק אלפאסי עם חידושי הרב רבינו נסים כרבי ראובן ופסקי הרב המרדכי וזכר צדיקים וקדושים לברכה; tacetur itaque de Ascher et Jona, quem hinc inde omittunt *W*¹p.661⁴³p.570 (ubi male A.1494), *Rof.*, *Ann.* p.4 n.18 (ubi „fratres“ corr.; A.1501 ap. *Hartmann* l. c. procul dubio error typogr.); sed jam tit. verso super *Comm.* legitur: חידושי רבינו יונה ול חכמים מהלמדיי הטובהקים. Tit. sequitur eadem pagina Carmen encomiasti. *David Ibn Jachja* acrost. *David b. Josef*, qui de exilio Hispano loquitur (ובספרד). Mardochai singulis adjicitur tractatibus. In fine legitur epigr. cum carmine, inscribitur: אמר עזיר חלקה מחוקק ספון אליה; בן יצחק אלפאסי (sic) הלוי (sic) unde *Rof.*: „Elia b. Berachel Levita“, sed ברכאל abbreviat. vid., forsitan ad patrem Benjamin spectat (suppl. sub Elia Levi N.430). Dein laudantur promotores (והחזיקו ידי עושי המלאכה) *Elia Levi* (procul dubio idem ac praecedens, qui curam habuisse vid.), *David Ibn Jachja*, *David Kohen*, *Josef Kohen* et *Isak Kaspota* (?קספובה). Sequitur carmen *David Ibn Jachja*, agmen claudit epitaphium cum praemonito, ubi auctor die Sabbato 11. Ijjar Lucenae defunctus dicitur, cf. supra.]

ISAK ALFUAL

- adjectae sunt regulae parvae, praef. et epigr. Editoris. P. II approb. exhibet datum nundinis mensis Adar. Opus fin. est fer. VI, 15. Ab 1620. — De Isak b. Reuben Sabb. sub שְׁעָרֵי שְׁבוּעוֹת ita: „una cum Alfasi (non „praeterea“ ut subdit *W*^p.691 n.1267) ed. *Crac.* וַשׁׁא 8., ed. *Prag.* 4.“ Ejus verba reddit, more suo, Cat. ms. usque ad שְׁבוּעוֹת וְדִינֵי, dein pergit: שְׁנוֹ (אלפסי) ר' ק' שְׁנוֹ, i. e. „et vide sub lit. Alef (Alfasi) ed. *Crac.* 1597,“ ultima verba a scriba Cat. ms. (Cod. *Mich.* 777) ita posita sunt, ac si ad librum ipsum recensendum pertinerent, unde *Mich.* 4661 librum 8. *Crac.* 1597 exhibet! Sed ed. talem forma 8 *fact.* habuimus (ad op.6), *Mich.* 4661 vero est idem libellus ac *Opp.* 874Q., scil. 4. s. l. e. a. ff.25 (ut *W*^p.614 n.1267, forsā ex ipso libro nostro), procul dubio supplementum est Alfasi (Cod. *Opp.* 503Q), atque ex eo ed. *Prag.* ap. *Sabb.* effectam habeo, alias ignotam; typi enim quadrati etc. non multum a Pragensibus abhorrent.]
9. — u. s. cura Abraham b. Josua Worms
4. *Amst., Im. Benveniste* (חבא) 1643.
[*W*^{1.3}. In ed. *Sabb.* recusa per *Rubinstein* A. חבא (1661) vel err. Typogr. vel emendatio prava.]
10. — Indd. marg. textui insert., cura Salman et Abraham fill. Kalman Kohen פאטמפא [Pompe in Westphalia?]. Charta alba. [*W*^{1.3}. cf.^p.245]
12. *F. a. M., Jo. Wurst*
(fin. fer. VI.17. Nisan יהרי ביום השמיני 1699-1700.
[Editores subscribunt: „zum Kranich“ et „zum Falken,“ ipseque pater in approb. „Falk“ nuncupatur, quod tamen *Zd.* ad deversorium F. a. M. refert, cf. sub Josef b. Pinchas.]
11. — ex ed. 1555 sed emend. et auctior; acc. (ex ed. 1597) Annot. Menachem Tiktin etiam in Isak b. Reuben (hicque ipse), Nathan Spira: *Novellae*, praeterea notae marginales חידושי חידושי אנשי שם seu חידושי מפרשים *Nov. clarorum virorum seu Commentatorum*, scil. ex Josef b. Mardochoai Gerson: *Reliqu. Jos.*, et המים דעים (in collect. חומת ישרים N.4084,3) et in Mardochoai ex Baruch b. David Gnesen: *Magnitudo Mard.*, per typographum. Charta alba. f. *Amst. Jos. Dajjan* (יהוספתי), fin. fer. III.10. *Tammus* 1720.
[Uberrime descriptis *W*^p.572-5, p.573 nonnulla minus correctae. De annot. ex המים דעים postea male recisus v. *Asulai* II p.34, ubi et de aliis in *Nostrum Animadvv.* MS.; cf. *Zz. Z. G.* 57 et 39.]
12. — u. s., de novo adjecta in Mardochoai b. Hillel: *Mard. Benet: Comm. Mardochoai* et Jesaia Hurwitz: *Vestimenta salutis*, praeterea Annot. ex

libro מרדכי דים [Mardochoai Seeb et Josef Saul Levi] et מן גבורים [Mos. (Jos. H.) b. Mardochoai]. Supplementi instar annexa sunt vol. I: Moses Nachmanides de Primogenitis et de placenta cum Comm. Jomtob Algasi [ex ed. 1794]; vol. VIII. et ultimus: Isak Alfasi in Nedarim ex MS. primum, acc. Mos. Nachmanides (q. v.) et Jomtob b. Abraham Aschbili in Nedarim, et Josef Chabib *Animadvv.* in Ketubot et Nedarim [ex ed. 1795 s. t. ה' אשי recusa]

f. *Pressburg.* (בליה יופי) 1836.

[Supplem. in vol. I et vol. VIII etiam tit. separato seorsim prostant, ut *Mich.* 362, ubi A. 1838.]

13. — in Nedarim etc. [ut vol. VIII ed. 1836] s. t. Ignita (sacrificia) Dei f. *Wilna.* 1843.

14] Expositio Regularum 3 in tract. Ketubot (cap. 8-10), ex Arabico hebraice § 218-20 lib. המים דעים in collect. חומת ישרים N.4084,3 (1622).

[In fine ex duobus Codd. MS. non omnino conspiciantibus versae dicuntur; congruit vero haec versio cum textu Arabico, qui exstat in Cod. MS. *Uri* 243 f.94 (non „Versio Arab. tract. I.“ ut *W*^p.576). Interpres est forsā *Abraham Levi* בקראט [=N. 4305], qui *Resp.* Nostri statim § 221 sequentia vertit. De op. nostro duabusque Verss. cf. Jakob Ibn Aksai, Praef. ad Vers. Comm. Maimonid. in *Mischnam Ord.* Naschim; Bezalel Aschkenasi ad Ketubot f.70; *Asulai* I f.50; cf. *Rapoport* ad Parchon p.XIV.]

15] — hebr. per Mazliach ex Galilaea et Salomo Maarabi; § 127-9 *Quaest. et Resp.* Menachem Asarja Fano q. v.

16. שאלות ותשובות *Quaes. et Responsa* edid. Jeh. Arje Loeb Aschkenasi

f. *Liv.* (לכ אבות על) 1781.

17] — alia, ad c. Moses Maimonides: *Gloria aetatis* q. v. (1765).

[Incipiunt § 156, „Jakob“ pro Isak b. Jakob, sed Editor prave alia auctorr. variis interspersit, nomen vero (quod legitur e. g. §.187.201.215-6.221.224) passim omissum est, unde nonnulla dubia. Ad § 204 cf. op.14. — Citata ap. *Esthori Parclii* v. in Indice auctorum p. XXIII.]

531 ISAK Alfual (אלפואל) b. Chajjim b. Jehuda. [Mrt. fer. V.5. Elul 1579, ut dicitur in fine libri, unde *W*¹1168 hunc A. impressionis habet; quem *600d (sec. Mos. Chagis?) prave emendat 1642, atque auct. Chajjim habet, Access. ignorat.]

1. נופת צופים *Ignor. favorum* Observv. kabballisticae ex antiquo MS. Germani cujusdam

ISAK ARAMA

alphabetice cum Additt. patris, Chajjim Alfual, cujus acc. (f.32) *Comm.* in 1 Sam. XX,18, et (f.36) Moses Nachmanides: *Concio*; edid. (filius) Chajjim Alfual b. Isak

4. *Constant.* (צמח צדיק 15. Ab) 1582.

[Initio carmen ex literarum nomina אל"ף ב"ה compositum, in fine carmen Isaki posthumum et carmen ex vocalium nominibus .. פתח .. קמץ. Liber rarus.]

5312 ISAK (Ibn) Arama (עראמה) b. Moses b. Meir, Zamorensis. [Mrt. Neapoli Saec. XV. ex. Epitaphium v. Litbl. IV,688. Vitam v. ad op.8. Notam filii autograph., udi iudicium docti viri de op.2, expl. alicui Amstelod. adscriptam vidit G. Polak.]

1. קשה חזוה *Visio dura* Quaestiones theologiae nonnullae, edid. Josef Schalit Aschkenasi

4. *Sabion.*,

T. Foa (inc. 26. *Marcheschwan* 312) 1551.

[W^{1,3}1257. *Rof. Sabion*, p.7 n.3. *Zz. Z. G.* 251. — Ed. 8. *Ven. (Sabb. ap. W¹)* et *Sabion*, 1590 (*Bart. et Rof.*, Sab. p.40 n.28) *fict.* videntur. Ed. 8. *F. a. O.* 1792 [castrata] ex nostra secundam sese fert. — De ed. *fict.* cum carmine Efraim Pajtan v. sub Efraim b. Jakob. — De op. cf. *Rof. Bibl. antichr.* p.17.]

2] — ad calcem op.8 (1849).

3] יד אכשלו *Manus Absalonis* Comm. in Proverbia; una cum textu N.1068 [W¹] [*Saec.* XVI.]

4. עקירה יצחק *Ligatio Isaki* [vulgo עקירה] *Concc.* vel potius Expositiones prolixae, potissimum theologiae, in Pentat. Voll. II. *ED. PR.*

f. *Salon.*, *Jeh. Gedalja* (fin. 12. *Adar I*) 1522.

[Ed. rarissima (cf. *Saraval* 186). Vol. I incipit f. verso, ult. fol. numeratur 295; Vol. II: Leviticus f.295 (*sic*)—383, Numeri f.384—9 f. unum non numeratum et f.1—72, Deuteronom. (irregulariter) f.73—133 et 17 ff. (134—150); numerantur vero in margine superiore ad manum dextram plagularum folia 1.2.3, acceditque f. ult. verso registrum speciale in 64+28 plagulas (קונדריסים) sexterniones (עלה א' עליה ב' עליה ג'). In fine nominantur Salomo Ibn Jakar, qui operam pecuniis sustinuit (יד המחוקק בממונו), et typographi Josef di Crasto et Elieser Darli (d'Arles, sec. *Luzz.*), verba ipsissima sunt: יד המחוקק הספואר בטלכתו ר' יוסף. Hinc corr. W^{1,3}. *Rof. Ann.* p.24 n.127. — De „5 libellis“ ap. W etc. v. infra op.11.]

5. — corr. Moses b. Sacharja Kohen Coreyrensis et Sam. b. Jak. Mantino, per Corn. Adelkind f. *Ven.*, *D. Bomberg* (mense *Bul* 307) 1546.

[Mensis in carm. Eliae Levitae ante registrum, ad

quod alludit *Lebrecht* in praef. ad Catal. Gumpertz.]

6. — per David Provinciale, cura Meir Parenz, praef. est Menachem Porat Kohen

f. *Ven.*, Alois. Bragadini. 1565.

[W¹, ubi ed. 1595 efficta ex שנה pro שנה. Tit. partim ruber.]

7. — annexus *Comm. in Megillot*

f. *Ven.*, di Gara. 1573.

[W^{1,3}: ff.308, sed +12 Indicis cum epigr. Josef b. Jakob [Schalit] Patavini, suppl. *Zz. Z. G.* 252.]

8. — u. s., adjecto op.1., cum Indicibus auctis s. t. מקור חיים (*Fons vitae*) et Biographia (חולרה) per Ch. J. Polak. Voll. V. 8. *Pressburg.* 1849.

9. — in Levit. XIV,2 de usu linguae cum Vers. Lat. per A. J. v. d. Hardt [W⁴] 4. *Helmst.* 1729.

10] פירוש *Comm.* in lib. Esther; una cum textu N.38 [W³] (1518).

11] פירוש *Comm.* in 5 Megillot; una cum textu ad calcem Pentateuchi N.164.165. (1561).

[W¹ et ²p.388 *Comm.* hunc ad Pentateuchum refert, und ³p.611 *Comm.* in Megillot „nusquam commemoratum“ habet! Ipse enim, ut *Rof.* (Diz.) *Comm.* in Megillot sub tit. עקירה יצחק subsumit, ac si ad eum pertineret, cumque illo excusus esset!]

12] — ad c. op.7.8 (1573.1849). IComm. in Job v. sub filio Meir Arama.]

5313 ISAK Aruvass (? ארובאש Arubasch?) b. Chananja, Tetuano-Fessanus.

1. אמת ואמונה *Veritas et fides* 613 praecepta et 13 articuli fidei sec. Mos. Maimonidem, et ritualia sec. Josef Karo, hebr. et Italice

12. *Ven.*, *Off.*

Bragadina, per Christ. Ambrosium (הוכה) 1667.

[W³1170.^{1,3}1192, ad.¹1069.^{1,3}1605 modo A.1647 (הו) vel 1652 (הוכה), vel 1673, sed millennium esse constat ex eo, quod Mos. Sacuti, carmen ad hoc et op.2 (ut Jak. Levi = W¹1079) adjecit, utrumque simul excusum vid. Exstat et epigraphis Sal. Chai b. Nechemja Saraval.]

2. זבח וצדק *Sacrificia* (seu victimae) *justitiae* Regulae mactandi sec. Maimonidem rhythm. alphab.; sumptibus Sal. Nissim et Sacharja אמשיש (?) [W^{1,3}1170] 12. *Ven.*,

Ger. Bragadini, per Lor. Pradotto (הכה) 1667.

ISAK Aschkenasi v. Isak Loria.

5314 ISAK Aschkenasi b. Zebi.

1. טהרת הקודש *Mundities sanctitatis* Nov. in

ISAK ATHIA

tract. Talmud. Sebachim

f. *Lemberg.*, *Judit Rosanes*(1. *Adar* לשון יצחק fer. III.10. *Tebet* פניעתי 1792.

5315 ISAK Athia (עטייה) b. Jesaia b. Chajjim b. Jesaia, Halebensis (ארם צובה).

1. *אשת חיל* *Mulier fortis* De conjugio etc. ex Talmud et Midrasch, ad instar expositionis in Proverb. XXXI,10 sq.

4. *Liv.* (בחגגותי *mense Ijjar*) 1821.

2. *דורש טוב* *Concionans (studens) bonum* et *עקב ענוה* *Praemium humilitatis* 3 libri juncti exposs. in Pentat. et 5 Megillot, acc. Conciones in mortem Josef Marino b. Abraham Chai (A.1825) etc.

f. *Liv.* 1825-6.

[*Tit.* *אשריה* ... לפניכם לשלחני אלהים לפ"ג. Praef. fer. II.27. Schebat מישראל — Expl. ex Biblioth. Samuel Levi Ibn Schoschan, mrt. Londini A.1852.]

5. *זרע יצחק* *Semen Isaki* Comm. in Genesin; acc. (f.56) *יקרא דחיי* *Decor vitae meae* Nov. Talmud. haggadicæ; (f.81) *פלפלה כל שהוא* *Pilpelet kol schehu* Nov. halachicæ; (f.98) *חידושים* *Novellae* in tract. Talmud. Sukka; (f.104-110) *פרפראות למעלה החורה* *Miscellanea*

f. *Liv.*, *Jak. Nuñez-*

Vaez et Raf. Meldola (שמיה רבא לפ"ג) 1793.

ISAK Auerbach v. Eisak Auerbach et I. L. Auerbach.

ISAK b. Baerel v. Isak Zoref.

ISAK Barcelloni (Bargelloni) v. Isak b. Reuben.

5316 ISAK Barki (בארקי seu כרקי) b. Elia. [Ex Nostri annot. compilaverunt Michael Kohen etc. (q. v.) lib. *Doctor justitiae* A.1655. Cf. *W*¹p.652. 759. *Asulai* I p.100.]

פסק *Decisio de aedificio*; ad c. Samuel Sardi: *L. Oblationum* q. v. (1628).

5317 ISAK Baruch.

Redegit lib. *Statutum Israeli* auct. Chajjim Vital q. v. (1740).

5318 ISAK b. Baruch. [Gallus A.1170-80 (*Zz. Z. G.* p.50, ex quo plagiarus *Carmoly*, Itiner. p.193), cui nonnulli (ap. *Asulai* II f.59 n.72 cf. f.75 n.25,

ubi auctore Baruch) tribuunt *Comm. anon.* in tract. Talmud. Tamid (v. supra p.211, B2), quocum non confundendus (*Asulai* I p.100 n.295, *Cassel* in Indice ad Conforte s. v.) Isak [b. Jakob] b. Baruch Ibn Albalia, seu Alkalaja, Cordubensis Astronomus, mrt. A.1094 (*Mos. Ibn Esra*, Cod. *Uri* 499 f.39b, *Abr. b. David* ap. *W*¹1177 [et *Rof. Diz.* p.33] partim rectius, partim perverse ap. *Jost*, *Gesch.* VI,142, *Asulai* II f.65 n.62!), nec scriba homonymus A.1286, de quo cf. *Zz. Z. G.* 208.215 (Ind. p.587).]

5319 ISAK Basch, Pragensis.

Lied (carmen) Germ. in libro בשריבונו N.3433

(1716).

ISAK b. Benjamin v. Isak Tajjib.

5320 ISAK Benjamin Seeb Wolf, Rabb. Mark (מרק) seu Landsburg. [Vixit adhuc, cum opp. excuderentur, A.1725 mrt. fertur a filio Elieser Lipman, Rabb. Coblenz et genero Jechiel M. b. Jehuda q. v.]

1. *חידושי בבא מציעא* *Novellae* (in tract. Talmud.) *Baba Mezia*, edid. discipulus Elasar b. Isak Levi, Judex Höllischau

4. *F. a. O.*, *Beckmann* (fer. II.8. *Adar* החו) 1686.

[*W*³1175. Corr. A.1696 ap. *Mich.* 1282, ubi tit. desid., sed ipsa praef. Editoris data ut tit.]

2. *נחלה בנימין* *Hereditas Benjaminis* Expositio praeceptorum (P. I), acc. cognati (ניסו) *Correctoris Nisan* b. Jehuda Index realis s. t. כלי *Vas pastorum* (ff.10); sumpt. Jehuda Berolinensis et Elieser Liepmann Kohen Hannover, propinqui (כן דורחו) auctoris [*W*¹.³; ad. ³1695b: A.1692!] f. *Amst.*,

Uri Phoebeus (חם) 1. *Sivan* - 1. *Elul*) 1682.

3. — charta alba magna.

4. — charta caerulea.

5321 ISAK Berachah (ברכה), Halebensis (ארם צובה).

1. *בירך יצחק* *Benedixit Isak* Conce. in pericopas Pentat. f. *Ven.*, *Stamp.*

Bragad., *Gad S. Sam. Foa* (הם כהנים) 1763.

[Indicem sequitur f. unum erratorum.]

5322 ISAK Berechja ex Fano. [„Gener et discipulus Menachem Asarja, Rabb. Lugo, cujus Responsum ap. Is. Lamperonti (I f.6) etc.“ sic *Nepi* vel *Ghirondi* p.141, qui eidem etiam op. MS. הנוק לנער

ISAK BONAN

tribuit, de quo cf. *Bart.* ap. *W*¹1258 (ubi leg.

חֲנֹךְ ex Proverb. XXII,6). Tamen Isak Berechja

ex Fano b. Jehuda Arjeh, avunculus Sabbatai del Vecchio, Resp. suum signavit fer. V.1. Ijjar ה'תקצ"ו = 1736! Cf. ad Cod. MS. *Mich.* 147; superiorem Homonymum Saec. XVI. v. ap. *Zz.* כ"ה V,155.]

Hymni varii in edd. Benedd. rit. Ital. inter Prec. Coll. p.401 [cf. notam ad N.2620].

⁵³²³ ISAK Bonan (בונאן).

1. אהל ישרים *Tentorium proborum* Methodologia Talmud. alphab.; edid. filius David, qui magistri sui Isak Tadjib nonnulla inseruit

f. *Liv.* (את בריית) 1846.

2. קונטרס ברית יצחק *Commentatio Foedus Isaki* Expositt. in Pentat., adjectis nonnullis Isak Tadjib, edid. David Bonan f. *Liv.* 1846.

⁵³²⁴ ISAK Bresner b. Elia Levi, seu Eisak ב"ר (sic) Melammed (*Ludimagister*), Pragensis. [*W*³1162b = 1176f.]

1. אגרת יצחק v. inter Preces varr. N.3212 (1695).

2. דברי מוסר *Verba moralia* Ethica ex libris *Duae tabulae* Jesaia Hurwitz, מ' הבריה, et *Hechalot*, Germanice, acc. Psalmi nonnulli hebr. S. Prag., *Nepotes Jeh. Bak.* 1712.

[Corr. *W*³1176f. *Serap.* p.328 n.44.]

⁵³²⁵ ISAK (Eisak) Candia (Kandia?) b. Saul Chmelniker.

1. שיר ליום חנוכה ביה חפלה וביה מדרש לחורא *Carmen* [et Precatio] in initiationem synagogae et scholae (am eisernen Thor-Platz) feria VI.27. Elul, seu 25. Septembris 1840

8. *Warschau*, typogr. *Dav. Sklover* [1840].

2. משה חולדות *Generationes Mosis* Historia Mosis, acc. varia, partim ex Germ. auctorum *Schiller* (f.42), *Gellert* (f.46) et דושא (*Dusch?* f.50)

8. *Warschau* (חקק) 1829.

⁵³²⁶ ISAK Canpanton (קאנפאנטון), seu קנפנטון, seu קנפנטון b. Jakob, Castilianus. [Mrt. A.1463 (*Sacut* ap. *Conforte* 27b) aetatis 103 (*Im. Aboab* ap. *W*). De nomine, alias קנפנטון (Cap-anton? certe non „Canfenton,” ut *Dukes*, Zur rabh. Spruchk. p.65) et familia cf. Jakob C. (*W*³1099b, quem Nostri patrem suspicatur *Carmoly*, Hist. des medec. p.118) et Jehuda b. Salomo (*W*^{1,3}768 = 779c! cf. Add. ad. *Uri* 377). קנפנטון quoque le-

gitur in op. MS. Mos. Ibn Danon IV cap.2 f.25a.]

1] ררכי תלמוד *Viae Talmudis* Methodologia Talmud. *ED. PR.*

4. s. l. e. a. [*Constant. Saec.* XVI.].

[*Rof.* Ann. p.48 n.33; libri stamp. p.51.]

2] — 4. *Ven., per typogr. Christofolo dei Zanetti* (fer. V.26. *Elul* השכה ליצירה) 1565. [*W*¹1264, qui ex *Sabb.* ed. 1547 affert ex nostra revera effectam, ubi כ fere ut כ expressum, unde *Sabb.* השכה = 5307 computavit. *Mich.* 839.]

3. — s. t. ררכי הגמרא *Viae Gemarae*; nomine fratrum minimorum Isak et Salomo filiorum Samuel Norzi, impressum per Mos. b. Katriel Weisswasser Pragensem (ff.12)

4. *Mant.* in aed. Tommaso Rufinelli, typis Meir et post eum nepotis (*ואחריו מנכרו*) *Efraim Patavini* (שמה) 1593.

[*W*^{1,3} tit. priorem sistit. *Zz.* Z. G. 259, cf. 257. Ap. *Saraval* 644 ed. PR. dicitur, quia prius *Const.* putata erat, locus et A. vero postea correcti sunt. Cf. etiam *Jeschua* b. Josef.]

4. — [*W*³] 8. *Amst.*, in aed. et jussu juvenis Mos. Mendez Cotigno. s. a. [1711]. [Una cum *Jeschua* b. Josef q. v.]

5. — acc. David Meldola: *Viae* [et] *fundamentum studii*; edid. Jakob Saruk 8. *Amst.*

Jan Janson עת לחננה כי בא 1754. [Ff.12 et Acced. de quo v. sub David Meldola.]

⁵³²⁷ ISAK (Vita) Cantarini, seu יח'כ"ם, i. e. Isak Chajjim Kohen Me-ha-Chassanim (ex familia *Cantorum*) b. Jakob Isak, Medicus et Rabb. Patavinus. [Nomen „Rafael” in Elegia Mosis Ch. Luzzatto (q. v.) forsan epitheton medici, vel acceptum paullo ante mortem, 5. Sivan, i. e. 13. Maji 1728, aetatis 95, sec. *Luzz.* Kerem Chemed III,115 ap. *Zedner*, Auswahl p.147 (unde natus A.1633 ap. *Carmoly*, Hist. des medec. p.235), vel plus 90 sec. *Ghirondi*: ג' חולדות p.154 (ubi in precatatione pro mortuis nomen Rafael non legitur); sed in epistola ad Ungerum (ap. *W*³p.564) A.1718 se jam 74 annos habere dicit, atque in op.4 A.1684 sese virum circa 40 annorum dicit (f.36: הרי אני כבן שנה ארבעים שנה), unde procul dubio A.1644 natus, aetatis A.85-6 obiit; ap. *Nepi* p.143 annus fatalis dicitur 1723, ap. *Ghirondi* l. l. א'השכר = 1753! Sub nomine Isak Viva editum op.6 auctori Belgico vel in Belgia degenti adscribendum esse putat *Rof. Diz.* (p.331), nullum addens argumentum (alia quoque Nostri scripta *Amst.* edita videbis),

ISAK CAVALLERO

neque de auctore dubitare vid. *Zz. ap. Liebermann*, Deutsch. Volkskalender 1853 p.71; de libellis Italicis A.1680 ipse refert op.4 f.48. — Ex epistolis Nostri ad Ungerum (*W³p.564*, Cod. MS. *Mich.* 846) de rebus ad historiam literariam spectantibus excerpit *W*, ut affert sub nomine „Isak Chajjim Patavino“, ³p.62.108.154.263 (A. 1719).291.296.320 n.734d (de Jehuda Kohen משהוניה, cf. op.4 f.42?).336.438.628 (A.1718).867.872 *bis* (ubi vero errores scriptoris vel lectoris).969 n.1029 (de Kalonymos Kohen משהוניה).1075.1097 (ubi etiam op.4), vel „Isak Chajjim Kohen“ ³p.1150 (cf. p.751 ex op.4); unde „Rabb. Veronae“ (A.1718) ³p.255 et „Isak Chajut“ Ven. (1717) ³p.699 corrigendum. Chajjim b. Mos. *Contarini* קונטארני (?) laudatur ap. *W* ³616e p.259. Nostri aequalis auctor Medicus Patavinus Angelo Cantarini (non Contarini קונטארני ut *W³p.128 n.331c*), qui etiam Ungero de rebus literariis A.1718 (*W³p.1009*, cf. p.207,306,636,999.⁴p.731) atque in Nostri ipsius opere 4 multa falso tradita esse scripsit (*W³p.565*). Ejus nomen hebr. vel Elischa (*Luzz. ap. Polak*, Oostersche Wandel. p.79) vel Israel, patris vero Gerson („*Grassin*“) ut legitur in op. ejus: *Cirurgia pratica etc. Padova 1715* (ap. Abr. Schalom Patavinum). — A.1576 vixit Isak ben Chajjim ארי חון לביה חון v. N.239. — Anonymus [*Schorr*] ap. *Jost*, Isr. Annal. II,24 Nostrum in „historiis literariis“, i. e. ap. Bibliographos, non commemoratum esse praetendit!]

1. עקב רב. *Merces magna* (seu propter Rabbinum) Epistola auctoris et epist. Ital. [lit. lat.] antistitis de lite inter Judaeos Patavinos, occasione electionis virorum tributum consentium (מסריכים) A.1710, et Responsum auctoris, inscriptum: שני לוחה (*Duae tabulae*); corr. (edid.) Josef b. Salomo Nizza 4. Ven., Stamp. Bragadina, appresso Giov. dei Paoli (משה לא רשא אה) 1711. [Corr. *W³1191c p.564*; ad. ³976b.]
2. עת קץ. *Tempus finis* De liberatione populi Israel, rhetorice; singulis capp. inscriptionibus. Cum figura ligationis Isaaci aeri incisa 4. Amst., S. Proops (עה) 1710. [*W³*, ad. 741d. Specimen cum Vers. Germ. ap. *Zedner l.l.*]
- 4] פחד יצחק. *Timor Isaki* Historia calamitatum Judaeorum Patavinorum inde a die 10. Elul, 20. Augusti A.1684, una cum aliis nonnullis

rebus historicis, rhetorice. Cum figura ligationis u. s. [*W*]

8. lat. Amst., *David Tartaz* (לא חבזה) 1685. [Relatio procedit usque ad 7. Julii 1685 (f.49d). Epigr. Anonymi חובז צומא רבא חוב (י) et in sequenti carm. typothetae Chajjim b. Jakob 7. (נד) Tischni ישיעניו.]
- 5] פי ספרים. *Os librorum* Carmen in finitum studium tract. Chullin in honorem Benedetto Luzzatto et Sal. Marini, per Abr. Aboab 4. Ven., Bragad. (פיוס חולין לחבמי פרוזה) 1669. [*Luzz. ap. Busch*, Jahrbuch VI,104. *Nepi p.143*. Procul dubio est id השלישיה (i. e. *Terzine*), quod „ante 50 Annos compositum“ misit Ungero (A.1717-9) ap. *W³p.565*. *Carmoly, l.l.*, more suo subdit: „sur divers sujets.“]
6. *Vindex sanguinis* sive vindiciae secundum veritatem, quibus Judaei ab infanticidiis et victimae humana contra Jacob. Geusium vindicantur 4. Amst., typ. Adami Jongbloet [1680], recusum Norimb. lit. Knorzianis. 1681. [Ad c. Wülferi Theriac. q. v. *W³1186*.]

5328 ISAK Cavallero (קאבאליר) [sen.] b. Don Schemtob (Semtob), Doctor.
Orden de Oraciones; una cum textu hebr. N.2404.
 2123 [*W³1279b*] (ante 1583.1622).

5329 ISAK Cavallero (Cavaliero?) [jun.], Italus.
 קאבאליר legitur in libro ipso, ap. *Asulai II f.61*;
 cf. *W³p.612.315*.]

נחל איהן. *Flumen validum* (seu antiquum), Exposit. in Pentat.; excerpta ad c. Jehuda Perez: *Flos Libani* q. v. (1712).

5330 ISAK Chaddad. (חדאד). [Cf. *Nepi p.63*. *Ghirondi p.66*.]

1. חולדות יצחק. *Generaciones Isaki* Nov. halachicae in Talmud; edidd. filii Jakob, Abraham et Simon 4. Liv., Antonio Santini e Comp. (הקכב) 1761.

ISAK b. Chajjim v. Isak Alfandari.

5331 ISAK b. Chajjim [dubius]. [Huic ignoto adscribi vid. libellus חיי עולם in ed. II A.1595, ubi, legitur: המוסר והזכחה חיים משני גדולי עולם אשר מפייהם אנו חיים הרמב"ם ומהר"ר יצחק בן חיים אשר נשמתן צדקה. Eundem libellum adscribi Isak Chasid [patri Simon haggadol?] monet *Zz.*

ISAK b. CHAJJIM

Z. G. 127 duplici testimonio, scil. unius Cod. *Rof.* 166, ubi vero propter שיר הירוד ex Jehuda Chasid (q. v.) effectum habet *Rof.*, alteroque Cat. ms. ejus verba sunt: חיי עולם מה' יצחק החסיד, „duplici modo longiori et breviori,“ spectat vero ad Cod. MS. *Opp.* 1006F., ubi libellus, una cum החשובה סוד (a *Metz* omissus uterque), est idem ac excusus auctore Jona Gerondi (q. v.); qui sequitur homonymus sic dictus brevior (ut in Cod. MS. 729Q., ubi etiam עץ החיים Chajjim b. Isak) excusus sub nomine Salomo b. Gabriel (q. v.), ipseque homonymus tertius effectus ex sine lib. *Doctor perplexorum* Mosis Maimonidis q. v. Isak בר החסיד (?) v. ap. *Dukes* קדומים p.62.]

5332 ISAK b. Chajjim.

1. *שאלות הנשמה* *Allerlei Fräg und Entwart* [Antwort] Quaest. de anima ex Hebr. Anonymi (N.4057) Germ., edid. Salomo b. Jos. Kohen 8. *Prag.* (משיה) 1598. [Praefatiuncula inc. „Es ist gewesen auf mich die Macht etc. ich weiss nicht wer der מהבר (auctor) is [ist] etc.“ Suppl. *W*²p.1431 n.664, *Zz. Z. G.* 280 n.70, *Serap.* p.46 n.280.]

5333 ISAK b. Chajjim Kohen, Pragensis [ca. A.1655]. Edid. פסיקתא N.4002.

5334 ISAK Chajut (Chajjut) [sen.] b. Abraham, ex progenie piorum Provinciae Galliae, Archisynag. Pragensis. [De schedis Nostri ap. nepotem Simson v. *W*²2207. „A.1568 in Busk“ *Zz. ap. Frankel*, *Zeitschr.* III,386. Ap. *Nepi* p.179 prave חיי.]

1. *דרשה* *Concio* primo die festi Paschatis habita Praegae [A.1584-7] 4. *Prag.*

apud senem Mardochai b. Gerson, per filios Bezael et Salomo. s. a [1587-90].

[Ff.18, in fine carmen filii Menachem Manes Chajjut (q. v.). *Opp.* 343Q. *Mich.* 851. Ap. *W*³p.563 opus loco suo (n.1191) vitio typogr. remotum ad 1191b, ut ex numero 5 apparet. De „Sabbat haggadol“ nec in Cat. ms. aliquot dicitur; A.1600 in Cat. vet. et ap. *Metz* unde effectus sit nescio; ergo *Zz. Z. G.* 275 n.33=281 n.73.]

2. *פחד יצחק* *Timor Isaki* Expositio narrationis Talmud. de excidio Templi

4. [Inubl.] *Elieser b. Isak et fil.* *Isak b. Elieser* (fer.1.25. *Nisan*-23. *Ijjar*) 1573. [Datum initio legitur in praef. typographi. Cod.

Opp. 408Q. impf. in fine, ubi post fol. album sequi debet נעילה השער cum Indice et epigr., ubi nomen filii typogr. (corr. *Jud. Typ.* p.56). In Cod. *Opp.* 361Q. A. שלנ in epigr. fraudulenter in שנס mutatus, unde 1603 in Cat. ms. et ap. *Metz*; rectius *W*^{1,3}1191. Ed. *Amst.* 1685 ap. *W*¹ est homonymi lib. Isak Cantarini q. v.]

3. *אפי רברבי פני יצחק* *Facies Isaki*, seu *אפי רברבי* *Facies parvae* Carmen in ritus Jos. Karo: *Mens.* II, cum Comm., portis 100 4. *Crac.*, A. III. *Sigismundi* (אנש) 1591. [*W*¹: A.,351 C.1581, "*W*³: A.1581 apud Elieser b. Benjamin [ex Prostiz], qui vero typotheta. *Mich.* 3569 male *Elegiam* annectit (3822) filii Menachem q. v.]

4. *שיח יצחק* *Meditatio Isaki* Carmen in vesperum Paschatis 4. *Prag.*

in aed. *Mard. b. Gerson*, per filios Bezael et Gerson (ושלוח) *mense Adar* 1587.

[Initio carmen Jos. Jekutiel Sofer Kofman Wal b. Jak. Jeh. Levi. Corr. *W*^{1,3}, v. *Zz. Z. G.* 276 n.40. Litbl. XI,750.]

5. *קיצור זבח פסח* *Compend. lib. Sacrif. Paschatis* Isak Abravanel et רינים *Constitutiones* in Haggadam Paschatis N 2683 (1590).

[Auctor dicitur הנאון האשל הנדול נרנ' רמ' מהרר ויורע יצחק ק' שערים כל et de op.: יצחק בן אברהם ויורע יצחק ק' שערים כל, 100 portis, cf. op.3.]

5335 ISAK Chajut (Chajjut) [jun.] b. Jakob b. Menachem b. Isak [sen.], Archisynagog. tractus Lemberg. [Jam mrt. excuso op.]

1. *זרע יצחק* *Semen Isaki* Expositio in Mischnam; edid. filius Elieser 4. *F. a. O.*, M. *Gottschalk* (זאת תורה העולה היא העולה עולה) 1732.

ISAK b. Chalfon v. Chalfon.

ISAK b. Chananja v. Isak Aruvas.

ISAK Chasid v. Isak b. Chajjim dub.

5336 ISAK Chelo(?) b. Josef ex Aragon. חילון legitur ap. *Carmoly*, חלו ap. *Biscioni* Cod. 41, „Cholo“ et A.1333 ap. *Goldenthal* (Catalog. p.59, qui eadem fere opp. in Cod. *Paris.* ap. *Carmoly* p.224 ignorat) et nomen recens חילי „Chelli“ N.3004. Interpretem nullius esse fidei demonstratum est ad Elia de Ferrara.]

Les chemins de Jerusalem (שבילי ירושלים) [epistola Hierosolymis ad suos missa, ex Apographo

ISAK CORBEIL

Cod. Paris. 441] Gallice per E. Carmoly: Itinéraires etc. p.217 q. v. (1847).

- 5337 ISAK ex Corbeil (מקורביל) b. Josef. [Opus compos. A.1277 (Cod. MS. Uri 288. Ref. 803), obiit fer. II.28. Ijar (29. April.) 1280, ut referatur in ed. Constant. (quae sola praemonitum exhibet antiquum Mardochai b. Natan b. Eljakim b. Isak Aschkenasi ex Strasburg) et Codd. Taur. ap. W⁴p.881. Ref.571.]

1. עמודי הגולה *Columnae captivitatis* seu 'ס מצוות קטן *L. Praeceptorum parvus* i.e. compendium majoris Mosis Coucy

4. Const., s. a. [ca. 1510].

[In fine: זהם יהודה אהה יודק, ubi ad typographum Jehuda [b. Jos. Sason?] alludi vid. Suppl. W^{1,3}1203* Ref. Ann. p.47 n. 25. — Numerantur §§ 294, sed in Codd. MS. 306 vel plus, cf. ad Cod. Opp. 729F.]

2. — pro 7 diebus divisum, cum Annot. nomine Perez b. Elia cum Indice per Samuel Boehm (פיהם) 4. Crem.,

V. Conti (fer. V.24. Tammus ויש) 1556.

[W^{1,3}. Ref. Crem. p.5 n.4: „finit. A.1557“?! — In fine carmen quasi libri ipsius. — Perez ipse citatur in Annot., quas secundum Codd. maxime discrepare monet *Asulai* I et cf. II p.34 n.30; cf. recensionem uberiolem ap. *Delitzsch* ad Cod. VI et Addit. Zzi. p.316.]

3. — corr. atque dissensiones ex Josef Karo et Moses Isserls adjecerunt Menachem b. Isak, Rabb. Crac., et filius Moses [W^{1,3}] 4. Crac., Isak b. Ahron (inc. fer. I.27. Sivan) 1596.

4. — acc. Josuae Zeitels Annot. novae, edid. ejus neptis maritus Zebi H. Hurwitz במוהראל II Ptes. Partim charta caerulea

4. Kopust., Israel b. Isak Jafe. 1820.

- 5] Compendium per Jekutiel b. Moses q. v. [W^{1,3}] (1579).

- 5338 ISAK [Ibn Crispin בן קרשפין]. [Saec. XII²?

Jam in registro ad Catal. Michael p.367 suspicatus sum, Cod. MS. Mich. 401, ubi auctoris acrostichon אסחק (Arab. pro יצחק), continere המוסר 'ס auctore Isak b. Crispin laudato a Charisi (W¹1266 p.690; Ref. Diz. s. v. Crispin p.88), idque probavit *Dukes*, *Treasures of Oxford* p.49 (qui vero titulum effinxit libri ubique repetitum: משלי Proverbia Arabum, cujus nullum exstat testimonium, ipse tit. משלי אנשים חכמים Proverbia virorum sapientum in Cod. Mich. vix ge-

ninus sed ex fine praef. petitus vid.). Utrumque citans locum *Edelmann*, op.3 hebr. p.40, anglie p.23, confidens addit: „Both (Steinschn. et Dukes) have investigated and searched (!) after the author, who is known (!) by the name of Isaac, but no more was found by them!). Jam vero L. L. ad Cod. Uri 296 provocavi, quem postea detexi revera exhibere 50 *Kassidat*, capitibus libri nostri respondentia, quae ex hebr. המוסר 'ס translata dicuntur (v. Add. ad Uri 296), unde de auctore vix dubitandum erit.]

- 1] המוסר 'ס *L. morale*, cujus 49 capp. ex Arabico petita, addito 50, praef. et specimen p.367 in Katalog der H. J. Michael'schen Bibliothek q. v. (1848).

- 2] — Specimina hebr. et Angl.; p.48 *Thesaurorum Oxford* per H. Edelmann etc. q. v. (1850).

- 3] — alia ut supra (cap.7 et 23); p.23 ap. H. Edelmann: *Via bonorum* q. v. (1852).

[Specimina minora variis dissertatt. inseruit *Dukes*, Litbl. XI, 106 n.1; p.391 n.26; p.524.539, *Idem* Zur rabb. Spruchkunde p.65.88.]

ISAK b. David v. Isak Pardo et Isak Schick, et v. sub Jesaia de Trani (ר"ד).

- 5339 ISAK b. David, Rabb. Janow.

1. פני יצחק וטא *Facies Isaki minor* Nov. halachicae in Talmud P.I. sustentibus Salman Aschkenasi filiisque Jakob et Natan

f. Amst., Naftali

H. b. Süskind (לסדר אהבה את יצחק) 1730.

- 5340 ISAK (Zebi) b. David Margareten (מארגרעטען), Rabb. Abranyi (אברעהאם). [Auctor lib. דוד.]

1. חוקי התלמוד *Auctoritas Talmudis* in specie de sententia אפקעין רבנן (contra P. Heilpern), sectiones III; acc. המסדרים מספר *Concio funebri* in Josia Kohen, Rabb. Jarmut 8. Ofen. 1849.

ISAK Detmold v. I. Detmold.

- 5341 ISAK (ex) Düren (מדרור, מדורין *Durensis*) b. Meir. [Ita *Conforte* 26a et Codd. MSS. Mich. ap. *Delitzsch*, Catal. p.300, et *Deutsch*, Catal. p.56 [qui vero de titulo non genuino errore, jam a Zz. (Z. G. 286 nota a, cf. p.161) emendatum, repetit, annotatorem „Jizchak Iserlohn“ ad ed. 1548 exsculpsit etc.], non „b. Reuben“, ut *Sabb.* et W 1184. — Floruit ca. A.1320-30. *Gans* al-

ISAK b. ELASAR

latus a *W* diserte dicit: „circa tempus id“ (1334), cf. *Asulai* et *Zz.*, Additt. p.322 (ubi de compd. Alexander Süsslein cf. Codd. MS. *Opp.* 1484Q., *Mich.* 44.572), contra Gedalja. — De Compd. excuso v. sub Jakob Levi Molin.]

1. **שערי דורא** *Portae*, vulgo **שערי דורא** *Portae* [*Is.*] *Durensis*, de licitis et illicitis (הלכות איסור והיתר), portis 96, cum Annot. praecipue Israel Isserlein etc., adjectis collectaneis (ליקוטים)

4. *Crac.*, per fratres

Samuel b. Chajjim Halicz (העליץ), *Ascher et Eljakim* (fin. fer. IV.28. *Ijjar*=13. *Maji*) 1534.

[Ed. prima nota, forsitan primus liber hebr. in Polonia, ad libros rarissimos pertinens, de quo nonnulla minus exacta ap. *W*¹³³1184, ap. *Rof.* Ann. p.36 n.231. Paginarum partes vel in textu vel in annot. partim albae, ineruditae typogr. artis signa. In Codd. MS. (quorum exstant plures in quavis fere Bibliotheca) divisio non omnino congruit; ita in Cod. *Uri* 268 (v. Add. nostra) portae dicuntur 36, sed procedunt usque ad 40 vel 41, in cod. alio nuper advecto 34 tantum numerantur; cf. quoque ad Cod. MS. *Mich.* 44. — Collectanea adjecta compilata sunt ex variis opp., partim nunquam excusis, ut ultimum comma ex lib. פ"ר"ם, quo verbo liber absolvitur.]

2. — acc. הלכות איסור והיתר מהר"א כץ seu epistola Abraham b. Elia Kohen ad synagogam Halberstadt, Isak b. Abba Mari: *Ordo purificationis* et auctoris הלכות נדה *Regulae menstruationis*, per Meir b. Jakob Parenz 4. *Ven.* 1547.

3. — cum Annot. MS.

[Iu tit. fer. IV. festo encaeniorum, sed in carmine finali Eliae Levitae (q. v.) סימן לפרט גמ"ל משכ"ט כן מספר קטן ליצירה i. e. שבט seu 311 minus 3 et simul 3. Schebat=13. Decembr. *W*¹³³. De Abr. b. Elia cf. *Zz.* Z. G. 161. — *Regulas menstr. Rof.* ad Cod. 392 ineditas habet, Cat. *Mich.* 4634 ad ed. 1553 tantum recenset (ubi in fine בהלכות נדה שחבר מאכלות ונדה (איסורי מאכלות ונדה, *Zz.*, Additt. p.322, ed. 1570 (Mos. Isserls) tantum novit.)

4. — [ex ed. I sed cum *Reg. menstruat.*] lit. quadr. prorsus; praef. est et *Constitutiones de placenta etc.* adjecit Isak Alchakim

4. *Constant.*, per minimum typographorum *Samuel b. Chajjim Halicz* (24. *Schebat* (שׁו"ה) 1553.

[*W*¹: A.1554, ³: A.1552, „Aschkenasi“ non legitur ap. *W* (*Jüd. Typ.* p.39 n.47 confusio orta ex nota 46, cf. supra N.131), in Cod. *Opp.* 551Q. ultima pars nominis evulsa, legitur tantum בר חיים שמואל בר חיים, plenius והעליץ ולה"ה in Cod. Bodl., in ed. *Crac.*

בר חיים ול העליץ. Incipit lib. fol. 1. verso, ubi praef.; expl. *Mich.* 4634 initio imperf.]

5. — Ed. II [scil. ex ed. 1547], per Vittorio Eliano, praef. est Menachem b. Jakob Kohen Rapa Porto 4. *Ven.* (fin. 14. *Tischri*) 1564.

[In fine carmen Sam. Archevolti. In tit. 3 coronae. Typographus vid. di Gara. *W*¹³³.]

6. — cum Isr. Isserlein Annot. et Sal. Loria Comm. (*Corona Salomonis*); acc. Jakob Weil: *Regulae mactandi etc.* cum Comm. S. Loria, per socios Josef Jospe b. Jehuda, Joel b. Ahron Levi et Jakob b. Meir [*W*¹³³]

f. *Lubl.* (inc. fer. V.10. *Tebet* (תבט) 1598-9.

7. — cum Isr. Isserlein Annot. et Sal. Loria Comm. (*Corona Salomonis*); edid. Elia Loanz 4. *Bas.*, C. Waldkirch (דשנה, inc. 25. *Elul*) 1599.

[*W*¹³³ ed. 1580 (שם) se vidisse praetendit, confundit vero opus Sal. Loria simul cum nostro et quidem A.360 (שם) excusum. Opera ab Elia Loanz edita omnia in fronte ostendunt versiculum typis majoribus excusum, ad opus alludentem, hic quidem: פתחו שערים ויבא נוי צדיק שומר אמונים, unde varii ap. *Buxtorf.* et *W*^p.1073 effecti tituli, cf. ad Salomo Loria.]

8. — cum Annot. Isr. Isserlein emendatis et Natan Spira b. Simson Comm. (*Aditus portarum*); cura et sumpt. Jakob b. Eljakim Aschkenasi (ff.110) f. *Lubl.*, *Kalonymos Jafe et fill. Josef et Chajjim.* sub Henrico s. a. [1574-6].

[*W*¹³³ carmen, quod f.104b ante ליקוטים legitur, neglexit, ubi ובשכלו וכלכיא, ובשמונו הוא המוציא והמביא, הלא הוא הר"ר יעקב בד אליקים אשכנזי. Correctores laudantur praeterea David Darschan b. Manasse (q. v.) usque ad portam V (i. e. § 9!), dein vero socii Isak b. Abraham cognom. טיטם ex Crzeminec et Benjamin Samuel b. Abraham. — Post ליקוטים adduntur tantum ניקור דיני omisso nomine auctoris.]

9. — cum Annot. et Comm. u. s.; acc. Mardo-chai Jafe Annot. et Editoris Mos. b. Michael Meseritz: *Novellae*; corr. exsul Poloniae Mos. b. Jakob Sluck, nepos Mard. Model ex Grodno. Charta maxima. [*W*³] f. *Jesn.*, Isr. b. Abraham

10. — inb. (לסדר וסדר משה את פניו כי ירא מהרבי)

[Comm. etc. vide sub Josef Krzeminec et Moses Isserls: *Lex sacrificii.*]

ISAK b. Elasar v. Isak Perls.

ISAK ERTER

Fratres (האחים) *Fill. Jakob Bak* (fin. fer. III, 26. *Sefirae*) 1620.

[Corr. *W*^{1.3} 1167; *Zz. Z. G.* 293 n.185. *Serap.* p.350 n.99.]

2] — [*Sabb. W*¹. *Serap.*] 4. *Crac.* 1641.

3. — f. *Amst.*, *Uri Phoebus* (3. *Nisan*) 1670. [*W*^{1.3}. *Serap.*]

4. — [*W*¹: A.1673. *Serap.*] f. *Wilm.*, *Isak Jüdel's* (fer. V.15. *Ijjar* [קורן] והי מקריבים והי [קורן] 1679.

5. — f. *F. a. M.* (לסדר אלה הדברים אשר רבר משה) 1686.

[*W*^{1.3} (*Serap.*) praeterca ed. 1682 recenset maxime suspectam.]

6. — f. *Dylr.* (פיה אחי כן עשה *Tischri* 1700.

[*W*^{1.3} (*Serap.*) ed. 1700 et 1701 recenset, alteram certe effictam. Etiam ed. *Prag.* 1701 ap. *W*¹ cum nostra confusam habeo, talis enim in Biblioth. *Opp.* vix desideraretur.]

7. — [*W*³: A.1692, corr. *Serap.*] f. *Sulzb.*, *Ahron b. Uri* (לב טהור [ברא] [לז]) 1703.

8. — recognita orthographia, adjecit lib. *Cor sapientum Chajjim b. Jakob Drucker*

f. *Amst.*, *Mos. Diaz*

(חטק, fin. fer. V.28. *Tebet* = 14. *Jan.*) 1706.

[*Jak. b. Chajjim* de duabus superioribus edd. *Amst.* (?) loquitur, sed una tantum A.1670 nota; A.1703 in *Serap.* est erroneus ex nostra. *W*^{1.3}.]

9. — (sine access.) per *Gerson Wiener*

f. *F. a. O.*, *M. Gottschalk.* 1708.

[*W*¹. *Serap.*: *F. a. M.* corr.]

10. — f. *Prag.*, *Nepotes Jehuda Bak.* 1709.

[*W*³. *Serap.*]

11. — [*W*³. *Serap.*] f. *Wilm.*, *Hirsch*

b. *Chajjim* (לב טהור כרא לי אלהים) 1714.

12. — cum *Chajjim b. Jakob: Cor sapientum* per *Sal. London* 4. *F. a. M.* (נבל הלכונה) 1715.

[Praef. ex praef. *Chajjim* decocta. *Serap. ib.* A.1712 corr.]

13. — cum *Chajjim* etc. [*Serap.*] 4. *Amst.*, *Josef Dajjan* (קנה לב אהב נפשו שומר) 1723.

14. — (sine *Chajjim*)

f. *Sulzb.* (סולצבאך) in aed. *Ab. Lichtenhaler*, per *Isak b. Jehuda L. Jüdel's* ex fam.

Gersoni, sub duce *Christ. Augusto. s. a.* [1691-7].

[Expl. *Opp.* 952 F.M. inscripta sunt manu nonnulla 27. *Nisan* A.1697. Corr. *W*³. *Serap. ib.* —

Stricturas in op. hoc v. in השנות N.3473.]

ISAK Erter v. I. Erter.

ISAK Euchel v. I. A. Ewchel.

ISAK Farchi v. sub Isak Schenū

5345 ISAK Farchi (Farhi, Parchi פרחי). [Auctor libb. טרפא לעם, (בלעז) אמרי בינה et שבע מישור]

1. טוב ירושלים *Bonum Hierosolymorum De virtutibus Hierosolymorum analecta*, Hieros. 8. *Tischri* 1842 (טוב ירושלים), recusum

8. s. l. e. a. [*Zolk.* 1850?].

2. מחוק מרבע *Dulcius melle Ethica*, ex ed. Hieros. (?) recuderunt *Chajjim Löb* ex ראווא et filius *Samuel Zolkiewiensis*

8. *Zolk.*, *Saul Mayerhoff* (הריא) 1850.

[Ap. *Ghirondi* p.208 ed. *Constant.* commemoratur, ut vid. rectius.]

5346 ISAK Florentin.

Nonnulla ap. *Chajjim S. Florentin: Pallium Samuelis* q. v. (1724).

5347 ISAK (Meir) Fraenkel b. Jona Teomim, Rabb. *Zolkiew* etc. [Nostri non Comm. (ut *W*³ 1383b) sed notitia brevis de nomine *Jozerot* exstat in *Precib.* quotid. 1682 N.2184. Nostrum Editorem ed. *Jakob Chabib* A.1709 habet *W*¹ 1232.]

כחנות אור Comm. selectus ex *Samuel Edels* et *Josia Pinto* in *Jakob Chabib: Oculus Jakobi* q. v. (1683 etc.).

5348 ISAK Ibn Gabbai (גבאי, Dschubbai?).

כה נחה *Vola quietis* Comm. in *Mischnam*, una cum textu A.1609(?) n.1989; 1614 N.1990; 1625 N.1992; 1640 N.1994; 1643 N.1995; 1643 N.1996; 1716 N.2018 (?).

[A.1661 *Sabb.* ap. *W*¹ 1179 est revera 1643.]

5349 ISAK Ibn Gajat (seu Ghajat) b. Jehuda. [גיאת = غيات, non Giat, vel Geat, vel Geut, v. quae scripsi in „*Sabbatblatt*“ 1846 p.75. *Abengiad* scribit *Abendana* Lith. VI, 222. — Mrt. A.1089 [actatis 51, sec. Sam. Algasi ap. *Rof.*, Diz. p.117] *Cordubae*, sepultus *Lucenae*, ubi Rabb. fuit praecessor *Isak Alfasi* (q. v.). V. *Derenburg*, *Gg. Ztsch.* V, 397 (ubi A. fatalis 1094 ex confusione cum *Isak b. Baruch* (q. v.), ad p.401 cf. *S. Sachs*, *החזקה* p.58). Cf. *Dukes*, *Litbl.* (V, 466) IX, 536. X, 667, *Zur rabb. Spruchkunde* p.63; et v. *M. Sachs* L. citando p.255 (ubi ad p.260 סי' הנהר cf. *לסראנא* ap. *Gg.*: *Mos. b. Maimon* p.57). *Zz.* ap. *Phillypson*, A. Z. d. J. 1839 p.480. *Kirchheim* ad *Asulai*

ISAK GAMIL

p.96. *Edelmann* ad Esthori p.XXXII. De claris Sacc. XI. viris 4 nomine Isak omnium primus auctor *Moses Ibn Esra*, ejus tamen verba (in Cod. *Uri* 499 f.39) partim corrupta atque difficilia, ita ut nec meo lubitu ea emendare nec omnia vertere auserim; consultis ergo de textu Cl. dumviris Proff. *Fleischer* et *Dozy* Versionem Latinam a priore recognitis ipsissimis ut leguntur in Cod. verbis auctoris adjiciam. וְפִי אֶכְרִיזָה עִהָר הָרָה אֶלְעֲצָאָה נִשָּׁה עֲצָאָה הָאִנְיָה רְכִיחַ (רכנח) סְבִילָהּ וְהַחֲדָח בְּדִלִילָהּ וּבְרַחֲמָה אֵדָא סְבָקָה (sic)

פִּי סִיג אֶלְקִרִיץ וְגִוְאָלָה אֶלְקֹל וְקוּה אֶלְמַעְאִי וּפְצָאָה

אֶלְאֶלְפָאט שִׁיכָהּ וְעֵסִיטָהּ וְעַמְאָדָהּ ר' יִצְחָק אֶבֶן נִיִּיָּה וְל' אֶלְנִסְאִי מְדִינָה אֶלְשַׁעֲרִי יִדְכָּלָהּ (sic) אֵלִיָּהּ וִיכְרָנָהּ עֲנָהּ יִנְבֹּעַ אֶלְכִּלָּנָהּ וְאֶמְסַקֵּס אֶלְפָצָאָה סֶאֱלָךְ עֲנָן אֶלְקֹל אֶלְעֲבָרָאִי וּפְאָרְס מִירָאֵן אֶלְלִסְאֵן

אֶלְסִרְיָאִי כֶטֶב פֶּאֶפְצָח וְקִרְץ פֶּאֶפְצָח שֶׁנָּה בַּחֲקִרִיץ

אֶעֱלָאֵם וּמִאֲנָה וּחֶאכִּיֵּן זַעֲמָא וְקַחַּס סֹדֵר כַּחֲרִיָּא מִן

אֶלְחֻוֹאֲלִיָּהּ אֶלְפִקְהִיָּה וְאֶלְלִגְוִיָּה וְלֹם יִמְהֵל חֲחִי יִבִּיץ אֵלָא אֶלְקִלִּיל מִנְהָא אֶרְבִּי עֲלִי כָל מִן חֲקֻרְסָהּ מִן אִמּוֹר אֶלְזוּהַר וְאֶלְצִלּוֹאֵת וְאֶלְנִדָּב וְאֶלְמִרְהִיָּאֵת וְכִאֵן דוֹן דִּלְךָ פִּי אֶלְשַׁעֲרִי אֶלְמִוּוֹן לִפְקָרָה מִן עֵלִם

אֶלְעֲרִיכָה פֶּכָאֵן גּוֹל (sic) אֶלְאֶלְפָאט קִלִּיל אֶלְמַעְאִי

קִרְאָה עֲלֶיהָ וְחִמְלָה עֲנָה פֶּאֶלְחָאָהּ (sic) אֶלְחִי עֵנַד קִטְרָה מִן בַּחֲרָה וְאֶלְסִירִי אֶלְזִי בִידִי שְׂרָאָה מִן נֶאֱרָה הֹוִפִי בִקְרִטְבָּה מִנָּה חֲחִמָּה לְחֶאֱרִיכְנָא וְרִפֵּן כֶּאֱלִיסְאָנָה „Ultimo tempore, quo florebat haec schola, exorta est

[נִשְׁתָּא] alia, quae ejus viae institit (רכבה) et ea tamquam viae duce usa est, eamque certamine

instituto praevertit [leg. سَابِقَتِهَا] [leg. سَابِقَتِهَا]

in carminibus componendis et verborum copia, idearum vi et verborum facundia; hujus doctor, princeps et columna [fuit] *R. Isak Ibn Gajot* b. m. Lucena [leg. אֶלְיִסְאִי, ut alias in Cod. illo emendandum] oriundus, urbe principe poeseos — quam [leg. יִדְכָּלָה etc., scil. אֶלְשַׁעֲרִי] ille in cam inducebat atque ex ea educebat — scaturigo eloquentiae et principium (στοιχείον) facundiae, qui in potestate sua habebat habentiam dictionis hebraicae, et eques [erat] in hippodromo linguae Chaldaicae; ubi orationem habebat, facunde loquebatur; ubi carmen componebat, clare sententiam suam exponebat. Studiose insignes (viros) temporis sui (vivos) laudavit et summos (viros) aeta-

tis suae (mortuos) versibus desilevit. Adumbravit multa opera theologica et lexicalia, sed morte praeventus pauca tantum ex iis expolivit. Superavit omnes qui eum praecesserunt quoad *res asceticas, preces, mortuorum encomia et epicedia*; non tantum vero valebat in carminibus metris (Arabicis) adstrictis, quia tenuiter erat linguae Arabicae (genuinae) scientia instructus [جزيل].

Erat verbis copiosus, ideis inops. Eum magistrum audiui et ab eo didici; itaque aquila [pro פֶּאֶלְחָאָהּ leg. פֶּאֶלְנִסְמָאָה], quae penes me est, gutta est ex ejus maribus et pauillum quod habeo scintilla est ex ejus igne. Obiit Cortubae A.849 aerae nostrae et sepultus est Lucenae. Idem auctor narrat (f.68a), Nostrum carmen in calamitates urbis suae Lucenae et liberationem divinam composuisse, sed de titulo secum versantem in animo, dormitantem cecinisse: שמעה חהלה יה אשר יביע, יצחק אשר נקרא בנו מושיע: לאל אשר ינח ומי יניע, וגם הוא אשר ישקט ומי ירשע, atque inde carmen nuncupavisse חהלה. Hinc *Dukes* (קְדוּמִים) Ip.12) poetam effinxit Isak ben Moschia! Forsan מושיע בן מושיע est versio cognominis Arab. אֶבֶן נִסְאִי; Nostrum filium Josefi [Ismail, ap. *Munk* p.101] b. Samuel Nagid „Abu Nassar“ [hebr. Asarja] adoptavisse refert idem auctor f.35. — Inter auctores עֲוֵי *Tosafot* (N.4085) male refertur ap. *W et Ros.*, cf. *Asulai* I p.102.]

1] *Carmen jucundum* Hymnus in festum Purim Chaldaicus, incip. פוריא יומא יום פוריא יומא, cum Simon Duran Comm., ad c. Salomo Duran: *Gloria Israelis* [W¹1180] [ca. 1596].

2] — inter Hymnos rit. Algeriae N.2591 (1772).

3] *Hymnus* incip. אשר אשש, cum Simon Duran Comm.; p.85 ap. B. Goldberg: *Chofes Matmonim* q. v. (1845).

[Correctius jam excusum esse in *Machsor* ritus Tellemsan (A.1803) monet *Zd.*]

4] Hymni varii hebr. p.11 et Germ. p.46 ap. M. Sachs: *Die relig. Poesie etc.* q. v. (1845).

5350 ISAK (Nissim) Ibn G'amil (Dschamil, נאמיל), Rabb. Hebron. [*Asulai* I f.51, II p.12.]

באר להי *Puteus viventis* Conce. in Pentat. excerptae; ad c. (nepotis) Chajjim Abulafia: *Radicare faciet etc.* q. v. (1729).

5351 ISAK Ger b. Abraham Ger (*Proselytae*).

1. *Semen Isaki* Dissertt. ethicae (in

ISAK GERSON

Abot II, 18), historia de conversione patris etc.

4. *Amst.* (לא דבר רק הוא) 1789.

- 5352 ISAK Gerson. [Zafatensis, sec. *Conforte* f.43b, qui vero f.48b (ubi in nota male ad *Lz.* disstt. de Gersonidibus Pragensibus ablegatur) Nostrum cum superiore Isak b. Gerson Treves (q.v. in Sect. III) confundit (unde confusio quoque *Jüd. Typ.* p.58 et supra N.872 p.136 lin.1, ubi „Jak.“ error typ.), diversusque certe Isak b. Mardochai Gerson (q.v.), quem confundit *Nepi* p.145. Noster non „Typographus“ (*W*³1181) sed Rabbinus et Corrector industrius Venetiis A.1587-1615 (v. Sect. III), suaeque censurae leguntur adhuc A.1618 in צרי לנפש N.3299 et A.1625 in הישר ס' N.3581. Composuit revera (contra *W*¹) op. מבקש ה' in Pentat. (v. N.286 et praemonitum ad Jak Abravanel: *Opera Dei*, ubi in fine ג'ר אה"ך מ' ad nomen suum alludit). Nonnulla ejus inserta sunt A.1599-1600 in הררר קורש per Isak b. Jakob Josbel Levi q.v.; A.1606 edid. cum praemonito suo מלחמה נ.3954 (*W*³1181). Apud *Asulai* I f.51 ad כוחה בן בניטין p.36 ablegandum erat.]

פירוש *Comm.* in Malachi excerptus; ap. David Ibn Hin: *Collect. Liliorum* q.v. (ca. 1602.1727). [Suppl. *W*⁴1181c.]

ISAK Greditz v. I. Greditz.

- 5353 ISAK Heilprin b. Samuel ex Wronek.

הראה שעה una cum Salomo b. Samuel Greditz q.v. (1765).

- 5354 ISAK Israëli [sen.] b. Salomo, seu *Abu Jaakub Ishak b. Soleiman el Israïli*, Medicus, Kairowani, vulgo *Ysaacius*. [Mrt. Sacc. X. med., aetatis plus 100, caelebs (v. ad op.4.5). Aetatis Nostri definitio accuratior ad historiam literariam virorum aequalium aliorum magni est momenti, unde notitias diligentius collecturi sumus. Annum fatalem Heg. 320 (Chr. 932) sistunt inter auctores Arabes Ibn Abi Oseibia—(cujus vitam Nostri Gallice vertit S. de Sacy ad Abdollatif p.43 [cf. *Carmoly* ap. *Jost*, *Annal.* I, 180], Germanice *Wüstenfeld*, *Gesch. der arab. Aerzte* § 101 p.51 [quem more suo non nominat *Carmoly*, *Hist. des medec.* p.26, ex quo (innuente *Fürstio*, v. ejus *Biblioth.* I, 134) rursus *Brüg*, de medicis illustr. etc. disstt. inaug. 8. *Halis* 1843 p.23, ex *Wüstenf.* rursus *Bukofzer*, *Maimonides* etc. p.55 et *Fürst*, *Litbl.* X, 657,

nonnullis tamen adfectis] et cf. *Hille*, Ali b. Isa p.40) — et *Hagi Chalfa* II p.51 etc., cf. *Dugat*, *Journal Asiat.* 1853 Ser. V. T. I p.333. A.330 (Chr. 942) sistit Zaid seu *Sâid b. Ahmed b. Sâid* origine Cordubensis Toleti. [... זאיד בן אחמד, sic in Codd. MS., sicque legit *Munk*, *Notice* sur Aboulwalid p.44, estque auctor mrt. A.462 (Chr. 1069) ap. *Casiri* II p.142, *Antonio* II p.408. Ex ejusdem libro *Classium* procul dubio petivit *Abraham Ibn Chisdai* notitiam de *Gazzali* in praef. ad lib. מאתי זרק, ubi „זעאר בן זאער“ legitur in Cod. MS. Leyd. *Warner*. 56 f.208 (v. quae in Catalogo nostro *ib.* monentur), exque ejusdem libri Parte VII. de Judaeis (quae in utroque Cod. MS. Arab.: Leyd. 754 ap. *Dozy*, et *Mus. Brit.* 281 desideratur) petita est ab eodem *Abraham Ibn Chisdai* in praef. ad Vers. op.2 Nostri notitia de vita, non optime excusa per *Dukes*, *Litbl.* IV, 231 (cf. *Lebrecht*, *ib.* p.634, unde corr. *Fürst*, *Litbl.* X, 657. XI, 787), ubi interpres addit Annum excidii templi, ut vid. in MS. corruptum, 900 (i. e. Chr. 968) pro 874 (ההערך pro חורבן). Inter A.320 et 330 Heg. claudicat *Herbelot* ap. *W*³1054d, et v. *Hammer*, in „Oesterreichische Blätter“, 1846 n.33. Alii vero auctores inter Arabes Nostrum adhuc viventem ferunt mortuo Khalifa al Mansor (29. Schawwal 341, i. e. mense Martio A.953, sec. *Ibn Khallikan* ap. *G. de Slane* p.113, Angl. p.220, aliosque ap. *Munk l. c.*, cf. p.53 de opere jussu Mansori facto, corr. *Jüd. Lit.* p.442 n.93). Auctoribus Judaeorum superioribus aetas Nostri vix nota, ipsa notitia Ibn Chisdai eos latuisse videtur. *Isak de Lattes* (scripsit A.1372) A. fatalem sistit excidii 880 (excerptum ex Cod. MS. *Mich.* 823 ap. *Dukes*, *Litbl.* XI, 336), i. e. Chr. 948, vel creationis 4708, sic ergo corrigendum ex eodem fonte ap. *Gedalja Ibn Jachja* (f.30a. ed. Amstd.), ubi male 4700, unde A. 940 (non 980 ut *Nicoll* p.585b) ap. *W*¹p.665, *Rof. Diz.* (p.131) et *Diz.* degli autori Arabi p.107, et forsitan 94 pro 940 in Catal. MSS. *Paris.* (v. N. sequ.). Inexactus vero *Gedalja* auctor est confundendi, quod dein saepius fit, Nostrum cum homonymo *jun.* (N. sequ.), atque fabulae de (epilomatore) Nostri filio Josef (ad op.5). Inter Bibliographos recentissimos *Rappoport* (ad Parchon p. XIII) Nostrum ad A.950 posuit (A.952 vero ap. *Dukes*, *Litbl.* IV, 230 procul dubio error typ. pro 932, ut apparet ex fonte citato et *Ejusdem* Beiträge p.116, v. infra). — Praeter citatos Nostri

ISAK ISRAELI

scripta recensentur ap. *Herbelot* (cum Add. Reiske et Schultens ed. Germ. 1785) snb Abu Jakub (I,41), Jahja (II,796), Katab aladuiat, alboul, altheriak, alhammiat, alnabd (III,37.41 bis. 47.81), quae loca non omnia collegit *W*³1054d, cf. ¹1205. ^{1,3}1188. ¹1205. ^{1,3,4}1214, ³1995b (ex *Herb.* et *W* tantum compilatus est paragraphus ap. *Ersch*, Encykl. II, vol. XXIV p.218, cf. *Jüd. Lit.* p.444). De Isako medico v. *Sprengel*, Gesch. der Medicin II,358, repetit. ap. *Bondi* ap. *Heinemann*, Jedioja II (1818-9) p.35. — Salutator Noster (e. g. in op.4 ed. 1515) „*Isaaci filii adoptivi Salomonis regis Arabum*“ et sic in excerpto Germ. (*W*⁴883) „Koning Salomonis Son in Arabien,“ quod inversio vid. perversa, rex enim, cujus jussu opera plura composuit (cf. *Said b. Ahmed l. c.* et infra ad op.7), confunditur cum patre Salomo (cum homonymo jun. confusus „*Hispanorum*“ regis physicus dicitur ap. *De Pomis*, de med. hebr. p.71); ex epilbeto „*eximius medicinae monarca*“ (op.4 ed. 1487) effectum habeo libri titulum מנהיג הרופאים ap. *Sabb.* et in Add. ap. *Buxtorf*. ap. *W*¹p.666. — Alia est Nostri confusio cum ²) magistro suo *Ishak b. Amran el Bagdadi* cognom. *سم سعة* (*Wüstenfeld* § 77, *Said b. Ahmed l. c.* ut monet *Lebrecht l. c.*), quem prae-ter Nostrum laudat *Schemtob Palquera* (מבקש f.14a), sed jam in lib. הישר (Cod. MS. Opp. 1138F. f.10a) legitur: יצחק בן עמרם והוא יצחק הישראלי „Isak b. Amram qui est [supplendum: praeceptor?] Isak Israelita!“ Ille apud suspectissimum *Leonem Africanum* Judaeus (itaque *Jost*, Geschichte VIII,3 ex *de Sacy*!) mrt. A. 799 fertur (cf. *Wüstenf. l. c.*, ubi de adversario Judaeo Hispano, et ex *Hotting.* ap. *W*¹1256, ubi 705 pro 799, cf. *W*³1798b?); ex eo hausisse vid. *Herbelot* (*Amran* I,354, ubi nonnulla perversa); tres ergo (non duos ut *Jüd. Lit.* p.445 n.36) ex uno distinctos (scil. avum, nepotem et Isak Bagdadi, subdito Saec. XI!) more suo ornatos pingit artifex *Carmoly*, Ilist. des med. p.18.25.38! Ex illo quoque nomen Nostri Beimiram effectum habeo ap. *Mauroy* (ap. *W*³p.581: „in margine Benjamin!“ et in Catal. Bibl. Bodl. IV,498b). [Liber de stomacho, quem inter Nostri opp. refert *Mauroy l. c.*, est liber *Constantini* de stomachi affectionibus, in hujus opp. p.215 et in Nostri opp. II p.178.]. Confunditur praeterea ³) cum Honein (q. v.); aliusque ex Nostro effectus vid. Isak Hispanus v. ad op.6. — Perdifficilis atque conjecturis magis complicata quam

soluta est quaestio de auctore Nostro *Comm. in Jezira*, quae cum aliis de Nostri nomine, vita et scriptis intime est connexa; neque sine comparatis simul recensionibus MSS. solutio, in qua acquiescamus, deduci poterit. Corollarium breve sequens non facile extraximus ex relationibus et dissertatt. variis (*Luzz.*, ap. *Jost*, Isr. Annal. I,320 כרם חסד VII,77, cf. *Haarbrücker* ad Tanchum Hieros. II p.9); *Carmoly*, ap. *Jost*, Isr. Annal. II,380, ubi eadem breviter Germ., quae hebr. in ציון I,46, Histoire des Medic. p.27 [*Dukes*, Beiträge p.8, cf. p.116, ubi Noster tacite identificatur cum Dunasch et Abu Sahal, ut monuimus *Jüd. Lit.* 415 n.37, et postea *Munk*, Notice sur Aboulw. p.44]; *Jüd. Lit.* 402 n.12; *Geiger*, Mos. b. Maimon p.44. 73. *Munk*, l. l.; *S. Sachs*: Kerem Chemed VIII, 66; et v. de excerptis *Landaueri* etc. sub *Jakob b. Nissim*). Ex Codd. qui *Comm. in Jezira* exhibent primum excludendus Cod. *Monach.* 46,⁵, ap. *Lilienthal* (qui auctorem „b. Josef“ habet!); is enim fragmentum tantum exhibet Expositionis in Genes. I,20, nunc his excusum a *S. Sachs*, Litbl. XI,166 et ההחיה p.39), qui recte monet idem esse מאמר ישרצו המים *Tractatum* [in:] *Redundent aquae* (ut quoque suspicatus sum *Jüd. Lit.* p.399 n.28), jam ab antiquis citatum auctoribus (adde *Mos. Ibn Esra*, Cod. Uri 499 f.140 a b: ואלפילסוף אסחק בן סלימן אלאסראלי; קר ראנע ען דלך באוהק טראנעה ואחכס גואב פי סקאלחה אלמולפה פי ישרצו המים et cf. *Abr. Ibn Esra* ad Genes. I,20 in recensione altera MS.: ור' יצחק בר שלמה אטר כי נבראו מהמים; ומהדמה); sed cur Nostro praeterea (cf. *Geiger* p.44) tribuatur *Comm. in totum lib. Genesios* (cujus partem proprie esse hunc tractatum, contra verba introductionis [Interpretilis ex Arabico?] diserta atque testimonia antiqua conjecturat ipse *S. Sachs*!) non video. Testimonia positiva omnia, etiam Chisdai „Nasi?“ cf. *Carmoly*, Rev. orient. I,182, Litbl. II,606 cum ציון I p.47: פירוש על 1,182, ad primam Pericopem spectant, cf. *Ibn Esra* Introd. in Pentat.: ויכולו: מבראשית עד ויכולו: v. citata *Jüd. Lit.* p.399 n.27, ubi ipsissimis verbis Auctor *Comm. in Jezira* citat opus tale *Alexandri* cujusdam אליסבנדי (enim rectius legi vid. in apogr. *Schorr*, de quo infra, pro בוגרי ap. *Dukes*, Kuntris p.80, seu אלכונדי ap. *Dukes*, Litbl. IX,811, ubi finis mutilata, ap. *S. Sachs*, Kerem Chemed VIII,67!). Neque verba, in recensionibus maxime discrepantia, quibus eodem

ISAK ISRAELI

loco idem auctor ipsum suum opus in Genesin citare vid. (ex quo citato *Ref. Comm.* in סדר עולם Jakob b. Nissim male tribuisse demonstrat *Munk* p.53, cf. *S. Sachs* p.67) ad alium retulerim tractatum, si ad Nostri omnino opus spectant, sane non ad duos simul Comm. in pericopen Genes., ut *Carmoly*, צ"ן I,47, qui in Hist. p.28: „Comm. sur le I. chap. de Genèse en 2 volumes.“ Noster quidem unus esse fertur Isak המהביל, seu היצחקי „Isaki“, auctor libri „ספר היצחקי“, f.3b ed. *Liepmann* ab Ibn Esra variis locis objurgatus, sec. *Carmoly*, l. c., (hunc unum mirae auctoritatis virum in mente habet *Gg. l. c.*, p.44: „Es ist nunmehr bekannt“(1), qui ipse antea, — *Ztschr.* I,20, ut dein *Liepmann* ad שפה ב"ורה f.9b, cf. *Mecklenburg*, Litbl. I,348.807, — hunc Isakum ad Isak b. Jasos retulit, i. e. Isak Ibn Kastar, mort. A.448 Heg. seu Christi 1057, sec. Ibn Abi Oseibia ms. Cap. XIII, cf. *Zeitschr. der deutsch-morgenl. Gesellschaft* VIII,551 et quae proxime ibi supplebuntur). Ibn Esra vero locis Comm. sui in varios libros Biblicos (quos ex *Liepmann* l. c. repetit *Carmoly*) Isaki expositionem non ex Comm. in eosdem libros sed ex uno eodemque היצחקי ס' petiisse vid. (cf. *Liepmann* ib.). Neque Noster est auctor (10?) opp. *grammaticalium* ap. Ibn Esra, Comm. in Daniel in fine introductionis (citatus a Jos. b. Elasar sec. *Carmoly*, ib., ubi corrig.: והראב"ע בם' מאזנים לא הזכיר כי אם אחד הוא (כ') היצחקי; ille enim non Isak nominatur, imo *Hispanus*, estque *Jona Ibn Gannach* (cf. *W*⁴p.846, *Liepmann* l. c., *Luzzatto* כ"ה IV,136, ipsumque *Carmoly* l. l. p.47 (cf. *Jüd. Lit.* 413 n.15)! temere ergo falsa suppositione, cujus fontem non indicat, conclusionem deducit *S. Sachs* p.69). Constat vero, Nostrum Comm. quendam in lib. *Jezira*, procul dubio lingua Arabica, scripsisse jam ex testimonio superiore a *Munk* (p.48) neglecto, scil. *Abraham Ibn Chisdai* in ipsa praef. ad op.2 (cf. *S. Sachs* l. c. p.69; ad Gerson b. Salomo jam provocat *M. Sachs*, *Die relig. Poesie* p.196). Tamen in Codd. MS., qui supersunt, eodem ut vid. fonte primitivo sed omnes fere imperfecti, varii laudantur auctores et interpretes. Codd. *Ref.* et *Monach.* auctorem ferunt Jakob b. Nissim (q. v.); Cod. *Luzz.*, medio imperf., hebr. versus per Nachum (q. v.) — ex quo Specimen excusum ap. *Dukes*: Kuntris etc. (1846) p.5-10, — initio et in fine auctorem nominat: „Dunasch b. Tamim i. e. Isak Israeli“; haec vero

nomina a libellario male combinata esse necessario demonstrat *Munk* p.45 (futilia opponit *S. Sachs* p.69); Cod. *Orat.* 160: ¹)f.65-93 (cf. *Carmoly* l. c., *Munk* p.49) auctore „Abu Sahi b. Tamim“, eundem exhibere asserit *Munk* (p.46) Comm., cujus auctor in Codd. *Ref.* et *Monach.* Jakob b. Nissim fertur, sed sine introd. et mancum in fine atque alio interprete (postremum mihi etiam ex comparatis excerptis constat; verba *Munkii*: „La traduction hebr. etc. n'est la même que celle publiée par M. Dukes“, ambigua sunt, *Dukes* enim in eodem libello ex utroque Cod. *Luzz.* et *Monach.* specimina dedit!). Hujus Comm. auctorem habet *Mk.* Grammaticum notum Adonim b. Tamim, qui eum A. Heg. 344-5 (955-6) scripserit (cf. infra); eique ergo tribuit libros omnes ab auctore ac suos citatos (cf. quoque *Jüd. Lit.* p.442 n.93). Argumenta tamen validiora desiderari possunt. Idem Cod. *Orat.* 160 statim: ²)f.95-107 alium exhibere dicitur Comm., scil. eundem, qui ap. *Luzz.*, sed initio destitutum, forsan auctore Jakob b. Nissim, sed de auctore nihil decidi posse. Tamen passus, qui in hoc Comm. legitur, exstat etiam in Cod. *Monach.* ex alia versione (Litbl. I,564, ubi pro נהיען שלא היה נהיען leg. נהועל), unde *Munk* „non dubitat“, quin in Cod. *Monach.* uterque exstet Comm., ut in Cod. *Orat.* etc.! Potius in Cod. *Orat.* idem vid. uterque Comm. duabus recensitionibus. Praeterea exstat recensio brevior in Codd. *Par.*, a. f. 222 et 255, quam *Munk* (p.54) compendium habet ex Comm. Ibn Tamim, ubi pro A.4716 legitur 4852, i. e. 1092; sed ap. *Dukes* (Litbl. IX,811 ex Cod. *Par.* 255) legitur A.4825 (ההכ"ה), qui sit Romanorum 6999 (sic); in Cod. apogr. per *Schorr* (nunc inter Codd. *Reggio* 51), cujus auctor salutatur: „Abu Sahal Dunasch b. Tamim, i. e. Isak Israeli“ et qui speciem Codicis perfecti (sed brevioris) fert, legitur hoc loco: „A.431 Arabum, i. e. A.4800 creationis, apud Romanos 6547;“ hic ergo unicus est Codex, ubi A. Arabum congruit cum A. creationis (=1040 Christi) sine ulla emendatione critica.]

1. *Liber definitionum*, una cum aliis opp. Lat. per Constantinum Africanum („Opera Ysaaci“) [*W*¹p.666] f. *Ingd.* 1515.

[Arabice كتاب الحدود والرسوم i. e. *L. defin. et descriptionum* (cf. finem libri, non praeser. ut *Wüst.*, „Heilvorschriften“ ap. *Bondl.*), Hebraice vulgo ס' הגבולים (ut in epistola Maimonidis ad Sam. Ibn Tibbon (ex Arab.), ap. Isak de Lattes, et forsan idem

ISAK ISRAELI

- anon. ex Jeh. Hedessi ap. Simcha Is. b. Moses: אורח צדיקים s. v.) vel plenius והרשומים והגבולים, ap. Abr. Ibn Chisdai sec. Said (et cf. Is. Lathif ap. *Dukes*, Litbl. X, 396). Tit. ille vero non offenditur in fragm. (ex initio) Vers. hebr. *Nissim b. Salomo* in Cod. MS. *Mich.* 82 et *Rof.* 1246,¹¹ qui librum non recognovit. Tit. abbreviatus quoque in Vers. Lat. *Gerhardi Cremonensis* (A.1175) „in Toletio“ (sic, *W³p.*583 corr.) ap. *Fabricium* III p.115 (ap. *Jourdain-Stahr* p.131) n.6.]
- 2] Liber aggregatus ex dictis Philosophorum antiquorum *de elementis* secundum sententiam Aristotelis et Hippocratis et Galeni de quorum aggregatione et appositione sollicitus fuit Isaac etc.; f.4 ad c. op.1 (1515).
[Arab. كتاب الاستقصات, vel אלסטקסאחא (*Moses Ibn Esra*, Cod. Uri 499 f.79b), hebr. ס' היסודות per *Abraham Ibn Chisdai*, v. ad Cod. MS. *Mich.* 72; et de praef. Interpretis partim excusa supra sub nomine.]
- 3] *De diaetis universalibus* una cum op.4 cum Comm. Petri Hispani; f.12 et 103 ad calc. op.1 (1515).
[Incipit: „Quod inprimis coegit antiquos medicos disputare“. Desinit: „Ventriculis siccis ante cibum sunt mendi mollioribus vero post“.]
4. *De particularibus dictis* 4. *Padue, per Matth. Cerdonis de Windischgret.* (24. Martii) 1487.
[*W³p.*666.³p.583. Incipit post indicem (incip. de tritico, ultimum de sapa) Prologus: „Complevimus in libro primo universalem significationem generalis cibarii;“ finis: „malos humores et fumos generantia constipant epar et splenem et lapidem in renibus creant.“ *Rof.* librum hunc partem putat libri *de alimentis et medicamentis simplicibus*, i. e. ס' האכלים i. e. alimentorum ap. Abr. Ibn Chisdai l. c., sed ס' המסערים (*L. sustentantium seu reficientium*) ap. Is. de Lattes l. c., qui forsam jam hujus tituli Vers. ex Latino hebr. per Anonymum novit (a *Wüstenf.* plene omissum, a *Carmoly*, Hist. des medic. p.26 seorsim recensitam), quae exstat MS. inter alia in Cod. Laur. Plut. 89 Cod. 40 ap. *Biscioni* p.159 (*W³p.*581), ubi index 14 sectionum congruens, sed initium בהיות החטים rectius הולדות החטים necum communicatum a *M. Singer* ex Cod. Vindob. 141 p.155 ap. *Deutsch*

(cf. *Goldenthal* p.84, qui more suo ad ea non respicit, quae aliunde nota), in fine passus adjectus est: (ויולדו אבן בכליות) אך בהחבשלו היטב ומחובר כהוגן ושעברו עליו שתי שנים או שלש הוא טוב מאד אל המסמירים אותו Cod. *Scalig.* in Catal. Leyd. ed. 1674 p.277 (sic) n.12 (*W³p.*666 nota), i. e. ed. 1716 p.404 n.11 in Bibliotheca frustra quaesivi, Cod. 11 in ed. 1674, in ed. 1716 omissus, sed sub eo numero adhuc exstans, est Schemtob b. Isak, ut jam *W³p.*1217 (cf. *Dukes*, Litbl. VI, 148). Exstat sub eodem tit. ס' המסערים in Cod. Taur. 84 ap. *Pasinum*, qui auctorem habet *Abraham des Caslari* (cf. *W⁴* 70b. Zz. ap. *Gg.* Ztsch. IV, 201), sed de libro ipso nihil addit, neque ad nostrum respicit, cujus forsam interpres tantum ex Latino est auctor laudatus, nisi ejus lib. alius adjectus fuerit. Nostrum vid. quoque אגודה הרפואה (?) sectt. 14 ap. *Lilienthal*, Cod. *Monach.* 295,¹ qui Nostro perperam tribuere vid. ס' המרקחה Cod. 245,³. Forsam huc spectat Vers. Hisp. Josefi Catalani in Cod. *Vat.* 372,² (cf. *Ersch*, Encykl. S. II. Vol. XXXI p.83 n.33). Sectio 12 de aqua (p.149 ed. Lat. 1515) forsam tractatur in libello: De divisione aquarum (*Van schedinge des waters*), ab *Ortolfo* Bavaro Germ. verso ex Lat. *Constantini* (qui ex Graeco transtulisse fertur, unde forsam ad *Viatici* (op.8) sectionem spectat?), excuso in lib. *Promptuarium Medicinae* 4.1484 (sec. *Seelen* ap. *W⁴*1215, libellum rarissimum in Bibliothecis variis frustra quaesivi); cf. sectionem de aqua in *Diaetetica Jehudae b. Jakob*, Cod. MS. *Mich.* 772. — Praeterea *Rof.* (l. c. utroque) Nostri atque ex lib. alimentorum petitum esse suspicatur lib. تذكرة في قوي الاغذية *Memoriale de viribus alimentorum* auctore Isak b. Harun [b. Ahron „Balasem“ (?) ap. *W³*1153b, cf. Zz., Namen der Juden p.55] *Schelman* [*Xelmon* ap. *W*], ap. *Casiri*, I p.295 Cod. 865 (exarat. A.1425 urbe Guadalaxara). Argumentum vero nullum videtur; opus enim hoc ex veterioribus atque recentioribus auctoribus, ut *Ibn Zohr* (Saec. XII.), excerptum est in gratiam filii auctoris, Mosis (Noster caelebs mortuus), unde a *Wüstenfeld* § 290 Hispanus fertur, neque omnino constat, auctorem Judaeum fuisse, ut supponitur ap. *Wil.*, *Bondi*, *Jedidja* II p.40, *Graesse*, *Literärgesch.* II, 1.553. *Carmoly*, ib. p.118: „celebre practicien (!)“ et 1415; *Jüd. Lit.* 444 n.31a.]

5] *De Urinis* cum Petri Hispani Comm. tractt. 10; f.156 ad c. op.1 (1515).
[Post prooemium *Constantini* incip. liber ipse f.157c: „Urina est colamentum sanguinis caeterorumque humorum,“ fin.: „Urina spumosa in superficie sicut

ISAK ISRAELI

vuna (sic) dolorem renum significat.“ Arab. vulgo כהאב מנסוע מן אקאול אלאואיל, sub tit. كتاب البول, כהאב מנסוע פ' מערפה אלכול ואקסמה *Liber collectus ex sermonibus priorum (veterum) de cognitione urinae et generum ejus* lit. hebr. in Cod. Vat. 369,1 ap. *Assemanum*, qui monet, *Bart.* (ap. *W*¹p.275 et 667) male Nostrum interpretem hebr. Comm. Galeni in Hippocratem habuisse (*W*⁴p.775 n.215 ad hunc locum provocans Cod. affert *Taur.* 54, de quo vero vide sub Honein b. Ishak, atque ³p.583 Comm. in Galenum ex Cod. *Escur.* affert, ubi procul dubio similis aliqua confusio); lit. Arab. A.957(?) in Cod. Arab. Vat. 310. Compendium arab. ap. *Uri* 611,2 auctori ipsi tribuit *Wüstenfeld*, qui vero in fine opp. Compend. per *Abd ol-Lathif* commemorat. Incipit Cod. ille f.146: كتاب مغنيس (sic) في البول نقل

أبي عثمان سعيد بن يعقوب الدمسقي أن اصناف البول كثيرة وأول اصنافه صنفان *Liber Magnis(?) de urina*. Tradidit *Abu Othman Said b. Jaakub Damascenus* [cf. *Wüstenfeld* §48], genera urinae esse multa, quorum prima duo etc.; definit f.158: كان عليه شبيه بالعيب كان

أبي عثمان سعيد بن يعقوب الدمسقي, ut ap. *Uri*. Dividuntur particulae seu genera urinae per inscriptiones rubras, ut: البول الاصفر النرجي الرقيق, البول المري مع الحميات. Hebr. lib. vocatur *De aspectibus urinae* ap. *Gg. Ztsch.* III,285 n.23, ubi Isak Isr. jun. confunditur, et apud *Foa* n.19,2; cf. Cod. *Menach.* ap. *Lilienthal* 122,² et 245,² (ubi capp. 16 forsitan pro 10). Plurima vero hujus vel similis tituli compendia hebr. non sunt Nostri, nedum ejus filii (!) *Josef*, ut putavit *Gedalia*, repetitque *W*¹p.666.³582, neque Nostri compend. est ap. *Rof.* cod. 1168,2 etc., v. quae scripsi sub *Josef b. Isak* ap. *Ersch*, Encykl. S.II vol. XXXI p.82-3; et cf. Catal. nostrum Codd. MS. Bibl. Leyd. ad Cod. *Warner.* 40,⁵]

6] *De febribus*, tractt. 5; f.203c ad c. op.1 (1515).

[Recusum in collect. scriptorum *de febribus* f. *Ven.* 1576. — Arab. كتاب الحميات Cod. *Leyd.* arab.

790, vel tit. (ad instar op.5) prolixiore: كهااب منسوع مן אקאול אלאואיל פ' אלחמיהא *Opus collectum ex sermonibus priorum de Febribus* ap. *Uri* 416, incip. יכנני למן אלחמס שיא מן אלמטלובאה אן יקדם אלכחה, verbatim fere ut Lat. (post prooemium Constantini et indicem f.203d, cap. II): „oportet eos qui volunt aliquid investigare primum haec quatuor ante animum ponere.“ Finis in Cod. *Leyd.* (ut

a cl. *Juynboll* accepi): وصارت الحمي الجنبية

صعبة لحدة الدم لمؤد لها وقربها من القلب [فهذا ما ختمنا به كتابنا هذا]

[في الحميات ولا قوة الا بالله in op. Lat. excuso: „Lateris autem molestatio fit propter choleram, quae est ejus materia et propter vicinitatem cordis.“ Hebr. s. t. הקרהות מ' MS. variis in Codd. exstare dicitur, ut *Par.* 423 (*W*³p.583), *Taur.* 155 (*W*⁴883), *Monach.* 293 etc. Cave confundas „*Physicam*“ capp. 97, quam *W*³p.582 auctori compend. Urinoscopiae (v. ad op.5) adscribit, = *Vat.* 368; vel excerptum ex libro nostro in fine cap. IX. *Alzahravii* ex Vers. *Meschulam b. Jona* (cf. *W*⁴p.787) in Cod. *Taur.* ap. *Pasin.* 153, qui auctorem Nostrum sistit (Libellarium nominat *W*⁴794b! v. *Jüd. Lit.* 443 n.9, ubi „*Josef*“ err. typ.); in Versione *Schemtob b. Isak* (Cod. *Uri* 415 f.215) rectius legitur: ובכאן נשלם דבר אסחק בן סלימאן: hic explicit sermo *Ishak b. Soleiman* Israelitae.“ — Vers. *Hisp.* in Cod. *Escur.* affert *W*¹p.583, apud *De Castro* (I p.14) vero auctor fingitur operis 5 librorum *Isak Hispanus* A.1070 (cf. *Rof.*, *Diz. stor.* degli aut. Arabi); ex titulo „*Los libros de Isaague*“ concluderis, alia primitus accessisse opp. Nostri, nostrum enim in fine mutilum est; argumentum prologi de 4 rebus etc. dubium de identitate vix admittit.]

7] *Liber Pantegni*, partt. 2: Theorice et Practice; p. 1 ad c. op.1-6 (1516).

[Librum hunc omittunt Bibliographi omnes; est enim, ut jam titulus graeco-arabicus (παρεχρη) demonstrat, Versio lib. Complectens totam artem medicam, vulgo regius (علي بن) *Ala el-Din el Magusi* [mrt. A.994, qui jam in *Introd. Arabica* ap. *Casiri* I p.260 vituperat medicum *Razi* (mrt. A.932), quem (scil. *Razium* leg.

ISAK ISRAELI

ap. *Nicoll* II p.585 ad cod. DXXIX,4) tamen praecipue secutum esse auctorem كامل الصناعة dicit *Hagi Chalfa*; cf. VI p.115]. Editus est liber ille, auctore *Haly fil. Abbas* ex Versione *Stephani Antiocheni* (A.1127, sec. *Haller*, practica p.380, cf. *Amoreux*, Essai histor. et lit. sur la medec. des Arabes, 8. *Montpellier* 1805 p.79) 4. Ven. 1492. Lugd. 1523 (posterior ed. et (Excerpta) *de febribus* v. in Catal. Bibl. Bodl. II,238b). Ex eo effictus vid. אלי אבא (!) *Ali Aba*, Hebraeus Arabs in Hispania, cujus lib. medicum in Bibl. Scoriali MS. ex *Castelli* Catalogo memorat *Bartol.* ap. *W*¹227; in Cod. enim 888⁶ ap. *Casiri* I p.315 particula exstat libri Alii, praecedit vero in eodem Cod. liber auctore Judaeo Hispano (quo cf. *Jüd. Lit.* 444 n.30); forsam idem quoque אבן מלכי (tit. libri pro auctore) ap. *W*³38b. — Liber *Pantegni* exstat quoque sub tit.: *De communibus Medico cognitu necessariis locis*, in opp. *Constantini* ed. 1536,9 (Catal. Bibl. Bodl. I,595b); prooemium libri utriusque recudit *Darenberg*, Archives des missions scientifiques 1851 p.509, qui cum *Thierfelder* (in „Janus“, 1846 p.685) opus Isako Nostro adscribere vid., quamquam nullibi ap. Arabes et Judaeos hujus libri mentio, lib. Alii vero notissimus in Codd. MS. multis exstans, v. *Wüstenfeld* § 117, ubi add. Ecur. Codd. 814,⁸ 1822,⁵]

8] *Viaticum* tractt. 7; ad c. op.7 [*W*¹p.666] (1515).

[Exstat quoque cum prooemio *Constantini* Africani, qui opus sibi ipsi arrogavit, in opp. *Constantini* ed. 1510 (et in Codd. MS., v. *Darenberg*, l. c. p.508), in ed. 1536 titulus: *De morborum cognitione et curatione*. Graece sub tit. τὰ ἐφ' ἑδία τοῦ ἀποδημούντος, ex quo tract. 7 editus (*Synesius* de febribus *Amst.* 1749). Opus genuinum arab. زاد المسافر; *Viaticum peregrinantis*, auctore *Abn G'aafer Ahmed b. Ibrahim* etc. *Ibn ol G'ezzar* (ابن الجزار), discipulo Isaki nostri (mrt. A.1004, v. *Wüstenfeld* § 120), descripsit *Dugat*, Journ. Asiat. 1853, ser. V. T. I p.290, de eo et versionibus, imprimis Graec. et Lat., disserit *Darenberg* l. c. p.490 etc. 501.513.519, de Vers. hebr. pauca neque omnino correcta profert p.491, concluditque p.506, librum male magistro Isako adscriptum esse, et quidem jam in prooem. Graeco Cod. *Par.* 2241, ubi Μετάφρασις τῶν Ἐφεδίων Ἰσαάκ τοῦ Ἰσραηλιτοῦ τοῦ διασημοτάτου τῶν Ἀράβων ἰατροῦ (p.502 in eodem prooemio citatur inter alia Isak b. Amram et λέων ο

πέσης, qui forsam [Ali b.] Abbas (عبد الله = Leo), cui *Spiegelius* ap. *W*¹p.667 librum tribuit; *Ibn Chalfon* (q. v.)

et Ἀσφ (sic) ὁ ἰσραήλ, i. e. procul dubio אסף בן ברכיה *Asaf b. Berachja*, cujus operis hebr. (Cod. MS. *Opp.* 1645Q.) fragm. Lat. in Cod. *Paris.* 6556 (v. *Zz.* ad Benjamin p.247). Ipse *Gerardus Cremonensis* Isakum vel Constantinum auctorem habuit (*Darenberg* p.507). Vers. hebr. Cod. *Rof.* 1168 affert *Wüstenfeld* § 101 n.6, illamque cum op. *de alimentis* conjicit, quamquam ipse *Rof.* librum eundem Lat. excusum dicit, quem *Wüstenf.* § 120 discipulo tribuerat (cf. *Jüd. Lit.* p.444 n.24, ubi pro Gezlal leg. Gezzar, ut p.445). Sed *Rof.* ipse praefatiunculam Interpretis non optime intellexit, librum enim ex Arabico versum putat (ut *Renan* de Cod. *Laur.* ap. *Darenberg* p.491), ille re vera (Cod. *Canon.* 26) librum ait ad 4 columnas (i. e. ad 4 libros praecipuos, qui ap. *Wüstenfeld* sunt: de febr., de alim., de urina et de element.) Isak Israelitae pertinere, interpretem quendam gentium eum *Viaticum* (ויאטיק), se vero hebr. יאיר נחיר *Ilhiminans semitam* vertisse. Illaque versio forsam antiquior versione ex Arabico *Ibn ol Gezzari* sub tit. צידה הדרכים per *Mos. Ibn Tibbon* (A.1259), qui in praef. (Cod. *Uri* 413) jam de versione hebr. ex decurtata atque valde mutata Latina loquitur! Jam vero auctor libri היושר (Cod. MS. *Opp.* 1138.1139F.) *Ahmed* in libro צידה הדרכים, et Isak Israeli in lib. ויאטיק seu יאיר נחיר citat. Cf. quoque supra ad op.4 de libello de aqua.]

5355

ISAK Israeli [*jun.*], seu *Ibn Israel*, b. Josef, Tole-tanus. [A.1310 opus excusum in gratiam *Ascher b. Jeziel* composuit, v. praef. et Codd. MS. ap. *W*¹41213. *Rof.* Cod. 108. Annum fatalem 1312 ex *Abr. Sacut* (f.100b ed. *Amstd.*) repetunt alii ap. *W*¹ et *Rof.*, Diz. (p.130), sed adjecta ad calcem tract. IV (f.36) refutatio Neophytæ de Paschate data A.1330 (1334, sed ארבע lit. min., in ed. 1848 et Cod. MS. *Opp.* 1142F., 1330 legitur in ed. 1777 et in praef. D. Cassel ad ed. 1848); eodem A. op. שער המילואים (cf. Cod. *Rof.* 1337!) composuisse dicit *Carmoly* ap. *Jost*, Isr. Annal. 1839 p.312, cf. p.181; A. fatalem 94 (1334) notat Catal. MSS. *Paris.* ad Cod. 425, ubi opus Isaki senioris! v. quoque *Zz.* ad Benjamin p.260, Zur Gesch. 426. *S. Cassel*, Litbl. VI,433. *Steinschneider* in „Magazin für die Lit. des Auslandes“ 1846 p.378 (cf. *Jüd. Lit.* 438). *Carmoly*, Itiner. p.224 (p.285 *Rhodes* pro ידורי). *Goldenthal* (qui more suo superiores omnes ignorat), Catal. p.58 et 60, A.1333 Bibliographis commendat, sed omnino non probatur, particulam, ubi

ISAK JAABEZ

epistola Isak Chelo (q. v.) citatur, Nostri esse; quamquam hic ipse (IV, 14 p. 27a) Epistolam Arabicam ad fratrem Israel de תקופות citat. Auctor ipse librum retractavisse vid. (cf. e. g. IV, 14 p. 27b: ואודיע, ובנוסח אחר מזה החבור, et ib. p. 29a: והלכותיו בטמא השני בע"ה et cf. ad Codd. MS. Opp. 1142F., 928Q. etc., particulam de תקופה ap. Goldenh. p. 57 n. 2, etiam ap. Roß. Cod. 1137). Tractatum compendiosum filii v. in Cod. Reggio 7. — Hispanica per R. Zag ap. W³p. 581 superiori Isak Ibn Sid vindicavi q. v.]

1. **יסוד עולם** *Fundamentum mundi* Opus astronomicum celeberrimum [tract. V]. Ex Cod. MS. denuo ediderunt, textum emendarunt, notas adjecerunt, nec non Versionem epitomariam vernaculam [per D. Cassel] addendam curaverunt B. Goldberg et L. Rosenkranz, Poloni. Sectt. II 4. *Brl.* 1846, S.
- 2] — Cap. 18 tract. IV (incip. אוכר בו סדר ימות עולם, cum appd. נשיאוח (סדר); insertum *L. Genealog.* Abraham Sacut q. v. (1581 etc.). [Ex eo lib. שלשה הקבלה effluxisse vid. *Bart.* ap. W¹p. 665.]

5356 ISAK Ja'abez (יעבק) b. Salomo b. Isak b. Josef. [In praef. ad op. 2 opera sua enumerat 13, quorum 12 tituli acrostichon exhibent יצחק שלמה יעבק, 13. est ההלוח ה'; inter ea non excusa: שערי דמע, עטרת שלום, לימודי ה', הלל חמרה, quae ap. W et in Cat. ms. male inter excusa referuntur, ex *Sabb.*, qui op. הלל חמרה *Laudatio et cantus* in Haggadam Paschatis 4. *Const.* editum recenset. A. 1597 subdit *Carmoly* (Hist. des med. p. 188), quo nihil Constant. excusum!]

- 1] **אבות חסדי** *Benignitates patrum* Comm. in tract. Talmud. Abot N. 1448 (1583). [W¹ 1273. MS. Opp. ap. W¹ est Comm. in Abot R. Natan ap. W³, scil. Opp. 424Q.]
2. **יפק רצון** *Protulit gratiam* Comm. in Haftarot 4. *Belvedere* (prope Constant.) in aed. dominae Reyna (ריינה) viduae ducis Josef Nasi, per Jos. b. Isak Askaloni, sub Murad. s. a. [ca. 1593-4]. [W¹ 1273. MS. Opp. ap. W¹ est Comm. in Abot R. Natan ap. W³, scil. Opp. 424Q.]
3. **תורת חסד** *Lex benignitatis* Comm. in Hagiogr., scil. ¹) תהלות ה' ²) *Laudes Dei* in Psalmos (1-60), ³) ברכת מושיע ⁴) *Benedictio proborum* in Daniel, ⁵) חוסים *Servans confidentes* in Esra et Nehem., ⁶) קדש קדשים *Sacrosanctum* in Canticum, ⁷) צדקת צמח צדיק *Germen justi* in Ruth,

חמים *Justitia perfecti* in Threnos. (ff. 60 + 40) [W¹ 1273* corr.] f. *Belvedere* (u. s.) s. a. [ca. 1593-4]. 4] — in Bibl. Rabb. N. 872 [W⁴] (1727).

ISAK b. Jakob v. Isak Alfasi, Isak Cantanton, Isak Cantarini, Isak Chajjut, Isak Navarro et Isak Obadja.

5357 ISAK (Eisak) b. Jakob Chaber (חבר), Rabb. Tiktin.

1. **בית יצחק** *Domus Isaki* Lib. bipertitus: שער de rebus dubiis et de הספקות שער de rebus dubiis f. *Sedilkow.* 1836.
2. **סדר זמנים** *Ordo temporum* Constitutiones cum tempore connexae; cum Annot. (*Semen Isaki*) adjunctisque aliis nonnullis edid. filius Josef 4. *Warschau.* 1844. [Auctoris pater non nominatur, sed citantur opp. alia, scil. op. 1. et יר מצרים i. e. Haggada Pasch. cum Comm. ורע יצחק יר ורע 4. *Warsch.* 1842 sec. *Benjakob*, qui Nostrum auctorem habet anon. סגן ופנה (contra Jeh. di Modena נהם ארי) s. s. l. e. a.]

5358 ISAK b. Jakob Josbel Levi ex Herlesheim (הערלישהיים), Cantor in synagoga avunculi (דודו) Moses Meschullam Salmlein Levi, Venetiis. [Noster A. 1600-1 corr. *L. Institut.* (ap. W¹ 1210 male „Sacerdos“ scil. כ"ץ pro ש"ץ) et curavit *Preces poenit.* A. 1600 N. 2842 quasi Supplem. ad *Prec. fest.*] **הדרת קודש** *Decor sanctitatis* Collectio constitutionum etc. et Comm. in *Preces festiv. rit.* Germ. A. 1600 N. 2467; 1673 N. 2485; 1699 N. 2503; 1708 N. 2514; 1709 N. 2518; 1712-5 N. 2529. [Suppl. W¹ 1209, ubi ed. 1554 ex 1600 efficta; Ed. 1719 N. 2535 nunc ex ed. 1709 effictam suspicor.]

5359 ISAK b. Jakob Levi Archisynag. Salonichi.

1. **באר מים חיים** *Puteus aquae vitae* Nov. in tract. Talmud. Kidduschin, Gittin, Baba Kamma et Collectanea (ליקוטים); acc. Moses Sacut: *Conciones* (f. 1-26) cum Indicibus (f. 27-8) f. *Salon.* (סחוק *fin. ult. decade Kislew* ויכרו שם) 1785.

5360 ISAK b. Jakob Schlomes (שלומיס = Salomonis?) ex Dubno.

1. **התחלת יצחק** [*leg.* והתחלות *Initia Isaki* 173 acrosticha introductoria in epistolas, insertis 2 epistolis (n. 170-1) 8. *Amst.*

ISAK b. JEDIDJA

- Uri Phöbus* (fer. III.11. *Adar II.* החיה לפ"ק 1663.
[Specimen ap. *W*³1212 nominis נחמן est primum,
sequuntur אצק etc., ergo non „ordine alpha-
betico“. Tit. hebr. et Germ.]
2. — [*W*^{1.3}] 8. *Dylr.* (fer. I.3. *Tammus*) 1700.
- 5361 ISAK b. Jedidja, Rabb. Trebowla (טרעבולא) et Janow.
1. שירי הלויים *Carmina Levitarum* Expositio canticorum quotidianorum Levitarum
4. *Lubl., typogr. erecta per Salman b. Jakob Kalmanek ex Torbin.* 1677.
[Varia suppl. et corr. ap. *W*³1133b. Cf. השוכח הנפש N.4117.]
- ISAK b. Jehuda v. Isak Abravanel et Isak Gajat et Isak Pik.
- 5362 ISAK b. Jehuda Levi. [Gallus? Saec. XIII. ex. *Zz. Z. G.* 92-5, ubi de Codd. MS. (adde MS. Vindob. 33 p.37 Catalogi), ex quibus multa ommissa, alia jam per Editores primos addita; corr. *W*.]
1. פענה רוא *Revelator secretorum* Comm. partim literalis partim ethicus vel kabbalisticus
4. *Prag., Jakob Bak et Jakob Stabnitz Levi* (fin. fer. III.13. *Nisan* = 10. *April.*) 1607.
[*W*¹1197. *Zz. G. Z.* 284 n.102, p.370h.]
2. — recuderunt (טרדפיס) Jehuda L. b. Joel Levi, Judex Posnensis, et Samuel b. Seeb Wolf Cracoviensis, jussu Sal. b. David Kohen Borger etc. Ed. II. [*W*^{1.3}, p.1410 n.596; ad³1972.]
8. *Amst., Casp. Steen* (נחה) 1698.
- 5363 ISAK (Eisak) b. Jehuda Loeb ב"ס, Rabb. Offenbach. [*W*⁴1157d (quem male secuti sumus sub N.887 et 892) Nostrum confudit cum Isak b. Elia, ubi v. quae monita sunt.]
1. באר יצחק *Puteus Isaki* Comm. in Haftarot, una cum textu N.887 (1729).
[*W*⁴1157d. *Asul.* II p.12 n.20 anon.]
2. מאירה עינים *Illuminans oculos* de 613 praeceptis sec. Maimonidem, Germ. [anon.]
8. *Fürth., Saln. b. Bonfet Schneior.* 1730.
[In fine praef. citat lib. suum יצחק; se praecpta ait separavisse positiva, et quidem ea, quae adhuc in usu, atque similia junctim, constitutiones se et paracnetica nonnulla adjecisse (cf. Josef Heilbronn). *W*⁴. *Serap.* p.365 n.135a. — Ed. spur. (novo tit.)
8. *Fürth.* 1767 recenset *Tyehsen*: Bützow'sche Nebenstunden V(1769) p.39-45.]
- 5364 ISAK b. Jehuda Loeb Mainz (מענק, Menz), Nikolsburgensis.
1. מנחת יצחק *Munus Isaki* Expositio in sectiones Pentat. de sacrificiis, acc. Abr. Flesch: *Ordo confessionis* 8. *Amst., David Tartas, inspic. Sam. Texeira* (לישחק) 1688.
[Suppl. *W*³1195d.]
- 5365 ISAK (Eisak) b. Jekutiell Sulmann, Rabb. (ט"ץ) Mohilew. [Auctor Comm. באר יצחק היקוני in באר יצחק זוהר]
1. עולת יצחק *Holocaustum Isaki* Commentatio de locis, ubi הלכה אדם מִיִּשְׂרָאֵל מהו in Midrasch Rabbot in Deut.; acc. ² חולדות יצחק *Generationes Isaki* Resp. in Josef Karo *Mens.* (ff.72) 4. *Sklow* (בך ישראל) 1803.
[Tit. argumentum ita exprimit: ביאור ש"ה הלכות ומדרש רבות במשנה חורה!]
- 2] פרי יצחק *Fructus Isaki* Comm. in lib. יצירה N.3571 (1797).
- ISAK b. Jesaia v. Isak Athia et v. Eisak Auerbach.
- 5366 ISAK b. Jesaia Martyris (ה"ד), Schammasch etc. (Cantor) Tarnigrod. [*W*¹1200 Isak b. Josua confudisse vid. q. v.]
- עולת יצחק *Holocaustum Isaki* Comm. in Jakob Weil: *Regulae mactat.* q. v. (1684.1692.1727).
- 5367 ISAK Jeschurun (Jesurun) b. Abraham Chajjim, Archisynagogus Hispanorum Hamburgi. [*W*^{1.3}1211. — Alius Isak Jesurun Historiam vide sub Ahron Kohen Ragusano.]
1. הזכרונות *L. Memoriarum* Ethica et ascetica 4. *s. l. e. a.* [*Prag.* 1631-51].
[Auctor verus est Samuel Aboab sec. *Asul.* II f.22. *W*³1151*, ubi „MS.“ delendum, neque lib. homonymus Esra b. Salomo Gatigno (Saec. XIV.) confundendus, neque „Memorbuch“ ap. *W*¹. *Zz. Z. G.* 300 n.240; corr. *Rof.*, *Annal. Saec.* XVI. p.50 n.3.]
2. פנים חדשות *Facies novae* Index halachicus in Jakob b. Ascher etc., per Venturin b. David et Jakob Chai b. Abraham Flores [*W*^{1.3}] 4. *Ven., Commiss. Vendramina per Giov. Imberti* (fin. 15. *Ab*) 1651.
3. — 8. *s. l. e. a.* [*F. a. M. Saec.* XVII.]. [*W*³. A.1651 ap. *Mich.* 3577 ex epiqr. recusa.]
- 4] — in Josef Karo: *Mens.* II q. v. (1850).
[Opus auxit Moses Chagis in lib. *Collect. farinae* q. v.]

ISAK b. JOSEF

ISAK b. Josef v. Isak Chelo et Isak Israeli et Isak Karo.

5368 ISAK b. Josef Cracau.

1. **שיח יצחק** *Meditatio Isaki* Nov. halachicae, acc. ²) **זכרון יצחק** *Memoria Isaki* Conce. in Pentat. 4. *Färth.* (אקסם את יצחק) 1781.

5369 ISAK b. Josef b. Jakob Isak.

חוט המשולש v. sub (patre) Josef b. Jakob Isak: *Mischna sapientum*.

5370 ISAK (Eisak) b. Josua (Joschia) b. Abraham (Rofe), Archisynag. Prag.

1. **עולת יצחק** *Holocaustum Isaki* 843 quaestiones seu pensa sec. 4 Turim 4. *Prag.* (יקריבו לה' לעולה שם") 1606. [10.-15. Adar II, sec. Zz. Z. G. 283 n.96. *W*^{1,3}. Ed. *F. a. O.* 1682 confusam puto ex Comm. homonymo Isak b. Jesaja q. v.]

5371 ISAK Karo (Caro) b. Josef, Toletanus. [Se post 6 Annos ex Lusitania Turciam fuga petivisse narrat in praef. ap. *Conforte* 31a. Fratri Nostri filius est Josef Karo, non „Enkel“, ut *Hamberger* p.163 prave vocem *nipote* ap. *Rof.*, Diz. vertit; cf. *Asulai* II f.74.]

- 1) **תולדות יצחק** *Generationes Isaki* Comm. literalis et allegor. in Pentat. *ED. PR.*

f. *Constant.* 1518.

[*W*¹1266, qui epigr. Sal. b. Massaltob ²2002 ad ed. *Mant.* 1558 refert, ubi recusa tantum. *Rof.* Ann. p.16 n.76. *Mich.* 4781 impf.]

2. — praef. est Jak. Markaria 4. *Riva, jussu Josef Ottolenghi* (fin. fer. VI.21. *Ab*) 1558. [*W*^{1,3}, ad ¹1033. In hac ed., quae non discrete recusam sese habet, carmen auctoris praefationi praemisum, epigr. Sal. b. Massaltob non exstat; cf. ad ed. 1708.]

3. — per Meir b. Efraim et Jakob Kohen f. *Mant.*, *Venturin Rufinelli* (fin. fer. IV. Novil. *Marcheschuan* 319) 1558. [*W*^{1,3}. Zz. Z. G. 253. Efficta ed. *Ven.* 1559 Edzardi ap. *W*¹.]

4. — [*W*^{1,3}] f. *Crac.*, *Isak b. Ahron* (fer. III.1. *Adar I.* שטחה כ [sic]) 1593. [Recusa epigr. ed. *Mant.*, unde hic locus ap. *Plantav.* *W*¹.]

5. — ex duabus edd. antiquis differentibus cu-

ravit Simon b. Naftali Kaz Schammaseh [*W*^{1,3}]

4. *Amst.*,

Jakob Alvarez, Mos. Ibn Jakar et Benj. di Jonac (לסדר צו אה אהרן ואת בניו. *fin.* אמת חסד) 1708.

6. — *Charta magna alba.*

5372 ISAK Katzenellenbogen b. Moses. [Homonymum b. Abraham auctorem fictit. v. sub N. 3719 in nota.]

1. **מולדות יצחק** *Nativitates Isaki* De computatione trimestrium et noviluniorum [*W*^{1,3}1243. Zz. Z. G. 295 n.198.] 4. *Prag.*, *Jos. b. Jak. Bak* (ישע בן, fer. III.11. *Nisan*=11. *April.*) 1623.

ISAK Kaufmann v. I. Kaufmann.

ISAK Kohen v. Isak b. Noach et Isal b. Salomo et Isak b. Simson.

5373 ISAK Kohen b. Josef, Palaestinensis

1. **פירוש מגלה רוח מגלה סוד הגאולה** *Comm. voluminis Ruthi revelans mysterium liberationis*, edid., Praef. et Epilogum adjecit Salomo Isak Jeruschalmi b. Menachem, vulgo Säkäl Aschenasi 8. s. l. [*Salon.*, 15. ש"ט] 1551.

[Praef., incip. בשלח הוטן אחי מהקריה ההרורה.... ירושלים 10. בצאתי מעיר הקודש.... כלילה יופי.... ירושלים 3. (Sivan) A. ש"י (1550), *Privilegium* in 10 Annos datum A. ש"א (1551) subscriptum non est, fol. penultimo figura candelabri. Comm. ipse incip. דברי (סגולה) יצחק הכהן בן יוסף ו'ל. Locum *Sabion.* (tit. ... *habent W*¹1206 (ad ¹1992) et *Biscioni* p.446 ap. *Rof.* *Sabion.* p.7 n.2; rectius *Salon.* manu adscriptum Codici *Opp.* 5010., ita enim diserte in ed. sequ., typique rabbinici congruunt. *Corr. Jud. Typ.* p.40 n.11.]

- 2) — Ed. II. per minimum typographorum (הסדוקקים) Menachem b. Asarja de Rossi (ff.28)

12. *Mant.* (אוצר הסוד) 33. *Sefirae*) 1565.

[*W*¹: s. a.. *Mich.* 3512. Suppl. Zz. Z. G. 256. כ"ה V,132.]

5374 ISAK Kohen Ostroh b. Naftali Hirz Bücking (בויקינג).

1. **קיצור מורחבי** *Compendium [Eliae] Misrahi* in Sal. Isaki Comm. in Pentat., seu **מתנות עני** f. *Prag.*, in aed. *Dona pauperis* *Chajjim Gel Jaekels Kohen, per typographos Jehuda L. et Asriel, fill. Mos. Schedel* (fer. I. 25. *Nisan* et fer. II *pridie calend. Kisl.*) 1604. [Tit. secundus ante Exod. revera A. ש"ט (369) ex- primit in Cod. *Opp.* 799F., unde A.1609 [rectius

ISAK KOHEN

- 1608] in Cat. ms. et *W*^{1.3}1217, sed hoc Anno Novil. Kislew feria I fuit, ergo error typogr. supponendus pro ששה, quod re vera (quamquam ה fere ut ה) ipse vidi in expl. ap. cl. *Zz.*, cujus v. *Z. G.* 282 n.88.]
- 5375 ISAK Kohen Scholal (שולל). [Auctor supposit. *W*^{1.3}1218 corr.]
כפחור ופרח v. *Esthori Parchi*.
- 5376 ISAK Lampronti (מרהר"ל seu לאמפרונטי) b. Samuel b. Mardochai b. Samuel, Rabb. et Praeses academiae Talmud Tora Ferrarensis, et Medicus. [Natus 21. Schebat 1679, mrt. mense Kislew 5517 (1756), v. *Nepi* p.131.135, cf. *Rof.*, Diz. (p.173), *Carmoly*, Hist. des med. p.238. — Dissertt. academ. (cf. *W*³1218c) v. sub Isak b. Moses Israel Norzi, Jakob D. Olmo (ubi de sodalibus), Mardochai Zahalon, Pinchas Ch. Anaw.]
1. פחר יצחק *Timor Isaki* Index realis alphabeticus locupletissimus, insertis expositt., Responsis etc. in totum Talmud et Rabbinos clariores, Voll. VI (lit. א-ט) f. *Ven.* 1750-1813. [Cf. מאסף (N.3713) I,15. — Partes ineditas MS. nuper acquisivit Bibl. Paris.]
- 5377 ISAK (Elia) Landau (לנדא) b. Samuel, Dubno [op. comp. A.1840-3].
מצוי המדות *Evidentia regularum* et איפת *Deprehensio regularum* Comm. duplex, et זרק *Epha justum* Annot., praemissa introd., in lib. מכללה N.3807 (1844).
- 5378 ISAK Ibn Latif (Lathif, لطيف = לטיף) b. Abraham. [Non „Alatif“ (*Carmoly*, Rev. or. I,61 sq.) Medicus et Philosophus; Saec. XIII.² (*Landauer*, Litbl. VI,227; cf. *Zz.* *Z. G.* 383.432; *Dukes*, Litbl. VIII,406.X,396; cf. Isak b. Schesch, *Resp.* 157 (ap. *Conforte* f.25b et *Jellinek*, Auswahl p.51). Nomen patris latuit *W.* et *Rof.*, unde posterior in indice ad Codd. MS. et in Diz. (p.175) confundit Isak Latif b. Meir, auctorem Saec. XV. (v. *Zz.* ad Benjamin p.266, *Carmoly*, l.l. p.66, *Itinéraires* p.401.470); contra op. אצור המלך (pro גנוי) auctore „Isak b. Abraham“ ap. *W*³1146b Nostri esse vid., cf. quoque ad opp. — *S. Sachs*, Kerem Chemed VIII,90 (cf. p.88) opus השמים שער, quod Abraham Ibn Esra (q. v. p.686 op.66.67) tribuitur, recensionem primam operis Nostri inediti habet, de quo (cf. *W*⁴1220), ut de aliis, v. ad
- Cod. MS. *Mich.* 819 et Add. ad Cod. *Uri* 318, qui male compactus erat (cf. *Rof.* ad Cod. 323), quod ipsum latuit *Dukes*, Litbl. XI,341.]
- 1] אגרת התשובה *Epistola responsionis* Responsa theologica ad Jedaja [b. Nachschon], specimen ex Cod. MS. Ghirondii; IV,9 collect. כרם המזר N.3595.
[Cf. *Landauer* l. l. ap. *Zz.* *Z. G.* 468; *Gg.* *Ztsch.* III,448 n.47d. Cod. *Vatic.* ap. *W*¹670 = p.401 n.677 n.1, ubi „Josef“ Lathif, *Rof.* Cod. 1398 sub Jedaja Penini (q. v.), ex cujus carmine (ap. *W*¹p.401, v. ³p.291) re vera nihil de op. nostro patet. *Gg.*, Melo Chofu. p.75 male המלך גנוי conjicit.]
- 2] פירוש *Comm. philos. in Kohelet*, una cum textu N.1037 [*W*²p.585] [*Saec.* XVI.].
[Opus rarissimum incip. דברי ... ה' שם עון שם ה' מנרל עון שם ה' קהלת הקהילו מיני ההכמותה שער השמים Comm. ipse incipit: קהלת מלך קהלת הניהח זה ההכם שם מושאל לעצמו. Procul dubio igitur noster est Comm. „in-editus“ in Cod. *Rof.* 313 auctore „Isak b. Abraham“, neque „titulum חולדות יצחק בן אברהם *Generations Isaci b. Abraham* ab auctore ei impositum“ puto, ut ex alio Cod. 729 discere potuit *Rof.*, idem denique Cod. *Vat.* 283b ap. *W*¹1148!]
- 3] Extrait du *Sefer Ginse ha-melech* [גנוי המלך]; Gallice per E. Carmoly: *Revue orientale* I,61 q. v. (1841).
- 5379 ISAK Lelower (לעלוור, ex לעלוור) b. Salomo. [Idem edid. fratris Josef: *Instit. vigil.* A.1679. Suppl. *W*³p.603.394.]
Additt. ad (fratris) Josef b. Salomo b. Israel: *Ager flentium* q. v. (1679).
- 5380 ISAK de Leon. [Hispanus, Saec. XV. ex., obiit aetate propecta. *W*¹1228; confusionem ap. *Conforte* 29a (cf. 58a) bene solvit *Asulai* f.53; cf. sub Isak L. Ibn Zur de inferiore Nostri Homonymo.]
Controversia (seu *Quaes. et Resp.*) cum Isak Ibn Sajjat; ad c. lib. שבעה עניים N.4061 (1745).
- ISAK Levi v. Isak b. Jakob Josbel et Isak b. Jakob Levi et Isak b. Jehuda et Isak b. Samuel et I. Satanow.
- 5381 ISAK (Seligmann) Levi b. Meir ex Seckendorf. [*W*³578c].
Os duorum, una cum Simon A. B. b. Josef q. v. (1702).

ISAK ex LEVITIS

⁵³⁸² ISAK ex Levitis (בן הלויים, unde monogram. י"ט"ה) b. Jakob, Rabb. et Cantor Venetus. [Natus A.1621, A. enim aetatis 15 (כ"ד) typis descripsit lib. *Domus Jehudae* avi Jehuda di Modena (q. v.); hinc suppl. *Ghirondi* p.176. In op. suo, dedicato Eliae b. Chajjim Elia Kohen Corfu, sese salutatur, auctorem et Editorem "המחבר והמדפיס Carminibus laudavit vel notis instruxit libros varios. דרוש לשבת הגדול *Concio in Sabb. magnum*, quam excusam recenset *Nepi* p.165 suspectam habeo; cf. Abraham Schimschoni?]

1. מעשה חכמים *Historia* (seu opus) sapientum collecta ex Jakob Chabib et Jehuda di Modena cum Sal. Isaki Comm.; acc. המוסרים לוח המוסרים *Tabula moralium* 72 sententiae rhythmicae (ff.21 +2) [*W*³1225b] 4. Ven., *Bragad. Apresso Antonio Calleoni* (החו), fin. 1. Tebet) 1646.

⁵³⁸³ ISAK (Säkel) b. Liebermann Levi, Wormatiensis.

Ein neu Klaglied von וורמיש'ן ק'ק חורבן ק"ק; v. sub ליר ליר N.3677 (1696 etc.).

⁵³⁸⁴ ISAK Lombroso (לוברושו), Archisynagogus Tunisiensis. [*Asulai* II p.48 cf. p.18: בני יוסף.]

1. יצחק ורע *Semen Isaki* Dissert. in majorem partem Talmudis f. Tunis., *Jeschua Kohen* טנני (ויברכו) 1768. [Lit. כ anceps in computum sumenda, praef. data A. כשחר. — Unicus est liber hoc loco excusus notus.]

⁵³⁸⁵ ISAK Lopez. [Opus ante 150 A. (A.1690) compositum dicitur. Auctor sese Halebenssem (מארכ) habet in praef., sed Provinciale esse, atque potissimum ex lib. *Bellum Domini Jakob* b. Reuben hausisse ostendit *Gg.*, Proben III p.56.]

1. כור מצרף האמונות ומראה האמת *Catinus purgans religiones et speculum veritatis* Apologia judaicae religionis et polemica contra christianam; edid. Isak Altaras ex מרסוליא (Marseille?) 4. Metz. (חכמת בחון חרניה) 1847.

⁵³⁸⁶ ISAK Loria (Luria) b. Salomo, seu Isak Aschenasi (*Germanus*), vulgo *ARI* אר"י. [Natus Hierosolymis A.1534, mrt. Zafatae 5. Ab 1572. Vitam fabulis decoratam jam A.1607 narrat Salomo b. Chajjim (q. v., ubi de adjecta Historia de daemone, cf. quoque מעשה N.3926) et v. *W*¹p.672, ad. I. *Aboub* ap. *W*¹1171 et 1172-4! *Ref. Diz.* (p.186). *Conforte* 40b. *Asulai* I p.104

et v. P. II. sub titt. הגלות הריף, הגלגולים (n.37, scil. Annot. in Isak Alfasi (q. v.) excusae in lib. חסידים דעים in collect. חסידים N.4084 etc.), לקוטי הש"ס, כהבים, כנפי יונה, כוונות, טעמי המצוות, פרי עץ חיים, ספרא דרנעווא, נוף עץ חיים, לקוטי חורה, קצור דינים, cf. *Jüd. Lit.* p.456. (*Jost*, Gesch. IX, Ind. p.114 ad T. VIII ablegat, ubi Nostri et Chajjim Vital nomina tantum in registro p.459. 460!). Nostrum ipsum nihil fere literis mandavisse omnes concedunt, ex ore ejus tantum doctrina kabbalistica elaborata fertur in scriptis potissimum ineditis per discipulos, praecipue Chajjim Vital q. v. Verus quis sit auctor opp. recensendorum Nostri sub nomine circumlatorum vix eruetur. De sic dictis *Institutionibus* cf. supra p.298.]

1. דרך אמת *Via veritatis* Emendd. et varr. lectiones in lib. *Sohar* (imperf.) et *Tikkune Sohar* [scil. P. I. lib. *Lux jubaris*]; sumptibus Josef Chamiz, cura Mos. Sacut 4. Ven. [1663?].

[*Codd. Opp.* 1292Q. et *Mich.* 802 frontispicium non exhibent; ff. sunt 36 (non 30 ut *W*³p.398) quoad Genesin, 30 quoad Exodum (de qua parte tamen M. Sacut in fine libri dubitat, an Nostri sit, an antiquioris cujusdam auctoris, cf. *W*³p.590), dein sequuntur ff.79 (unde totum librum „plagulis 20“ habet *W* ib., male ff.71: ³p.398), ubi f.16 incipit quoad Numeros, sed in Deuteron. desid.; f.51 opus in Sohar ipsum absolutum, nunc in Tikkunim sequi dicitur חס ונשלם) דרך אמת לכל ספר הוהר ואחריו בא יבא אורח (לצדיק בהנהגה ס' התיקונים); f.79 legitur epigraphis, ubi חלק ראשון מספר אור נונה מחלק לחמשה ניצוצות ראשית חכמה ספר דרך אמת והוא עקר כל ההנהגה על ס' הוהר מהאר"י ואחריו יראה ה' והוא ס' יודעי כינה ביאור מלות רוח: ובהלק שני יבוא ס' ראש יוסף והוא כולל כל דיני זוהר וס' אור עולם והוא מפתח מכל ענין הזוהר וס' חכומה שמש מפתח אור נונה מכל הפסוקים הנמצאים בוהר *Lux jubaris* quinque scintillis 2 plibus, P. I librum continet, quem sequi debet יודעי כינה *Gnari intelligentiae* i. e. Comm. in Sohar (quem usque ad f.33 tantum in Genesin composuit Josef Chamiz (q. v.), hinc inde continuavit Mos. Sacut). P. II 3 libri (seu scintillae) sunt: ראש יוסף *Caput Josefi* i. e. omnes Constitutiones ex Sohar excerptae, אור עולם *Index realis*, denique חכומה שמש *Index Biblicus* in Sohar. Hinc corrigas, quae male (ut puto ex *W*³398 vel ipsa epigraphi) notavit S. Rosenthal ad Jehuda di Modena: *Lco rugiens* p.81, cf. sub Josef Chamiz.

ISAK MAHLER

etiam arcana sequential!) cum arcanis Josef Gikatilia (q.v.)
nec tit. Exstat f.40b פירוש העמידה (nbi auctoris nomen
lit. rabb. facile praeferitur oculis) inc. צריך אהיה לדעת
שצריך לכוין לעלות להיכל f.44a: של הקירוש inc.
שבועות מהקן פתח לכ"א בסוד הבריאה
f.45b v. infra op.27.]

PRECATIONES.

- 21] פיוטים נאים *Hymni pulchri*, et *Cantus Sabbat.*
(אומר בשכחין) acrost., p.39.40 lib. יפה נוף N.3559
[W¹1172] [Saec. XVI].

[Emendationes v. in Cod. MS. Opp. 1142F.]

- 22] פיוט *Hymnus* incip. בטרומים. יום זה דר במרומים. in lib.
inter Prec. varr. N.3242 (1613).

- 23] נדול *Confessio*; in Custod. matut. N.3006
[cf. N.3229] (1647).

- 24] תפלות *Precationes* (seu החנות *Supplicationes*)
kabbalisticæ; ap. Natan b. Moses Hanover:
Portae Zionis, Port. III, q. v. (1662 etc.).
[W¹p.676 corr.]

- 25] — Germ. v. inter Supplic. Germ. N.3180-1.

- 26] תפלה *Precatio* in lotionem manus; p.36 lib.
inter Prec. varr. N.3259 (1664).
[W³592.]

- 27] *Confessio* quotidie recitanda cum Vers.
Germanica per Jakob b. Jirmijja q. v.
[cf. N.3358] (1674 etc.).

[Incip. של עולם הנני עומד לפניך ה' אלהי.
באשמה בבושה בנערה בדאבון בהרהרי בודוי פה בועם
בחרפה בטלול eadem est ergo quae exstat f.45b
ap. Jechiel Aschenasi (cf. op.20), ibi vero inscriptio
in fine Confessionis ad excerpta
nonnulla sequentia pertinet!]

- 28] — Germ. tantum, v. Supplic. N.3360.

- 29] פיוט *Hymnus* incip. אלי אלי אלי (acrost. אני
טה לך יציר חסיד *Admonitio* incip. הוכחה (יצחק
q. v. ad init. Jakob Zahalon: *Margarita bona*
(1708).

[Annot. in Talmud ap. W²p.907,³p.592 sunt Bezalel
Aschenasi, v. supra p.224 N.1414, item lib. לשון
(!) ap. W¹b. effictus, v. sub David b. Sche-
maja.]

ISAK Mahler v. Isak Mahler.

ISAK Mainz v. Isak b. Jehuda.

- 5387 ISAK b. Malkizedek, ex Siponte (מסימפונט).
[Non „b. Malkiel“ ut W¹1236 ex Gedalja, ubi
rectius ap. W²p.786. Floruit A.1150-70, v.
Asulai! p.106 n.337 (et f.54 n.351!); Zz. ad Ben-

jamin p.29, Litbl. II, 457 (adde Tosafot, Nasir 54b).
In registro ad *Conforte* f.58b bis et quidem טסיפונט
ubi in textu סמפון. Opus, ex quo fragm. excusum
petitum, MS. in Cod. *Mich.* 687. Citata ap. *Esthori*
Parchi v. in Indice per Edelmann p. XXXIII. —
Noster vix discipulus Simson Sens, ut supra p.211.]

פירוש *Comm.* in Mischnam tract. Bikkurim inde
a cap. II § 4 (ad supplendum Comm. Simson
Sens), in edd. Talmudis q. v. p.211.

ISAK Manes v. I. M. Manes.

- 5388 ISAK b. Mardocheai Gerson. [*Ref. Diz.* (p.114)
dubitat, an Noster (qui sese etiam „Isak Gerson“
scribit) non sit idem ac Isak Gerson (q. v.), po-
tius idem vid. plane homonymus „Polonus“ (W¹
1238. *Ghirondi* p.160), qui edid. Resp. Mena-
chem Asarja Fano ca. A.1600. *Jüd. Typ.* p.31
n.37 pro Isak leg. Josef, cf. *ib.* p.54.]

1. שלום אסתר *Pax Estheris* Comm. in lib.
Esther ex Novellis [sapientum] Galliae et Ca-
stiliae cum Additt. Editoris [W¹1239]

12. *Constant. s. a.* [Saec. XVI].

[Tit. hebr.: פ'... מחרשי צרפה וקשהלייא נמצא
ביר ר' יצחק נר'ו ב"ר מרדכי גרשון ולבקשה רבים צור
הכסף לקח בירו וצוה להרפסו... וגם הוא חכם ויבא
בזב טעם... בקצה חירושים שחידש מדעתו
anon. (מפרשי המגלה) „interpretibus“ Add. sua
discernit ab Cod. rariss. *Opp.* 57D nomen fert Censoris *Fra Luigi*
A.1599. Forsan excusus est una cum N.1037.]

ISAK b. Matatja v. Isak Aboab.

- 5389 ISAK (Chajjim) di Medina.
סדר ומורה ולימוד v. inter Prec. varr.
N.3262A (1786).

ISAK b. Meir v. Isak Düren et Isak
Levi.

- 5390 ISAK b. Meir Nikolsburg. [W¹1185, ubi „Wolf“
est nomen fratris Simon b. Meir (q. v.) = 1230
= 1281!]

פרקי שירה *Meditatio Isaki* Comm. in
inter Prec. varr. N.3287 (1664).

- 5391 ISAK Meisels b. Zebi, Rabb. Zausmer.
זר וזהב *Cinctura aurea* Annot. in (fratris) Uziel
Meisels: *Vinea Salomonis* q. v. (1803).

- 5392 ISAK Menachem [ut vid. Posnensis].

1. גאולה ישראל *Liberatio Israelis* De calamitate

ISAK di MOLINA

Judaeorum Posnaniae propter imputatum scelus interfecti cujusdam „discipuli“ christiani 1. Si-
van-4. Tammus A.1696; rhythm. hebr. et Germ.
acrost. 8. s. l. e. a. [Frag. ca. 1696.]

[Libellus rarus auctore hucusque ignoto. Serap.
p.326 n.26.]

⁵³⁹³ ISAK di Molina (מולינא, מולינא). [Auctor seu
Collector ut vid. fictus ab Editore Saul Berlin
(Cf. Gg. Melo Chofu. p.57). Hujus nominis Rabb.
Aegypt. vixit Saec. XVI.; v. Conforte f.36b.37a.
Asulai I p.106. II p.20.]

ראש בשמים (שן) Balsamum praestans Resp.
Ascher b. Jechiel et aliorum collecta cum
Add. (Kasa deharsena) edid. Saul Berlin;
praemisum patris Zebi H. Berlin Testimonium
de auctoritate (קונטרס יקר סהרוא) f. Brl. (בכל אשר) 1793.

ISAK b. Moses v. Isak Arama et Isak
Katzenellenbogen, et Isak Nunez-Bel-
monte et Isak Vega et Prophiat Du-
ran.

⁵³⁹⁴ ISAK b. Moses Ibn Arrojo (אריו). [Non Ar-
viv seu Arbib ut Rof. Diz. (p.46), cf. Mos. b.
Arroyo ap. Barrios, W²p.800. A.1567 edid.
Noster librum Menachem b. Abraham q. v.]

1] מקהיל קהלת Congregans Kohelet Comm. phi-
losoph. in Kohelet; una cum textu N.322 [W
11240] (1597).

2] תנחומות אל Consolationes Dei Concc. in
Pentat. f. Salon., David b. Abr.
אזובי (fer. II.22. Elul השלח-Sivan 339) 1578-9.
[Corr. A.1583 ap. W^{1,3} et Rof., Diz. l. l. In fine
Carmen Saadjae Longo. Opus rarum.]

⁵³⁹⁵ ISAK b. Moses Elles (עלים). [הקדוש משה, בן
העלם שנהעלם נשמוח,“ in ed. Salon. lit. ס vo-
cis עלים non distincta, fere ut ש, unde Alisch
ap. Bibliogr. Polonus vid., non Orientalis, ut Jüd.
Lit. 445 col. 1. Ap. Nepi p.247 n.29 sub patre
atque לעלים]

1. יסוד התשובה Fundamentum poenitentiae i. e.
Regulae poenitentiae Elasar Worms, insertis
vel adjectis nonnullis aliis, §§70 (ff.14) 4. Crac.,
Isak b. Alron (fin. 25. Tammus נשם) 1583.
[Opp. 10900. frontispicio destit. incip. הא לך הלכות
התשובה; respondens fol. (post frontispiciū) signatum
est ב in marg. super. et א' ב' in marg. infer. in ed.]

altera, quae epigraphem omittit, praeterea vero fere
ad amussim cum nostra congruit, si ad leviora
non respicis, ut e. g. custos עד f.2 col.4 in ed. nostra
magis ad manum dextram positus; unde utraque simul
ed. excusa vid. Ap. W³p.1140 n.2170 ed. s. a. sub
Simon b. Gamaliel (ex Sabb.), cujus sententia
tantum in intro. legitur, v. quae de libri partibus et
de libro semiplagiario חטאים יורה fusius dicta
sunt sub Elasar Worms. Ex lib. nostro (confuso
simul cum tit. libri Josef Jaabez) effictus lib. יסוד
אמונה in Catal. Reginae Sueciae ap. Bart., Sabb.
et W³1254.]

2. — 4. Crac., excusum per Je-
chiel b. Ascher Kohen נ"ח(?) cognomine Michel
Veneziano (ווינציאנא?) s. a. [ca. 1583].
[Corr. W¹1132, qui Editoris nomen depravat (quod
ap. Sabb. non legitur), ex abbrev. ד"ק, ut vid., Ca-
talogi Opp. ed. Constant. effingit, atque MS. affert,
ut puto ex החשובה כוד effictum; cf. Jona Gerondi.]

3. — (ff.12) 4. Salon., per socios Abraham b.
Isak Karo (קרא) ex Kalisch et Jekutiel b. Ascher
scribam ex Lemberg (fin. 4. Tischri שמה) 1587.
[Ed. vix legibilis. Socios forsā simul typothetas
esse indicatur verbis non omnino perspicuis: המוכחרים
בכחרים אשר נפשו על זה הדפוס קושרים למען עשוה
... במסחרים לקימת עם רב להורוה W¹p.1132*
1254.]

4. — 4. Ven., Stamp.
Bragadina, apud Elieser Supino (שופינו), Abra-
ham b. Jakob Chananja Ibn Jakar (בעה) 1718.

⁵³⁹⁶ ISAK b. Mos. Israel ex Norzi.

1] עיטור ביכורי פסק, seu Decisio de
mactatore, Disputatio academica in societate
Talmud Tora Ferrarensi praesidente Is. Lamp-
ronti 4. Ven. 1715.
[W³1244c p.606; ad. n.128b,1218c,1435e,1920b,
2207e. Tit. rectius ap. Nepi p.133.]

⁵³⁹⁷ ISAK b. Moses Israel, ex familia Tobias (טוביז),
seu Isak Dajjan (Judex) Schwerin [W³1241c].
1] Annot. in Bechai b. Josef: Officia cordum
q. v. (1716).

2] Vers. Germ. ut supra (1716.1765).
[Verba: „Samuel Posen mortui“ supra p.781
op.9 defenda, in libro ipso Nostri tantum legitur
nomen et praef., unde Benjakob p.XLII sua hause-
rit nescio.]

ISAK b. Naftali v. Isak Kohen Ostroh.

ISAK NATAN

5398 ISAK Natan (? נטף) Tunisius.

1. **ושבעתו ליצחק** *Et juramentum suum in Isak*
De juramentis 4. *Liv.* (ומסמיה ישועה) 1825.

5399 ISAK Natan [b. Kalonymos b. Jehuda b. Salomo, ita in excerpto ex Cod. MS. (nunc *Reg.* 21, vix legibili) ap. *Reggio*, Epistolae I (*sic*) p.72. Patria, ut vid., Provincialis opus composuit A.1437-45 (v. ad op.1), tamen *Zz.* (ap. *Gg.* Ztsch. IV,204) nihil obstare dicit, avum Nostri esse interpretem Jehuda (seu Bongodas) b. Salomo Natan A.1352-9 (de quo plura in Catal. Codd. MS). Nomen Mardocheai legitur in tit. edd., ipsius ed. 1581 et in Catal. plurimis, pro Isak (in praef.), de quo in varias abeunt sententias Bibliographi ap. *W¹* p.683, *Rof.*, Diz. (p.245), *Conforte* 27b, *Reggio* l.l., *Car-moly* (Hist. des medec. p.127, perversis nonnullis, ut nota 6, ubi leg. p.160 *versa* (ed. *Crem.*), vel ad repetita ex *Zz.* adfictis) propter errorem typographicum, aequalem (A.1456) Avenionensem Mardocheai Natan auctorem circumlatum esse Concordantiarum praetendit!]

1. **מאיר נחיה** *Illuminans semitam* (vel **נחיה** *Illuminabit semitam*) Concordantiae hebr., sec. Lat. patris Arloti [A.1290] emend. et auct. *ED. PR.* f. *Ven.*

D. Bomberg. (26. *Tischri* רפד) 1523.

[In tit. operis ipsius רפד, sed praef. auctoris (quae in nonnullis expll. desid., ut e.g. *Opp.* 968F.) tit. praecedit alter ubi רפד, unde A.1523 vel 1524 in Catal., ap. *W¹* p.1247, cf. *Rof.* Ann. p.25 n.146, p.61 n.141. Praef. haec in sola hac edit. perfecta, sed passus nonnulli in expll. plurimis ab inquisitoribus superstructi sunt (cf. *Reggio* ib.), praecipue quo modo auctor librum Latinum apud Christianos secum dispu-tantes offenderit: ויום יום הייתי יוצא ובא בין חכמי הנוצרים ועם היותי בורח מהויכוח ברה ובעניני אמונותינו הכוני פצעוני בשוט לשון הלציות דרכיהם ומקסותיהם יחשבונו מופחים מופלאים דברים מרכים ההכל יהיו אצלם חוקים כראי מוצק . . . הם הרדיבונני הלהיבונני להשיב עליהם ומצאתי בספריהם ספר א' יקראוהו בלשונם קונקורד. Praeter frontisp. exhibet praef. ff.8, ubi 5a-8a insertus Index capp. ((רסני הקסיטולי)) et f.8b finis praef. cum Anno compos. וזהי ראשית מלאכתו א' שנה קצח לפרט האלף הששי ליצירה הוא ל' שטי' (*sic*) אלף וחלו להשכון הנוצרים להריגו ונגמרה מלאכתו א' שנה ר"ה (*sic*) הוא י"א אוקטו' חמה (*sic*), i.e. inceptum est opus primo [suppl. mensis Marcheschwan] A.5198 creationis id est 30. Septembr. 1437 secundum computum Christianorum a concep-

tionem [desid. vox להריגו in ed. *Bas.*], finitum est opus primo [Marcheschwan?] A.208 [leg. 206?] id est 11. Octobris 445. Ultima haec ff.4-8 recusa sunt quoque in ed. 1564 (sed omisso fine cum A. compositionis), atque ad calc. in ed. 1580-1. — Tit. **מאיר נחיה** in frontisp. secundo a typographis additus vid. Auctor in praef. se opus a ratione ejus מאיר נחיה vel **נחיה עולם** *Semitae mundi* vel **אור נחיה** *Lux sata*, vel etiam **רחובות** *Rechobot* seu *Amplitudines* vel *Plateae* nuncupavisse dicit או למד שיאחו דרך השרשים וירחיבם הכלית המרחב קראתיו (רחובות כי רחובות עשיתי לו).

2. — s. t. **מאיר נחיה** Concordantiarum hebr. capita cum Ant. Reuchlini Isnensis Vers. vocum Lat., cum epistola hebr. Osw. Schreckenfuchsi ad Interpretem [*W¹* p.682]

f. *Bas.*, *Henr. Petrus.* mense Martio. 1556.

[De Vers. *N. Fulleri* Lat. MS. A.1621 (ap. *W¹* 683) v. Cod. *Bodl.* orient. 476.]

3. — (ex ed. 1523) [*W¹* p.681]

f. *Ven.*, jussu Alois. Bragadini. 1564.

[*W³* p.607: „ap. *Laur.* (!) Bragad. auspiciis Arnaldi Ferrari Parisini etc. cura *Meir filii Jacobi Printz* (ut Le Long ed. in fol. p.454, rectius (!) Phorins) edente *Maggio Parentino*, qui in praef.: „Ego hunc librum meis typis et emendatiorem etc. totum opus de integro quasi novum edere mihi viderer.“ Procul dubio frontisp. Lat. cum praemonito pro Christianis vidit *W*, ille vero *Maggius Parentinus* procul dubio est ipse *Meir Parentino*, v. *Sect.* III.]

4. — [una cum Ahron Pesaro: *Generationes Ahronis*]

f. *Bas.*, *Ambros.*

Froben 1580 (בשלח) fin. mense Adar 1581.

5. — u. s. (ed. eadem fere)

f. *Bas.* u. s. (שטא) 1581.

[Index capp. in ed. utraque ad calcem, ante Omisiones (מה שנשמט) Corrector monet, nonnulla capitulum initia emendata esse. Ed. 4 tit. verso et ultimo f. verso nihil exhibet, Stemma Frobenii in fronte, in fine epigr. היום עליכם ולחה פרשה אדר שט"א חדש אשר פרשה ולחה עליכם היום ברכה. Ed. 5 tit. ornatum habet cum stemmate inscripto „ΦΡΟΝΕΙ ΑΡΑΝΣ *sape simpliciter*,“ quod etiam f. ultimo verso. Tit. verso addit. seu virtutes enumerantur hujus ed. (הוספנו) *Generationes Ahronis* *Ahronis* Pesaro (q. v.) „incolae אהרן אהרן אהרן“, interque illa promittitur lib. *Generationes Ahronis* *Ahronis* Pesaro (q. v.) „incolae אהרן אהרן אהרן“, intercedente Chananja Finzi Gazzoleusi subscripto Israel Sifroni miserant. Id quidem

ISAK b. NATAN

non ante A.1583-4 proelo subjectum tamen in utroque cod. annexum est.]

- 5400 ISAK b. Natan [Cordubensis (הקרטבי) sec. Cod. Vindob. LXXIV ap. *Deutsch* p.88, ut jam *W*¹p.2. 684 etc.) vel ex Xativa (sec. *Narboni* in Moreh ad locum ap. *Munk*, Notice sur Josef etc. p.27, cf. Litbl. IX,227. „Natan b. Isak“ in Cod. Vindob. (Comm. Narboni) ap. *Goldenthal*, Catal. p.25 in-versio scribae habend.); urbe Majorca vixit A.1348, v. notam meam f.10b praef. hebr. op.1 (quam male extraxit *Deutsch l.c.* p.89) et *ib.* p.1V praef. Germ.]
- 1) Vers. hebr. *Tractatus de unitate* Mosis Maimonidis q. v. (1846).

- 2) פירוש הכ"ה הקדמות *Expositio 25 propositorum* libri *Doctor perplexorum* Maimonidis ex Arabico Abu Bekr Muhammed *Tebrizi* (q. v.); p.3 ad c. Moses b. Jehuda: *Tractatus etc.*, una cum Saul Kohen: *Quaesita* q. v. (1574).

[Interpretis nomen, non excusum, constat ex testimoniis allatis; Clausula inde a verbis הנה זה ביאור הנה זה ביאור אשר פתח בהם בעל הספר... et epigraphis (recusa ap. *Geiger*, Melo Chofn. p.72) non leguntur in Cod. MS., quem nunc possidet Dr. M. Sachs atque nuper (permittente benevole possessore) cum excuso cursim contuli. Est vero Cod. idem olim *Bislichis* (ap. *Gg. Ztsch.* III,286 n.35), cujus membra disjecta sunt (v. quae dicuntur sub Schemtob Palquera). Interpretis nomen non adest, praeter lectiones nonnullas meliores, accessiones ad textum excusum non offendi (*Frankel*, *Ztschr.* II,112), verba ultima sequitur statim epigraphis scribae Abraham Provincialis A.1555, qui etiam accedentem exaravit Comm. in eadem Proposita. Hic secundus idem est, de quo futilia profert *Deutsch* p.87 n.LXXXIII, neque multo correctiora *Goldenthal* p.79, qui finem אחר סאורו החסר ואורו הנושא, fere ut in op. excuso ante clausula! v. supra) depravat; isque nihil est aliud quam versio discrepans ejusdem Comm. *Tebrizii*! Cod. *Bisl.* incipit: הקדמה המפורש (!) אמר המעתיק בעמרי על קצה ומה שיהודש ליגם אני בביאור הזה אנללנו עם קצה „Praefatio Commentatoris.“ „Dicit Interpres“ etc. (se nimirum quae vidisse ab Expositoribus) (הקדמות) lingua Arabica scripta esse, unde sese in gratiam sapientum ea lingua expertum id (אכהבנו) hebr. scripsisse), et quod mihi quoque novi occurret in exponendo hoc id comprehendam cum expositione alius (aliena) etc.“ Dein sequitur textus lib. Moreh Maimonidis (הקדמות)

לשון הרב (הערך אליהם), isque semper per הרב divi-ditur atque in hac Versione Commentarii magis ad Versionem Sam. J. Tibbon accedit; de Additt. vero Interpretis ignoti MS. percurrens nihil offendi, imo Versio locis variis brevior, fere decurtata vid. Eandem hanc Versionem ap. *Almanzi* exstare didici a *Luzzatto*, qui tertiae possidet fragmentum (ff.7) incip. אמר הפילוסוף בן עכר אלה מחבר אבן אבי בכר אל הכריזי. זה החלק שסדר החכם הנדול רבי משה בר' מימון אלקרטבי מהכתב שאנו מוסכמים לאמתה ידיעת מבחר חלקי החכמות והפילוסופיה הראשונה והחכלית שאין אחריה חכלית והמבוקש הסוף מסנה כשהגיע אליה הנפש חזרה עצמה דומה למלאכים sed potius excursus vid. in Proposit. I. tractans de providentia speciali, atque disputans contra auctoris patrem; ex passu כהן וכן כהן אבא מורי מ"כ בפרק י"ו מסאמר יקוו המים concludi potest, auctorem esse Mos. Ibn Tibbon b. Samuel, qui ergo ipse ex op. Arab. verterit, atque supremus esact auctor, qui op. noverit. Alius vero vid. ipse Comm. in Cod. *Paris.* 240, ubi ad propos. 22 citatur מרטיס (?) sec. *Dukes*, Litbl. IX,324.]

- 5401 ISAK (Bechor) Navarro (נאכאר) b. Jakob.
1. לב מכן *Cor intelligens* Comm. in Josef Karo: Mens. II. f. *Salon* (יהודה וישראל) 1817.

- 5402 ISAK Nieto, Amstelodamensis [*W*³1245d].
Sermo; inter *Sermoens* N.4151 (1675).

ISAK b. Nissim v. Isak Albaali.

- 5403 ISAK b. Noach b. Isak Kohen Meseritz. [Avus occisus prope urbem Lokwo (הוא הנדרג עם) (הבחורים חתה עיר לוקב). Opus 1 compos. A.1599 (ושכחה), unde hic Annus impressionis in Cat. ms. Zz., ubi vero verba „in Jore Dea et Eben Eser“ (*Zz.* Z. G. 299 n.239) serius addita, ed. integra *Prag.* (*Zz. ib.* n.237 ex Appd.) eadem vid., quae in Cat. ms. Mich. *Crac.* fertur etc., *W*¹31245 unam tantum *Crac.* recenset (sec. *Sabb.*). *Mich.* 1197 prave *F. a. O.* (פרא pro פרא) sistit, et cf. sub Jakob Schor. Tantis discriminibus Codd. diligenter describere opus est.]

1. זכרון *L. Memoriae Compendium mnemotechnicum rhythmicum* in Jos. Karo: *Mens.*

4. s. l. e. a. [*Saec.* XVII. in.].

[*Opp.* 447Q. *Mensae* partes exhibet III.II partim IV (ubi ante הלכות הדינין praef. major, quae in ed. altera ante P. I.; Ptem I et II praecedat praeterea praefatiuncula, הלכות אשה ex Mensa III appdem. sistit Ptm. II, ubi in frontisp. יורה דעה. In praef. promittuntur opp.

ISAK NUNEZ

- הרחבה הלב (op.4) et תנחומות הלב et (op.4) Approbantes Rabb.: Natan Spira b. Salomo [mrt. A. 1633, sed v. N.3006], Isak Eisak b. Abraham (Grodnow), Jakob b. Efr. Naftali (Krzeminecz, cf. sub Jakob Schor), Jos. b. Benjamin, gener משה'ל (Pinsk), Elia b. Abr. Lublin (Lemberg), dein 4 iidem ac in op.3 et Rafael Asriel b. Abrah. et Meir Aschenkasi b. Moses Kohen. Ad calc. P.I Baruch¹ ex Korez (קארץ) opus pecunia sustinuisse, in fine P.IV index erratorum omissus fertur, cum auctor ad ipsa excudenda opera sua pecunia careat! Figura *leonis* exstat in fine ptis II. (i.e. appendicis ex pte. III) in Cod. Mich. 1197, qui ultra non progreditur, et in fine הלכות אברהם (§ 267 P.IV) in expl. *Opp.* 447, qui procul dubio eandem exhibent edit. lit. rabb., lian. 34.]
2. — u. s. P. II (cum Appd. ex Mensa III) cum Notis MS.
[*Opp.* 448Q. duo exhibet expll. ejusdem ed. ac 1.]
3. — in Jos. Karo: *Mens.* I. tantum
4. s. l. e. a. [Saec. XVII.].
[*Opp.* 1143Q. Lit. quadratis. Approbb. Natan b. Salomo Spira (Crac.), Elieser b. Abr. Lublin (Opotow), Samuel b. Josef, Jakob b. Efraim Naftali (Brzesc), Sal. Mardochai b. Jesaia, qui hic subscribit העלוב אנ"י לדודי ודודי ל"י סוד מסורים הכותב אלול בסוד מסורים in ed. altera tantum מוסרים אלול בפ"ק (sic), nihil amplius; Chajjim Menachem b. Isak (Szydlow), Sal. b. David, Sal. b. Jecheskiel. Frontispicium serto pullo ornatum, ed. prava.]
4. פתיחת הלב *Apertio cordis* Expsitt. in Pentat. ex lib. הרחבת הלב *Amplificatio cordis* excerptae
4. s. l. e. a. [Saec. XVII.].
[*Opp.* 447Q. *W*¹⁻³.]
5. — cum Notis MS. [*Opp.* 898Q.].
- 5404 ISAK Nuñez-Belmonte (נונים בלמונט) b. Moses.
1. דרך השער *Via portae* Conce.; ad. c. Rafael J. Maggio: *Viae maris* q. v. (1813).
2. שער המלך *Porta regis* Comm. insignis in Mos. Maimonidem. Voll. IV. (ff. 106+158 et ff. 81+57), edid. Baruch Gagin
f. *Salom.* (... במשפט) 1771.
3. — cum Notis B. Jeteles (*Ratio regis*). Voll. II. f. Brunn (וכפף משנה) 1801.
[A. 1799 ap. *Rebenst.* n. 274 ex censura?]
- 5405 ISAK (Josef) Nuñez-Vaëz. (נונים ואיס, seu ינון, v. *Asulai* II p. 16 et 140. *Ghirondi* p. 132.)
1. שיה יצחק *Meditatio Isaki* P. I. Nov. halachic-

cae atque Animadvv. et expositt. in *Tosafot antiqua* in tract. Talmud. Joma sec. ed. F. a. M., acc. (f. 141) Expositt. in loca Maimonidis, insertis *Collect.* (ליקוטי אורח) ex Nov. et decisionibus Menachem Meiri MS., Abraham Ibn Musa etc.; acc. (f. 178) praeceptoris Benjamin Espinoza Expositio in Maimonidem de vasis templi; per Correctorem et redactorem (מסדר) Mose b. Jona Aschenkasi Constantinopolitanum
f. *Liv.* (ואלה תולדות יצחק) 1766.

- 2] — Notae in *Tosafot* in edd. posterioribus Talmudis q. v. p. 213.8.
3. שיה יצחק *Meditatio Isaki* in tract. Talmud. Chagiga; acc. קונטרס תפלה כל פה Commematio *Preces omnis oris* de precatione Schemone-Esra (ex libro יצחק בית *Domus Isaki* in Jos. Karo *Mens.* I) et filii Jakob Nuñez Vaez: *Laetitia Jakobi* f. *Liv.* (מהם יחיה אל) 1788.

5406 ISAK Obadja b. Jakob.

1. אגרת דופי הזמן *Epistola de ignominia temporis* Eth. rhetorice, item המאמרים et כתבים, corr. Sam. Ibn דייבוס
8. *Ven., di Gara* (פדר ויחי יעקב) (ישמח A.) 1597.
[Corr. A. 1588 ap. *Sabb.* et *W*¹⁻³ 1251. Laudat Corr. (cf. *Sect.* III) Nachman Chanin, de quo cf. N. 3954, 8.]

5407 ISAK b. Obadja Loria פאהדמר Wilnensis [Saec. XVII-VIII.].

Ein gottesfürchtig ליר N. 3631.

5408 ISAK Onkeneira (ענקינריא, seu ענקינריא) b. Samuel b. Jehuda. [*Rof.*, Diz. (p. 252, ubi ad *Delitzsch*, Schilder. p. 158 ablegatur). Op. ענק citari in op. 1 monet *Asulai* s. v.; sed cf. de termino illo tecnico *Jid. Lit.* p. 423. — De familia cf. Add. ad *Uri* 498.]

1. איומה כנרגלות *Terrifica ut copiae vexillatae* Carmen de lite literarum tempore creationis mundi, ad instar Ibn Esra
4. *Const.*, *Jos. Jaabez* (fer. IV. 30. *Nisan* לקרבה) 1577.
[In ed. II prima „ante 130 Annos“ excusa dicitur; ה enim male millenarium supponitur; auctor vero in praef. se ab amico Isak, interprete fideli (הורבון) Josefli Nasi [forsan Isak Akrisch? vel ad se ipsum alludit?] ad opusculum perficiendum invitatum esse 33 Omer השל"ה, i. e. 1575. Cf. *Z. Z. G.* 228 et de opusculo *Dukes* ap. *Jost*, *Isr. Annal.* I, 416. Ap. *W*¹⁻³ 1154 omnia fere corr. ut ap. *Ghirondi*. p. 205.]

ISAK OROBIO

2. פורת יוסף בן *Ramus fertilis Josef* Disputatio Josef Nasi cum Christiano cum praef. auctoris

4. Constant.,

Jos. Jaabez (mense Ijjar לקרבה) 1577.

[*W*¹ vocem בן et A. omittit, *W*³ MS. Opp. affert! rectius

¹⁹³⁶; cf. *Zz. Z. G.* 228. *Rof.*, *Bibl. antichrist.* p.82.,

Diz. p.252. *Opus rarum.*]

- 3] צפנה פענה *Revelator arcanorum* Comm. in Nachschon: *Reuma* q. v. [*W*¹] (1565).

ISAK Orobio v. I. Orobio.

ISAK Parchi v. sub Isak Scheni.

- ⁵¹⁰⁹ ISAK Pardo b. David b. Jakob, Rabb. Sarajevo (Bosna-Seraf). [*Ghirondi* p.131=208! Frater est Jakob Pardo.]

- (חַיִּים רַעֲמֵל *Velocitas Reem*) Comm. in Achai Gaon: *Quaest.* q. v. (1801).

- ⁵³¹⁰ ISAK Perls b. Elasar Altschüler, Pragensis. [*W*¹ 1165, v. notam ad N.3153.]

- 1] חִיקוֹן מוֹצֵאֵי שָׁבֵת *inter* Prec. Sabbat. N.3153 (1655).

ANON. (DUBIA).

- 2] פֶּהַר יִצְחָק cum Comm. פֶּהַר יִצְחָק N.3475.

- 3] קִבְלָה שָׁבָה *Germ.* N.3150.

- 4] שוֹה יִצְחָק *inter* Prec. varr. N.3311.

- ⁵⁴¹¹ ISAK Pik b. [Jehuda] Loeb.

- אֶפֶר *Carmen* acrost.; p.29 ap. S. Sachs: *Alae Columbae* q. v. (1848).

ISAK b. Pinchas v. Isak Tarfon.

- ⁵⁴¹² ISAK Pinto, Amstelodamensis. [Mrt. est ante A.1683, si ad Nostrum spectat carmen funebre „in calce opp. D. L. de *Barrios*,” allatum a *W*³ 1259d, sed in expl., quod adhibui, non obvium, neque Nostri nomen offendi loco a *W*² p.799 allato, sed legitur Isak de Pinto ap. *Barrios*, Gobierno popul. Judayco p.33, et „Agradecimiento a Isak y David de Pinto” exstat p.15 op. Alabança a la Ley (seu Luzes), atque f.13a descriptionis rebellionis Amstd. A.1696 (cf. sub Josef Maarssen) domus Pinto Judaei divitis („der reiche Jude”) expugnatus refertur; cf. quoque Menachem b. Salomo: שארית ישראל Cap.33. Amstelodami frustra de aetate Nostri quaesivi! — *W*³ testamentum ex Belgico *Germ.* versum [scil. lit. *Germ.*?] A.1713 in 8 prodūse dicit, ablegans ad summam ap.

Schudt, Jüd. Merckw. I,292, ubi legas: „darvon A.1713 im April folgende, aus Holland überschickte und ins Hoch-Teutsche übersetzte und allhier (*F. a. M.*) gedruckte Nachricht umher zu Kauff getragen wurde.“ Idem vero p.575: „Der Extract, den wir von solchem Testament communiret, kommt aus Holland her von Hr. J. H. R., der A.1679 Thomae Gbdwin etc. herausgegeben, der solchen Extract an seinen Sohn hierher geschickt, welcher ihn durch öffentlichen Druck gemein gemacht.“ Cf. P.IV, Contin. I p.209, ubi de notitia A.1716 Amstelodami communicata. In *Indice* confunditur Moses Pinto ib. I,174. — Ed. nostra ergo ignota.]

1. *Die Beschreibniss und Bescheidniss von Isak פִּינְטִי (sic) aus der Stadt Amsterdam vor sein Tod, seu צוֹנָה Testamentum Germ.* per Anonymum (ff.2) [*W*³. *Serap.* p.30 n.245] 8. *Amst.* s. a.
2] — (lit. *Germ.*); per W. Pascheles, ad c. M. Letteris: *Animus liberalis* q. v. (1845).
[In ed. hac nomen depravatur: Thomas de Pinta!]

ISAK Plessner v. I. Plessner.

ISAK b. Reuben (*prave*) v. Isak Düren.

- ⁵⁴¹³ ISAK b. Reuben al Barcellona, seu Bargelloni, urbe Dania. [Natus A.1043, op.9 vertit A.1078 (*Bart.* ap. *W*³ 1268 ex op. ipso) mrt. ante A.1103. Primus enim de Nostro auctor, hucusque ignotus, *Moses Ibn Esra* (Cod. *Uri* 499 f.39b) eum inter Isak b. Baruch (mortuum A.1094) et Isak Alfasi (mrt. A.1103) collocat, eumque ad primos pertinere ait theologiae (seu juris divini) Doctores, insignem in selegendo scriptorum propheticorum (passus) singulares atque in vertendo (seu componendo) eas in precatones וְר' יִצְחָק בֶּן רֵאוּבֵן אלברגלוני וְל' סֵן צִדְרָה אֶלְפָּקָה וְאֶלְעָאָסָה וְכַנָּנִי לֵה יֵד צֶאֱלָהָה פִּי אֲנָחָה נוֹאֶדֶר כֹּחַב אֶלְנִבּוֹחָה וְחִצְרִיפָהָה (אֵלֵי אֶקּוֹאֵל אֶלְצִיִּיִּיִּיִּי). Isak Alfasi nepotem (non „Nesse” ut *Hamberger* ex *Rof.*, *Diz.* p.52 vertit) b. Reuben vel ipsum Fessanum (cf. *Rof.* in describ. Cod. 134) auctorem op.10 forsitan post mortem Alfasi compositi (ergo a Nostro diversum) esse, auctor Meir b. Rothenburg etc. citatur a *Gedalya* f.39a ed. Amst., *Conforte* f.6a (cf. 12a. *Asulai* II f.4) et *Asulai* II f.73 (unde *Benjakob* I p.108 n.369 et 370 discernit). *W*¹⁻³ 1267 (et *Rof.* l.l.) A.1182 sistit ut vid. ex loco ap. *Gedalya*. Contra *Rapoport* (Hai nota 23 et Add. p.91, cf. *Zz.* Additt. p.321) auctorem unum eundem sistit,

ISAK SACUTO

cum verum nepotem Alfasi esse, non impossibilem sed rem improbabilem habet; ex Ibn Esra allato vero constat, Barcelлонensem hymnorum poetam Alfasi nepotem non esse; neque ad auctores diversos sistendos auctoritas scriptoris Saec. XIV. nobis sufficiens videbatur. Praeter Comm. in capp. tract. Ketubot allatum ab Abraham b. David etiam in alios tractatus addit *Saadja Ibn Danan* f.30a op. nondum editi *המורה נחנח*.]

- 1] *Asharot* seu *Admonitiones* Hymnus in 613 praecepta [festo Pentecostes recitandus] incip. *איה מקום בינה*; per Mos. Ibn Minir

12. lat. *Ven., Matteo Zanetti e Comino Presigno* (10. Sivan ננש) 1593.

[Ed. hucusque ignotam (quae vero in ed. 1650 mendis typogr. scatere dicitur) possidet *Geiger*. Cf. ejus „Blüthen“ in „Deutsch israel. Volkskalender“ *Johannenberg* 1853 p.40. Opusculum ante Aunos urbe *Fas* (המחוללה) expressum fertur, quod forsitan ad librum precatationum ritus *Fas* seu Mauritaniae (cf. N.2590) referendum, vel error ex supposito loco compositionis (cf. simile quid sub Salomo b. Gabirol) vid.]

2. — ex recensione Sal. Ibn Kurijjat (קוריזאט)
8. obliqu. *Liv.* (דרור, inc. 2. Nisan) 1650.
[Una cum Salomo b. Gabirol: *Asharot* (q. v.), quocum et aliae nonnullae edd. cum frontisp. speciali ita ut separari possint, unde utrumque suo loco separatim recensemus etsi in cod. unum compacta sint opera.]
3. — cum Mos. Muati Comm. (*Cantabit Moses*), acc. Sal. b. Gabirol: *Asharot* cum Glossario; sumpt. Saadja Kohen b. Salomon (סלמן)
4. *Liv., Jedidja Gabbai* (החשו ליצירה) 1655.
[*W*³p.615 et 1030 inter A.1615 et 1620 claudicat.]
4. — (sine Comm.) [*W*³ ib.]
8. *Amst., Dav. Tartaz* (להלפיה) 1670.
[Una cum Sal. b. Gabirol.]
5. — acc. (f.26) Sal. b. Gabirol: *Asharot* cum Gloss. et (f.35) *l. Ruth* atque (f.50) *פיוט Hymnus* 8. *Amst., Uri Phöbus* (ישבח סלך) 1638.
6. — u. s. [*W*³p.615]
8. *Amst., S. Proops* (סלאה) 1711.
- 7] — u. s. [*W*⁴p.885] 8. *Amst., S. Proops*. 1715.
8. — u. s., jussu Mardochai b. Reuben Ibn At-thar, acced. כהונה [Israel Nagara]
8. *Amst., S. Proops* (ועהה) 1721.
[*W*⁴: „ea forma quam libri Musici nostrates referunt,“ scil. forma strophica, quae vero jam in edd. prioribus. Sal. b. Gabirol cum frontisp. separato.]

9] *המקח והמכר De emtione et venditione etc.* ex Arabico Hai Gaon (q. v.) hebr. [*W*^{1.3} 1268] (1602.1800).

10. *שערי שבועות Portae juramentorum* de juramentis capp. 20 (f.10) *ED. PR.*

f. s. l. e. a. [*Ven., Bomberg*. 1521-2].

[Pertinent quoque ad Isak Alfasi, sed compactas offendimus cum Talmud et Bibliis Bomberg. De erroribus bibliogr. quoad edd. sequ. ap. *W*^{1.3} 1267= 1326 vide sub Isak Alfasi.]

11] — una cum Isak Alfasi q. v. (1558.1602. 1620.1643.1700).

12] — cum Menachem Tiktin Comm., una cum Isak Alfasi q. v. (1598.1720.1836).

[De סליחה incip. פחרתי מיוצרי v. sub H. Edelmann: *Treasures of Oxford*.]

5414 ISAK Sacuto, Amstelodamensis. [Cf. *Barrios*, *Governo* p.33 (*W*²p.799). Homonymus Italus mrt. A.1658, v. *Delitzsch*, *Catal.* p.299 cod. XXXV A.]

[*Sermo*, a *W*³1188b recensetur, sed v. *Sermoens* N.4151.]

5415 ISAK Ibn [Abi] Sahula (סחולה non: Sahola) b. Salomo. [In Versiculis initio excusis legitur והנה אל שלמה בן וקונים ושם ושאר ונין ואבי והנה אל שלמה בן וקונים ושם ושאר ונין ואבי סגולה (cf. *Jes.* XIV,22) ut monet *W*¹p.693 [in tit. ed. *F. a. O.*: סחולא error typogr.], unde *Geiger* (*Melo Chofn.* 62) nomen Segulla subdit, sed iidem versiculi leguntur in fine praef. in Comm. in Canticum (Cod. MS. *Opp.* 281Q. f.38, cf. *W*³p.617), ibi vero rectius סחולה ואבי סחולה et initio יצחק ב"ר שלמה הנקרא בן אבי סחולה אמר ר' יצחק ב"ר שלמה הנקרא בן אבי סחולה, nomenque arab. سحولة respondere hebr. Simcha vel Isak, manui in lib. „Manna“ p.113, ib. vero (et *Jud. Lit.* 433) seductus errore typogr. ed. pravissimae *F. a. O.* et Anno fatali 1268 (pro 1298?) ap. *Sacut* (f.100 ed. *Amst.*), ubi vero 1258 legisse vid. Sam. Algasi (cf. *W*³p.617), A. compositionis 1241 statui; passus praef. in edd. prioribus: והי סקץ שלשים ושבע שנה, למלכות היוצר אשר כלבו חנה, כשנה חמשה אלפים ואחת וארבעים, כצאה לפועל אדם וטבעים i. e. aetatis A.37, creationis 5041 (ergo natus est A.1244), Cod. *Opp.* 1000 B.F. A.1280 descriptus dicitur, sed dies et mensis cum calendario non congruit; etiam Comm. in Canticum appropinquante A. aetatis 40. composuit ואם שנהי קרבו אל הארבעים) (הבל הבה בעשה תענהוים), ibi vero jam Nachma-

ISAK SAHULA

nidem mortuum citat (ad VIII, 12 f. 52b). Librum utrumque remotus composuit a patria urbe, quam Guadaluza conjecturavi, ubi aequalis (et forsitan frater) Meir b. Salomo Ibn Sahula (Sal. Ibn Aderet, Resp. I, 270. 280; cf. *Ersch*, Encykl. S. II vol. XXXI p. 56 n. 90) atque impostor Moses de Leon, qui Nostri opus (vel homonymum?) ac suum citat in lib. A. 1293 eodem loco composito משכן העדות MS., ut monui in *Serap.* 1851 p. 62 (ubi leg. במשלי הקדמון, quod monitum non recudit *Jellinek*, Mos. de Leon p. 43, cf. *Zeitschr. d. deutsch. morgenl. Gesellsch.* VI, 298). In Cod. MS., qui op. משכן העדות (forsan retractatum) exhibet, legitur: ובכאן לא הארכתי באורו משל ואורו מעשה כטו שהיה כי במקום אחר כתבתי אותו והארכתי בו בספר משל הקדמונים שכתבתי ועל כן לא הארכתי בזה, hic prolixus non fui in hac parabola et historia [scil. eadem quae in „Manna“ meo p. 20] sicut erat, alio enim loco scripsi eam, et prolixus fui in ea in libro *Meschal hakadmonim* quem composui, etc. De Comm. in Job Nostro male adscripto (*W. Ros.*, *Ghirondi* p. 266) v. ad Cod. MS. *Opp.* 281 Q. *Isak b. „Schola“* (sic) „magnae apud nos [Judaeos] auctoritatis vir“ (!), ex cuius *Comm. in Psalm.* locos duos (kabbalist.) affert suspectissimus *Galatinus*, de arcanis etc. p. 62–5, an revera sit Noster (*W* p. 617) non pro certo venditavi.]

- 1) משל הקדמוני *Meschal antiquum* Apologi et fabulae, quasi in 5 dialogis inter auctorem et disputantem prolata in laudem sapientiae, poenitentiae, boni consilii, modestiae et timoris Dei (contra astrologiam). *Cum figuris multis. ED. PR.* 4. s. l. e. a. [per *Gers. Soncino. ca. 1490–1*].

[Ed. hucusque ignotae expl. perfectum (ff. 86 non numeratis) possidet *Almanzi* (et ut vid. *Biblioth. Laurent.*, v. ad ed. II), aliud initio impf. Senator Hannover. *Culemann* (cf. *Wiener ap. Frankel*, *Monatschrift* 1853 p. 280, ubi: *Soncino* 1490, ex conjectura nimirum, uncis includendum erat), uterque in epistolis descriptionem benevole suppeditavit, quam fusius relaturus sum in continuatione *Dissertt. de Gerson Soncino* (*Serap.* 1854 p. 100); ibique figuram adjecturus sum ligno incisam per S. *Culemann*, ubi conspiciat Nasiraeus cum sphaerulis precatoriis („*Pater noster*“) et cruce (!), quae jam partim deleta, non recognoscenda sunt in expl. ed. 2, quod nuperrime obiter contuli Leydae, plag. 2 fol. 2. Hic brevitati studemus. Desunt custodes, adest signatura plagularum. Pagina 1 alba, f. 1 verso carmen introd. punctatum, in quadrato,

floribus etc. ornato, lit. majoribus quam in ed. sequ.; figurae apologos illustrantes eadem, quamquam locis aliis quam in ed. sequ. at plures et argutiores quam in ed. 3, quamquam minus confectae, scil. formae tantum adumbratae. Typi et maxima ex parte charta iidem ac in Immanuel b. Salomo (q. v.), quo tamen paulum anteriorem ed. nostram sentit possessor uterque, ergo vel ca. 1489–90 *Soncino* vel 1491 *Brixiae* excusam. Lectiones meliores quam in ed. 3, foll. 29b, 42a, 54 mihi indicavit *L. Rosenthal* Hannov. — Edd. 1480 et 1491 ex ed. II. et III. siclae sunt.]

2. — (ff. 66)

4. s. l. e. a., *Gers.*

Soncino [*Fani* vel *Pisauri* init. Saec. XVI].

[Pagina 1. stemma cum inscriptione (Prov. XVIII, 10) et nomine typogr. exhibet; ornamenta f. 1. verso avium etc. alia ac ed. I, ut etiam typi quadrati in inscriptionibus et carminibus. *Opp.* 165 Q. in Cat. vet. et ap. *Metz*: A. 1480 (cf. *Panzer* IV p. 419), sed v. *Rof. Annal.* p. 155, Saec. XVI p. 47 n. 23. — Cat. ms. locum *Constant.* sistit, quia *Sabb.* (ap. *W* 1274) ed. *Constant.* 1506 affert, quam *Rof. Ann.* p. 3 n. 11 in *Biblioth. Bodl.* et *Laurentiana* exstare, *Wfium.* vero eam male cum ed. *Gersonis* confundere dicit. Sed Cod. *Hunt.* 386 ap. *W* 1274 est eadem ed. nostra, quam *Wib.** ex *Bibl. Opp.* affert, eademque in *Catal. Bibl. Leyd.* ed. 1716 p. 312 n. 76. *Biscionius* (p. 13 Cod. 15) re vera ed. *Const.* caractere partim quadr. cum punctis, partim rabbinico, A. M. 266 recenset, quam omnium primam habet, unde etiam *Rof.*, *Diz.* p. 283, sed expl. ipsum (A. 1783 cum aliis libris excusis a MSS. remotum et inter libros excusos *Biblioth. Magliabechianae* locatum) rogatu meo diligentissime inspexit *F. Lasinio*, qui nullam loci vel Anni indicationem exstare asserit! ff. mihi indicat 86, ut vid. manu numerata, unde Ed. Pr. habeo non aliam ac praecedentem. Nostra vero est procul dubio ed. ff. 66, inscriptione כדל עון (non !עון) etc. quam „wholly undescribed, no account of it being to be found in *Wolf* or *De Rossi*“ (!) putavit *T. F. Dibdin*: *Supplem. to the Biblioth. Spenceriana* 8. *Lnd.* 1822 p. 311 n. 1308.]

3. — (ff. 64)

4. [*Ven.*]

Meir b. Jakob Parentio [ca. 1546–50].

[*W*¹. Ex nomine מאיר efficta ed. 1491 ap. *W*⁴, v. *Rof.*, *Annal.* p. 162.]

4. — 8. *F. a. O.*, *J. C. Beckmann* sub duce *Friderico III. s. a.* [1693].

[*W*¹ et Cat. ms. Annum exprimunt. Praecedit in omnibus expl. *Lib. de pomo Abraham Ibn Chisdai* (q. v.), cujus foliis compactus est Cod. *Opp.* 290 A. 1694 expressus. *Figurae* praevisimae.]

ISAK SAJJAT

5. — Germanice per Anonymum, cum figuris
8. *F. a. O., jussu Gerson Wiener s. a. [ca. 1693?].*
[*W³. Serap. p. 14 n. 212. — Cf. quoque Moses Wallich. — Specimina Germ. versa v. p. 20 et 58 ap. M. Steinschneider: Manna 1847.]*

⁵⁴¹⁶ ISAK Ibn Sajjat (וי"ה ואי"ה vel וי"ה וי"ה). [Saec. XV-XVI].
Controversia (seu *Quaes. et Resp.*) cum Isak de Leon; ad c. lib. שבעה עינים N. 4061 (1745).

ISAK b. Salomo v. Isak Jaabez et Isak Lelower et Isak Loria et Isak Sahula.

⁵⁴¹⁷ ISAK b. Salomo b. Isak b. Salomo Levi, seu de domo Levi, Praeses academiae Ez Chajjim, Salonichi. [Nostri pater est Salomo Leni *sen.*, Nostri filius Sal. Levi *jun.* (qq. vv.). Idem ergo ap. *Conforte* 38b. 44a-47, in *Indice* p. 58: ר' (לביה) הלי et בן שלמה, יצחק הלי (nisi ultimum ad avum referas). *W³ 1271b.]*

Precatiuncula verbis litera ב incipientibus composita, incip. מלכי מלכים ממלך מלכי מלכה, et Indices in (patris) Sal. Levi Comm. in Jesaia; una cum textu N. 337 (1600).

⁵⁴¹⁸ ISAK b. Salomo Kohen. [Nostrum, A. 1545 viventem, confundunt *W³ 1218b* et *Rof. Diz.* (p. 84) cum Isak b. Salomo Israeli (*W¹ 11331*). *Zz. Z. G. 426, v. Add. ad Uri 220.]*

פירוש *Comm.* in Job; una cum textu N. 113. 519(?) (1545. 1656?).

ISAK b. Samuel v. Isak Adarbi et Isak Heilprin et Isak Lampronti et Isak Onkeneira.

⁵⁴¹⁹ ISAK b. Samuel. [Nostri vid. idem opusculum, quod *Deutsch.* Catal. p. 188 n. 193 ignotum putat. Codicem ipsum, rogante me, frustra in Biblioth. Vindob. quaesivit *M. Saenger*, signum enim Codicis 57, quod repetit *Goldenthal* in *Indice* sub תקופות, ad Codd. 184 et 191 (in 8°!) tantum spectat.]

תקופות *Circuitus (solis)* in עברותה N. 3989 (1560).

⁵⁴²⁰ ISAK b. Samuel Levi [*sen.*] Posnensis.

1. שיה יצחק *Meditatio Isaki* Gramm. hebr. cum expositione rationali; sumpt. Jehuda Loeb b. Simon, antistitis Posnensis, auctoris socii

4. *Prag., in aed. Jakob Basch (ב"ש) per Abr. Lemberger (inc. fer. 17. Cheschwan חשף) 1627.*

[In fine (f. 40) במלאכה השמים וגם אני עושה, לפ"ק ניטל בה לייב ועטצר כ"ק מפראנ typotheta Gütel filia Loeb Kohen, i. e. Jehudae b. Alexander, qui praecedit. Liber ברית הלוי *Foedus Levitae* de verbis anomalis in tit. promissus (cf. *W³ 1279*) in expl. *Opp. Mich.* et *Luzz.* non exstat, neque in ed. recusa. *W¹ 1279. Zz. Z. G. 297 n. 213 (A. 1628).* „Prima grammatica ragionata“ *Luzz.*, Proleg. p. 60. *Jüd. Lit.* p. 459: „Jakob“ corr.]

2. — u. s. Ed. II (ff. 68)

4. *Bas. s. a. [F. a. M. vel Hân. Saec. XVII²].*

[In tit. (*sic*) באויליא ק"ק נדפס פה ק"ק, sed Corrector de primo „hic Pragae“ excuso libro loquitur! (הספר). (הראשון אשר נדפס פה ק"ק פראג). A. 1627 ap. *Mich.* 4423 ex Cat. ms. ad compositionem spectat. *W³* de loco *Basil.* non dubitare vid.]

3] Compendium (*Via meditationis*) per Jehuda Oppenheim q. v. (1693).

⁵⁴²¹ ISAK b. Samuel Levi [*jun.*]. [Frater David b. Samuel Levi Rabb. Ostroh. Saec. XVII².]

1. חידושי הלכות *Novellae halachicae* in tractatus nonnullos Talmud. et in Jos. Karo *Mens.* IV. f. *Neuwied.*

Israel b. Mos., gedruckt durch den Hofbuchdrucker Jo. Balth. (באלטצער) Haupt (חזן) 1736.

[Folium unum, ubi approb. data mense Elul 1736 famulo (ש"ב) auctoris Jecheskiel Opatow, praecedit frontisp., quo verso lib. incipit; in lib. sequ. tit. verso agglutinatum est idem folium.]

2. שאלות ותשובות *Quaesita et Responsa* (53) in Jos. Karo *Mens.* I-IV. P. I.

f. *Neuwied* (u. s.) 1736.

⁵⁴²² ISAK Saruco (Saruk), Amstelodamensis. [*W³ 1250d.*]

Serino; inter *Sermoens* N. 4151 (1675).

ISAK Satanow v. I. Satanow.

⁵⁴²³ ISAK (Jakob) b. Saul Abraham, Mindensis Hamburgi. [„Exchristianus“ ap. *W⁴* p. 489, ex confusione puto cum auctore suppositio „Israel“ [b. Abraham] Ger.“ Mrt. ca. A. 1715 Hamburgi sec. *W³ 1207b* p. 578. A. 1697 alium edid. lib., v. N. 3425 notam.]

Edid. בוך דר פרצייכונג N. 3425 (1696).

⁵⁴²⁴ ISAK (Itzig) Schacherls (seu Sacherls) b. Simson, Judex Pressburg (פ"ב).

ISAK SCHANGI

1. קרבן אשם *Sacrificium delicti* Nov. halachicae
f. Sulzb. (ויצא יצחק לשוח בשרה) 1787.

- 5425 ISAK Schang'i (שאנגי?) b. Elia, Rabb. Salonichi.
[Mrl. Hierosolymis. *Asulai* II p.12: באר יצחק,
cf. n.21. באר לחי. itaque corr. If.54.]

1. בארות המים *Putei aquae* Exposit. in Maimo-
nidem et Resp. in Jos. Karo: *Mens. I-IV.*
f. *Salon.* 1755.

[Chron. וישיב יצחק ויחפור את. sub *Osman*; praef.
A. 1765 ap. *Rebenst.* 266
et *Mich.* 417.]

ISAK b. Schemtob v. Isak Cavallero.

- 5426 ISAK Scheni (שני?) b. Elia. [Abbreviatura no-
mini addita est נצ"ה (I. Sam. 25,29), non *Nizka*
(*Bart.*), *W*³1162 ipsum nomen שני in dubium
revocat, sed in fine libri virgula non notatur, v.
Zz. Z. G. 453 et 531, ubi Moses שני. Noster an
non sit Isak Parchi (non „Parli“ ut *W*¹1262)
seu Ibn Farchi (v. *Zz.* ad Benjamin p.263),
interrogavi in nota ad Esthori Parchi ed. Edelmann
p. XI. — Nostrum A.1543-4 *Constant.* curavisse
lib. Menachem Recanati jam monet *W*³, unde for-
san ed. *Const.* operis nostri (*Sabb. W*¹) efficta.]

1. מאה שערים *Centum portae* (seu *mensurae*)
Expositio 613 praeceptorum simplex atque kab-
balistica ex variis auctoribus, praecipue Kana
b. Kana [cf. N.4032] collecta [*W*^{1,3}1162*]
4. *Salon.* (ה'ש"נ) 1. *Elul-Adar* 1543.

- 5427 ISAK b. Scheschet Barfat (ברפת), vulgo
RiBaSCH (ריב"ש). [Hispanus ex Valencia jam
A.1374 Quaesitum direxit ad praeceptorem Nissim
(*Confortet* f.26asq.), Rabb. Caesaraugustae A.1391-5
Algeriam fuga pelivit, ibique postea Rabbinitum
cessit Simon Duran (*Asulai* I p.100; corr. *W*
1283, *Rof. Diz.* p.291), ipse decessit paullo post
A.1406 (*Zz.*, *Zeitschr.* p.132). — Ad Barfat (cf.
Zz. ad Benjamin p.5 et Cod. MS. *Reggio* 32⁵ f.15b)
cf. An-Barfat דברי חכמים N.3441 p.85 et Sarek
Barfat.]

1. שאלות והשבות *Quaesita et Responsa*, Indices
et Emend. adjecit Samuel Levi

4. maj. *Constant.*,
Elicser Soncino, per artificem Mos. b. Elasar
Parnas (4. *Ijjar* 306-ult. *Elul* 307) 1546-7.
[*W*^{1,3}1283. Ap. *Zz. Z. G.* 227 (et *Jüd. Typ.* 39)
officina fertur jam Mosis etc., qui vero vel ty-

potheta vel artifex salutari vid. in epigr. Corr. Samuel
Levi [Ibn [הכם], qui etiam subcorrectores Jechiel
Aschkenasi et ipsius filium Josef laudat: והאומן המיומן
בשם ובגדר פרנס מסדר סדר אדר יקר האוהיות ....
הלא הוא כה"ר משה בכמה"ר אלעזר לביה פרנס
הרופא ויצ"ל ואחריו כל אדם ימשך יכ"ה קריו ספר לשקוד
על דלתותיו שמו כם דברי אותיותיו לנסור לשמור מווח
פתחיו פתחי פתחי חוהם קרש את חקי האלדים והורחיו.
והחכם החשוב יקירנו כמה"ר יחיאל אשכנזי יצ"ו גם
בני יקירי שמחת גילי בן וקונים הוא לי כהרמוס עדות
ביהוס"ף שמו שניהם כחד טובים לי מלגלג חמה ....
כי הו' לנו מעיר לעזור להגיה ולחזור ולהגיה פעם אחר
פעם בטוב טעם ודעה דרכי הדפוס וטיבו
rara (*Soncinatum ultima nota*) fol. verso, ubi Indices
(qui in ed. sequ. ad calcem) et Emend., in tit. libri
(et in fine) carmen Sam. Levi.]

2. — [*W*^{1,3}] 4. *Riva, Jos. Ottolenghi (Nisan)* 1559.
[A.1549 ap. *Zz. Ztschr.* p.132 err. typogr. — Notissi-
mum Resp. n.159 de Kabbala (cf. *Zz. G. V.* p.408)
partim recusum ap. Jos. del Medigo לחכמה f.113;
Luzzatto, Discours p.35 et *Jellinek*, Auswahl, hebr.
p.49. — De Resp. nonnullis ineditis in Cod. *Warner.*
50 (*W*³) v. Catal. nostrum Codd. MS. Biblioth. Ley-
densis.]

- 5428 ISAK (Eisak) Schick b. David.

1. זריעת יצחק *Seminatio Isaki* Exposit. in Pentat.
4. *Prag.*, in aed. Sam. Meisels, per
Abraham Heida cogn. Lemberger (יוזע יצחק)
(בארץ יהויא וימצא מאה שערים ויברכהו)
1615. [*W*^{1,5}1157. *Zz. Z. G.* 291 n.167.]

ISAK Schlomes v. Isak b. Jakob.

ISAK Schorr v. I. Schorr.

ISAK Schwerin v. Isak b. Moses Israel.

- 5429 ISAK Seligmann Berend Salomon Hamburgensis.
Edid. רשימה N.4050.

- 5430 ISAK (*Zag*) Ibn Sid (סיד), Chassan (Cantor)
Toletanus. [*W*¹1249, ubi "היב" non abbrev.
nominis sed A.1252, quo opus composuit, quod
A.1256 retractum fertur, suspecta auctoritate;
vixit adhuc A.1266; v. *Jüd. Lit.* p.440 et dis-
sert. meam specialem: „Alfons X. „astronomischer
Congress zu Toledo“ und Isak Ibn Sid der
Chassan, eine Randglosse zu Humboldt's Kosmos
Bd. II S.261“ in Magazin für die Literatur des
Auslandes 1848 n.57 p.226, n.58 p.230 (Artikel

ISAK b. SIMSON

III; Art. III nondum publici juris feci), ubi (p.231) Nostro attribuenda demonstravi opp. astron. Hispan., quae W³581 Isak Israeli jun. adjudicat. Cf. quoque Zeitschr. der deutsch. morgenl. Gesellschaft. IV,163 (et cf. Aug. Ricius). V. quoque Carmoly, Itiner. p.224. Nostrum in mente habuisse vid. *Ghirondi* p.205, ubi ex eo et Is. Ibn Polkar (ap. *Rof.*) suum concoxit יצחק בן אלפאכר, verbis paucis multos complectens errores.]
Tabulae astronomicae [sic dictae Alfonsinae] (1492 etc.).

[Edd. v. in Catal. Bibl. Bodl. I,53b.]

ISAK b. Simson v. Isak Schacherls.

- 5431 ISAK b. Simson Kohen, Gener (et successor) Leva b. Bezalel, Pragensis. [Mrt. 30. Maji 1624. Zz. ap. *Liebermann*, Deutsch. Volkskalender 1853 p.73. Descendentes vide sub Moses b. Jesaia Kohen. Multos approbavit, praef. vel carmine adornavit, vel curavit libros praecipue Pragae excusos; e. g. 1593 soceri Leva b. Bezalel Concionem (W³1280) et ejus fratris Chajjim b. Bezalel, 1607-8 Isak b. Jehuda Levi et Meir Rothenburg (Zz. Z. G. 307h); et cf. ad op.1. — Cave confundas (ut *Asulai* et *A. Fuld* ad eundem II f.84) Isak Kohen Spira b. David (socerum Meir Lublin), mrt. A.1582, cf. sub Jakob Spira.]
1] Pentat. cum Sal. Isaki Comm. Germ., Versio emendata et excerptis ex Midrasch aucta N.1192-4 [W¹1280] (1608.1610(?)1687).

[Nostrum auctorem diserte citat A.1650 Moses b. Israel Naftali (minime Nostri propinquus, ut subdit Anonymus falsarius, Litbl. XII,87), *Viae Zionis* f.8a: „as wie ich hob hören sagen ein פשט (expositionem) von wegen הגאון (docti) Isak Kohen (כ"ץ ז"ל) der das deutsch Chumasch hat gemacht, Schwiegersohn des hoch R. Loeb. 7.]

- 2] Annotationes in סדרש שוחר טוב N.3791 sq. [W] (1633 etc.).

ISAK ex Siponte v. Isak b. Malkizedek.

ISAK Stein v. Eisak Stein.

- 5432 ISAK Sulkes (סולקש) [i. c. filius foeminae Sulka]. Canticum Canticorum sec. Legenda Germanice N.1212 (1579).

- 5435 ISAK Tajjib (טייב, *medicus*?) b. Benjamin, Mauritanus.

1. ערך השלחן *Instructio mensae* Nov. in Josef Karo: *Mens.* I. f. *Liv.* (ושמרה) 1791.
2. — in eundem *Mens.* II. f. *Liv.* (טוב ישראל) 1798. [In Jos. Karo IV. v. ap. *Mich.* 3430.]
3] Nonnulla ap. (discipulum) Isak Bonan: *Tentorium proborum et Foedus Isaki* q. v. (1846).

- 5434 ISAK Tarfon(?). Duae sistuntur Petitiones in ed. I et II, quarum prima alphabetica, altera inscribitur Is. טרפון (sic, W³1194b, cf. Mos. b. Jeh. טרפון Cod. MS. *Reggio* 32⁵ f.21b et Jakob טרפון ap. W³p.459 et Add. ad *Uri* 498 vol.2); sed acrost. 14 stropharum exhibet: אני יצחק חרפן חוק (ק) ס מ, quae *Heilpern* emendat בר פנחס, ergo Isak b. Pinchas; atque unam habet particulam utramque, ut vid. non praeter rem.]

בקשה *Petitio* contra Christianos; ad c. *Epistolae* Prophiat Duran q. v. [ca. 1577.1844.1846].

ISAK (Rabb.) Tiktin v. Isak b. Jakob Chaber.

ISAK Troki v. Isak b. Abraham Troki.

- 5435 ISAK Tschelebi, Medicus. טשליבי turcice, v. quae scripsi in lib. periodico „Sabbatblatt“ 1846 p.75, et cf. עליבי sub Jehuda Poki. — Ancestor forsan est Isak גליבי b. Elia Polychrono, filius filiae Josef Levi, qui pecunia promovit lib. *Verba elegant.* Eliae b. Chajjim A.1630.]
1. שמאל ישראל *Sinistra [manus] Israelis* Varr. lectiones Biblicae quoad lit. ש pro י, praef. est rhetor (סליק) Abnon Hamon [W⁴1180b. *Asul.* II f.72] 4. *Constant.*, Jona b. Jakob (ההפ"נ) 1723.

ISAK Tyrnau v. Eisak Tyrnau.

- 5436 ISAK Usiel (עוסיאל), Amstelodamensis. [Mrt. 2. April. 1620; v. Vitam per D. Barrios, cf. W³1251.]

1. מענה לשון *Responsum* (seu *Sermo*) linguae Compend. grammat. hebr., adjecta terminologia grammat. hebr.-His. (ff.16), edid. discipulus [auctoris?] Isak Nechemja [anon.] 8. *Amst.*, Manasse b. Israel (*fin. fer.* IV.11. *Sivan*) 1627.

[A. עזי ושמרה יח. (sic), quod 1657 computant Catall. et W³1251 (=1153[h] p.646 (אחויאל) =²p.1359 p.1204 n.392, ubi male Jakob Usiel, et inde 1091; ex nostroque effectus lib. מאנני הלשון Abraham Ibn Esra ap. *Le Long* ap. W³p.50!), calendarium

ISAK VEGA

quidem ad Annum utrumque congruit, rectius tamen A.1627 sistit *Luzz.*, Proleg. p.222, cf. sub Manasse b. Israel in Sect. III.]

2. — Ed. II [*W*^{1.2.3.4} *ib.*]

8. *Amst.*, *S. Proops* (ערה) 1710.

3. — charta alba magna.

⁵⁴³⁷ ISAK Vega b. Moses, Salonichiensis Nicopoli. [כניה, non כניה ut ap. *Nepi* p.189, nec „Biga“; cf. Jehuda Vega.]

1. בית נאמן *Domus firma* Concc. III Ptes. (vol. I); sumpt. Josef b. Jeh. b. Sal. Esobi

f. Ven., *Bragad.*, *Giov. Cajon* (השלום) 1621.

[*W*^{1.3}1241, Ex nostro effectus vid. lib. homonymus

anon. *Salon.* 1547 ap. *Plantav.* vel 1546 ap. *Sabb.* *W*²p.1268.]

2] — P. I Concio 1 s. t. כתר חורה *Corona legis* (anon.) N.3597 [corr. N.3598 nota] (1628).

⁵⁴³⁸ ISAK Vellozino, Amstelodamensis. [*W*³1187b]. Sermo; inter *Sermoens* N.4151 (1675).

ISAK Viva v. Isak Cantarini.

ISAK b. Zebi v. Isak Aschkenasi et Isak Meisels.

⁵⁴³⁹ ISAK b. Zebi Hirsch, Rabb. Scod (שקוד).

1. פרי יצחק *Fructus Isaki* De 613 praeceptis secundum membra hominis

4. *Wilna et Grodno.* 1834.

⁵⁴⁴⁰ ISAK Zoref (*Aurifex*) b. Isachar Baerl, Exsul Vindob., Gener Elchanan Judicis Nicolsburg. [*W*³1176b=c]

1] אבני צדק *Lapides justae* Comm. in Proverbia; una cum textu N.817 [*W*³1176c] (1714).

2] מאוני צדק *Balances justae* Comm. collectus cum annot. (et Compend. Comm. Mos. Alscheich) in Psalmos; una cum textu N.764 [*W*³p.1323 n.310] (1707).

3. משיב חמה *Avertens iram* Epanorthot. praecepit contra luxum; acc. מנהגים *(sic)* אשה חזק *Consuetudines feminae praestantis* hebr. et Germ. includens exposit. in Proverb. XXXI

8. *F. a. M.* (עהה) 1715.

[Corr. *W*³1176b. *Serap.* p.14 n.210.]

⁵⁴⁴¹ ISAK (Leon) Ibn Zur b. Salomo Sefardi (*Hispanus*), Anconensis. [Noster, ejus ipsius nomen Leon, i. e. Leo (Jehuda; cf. *Asidai*, quem neg-

ligit *Ghirondi* p.134!) floruit A.1546 (v. N.4004), jamque op.1 excuso defunctus fuit. Alius ergo (contra *W*¹1166 p.677-8) Isak Leon, qui Venetiis A.1605 חיבור טעשיות N.3871 edid., forsan idem ac Isak de domo (familia) Leon, qui usque ad A.1630 (suppl. *W*³1229b) praef. est ad opp. Elia b. Chajjim q. v., ejus, ut vid., ancestorum v. sub Isak de Leon. Cf. quoque Litbl. XI, 202 ex Cod. MS. *Mich.* 429.]

1. מגלת אסתר *Volumen Esther* Defensio lib. *Praeceptorum* Maimonidis contra Nachmanidem; insertus *Comm. in Mischna de Androgyno* Josef טרם [de Rocca Martica?]; sumptibus Simon, filii discipuli auctoris Abraham Cofio (קפיו) [*W*^{1.3}1166.1229] 4. Ven., di Gara. 1592.

[Tit. verso שטירה לדרך *Tutamentum itineri*, quod Nachmanides ex Acco Barcellonam misit.]

2] — excerptum; una cum Mose Maimonid.: *L. Praeceptorum* q. v. [*W*¹] (1660).

ISAKI v. Abraham Isaki et Salomo Isaki.

ISCAPHA, ISCHKAPA, seu ISKAPHA v. Josef Escapa.

ISERLS v. Abraham Iserls.

⁵⁴⁴² ISMAEL (R. Jischmael), Doctor Mischnicus. [Auctor 13 modorum, cui etiam lib. מכילתא (N.3803) adscribitur, vixisse vid. Saec. II, neque patris nomen notus. Ismael b. Elischa qui inter 10 martyres refertur (cf. N.3730, *Frankel*, *Monatsschr.* I, 319.355. II, 151.153; החלוץ II, 90) auctor effectus est librorum, qui sub tit. היכלות (N.3457, v. p.333 ubi add. cod. Monach. 21,4 ap. *Lilienthal*) circumferuntur, — ubi martyrum historia, intermixtis, forsan ad obscurandum argumentum, hymnis etc. adumbrabatur, — atque kabbalisticorum aliorum librorum (praecipue inter Codd. MS.) ut מדרש המורה N.3793, et precatationum ut הפלה N.3364-5 (*W*¹p.703). Commoditatis causa ablegationes has hic collegimus, ut *W*¹1295, qui in Catalogo doctorum Mischnicorum (p.849), Superiores sequens, martyrem auctori 13 modorum postponit.]

1] שלש עשר מדות 13 *Modi* interpretationis tal-mudicae cum Vers. Lat. per Ph. d'Aquina q. v. [*W*^{3.4}1295] (1620 etc.).

[Nuncupantur quoque ברייתא *Boraita* R. Ismaelis, exponunturque in sect. I libri ספרא N.3979 (*Z. G.*

ISMAEL KOHEN

- V. p.50) non „de virtutibus“ ut *Rof.* ad Cod. 62 p.31! — Cum expositione Ahron Ibn Chajjim (q.v.) A.1609-11 N.3980 et Abraham b. David N.⁴²¹⁵, atque ab aliis exposita in libris variis methodologicis, ut ap. Simson Chinon P.I (et Jakob Chagis), Jeschua b. Josef IV cap. 2 etc. qq. vv., et v. Jakob Z. Jolles. — Modi illi nudi exstant in plurimis edd. Precum quotid. rit. germ. et pol. inter preces matutinas, sed in earum Versionibus omittuntur; Hispanice versa et illustrata p.106 Nomologiae Immanuel Aboab q. v. Qui praeterea Lat. de eis tractarunt v. ap. *W*²p.849, quibus adde: D. Millius, in Catalectis q. v. (1728) ap. *W*⁴p.688. — Objurgat eos Karacus Jehuda Hedessi § 162.]
- 2] **פירוש על ר' ישמעאל** *Comm. in R. Ismael;* f.27a ad e. Elieser Rewitz: *Mensa instructa* q. v. (1697).
- 3] **קיצור כללים משלש עשר מדות** *Compendium regularum de 13 modis;* ad c. tract. Berachot in edd. Talmudis q. v. N.1414 sq. (1714-21 etc.). [V. praeterea: Gedalja Lipschütz: *Fons vitae* ad c. *Congreg. Israel.*, et Levi Gersonides: *Portae justitiae.*]
- 5443 ISMAEL Kohen, ex familia Tanug'i (טנוגי, i. e. ex Tanger?) Tunisius. [Opus compos. A.1543 in Aegypto. *Asulai* If.56. If p.42.]
1. **הזכרון ל' חכמים** *L. Memoriae Constitutiones breves* adhuc vigentes sec. ordinem Talmudis
4. *Ferr., Abr. Usque* (קריה, *fin. fer.* VI.26. *Ab*) 1555. [Corr. *W*^{1.3}1296, *Rof. Ferr.* p.33.]
- ISRAEL v. Chajjim Israel et Moses Israel.
- 5444 ISRAËL [incertus]. [De cognomine infami „נאדלער“ conferri Sal. Loria, Resp. 101 A.1572 jubet J. Weiss.]
- כהב *Epistola* ad Jehuda Leva (ליוא) Rabbinum in Moravia [dein Prag.]; V,25 collect. בכורי העהים N.3429.
- 5445 ISRAEL b. Abraham-Abinu (*fil. Abrahami Patriarchae*, i. c. Proselyta). [Eundem esse forsau homonymum typographum Jesnitziensem (vid. Sect. III.) suspicatur *W*³p.631; ex libro nihil eruendum est. Certe vero *Israel Ger* (Proselyta) auctor suppositus est libri פדסיכנונג בוך דר N.3425 A.1696, qui forte ex libro *Puente clara* (*W*⁴p.487, *Rof.*, Bibl. antichr. p.33) excerptus est?]
1. **מפתח לשון הקודש** *Clavis linguae hebraicae* Compend. gramm. hebr. ling. Germ. (ff.16) 8. *Amst., S. Proops* (הנבל) 1713. [*W*^{1.3}1309=⁴p.1053 n.410b! *Serap.* p.11 n.199.]
- ISRAEL b. Ahron v. Israel Jafe.
- 5446 ISRAEL (Jakob) Algasi b. Jomtob, Archisynagog. Hierosolymitanus. [Saec. XVIII.² *Asulai* I et II sub קהל יעקב etc.]
- אמת ליעקב** *Veritas Jakobo* De lectione Pentateuchi etc.; in compend. redactum s. t. *Davidi veritas* per Ch. J. D. Asulai q. v. op.13 (1820).
- 5447 ISRAEL [Alnaqua (אלנאקה) b. Josef]. [Com-bustus Toleti A.1391. *Zz. Z. G.* 435, qui de edita particula nihil habet; ipse *Benjakob*, qui auctorem primus conjecturavit, ad אור עולם anon. ap. *Asulai* If.3 nihil annotat. *W*¹1307 eidem (sibi) ignoto Israel (sec. *Buxtorf.*) attribuit lib. מקה ישראל (v. Jehuda Salto) et ¹1306 lib. anon. משהיה מלחמה N.3954, ubi cf. notam.]
- 1] **מנורת המאור** *Candelabrum luminaris Ethica;* 5 capp. (scil. 6.11.12.13.20) et Appdices: (סדר) אור עולם (N.3524) atque *Iumen mundi* Index duplex sententiarum Talmudicarum, quae voce לעולם vel גדול (ה) incipiunt, secundum argumentum 20 capp. operis ipsius; ad c. Elia di Vidas: *Initium sapientiae* q. v. [*W*¹1307] (1578 etc.). [Omnia illa exhibet Cod. MS. *Opp.* 954F., אור עולם etiam Cod. MS. *Mich.* 314 (corr. Registrum p.357), illudque videtur „Compendium“ (כלל קצר) hujus libri promissum ab Elia di Vidas (q. v.), qui tamen excerpta quoque libro suo ipsi circa finem inseruit. De אור עולם efficto ex Cod. *Uri* 365 (qui Comm. in loca exhibet non omnia neque eodem ordine) vide N.3746. Modo *Dukes* (נחל קדושים p.61) rursus res diversas confundit, postremum idem dicens ac op. nostrum excusum!]
2. — s. t. **מנורת זהב כלה** *Candelabrum aureum totum* 4. *Crac., Isak b. Ahron. sub Sigismundo. s. a.* [1593]. [Pertinet quoque ad Elia di Vidas (q. v.), ex quo recusa 4 ff. ultima hic 1-4 numerata, pergunt ff.365-418. Suppl. *W*³1307*.]
- 3] — cap. ultimum (20. operis integri) s. t. **הלכות דרך ארץ** *Regulae viae terrae* (i. c. *moris*) Germanice (lit. hebr.) retractatum per Anonymum; p.305 ap. J. C. Wagenseil: *Belehrung* etc. q. v. (1699).

ISRAEL b. ARJE

[W²p.1283 n.139 (cf. *Serap.* p.377 n.153) opusculi originem non recognovit, unde id ad Tract. Talmud. homonym. (N.1636) affert, forsitan quia particula p.311 (porta 3 hebr.) incip. **בן עזאי**. Addidit interpres c. g. **בן עזאי** in fine sectionis 3 (p.318), cf. divisionem p.308 supra, quam confundit *Wagen-seil* p.304. Opus hebr. in fine sect. 4 (ante moralia specialia) citat cap. **נשואי אשרה** praecedens.]

5448 ISRAEL (Moses) b. Arje Loeb.

1. **רשמי שאלה** (שורת) *Vestigia* (seu *Indices*) *Quaestionis* Resp. in Jos. Karo: *Mens.* I-IV; acc. *Novellae halachicae et Conciones* f. *Warschau* (inc. 12. *Ab* ויזחזחן) 1811.

5449 ISRAEL b. Asriel b. Moses b. Menachem Mendel. [Auctor lib. **הקלן הרה"ק**.]

1. **פאת השלחן** *Angulus mensae* Constitutiones, quae ad terram sanctam spectant, cum Comm. **בית ישראל** *Domus Israelis*, acc. Themata et lectiones in Talmud Hieros. ord. Seraim auctore Elia Wilna [cf. *Liibl.* XII,91] f. *Zafat.*, *Israel b. Abraham Bak* (ב'ק), *inspiciente Schemaja b. Isachar Levi* (ירושלים) 1836.

5450 ISRAEL (Chiskijja) Bassan (בשאן, בשאן, באשאן), Rabb. Veronae et Patavii. [Mrt. A.1684, *J. Aboab* ap. W³1314b, cf. *Nepi* p.149, ubi redactor dicitur. Nostri filius est Jesaia M. Bassan (q. v.) ejusque filius Israel Benjamin natus A.1701, mrt. A.1790 (*Rof. Diz.* p.54, *Nepi* p.153), cf. sub N.1481 et sub Jesaia M. Bassan. Cf. quoque: Chiskijja M. Bassan.]

סדר משמרת החודש v. *Preces Prid. Novil.* inter *Prec. Coll.* N.2772 (1692).

5451 ISRAEL (Rabb.) Belcziz(?) et Lublin. בעלזין (cf. W³p.140 n.363b) non Bielsk vid. sed = בעלשץ ap. W⁴p.710, cf. *Geiger*, *Proben* etc. III,23. V. ad *Cod. MS. Opp.* 266F.]

ילקוט חדש *Pera nova* [anon.] N.3554 (1648 etc.).

5452 ISRAEL b. Benjamin, Archisynag. הרישנאג.

1. **חידושי רזע ישראל** *Semen Israelis*, contin. ¹ **חידושי אגרות** *Nov. haggad.* in *Pentat.*; ² **שארית** *Reliquiae Israelis* Supercomm. in *Sal. Isaki* in *Pentat.*; ³ **תפארת ישראל** *Gloria Israelis* Expositio locorum Midrasch in *Pentat.* **בית ישראל** *Domus Israelis* Nov. halachicae

[W³1314c] 4. *Wilm.*, *Hirsch b. Chajjim* (והתברכו הארץ) 1730.

5453 ISRAEL Benveniste b. Elieser b. Israel, Constantinop. [Israel Benveniste *avus*, mrt. A.1627 (W³1313, cf. *Ghirondi* p.134 n.23), est filius Mosis et pater Chajjimi et Josuae (qui concionem funebrem habuit et A.1635 de arte poetica scripsit) et Elieseris; Chajjimi filius est Israel B. *nepos* alter W³1316b, alter *nepos* est noster, cf. *Asulai* II p.16. *Ghirondi ib.* n.24.]

1. **בית ישראל** *Domus Israelis* Concc. quadriperititae, de lege seu studio, poenitentia, justitia et funebres f. *Const.*, *Off. Sal. Franco per fil. Abraham* (בית יהודה) 1678. [W¹1313, ad. 599 p.252 (cf. Chajjim Kohen). 614b p.258.]

5454 ISRAEL Berechja Fontanella (פונטאנילה) b. Josef Jekutiell, Reggio. [Cf. *Nepi* p.163.] *Index Biblicus* (ad instar Ahron Pesaro) in lib. *Sohar*, ad c. Samuel [incerti]: *Claves Sohar* q. v. (1744).

ISRAEL Böhmer v. I. Boehmer.

ISRAEL Chagis v. Jakob Chagis.

5455 ISRAEL Conian, Rabb. Germanorum Pataviae. [Mrt. 6. Adar (6. Martii) 1824; *Zz. G. V.* 473c, *Ghirondi* p.204.]

In mortem ejus per M. S. Ghirondi q. v.

5456 ISRAEL di Curiel (קוריאלי). [Non „Koreal“ (ut W ad 31485 p.717), *Curiel* enim familia nota laudata saepius a *Barrios*. Noster b. Meir (= W 31317d) sec. *Conforte* 36b (cf. *Asulai* I p.180 n.170) 37a, 41a, 48b (sic corr. Index), ubi vid. in Aegypto et Palaestina degisse. In libro excuso jam defunctus (ז'ל) dicitur. A.1584 filius Moses jam provectus erat, v. *Asulai* II f.3a, corr. I f.68 n.135! Gener est Moses Nagara q. v. *Ghirondi* p.184. — W³965 abbrev. מרדכי male „Josef Kolon“ dissolvit.]

1) **מאמר להנומל** *Sermo in eum qui Deo gratias agit* (ר' זריכים להודות) et **מאמר למת** *Sermo in mortuum*; f.21b ad c. Obadja Bertinoro: *Comm. in Ruth* q. v. (1585).

ISRAEL Drohbiezer v. Israel b. Josef.

ISRAEL b. Elieser v. Israel Benveniste et Israel Lipschütz sen.